

CUPRINS

I. EDITORIAL

P.F. Părinte Patriarh Daniel, Ostenitor cu suflet de părinte

și curaj de voievod. Î.P.S. Justinian Chira al Maramureșului –

la 40 de ani de slujire arhierescă 11

II. CRONICA EPARHIALĂ ȘI UNIVERSITARĂ A ANULUI 2013

1. *Spicuri din cronica eparhială, universitară și culturală băimăreană - 2013 17*
2. *Cadrele didactice universitare de conducere 45*
3. *Cadrele didactice titulare ale Domeniului de Teologie Ortodoxă 46*
4. *Licențiații în Teologie ortodoxă pastorală –promoția 2013 47*
5. *Licențiații în Teologie ortodoxă didactică –promoția 2013 48*
6. *Absolvenții cursurilor postuniversitare de Masterat 2013 48*
7. *Studenții specializării T.O.P. 2013-2014 49*
8. *Studenții specializării T.O.D. 2013-2014 52*
9. *Studenții masteranzi –Teologie creștină și spiritualitate europeană 2013-2014. 53*

III. EVENIMENTE & ACTUALITĂȚI

1. *Mesajul Prea Fericitului Părinte DANIEL –Patriarhul BOR, adresat elevilor, părinților și profesorilor, cu ocazia începerii anului școlar 2013-2014..... 57*
2. *Hotărâri ale Sfântului Sinod 59*
3. *Ședința anuală a Adunării Naționale Bisericești..... 65*
4. *Ședință solemnă la Palatul Patriarhiei –Omagierea Sfinților Împărați Constantin și Elena 69*
5. *Ședința de lucru a Sfântului Sinod -29 Octombrie 2013..... 73*
6. *Pr. dr. Adrian Gh. PAUL, Sfinții TREI IERARHI –mărturisitori și apărători ai dreptei credințe 75*
7. *Acad. Marius PORUMB, Un mare artist, sculptorul Gheza Vida. Centenar 1913-2013 81*
8. *Evenimente din lumea creștină 85*
9. *Patrimoniul Cultural Național –mărturie a credinței, istoriei și culturii românești..... 97*
10. *10 ani de la târnosirea demisolului Catedralei „Sfânta Treime” din Baia Mare 105*
11. *Arhim. dr. Paisie CINAR, 20 de ani de la reactivarea Mănăstirii Bârsana 111*

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

12. *75 de ani de la înălțarea Catedralei Ortodoxe „Adormirea Maicii Domnului” din Satu Mare (1938-201)* 119
13. Arhid. drd. Andrei BABOȘAN, *Aniversarea a 350 de ani a bisericii monument UNESCO din Rogoz* 127
14. *Nouăzeci de ani de viață monahală la Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia* 131

IV. PROBLEME ÎN ACTUALITATE

ANUL OMAGIAL 2013

1. Sfinții Împărați Constantin și Elena –promotori ai libertății religioase și apărători ai dreptei credințe

- 1.1. *Pastorala Sfântului Sinod al BOR cu prilejul Anului omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena*..... 155
- 1.2. **Pr. Lect. univ. dr. Vasile BORCA**, *Sfinții Împărați Constantin și Elena sub brațele ocrotitoare și triumfătoare ale crucii*..... 163
- 1.3. **Pr. Lect. univ. dr. Dorinel DANI**, *Sfinții Împărați Constantin și Elena, promovatori ai libertății religioase*..... 171

ANUL OMAGIAL 2013

2. Părintele Profesor Dumitru Stăniloae – la 110 ani de la naștere și 20 de ani de la trecerea la cele veșnice

- 2.1. **Pr. conf. dr. Adrian Gh. PAUL**, *Părintele profesor Dumitru Stăniloae –teolog profund ortodox și universal* 187
- 2.2. **Diacon Ioan ULICI**, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă potrivit Părintelui profesor Dumitru Stăniloae* 195
- 2.3. **Student Ioan KRAUCIUC**, *Cauza și scopul întrupării Fiului lui Dumnezeu potrivit Părintelui Stăniloae* 205
- 2.4. **Student Andrei CIONCA**, *Consecințele unirii ipostatice a firilor în Iisus Hristos potrivit operei teologice a Părintelui profesor Dumitru Stăniloae* 215

3. REUNIUNEA TINERILOR ORTODOCȘI

- Baia Mare, 22-24 august 2013..... 231

**V. EVENIMENTE DE EXCEPȚIE ÎN
EPISCOPIA ORTODOXĂ A
MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMARULUI**

**A. Î.P.S. Justinian CHIRĂ –Arhiepiscopul
Maramureșului și Sătmărilor**

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

1. Popas aniversar: Rohia, 12 Martie 2013 – 72 de ani de la
intrarea în monahism a Î.P.S. Justinian.....295
2. Popas aniversar: Î.P.S. Justinian CHIRA –*la împlinirea a 92 de ani*297
3. Ioana LUCĂCEL & Mircea CRIȘAN, *Justinian –îngerul Maramureșului*299
4. *40 de ani de arhierie ai Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Justinian*303
5. Agenda pastoral-misionară a Î.P.S. Arhiepiscop Justinian331

B. P.S. Dr. Iustin Sigheteanul –Arhiereu-Vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului

1. *Ziua onomasticii Preasfințitului Părinte Dr. Iustin Sigheteanul*339
2. P.S. Dr. Iustin Sigheteanul: *La împlinirea celor 52 de ani de viață*341
3. Agenda pastoral-misionară, culturală și filantropică
a Preasfinției Sale Dr. Iustin Sigheteanul345

C. Pelerinaj în Țara Sfântă –Pe urmele lui Iisus377

D. Promovări în Eparhia Maramureșului și Sătmarului

1. Noul secretar eparhial407
2. Doi noi protoierei409
3. Noi ranguri monahale413

VI. COMEMORĂRI DIN CUPRINSUL EPARHIEI

1. *Părintele Serafim MAN de la Rohia
a trecut în lumea drepților și a cuvioșilor*.....419
2. *Protopopul Sătmarului Alexandru TINCU a trecut la cele veșnice*423

VII. APARIȚII EDITORIALE

1. Pr. lect. dr. Vasile BORCA, „*Praf de stele*”, un *giuvaer
al expresivității românești* –de Pr. Viorel Thira431
2. Prof. dr. Nuțu ROȘCA, *O monumentală carte
de istorie românească* –de Cornel Bârsan.....433

I. EDITORIAL

Ostenitor cu suflet de părinte și curaj de voievod
IPS Justinian Chira al Maramureșului
- la 40 de ani de slujire arhierescă -

Preafericitul Părinte DANIEL
Patriarhul României

Aniversarea împlinirii a 40 de ani de rodnică slujire arhierescă a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Justinian, al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, este o mărturie a unei mari și bogate misiuni în slujba Bisericii.

Înaltpreasfințitul Părinte Justinian a primit harul arhieriei în data de 9 septembrie 1973, când a fost hirotonit Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Clujului, unde, vreme de 17 ani (1973-1990), a desfășurat o bogată activitate pastoral-misionară și social-culturală. Însă, din cei 40 de ani de slujire arhierescă împliniți astăzi, cei mai cunoscuți tuturor sunt anii de neobosită și intensă lucrare misionară, dedicați renașterii și înnoirii Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, veche nazuință a dreptcredincioșilor maramureșeni.

Astfel, în anul 1990, după eliberarea de sub dictatura comunistă, prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, Înaltpreasfințitul Părinte Justinian a fost numit mai întâi episcop locțiitor al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, odată cu reactivarea acesteia, *prin hotărârea Sfântului Sinod din 12 februarie 1990*, iar în 26 septembrie

1990 a fost ales, cu majoritate de voturi, titular al acestei eparhii, *fiind întronizat în data 11 noiembrie 1990.*

Cu o existență ce se întinde pe parcursul a șase secole, pomenită în actul patriarhal de la Constantinopol, emis în anul 1391 pentru înființarea mănăstirii din Peri ca stavropighie patriarhală, venerabila Episcopie Ortodoxă Română a Maramureșului a avut de înfruntat de-a lungul istoriei numeroase vitregii. Cotropită de către Imperiul habsburgic în 1688 și trecută prin dureroasa dezbinare bisericească a românilor transilvăneni din perioada anilor 1698–1701; desființată abuziv în anul 1740, cu interdicția de a avea episcop ortodox; reînființată, pentru puțin timp, în anul 1937, prin decret regal; înstrăinată apoi prin cedarea Ardealului de nord-vest, între anii 1940–1944; desființată din nou, în anul 1948, de regimul comunist ateu, Episcopia Maramureșului și Sătmarului a cunoscut *patimirile și răstignirea unei istorii dușmănoase, timp de mai multe secole.*

În acest timp, ierarhii, preoții și credincioșii români, deși prigonii neîncetat, au menținut pururea vie flacăra credinței ortodoxe și a conștiinței românești în vremuri de grea încercare, prin câteva mănăstiri și schituri care au rezistat prigoanei, având un rol important în apărarea credinței ortodoxe într-o perioadă grea a istoriei Bisericii Ortodoxe din Transilvania. Astfel, acest ideal nu s-a stins niciodată, întrucât credința în puterea veșnică a lui Hristos s-a arătat în răbdarea luminată de smerenie și a modelat în poporul nostru *o cultură a dăinuirii în istorie*, având speranța biruinței asupra tuturor ispitelor și încercărilor venite asupra lui.

De aceea, reînființarea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, în ședința Sfântului Sinod din 12 februarie 1990, *a fost un act de dreptate, recunoștință și cinstire față de toți cei care au luptat și s-au jertfit pentru ca dreapta credință să dăinuie de-a lungul secolelor în aceste ținuturi românești.*

Cu multă înțelepciune și râvnă duhovnicească, ca un „*foc care arde*” și care nu se poate conțeni (*cf. Ieremia 20,9; Luca 24,32*), Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Justinian a rectorit Episcopia Maramureșului și Sătmarului, pe care o păstorește astăzi. *A pus piatra de temelie pentru mai mult de 80 de biserici noi, începând cu Catedrala Episcopală din Baia Mare, a înființat peste 20 de mănăstiri, trei protopopiate noi: Vișeu, Chioar și Oaș, a sfințit sute de biserici și a rostit mii de cuvântări și predici.* Paralel cu bogata sa activitate administrativă, edilitară, Înaltpreasfinția Sa desfășoară și o

bogată activitate cultural-misionară: a publicat mai multe lucrări de spiritualitate ortodoxă și românească, a înființat revista eparhială „Graiul Bisericii Noastre”, a înființat Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, Liceul Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt” din Satu Mare, precum și o secție de Teologie Ortodoxă în cadrul Facultății de Litere a Centrului Universitar Nord, din Baia Mare.

Cunoscând râvna sa misionară, înțelepciunea sa pastorală și dăruirea sa jertfelnică pentru Biserică, i-am conferit, cu aprobarea Sfântului Sinod, rangul de *Arhiepiscop onorific* al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, în luna decembrie 2009.

Astăzi, la ceas aniversar, aducem mulțumire lui Dumnezeu pentru darurile revărsate asupra persoanei Înaltpreasfințitului Părinte Justinian și asupra Eparhiei pe care o păstorește. Totodată, îl felicităm pentru modul în care a înmulțit darurile primite de la Dumnezeu!

Cu blândețe, dar și cu fermitate, cu răbdare, dar și cu perseverență, Înaltpreasfințitul Părinte Justinian, în cei 40 de ani de arhierie, a vestit „*cu timp și fără timp*” Evanghelia lui Hristos, a hirotonit preoți și a sfințit biserici, a apărat credința creștină ortodoxă și a promovat cultura românească, totdeauna cu suflet de părinte și curaj de voievod, cu dragoste de popor și țară.

Ne rugăm Mântuitorului Iisus Hristos, „*Pastorul Cel Bun*” (Ioan 10,11) și „*Arhiepiscopul mărturisirii noastre*” (Evrei 3,1) să-i dăruiască în continuare aceeași dragoste și aceeași râvnă sfântă pentru Biserică și Neam!

Întru mulți și fericiți ani, Înaltpreasfinția Voastră!

Cu părintească binecuvântare și frățească dragoste în Hristos,

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

**II. CRONICA EPARHIALĂ
ȘI UNIVERSITARĂ 2013**

1. SPICUIRI DIN CRONICA EPARHIALĂ, UNIVERSITARĂ ȘI CULTURALĂ BĂIMĂREANĂ - 2013

* *Marți, 15 Ianuarie 2013*, la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” din Baia Mare, începând cu ora 10.00, s-a organizat o Sesiune extraordinară de comunicări și referate științifice studențești în cadrul Concursului Național intitulat: „*Tradiție și originalitate în teologia Părintelui Dumitru Stăniloae*”. Este bine știut faptul că anul 2013 este dedicat personalității înalte și operei teologice deosebite a Părintelui Profesor, membru al Academiei Române, Dumitru Stăniloae, la împlinirea a 110 ani de la nașterea sa pământească și 20 de ani de la trecerea sa la cele veșnice. În cadrul sesiunii, studenții teologi ai celor trei specializări de la nivel de licență și studenții masteranzi din cadrul Domeniului de Teologie Ortodoxă, coordonați și îndrumați de părinții și domnii profesori, au susținut referate și comunicări științifice alcătuite în scopul evidențierii profunde și înaltei gândiri teologice ortodoxe a Părintelui profesor Dumitru Stăniloae spre a evoca uriașa personalitate a ilustrului teolog român și universal. La concurs s-au înscris 24 de studenți teologi, fiecare susținându-și referatul în fața unui public foarte numeros. La eveniment au fost prezenți: Preasfinția Sa, Preasfințitul Dr. Justin Sigheteanul, Arhiepiscopul vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmărilor, D-l Teodor Ardelean, Directorul Bibliotecii „Petre Dulfu” din Baia Mare, D-l Prof. univ. dr. Gheorghe Glodeanu, Decanul Facultății de Litere din cadrul Centrului Universitar Nord, Baia Mare și toate cadrele didactice universitare din cadrul Domeniului de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere din Baia Mare. Tuturor susținătorilor de referate și comunicări științifice le-au fost acordate diplome de participare, iar dintre ei trei au luat și premii ce au constatat în diplome, cărți și sume de bani. Dintre aceștia îi enumerăm pe studentul Ioan BUCȘA (TOP IV –coordonator Pr. conf. dr. Adrian Gh. PAUL), masterandul Adrian TOPORAN (Masterat anul I –coordonator Pr. lect. dr. Vasile BORCA) și Andrei CIONCA (TOD III –coordonator Pr. conf. dr. Adrian Gh. PAUL).

* **În zilele de 21-22 Ianuarie**, la reședința Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmărilor din Baia Mare, s-au desfășurat lucrările anuale ale Adunării Eparhiale. *Luni, 21 ianuarie 2013*, cei opt protopopi ai Eparhiei Maramureșului și Sătmărilor au prezentat rapoartele de activitate pe anul 2012. *Marți, 22 ianuarie 2013*, începând cu ora 8,00, s-a săvârșit Sfânta Liturghie, de către Preasfințitul Dr. Iustin Sigheteanul, în Paraclisul Episcopal, urmată de slujba de Te-Deum, iar de la ora 10,00, sub președinția Înaltpreasfinției Sale Justinian Chira, Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmărilor s-au desfășurat lucrările în plen ale Adunării Eparhiale. Pe

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

ordinea de zi a fost trecută prezentarea rapoartelor de activitate, pe sectoare (bisericesc, economic, cultural, social-misionar, inspecție și control și învățământ), prezentarea vieții monahale și a evenimentelor mai deosebite din Eparhia noastră, precum și proiectul de buget pe anul 2013.

După întrunirea membrilor Adunării Eparhiale pe comisii, începând cu ora 10,00 s-au desfășurat lucrările anuale ale Adunării Eparhiale, în plen, fiind prezentate:

- Raportul comisiei administrativ-bisericești;
- Contul de execuție bugetară și bilanțul pe anul 2012. Proiectul de buget pe anul 2013;
- Activitatea culturală pe anul 2012;
- Activitatea misionar-socială a clerului în spitale, penitenciare și armată pe anul 2012;
- Raportul corpului de inspecție și control pe anul 2012;
- Raportul inspectorului pentru învățământ;
- Raportul inspectorului responsabil cu catehizarea tineretului, pe anul 2012;
- Viața monahală din Eparhie, pe anul 2012;
- Evenimentele deosebite din viața Eparhiei noastre în anul 2012.

Din rapoartele prezentate de consilierii și inspectorii de resort, se aduce spre știință următoarele:

Episcopia Maramureșului și Sătmarului, care cuprinde județele Maramureș și Satu Mare, are un număr de 384 Parohii rurale și 88 Parohii urbane, cu 32 de filii, deservite de 572 clerici, precum și 36 de mănăstiri și schituri. În anul 2012 au fost hirotoniți întru preot și diacon 14 clerici, 24 de preoți și diaconi au fost distinși pentru activitatea lor, 6 clerici au fost sancționați pentru abateri disciplinare, iar 6 preoți s-au retras prin pensionare.

Pe cuprinsul Eparhiei noastre sunt, în prezent, un număr de 22 biserici și mănăstiri în construcție, Catedrala Episcopală, un sediu de Protopopiat, se renovează și pictează un număr de 42 biserici, iar 25 de noi case parohiale se află în construcție. La o biserică monument istoric s-au finalizat lucrările de restaurare-consolidare, iar la alte 3 biserici-monument lucrările de consolidare sau de restaurare a picturii murale sunt în derulare.

Din punctul de vedere al relațiilor interconfesionale, atmosfera dintre Biserica Ortodoxă și celelalte culte a fost una de normalitate, excepție făcând relația cu cultul greco-catolic, datorită revendicărilor patrimoniale în instanțele judecătorești, cele mai multe neconforme cu realitatea.

În plan cultural, în Editura Episcopiei noastre s-au tipărit Calendarul bisericesc, în mai multe variante, 3 numere din revista "Graiul Bisericii Noastre", revista "Ortodoxia maramureșeană" și s-a continuat colaborarea cu "Gazeta de Maramureș", la editarea suplimentului de spiritualitate

ortodoxă. De asemenea, consemnăm apariția cărții "Pastorale" a I.P.S. Justinian Chira.

Un eveniment de mare însemnătate s-a împlinit datorită vizitei Preafericitului Părinte Patriarh Daniel în Eparhia noastră, în perioada 29 iunie – 02 iulie 2012, când au fost târnosite biserica Mănăstirii Bârsana și biserica "Duminica Tuturor Sfinților" din Negrești Oaș. De asemenea, trebuie să consemnăm manifestările culturale – religioase dedicate părintelui Nicolae Steinhardt cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea sa, manifestări care au culminat cu un Simpozion național desfășurat în Aula Academiei Române, la data de 04 iulie 2012, și cu manifestările "Zilele Steinhardt", organizate în perioada 15– 30 iulie 2012, la Mănăstirea Rohia și Mănăstirea Rohița.

În plan social, consemnăm faptul că în anul 2012 a crescut numărul de O.N.G. – uri pe cuprinsul Eparhiei noastre, la 16 Asociații, destinate activităților social-filantropice. Un număr de peste 1327 de familii au beneficiat de ajutoare consistente în bani, alimente și îmbrăcăminte.

Biroul pentru catehizarea tineretului și-a continuat derularea proiectelor "Hristos împărtășit copiilor", în care sunt implicate 252 de Parohii cu un număr de 5980 de copii înscriși, și "Alege școala", de care au beneficiat un număr de 1720 de copii și a organizat trei tabere de vară pentru elevi, unde au participat un număr de 210 elevi. În cadrul anului omagial dedicat "Tainei Sf. Maslu și îngrijirii bolnavilor", s-a desfășurat Concursul Național de miniproiecte de educație social – filantropică intitulat "Copilul învață iubirea lui Hristos", în care au fost implicați un număr de 73 de copii din 8 Parohii.

În învățământul religios, în cele două județe, predau un număr de 255 de profesori cu norme întregi, din care 160 sunt titulari, în învățământul teologic liceal predau un număr de 24 de profesori la cei 200 de elevi de la Seminarul Teologic Ortodox "Sfântul Iosif Mărturisitorul" din Baia Mare, 40 de cadre didactice la cei 499 de elevi ai Liceului Teologic Ortodox "Nicolae Steinhardt" din Satu Mare (95 – grădiniță, 128 ciclul primar, 116 ciclul gimnazial și 160 ciclul liceal), iar în învățământul teologic universitar studiază 145 de studenți și 35 de masteranzi sub îndrumarea a 2 conferențieri, 6 lectori și 3 asistenți universitari.

La toate acestea, se mai adaugă slujbele de târnosire și resfințire de biserici săvârșite de ierarhii noștri, prezența Preasfintitului Iustin Sigheteanul la comunitățile românești din Viena și Strâmțura – Ucraina, precum și participarea la diferite manifestări culturale-religioase.

Mulțumind lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate asupra Eparhiei noastre, ne îndreptăm prețuirea către preoții, monahii și credincioșii Bisericii noastre.

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmărilor

* **Miercuri, 30 Ianuarie** –de sărbătoarea *Sfinților Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu și Ioan Gură de Aur*, ocrotitorii Școlilor teologice, în prezența P.S. Sale, Dr. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, s-a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă la Catedrala Episcopală «Sfânta Treime» din Baia Mare. La Sfânta Liturghie a asistat și Î.P.S. Justinian Chira, Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului, care la sfârșit a oferit arhieresti binecuvântări tuturor tinerilor studenți și elevi seminariști prezenți. Răspunsurile la strană au fost date atât de corul Liceului Teologic Ortodox Sfântul Iosif Mărturisitorul, cât și de corala studenților teologi „Sfântul Ioan Damaschinul”, conduși de Pr. prof. drd. Petrică Aurelian Covaciu. Soborul a fost alcătuit din invitați de seamă, reprezentanți ai școlilor teologice din cuprinsul Eparhiei Maramureșului și Sătmarului, inspectori eparhiali și inspectori de religie, preoții profesori de la cele două școli teologice din Baia Mare în frunte cu Părintele dr. Marius Nechita, Directorul Liceului Teologic Ortodox Sfântul Iosif Mărturisitorul și Părintele conf. dr. Adrian Gh. Paul, coordonatorul responsabil al Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare.

Sfânta Liturghie a fost săvârșită de către P.S. Sa Dr. Justin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, care a și susținut un înălțător cuvânt de învățătură și a dat sfaturi părintești tinerilor teologi băimăreni. La sfârșitul Sfintei Liturghii Preasfințitul Justin Sigheteanul a premiat trei studenți teologi care au participat la Concursul Național „*Tradiție și originalitate în teologia Părintelui Dumitru Stăniloae*” și care au obținut primele trei locuri, binecuvântându-i pentru realizarea lor și urându-le succes la faza pe Mitropolie unde vor reprezenta Eparhia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului.

* În dimineața zilei de **12 Februarie**, Arhimandritul SERAFIM MAN a trecut în lumea dreptilor și a cuvioșilor. Arhimandritul SERAFIM (Ștefan) Man, s-a născut la 27 noiembrie 1935, în satul Boiereni, de lângă Rohia. La vârsta de 17 ani, la 23 noiembrie 1952 a intrat în obștea mănăstirii Rohia, fiind primit de către starețul Justinian Chira, actualul Arhiepiscop al Maramureșului și Sătmarului. După un noviciat de trei ani, la 20 iulie 1955 a fost tuns în monahism primind numele de Serafim. În martie 1957 a fost hirotonit ierodiacon apoi ieromonah slujind la mănăstire până în anul 1959. Din anul 1959, după Decretul 410, până în 1971 a slujit ca preot în parohiile Cupșeni, Băiuț și Costeni. În 1971 a revenit la mănăstirea de metanie iar în anul 1973 a fost numit stareț al mănăstirii Rohia. A condus mănăstirea până în anul 1984 când, din motive de sănătate, cancer la gât, s-a retras.

Preacuvioșia sa a fost cel care în anul 1980 l-a primit pe Nicolae Steinhardt în obștea mănăstirii și l-a călugărit. Părintele Serafim Man a absolvit Seminarul Teologic din Cluj – Napoca și a fost licențiat al Institutul Teologic Universitar din Sibiu, promoția 1979. În 6 decembrie 1973, de sărbătoarea Sfântului Nicolae, a fost hirotesit Protosinghel, iar la 15 august 1982, de hramul mănăstirii, a fost ridicat la rangul de Arhimandrit. În noiembrie 2010, la împlinirea vârstei de 75 de ani, a primit titlul de Cetățean de onoare al Orașului Târgu Lăpuș.

La 27 decembrie 2012, de sărbătoarea Sfântului Mc. și Arhid. Ștefan Preasfințitul Părinte Episcop Justin Sigheteanul i-a acordat în semn de prețuire și respect „Crucea Voievodală Maramureșeană”. De sărbătoarea Sfântului Arhidiacon Ștefan, numele sfântului pe care l-a primit la botez, a fost ultima dată când a slujit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie. Duminică, 10 februarie, s-a mărturisit și împărtășit și apoi după ani de suferință, s-a stins ca o lumânare ce a ars cu credință jertfelnică, cu dragoste față de Dumnezeu, de mănăstire și de tot poporul cel dreptcredincios, s-a mutat la Hristos Domnul și la Maica Domnului pe care a cinstit-o și iubit atât de mult.

Înmormântarea Arhimandritului Serafim Man a avut loc ***vineri, 15 februarie 2013***, la Mănăstirea Sfânta Ana Rohia, după rânduiala înmormântării monahilor. S-a oficiat mai întâi Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de către Preasfințitul Justin Sigheteanul –ucenicul Arhimandritului Serafim Man, iar de la ora 12 a avut loc slujba înmormântării oficiată de Înaltpreasfințitul Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, împreună cu I.P.S. Arhiepiscop Justinian Chira al Maramureșului și Sătmarului, I.P.S. Arhiepiscop Calinic al Argeșului și Muscelului. În semn de iubire, cinstire și recunoștință, sute de monahi și monahii, sute de preoți și peste 1500 de credincioși au umplut incinta mănăstirii Rohia, luând parte la slujba de înmormântare a celui care le-a fost părinte duhovnicesc și iscusit povățuitor.

Veșnică să-i fie pomenirea și Bunul Dumnezeu să-i facă parte de odihnă împreună cu dreptii și toți cuvicioșii!

Obștea îndoliată
a Mănăstirii „Sfânta Ana” ROHIA

* ***Marți, 19 Februarie***, la Reședința Mitropolitană din Cluj Napoca a avut loc ședința Sinodului Mitropolitan, sub Președenția I.P.S. Mitropolit Andrei al Clujului, Maramureșului și Sălajului. După discutarea punctelor de pe ordinea de zi, prezentate mai jos, la invitația I.P.S. Mitropolit Andrei, ierarhii din Sinodul Mitropolitan au vizitat noul Campus al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj Napoca, în curs de amenajare, precum și

Mănăstirea Sfânta Elisabeta din Cartierul Becaș, în incinta căreia s-a amenajat fabrica de lumânări a mitropoliei

Din Comunicatul de presă al Mitropoliei reies următoarele:

În contextul în care spectrul descurajant al unei lumi tot mai indiferente la dimensiunea spirituală a vieții se face simțit și în spațiul public românesc, își exprimă grija și preocuparea pastorală pentru soarta și educația tinerilor agresați tot mai mult de tentația tutunului, a alcoolului, a drogurilor, a vulgarității de limbaj și a devierilor de comportament.

În acest sens, singurele autorități capabile să ofere o bună educație tinerilor și o șansă societății de mâine sunt familia, școala și Biserica. În sprijinul acestui important proiect misionar și pastoral adresat tinerilor, Sinodul Mitropolitan a hotărât, la propunerea Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, înființarea la nivelul fiecărui protopopiat din cele trei Eparhii a Asociației Tineretului Creștin Ortodox, reunite într-o Federație mitropolitană, iar în zilele de 22-24 august 2013, la Baia Mare, va fi organizată într-o primă ediție Reuniunea Tinerilor ortodocși din Mitropolia Clujului.

Membrii Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Clujului își exprimă dorința ca împreună cu ierarhii din Mitropoliile Ardealului și Banatului să fie reluate public demersurile legale pentru obținerea și administrarea moștenirii Gojdu, destinată exclusiv educației și formării tinerilor, distinși la învățătură și lipsiți de mijloace materiale suficiente.

La prezenta ședință s-a mai hotărât: ca Preasfințitul Episcop vicar Vasile Someșanul să îndrume activitatea Asociației Oastea Domnului la nivelul întregii Mitropolii, ca preoții din parohiile Mitropoliei să își intensifice slujirea liturgică și educația catehetică a credincioșilor, să fie înființate două filiale ale Centrului de Pelerinaje Renașterea al Mitropoliei Clujului la Baia Mare și Zalău, iar schitul din Budești–Maramureș să fie transformat în mănăstire.

Biroul de presă
al Mitropoliei Clujului

* *Vineri, 22 Februarie*, în cadrul Facultății de Litere din Baia Mare a avut loc susținerea examenului de ocupare a posturilor didactice universitare scoate la concurs și aprobate de Ministerul Educației și Învățământului. Din cadrul Domeniului de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere s-a propus și validat scoaterea la concurs a postului de *lector universitar* poziția Nr. 36 din Statul de funcții al Departamentului de Științe Socio-Umane, Teologie, Arte. Pe acest post s-a înscris și prezentat o singură persoană, D-1 asistent universitar dr. Valerian MARIAN, care, în fața Comisiei de specialitate, a prezentat în format electronic întreaga activitate

didactică universitară susținută în ultimii 5 ani în cadrul Domeniului de Teologie Ortodoxă. Pentru prestanță și eficiență, comisia la notat cu maxim de puncte și l-a promovat pe postul de lector universitar. Toți colegii Domeniului de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere din cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare, l-au felicitat pe candidat și i-au urat mult succes în activitatea didactică universitară băimăreană.

* **În perioada 27-28 Februarie**, la *Reședința patriarhală*, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a avut loc lucrările Adunării Naționale Bisericești și prima Ședință de lucru din acest an a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

BIROUL DE PRESĂ AL PATRIARHIEI ROMÂNE ne informează:

În ziua de *miercuri, 27 februarie 2013*, în Aula Teoctist Patriarhul din Palatul Patriarhiei, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a avut loc ședința anuală de lucru a Adunării Naționale Bisericești, organismul central deliberativ al Bisericii Ortodoxe Române pentru problemele administrative, sociale, culturale, economice și patrimoniale.

Membrii Adunării Naționale Bisericești (ierarhii Sfântului Sinod și câte trei reprezentanți, un cleric și doi mireni, ai fiecărei eparhii) au examinat și aprobat Raportul general anual al Consiliului Național Bisericesc asupra activității Bisericii Ortodoxe Române în anul 2012 în ceea ce privește lucrarea pastoral-liturgică și social-filantropică, viața monahală, învățământul teologic și predarea religiei în școlile publice, activitatea editorial-tipografică și mass-media, patrimoniu cultural-bisericesc, construcțiile de noi lăcașuri de cult, relațiile cu alte culte, grija pentru comunitățile ortodoxe românești din străinătate, relațiile interbisericești și interreligioase etc.

Din bogata activitate bisericească desfășurată în anul 2012, au fost evidențiate manifestările de la Patriarhia Română cu prilejul sărbătorii Cuviosului Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Catedralei patriarhale și al Bucureștilor, când s-a organizat pelerinajul Calea Sfinților pe „Colina Bucuriei”, în prezența moaștelor Sfântului Nectarie de la Eghina, vindecătorul de boli și s-a sfințit Centrul de îngrijiri paliative „Sfântul Nectarie” din București, intensificarea activităților educațional-catehetice cu copiii și tinerii, în special prin programele naționale „*Hristos împărtășit copiilor!*” și „*Alege școala!*” (cu scopul prevenirii și combaterii abandonului școlar), precum și aprobarea noului Regulament pentru organizarea și funcționarea Comisiei de Pictură Bisericească a Patriarhiei Române.

În mod special, a fost apreciată opera social-filantropică din cuprinsul Patriarhiei Române desfășurată prin intermediul a 679 de instituții sociale, dintre care: 154 cantine sociale și brutării cu 16.139 beneficiari, 44

instituții medicale și farmacii cu 16.735 beneficiari, 61 centre de zi pentru copii cu 2.715 beneficiari, 34 centre educaționale cu 1.199 beneficiari, 22 centre de zi pentru vârstnici cu 1.089 beneficiari, 34 centre rezidențiale pentru vârstnici cu 786 beneficiari, 20 centre comunitare cu 1.989 beneficiari, 37 centre de tip familial cu 528 beneficiari, 34 grădinițe sociale și tip afterschool cu 965 beneficiari, 14 locuințe protejate cu 126 beneficiari, 105 centre de informare, consiliere și resurse cu 35.563 beneficiari, 4 instituții de învățământ pentru adulți cu 580 beneficiari, 18 centre de urgență (pentru persoane fără adăpost, victime ale violenței domestice și ale traficului de persoane) cu 910 beneficiari, 12 campusuri de tabără cu 3.489 beneficiari și alte 86 instituții sociale cu 6.743 beneficiari.

În cuprinsul eparhiilor Patriarhiei Române, se derulează în prezent 767 de proiecte și programe sociale, din care: 561 finanțate din fonduri proprii, 22 cu finanțare externă, 24 cu finanțare publică și 160 cu finanțare mixtă. În cadrul așezămintelor social-filantropice și prin intermediul programelor și proiectelor sociale au fost acordate 895.350 de servicii sociale unui număr de 211.495 de beneficiari unici, respectiv:

- 166.397 de servicii sociale pentru 105.717 copii din așezămintele sociale ale Bisericii și Statului, dar mai ales din familii sărace și fără posibilități de întreținere sau cu părinții aflați la muncă în alte țări;
- 40.987 de servicii sociale pentru 19.143 persoane cu dizabilități (deficiențe de vorbire, vedere și auz, consumatori de droguri sau alte tipuri de dependențe, persoane infectate cu HIV/SIDA);
- 640.694 de servicii sociale pentru 74.752 persoane vârstnice din așezămintele de protecție socială bisericești, din centrele sociale de tranzit și adăposturi de noapte, bătrâni singuri, nedeplasabili, abandonati de familie și cu grave probleme de sănătate;
- 47.272 de servicii sociale pentru 11.883 victime ale traficului de persoane, victime ale violenței familiale, deținuți eliberați, victime ale calamităților naturale, șomeri.

Pentru susținerea activităților social-filantropice în anul 2012, Biserica Ortodoxă Română a cheltuit suma de 69.474.776 lei.

Membrii Adunării Naționale Bisericești au apreciat eforturile Patriarhiei Române pentru finalizarea celor mai importante lucrări de execuție la infrastructura Catedralei Mântuirii Neamului. Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a exprimat recunoștința Patriarhiei Române pentru ajutorul financiar oferit de ierarhi, clerici și credincioși în cadrul colectei naționale pentru construirea noii Catedrale patriarhale, precum și pentru sprijinul autorităților administrației centrale și locale de stat la construirea Catedralei Mântuirii Neamului în această perioadă de criză economică și financiară.

Biroul de presă al Patriarhiei Române
Agenția de știri **Basilica**

* *Joi, 28 Februarie*, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la Ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, care s-a ținut în Sala Sinodală a Palatului Patriarhal din București, sub Președinția Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României. La începutul ședinței Sfântului Sinod a avut loc alegerea de arhiepiscop al Arhiepiscopiei Buzăului și Vrancei în persoana P.S. Ciprian Spiridon.

Biroul de Presă al Patriarhiei Române ne mai informează:

În ziua de *28 februarie 2013*, la Reședința Patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a avut loc ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Ierarhii Sfântului Sinod au evaluat rezultatele colectei organizate în bisericile și mănăstirile ortodoxe din țară și străinătate în luna decembrie 2012 ca urmare a Pastorelei Sfântului Sinod la încheierea Anului omagial al Tainei Sfântului Maslu și al îngrijirii bolnavilor în Patriarhia Română. Au fost colectate peste 3.300.000 lei, aproximativ 625.000 kg de produse alimentare, circa 50.000 kg de produse agricole, 150.000 de kg de îmbrăcăminte, aproximativ 15.000 cutii cu medicamente, produse igienico-sanitare, lemne de foc etc., fiind ajutate aproape 70.000 de familii sărace cu membri bolnavi sau cu mulți copii din întreaga țară.

Sfântul Sinod a apreciat rezultatele din anul 2012 ale programului social Masa Bucuriei derulat de Patriarhia Română în parteneriat cu Selgros Cash&Carry S.R.L. Valoarea bunurilor alimentare și a produselor igienico-sanitare donate de Selgros Cash&Carry S.R.L. a fost de peste 3.320.000 lei de care au beneficiat aproximativ 18.300 persoane aflate în instituțiile sociale ale Bisericii Ortodoxe Române.

Dintre celelalte hotărâri luate menționăm:

- Oficierea Tainei Botezului și a Tainei Cununii numai în bisericile parohiale cu respectarea rânduielilor liturgice pentru păstrarea sacralității și solemnității acestor Sfinte Taine;
- Sprijinirea de către parohii a familiilor defavorizate, cu venituri reduse, cu mulți copii, cu persoane bolnave sau a vârstnicilor cu venituri mici prin a nu le solicita acestora contribuții bănești pentru slujbele de înmormântare;
- Sărbătorirea Zilei Culturii Române (15 ianuarie) la Patriarhia Română și în toate eparhiile cu scopul evidențierii legăturii dintre cult și cultură, dintre Biserică și societate în viața poporului român;
- Înființarea Asociației Naționale a Centrelor de Pelerinaj din Biserica Ortodoxă Română pentru mai buna organizare a pelerinajelor cu scopul apărării și promovării activităților pastorale și misionare ale Bisericii.

Biroul de presă al Patriarhiei Române
Agenția de știri **Basilica**

* **Duminică, 10 Martie**, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la intronizarea noului Arhiepiscop al Buzăului și Vrancei în persoana Înaltpreasfințitului Dr. Ciprian Spiridon. Sfânta Liturghie și ceremonia de intronizare au fost prezidate de către Preafericitul Părinte Daniel Patriarhul României, Preafericirea Sa fiind și Mitropolitul Munteniei și Dobrogei și cel care intronizează pe toți ierarhii sufragani din această Mitropolie. Soborul slujitor a fost alcătuit din 31 de ierarhi romani și străini, în frunte cu Preafericitul Părinte Patriarh Daniel.

* **În perioada 18-21 Martie**, în prima Săptămână duhovnicească din Postul Mare, P.S. Sa Dr. Iustin Sigheteanul a participat la slujbele solemne ale Canonului celui Mare a Sfântului Andrei Criteanul susținute în Catedrala episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, înconjurat de preoți slujitori și dascăli de teologie ai Școlilor teologice de la Liceul Teologic „Sfântul Iosif Mărturisitorul” și ale Domeniului de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere, Centrul Universitar Nord din Baia Mare, părinții slujitori ai catedralei și invitați. Răspunsurile la strănă au fost date de studenții teologi și elevii seminariști băimăreni.

* **Luni, 25 Martie**, de sărbătoarea Bunei Vestiri, la invitația I.P.S. Mitropolit Andrei, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la hramul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, la împlinirea a șapte ani de la instalarea primului mitropolit, vrednicul de pomenire Bartolomeu Anania și împlinirea a doi ani de la intronizarea I.P.S. Andrei în demnitatea de Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului. La sfârșitul Sfintei Liturghii I.P.S. Mitropolit Andrei, a premiat pe câștigătorii Concursului Național „Dumitru Staăiloae” - faza mitropolitană.

* **Marti, 2 Aprilie** – începând cu ora 9,00, la sediul Domeniului de Teologie Ortodoxă de pe strada Crișan, Nr. 5-7 din Baia Mare, a avut loc susținerea examenului de *capacitate preoțească*, sesiunea de primăvară a anului 2013, proba scrisă și organizată de Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului în colaborare cu Domeniul de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord, Baia Mare. S-au prezentat 14 candidați și după susținerea probei orale au promovat toți cu rezultate foarte bune și excepționale.

* **Luni, 15 Aprilie**, la Palatul Episcopal al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului din Sighetu Marmăției a avut loc o întâlnire de lucru cu persoanele angajate pe posturile de supraveghetori–muzeu de la bisericile de lemn de pe cuprinsul județului Maramureș. Ședința de lucru a fost prezidată de Preasfinția Sa Dr. Iustin Sigheteanul – arhieru vicar al

Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, fiind însoțit de Pr. Dr. Vasile Augustin – vicar eparhial, Pr. Dr. Cristian Ștefan – consilier cultural și Pr. Vasile Pop – protoiereu de Sighet. Din partea Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Maramureș a participat domnul Ioan Marchiș – directorul Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Maramureș. În cadrul întrunirii au fost prezentate reperele cele mai importante din legislație privind protejarea și păstrarea monumentelor și a obiectelor de patrimoniu mobil, măsurile de punere în valoare a patrimoniului cultural național, rolul angajaților pe posturile de supraveghetori–muzeu începând cu primirea vizitatorilor și continuând cu prezentarea câtorva date privitoare la localitatea și monumentul pe care le reprezintă, măsurile care trebuiesc luate în vederea îndeplinirii sarcinilor de serviciu conform fișei postului. Atât Preasfinția Sa Dr. Iustin Sigheteanul cât și Domnul Ioan Marchiș au insistat asupra păstrării cu sfințenie a acestor bunuri culturale naționale, subliniind faptul că neprotejarea și pierderea acestor bunuri din patrimoniu național pot duce și la pierderea identității noastre naționale. Următoarea întrunire de lucru, pe această sferă de interes, se va face împreună cu preoții care au în parohiile lor biserici monument istoric.

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului

* ***Miercuri, 24 Aprilie***, de sărbătoarea Sfântului Ierarh Iosif Mărturisitorul, Sfântul ocrotitor al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, P.S. Dr. Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturgia Darurilor înainte sfințite și a predicat la biserica “*Sf. Iosif Mărturisitorul*” din Municipiul Baia Mare. Biserica de lemn în stil maramureșean a fost târnosită în 23 Aprilie 2004 de către I.P.S. Arhiepiscop Justinian, I.P.S. Teologos Mitropolitul Sereșului și al Nigritei (Grecia) și P.S. Iustin Sigheteanul. Pe lângă biserica “*Sf. Iosif Mărturisitorul*” a luat ființă și Așezământul Social Filantropic cu același nume, pe care la binecuvântat Preafericitul Părinte Patriarh Daniel în 14 Decembrie 2009 în urma vizitei canonice patriarhale săvârșite în Episcopia noastră. Preoții slujitori Vasile Fodoruț și Ghiță Man, împreună cu ostenitorii așezământului social, oferă o masă caldă la 140 de familii în fiecare duminică și sărbătoare și ajută un număr important de familii săptămânal.

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului

* ***Miercuri, 8 Mai*** a avut loc la Catedrala episcopală din Baia Mare, în prezența Preasfințitului Iustin Sigheteanul, faza eparhială a Concursului național „*Bucuria de a fi creștin*”. Concursul se desfășoară cu

binecuvântarea Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române prin Sectorul Teologic-Educațional al Patriarhiei Române și face parte din suita de manifestări organizate cu prilejul Anului omagial al „Sfinților Împărați Constantin și Elena”. Scopul concursului este acela de a cultiva dragostea față de țară și de Biserica Ortodoxă Română și de a-i educa pe copii în sensul respectării valorilor tradiționale și a afirmării propriei identități religioase, culturale și naționale, în contextul unei lumi tot mai seculare. La faza eparhială au participat 27 de copii provenind din cele 8 protopopiate ale Episcopiei noastre. Aceștia au participat la una dintre cele 3 secțiuni ale concursului: interpretarea unui cântec religios, interpretarea unei poezii religioase și interpretarea unui text literar în proză. Câștigătorii la secțiunea cântec religios au fost: locul I Timiș Silvia (Parohia Borșa II – Protopopiat Vișeu), locul II Oiegaș Cristina Maria (Parohia Viile Satu Mare – Protopopiat Satu Mare), locul II Vasile Denisa (Parohia Tășnad – Protopopiat Carei), locul III Ghițiu Andreea (Parohia Rohia – Protopopiat Lăpuș). La secțiunea recitarea unei poezii religioase au câștigat: locul I Florescu Alexandra (Parohia Nașterea Domnului Satu Mare – Protopopiat Satu Mare), locul II Pasere Danuț (Parohia Strâmtura – Protopopiat Sighet), locul III Babuț Mălina (Parohia Batarci – Protopopiat Oaș).

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului

* **În perioada 20-23 Mai**, la Palatul Patriarhal din București a avut loc Congresul Internațional de Teologie intitulat: „*Sfinții Împărați Constantin și Elena –promotori ai libertății religioase și susținători ai Bisericii*”, susținut de Patriarhia Română în colaborare cu Secretariatul de Stat pentru Culte și Academia Română. Au fost invitați persoane și personalități de marcă din țară și străinătate, peste 60 de teologi români și străini, conducătorii și reprezentanții tuturor Facultăților de Teologie din țară, în scopul de a evidenția contribuția majoră a Împăraților creștini Constantin și Elena în eliberarea Creștinismului de sub autoritatea păgână și rolul lor important pentru consolidarea dreptei credințe a Bisericii creștine de la începutul secolului al IV-lea. Din partea Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, în calitate de coordonator responsabil al specializărilor de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare, a fost desemnat P.C. Pr. conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL, care a luat parte la manifestări.

* **În perioada 13-16 și 22-24 Mai**, a avut loc în cuprinsul Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului susținerea *Conferințelor preotești* –sesiunea primăvară 2013, cu tema „Sfinții Împărați Constantin și Elena –promotori ai libertății religioase” susținută de Pr. Lect. univ. dr. Dorinel

DANI din cadrul Domeniului de Teologie Ortodoxă a Centrului Universitar Nord din Baia Mare. P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat toate conferințele preoțești care s-au desfășurat în Protopopiatele Eparhiei după cum urmează: 13 mai – Prot. Baia Mare, 14 mai - Prot. Chioar, 15 mai – Prot. Carei, 16 mai – Prot. Lăpuș, 22 mai – Prot. Oaș, 23 mai – Prot. Sighet, 24 mai – Prot. Vișeu, 27 mai – Prot. Satu Mare. La toate întâlnirile s-a evidențiat rolul și importanța Împăraților creștini Constantin și mama sa Elena pentru consolidarea Bisericii, libertatea de exprimare creștină și mărturisirea dreptei credințe a Bisericii lui Iisus Hristos, tematici prilejuite de comemorarea Anului omagial 2013 dedicat Sfinților Împărați Constantin și Elena în cuprinsul Patriarhiei Române.

* **Sâmbătă, 25 Mai**, la Catedrala Episcopală “Sfânta Treime” din Baia Mare, a avut loc cu binecuvântarea și în prezența P.S. Sale Iustin Sigheteanul, manifestarea cultural-religioasă intitulată: „*De la Înviere la Înălțare*”, ediția a XIII-a, precum și faza județeană a „Olimpiadei de meșteșuguri artistice tradiționale” pe secțiunile: icoane pe sticlă, icoane pe lemn, desene, creații literare, meșteșuguri artistice tradiționale, grupuri vocale cu pricesne. La acest eveniment au participat elevii din ciclul primar, gimnazial și liceal, din unitățile de învățământ ale județului Maramureș, însoțiți de profesorii lor.

La acest eveniment au participat cu interes, bucurie și entuziasm un număr de 240 de elevi din 35 de colegii, licee și școli gimnaziale din județul Maramureș. Elevii calificați pe primul loc la secțiunile icoane pe sticlă, icoane pe lemn, meșteșuguri artistice tradiționale, vor participa la etapa națională a Olimpiadei de meșteșuguri artistice tradiționale, unde anul școlar precedent, elevii maramureșeni au obținut rezultate deosebite, concretizate în 2 premii II și 4 premii III. Acțiunea se înscrie în suita de manifestări dedicate anului omagial al Sf. Impărați Constantin și mama sa Elena, cei întocmai cu apostolii cinstiți. Partenerii acțiunii sunt: Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului, Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, Casa Corpului Didactic Maramureș.

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului

* **Marți, 28 Mai** –Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Justinian Chira al Maramureșului și Sătmarului a împlinit venerabila vârstă de 92 de ani de viață.

În cinstea ierarhului nostru, Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului a organizat mai multe manifestări aniversare. Cu două zile înainte, duminică 26 mai, la mănăstirea „Sfânta Ana” de la Rohia,

Înaltpreasfinția Sa Justinian a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru viața lungă dăruită cu atâtea și atâtea binecuvântări cerești, înconjurat de soborul mănăstirii și în prezența a sute de credincioși. După Sfânta Liturghie, o fost oficiată o slujbă de Tedeum, ca mulțumire lui Dumnezeu pentru cei 92 de ani de viață și 72 de ani de când a intrat în obștea mănăstirii Rohia. Apoi Arhim. Macarie Motogna – egumenul mănăstirii a spus un cuvânt de aniversare la adresa Înaltpreasfințitului Părinte Justinian, după care Înaltpreasfinția Sa a adresat celor prezenți un bogat și temeinic cuvânt de învățătură. În final a fost săvârșit un Parastas de pomenire pentru părinții după trup ai Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Justinian și pentru stareții mănăstirii. Iar marți, 28 mai, cu începere de la ora 12.00, în Paraclisul Centrului Eparhial, a fost săvârșit slujba de Tedeum în semn de mulțumire, oficiat de către P.S. Sa Iustin Sigheteanul – arhieru-vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, la care au participat autoritățile locale și centrale, Permanența Centrului Eparhial, reprezentanți ai instituțiilor baimărene, preoți, monahi și credincioși.

Din partea grupului profesoral al Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare s-a transmis o scrisoare de felicitare, prin care cadrele didactice universitare și studenții teologi baimăreni i-au urat Î.P.S. Justinian: într-un mulți și binecuvântați ani, Înaltpreasfințite Părinte!

* **Joi, 30 Mai**, P.S. Sa Dr. Iustin Sigheteanul a participat la serbarea de sfârșit de an școlar a absolvenților clasei a XII-a de la Liceul Teologic Ortodox „N. Steinhardt” din Satu Mare, care s-a desfășurat în Catedrala “Adormirea Maicii Domnului”. În cadrul festivităților, P.S. Iustin Sigheteanul, care a și fost însoțit de Pr. Conf. univ. dr. Adrian Gh. Paul de la Departamentul de Teologie Ortodoxă din Baia Mare, a oferit 2 diplome și premii în cărți în numele Fundației “N. Steinhardt” (7 volume din integrala Steinhardt), 16 diplome culturale “Episcop Dr. Vasile Stan” în numele Episcopiei și tot atâtea premii în bani în nume personal, pentru 10 elevi care s-au evidențiat în cadrul liceului la învățătură și alte aptitudini și la 6 elevi cu rezultate excepționale la Olimpiada Națională de religie de la mai multe școli și licee din Mun. Satu Mare. Serbarea organizată de Pr. Gabriel Groza – Directorul liceului și corpul profesoral a fost onorată de prezența D-lui. Adrian Ștef – Președintele Consiliului Județean Satu Mare, de D-l Radu Roca Viceprimar, de alte autorități locale, precum și de foarte mulți părinți și elevi.

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului

* **Sâmbătă, 1 Iunie**, de sărbătoarea Sfântului Iustin Martirul și Filosoful, ocrotitorul duhovnicesc al P.S. Iustin Sigheteanul, P.S. Sa a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală din Baia Mare, în semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu și Sfântului ocrotitor, înconjurat fiind de părinții din Permanența Eparhială, stareți de mănăstiri, reprezentanții Școlilor teologice din Baia Mare, protoierei și slujitorii catedralei episcopale. La acest popas duhovnicesc au fost prezente mai multe oficialități din Maramureș și Satu Mare, elevii seminariști și studenții teologi, credincioși și mulți copii, pe care Preasfinția Sa Justin, cu ocazia zilei lor (1 iunie, ziua copilului), i-a provocat să rostească rugăciuni și poezii, ia binecuvântat și le-a oferit în dar cărți, iconițe și multe dulciuri.

* **Marti, 4 Iunie** – în sala de sport a Centrului Universitar Nord din Baia Mare, cu începere de la ora 11,00, în prezența PS Sale Justin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului, a D-lui Prof. univ. dr. ing. Dan Călin PETER, prorectorul Universității Tehnice din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare și a D-lui prof. univ. dr. Gheorghe GLODEANU, Decanul Facultății de Litere din Baia Mare, a avut loc cursul festiv al studenților teologi, promoția 2013, sub îndrumarea Pr. conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL (pastorală) și Pr. conf. univ. dr. Ștefan POMIAN (teologie ortodoxă didactică). Evenimentul a început de la ora 8,30 cu săvârșirea Sfintei Liturghii arhieresti și un Te-Deum de mulțumire susținute de P.S. Sa Dr. Justin Sigheteanul la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, care i-a binecuvântat și felicitat pe absolvenți și le-a urat mult succes și spor rodnic în activitățile lor viitoare în cadrul Bisericii noastre. Precizăm că este a 17-a promoție de absolvenți teologi în activitatea didactică universitară neîntreruptă din anii 1992 ai Centrului Universitar Nord din Baia Mare.

* **Joi, 6 Iunie** – a avut loc banchetul de sfârșit de an universitar al absolvenților Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord, din Baia Mare, promoția 2013, susținut la restaurantul Europa din Baia Mare. La manifestare au luat parte toți absolvenții teologi, însoțiți de cadrele didactice universitare ale Facultății de Litere și ale Domeniului de Teologie Ortodoxă din Baia Mare. Absolvenții au fost felicitați și li s-au urat mult succes la examenul de licență și, mai ales, pe calea vieții pe care vor păși după absolvirea studiilor universitare. Promoția anului 2013 este alcătuită din 38 studenți teologi, din care 27 la Teologie pastorală și 11 la Teologie didactică.

* **Miercuri, 19 Iunie**, începând cu ora 10:00, Episcopia Maramureșului și Sătmarului și Fundația World Vision România au organizat Sesiunea Festivă de închidere a proiectului Alege Școala!, la Catedrala episcopală din Baia Mare. Binecuvântat prin prezența Preasfințitului IUSTIN Sigheteanul, evenimentul a fost moderat de Pr. Constantin Naclad, Inspector patriarhal pentru Catehizare Parohială și Manager de proiect pentru Alege Școala! și reunește participarea celor 184 de preoți și profesori de religie înscriși în grupul țintă al proiectului Alege Școala!. În calitate de invitați au participat: d-nul Romeo Moșoiu, consilier al Ministrului Educației, reprezentanți ai Inspectoratului Școlar Județean Maramureș, inspectorii de religie din Maramureș și Satu Mare, reprezentanții Fundației World Vision, copiii premiați în proiect etc.

Cu acest prilej au fost prezentate rezultatele naționale, precum și cele la nivel de episcopie a realizărilor din cadrul Proiectului Alege Școala! Pe parcursul celor patru ani de proiect, la nivel național, 29.207 copii- elevi cu risc de părăsire timpurie a școlii, delincvenți juvenili, persoane care au părăsit timpuriu școala, persoane care nu au absolvit învățământul obligatoriu și preșcolari - au participat la activitățile proiectului Alege Școala! Totodată, dezvoltarea programului de prevenire a fenomenului de părăsire timpurie a școlii a fost susținut de 3.206 persoane: preoți și profesori de religie.

În total, activitățile proiectului Alege Școala! au însumat 247 de sesiuni de formare, de care au beneficiat 3.206 de persoane (preoți și profesori de religie); organizarea unui număr de cel puțin 9.618 lecții de cateheză în cadrul "Școlii de duminică"; organizarea a 235 tabere de creație pentru 9.618 de copii; organizarea unui concurs național desfășurat în 4 etape (la nivelul Parohiilor, Protopopiatelor, Eparhiilor și Patriarhiei) pentru toți cei 29.207 de copii implicați în proiect.

Din Episcopia Maramureșului și Sătmarului un număr de 547 de copii au participat la taberele de creație de la Centrul Social-Pastoral „Sf. Daniil Sihastrul” de la Durău (jud. Neamț). Totodată, 1.720 de copii au fost înscriși în proiect și au participat la „Școala de duminică”. Proiectul Alege Școala! a fost susținut de 184 de preoți și profesoare de religie care au participat la 16 sesiuni de formare. Proiectul Alege Școala! are ca scop prevenirea și combaterea fenomenului de părăsire timpurie a școlii și a delincvenței juvenile, prin dezvoltarea unor soluții alternative de tip „Școala de duminică”, necesare asigurării educației morale de bază și motivației pentru studiu a copiilor din mediul rural și urban, cu vârste cuprinse între 6 și 16 ani.

Cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, proiectul Alege Școala! este implementat de către Fundația World Vision România în parteneriat cu Patriarhia Română, prin Sectorul teologic-educational, beneficiind de finanțare nerambursabilă de la Fondul Social European, prin

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013, Axa prioritară 2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”, Domeniul major de intervenție 2.2 „Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii”.

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmărilor

* **Duminică, 23 Iunie** –Preasfinția Sa Dr. Justin Sigheteanul, Arhiepiscop vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmărilor a împlinit frumoasa și binecuvântata vârstă de *52 de ani*. Întrucât această dată, anul acesta, a coincis cu Ziua de serbare a Pogorâriri Sfântului Duh (Rusaliile), Preasfinția Sa Justin a slujit la Catedrala episcopală din Baia Mare, cu ocazia hramului, înconjurat de un frumos sobor de stareți, consilieri eparhiali, preoți și diaconi, precum și de un numeros număr de credincioși. După Sfânta Liturghie a fost săvârșită Slujba Polihroniului și Preasfințitul Justin a fost felicitat de membrii permanenței eparhiale, reprezentanții cinului monahal, slujitorii catedralei, precum și de autoritățile județene și locale. Preasfinția Sa a mulțumit tuturor și a conferit trei diplome culturale conducerii Inspectoratului Școlar Județean Maramureș (Doamnei Ana Moldovan -Inspector Școlar General, Doamnei Delia Ardelean - Inspector Școlar General Adjunct și Doamnei Valeria Bilț -Inspector de Specialitate) pentru colaborarea deosebită în cadrul proiectului „Alege Școala!” și a altor proiecte desfășurate în parteneriat între cele două instituții. Din partea grupului profesoral al specializărilor Domeniului de Teologie Ortodoxă și al tuturor studenților teologi ai celor trei secții de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare, îi urăm P.S. Sale, Justin Hodea Sigheteanul, **întru mulți și binecuvântați ani, Preasfințite Stăpâne** și-L rugăm pe Hristos –Arhiepiscopul veșnic să-l aibă în grija Sa pe calea înfăptuirii binelui și înspre dobândirea mântuirii!

* **Joi 4 și Vineri 5 Iulie**, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la lucrările Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, care s-au desfășurat în Palatul Patriarhiei, sub președinția Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României.

* **În perioada 9–12 Iulie** – a avut loc susținerea examenului de licență pentru absolvenții cursurilor teologice de Teologie Ortodoxă Pastorală și Teologie Ortodoxă Didactică din cadrul Facultății de Litere, Baia Mare, promoția 2013 și de masterat pentru cursanții de Master din cadrul specializării Teologie creștină și spiritualitate europeană promoția 2013. Potrivit Legii învățământului, s-au susținut două probe la examenul de

licență: una scrisă și alta orală (susținerea tezei de licență). Din partea specializărilor Domeniului de Teologie Ortodoxă s-au prezentat toți absolvenții, în număr de 48 absolvenți teologi, 38 la nivel de licență și 10 la nivel de masterat, care în urma evaluării comisiilor de specialitate au promovat cu rezultate bune și foarte bune. După susținerea examenului, s-a oficiat slujba Te-Deumului în semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu, în Catedrala episcopală din Baia Mare, în prezența Preasfințitului Justin Sigheteanul, unde absolvenții teologi au și depus jurământul, după care li s-au înmânat câte o Diplomă de absolvire și au fost felicitați de către părinții profesori și li s-a urat mult succes în viață și mult spor duhovnicesc în slujirea Bisericii lui Iisus Hristos.

* **În perioada 19-25 Iulie** – În fiecare an, în a doua parte a lunii iulie au loc Zilele culturale N. Steinhardt (Monahul Nicolae Delarohia). Anul acesta, în perioada 15 – 29 iulie, a avut loc cea de-a 15-a ediție a zilelor culturale. Între 15 și 28 iulie a avut loc la Mănăstirile Rohia și Rohița, tabăra de pictură „Monahul Nicolae Delarohia”. La Rohița au participat 25 de pictori – iconari din toată Transilvania, iar la Rohia 5 iconari – elevi de la Seminarul Teologic „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare.

Duminică, 28 iulie, la Mănăstirea Rohia, după Sfânta Liturghie s-a oficiat Parastasul de pomenire pentru Părintele Nicolae, la care au participat membrii Fundației N. Steinhardt și foarte mulți credincioși. De la ora 16.00 s-a întrunit Colectivul redacțional al Integralei N. Steinhardt împreună cu directorul editorial al Editurii Polirom, pentru a stabili volumele care vor apărea de acum înainte în cadrul Integralei N. Steinhardt. În aceeași zi, de la ora 19.00, la Mănăstirea Rohița a avut loc Masa rotundă cu tema: „*N. Steinhardt – un destin paradoxal, de la sinagogă la mănăstire*”. Au vorbit pe această temă: Prof. Florian Roatiș, Prof. George Ardeleanu și Pr. Prof. Ștefan Iloaie – toți trei Vicepreședinți ai Fundației N. Steinhardt, doamna Maria Peicin și Florian Razmoș. Prof. Ioan Săcăleanu a vorbit despre activitatea fundației N. Steinhardt, de la înființarea căreia, s-au împlinit 20 de ani. La întrunire au participat membri ai fundației, precum și toți pictorii – iconari participanți la tabără.

Luni, 29 iulie, de la ora 12.00, la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare a avut loc lansarea celui de-al cincisprezecelea volum din cadrul Integralei N. Steinhardt, *Călătoria unui fiu risipitor. Eseu romanțat asupra neizbânzii*, și a cărții *Centenar N. Steinhardt (Studii și Comunicări)*, în care sunt cuprinse 21 de mesaje și studii prezentate la Simpozioanele din anul 2012 de la Academia Română, Baia Mare și Bistrița. Despre cele două cărți au vorbit: Preasfințitul Părinte Episcop Dr. Justin Sigheteanul, Adrian Șerban - directorul editorial al Editurii Polirom, Adrian Mureșan cel care a îngrijit cartea *Călătoria unui fiu risipitor....*,

Valentin Ajder de la Editura Eikon, Florian Roatiș – Vicepreședintele Fundației N. Steinhardt, Prof. Gheorghe Glodeanu – Decanul Facultății de Litere din Baia Mare și Prof. Ioan Săcăleanu care a vorbit despre icoanele pictate în tabăra Nicolae Monahul Delarohia.

Evenimentul a fost moderat de către Arhim. Macarie Motogna – Secretarul Fundației N. Steinhardt. La urma a avut loc vernisarea expoziției de icoane realizate în cadrul Taberei de pictura, la care au participat 30 de pictori iconari din toată Transilvania.

În 6 august, de sărbătoarea Schimbarea la Față a Domnului, la postul de televiziune *emaramureș*, a avut loc o emisiune referitoare la Zilele culturale N. Steinhardt, la care au participat: Arhim. Macarie Motogna, Pr. Prof. Cristian Ștefan și Prof. Florian Roatiș.

Arhim. dr. Macarie Motogna
Secretarul general al
Fundației Nicolae Steinhardt

* **În perioada 22-24 August** – în orașul municipiu de Județ Baia Mare a avut loc Întrunirea Tinerilor Ortodocși din Nord-Vestul Transilvaniei, cu binecuvântarea Î.P.S. Arhiepiscop Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, cu contribuția majoră a Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului și cu organizarea și susținerea Primăriei și a Consiliului Local Baia Mare în frunte cu Domnul Primar Cătălin Cherecheș.

Joi 22 August, de la ora 20.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la deschiderea festivă a reuniunii Tineretului Creștin Ortodox din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului, eveniment desfășurat în Catedrala Episcopală din Baia Mare prin rostirea rugăciunilor de seară, slujba Te-Deumului și luările de cuvânt a oficialităților implicate în organizarea acestei reuniuni. Au răspuns invitației 1100 de tineri din Transilvania și din țară.

Vineri, 23 August, de la ora 9.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la rugăciunea de dimineață ținută în biserica „Sfântul Nicolae” la care au fost repartizați o grupă de 180 de tineri participanți la reuniune. După rugăciune Preasfinția Sa a vorbit tinerilor despre provocările societății contemporane și alternativa Bisericii la acestea.

De la ora 10.30, P.S. Iustin Sigheteanul a trecut pe la Seminarul Teologic și pe la mai multe școli din municipiul Baia Mare, unde tinerii au fost împărțiți pe grupe mai mici spre a dezbate anumite teme și probleme interesante pentru tineri și pentru a se cunoaște mai bine.

De la ora 14.30, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la prelegerea: *Istorie și Tradiție Creștină în Nord-Vestul Transilvaniei*, la care au luat parte 400 de tineri, cărora le-a și vorbit despre icoana bizantină în bisericile din

Maramureș. În final s-a vizitat Muzeul de Etnologie și Artă Populară din Baia Mare.

Apoi, toți tinerii s-au întrunit la Muzeul Satului din Baia Mare, unde la ora 18.00, a fost întâmpinat I.P.S. Andrei Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului. De la Muzeul Satului împreună ierarhi, organizatori și tineri au pornit procesiunea „*Bucuria de a fi creștin*” pe străzile orașului Baia Mare, către Catedrala Episcopală pe o distanță de 3 km. Ajunși la Catedrala Episcopală, tinerii au fost întâmpinați în dangăt de clopot, iar I.P.S. Mitropolit Andrei a dat binecuvântarea pentru începerea rugăciunilor de seară, rostite de către tineri cu lumânări aprinse ținute în mână.

După rugăciunile de seară, I.P.S. Mitropolit Andrei a ținut tinerilor un frumos și adecvat cuvânt de învățătură și a oferit tinerilor o carte cu cântări în cinstea Maicii Domnului. Întâlnirea s-a încheiat cu cântarea *Apărătoare Doamnă* și alte cântări închinare Maicii Domnului, iar în final s-a cântat *Cu noi este Dumnezeu*.

Sâmbătă 24 August, de la ora 14.00, I.P.S. Arhiepiscop Justinian, împreună cu P.S. Iustin, au participat la închiderea festivă a Reuniunii Tinerilor Creștini Ortodocși, care s-a desfășurat în Catedrala Episcopală din Baia Mare. I.P.S. Justinian le-a adresat un cuvânt părintesc și le-a oferit o carte intitulată „Dialoguri”. În final P.S. Iustin, a transmis mesajul de binecuvântare și apreciere al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și l-a felicitat pe Părintele Milan Bălan, Consilierul Sectorului Teologic Educațional și întregul colectiv care a lucrat la buna desfășurare a programului, coordonatorilor din Protopopiatele Mitropoliei, delegaților eparhiilor din țară și le-a urat tinerilor să se întoarcă acasă cu o experiență creștină îmbogățită, să poarte în sufletul lor bucuria de a fi creștini, pe care să o mărturisească cu fidelitate și curaj tuturor tinerilor.

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului

* ***Luni, 9 Septembrie*** -la Reședința Episcopală a Eparhiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, Înaltpresfinția Sa Justinian Chira a fost felicitat, la împlinirea celor 40 de ani de slujire arhierescă, de către Preasfințitul Dr. Iustin Sigheteanul, Permanența Eparhială, Protopopii și ostenitorii Centrului Eparhial, precum și de reprezentanții autorităților locale și județene: Domnul Anton Rohian –prefectul județului Maramureș; Domnul Zamfir Ciceu –președintele Consiliului Județean Maramureș și Domnul Cătălin Cherecheș –primarul municipiului Baia Mare. Cu prilejul acestei aniversări s-a săvârșit slujba de Te-Deum, în Paraclisul Episcopal, după care Preasfinția Sa Iustin Sigheteanul a dat citire mesajului adresat de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel. Înaltpresfinția Sa Justinian a mulțumit tuturor celor prezenți pentru frumoasa manifestare, asigurându-i și în

continuare de rugăciunile sale către Dumnezeu. Dorirea noastră a tuturor este ca Dumnezeu să-i facă parte de multă sănătate pentru a trăi mulți și binecuvântați ani.

* **Sâmbătă, 14 Septembrie** -de Praznicul Înălțării Sfintei Cruci, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la evenimentele ce au avut loc în Episcopia Sălajului cu ocazia primei vizite în această eparhie a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. În ajun (13 septembrie) de la orele 19.00, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a fost întâmpinat de către cler și popor la Catedrala Episcopală „Înălțarea Domnului” din Mun. Zalău. În ziua praznicului (14 septembrie) de la ora 9.00, a început slujba de sfințire a paraclisului „Sf. Ev. Luca” din noua reședință episcopală, săvârșită de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel. Alături de Preafericirea Sa au slujit; I.P.S. Andrei Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, P.S. Sofronie al Oradiei, P.S. Petroniu al Sălajului și P.S. Iustin Sigheteanul. Sfânta Liturghie a fost săvârșită pe o scenă amenajată în fața Palatului Episcopal, prezidată de către Preafericitul Părinte Daniel, înconjurat de ierarhi, preoți și diaconi, cu participarea a unei mari mulțimi de credincioși.

Înaltpreasfințitul Părinte Justinian Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului a slujit sfânta și dumnezeiasca Liturghie la Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia, împreună cu soborul mănăstirii. La slujbă au participat câteva sute de credincioși, dintre care 200 s-au mărturisit și împărtășit. În timpul sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Justinian a înălțat rugăciuni către Bunul Dumnezeu pentru elevii și profesorii care încep un nou an școlar, iar după Otpust a rostit un înălțător cuvânt de învățătură și a împărțit iconițe credincioșilor prezenți. Arhim. Macarie Motogna –egumenul mănăstirii a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Justinian pentru slujire și binecuvântare și credincioșilor din Parohia Rohia care au oferit o agapă frățească tuturor credincioșilor prezenți.

* **Luni, 16 Septembrie** -a avut loc festivitatea de deschidere a anului școlar pentru elevii Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, ciclul gimnazial și liceal. Cum orice început se cuvine a fi făcut cu binecuvântarea lui Dumnezeu, Cel care este Începutul a toate, festivitățile au debutat, conform unei deja frumoase tradiții, la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare cu Sfânta Liturghie săvârșită de P.S. Dr. Iustin Sigheteanul înconjurat de un sobor de preoți și diaconi format din părinții profesori ai Seminarului Teologic baimărean. La Sfânta Liturghie a asistat Î.P.S. Justinian Chira, Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului care la final a rostit un cuvânt de binecuvântare. Răspunsurile liturgice au fost date de cei 210 elevi ai școlii, conduși de protopsalții Catedralei. Evenimentul a fost marcat și de hirotonirea întru diacon a teologului Ioan Todorca, absolvent al seminarului

băimarean. La sfârșitul Sfintei Liturghii a fost săvârșită Slujba Te-Deumului, pentru profesorii și elevii de pe tot cuprinsul României. Preasfințitul Iustin Sigheteanul a dat citire mesajului Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu prilejul noului an școlar, subliniind importanța –fundamentată istoric și social - educației religioase în contextul unei societăți în progresie secularizată. De la Catedrală elevii și profesorii lor s-au îndreptat spre capela Seminarului, unde li s-a transmis mesajul oficial al Doamnei Prof. Ana Lucreția Maria Moldovan, inspector școlar general al Județului Maramureș.

* **Marți, 17 Septembrie**, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la deschiderea anului școlar la Liceul Teologic Ortodox „N. Steinhardt” din Municipiul Satu Mare. De la ora 10.00, a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica „Sf. Ierarh Nicolae” din incinta Liceului, în cadrul căruia a hirotonit într-un preot pe diaconul Onea Vasile Marcian, noul Inspector de Religie pe Județul Satu Mare, numit cu data de 1 Septembrie 2013. La sfârșitul Sfintei Liturghii P.S. Iustin Sigheteanul a dat citire mesajului Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, adresat profesorilor, elevilor și părinților cu ocazia începutului noului an școlar, după care a ținut un scurt cuvânt, mulțumind autorităților locale și județene, precum și Inspectoratului Școlar Județean Satu Mare. Pentru sprijinul constant și substanțial acordat școlii noastre teologice care a devenit reprezentativă pentru Județul Satu Mare, Preasfinția Sa a acordat diplome de vrednicie autorităților și a felicitat conducerea Liceului în frunte cu Pr. Groza Gabriel - Director, pentru rezultatele deosebite și evoluția pozitivă a învățământului din acest liceu. După Sf. Liturghie Preasfinția Sa împreună cu alte autorități au vizitat grădinița și mai multe săli de clase din liceu.

* **Luni, 30 Septembrie**, de la ora 7.30, cu ocazia începerii noului an școlar universitar, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie și slujba Te-Deumului în Catedrala Episcopală din Baia Mare, la care au participat preoții profesori și studenții teologi ai secțiilor din cadrul Domeniului de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere din Baia Mare. De la ora 10.00, Preasfinția Sa a luat parte la deschiderea festivă a anului universitar la Centrul Universitar Nord. Tuturor studenților băimăreni li s-a urat un an universitar plin de roade duhovnicești și de cunoaștere bogate, sănătate și mult spor în activitatea studentescă de cunoaștere a învățăturilor înalte.

* **Marți, 8 Octombrie**, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la întâlnirea care a avut loc la Liceul Teologic Ortodox „N. Steinhardt” din Satu Mare, între școala noastră și școli din alte 6 țări (Italia, Spania, Polonia, Lituania, Bulgaria și Turcia) în cadrul Proiectului European COMENIUS,

sub deviza „Unitate în diversitate”. Aceasta este a IV-a ediție, celelalte III s-au desfășurat în Spania, Polonia și Lituania, participând de fiecare dată o delegație a liceului nostru, în frunte cu Părintele Director Gabriel Groza. Prezenta întâlnire a debutat cu slujba Te-Deumului, urmată de întâlnirea autorităților județene și locale cu delegațiile străine. În cadrul întâlnirii P.S. Iustin Sigheteanul a oferit conducătorului fiecărei delegații câte un album cu bisericile de lemn din Maramureș și revista eparhială. În cadrul programului au fost cuprinse și vizite la mai multe obiective culturale, școli, biserici și mănăstiri din Satu Mare și Maramureș.

* **În perioada 16-18 Octombrie** – a avut loc un Simpozion Național organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă «Episcop Dr. Vasile Coman» din Oradea intitulat : „90 de ani de la înființarea învățământului academic teologic ortodox în Oradea (1923-2013)”. Simpozionul s-a ținut în Aula Magna și la Biblioteca Universității din Oradea și s-a desfășurat pe două secțiuni: *Învățământul teologic ortodox orădean la 90 de ani de la înființare – evocări, reconstituiri istorice și perspective și Teolog și teologhisire în lumea contemporană*. Alături de participanți și reprezentanți de marcă din centrele universitare de rang teologic din Cluj-Napoca, Alba Iulia, Craiova, Timișoara și Oradea, Domeniul de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare a fost reprezentat de Pr. conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL, care a susținut conferința: „Teologia – Revelație și viață trăită în Duhul lui Hristos”.

* **În perioada 22 octombrie–7 noiembrie** – în cuprinsul Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului a avut loc susținerea *Conferințelor preoțești* - sesiunea de toamnă, desfășurate după următoarea programare:
22 octombrie 2013 – Protopopiatul Viseu – în orasul Viseu de Sus;
04 noiembrie 2013 – Protopopiatul Baia Mare – în Catedrala Ortodoxă ”Sf. Treime”
04 noiembrie 2013 – Protopopiatul Chioar – în Catedrala Ortodoxă ”Sf. Treime”
05 noiembrie 2013 – Protopopiatul Satu Mare – în municipiul Satu Mare
05 noiembrie 2013 – Protopopiatul Carei – în municipiul Satu Mare
05 noiembrie 2013 – Protopopiatul Oaș - în municipiul Satu Mare
06 noiembrie 2013 – Protopopiatul Sighet – la Palatul Episcopal din Sighetu Marmației
07 noiembrie 2013 – Protopopiatul Lăpuș - în orașul Târgu Lăpuș.

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului

* **Între 26-29 Octombrie**, P.S. Sa Dr. Iustin Sigheteanul s-a aflat la reședința Patriarhală din București, unde a participat la mai multe evenimente din viața Bisericii Ortodoxe Române:

Sâmbătă, 26 Octombrie -de sărbătoarea Sf. Mare Mc. Dimitrie Izvorătorul de Mir, ocrotitorul Tesalonicului, PS. Iustin Sigheteanul a slujit alături de alți ierarhi, membrii ai Sfântului Sinod al BOR. Sfânta Liturghie s-a săvârșit pe noul altar amenajat în incinta catedralei patriarhale. Slujba a fost prezidată de IPS. Dionisie, mitropolitul Corintului -Grecia, invitatul Preafericitului Daniel -Patriarhul României.

Duminică, 27 Octombrie, de Sărbătoarea Sf. Cuvios Dimitrie cel Nou, ocrotitorul Bucureștiului, Preafericitul Daniel, Patriarhul României înconjurat de un sobor de 32 ierarhi români și greci, avându-l ca oaspete de seamă pe IPS Dionisie- Mitropolitul Corintului, de la ora 9,00, a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie pe altarul de vară conceput în gândire și arhitectură bisericească și executat cu măreție împărătească în incinta Catedralei Patriarhale. PS. Iustin Sigheteanul a făcut parte din soborul arhierilor slujitori, reprezentând preoțimea și credincioșii din Maramureș și Sătmar. Sărbătoarea a fost cu adevărat împărătească. Dumnezeu la mijlocirea sfinților, a dăruit o blândă, însoțită și binecuvântată zi de toamnă, slujitorii lui Dumnezeu au dăruit pelerinilor frumusețea slujbelor ortodoxe săvârșite cu evlavie și inspirate cuvinte de învățătură. Poporul, în șiruri nesfârșite, mii și mii de credincioși, tăcuți, rugători și rabdători au așteptat și câte 10 ore să ajungă la racla cu moaștele Sfântului. Aceasta este simplitatea, forța, frumusețea și biruința Ortodoxiei.

Luni 28 Octombrie, după Sfânta Liturghie săvârșită în Catedrala Patriarhală de către IPS. Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, înconjurat de un sobor de arhieri, de la ora 12,00 a avut loc în Aula "Teoctist Patriarhul" din Palatul Patriarhiei, ședința solemnă a Sfântului Sinod consacrată Anului Omagial al Sfinților Impărați Constantin și Elena și Anului Comemorativ al Părintelui Dumitru Stăniloae.

Luni, de la ora 18.00, a avut loc ședința comună a Sinoadelor Mitropolitane a Mitropoliei Ardealului și a Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, care s-a desfășurat în Sala Mitropoliților din Palatul Patriarhal. De la ora 19.00, Sinodul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului s-a reunit în ședință separată în „Sala Iustin Moiescu” din Palatul Patriarhal.

Marți 29 Octombrie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ședința de lucru a Sfântului Sinod care s-a desfășurat în Sala Sinodală din Palatul Patriarhal, sub președinția Preafericitului Părinte Daniel -Patriarhul României.

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

* ***Luni, 11 Noiembrie***, s-au împlinit 23 de ani de la intronizarea Î.P.S. Arhiepiscop Justinian Chira ca întâistătător al Eparhiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului. PS Sa Dr. Iustin Sigheteanul împreună cu angajații Centrului eparhial l-au felicitat pe ÎPS Arhiepiscop Justinian, dorindu-i sănătate și păstorire rodnică încă mulți ani.

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului

* ***Joi, 14 Noiembrie*** – începând cu ora 9,00, în cadrul Domeniului de Teologie Ortodoxă din Baia Mare și Centrul Eparhial al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului, a avut loc susținerea examenului de *capacitate preoțească*, sesiunea de toamnă, 2013, organizată de Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului în colaborare cu Domeniul de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare. Examenul de atestat de capacitate preoțească s-a susținut printr-o probă scrisă, la centrul Eparhial al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului și o probă orală susținută de participanți în fața Comisiei de evaluare condusă de Preasfinția Sa Dr. Justin Sigheteanul. În Comisia de evaluare scrisă au făcut parte Pr. conf. dr. Adrian Gh. Paul, Pr. lect. dr. Dorinel Dani și Lect. dr. Valerian Marian de la specializările de Teologie Ortodoxă, iar de la Centrul eparhial Pr. dr. Vasile Augustin – vicar eparhial, Pr. dr. Cristian Ștefan – consilier cultural și Pr. Ioan Pop – consilier administrativ. S-au prezentat 14 candidați, din care au promovat 12 cu rezultate bune și foarte bune.

* ***Joi, 28 Noiembrie***, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat întâlnirea protoiereilor din eparhie, a preoților și stareților din parohiile și mănăstirile care au procese în instanțele de judecată, atât cu bisericile și casele parohiale, cât și cu cimitirele și terenurile agricole sau forestiere, care s-a desfășurat în Sala „Episcop Dr. Vasile Stan”, din Catedrala Episcopală din Baia Mare. Din partea Centrului Eparhial a participat P.C. Vasile Augustin – vicar administrativ, Domnul Ioan Tohătan - consilier juridic și Doamna Ioana Breaz - avocat. În cadrul întâlnirii Sectorul Canonico-Juridic s-a informat despre toate procesele existente și a oferit consultanță preoților, iar pentru o mai bună gestionare a situațiilor s-a cerut ca preoții și avocații, sau casele de avocatură cu care lucrează, să aibă o legătură permanentă cu Sectorul Canonico-Juridic al Episcopiei, care este dator să ofere asistență și consultanță juridică. Toți cei prezenți au constatat și mărturisit că o astfel de consultare este benefică și necesară pentru a lua poziție promptă față de situațiile ivite în instanțele de judecată cu reprezentanții celorlalte confesiuni.

* **Vineri, 6 Decembrie**, la invitația Î.P.S. Mitropolit Andrei, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la târnosirea (sfințirea) Paraclisului Facultății de Teologie Ortodoxă din noul Campus Universitar „Nicolae Ivan”, ctitorit de I.P.S. Mitropolit Andrei între anii 2011-2013. Cu acest prilej s-a inaugurat și noua clădire în care va funcționa Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. După slujba de sfințire a urmat Sfânta Liturghie, soborul ierarhilor slujitori fiind alcătuit din I.P.S. Teofan Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, I.P.S. Laurențiu Mitropolitul Ardealului, I.P.S. Andrei Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, I.P.S. Irineu Mitropolitul Olteniei, P.S. Petroniu Episcopul Sălajului, P.S. Vasile Someșanul Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului Feleacului și Clujului și P.S. Iustin Sigheteanul Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

Tot vineri, de sărbătoarea „Sfântul Ierarh Nicolae”, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Justinian al Maramureșului și Sătmarului a slujit la Mănăstirea Rohia, cu ocazia hramul Paraclisului, de la primul nivel al noii biserici. În ziua Praznicului la ora 8,00 s-a săvârșit Taina Sfântului Maslu de obște, iar de la ora 9,30 sfânta și dumnezeiasca Liturghie arhierescă săvârșită de către Înaltpreasfințitul JUSTINIAN. Din soborul slujitor împreună cu părinții mănăstirii au mai făcut parte P.C. Pr. Cristian Ștefan – consilier cultural al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, arhid. Andrei Pop – secretar eparhial, Protos. Vasile Filip – starețul Mănăstirii Rohița, Pr. Florin Stan – Protopopul Lăpușului și Pr. Ioan Pop – preotul paroh din Rohia. La Priceasnă, P.C. Părinte Cristian Ștefan – consilierul cultural eparhial a vorbit despre viața și minunile Sfântului Ierarh Nicolae. Înaltpreasfinția Sa Justinian a adresat celor prezenți un părintesc cuvânt de învățătură și a dat tuturor celor prezenți iconițe cu Sfântul Nicolae. După sfânta Liturghie s-a săvârșit slujba Parastasului pentru întemeietorul mănăstirii preotul Nicolae Gherman, episcopul Nicolae Ivan cel care a sfințit prima biserică, pentru ctitorii și pentru toți monahii care au viețuit în această mănăstire și s-au mutat la Domnul. Paraclisul cu hramul Sfântul Nicolae a fost târnosit la 6 decembrie 1998. Arhim. Macarie Motogna – egumenul Mănăstirii Rohia a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Justinian pentru binecuvântarea de-a fi prezent la hramul mănăstirii, însoțitorilor Î.P.S. Sale și tuturor celor prezenți la hramul mănăstirii.

Biroul de presă

al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului

* **Sâmbătă, 7 Decembrie**, la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” Baia Mare, cu binecuvântarea Presfințitului Părinte dr. Iustin Sigheteanul, a avut loc cea de-a XIV-a ediție a manifestării “*De Nașterea Domnului*”, și ediția a III-a a Concursului Județean de interpretare a Colindelor

„Colindatorii”, organizate de Inspectoratul Școlar Județean Maramureș. La eveniment a participat reprezentantul Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, părintele dr. Cristian Ștefan - consilier cultural. Alte secțiuni ale manifestării au fost: secțiunea icoane pe lemn, secțiunea icoane pe sticlă, secțiunea creație literară, secțiunea teatru religios. În cadrul acestei manifestări au fost implicați un număr de 260 elevi coordonați de 36 de cadre didactice din școli gimnaziale, licee și colegii naționale din județ. Parteneri media: Trinitas, Ziarul Lumina, EMM și Graiul Maramureșului.

* **Duminică, 15 Decembrie** –cu ocazia apropierii Sărbătorilor de iarnă dedicate Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos și ale Anului Nou, corala studenților Domeniului de Teologie Ortodoxă „Sfântul Ioan Damaschinul” din cadrul Centrului Universitar Nord, Baia Mare, conduși de Pr. lect. dr. Teofil Stan, corala „Angelii” ai Seminarului Teologic „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, conduși de Arhid. Andrei Baboșan și corala Catedralei Episcopale „Doxologia”, condusă de Pr. dr. Petrică Aurelian Covaciu, au susținut un impresionant Concert de colinde tradiționale în Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare. La eveniment au participat Î.P.S. Arhiepiscop Justinian, P.S. Dr. Justin Sigheteanul, conducătorii Școlilor teologice din Baia Mare, autorități județene și locale -Domnul Anton Rohian – Prefectul Jud. Maramureș și Domnul Cătălin Cherecheș – Primarul Municipiului Baia Mare, și mulțime mare de credincioși. Un lucru inedit în acest an este faptul că Concertul de colinde a fost difuzat on-line pe internet prin colaborarea excelentă cu trustul de presă și informație E.Maramureș.

În perioada 17-19 Decembrie, membrii Domeniului de Teologie Ortodoxă, împreună cu studenții teologi care fac parte din Corala studentescă „Sfântul Ioan Damaschinul” au colindat centrul eparhial al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, respectiv pe ierarhii maramureșeni, Rectoratul Centrului Universitar Nord din Baia Mare, în prezența D-lui Prof. univ. dr. ing. Aurel VLAICU, Rectorul Universității Tehnice din Cluj-Napoca, Decanatul Facultății de Litere de pe strada Victoriei din Baia Mare și centrul cultural al Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare. Tuturor li s-au transmis mesaje de Sărbători îmbelșugate și fericite, cu pace și binecuvântări cerești și un An Nou cu împliniri, sănătate și bunăstare.

* **În perioada 17-21 Decembrie** –Preasfinția Sa Dr. Justin Sigheteanul a luat parte la mai multe Concerte de colinde tradiționale.

Marți, 17 Decembrie –a participat la concertul solemn de colinde, organizat în Catedrala „Adormirea Maicii Domnului” din Municipiul Satu Mare, susținut de corurile bisericești din municipiu și cu participarea extraordinară

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

a coralei „Arhanghelii” a preoțimii din Episcopia Maramureșului și Sătmarului. La concert au participat și autoritățile județene și locale.

Joi, 19 Decembrie - a participat la serbarea de Crăciun, organizată de Liceul Teologic Ortodox „N. Steinhardt” împreună cu Inspectoratul Școlar Județean – Satu Mare, susținut în Sala Filarmonicii din municipiu. La finalul concertului Preasfinția Sa a felicitat pe organizatori și a oferit coordonatorilor și grupurilor de colindători diplomă cultural „Episcop Dr. Vasile Stan”.

Sâmbătă, 21 Decembrie - a participat la cea de-a 11 ediție a concertului de colinde, organizat de Protopopiatul Sighet, susținut în Sala „Episcop Dr. Vasile Stan” din Palatul Episcopal –Sighet. Au participat 10 coruri de la parohiile din protopopiat și ca invitat de onoare a participat corul românilor ortodocși din Parohia Slatina –Ucraina. Pe toți colindătorii și pe organizatori, Preasfinția Sa Justin i-a felicitat și le-a înmănat daruri și diplome, însoțite de urări binecuvântate de Sărbătorile de iarnă care vin.

*** *Joi, 26 Decembrie, (a doua zi de Crăciun)*** P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala „Adormirea Maicii Domnului” din Municipiul Satu Mare. La sfârșitul Sfintei Liturghii s-a dat citire Gramatei Episcopale Aniversare, cu ocazia împlinirii a 75 de ani de la zidirea acestei catedrale. Tot cu acest prilej au fost conferite de către Consiliul Județean și Catedrală plachete aniversare mai multor instituții și personalități sătmărene. A urmat solemnitatea de proclamare a Sfinților Impărați Constantin și Elena ca sfinți protectori ai Municipiului Satu Mare, în urma propunerii Episcopiei Maramureșului și Sătmarului și adoptării acestora, în 19 decembrie a.c. de către Consiliul Local ca protector ai orașului. P.S. Iustin Sigheteanul a oferit Primăriei o frumoasă icoană, reprezentând pe Sfinții Impărați Constantin și Elena. În semn de înaltă apreciere, Preasfinția Sa a conferit Domnului Dorel Coica – Primarul Municipiului „Crucea Voievodală Maramureșeană” pentru laici, iar Consiliului Județean și Consiliului Local - Actul de Vrednicie „Gramata Episcopală”. Pentru sprijinul acordat comunităților ortodoxe și slujitorilor Bisericii în activitatea pastoral-misionară și culturală, europarlamentarul Ovidiu Silaghi și deputatul Octavian Petric au primit distincția „Crucea Voievodală Maramureșeană” pentru laici.

**2. CADRELE DIDACTICE UNIVERSITARE
DE CONDUCERE**

**ALE
UNIVERSITĂȚII TEHNICE DIN CLUJ-NAPOCA
și ale CENTRULUI UNIVERSITAR NORD din BAIJA MARE**

Rector: Prof. univ. dr. ing. Aurel VLAICU (Cluj-Napoca)
Prorector: Prof. univ. dr. ing. Dan Călin PETER (Baia Mare)

**ALE
FACULTĂȚII DE LITERE**

Decan: Prof. univ. dr. Gheorghe GLODEANU
Prodecan: Prof. univ. dr. Nicolae SUCIU
Prodecan: Conf. univ. dr. Delia SUIOGAN

**ALE
DEPARTAMENTULUI
DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE – TEOLOGIE - ARTE**

Director: Lect. univ. dr. Claudia MARIAN

**ALE
DOMENIULUI DE TEOLOGIE ORTODOXĂ**

Coordonator responsabil:
Pr. conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL

**3. CADRELE DIDACTICE TITULARE
ALE
DOMENIULUI DE TEOLOGIE ORTODOXĂ**

1. Pr. Conf. univ. dr. **Adrian Gh. PAUL**
(Morală creștină și spiritualitate ortodoxă
& Dogmatică specială)
2. Pr. Conf. univ. dr. **Ștefan POMIAN**
(Istoria și filosofia Religiilor &
Dogmatică generală)
3. Pr. Lect. univ. dr. **Vasile BORCA**
(Studiul Vechiului Testament
și a Noului Testament)
4. Pr. Lect. univ. dr. **Dorinel DANI**
(Istoria Bisericii Universale & Patrologie
Istoria Bisericii Ortodoxe Române)
5. Pr. Lect. univ. dr. **Teofil STAN**
(Muzică bisericească & Liturgică & Pastorală)
6. Lect. univ. dr. **Valerian MARIAN** (Catehetică & Omiletică
& Drept canonic bisericesc)
7. Asist. univ. drd. **Eusebiu BORCA** (Studiul Vechiului Testament &
Exegeza biblică & Limbi clasice și Ebraică)

4. LICENȚIAȚII ÎN TEOLOGIE ORTODOXĂ PASTORALĂ

Promoția 2013 (4 ani de studiu)

Îndrumător: Pr. conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL

Bandula V. Andrei Vasile
Beretchi I. Dănuț Ionuț
Boteș G. Dumitru
Bricioc I. Cosmin Ioan
Bucșa I. Ioan Ilie
Bud V. Petru Vasile
Burzo M. Eugen Ioan
Butuza I. Octavian
Coardoș I. Daniel
Rednic I. Grigore Daniel
Cobzaru F. Andrei Florin
Coman T. Toader Ionuț
Coțan I. Vasile Florin
Covaci G. Simion
Istrat V. Vasile Ioan
Krauciuc V. Ioan George
Lazăr V. Ionel Sorin
Mărginaș I. Florian Tudorel
Oșan V. Vasile Flaviu
Pantea I. Mihai
Pașca E. Lucian Ștefan
Pop A. Daniel
Porumb V. Vasile Andrei
Rednic I. Gheorghe
Roman I. Romulus Cristian
Sabou M. Mircea Vasile
Timiș Gh. Vasile
Tomoiașă N. Toader
Zdrob I. Dănuț Ștefan

**5. LICENȚIAȚII ÎN
TEOLOGIE ORTODOXĂ–DIDACTICĂ**

Promoția 2013 (3 ani de studiu)

Îndrumător: Pr. conf. univ. dr. Ștefan POMIAN

Beuka V. Vasile
Bledea I. Gheorghe
Bledea V. Nicoară
Bondre V. Vlad Ioan
Bumbuc (Anișora) A. Ana
Cionca A. Andrei Marin
Comiati St. Claudiu Adrian
Danco P. Bogdan Ioan
Dulf L. Diana Bianca
Florian T. Ovidiu Ghiță
Ieremi I. Adrian Marian
Turda Gh. Ioan

**6. ABSOLVENȚII CURSURILOR POSTUNIVERSITARE
DE MASTERAT –Promoția 2013**

*TEOLOGIE CREȘTINĂ
ȘI SPIRITUALITATE EUROPEANĂ*

(Promoția 2013 –*A patra generație de absolvenți*)

Îndrumător: Pr. lect. univ. dr. Dorinel DANI

Ardelean Ștefan
Chira Dacian
Cinar Gheorghe
Costin A. Ionuț
Leș G. Gabriel
Moldovan Gheorghe
Podină Paul
Sălnicean V. Ioan
Tuns A Vasile
Tuns V. Augustin

**7. STUDENȚII SPECIALIZĂRII
TEOLOGIE ORTODOXĂ PASTORALĂ**
Anul universitar 2013-2014

T.O.P. Anul I

Îndrumător: Pr. Conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL

Ardeleanu A. I. Aurel Felician
Deac I. Alexandru Florin
Iacoș G. Vlad Ciprian
Iuga S. Simion Alexandru
Koszte G. M. Tudor Vlad
Lihet V. Daniel Florin
Marta M. Mihai Tudor
Măgurean N. Emanuel Ionuț
Pop P. Remus Florin
Săsarman D. Sergiu
Tăut R. Măldălin Vasile
Bota V. Vlăduț Vasile
Florian L. Gabriel Felix
Ieremiaș L. Alberto Laszlo
Iuga I. Ioan
Konyu M. Cristian Nicolae
Lumei F.P. Vasile Claudiu
Măgureanu E.D. Mihai Sebastian
Mitrofan T. Bogdan Ștefan
Mone I. Ion
Nucoară G. Ioan
Oșan V. Bogdan Andrian
Sabou N. Nicolae Claudiu
Savel T. Adrian Robert
Șanta I. Iulian Ioan
Tămaș P. Sandu Mihai

T.O.P. Anul II

Îndrumător: Pr. Lect. univ. dr. Teofil STAN

Boer V.G. Ionuț Gheorghe
Bud M. Cosmin-Tudor
Ciora V. Raul Mihai

Giurgiu I. Bogdan Valer
Mic V. Claudiu Ștefan
Morar E.C. Adrian
Morar V. Cătălin Gabriel
Mureșan D. Marius Sebastian
Pintea V. Răzvan Bogdan
Pop V. Marian Claudiu
Bob G. Leon Andrei
Botiș D. Vasile
Danci Gh. Ioan
Drozd V. Pintea Ioan
Kozma G. Emanuel Bogdan
Mateșan S. Alexandru Bogdan
Pop I. Florentin-Ionuț
Pop I. Ioan Florin
Pop V. Sergiu Viorel
Romocea I.F. Răzvan-Ionuț
Sadoveanu I. Ionuț Marian

T.O.P. Anul III

Îndrumător: Pr. lect. univ. dr. Dorinel DANI

Bontoș C. Mădălin Neluțu
Pop V. Ioan Nicolae
Șanta I. Marian Ghiță
Burnar I. Ioan
Babici-Buda I. Ioan
Thira A.A. Aurelian Augustin
Ciurte I. Mihăiță Cosmin
Cheșei M.V.I Ștefan
Buie I.C. Augustin Valentin
Fagie V. Vlăduț Vasile
Man G.P. Vasile Peter
Mone I. Ionuț Cristian
Bocicorec I. Vasile Ionel
Chindriș V. Vasile
Tomoiață G. Teodor Nicolae
Mociran I. Alexandru
Cionca A. Andrei Marin
Danco P. Bogdan Ioan
Ieremi I. Adrian Marian

T.O.P. Anul IV

Îndrumător: Lect. univ. dr. Valerian MARIAN

Ardelean V. Florin
Bizău V. Marius Florin
Bolintineanu I. George
Bondre V. Vlad Ioan
Brendea G. Vasile
Burzo I. Eugen Ioan
Bușecan I. Vlăduț Cătălin
Chereji G. Marian Gabriel
Costea P. Marius Vlad
Cozuc St. M. Alin Marian
Crainic I. Manuel Ionuț
Crăciun D. Dan Anghel
Cucu G. Mihail
Dobrinescu Gh. Cristian
Drimeș I. Ilie Marian
Han A. Andrei
Herman V. Aurel
Iunian V. Stelian Ioan
Lung T. Mircea Vasile
Marincaș G. Gheorghe
Măgurean F. Emanuel Floruț
Mihali St. Ștefan Toma
Rad T. Marian Dinu
Roman P. Petrică Florin
Thira A Aurelian
Timiș N. Ionel Radu
Timiș P. Petrică
Topan G. Vlad Ionuț
Verdeș M. Vlad Marian

**8. STUDENȚII SPECIALIZĂRII
TEOLOGIE ORTODOXĂ DIDACTICĂ
Anul universitar 2013-2014**

T.O.D. Anul I

Îndrumător: Pr. Conf. univ. dr. Ștefan POMIAN

Cărăușan G. Cristina Ramona
Cioci G. Alexandru Mircea
Ciolpan G. Gavrilă Dănuț
Dumuța M. A. Nicolae Traian
Falca V Roxana Valentina
Hotico Ș. Gavrilă Dănuț
Leva V. Simona
Man G. Felician Gheorghe
Mariș (Ardelean) V. Maria
Todoruț R.F. Ioan Petru
Aspru S. V. Dragoș Vasile
Beicu T. Adriana
Chascear I. Gheorghe
Ciocotișan I. Felician Călin
Cioran P. Marius
Luțaș V. Florian
Mateșan M. I. Adrian Ioan
Șandor D. Dorel Marian

T.O.D. Anul II

Îndrumător: Pr. Lect. univ. dr. Vasile BORCA

Bîrle M.S. Diana Marinela
Bodea V. Daniel Nicolae
Ciobanu I. Iosif Adrian
Haragîș I. Alexandru Dorin
Ionce S.I. Emanuel Gheorghe
Madai I.V. Delia Lorena
Marc I.C. Andreea Maria
Pop M.S. Paula Olguța
Pop V. Mihai
Vana M. Camelia Crina

Cozma L. Petru Adrian
Hatos V. Vasile Mihai
Podină I. Vlad Dumitru
Pop I. Florentin-Ionuț
Vlad D. Adrian Cristian

T.O.D. Anul III

Îndrumător: Asist. univ. drd. Eusebiu BORCA

Toma (Silaghi) D.D. Dana Maria
Cornea V. Dan Vasile
Leș A. Andreea Juliana
Dunca D. Adrian Mitică
Deac V. Vasile
Bărbos A. Simona Valeria
Bîrsan T. Vasile
Gherghel A. Daniel Simion
Foghiș C. Călin Viorel

**9. STUDENȚII MASTERANZI:
TEOLOGIE CREȘTINĂ
ȘI SPIRITUALITATE EUROPEANĂ¹**

ANUL I, 2013-2014

Berețchi I. Dănuț Ionuț
Boda I. Ionuț Dumitru
Bondre V. Vlad Ioan
Botiș G. Dumitru
Bricioc I. Cosmin Ioan
Cionca A. Andrei Marin
Coardoș I Daniel
Coțan I. Vasile Florin
Danco P. Bogdan Ioan
Dulf I. Diana Bianca
Erdei D. Alin

¹ Începând cu anul universitar 2008-2009 Domeniul de Teologie Ortodoxă coordonează, în cadrul Facultății de Litere, Baia Mare, un curs postuniversitar de Masterat, pe specializarea: *Teologie creștină și spiritualitate europeană*, deschis tuturor absolvenților de Teologie Ortodoxă (cu licență) –coordonator Pr. Conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL.

Florian T. Ovidiu
Găvrișan A. Florin Daniel
Kreuciuc V. Ioan George
Lupșe I. Ionuț Cosmin
Marcu V. Vlad Vasile
Mărginaș V. F. Florian Tudor
Negrea I. Iulian Eugen
Oșan V. Vasile Flaviu
Pantea I. Mihai
Pașca E. Lucian Ștefan
Ștefi (Iacoș) G. Claudia Ioana
Thira A. Aurelian Augustin
Timiș G. Vasile
Tomoiașă N. Toader
Zdrob I. Dănuț Ștefan

ANUL II, 2013-2014

Bancoș Bogdan Alexandru
Butuza I. Octavian
Corneștean I Ioan
Godja I. Daniel Ioan
Herțeg I Ionel
Leva V. Simona
Mare V. Dorin Vasile
Mehedincu N. Dan
Mițiguș V. Radu Vasile
Negrea I. Iulian Eugen
Petcu Ș. Ștefan Cristian
Pleș I. Ionuț Dorin
Pop. I. Vasile
Rusu V. Radu Vasile
Sabou V. Olivian
Sacaloș G. Mihai
Șlean L. Gavril Mihai
Toporan P. Adrian Ioan
Ulici V. Ioan

**III. EVENIMENTE
& ACTUALITĂȚI**

Mesajul Preafericitului Părinte DANIEL,

**Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române,
adresat elevilor, părinților și profesorilor,
cu ocazia începerii anului școlar 2013-2014
- 16 septembrie 2013**

Educația copiilor și a tinerilor trebuie să fie în permanentă o prioritate națională, întrucât fără educație o societate nu poate evolua nici social și nici spiritual sau moral.

Biserica Ortodoxă Română are legitimitate istorică în domeniul educației, fiind prima instituție a poporului român care a contribuit considerabil la organizarea și dezvoltarea educației și a culturii naționale. Primele școli și tipografii din țara noastră au fost înființate de Biserică, iar primele opere cultural-artistice reprezentative au fost inspirate de credința cultivată de Biserică.

Și astăzi, valorile educaționale oferite de Biserică prin educația religioasă din școli sunt foarte necesare, mai ales în această perioadă de secularizare a societății românești, întrucât ele reprezintă pentru tineri un reper spiritual esențial și un liant existențial între toate cunoștințele dobândite prin studiul celorlalte discipline. Actul educațional presupune implicare și responsabilitate, corectitudine și fidelitate față de idealurile unei educații integrale și permanente. Nu pot fi înlocuite valorile constante ale educației religioase, cu modele efemere ale umanismului autosuficient și antireligios, pentru a susține o pretinsă emancipare bazată pe vidul spiritual

al secularizării, care provoacă în om un deficit de transcendență și de umanitate.

Educația religioasă și morală îl învață pe copil și pe tânăr iubirea față de Dumnezeu și de oameni, credința, speranța și solidaritatea, dreptatea și recunoștința față de părinți și față de binefăcători, dărnicia și hărnicia, sfințenia vieții și valoarea eternă a ființei umane.

De aceea, conștiința creștină și națională ne îndeamnă să privim cu multă responsabilitate și gravitate situația actuală a educației, care înregistrează o degradare progresivă a rezultatelor actului educațional în rândul tinerilor și plasează România între țările europene cu un procent semnificativ de abandon școlar și delicvență juvenilă.

În acest sens, este necesară o intensificare a conlucrării tuturor factorilor implicați în educație: statul, societatea civilă, părinții, elevii și dascălii, centrele eparhiale și parohiile, pentru a reduce efectele negative ale crizei contemporane și pentru a promova principii educaționale sănătoase, astfel încât educația să devină o prioritate națională constantă, o bază solidă a evoluției noastre spre un viitor mai bun.

Începutul unui nou an școlar, pe lângă momentul festiv și al bucuriei că o nouă generație pășește pentru prima dată pragul școlii, ne reamintește că educația este un drept fundamental al societății contemporane, care trebuie însă protejat și promovat, pentru a oferi copiilor imaginea frumoasă a școlii românești, pentru a reda profesorilor prestigiul și demnitatea socială a profesiei de pedagog, iar părinților încrederea că nu există investiție mai mare pentru viitorul copiilor decât educația sănătoasă, ancorată în valorile eterne ale credinței cultivate și transmise.

La început de nou an școlar felicităm și binecuvântăm pe toți elevii și profesorii și ne rugăm Mântuitorului Iisus Hristos, Învățătorul lumii, să caute cu milostivire asupra școlărilor și să le trimită în inimi, în minte și în grai, duhul înțelepciunii și al înțelegerii, al cunoașterii și al științei, al credinței și al evlaviei, dăruindu-le lumina cunoașterii Sale, spre dobândirea a toată învățătura cea bună și folositoare!

Cu deosebită prețuire și părintească binecuvântare,

† DANIEL
Patriarhul României

HOTĂRĂRI ALE SFÂNTULUI SINOD

În ziua de 28 februarie 2013, la Reședința Patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a avut loc ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Ierarhii Sfântului Sinod au evaluat rezultatele colectei organizate în bisericile și mănăstirile ortodoxe din țară și străinătate în luna decembrie 2012 ca urmare a Pastorelei Sfântului Sinod la încheierea Anului omagial al Tainei Sfântului Maslu și al îngrijirii bolnavilor în Patriarhia Română. Au fost colectate peste 3.300.000 lei, aproximativ 625.000 kg de produse alimentare, circa 50.000 kg de produse agricole, 150.000 de kg de îmbrăcăminte, aproximativ 15.000 cutii cu medicamente, produse igienico-sanitare, lemne de foc etc., fiind ajutate aproape 70.000 de familii sărace cu membri bolnavi sau cu mulți copii din întreaga țară.

Sfântul Sinod a apreciat rezultatele din anul 2012 ale programului social Masa Bucuriei derulat de Patriarhia Română în parteneriat cu Selgros Cash&Carry S.R.L. Valoarea bunurilor alimentare și a produselor igienico-sanitare donate de Selgros Cash&Carry S.R.L. a fost de peste 3.320.000 lei de care au beneficiat aproximativ 18.300 persoane aflate în instituțiile sociale ale Bisericii Ortodoxe Române.

Dintre celelalte hotărâri luate menționăm:

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

- Oficierea Tainei Botezului și a Tainei Cununii numai în bisericile parohiale cu respectarea rânduielilor liturgice pentru păstrarea sacralității și solemnității acestor Sfinte Taine;
- Sprijinirea de către parohii a familiilor defavorizate, cu venituri reduse, cu mulți copii, cu persoane bolnave sau a vârstnicilor cu venituri mici prin a nu le solicita acestora contribuții bănești pentru slujbele de înmormântare;
- Sărbătorirea Zilei Culturii Române (15 ianuarie) la Patriarhia Română și în toate eparhiile cu scopul evidențierii legăturii dintre cult și cultură, dintre Biserică și societate în viața poporului român;
- Înființarea Asociației Naționale a Centrelor de Pelerinaj din Biserica Ortodoxă Română pentru mai buna organizare a pelerinajelor cu scopul apărării și promovării activităților pastorale și misionare ale Bisericii.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române s-a întrunit în ședință de lucru, în zilele de 4-5 iulie 2013, la Palatul Patriarhiei, sub președinția Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Ședința a început cu un scurt cuvânt al Patriarhului României, apoi Arhiepiscopul Alba Iuliei, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, a prezentat un cuvânt de meditație cu tema *Arhiepiscopul părtăș la starea de jertfă a lui Hristos*: „A fi părtăș la starea de jertfă a lui Hristos înseamnă a avea acea sensibilitate dureroasă pentru suferințele și pentru perspectivele de a pierde ale altora din pricina persistării în cele rele. Dacă prin arhiepiscop se exercită în continuare arhieria lui Hristos și este operativă starea lui de jertfă s-ar cuveni ca arhiepiscopul să simtă și el această durere a lui Hristos pentru suferințele credincioșilor încredințați lui. Numai jertfa aduce rod. În lipsa ei activitatea cea mai generoasă devine steapă.”

În continuare Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a vorbit despre semnificația jertfei în creștinism: „*Jertfa în creștinism nu se oprește la Mormânt și Cruce, ci se transfigurează în Înviere. Deci, această Jertfă și Înviere, suferință și bucurie ca binecuvântare pentru jertfă este esențială în Ortodoxie. Considerăm că este important pentru noi să dăm sens și suferinței și speranței și reușitei și eșecului. Ce poate părea astăzi un eșec poate fi interpretat mâine ca o înțelepciune a lui Dumnezeu*”.

Dintre hotărârile luate menționăm:

În contextul dezbatărilor publice din ultimul timp referitoare la proiectul de modificare a Constituției României, Sfântul Sinod susține definirea în legea fundamentală a „**familiei ca elementul natural și fundamental al existenței și dezvoltării societății, care se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între un bărbat și o femeie, pe egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor și beneficiază de sprijin și ocrotire din partea statului și a societății**”.

În urma analizei și evaluării rezultatelor finale ale recensământului populației României din anul 2011, Sfântul Sinod a aprobat *un nou program pastoral-social - metode și mijloace de întărire a pastorației la nivel local (eparhial), regional (mitropolitan) și național.*

Biserica Ortodoxă Română va intensifica pastorația în rândul credincioșilor cu scopul conștientizării și apărării instituției familiei naturale și tradiționale, pentru diminuarea numărului divorțurilor, a avorturilor, a violenței domestice, a abandonului copiilor etc.

Eparhiile Patriarhiei Române vor susține inițiativa cetățenească europeană *Unul dintre noi*, care are drept scop ridicarea nivelului de protecție juridică în *Uniunea Europeană* a demnității, a dreptului la viață și a integrității fiecărei ființe umane de la concepție.

Sfântul Sinod a luat act cu apreciere și bucurie de multiplele activități ale eparhiilor din diaspora română, pentru păstrarea și promovarea spiritualității românești.

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

Hotărârea Sfântului Sinod nr. 4717 din 04 iulie 2013

privind

asigurarea gratuită a slujbelor religioase de înmormântare a veteranilor și invalizilor de război de către preoții din parohii, așa cum se asigură de către preoții militari în garnizoane.

Ca urmare a adresei *Ministerului Apărării Naționale* nr. SG 1978/ 08 aprilie 2013, prin care se solicită asigurarea gratuită a slujbelor religioase de înmormântare a veteranilor și invalizilor de război de către preoții din parohii, așa cum se asigură de către preoții militari în garnizoane, Preafericitul Părinte Patriarh DANIEL, cu adresa nr. 4717 din 12 aprilie 2013, a comunicat d-lui MIRCEA DUȘA, Ministrul Apărării Naționale, următoarele:

- ✓ prin hotărârea nr. 314/2013, adoptată în ședința de lucru din 28 februarie 2013, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a stabilit că „slujbele de înmormântare a creștinilor decedați provenind din familiile fără niciun venit, cu venituri reduse (sub salariul minim pe economie), cu mulți copii sau cu handicap, bătrâni fără pensie sau cu o pensie modestă, vor fi considerate servicii filantropice pentru care nu se vor solicita, nici primi, contribuții bănești”. Prin urmare, pentru toți acei veterani și invalizi de război care se încadrează în categoria persoanelor defavorizate nu este necesară o hotărâre specială a Sfântului Sinod, aceștia beneficiind de gratuitate. De asemenea, consiliile parohiale pot acorda scutiri sau reduceri de la contribuțiile pentru servicii religioase persoanelor care frecventează biserica și se implică în activitatea acesteia. Pentru veteranii și invalizii de război a căror stare materială nu justifică aplicarea hotărârii sinodale mai sus menționate, precum și pentru cei care nu frecventează biserica și nu se implică în activitățile acesteia, este necesară o hotărâre specială a Sfântului Sinod;
- ✓ scrisoarea Ministrului Apărării Naționale va fi inclusă pe *Ordinea de zi* a proximei ședințe a Sfântului Sinod și va fi analizată cu toată deschiderea și atenția cuvenite.

În urma discuțiilor în plen, la propunerea *Comisiei pastorale, monahale și sociale*, Sfântul Sinod a hotărât:

1. ia act și aprobă punctul de vedere comunicat de Preafericitul Părinte Patriarh DANIEL, cu adresa nr. 4717 /12 aprilie 2013, domnului MIRCEA DUȘA, Ministrul Apărării Naționale, potrivit căruia, în temeiul hotărârii nr. 314/28 februarie 2013 a Sfântului Sinod, toți veteranii și invalizii de război, care se încadrează în categoria persoanelor defavorizate, beneficiază de gratuitatea serviciilor religioase de înmormântare ce se oficiază în cimitirele parohiale.
2. Sfântul Sinod, la solicitarea *Ministerului Apărării Naționale*, recomandă ca slujba de înmormântare pentru veterani și invalizi de război să fie gratuită, dacă aceștia au participat la viața Bisericii și au contribuit la misiunea ei.

Prezenta hotărâre s-a comunicat tuturor eparhiilor din țară și străinătate, în vederea adoptării măsurilor necesare pentru punerea în aplicare.

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

Hotărârea Sfântului Sinod nr. 6935 din 04 iulie 2013
privind
susținerea inițiativei cetățenești europene UNUL DINTRE NOI

Fundamentându-se pe definiția embrionului uman ca fiind începutul dezvoltării ființei umane, care a fost dată într-o decizie din octombrie 2011 a *Curții de Justiție a Uniunii Europene* (Brustle vs. Greenpeace), **inițiativa cetățenească europeană UNUL DINTRE NOI** solicită *Uniunii Europene* să înceteze finanțarea activităților care includ distrugerea embrionilor umani, în mod deosebit în domeniile cercetării, ajutorului pentru dezvoltare și sănătate publică.

Prin *Comunicatul de presă* din data de 16 mai 2013, **Patriarhia Română** a făcut publică susținerea **inițiativei cetățenești europene UNUL DINTRE NOI**. Fidelă credinței sale că viața începe din momentul concepției, **Patriarhia Română** a atras atenția asupra faptului că distrugerea de embrioni umani este un act inacceptabil din punct de vedere spiritual-moral. În acest sens, *Reprezentanța Patriarhiei Române pe lângă instituțiile europene și Comisia Episcopatelor (Romano-Catolice) din Europa (COMECE)* au susținut activ amendarea în *Parlamentul European* a articolelor care privesc aspecte etice ale noului program cadru de cercetare 2014-2020 „**Orizont 2020**” (în special problema finanțării cercetării pe embrioni umani).

Potrivit art. 11 (4) din *Tratatul privind Uniunea Europeană*, orice inițiativă cetățenească europeană susținută de un milion de cetățeni ai *Uniunii Europene*, provenind din cel puțin 7 state membre din cele 27, oferă acestora posibilitatea de a participa direct la elaborarea politicilor *Uniunii Europene*, prin solicitarea *Comisiei Europene* de a face o propunere legislativă corespunzătoare în domeniu.

Prin urmare, orice cetățean român cu vârsta de peste 18 ani are posibilitatea să susțină **inițiativa cetățenească europeană UNUL DINTRE NOI** prin semnarea formularului de susținere (aici anexat), ce poate fi descărcat și imprimat de pe site-urile Patriarhiei Române (www.patriarhia.ro, www.basilica.ro, www.ziarullumina.ro și www.orthodoxero.eu) sau prin completarea formularului electronic on-line de la adresa: <https://ec.europa.eu/citizens-initiative/ECI-2012-000005/public/index.do?lang=ro>.

În *Comunicatul de presă* amintit, „s-a recomandat eparhiilor Patriarhiei Române, precum și organizațiilor și fundațiilor care funcționează cu binecuvântarea *Bisericii Ortodoxe Române* să susțină și să popularizeze **Inițiativa cetățenească europeană UNUL DINTRE NOI** pentru strângerea unui număr cât mai mare de semnături”, subliniindu-se că „sprijinul dumneavoastră este de o importanță capitală pentru apărarea **dreptului la viață** și recunoașterea **embrionului uman ca persoană** din momentul concepției!”

Conștientă de misiunea sa importantă într-o societate ce se îndepărtează tot mai mult de reperatele moral-spirituale creștine și fidelă demersurilor sale constante întru apărarea dreptului la viață și recunoașterea embrionului uman ca persoană din momentul concepției, **Patriarhia Română** a popularizat în rândul clerului și credincioșilor susținerea **inițiativei cetățenești europene UNUL DINTRE NOI** prin *Comunicatul de presă* al Patriarhiei Române din 16 mai 2013, prin articole publicate în *Ziarul Lumina* și prin emisiuni la *Radio Trinitas* și la *Televiziunea Trinitas TV*.

Ședința anuală a Adunării Naționale Bisericești

În ziua de 27 februarie 2013, în Aula „Teoctist Patriarhul“ din Palatul Patriarhiei, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a avut loc ședința anuală de lucru a Adunării Naționale Bisericești, organismul central deliberativ al Bisericii Ortodoxe Române pentru problemele administrative, sociale, culturale, economice și patrimoniale.

Membrii *Adunării Naționale Bisericești* (ierarhii Sfântului Sinod și câte trei reprezentanți, un cleric și doi mireni, ai fiecărei eparhii) au examinat și aprobat **Raportul general anual al Consiliului Național Bisericesc asupra activității Bisericii Ortodoxe Române în anul 2012 în ceea ce privește lucrarea pastoral-liturgică și social-filantropică, viața monahală, învățământul teologic și predarea religiei în școlile publice, activitatea editorial-tipografică și mass-media, patrimoniul cultural-bisericesc, construcțiile de noi lăcașuri de cult, relațiile cu alte culte, grija pentru comunitățile ortodoxe românești din străinătate, relațiile interbisericești și interreligioase etc.**

Din bogata activitate bisericească desfășurată în anul 2012, au fost evidențiate *manifestările de la Patriarhia Română* cu prilejul sărbătorii Cuviosului Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Catedralei patriarhale și al Bucureștilor, când s-a organizat *pelinajul „Calea Sfinților“* pe „Colina Bucuriei“, în prezența moaștelor Sfântului Nectarie de la Eghina, vindecătorul de boli, și s-a sfințit Centrul de îngrijiri paliative „*Sfântul Nectarie*“ din București, intensificarea activităților educațional-catehetice cu copiii și tinerii, în special prin programele naționale „*Hristos împărtășit*“

copiilor!“ și „*Alege școala!*“ (cu scopul prevenirii și combaterii abandonului școlar), precum și aprobarea noului *Regulament pentru organizarea și funcționarea Comisiei de Pictură Bisericească* a Patriarhiei Române.

În mod special, a fost apreciată opera social-filantropică din cuprinsul Patriarhiei Române desfășurată prin intermediul a **679 de instituții sociale**, dintre care: **154 cantine sociale și brutării cu 16.139 beneficiari**, **44 instituții medicale și farmacii cu 16.735 beneficiari**, **61 centre de zi pentru copii cu 2.715 beneficiari**, **34 centre educaționale cu 1.199 beneficiari**, **22 centre de zi pentru vârstnici cu 1.089 beneficiari**, **34 centre rezidențiale pentru vârstnici cu 786 beneficiari**, **20 centre comunitare cu 1.989 beneficiari**, **37 centre de tip familial cu 528 beneficiari**, **34 grădinițe sociale și tip afterschool cu 965 beneficiari**, **14 locuințe protejate cu 126 beneficiari**, **105 centre de informare, consiliere și resurse cu 35.563 beneficiari**, **4 instituții de învățământ pentru adulți cu 580 beneficiari**, **18 centre de urgență (pentru persoane fără adăpost, victime ale violenței domestice și ale traficului de persoane) cu 910 beneficiari**, **12 campusuri de tabără cu 3.489 beneficiari și alte 86 instituții sociale cu 6.743 beneficiari.**

În cuprinsul eparhiilor Patriarhiei Române, se derulează în prezent **767 de proiecte și programe sociale**, din care: **561 finanțate din fonduri proprii**, **22 cu finanțare externă**, **24 cu finanțare publică și 160 cu finanțare mixtă.**

În cadrul așezămintelor social-filantropice și prin intermediul programelor și proiectelor sociale au fost acordate **895.350 de servicii sociale** unui număr de **211.495 de beneficiari unici**, respectiv:

- **166.397 de servicii sociale** pentru **105.717 copii** din așezămintele sociale ale Bisericii și Statului, dar mai ales din familii sărace și fără posibilități de întreținere sau cu părinții aflați la muncă în alte țări;

- **40.987 de servicii sociale** pentru **19.143 persoane cu dizabilități** (deficiențe de vorbire, vedere și auz, consumatori de droguri sau alte tipuri de dependențe, persoane infectate cu HIV/SIDA);

- **640.694 de servicii sociale** pentru **74.752 persoane vârstnice** din așezămintele de protecție socială bisericești, din centrele sociale de tranzit și adăposturi de noapte, bătrâni singuri, nedeplasabili, abandonați de familie și cu grave probleme de sănătate;

- **47.272 de servicii sociale** pentru **11.883 victime** ale traficului de persoane, victime ale violenței familiale, deținuți eliberați, victime ale calamităților naturale, șomeri.

Pentru susținerea activităților social-filantropice în anul 2012, Biserica Ortodoxă Română a cheltuit suma de 69.474.776 lei.

Membrii *Adunării Naționale Bisericești* au apreciat eforturile Patriarhiei Române pentru finalizarea celor mai importante lucrări de

execuție la infrastructura *Catedralei Mântuirii Neamului*. Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a exprimat recunoștința Patriarhiei Române pentru ajutorul financiar oferit de ierarhi, clerici și credincioși în cadrul *colectei naționale pentru construirea noii Catedrale patriarhale*, precum și pentru sprijinul autorităților administrației centrale și locale de stat la construirea *Catedralei Mântuirii Neamului* în această perioadă de criză economică și financiară.

**P.S. Dr. Iustin Sigheteanul
și membrii A.N.B. ai Eparhiei Maramureșului și Sătmarului**

ȘEDINȚĂ SOLEMNĂ LA PALATUL PATRIARHIEI Omagierea Sfinților Împărați Constantin și Elena

Evenimentele dedicate Anului omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena și Anului comemorativ Dumitru Stăniloae în Patriarhia Română au culminat în data de 28 octombrie, cu ședința solemnă a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în cadrul căreia au fost prezentate principalele realizări din acest an sub aspect liturgic, cultural și mediatic.

Ședința solemnă a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a fost prezidată de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și a avut loc în Aula Magna „Teoctist Patriarhul“ a Palatului Patriarhiei. La eveniment au participat Înaltpreasfințitul Dionisie, Mitropolitul Corintului, ierarhi ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, membri din delegația Bisericii Ortodoxe a Greciei, consilieri patriarhali și eparhiali, preoți și monahi din Arhiepiscopia Bucureștilor, cadre didactice, studenți și elevi de la instituțiile de învățământ teologic din cuprinsul eparhiei.

„Sfântul Constantin cel Mare este un trimis al lui Dumnezeu pentru binele Bisericii și al lumii întregi“

Evenimentul a fost deschis de către Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române, care a precizat că în acest an, cu prilejul împlinirii a 1.700 de ani de la promulgarea Edictului de libertate religioasă de la Milano, Sfântul Împărat Constantin cel Mare a fost omagiat în toată lumea creștină. Spre deosebire de alte Biserici care au organizat evenimente omagiale doar cu ocazia sărbătorii Sfinților Împărați Constantin și Elena, din 21 mai, în Patriarhia Română, evenimente omagiale au avut loc pe parcursul întregului an, accentuându-se faptul că Sfinții Împărați au fost susținători ai Bisericii, mari ctitori de biserici în Răsărit și Apus, promotori ai credinței creștine și ai unor legi cu un profund caracter creștin, care au devenit ulterior patrimoniu mondial ca valoare de gândire etică și socială.

Sfântul Constantin cel Mare, a mai subliniat Preafericirea Sa, este asemenea Sfântului Apostol Pavel, întrucât ambii au marcat istoria Europei pentru totdeauna și, în ambele cazuri, convertirea lor s-a datorat lucrării lui Dumnezeu: „Asemenea Sfântului Apostol Pavel, Sfântul Constantin a fost și el misionar la nivelul structurilor sociale, imprimând Duhul Evangheliei lui Hristos în modul de organizare a vieții Bisericii. În primul rând, faptul că Duminica a devenit ziua de odihnă i se datorează lui pentru că el a dorit ca lumina Evangheliei să se reflecte în legi, în instituții și într-o acordare de autoritate nemiintâlnită episcopilor și preoților. În timpul Sfântului Împărat Constantin cel Mare, episcopii și preoții au primit dreptul să proclame liberi pe sclavi și foarte adesea episcopii au avut o demnitate recunoscută prin instituțiile de stat.

Sfântul Constantin cel Mare avea atât de mare respect pentru episcopi și clerici, încât la Sinodul I Ecumenic i-a primit în picioare pe episcopi și i-a elogiat pe cei care au suferit pentru credință, iar despre preoți a spus că dacă ar vedea un preot păcătuind, l-ar acoperi cu mantia imperială pentru a nu produce scandal în public. Iubirea față de Biserică a Împăratului Constantin se vede mai ales în păstrarea demnității Bisericii dincolo de slăbiciunile omenești ale slujitorilor acesteia.

Această atitudine de împărat creștin este rezultatul educației pe care a primit-o de la mama sa, Elena, educație pe care a cultivat-o și a întărit-o. Patriarhul României a amintit de faptul că, de-a lungul timpului, sau publicat mai multe cărți despre Sfântul Împărat Constantin cel Mare, între care una, apărută recent la Paris, în care se spune că Sfântul Constantin, dincolo de toate aspectele puse în discuție de către cei care l-au lăudat sau l-au criticat, rămâne „un împărat neobișnuit în istorie“. „Sfântul Constantin cel Mare este un trimis al lui Dumnezeu pentru binele Bisericii și al lumii întregi, pentru că el a susținut creștinarea popoarelor păgâne și a iubit pe

Hristos și Biserica Lui. Pe însuși Arcul său de triumf de la Roma este marcat faptul că atitudinea sa, viața și biruințele sale s-au realizat prin inspirație sau intervenție divină“, a mai arătat Preafericitul Părinte Patriarh Daniel.

„Pentru Ortodoxie, instituția sinodalității constituie premisa fundamentală“

În continuare, Înaltpreasfințitul Dionisie, Mitropolitul Corintului, a mulțumit Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pentru invitația de a participa la ședința solemnă a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și a transmis frățești îmbrățișări, ca expresie a dragostei întru Hristos, din partea membrilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe a Greciei, precum și din partea Întâistătătorului acesteia, Preafericitul Părinte Ieronim II, Arhiepiscop al Atenei și al Întregii Grecii. Mitropolitul Corintului a arătat că pentru Ortodoxie instituția sinodalității constituie premisa fundamentală, „atât în ceea ce privește abordarea eficientă a problemelor multiple și complexe cu care aceasta se confruntă de la o epocă la alta, cât și în ceea ce privește confirmarea prezenței și lucrării neîncetate a Sfântului Duh în Biserică. Astfel, se adeverește că Sfântul Duh alcătuiește întreaga întocmire a Bisericii și o călăuzește ca pe un organism divino-uman“, a spus Înaltpreasfinția Sa.

Ierarhul grec a evidențiat buna reputație și prestigiul de care se bucură Preafericitul Părinte Patriarh Daniel în afara hotarelor țării noastre, dar și faptul că activitatea Patriarhului României pentru binele întregului popor creștin român, acceptată de Sfântul Sinod prin hotărâri sinodale, este bine-cunoscută în lume. „În aceste timpuri de cumplită criză mondială, când lucrarea fărădelegii este promovată cu toată forța și cu abilitate și vestită pretutindeni în detrimentul preacuratei noastre credințe ortodoxe, Preafericirea Voastră, Înaltpreasfințiile și Preasfințiile Voastre dați mărturie despre Iisus Hristos cel Răstignit și Înviat din morți.

Dați această mărturie, deoarece Biserica Ortodoxă Română nu numai că a renăscut «din cenușă», dar mai ales astăzi este în floare și rodește spre slava lui Dumnezeu, Cel în Preasfânta Treime laudat. În felul acesta, se confirmă faptul că existența umană, omul, conceput ca individ sau în viața sa de familie, ca membru al unui ethnos (n.r., «neam») sau cetățean al unui stat sau ca ființă socială, nu se poate transfigura altfel decât prin cuvântul Sfintei Evanghelii și al Duhului Sfânt. Ne-am dori ca cei care își asumă în zilele noastre lucrarea de slujire a oamenilor să arate respect față de activitatea sinodală a Bisericii noastre Ortodoxe. Ne-am dori ca, în spiritul Sfântului Constantin cel Mare, primul împărat creștin, pe care îl sărbătorim în chip strălucit acum, aceștia să colaboreze pentru pacea, progresul și binecuvântarea popoarelor pe care le conduc. Ne-am dori ca aceștia să urmeze pilda Sfântului Constantin cel Mare, care în jurul anului 325 d.Hr. a

convocat Primul Sfânt Sinod Ecumenic, la Niceea Bitiniei, și a luat foarte multe măsuri favorabile Bisericii, înțelegând pe deplin Scriptura, care zice: «Nu numai cu pâine va trăi omul, ci și cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu» (Matei 4, 4)“, a subliniat IPS Dionisie, Mitropolitul Corintului.

În continuare a fost prezentat raportul-sinteză intitulat „Anul omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena și Anul comemorativ «Dumitru Stăniloae» în cuprinsul eparhiilor din Patriarhia Română“, de către Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-vicar patriarhal, secretarul Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

**ȘEDINȚA DE LUCRU A SFÂNTULUI SINOD
- 29 Octombrie 2013**

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române s-a reunit marți, 29 octombrie, în ședință de lucru, în Sala Sinodală din Reședința patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel. Înainte de ședință, Preasfințitul Macarie, Episcopul ortodox român al Europei de Nord, a săvârșit Sfânta Liturghie și slujba de Te Deum în Catedrala patriarhală, în prezența Patriarhului României și a ierarhilor membri ai Sfântului Sinod.

După deschiderea lucrărilor de către Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Înaltpreasfințitul Calinic, Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului, a susținut o meditație duhovnicească intitulată „Responsabilitatea episcopală privind relațiile cu statul (instituții și autorități)”. *„Dezbaterea privind relația Bisericii cu Statul suscită un continuu interes, atât în mediul unor politici extinse la nivelul arealului etnocultural, religios și național, cât și în zona perspectivei unei soluționări globale privind medierea crizelor sociale și economice, în conformitate cu mutațiile de tip demografic sau concurențial, pe care o traversează umanitatea timpului nostru. În conjugarea acestei dezbatere, chemarea de a reflecta asupra competențelor și asupra sferei responsabilităților episcopale în lumea de astăzi este un deziderat necesar. Înțeleasă ca expresie a voinței dumnezeiești, de instituire*

dumnezeiască, obiectivată aici pe pământ, Biserica, așa cum o cunoaștem în timp, își are originea în Jertfa, Moartea și Învierea Mântuitorului Iisus Hristos și în trimiterea apostolică a ucenicilor Săi în lume, la propovăduire sub semnul văzut al Cincizecimii, prin care Mântuitorul transferă puterea Sa harică de autoritate către episcopi și prin aceștia, în sens larg, către întreaga comunitate până la sfârșitul veacurilor. La o radicală schimbare a situației Bisericii se ajunge în anul 313 când, la Mediolanum (Milano), împăratul Constantin cel Mare și Liciniu dau un edict de scoatere a credinței creștine din ilegalitate. Pe fondul acestei evoluții, fără a fi afectate autonomia de cult și integritatea dogmei, se propune o fuziune între dreptul civil roman și cel canonic-ecclesial într-o formă unificată, cunoscută sub numele de drept nomocanonic, care transformă virtuțile normelor religioase în norme cu aplicabilitate în teritoriul profan, iar comandamentele administrației profane în deziderate canonice“, a arătat Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Calinic.

Lucrările Sfântului Sinod s-au desfășurat în cadrul celor patru comisii sinodale: Comisia pastorală, monahală și socială; Comisia teologică, liturgică și didactică; Comisia canonică, juridică și pentru disciplină;

Comisia pentru comunități externe, relații interortodoxe, intercreștine și interreligioase. „Pe ordinea de zi au fost teme de actualitate bisericească în ceea ce privește lucrarea pastoral-misionară, socială, educațională și culturală a Bisericii Ortodoxe Române, precum și relațiile interbisericești și interreligioase ale Patriarhiei Române“, a declarat părintele consilier patriarhal Constantin Stoica, purtătorul de cuvânt al Patriarhiei Române.

Sursa: *Ziarul Lumina*

SFINȚII TREI IERARHI
–mărturisitori și apărători ai dreptei credințe

Icoana Sfinților Trei Ierarhi - Budești-Josani

*„...Toată firea omenească au covârșit-o
cei trei cu darurile lor cele multe și mari ...”.*

(Icosul zilei de 30 ianuarie)

Pentru toate Școlile teologice din cuprinsul Patriarhiei Române începutul fiecărui an calendaristic are o însemnătate aparte, întrucât dascălii de Teologie, împreună cu studenții teologi, își serbează în mod deosebit ocrotitorii duhovnicești și îndrumătorii pastorali –pe stâlpii bunei credințe: Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigorie și Ioan. În calendarul bisericesc, în cursul lunii ianuarie, sunt prăznuiți în mod deosebit sfinții cei mai mari ai Bisericii răsăritene. Și amintim aici pe Sfântul Ioan Botezătorul, pe Sfinții ierarhi Grigorie de Nyssa, Atanasie și Chiril ai Alexandriei, Precuvioșii Părinți Antonie cel Mare, Macarie Egipteanul, Isaac și Efrem Sirul, mărturisitorii Maxim cel Mare și Emilian, mucenicii Ignatie al Antiohiei, Anastase Persul, Clement al Ancirei sau Tatiana diaconița și culminând, desigur, cu Sfinții „*mari dascăli ai lumii și ierarhi*” –Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur. Toți acești Sfinți Părinți au fost adevărate genii ale creștinismului, apărători fervenți ai drepte credințe,

stâlpi de neclintit ai Bisericii lui Hristos. Între toți aceștia, asemeni unor luceferi, pe bolta cerească a bisericii triumfătoare, strălucesc mărturisitorii și apărătorii dreptei credințe, Ierarhii cu nume mare și de trei ori fericiții Vasile, Grigorie și Ioan, care s-au remarcat fiecare pe trepte înalte ale vredniciei și sfințeniei în Biserica lui Hristos.

În privința vredniciei lor, a dimensiunilor lor spirituale și morale, catehetic-misionare și a activităților liturgice și practice, la început, au fost discuții între creștini, neștiind pe care să-l așeze pe o treaptă superioară, astfel încât unii țineau mai mult la Sfântul Vasile, recunoscut ca om al acțiunii, alții la Sfântul Ioan, pentru dulceața graiului său, iar alții la Sfântul Grigorie, pentru profunzimea cugetărilor sale teologice. Pentru curmarea acestei „controverse”, înșiși Sfinții Ierarhi s-au arătat în vis unui episcop cu numele Ioan, la mijlocul secolului al XI-lea, spunându-i că în fața lui Dumnezeu ei sunt egali. În temeiul acestui mesaj, episcopul a propus și s-a acceptat să fie rânduită pentru toți o singură sărbătoare, sărbătoarea de la 30 ianuarie a fiecărui an, zi specială când se face pomenirea lor.

Nu există mai mare bucurie pe pământ decât aceea de a te afla în ambianța dumnezeirii și a sfințeniei, adică în ambianța familiară a Preasfintei și de viață făcătoarei Treimi, împreună cu Maica Domnului și cu Sfinții, care din veac au bineplăcut lui Dumnezeu. Pe 30 ianuarie, Biserica noastră dreptmăritoare prăznuiește ceata treimică de sfinți, troița de arhierii, treimea de dascăli ai Bisericii, familia sfinților cea plină de lumină care a trăit același crez și aceeași nădejde și s-au împărtășit de aceeași lumină a adevărului. Este vorba despre bărbații sfinți și ierarhi ai lumii, dascălii Bisericii, mărturisitorii neobosiți ai dreptei credințe, pe care au apărat-o de orice răstălmăcire cu prețul vieții lor. Sfinții Trei Ierarhi fiind cei mai mari tâlcuitori ai cuvintelor Sfintelor Scripturi, ca unii ce au lăsat Bisericii o uriașă operă de elită a literaturii patristice, fiind cei mai roditori pomi ai creștinismului practic, ca unii ce au dat Bisericii și lumii mari roade ale dreptății, păcii și iubirii pentru aproapele, fiind coloana nesfârșită a tezaurului teologiei pe care s-a gravat viața lor pilduitoare și mărturisitoare trăită în Hristos, fiind modele de viețuire și slujire pentru orice creștin dornic a cunoaște și trăi viața cea plină de har în Iisus Hristos, Biserica le-a consacrat o zi de prăznuire și îi venerază ca atare.

Sfântul Vasile (330-379): *teologul* –cugetătorul și harpa Duhului Sfânt, *filantropul exemplar* –ambasadorul săracilor și modelul viețuirii practice, ascetul virtuos și plin de înțelepciunea harului divin, adevărat dascăl al vieții, *monahul exemplar* –organizatorul vieții monahale și alcătuitorul Regulilor mari și mici pentru viața de obște, *arhierul liturghisitor* –alcătuitorul Sfintei și dumnezeieștii Liturghii care-i poartă numele, cârmuitorul cetății Cezareei Capadochiei –cu adevărat „*cel Mare*”.

Sfântul Grigorie (329-390): teologul prin excelență și cuvântătorul lui Dumnezeu, *vulturul teologiei* care s-a înălțat prin cugetări până la

înălțimile dumnezeiești, modelul cugetărilor adânci, atletul lui Hristos, prietenul cel adevărat al adevărului, propovăduitorul Dumnezeirii celei una și întreit sfinte, vasul ales și fântâna învățăturilor hristice, apărătorul Ortodoxiei, episcopul din Nazianz –cel împodobit cu numele de „*Teologul*”, asemeni Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan.

Sfântul Ioan (344-407): învățătorul Antiohiei, propovăduitorul bucuriei și al iubirii creștine, ajutătorul tuturor celor oprimați, modelul preoției sacramentale, ostașul lui Hristos de mare rang, păstorul sufletesc care și-a pus sufletul pentru turma sa, alcătuitorul Sfintei Liturghii, *ascetul Bisericii* –cel care a trăit cum a învățat și a învățat cum a trăit, model fiindu-i Iisus Hristos, comentatorul Sfintei Scripturi, modelul omiletic al cuvântărilor teologice, artistul neegalat al cuvântului, cu adevărat „*Gura de Aur*” a Bisericii –slujitorul sacerdotal al Antiohiei și arhipăstorul Constantinopolului.

Cei trei mari ierarhi ai Bisericii noastre strălucesc prin credința lor tare și prin sfințenia vieții lor; unul mai strălucit ca altul și la un loc formează trinitatea deplinătăților. Fiind întruchipări ale idealului creștin, ca unii ce au experiat integral crezul mărturisirii și al apărării drepte credințe, ei rămân veșnic în conștiința creștinătății, pe care-i rugăm cu stăruință „*să nu înceteze a se ruga pururea lui Hristos pentru toți cei ce săvârșesc cu credință și cu dragoste, cu evlavie și sinceritate a lor pomenire*”.

Acest imn de cinstire și de rugăciune l-au înălțat deopotrivă Părinții profesori, dascălii de teologie, elevii și studenții teologi de la cele două Școli teologice din Baia Mare: Seminarul Liceal „Sfântul Iosif Mărturisitorul” și Domeniul de Teologie Ortodoxă a Facultății de Litere din cadrul Centrului Universitar Nord, Baia Mare, care au prăznuit pe Sfinții Trei Ierarhi printr-o Sfântă Liturghie arhierască, la Catedrala episcopală, săvârșită de Preasfinția sa Justin Hodea Sigheteanul, Arhiepiscop vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului. Întrucât Sfinții Trei Ierarhi sunt decretați pe drept „patronii spirituali” ai Școlilor de Teologie din cuprinsul Patriarhiei Române, ziua de 30 ianuarie a fost un prilej de bucurie sfântă întru întâlnire slujitoare în cuprinsul Sfintei Liturghii arhieresti pentru toate cadrele universitare și cele școlare preuniversitare baimărene. Coordonați de șefii celor două școli teologice din Baia Mare, toți Părinții profesori de la Seminarul Teologic și Facultatea de Teologie, Părinții inspectori, directorii și consilieri eparhiali, au fost părtași bucuriei duhovnicești ca unii ce s-au împărtășit de harul dumnezeiesc și de ambianța familiară a sfințeniei Sfinților Trei Ierarhi prin binecuvântarea slujirii Sfintei Liturghii de către Preasfințitul Justin Sigheteanul, care s-a rugat pentru slujitorii Școlilor de Teologie din Baia Mare și din țară, a rostit un înălțător cuvânt de învățătură și a binecuvântat pe toți cei prezenți în Catedrala eparhială.

Precizăm că învățământul teologic ortodox la nivel universitar din Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului a debutat în anul 1992 prin înființarea a două secții de Teologie în cadrul Facultății de Litere a Universității de Nord din Baia Mare, și anume: *Teologie Ortodoxă – Litere și Teologie Ortodoxă – Asistență Socială*. Încă de la înființarea celor două secții, învățământul teologic ortodox baimărean s-a bucurat de contribuția prestigioasă a unor profesori iluștri de Teologie de la Universități de prestigiu din țară, care au răspuns afirmativ invitației noastre de a susține cursuri studenților baimăreni, printre care se numără: regretatul Părinte prof. univ. dr. Ilie Moldovan (Universitatea „Lucian Blaga” - Sibiu), Pr. prof. univ. dr. Alexandru Moraru și Pr. prof. univ. dr. Valer Bel (Universitatea „Babeș Bolyai” – Cluj Napoca). După ce s-au parcurs toate etapele universitare în vederea acreditării, învățământul teologic ortodox baimărean în grad universitar s-a consolidat prin formarea de noi cadre didactice care și-au desăvârșit studiile prin obținerea de titluri de doctori în Teologie, sau la alte discipline de specialitate, precum și a gradelor didactice necesare unor cadre universitare. Acesta este motivul pentru care începând cu anul universitar 2000–2001, cu binecuvântarea I.P.S. Arhiepiscop Justinian și cu aprobarea senatului Universității de Nord din Baia Mare, s-a aprobat înființarea secției de Teologie Ortodoxă–Pastorală în cadrul specializărilor Domeniului de Teologie Ortodoxă deja consolidată.

În urma fuziunii în anul 2011 dintre Universitatea de Nord din Baia Mare și Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca și a restructurării sistemului de învățământ universitar, specializările de Teologie Ortodoxă au rămas consolidate și sunt recunoscute prin acreditare instituțională universitară, făcând parte din Departamentul de Științe Socio-umane, Teologie, Arte din cadrul Facultății de Litere. Așa se face că la invitația Părintelui conf. univ. dr. Adrian Gh. Paul –coordonatorul responsabil al specializărilor din Domeniul de Teologie Ortodoxă, la manifestarea sărbătorească de pe 30 ianuarie 2013 printre invitați s-au remarcat domnii Prof. univ. dr. ing. Aurel VLAICU –rectorul Universității Tehnice din Cluj-Napoca, Prof. univ. dr. ing. Dan Călin PETER –prorectorul Centrului Universitar Nord din Baia Mare, Prof. univ. dr. Gheorghe GLODEANU –decanul Facultății de Litere și alte cadre didactice universitare clujene și baimărene. Alături de ei, au fost prezenți la slujbă reprezentanți ai autorităților locale și județene, personalități ai Inspectoratului județean Maramureș, numeroși elevi seminariști și studenți teologi, precum și un număr impresionat de credincioși.

După Sfânta Liturghie, Preasfinția sa Justin Sigheteanul a premiat într-un cadru festiv pe cei trei tineri studenți de la Teologie care au obținut premii la Concursul Național dedicat Părintelui profesor Dumitru Stăniloae, cărora li s-au înmănat diplome și premii din partea Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului. Întreaga manifestare sărbătorească s-a

încheiat cu o agapă frățească organizată de membrii Domeniului de Teologie Ortodoxă, la care au luat parte toți invitații oficiali. Cu toții, ne-am umplut inimile de bucurie sfântă și am învățat că cultura aleasă a Sfinților Trei Ierarhi este îndemn pentru cercetare, iar viața lor desăvârșită este un exemplu viu și ușor de urmat pentru fiecare dintre noi cu condiția de a intersecta cele două drumuri ale vieții creștinești: calea Bisericii cu cea a Școlii.

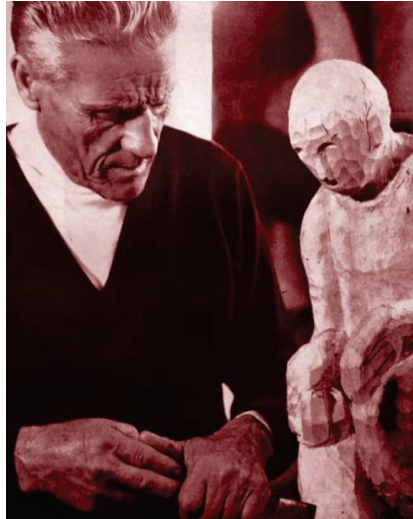
**Pr. conf. univ. dr.
Adrian Gh. PAUL**

Coordonator Domeniu Teologie Ortodoxă
Centrul Universitar Nord din Baia Mare

**Hramul Școlilor Teologice
– Catedrala Episcopală din Baia Mare, 30 ianuarie 2013**

**Un mare artist, sculptorul Gheza Vida.
- Centenar 1913-2013**

În anul 2013, la 28 februarie, s-au împlinit o sută de ani de la nașterea marelui sculptor român Gheza Vida, unul dintre cei mai importanți artiști ai României postbelice. Fiul lui Rozalia și Iosif Vida s-a născut în 1913, într-o familie de mineri originară din Maramureșul istoric, ce locuia în orașul Baia Mare, străveche localitate minieră, a cărei faimă artistică internațională, se datora școlii de pictură, întemeiată aici la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Vida a început să sculpteze încă din tinerețe, mai întâi personaje din lumea satului maramureșean, sau inspirate din viața minerilor, manifestând o puternică comuniune și admirație față de arta populară maramureșeană, care îi va fi un permanent izvor de inspirație.

Atmosfera artistică de la Baia Mare l-a influențat, încă din 1932 frecventând atelierul a pictorului Alexandru Ziffer, un remarcabil reprezentant al școlii de pictură. Tânărul artist, în formare, este remarcat de presa locală, care în 1934 scria că este „un talent înnăscut”. Debutul său artistic are loc în 1937 când participă la Expoziția Noii Societăți a pictorilor din Baia Mare, când expune mai multe lucrări, fiind remarcate sculpturile *Miner și Țăran legat de stâlp*.

În toamna aceluiași an, Gheza Vida pleacă spre Spania, unde ajunge în luna ianuarie 1938, împreună cu ceilalți voluntari români, participând în Brigăzile Internaționale, la Războiul civil timp de doi ani. În 1939 voluntarii români din Armata Republicană spaniolă, împreună cu numeroși civili, se

refugiază, trecând Pirineii în Franța. Membrii Brigăzilor Internaționale au fost internați în lagărele de la Saint-Cyprien și Gurs. Vida ilustrează cu desene și linogravuri gazeta săptămânală a lagărului, linogravurile fiind semnate „Grigore” (aluzie la numele haiducului maramureșean Grigore Pinteza Viteazul). Și tot în Franța, în lagărul de la Gurs, Vida a sculptat și a expus într-o expoziție busturile eroilor naționali Horea, Cloșca și Crișan. Scriitorul Dumitru Radu Popescu povestește în 1976 acest episod, relatat de însuși sculptorul Vida: „...pe unde a fost în lume, el a cioplit în lemn tot lumea moroșenilor și chipurile zbuciumatei noastre istorii. În Franța, venind din războiul din Spania, în lagăr, cioplește din trei butuci aruncați la bucătărie pe cei trei capi de răscoală: Horea, Cloșca și Crișan. Într-o baracă, unde se face o expoziție, Horea, Cloșca și Crișan sunt o revelație... Până și conducătorul lagărului îl felicită pe artist. Vine adjunctul lagărului și-l întreabă de unde a avut lemnul... «de la bucătărie»; «deci l-ai furat»; «Era aruncat»; «Dar nu ți l-a dat nimeni, l-ai furat! Zece zile carceră!». Și Vida Gheza face în Franța, în lagăr, zece zile de carceră pentru Horea, Cloșca și Crișan. Când iese din carceră e purtat pe brațe de ceilalți. ...Zece zile de carceră pentru o filă din istoria noastră. De ani de zile Vida Gheza dă viață lemnului, intrând în istoria artei noastre!”.

Traversează toată Europa și se întoarce la Baia Mare abia în 1941, orașul împreună cu întreg Maramureșul fiind, în urma Dictatului de la Viena, sub ocupație horthystă. Fiind român și având cetățenie română, a fost atent supravegheat de poliție, fiind de trei ori concentrat în detașamentele de muncă forțată din Ungaria horthystă. În timpul șederii sale la Budapesta urmează cursurile Academiei de Belle-Arte (1942-1944), având ca profesor pe Jenő Bari. După eliberarea de sub ocupația horthystă, Vida s-a înrolat voluntar în Armata Română, luptând pe frontul anti-hitlerist până la sfârșitul războiului, ajungând până în Cehoslovacia.

Revenind după război acasă, Gheza Vida participă în 1946 la Expoziția de artă plastică organizată la Cluj de Raoul Șorban, Emil Cornea și Carol Pleșa. În anul următor este prezent cu lucrări la Salonul de pictură și sculptură al Transilvaniei, organizat din inițiativa lui Virgil Vătășianu.

La 24 octombrie 1948 este vernisată „Expoziția de artă plastică regională de Stat a Transilvaniei”, unde Vida expune grupul statuar Dans oșenesc și Buciumașul, lucrări impresionante ca forță de expresie. Lucrările au fost expuse și la Expoziția anuală de Stat, deschisă la 8 decembrie 1948 la Palatul Republicii. Sculpturile lui Gheza Vida sunt admirate de marele public și apreciate elogios de critica de specialitate, fiind considerate „lucrări de mare talent, de mare vigoare expresivă”. În 1949 Vida este premiat de Ministerul Artelor și Informațiilor.

„În sculptura în lemn, Gheza Vida este, alături de Brâncuși și Ladea, cel mai apropiat de linia tradiției. Călătorind prin Maramureș Geo Bogza nota: „În vara trecută oamenii Maramureșului nu s-au dezmințit și au ridicat

la Moisei, din trainic și nobil lemn de stejar, un complex monumental cum nu se mai găsește, poate, în nici unul din satele țării noastre. Un complex monumental, căruia i se poate spune așa pe bună dreptate, ca și același ridicat de Brâncuși la Târgu Jiu. Totul e sobru, sever, plin de simboluri și semnificații profunde, reintegrând în nobilele tradiții ale Maramureșului, amintirea celor douăzeci și nouă de fii ai săi, uciși de cea mai rea fiară ce și-a purtat pașii pe acolo. Autorul acestui monument, inspirat din sanctuarul dacic de la Grădiște, este sculptorul Gheza Vida a cărui faptă merită lauda întregului nostru popor” (Contemporanul, ianuarie, 1967).

Cioplit de Vida mai întâi în lemn în 1966, Monumentul țăranilor martiri de la Moisei, transpus apoi în piatră în 1972, este „o sinteză a spiritualității românești atingând cea tensiune unică la care s-a afirmat vocația ordinii, a echilibrului psihic și cosmic, a locului impregnat decisiv de umanitate, de sanctuarele dacice sau din spațiile de evocare brâncușiene” (Constantin Prut).

Sfatul bătrânilor (1973), realizat mai întâi în lemn (expus la Bienala de la Veneția în 1972) a fost transpus în piatră, fiind amplasat ca un simbol în vecinătatea Palatului administrativ din Baia Mare. Este un impresionant grup statuar, cu o largă deschidere filosofică, ce vine dinspre străvechea civilizație a satului românesc, reprezentând un moment profund și solemn legat de viața obștei.

Sintetizând, Raoul Șorban, autorul monumentalei monografii dedicată marelui sculptor, scria: „Vida este sculptorul unui popor, întărit cu credința în dreptul de viață universală a valorilor autohtone. Cu această înzestrare, opera sa rămâne mărturia acelei acțiuni spirituale ce întrunește într-o structură unică omul, artistul și istoria imediată”.

Monumentul Ostașului Român – Carei

Valoroasa operă a sculptorului Gheza Vida se află în patrimoniul a numeroase muzee din țară dintre care menționăm Muzeul Național de Artă al României, Muzeul de Artă „Centrul artistic Baia Mare”, Muzeul Brukenthal Sibiu, Muzeul de Artă Cluj Napoca, Muzeul de Artă Contemporană Galați, Muzeul de Artă Constanța, Muzeul de Artă Brașov, Muzeul Banatului Timișoara, Muzeul Țării Crișurilor Oradea. Lucrări semnate de Vida se află și în numeroase colecții private din țară, dar și în colecții și muzee din Franța, Spania, Italia, Ungaria, Israel, Rusia, Iran.

Opera și personalitatea sa au fost încununată cu numeroase premii și distincții, dintre care amintim Premiul de Stat (1953), Maestru Emerit al Artei (1957), Ordinul Muncii cl.I (1963), Artist al Poporului (1964), Premiul CSCA (1971), Steaua Republicii (1978).

Maestrul Gheza Vida a fost ales în 1968 vicepreședinte al Uniunii Artiștilor Plastici din România, iar în 1974 a fost ales membru corespondent al celui mai înalt for științific și cultural al țării, Academia Română.

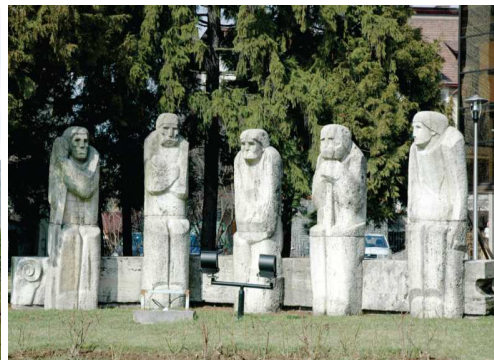
În acest an, cu ocazia Centenarului nașterii marelui sculptor, sub egida Academiei Române vor avea loc numeroase manifestări, respectiv expoziții la Baia Mare, Cluj Napoca, București și la Accademia din România și din Roma. Editura Academiei va edita un album ce va fi lansat în Aula Academiei Române cu ocazia Simpozionului dedicat Centenarului Vida din luna iunie. În luna septembrie, cu implicarea majoră a Primăriei Municipiului Baia Mare se va inaugura Atelierul memorial Gheza Vida.

Sărbătoarea Centenarului Gheza Vida este un prilej de a omagia memoria unui mare artist de talie europeană, o mare personalitate artistică, ce aparține galeriei celor mai importanți creatori de frumos din România.

Acad. Marius PORUMB

Monumentul Eroilor - Moisei

Sfatul Bătrânilor - Baia Mare

EVENIMENTE DIN LUMEA CREȘTINĂ

A. Mesaj adresat de P.F. Părinte Patriarh DANIEL cu ocazia întronizării Patriarhului Antiohiei și al întregului Orient

**Preafericitul Părinte Patriarh IOAN
al Antiohiei și al întregului Orient**

*Preafericirea Voastră Părinte Patriarh IOAN
al Antiohiei și al întregului Orient,
preaiubit frate în Hristos Domnul și coliturghisitor*

Alegerea Preafericii Voastre ca Patriarh al Antiohiei și al întregului Orient a fost primită de ierarhii, clerul și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române, cu mare bucurie duhovnicească. Prin lucrarea harului Preasfântului Duh, prin care toate cele bune se împlinesc, Vi s-a încredințat spre păstorie poporul dreptcredincios din cuprinsul venerabilei Patriarhii apostolice a Antiohiei – Biserică binecuvântată cu mulțime de mari sfinți martiri, ierarhi, monahi, teologi și misionari.

Suntem încredințați, Preafericirea Voastră, că bogata experiență pe care o aveți în mediul teologic academic, la Universitatea din Balamand, și pe plan internațional, ca păstor al credincioșilor ortodocși de limbă arabă din Europa, Vă va fi de mare folos în contextul încercărilor dificile prin care trec în această perioadă creștinii din Orientul Mijlociu.

De-a lungul secolelor, relațiile frățești dintre Bisericile noastre Ortodoxe surori s-au dezvoltat permanent, mai ales în vremurile dificile din istoria acestora. Bunele relații frățești au consolidat mărturia comună, manifestată în unitatea dogmatică, canonică și de cult, precum și solidaritatea, prin cooperarea practică, mai ales în păstrarea și promovarea identității spirituale și culturale a creștinilor ortodocși de limbă arabă. De aceea, este de datoria noastră să continuăm și să aprofundăm în prezent aceste legături dintre Bisericile noastre Ortodoxe surori, mai ales în această perioadă de profunde și rapide transformări din societatea contemporană.

De-a lungul vremii, creștinii ortodocși din cuprinsul Patriarhiei Antiohiei au avut mult de suferit, dar au rezistat și au păstrat cu fidelitate credința primită de la Sfinții Apostoli Petru și Pavel.

Suntem încredințați că dacă promovăm constant „*unitatea Duhului în legătura păcii*” (Efeseni 4,3), Dumnezeu ne va ajuta să dăm împreună mărturie creștină de pace și cooperare spre binele comun.

De aceea, ne rugăm Domnului Hristos, „*Păstorul Cel Bun*” (Ioan 10,11) și „*Arhiereul mărturisirii noastre*” (Evrei 3,1) să Vă dăruiască ajutorul Său în slujirea atât de importantă și plină de responsabilitate ca Întâistătător al Patriarhiei Antiohiei și a întregului Orient și în călăuzirea pe calea mântuirii a poporului care Vi s-a încredințat spre păstorie.

La acest început de drum al slujirii patriarhale a Preafericirii Voastre, Vă felicităm și Vă dorim ani mulți și binecuvântați!

Cu frățească dragoste în Iisus Hristos și aleasă prețuire,

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

B. Un nou Papă la Vatican

Papa Francisc

Noul Papă este cardinalul argentinian Jorge Mario Bergoglio care și-a ales numele de Francisc. Papa Francisc este primul sud-american ales în fruntea Bisericii Romano Catolice.

Fum alb a ieșit miercuri, 13 martie 2013, la ora 19:06 (20:06 ora României – n.r.) din coșul Capelei Sixtine, arătând astfel că Biserica Catolica are un nou papă. Conclavul cardinalilor electori l-a ales pe succesorul lui Benedict al XVIIlea, după al cincilea scrutin. Apoi, cardinalul francez Jean-Louis Tauran a anunțat din balconul Basilici Sf. Petru numele noului papă.

Papa Francisc s-a rugat pentru Papa emerit Benedict al XVI și a vorbit despre călătoria pe care Biserica se pregătește să o înceapă, binecuvântând apoi pe cei prezenți.

Noul Papă are reputația unui om de o înaltă spiritualitate și cu talent pentru conducerea pastorală, slujind în regiunea cu cei mai mulți catolici din lume, după cum aflăm de pe site-ul catholica.ro.

Papa Francisc s-a născut la Buenos Aires, 17 decembrie 1936. Provine dintr-o familie cu cinci copii. Tatăl său este italian. Străbunicul Papei s-a născut în nordul Italiei, lângă Asti, în regiunea Piemont, iar bunicul lui, Giovanni Angelo Bergoglio, s-a mutat în tinerețe la Torino, capitala regiunii Piemont, unde s-a născut tatăl lui Francisc care a emigrat în Argentina. Are 43 de ani de preoție, 20 de ani de episcopat și 12 ani de când este cardinal.

De formare chimist, a studiat apoi în seminarul teologic din Villa Devoto, iar la 11 martie 1958 a intrat în noviciat în Societatea lui Isus (iezuiți). A urmat studii umaniste în Cile, iar în 1960 s-a reîntors la Buenos Aires, unde a obținut licența în filozofie. Între 1964 și 1965 a fost profesor de literatură și psihologie la Santa Fe, iar din 1966 a predat aceleași materii la Buenos Aires. Între 1967-1970 a obținut licența în teologie.

A fost hirotonit preot la 13 decembrie 1969, după cum aflăm de pe site-ul catholica.ro. La 22 aprilie 1973 a depus voturile pe viață în Societatea lui Isus. A fost maestru de noviciat la Villa Barilari, San Miguel (anii 1972/73), profesor la Facultatea de Teologie și mai apoi rector al Colegio Máximo. La 31 iulie 1973 a fost ales superior provincial pentru Argentina, ocupând această funcție 6 ani.

La 20 mai 1992, Papa Ioan Paul al II-lea l-a numit episcop titular de Auca și auxiliar de Buenos Aires. La 27 iunie 1992 a fost consacrat episcop în catedrala din Buenos Aires. A fost numit arhiepiscop co-adiutor de Buenos Aires la 3 iunie 1997, devenind titular al Arhidiecezei la 28 februarie 1998, devenind astfel primul iezuit care a ajuns primatul Argentinei. Este Ordinarius pentru credincioșii de rit oriental rezidenți în Argentina și care nu au un ierarh propriu ritului.

A fost numit cardinal prezbiter la 21 februarie 2001, de către Papa Ioan Paul al II-lea. A asistat ca relator general la cea de a X-a Adunare Generală a Sinodului Episcopilor (Vatican, 30 septembrie – 27 octombrie 2001). În Curia Romană, a fost membru al Congregației pentru Cultul divin și disciplina sacramentelor, al Congregației pentru cler, al Congregației pentru institutele de viață consacrată și societățile de viață apostolică, al Consiliului Pontifical pentru familie. A participat la conclavul din 2005 și a asistat la a XI-A Adunare Generală Ordinară a Sinodului Episcopilor (Vatican, 2-23 octombrie 2005). În cadrul Conferinței Episcopale din Argentina a fost vicepreședinte (2002-2005) și președinte (2005-2008), după cum aflăm de pe site-ul catholica.ro.

Mesajul Patriarhului României

Sanctitatea Voastră,

Biserica Ortodoxă Română se alătură acestor momente de bucurie ale Bisericii Romano-Catolice, ca urmare a alegerii Sanctității Voastre ca Episcop al Romei și Papă.

Suntem convinși că valorile morale autentice, bazate pe credința bimilenară creștină, vor continua să aibă un loc central în activitatea Sanctității Voastre ca Primat al Bisericii Romano-Catolice, având în vedere lucrarea pastorală pe care Sanctitatea Voastră ați întreprins-o deja în Argentina. Această misiune este o prioritate și în Biserica noastră Ortodoxă. De aceea, în acest context, este foarte necesar să cooperăm, pentru a realiza solidaritate cu cei care suferă cel mai mult de pe urma crizei economice și spirituale a societății contemporane, pentru a da o mărturie creștină comună în lume, în spiritul iubirii milostive a Domnului nostru Iisus Hristos.

Ne exprimăm speranța că Sanctitatea Voastră Veți continua să-i sprijiniți pe credincioșii ortodocși români care trăiesc în număr mare, în diferite țări din Europa, în special în Italia, așa cum constant au făcut-o predecesorii Voștri, vrednicul de pomenire Papa Ioan Paul al II-lea și Papa Emerit Benedict al XVI-lea.

Cu stimă și dragoste frățească în Hristos,

† DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

**C. Noul Patriarh al Bulgariei este
Înaltpreasfințitul Mitropolit Neofit de Ruse**

Alegerea noului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Bulgare s-a făcut dintre cei trei candidați desemnați pentru scaunul patriarhal vacant.

În primul tur de scrutin, Colegiul Electoral Bisericesc a ales pe cei doi mitropoliți candidați pentru scaunul patriarhal în persoana Înaltpreasfințitului Mitropolit Neofit de Ruse care a fost votat de 72 de membri și a Înaltpreasfințitului Mitropolit Gabriel de Loveci care a fost ales cu 43 de voturi. Al treilea candidat, Înaltpreasfințitul Galaction a adunat 22 de voturi și astfel nu a trecut în al doilea tur.

Pentru că nici unul dintre candidați nu a obținut două treimi din voturi, membrii Colegiului Electoral Bisericesc s-au întrunit pentru al doilea tur de scrutin, când Înaltpreasfințitul Mitropolit Neofit de Ruse a fost ales ca Patriarh al Bulgariei, prin vot secret, de 90 de membri din cei 139 ai Colegiului Electoral Bisericesc, după cum a precizat pentru Radio TRINITAS Părintele Neluțu Oprea, preotul comunității ortodoxe românești din Bulgaria. Înaltpreasfințitul Mitropolit Gabriel de Loveci a fost votat de 47 de membri. Tot procesul de alegere a fost transmis în direct de televiziunea națională bulgară.

În continuare, în Catedrala Alexander Nevsky din Sofia, a avut loc ceremonia de întronizare a noului Patriarh, în prezența ierarhilor Sfântului Sinod, a membrilor Colegiului elector, a autorităților de stat bulgare, a

corpului diplomatic, a reprezentanților celorlalte Biserici ortodoxe surori și ai celorlalte confesiuni. La slujba de mulțumire, oficiată după întronizare, au participat sute de oameni care au venit să-și felicite noul păstor sufletesc, evenimentul fiind unul istoric, ultimul de acest gen având loc acum 42 de ani, la întronizarea fostului patriarh Maxim.

Titulatura noului ales este: Preafericitul Părinte Neofit, Mitropolit de Sofia și Patriarh al Bisericii Ortodoxe a Bulgariei. Însemnele distinctive ale demnității sale sunt asemănătoare cu cele ale Patriarhului României: camilafca albă cu cruce, două engolpioane și crucea pectorală. Spre deosebire de Întâistătorul Bisericii noastre, patriarhul bulgar păstrează dulama și rasa negre.

Patriarhul Neofit al Bulgariei va oficia prima Liturghie în noua sa calitate luna aceasta, în Catedrala patriarhală din Sofia.

Delegatul Patriarhiei Române la acest eveniment a fost Înaltpreasfințitul Mitropolit Nifon, Arhiepiscopul Târgoviștei.

Cu acest prilej, Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul României a adresat un mesaj de felicitare:

*Preafericirea Voastră,
Iubiți frați întru Arhierie,
membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare,
Onorată asistență,*

*„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul,
să ne bucurăm și să ne veselim întru ea”
(Psalm 117,24)*

Cu multă bucurie în Hristos Domnul, Biserica Ortodoxă Română a luat cunoștință despre alegerea Preafericirii Voastre în demnitatea de Întâistător al Bisericii Ortodoxe Bulgare. Suntem pe deplin încredințați că veți fi un vrednic urmaș al celui întru veșnică pomenire Patriarhul Maxim, care a cultivat legături frățești și de prietenie cu toate Bisericile Ortodoxe Surori, timp de patruzeci de ani.

Slujirea de conducător al Bisericii Ortodoxe Bulgare, la care ați fost chemat prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu, înseamnă o înaltă demnitate și o mare responsabilitate pastorală pentru Biserica Ortodoxă a poporului bulgar. Desigur, în această lucrare, ajutorul vine, în primul rând, de la Iisus Hristos, Marele Arhieru (Cf. Evrei 4, 14), Capul Bisericii și Mântuitorul lumii. El ne cheamă pe toți slujitorii Bisericii Sale, acum, la începutul unui nou secol și mileniu creștin, să aducem mărturia noastră comună panortodoxă, prin cuvânt și faptă, într-o lume instabilă și dezorientată

spiritual. De aceea, e nevoie de multă cooperare între toate Bisericile Ortodoxe Surori.

Cu multă bucurie, dorim ca Hristos Domnul, „*Păstorul și episcopul sufletelor noastre*” (I Petru 2,25), să lumineze lucrarea Preafericirii Voastre de Patriarh pentru a aduce roade bogate, spre slava Preasfintei Treimi, binele Bisericii pe care o păstoriți și al Ortodoxiei întregi.

Prin mesajul nostru frățesc, transmis de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nifon, ierarhii, clerul și credincioșii Sfintei noastre Biserici Ortodoxe Române exprimă bucuria lor de a fi părtași la această mare sărbătoare a Bisericii Ortodoxe Bulgare și a Ortodoxiei sobornicești.

În numele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, al clerului și poporului român dreptcredincios, Vă dorim ani mulți și binecuvâțați, Preafericirea Voastră!

Cu frățească dragoste în Hristos și multă prețuire,

† DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

D. 1025 de ani de la creștinarea Rusiei

Patriarhia Moscovei a aniversat anul acesta împlinirea a 1025 de ani de la creștinarea Rusiei de marele cneaz Vladimir. La festivitățile organizate cu acest prilej au participat reprezentanți ai tuturor Bisericilor Ortodoxe din lume. Delegatul Preafericitului Părinte Patriarh Daniel a fost Înaltpreasfințitul Părinte Iosif, Mitropolitul ortodox român al Europei Occidentale și Meridionale.

Sărbătorile încreștinării Rusiei vor avea loc în trei capitale: Moscova, Kiev și Minsk; eu însumi voi participa la sărbătorile din Moscova și Kiev. Pe 24 iulie a fost săvârșită Sfânta Liturghie de către întâistătători și delegați ai Bisericilor Ortodoxe în Catedrala „Hristos Mântuitorul” din Moscova. După aceea a avut loc o masă festivă ocazionată de această sărbătoare la care au luat cuvântul toți reprezentanții Bisericilor, întâistătătorii sau șefii de delegații. A avut loc o întâlnire cu președintele Rusiei, Vladimir Putin, și s-a susținut un concert în Piața Roșie ocazionat de această mare sărbătoare a Bisericii Rusiei.

Delegația a consemnat că a descoperit o Rusie și o Biserică Ortodoxă Rusă în plină renaștere - a declarat pentru TRINITAS TV ÎPS Părinte Iosif, Mitropolitul Ortodox Român al Europei Occidentale și Meridionale.

Duminică, 28 iulie, în ziua cinstirii Sfântului Vladimir, au fost oficiate slujbe solemne în toate lăcașurile de cult ale Bisericii Ortodoxe Ruse din lume.

Patriarhul Kiril a oficiat Sfânta Liturghie, împreună cu clerul ortodox din diferite țări ale lumii, în Lavra Pecerska din Kiev.

Slujba solemnă de comemorare

PATRIMONIUL CULTURAL NAȚIONAL
- mărturie a credinței, istoriei și culturii românești

Întrunire la Sighetu Marmației pe probleme de Patrimoniu

Patrimoniul cultural, o resursă pe cât de importantă, pe atât de fragilă și de limitată, este amenințat permanent cu deteriorarea sau pierderea iremediabilă, cauzată nu doar de scurgerea timpului și de schimbarea societății, dar și de marile mutații economice și sociale din ultimii ani, instabilitatea legislativă și diminuarea capacităților de aplicare a legilor.

În prezent, regimul juridic, protecția și circulația valorilor de patrimoniu sunt reglementate prin legi și acte normative specifice, între care: Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, Legea 258, pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/2000, privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, Legea 311/2003, a muzeelor și colecțiilor; Legea 182/2000 (republicată), privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.

Repere legislative

Potrivit art. 1 al (2) din legea nr. 182/2000, privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, „*Patrimoniul cultural național este alcătuit din bunuri cu valoare deosebită sau excepțională, istorică, arheologică, documentară, etnografică, artistică, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică, epigrafică, reprezentând mărturii materiale ale evoluției*

mediului natural și relațiilor omului cu acesta, ale potențialului creator uman și ale contribuției românești la civilizația universală”.

Legea nr. 422 din 18 iulie 2001 (republicată) privind protejarea monumentelor istorice prevede în cadrul art. 2 următoarele:

- „monumentele istorice fac parte integrantă din patrimoniul cultural național și sunt protejate prin Lege”.

- „activitățile și măsurile de protejare a monumentelor istorice se realizează în interes public. În condițiile prezentei legi intervențiile asupra monumentelor istorice pot constitui cauză de utilitate publică”.

În sensul prezentei legi, prin protejare se înțelege „ansamblul de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor istorice și integrarea lor social-economică și culturală în viața colectivităților locale”.

Conform art. 3, se stabilesc următoarele categorii de monumente istorice, bunuri imobile situate suprateran, subteran și subacvatic:

a) monument - construcție sau parte de construcție, împreună cu instalațiile, componentele artistice, elementele de mobilare interioară sau exterioară care fac parte integrantă din acestea, precum și lucrări artistice comemorative, funerare, de for public, împreună cu terenul aferent delimitat topografic, care constituie mărturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic;

b) ansamblu - grup coerent din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, urbanistic ori muzeistic de construcții urbane sau rurale care împreună cu terenul aferent formează o unitate delimitată topografic ce constituie o mărturie cultural-istorică semnificativă din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic;

c) sit - teren delimitat topografic cuprinzând acele creații umane în cadru natural care sunt mărturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic sau al peisajului cultural.

Totodată, în scopul unei evidențe mai bune care să conducă la o protecție eficientă, monumentele istorice se clasează astfel:

în grupa A - monumentele istorice de valoare națională și universală;

în grupa B - monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local.

Fiecărui monument istoric i se atribuie, la clasificare, un Cod LMI (spre exemplu MM-II-m-A-04588), care reprezintă codul asociat Listei Monumentelor Istorice (ultima aprobată prin Ordinul ministrului culturii și patrimoniului național nr. 2.361/2010), ce cuprinde: acronimul județului

unde se află (spre exemplu MM - Maramureș); un număr roman ce grupează monumentele în funcție de natural lor:

Monument de arheologie

Monument de arhitectură

Monument de for public

Monumente memoriale și funerare o minusculă (m - pentru monument; a - pentru ansamblu; s - pentru sit arheologic); o majusculă (A - monument de interes național; B - monument de interes local) un număr de ordine unic la nivelul întregii țări.

Intervenții asupra monumentelor istorice

ART. 23

(1) Intervențiile asupra monumentelor istorice se fac numai pe baza și cu respectarea avizului emis de către Ministerul Culturii și Patrimoniului Național sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național.

(2) În sensul prezentei legi, intervențiile ce se efectuează asupra monumentelor istorice sunt:

a) toate lucrările de cercetare, conservare, construire, extindere, consolidare, restructurare, amenajări peisagistice și de punere în valoare, care modifică substanța sau aspectul monumentelor istorice;

b) executarea de mulaje de pe componente ale monumentelor istorice;

c) amplasarea definitivă sau temporară de împrejmuiri, construcții de protecție, piese de mobilier fix,

de panouri publicitare, firme, sigle sau orice fel de însemne pe și în monumente istorice;

d) schimbări ale funcțiunii sau destinației monumentelor istorice, inclusiv schimbările temporare;

e) strămutarea monumentelor istorice;

f) amenajări de căi de acces, pietonale și carosabile, utilități anexe, indicatoare, inclusiv în zonele de protecție a monumentelor istorice.

Autorizația de construire, autorizația de desființare, precum și autorizațiile referitoare la intervențiile prevăzute la alin. (2) se eliberează numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național sau, după caz, al serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național și cu celelalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

Autorizațiile prevăzute la alin. (3), emise fără avizul instituțiilor abilitate prin lege și fără respectarea condițiilor acestora, sunt nule de drept.

Obligația privind folosința monumentului istoric face parte integrantă din Cartea tehnică a construcției. În situația în care aceasta nu există, obligația privind folosința monumentului istoric ține locul documentației tehnice de utilizare a bunului imobil, în condițiile legii.

ART.36

(1) în scopul protejării monumentelor istorice proprietarii și titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra monumentelor istorice sunt obligați:

- să întrețină, să folosească și să exploateze imobilul numai cu respectarea prevederilor prezentei legi și a obligației privind folosința monumentului istoric, conform art. 17;

- să asigure paza, integritatea și protecția monumentelor istorice, să ia măsuri pentru prevenirea și stingerea incendiilor, să asigure efectuarea lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare, reparații curente și de întreținere a acestora în condițiile legii;

- să înștiințeze de urgență, în scris, direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, precum și primarul orașului ori al comunei respective despre orice modificări sau degradări în starea fizică a monumentelor istorice deținute și aflate în teritoriul unității administrativ-teritoriale;

- să înștiințeze de urgență, în scris, direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, precum și primarul orașului sau al comunei respective despre descoperirea întâmplătoare a oricăror construcții, elemente de construcții, a unor piese de inventar fix ori mobil sau a unui vestigiu arheologic necunoscut anterior, asigurând păstrarea descoperirilor în condițiile legii, până la sosirea delegatului instituției de specialitate, dar nu pentru mai mult de 15 zile;

- să asigure, în condițiile legii, accesul specialiștilor desemnați de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național sau de direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național, în vederea constatării stării de conservare sau pentru efectuarea de cercetări, inclusiv arheologice, de expertizare a monumentelor istorice și pentru operațiunile de evidență;

- în cazul în care solicită descărcarea imobilului de sarcină arheologică, să finanțeze săpătura, cercetarea arheologică, elaborarea documentației aferente, conservarea și protejarea eventualelor vestigii descoperite cu ocazia efectuării cercetării arheologice;

- să obțină avizele prevăzute de lege pentru toate intervențiile prevăzute la art. 23;

- să asigure efectuarea lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare, precum și a oricăror alte lucrări, conform prevederilor legale, numai de către persoane fizice sau juridice atestate în acest sens și să prevadă în contracte condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate;

- să respecte toate condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate atunci când execută ei înșiși lucrări de întreținere curentă sau orice alte intervenții, conform prevederilor prezentei legi;

- să permită, pe baza prevederilor contractuale, executarea intervențiilor asupra monumentelor istorice deținute, în cazul în care acestea sunt inițiate și finanțate de persoane juridice abilitate în condițiile prezentei legi;

- să permită montarea și să întrețină însemnul distinctiv care marchează calitatea de monument istoric a imobilului;

- să obțină avizul direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv municipiului București, și să asigure pe propria răspundere condiții corespunzătoare de vizitare, fotografie, filmare, reproducere și de publicitate în cazul în care, la solicitarea lor, proprietarii introduc monumentele istorice în circuit public;

- să comunice direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, orice schimbare a titularului dreptului de proprietate, de administrare sau a altor drepturi reale, după caz, asupra monumentelor istorice.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1) lit. h), lucrările de construcție ce fac obiectul autorizării, la monumentele istorice de categorie B, cu excepția lucrărilor la componentele artistice, pot fi efectuate și de persoane fizice sau juridice neatestate, cu condiția respectării avizelor de specialitate. În cazul în care, în îndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (1) lit. e), proprietarii monumentelor istorice constată producerea unor pagube, aceștia au dreptul la o justă despăgubire, achitată în termen de 60 de zile de la constatare de către instituțiile care au realizat cercetarea sau expertizarea.

Cu privire la înstrăinarea, închirierea sau concesiunea imobilelor monumente istorice proprietarii acestora au următoarele obligații:

- să înștiințeze în scris direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, despre intenția de a înstrăina monumentul istoric, în vederea exercitării dreptului de preemțiune al statului sau, după caz, al unității administrativ-teritoriale, în condițiile prezentei legi;

- să notifice viitorului proprietar, chiriaș sau concesionar regimul juridic al monumentului istoric pe care îl deține, precum și Obligația privind folosința monumentului istoric;

- să înștiințeze în scris direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, despre schimbarea proprietarului sau a administratorului în termen de 15 zile de la data încheierii contractelor, potrivit legii, și să transmită acesteia o copie de pe acte.

Finanțarea monumentelor

ART.49

Protejarea monumentelor istorice se finanțează de proprietarii sau deținătorii acestora și poate fi cofinanțată din fonduri asigurate de la bugetul de stat, bugetele locale sau din alte surse.

Lucrările de cercetare, de expertizare, de proiectare și de execuție care se efectuează la monumente istorice și care sunt finanțate din fonduri publice sunt supuse regimului general de atribuire a lucrărilor publice, de proiectare și execuție, potrivit legislației privind achizițiile publice.

ART.50

Autoritățile administrației publice locale sunt obligate să prevadă în bugetele proprii fondurile necesare în vederea protejării monumentelor istorice aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale.

Autoritățile publice centrale prevăd în bugetele proprii fondurile aprobate prin bugetul de stat pentru protejarea monumentelor istorice aflate în proprietatea publică sau privată a statului, pe care le administrează.

(3) În bugetul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național se prevăd: credite bugetare necesare pentru finanțarea lucrărilor la monumentele istorice aflate în administrarea Institutului Național al Patrimoniului;

- credite bugetare necesare în vederea finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea publică a statului sau a unității administrativ-teritoriale;

- credite bugetare destinate finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat.

(4) Din veniturile realizate din vânzarea de bilete și din taxe de închiriere a terenului, ca urmare a organizării unor manifestări de genul spectacolelor, târgurilor sau parcurilor de distracții, un procent de 1% se virează către proprietarul sau titularul dreptului de administrare, după caz, al monumentului istoric în a cărui zonă de protecție se organizează manifestarea; sumele astfel obținute vor fi utilizate exclusiv pentru finanțarea lucrărilor de protejare a monumentului istoric în cauză.

Pentru fiecare monument istoric se instituie zona sa de protecție, delimitată pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, în funcție de trasa străzii, relief și caracteristicile monumentului istoric, după caz, prin care se asigură conservarea integrată și punerea în valoare a monumentului istoric și a cadrului sau construit sau natural.

Delimitarea și instituirea zonei de protecție se realizează, simultan cu clasarea bunului imobil ca monument istoric, în condițiile legii, iar autoritățile publice locale competente vor include în planurile urbanistice și în regulamentele aferente zonele de protecție delimitate.

Nerespectarea acestei prevederi poate conduce la apariția unor riscuri în ceea ce privește prezervarea monumentelor istorice, dat fiind faptul că perimetrele respective pot fi supuse unor intervenții neavizate astfel încât să fie afectată valoare istorică și artistică a obiectivului.

Conform legii, în zona de protecție a monumentelor, pot fi instituite servituti de utilitate publică și reglementări speciale de construire prin planurile și regulamentele de urbanism aprobate și avizate conform legii, care să nu impiețeze asupra desfășurării serviciului religios.

Monumentele istorice sunt protejate indiferent de regimul lor de proprietate sau de starea lor de conservare.

Protejarea monumentelor istorice este parte componentă a strategiilor de dezvoltare durabilă economico-socială, turistică, urbanistică și de amenajare a teritoriului, la nivel național și local.

Există așadar, bunuri, mărturii ale credinței, istoriei și culturii românești, sau valori ale tezaurului cultural național care, datorită însemnătății lor deosebite pentru întreaga societate, se bucură de un regim special de ocrotire.

Nerespectarea regimului de ocrotire stabilit de legislația în vigoare pentru bunurile culturale mobile și imobile, prezintă pericol pentru societate, deoarece primejduiește integritate patrimoniului cultural național care conferă identitate poporului român.

În scopul valorizării patrimoniului cultural național sunt utile:

- elaborarea de monografii ale monumentelor istorice;
- conceperea de broșuri, cărți calendare, pliante care să reprezinte obiective culturale valoroase, ori promovarea, prin pagini web, site-uri dedicate a valorilor culturii materiale aparținând civilizației românești;
- organizarea de manifestări diverse cu participare reprezentativă, în cadrul cărora să fie susținute prelegeri referitoare la situația unor obiective patrimoniale.
- popularizarea/atragerea turiștilor români și străini nu se poate realiza fără respectarea minimală prevederilor legale de protejare și punere în valoare a monumentelor istorice, prevăzute în Legea 422/2001, respectiv:
 - instituirea pentru fiecare monument istoric a zonei sale de protecție, delimitată pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, în funcție de trama stradală, relief și caracteristicile monumentului istoric, după caz, prin care se asigură conservarea integrată și punerea în valoare a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural;

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

- marcarea calității de monument istoric, precum și a celei de zonă construită protejată, de oraș istoric sau de sat istoric printr-un însemn distinctiv amplasat de reprezentanții primăriilor pe monumentul istoric, la intrarea în zona construită protejată sau în orașul istoric ori satul istoric, după caz, costul însemnelor distinctive suportându-se de către autoritățile publice locale.

Totodată, neasigurarea utilităților de infrastructură și a personalului specializat în ghidaj, poate conduce la o lipsă de valorizare a unor obiective cu relevanță pentru păstrarea identității culturale naționale a poporului român.

*Sectorul Juridic al Episcopiei Ortodoxe
a Maramureșului și Sătmarului*

10 ANI DE LA TÂRNOSIREA DEMISOLULUI CATEDRALEI SFÂNTA TREIME DIN BAIJA MARE

Slujba de târnosire – 9 septembrie 2003

În anul 1990, după eliberarea de sub dictatura comunistă, Sfântul Sinod al B.O.R. la data de 12 februarie 1990 a hotărât reactivarea Episcopiei Maramureșului care să cuprindă județele Maramureș și Satu Mare. La cârma acestei eparhii a fost ales și instalat P.S. JUSTINIAN CHIRA - fiu al Maramureșului. Reședința noii Eparhii s-a stabilit în municipiul Baia Mare - oraș reședință de județ, unde trăiesc peste 100.000 de credincioși ortodocși.

În orașul Baia Mare cu o populație ortodoxă atât de numeroasă, nu existau decât trei biserici ortodoxe, de aceea s-a simțit necesitatea stringentă de construire a unor locașuri de cult, având în vedere faptul că orașul s-a dezvoltat mult în ultimii 40 de ani (în perioada 1948-1998 populația orașului a crescut de cca 5 ori, de la 30 mii la cca 150 mii locuitori) deci tocmai în perioada când construcțiile religioase erau interzise.

A apărut în mod evident necesitatea construirii unei catedrale ortodoxe românești, care să fie reprezentativă pentru populația majoritară a municipiului și a zonei de influență. Problema acestei Catedrale s-a pus imediat după evenimentele din decembrie 1989, chiar înainte de reactivarea Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului.

În vara anului 1990 s-a întocmit un studiu de amplasament pentru acest edificiu, aprobat de forurile în drept, conform legislației de la acea

dată. Pe baza acestui studiu s-a organizat un concurs de proiectare. Câștigătoare a concursului a fost declarată o echipă de proiectanți, conduși de arh. Hereș Gheorghe din Iași. La dat de 20 iulie 1990, când P.S. JUSTINIAN CHIRA era locțiitor al reînființatei Eparhii de Maramureș și Sătmar, a pus piatra de temelie pentru noua catedrală ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului, la intersecția B-lui Unirii cu B-dul Republicii. A încredințat conducerea lucrărilor Pr. Trif Vasile de la Parohia Sfânta Treime, care în perioada 1990-1992 a realizat lucrări de turnare a betoanelor în fundații și radier și s-au turnat în principal diafragmele de la subsol.

După această scurtă etapă de lucru, activitatea pe șantier a fost întreruptă, cu mare probabilitate din cauza lipsei fondurilor. Au mai fost unele tentative de reluare a lucrărilor în anul 1994, dar după această dată nu mai este consemnată nici o activitate pe șantier.

Devenit episcop titular al Maramureșului și Sătmarului, P.S. JUSTINIAN CHIRA a avut mai multe dialoguri cu preoții de la Parohia Sfânta Treime, pentru a fi preluate și continuate lucrările de către Episcopie, însă nu a găsit înțelegere, preoții dorind continuarea lucrărilor în parteneriat, lucru neacceptat de Episcopie. Pr. Trif Vasile gestionând parohia și lucrarea până în anul 1999.

O nouă etapă în construcția Catedralei

În anul 1999 Preasfințitul Iustin Hodea Sigheteanul - Arhiepiscop-Vicar, își asumă preluarea și continuarea lucrărilor la Catedrala Episcopală *Sfânta Treime*. După intervenții și cereri la Guvernul României, primind un sprijin financiar substanțial, a reușit să repornească lucrările la catedrală, de data aceasta cu o nouă echipă de specialiști, formată din: expert tehnic - rezistență Dl. Dr. ing. Tarog Dorin, geolog Dl. ing. Zaharia Sorin, arhitect Dl. Cordoș Dorel, structura Dl. Dr. ing. Zaharia Gelu, constructor trustul AGEKOM S.A. Baia Mare, patron Dl. ing. Zoicaș Viorel și ing. constructor Buda Grigore, echipă pe care o cunoscuse și cu care de altfel s-a ridicat și noua biserică a Mănăstirii Rohia.

La repornirea lucrărilor, proiectul Catedralei a fost regândit și a rezultat un nou proiect care să răspundă mai bine cerințelor, în conformitate cu tradiția Bisericilor Ortodoxe și care să fie reprezentativ pentru aria de cuprindere a Episcopiei. Catedrala va avea următoarele dimensiuni: 85m lungime, 50 m lățime și 96 m înălțime, având în vedere și amplasamentul deosebit care o pune în valoare cel mai bine, fiind cap de perspectivă a B-lui Unirii.

Primul nivel a pus în valoare demisolul catedralei episcopale, rezultând o biserică cu o capacitate de 3000 persoane. Biserica de la primul nivel - fiind placată cu cărămidă de Oradea, pavată pe jos cu gresie porțelanată din Spania, iconostas din cărămidă cu icoane în mozaic de

Murano. Altar spațios, Sf. Masă din cărămidă cu o placă de marmură 2/1,50m, gr. 5cm., mobilier din stejar, candelabre din fier forjat. Douăsprezece coloane sprijină cupola centrală și nava principală. În partea din spate a bisericii există o sală mare -Sala Bizantină, unde se fac expoziții de icoane, două birouri și patru magazine.

Avându-se în vedere afluența mare de credincioși care frecventează această catedrală, accesul și ieșirea se face pe două uși și două scări monumentale, iar la ieșire există două locuri pentru aprindere lumânări.

În vederea coordonării acestor lucrări, P.S. Iustin Sigheteanul a numit aici un administrator, arhidiaconul Nifon Motogna, de la Mănăstirea Rohia, pentru a gestiona administrativ și economic cât mai bine această mare și grea lucrare, și a o pregăti pentru târnosirea care a avut loc în data de 09 sept. 2003, de către P.F. Petros al VII-lea, Papă și Patriarh al Alexandriei Egiptului și P.F. Teoctist al României, împreună cu un numeros sobor de arhierie - membri ai Sfântului Sinod, preoți și mii de credincioși veniți din eparhie și din alte județe învecinate.

Imagini de la sfințirea Catedralei Episcopale – 9 septembrie 2003

Cu acest prilej a avut loc și canonizarea solemnă a Sfântului Ierarh Iosif Mărturisitorul, patronul spiritual al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului. Serviciile liturgice sunt coordonate de arhim. Casian Filip eclesiarh - adus tot de la Mănăstirea Rohia, ajutat de trei preoți de mir. În acest fel creându-se o legătură duhovnicească între catedrală și mănăstire, catedrala având program și rânduială de mănăstire.

Catedrala episcopală –astăzi

Lucrări executate în anul 2013

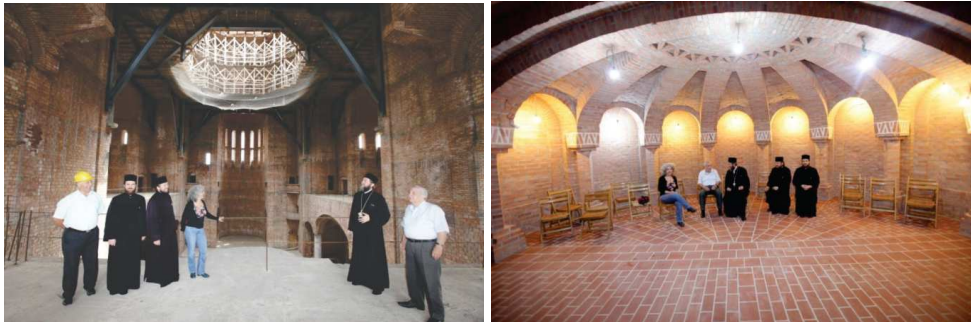
În anul 2013 s-au realizat cele mai complexe lucrări în construcția Catedralei Episcopale: finalizarea celor patru arce principale, pandantivii

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

interiori și exteriori, diafragmele traforate din fața arcelor principale de la cota +24m până la +38m și placa de la cota +38,05m, pentru care s-au folosit 1750 mc cherestea pentru eșafodaj și cofraj, confecționat și montat 45.003 kg armătură BST S500, executat zidărie și placare din cărămidă – 14 mc și s-au turnat 365 mc de beton C25/30.

Toate acestea având un rol foarte important în vederea realizării “zona belvedere” și cupola centrală cu o deschidere de 18,60m la bază. Alte lucrări executate în anul 2013: construirea treptelor la casa scării nr. 4, de la cota -7m până la cota + 0,35m și la casa scării nr. 3 de la cota -7m până la cota -4,78m.

Am fost sprijiniți financiar de către Episcopia noastră, Primăria Municipiului Baia Mare, Consiliul Județean Maramureș, credincioșii din Eparhie prin colecta financiară în Duminica Rusaliilor și alte donații oferite de credincioși în acest scop.

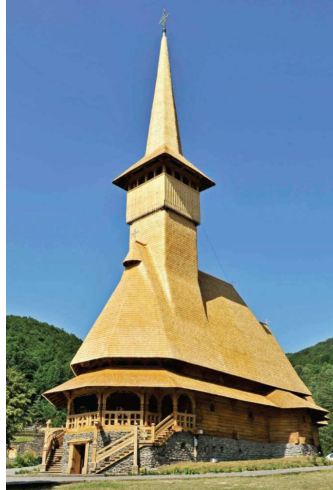
**P.S. Sa Iustin Sigheteanul împreună cu Dl. ing. Nicolae Noica
pe șantierul Catedralei Episcopale -15 iulie 2013**

Așadar, la începutul anului 2013, lucrările de construire a noii catedrale a ajuns până la cota de +38m, la care se adaugă lucrările de finisaj la absidele de la demisol, amenajarea incintei catedralei, proiectarea și montarea sistemului electric de iluminat al incintei și lucrări de extindere a clopotniței pentru spații administrative.

Acum, la împlinirea a zece ani de la târnosirea demisolului catedralei, aducem mulțumire Preasfintei Treimi dar și tuturor celor care au sprijinit financiar această frumoasă și importantă lucrare, cu nădejdea că acest sprijin nu se va încheia aici.

20 de ani de la reactivarea Mănăstirii Bârsana

Biserica mănăstirii Bârsana,
cu hramul „*Soborul Sfinților Apostoli*”,
târnosită de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul României, **30 iunie 2012.**

Ansamblu bisericesc Bârsana –Vedere generală

Localitatea Bârsana este o așezare străveche, situată pe malul drept al râului Iza, la o depărtare de 20 kilometri spre sud-est de municipiul Sighetu Marmației. Dacă săpăturile arheologice au scos la iveală relicve care arată că aici au existat așezări omenești încă din epoca hallstattiană, în izvoarele scrise, localitatea Bârsana este atestată începând cu 1326 când, la 26 septembrie, regele Carol Robert emite o diplomă, prin care sunt întărite

drepturile de posesiune asupra moșiei Bârsana, pentru cneazul Stanislau Bârsan, care avea această moșie cu drept de moștenire. Mai târziu, așa cum reiese din diplomele emise de regele Sigismund de Luxemburg, la 30 aprilie și respectiv 21 iulie 1390, proprietarii moșiei Bârsana erau Voievozii Balcu și fratele său Drag.

La Bârsana au existat două vetre monahale, la aproximativ opt - nouă kilometri depărtare una de alta: una în partea sud-estică a hotarului, în locul numit Valea Slatinei, iar alta în partea sud-vestică a hotarului, pe dealul Humâna, la izvoarele văii, care astăzi se numește Valea Hotarului, iar în documentele secolului al XIV -lea e amintită cu numele Valea Mănăstirii. Mănăstirea de pe dealul Humâna este atestată documentar de o diplomă din 21 iulie 1390. Până în prezent nu se cunosc alte documente care să ateste existența acestei mănăstiri. După tradiție, mănăstirea din Humâna a dispărut în secolul al XVIII-lea, când, prin acțiunile uniației, au fost distruse mai multe mănăstiri de pe teritoriul Transilvaniei.

**Vechea biserică a mănăstirii -
monument în Patrimoniul UNESCO**

Mănăstirea de pe Valea Slatinei: Istoricul acestei mănăstiri începe cu o sihăstrie, care a existat în Valea Slatinei, în locul numit *La Pârul Călugărului*. Este greu de stabilit data la care a luat ființă această sihăstrie. Totuși, tradiția spune că mănăstirea din Valea Slatinei a fost „*mai veche, mai mare și mai importantă decât cea din Humâna*”. Viața monahală în sihăstria din Valea Slatinei se pierde în negura vremurilor, începutul ei poate că a avut loc în secolul al XIII-lea sau în primii ani ai secolului al XIV-lea. Cu timpul, în jurul acestei sihăstirii s-au adunat călugări și frați, care și-au făcut acolo chilii și biserica de lemn.

La *Pârul Călugărului*, mănăstirea era foarte izolată, se afla adâncită într-o pădure de foioase de pe un deal situat la mare depărtare de localitate. Accesul la mănăstire era îngreunat și din cauza râului Iza, peste care nu exista o punte de trecere în apropiere. De aceea, în a doua jumătate a

secolului al XIV-lea, mănăstirea a fost mutată din Valea Slatinei într-un loc din dreapta Izei, numit pe atunci *Podurile Strâmătorii*, iar după mutarea mănăstirii în acest loc, platoul a primit numele *Podurile Mănăstirii*.

După tradiție, mutarea mănăstirii a fost făcută de către un voievod, iar acesta nu putea fi altul decât Balcu Voda care a condus Țara Maramureșului timp de treizeci de ani, fiind ultimul mare voievod al Maramureșului. În sprijinul acestei ipoteze pledează și faptul că voievozii Balcu și Drag erau buni creștini ortodocși și ctitori de așezăminte sfinte; printre altele, ei au ridicat mănăstirea Peri la rangul de stavropighie patriarhală, au construit biserica de piatră de la Mănăstirea Peri, iar în 1364 au ctitorit biserica din Deal de la Ieud, care în tradiție poartă numele voievodului Balcu - *Biserica Balcului*.

Voievozii Balcu și Drag, cărora li s-au alăturat și boierii din sat, au înzestrat mănăstirea cu terenuri arabile, fânațe, păduri și alte bunuri, fiind în acest fel ctitorii mănăstirii iar Mănăstirea Bârsana poate fi numită, pe drept cuvânt, mănăstire voievodală. Treptat, averile mănăstirii s-au mărit, dar a sporit și prestigiul ei ca vatră de spiritualitate românească. Aici se pregăteau preoți, cantori, zugravi. Cu toate interdicțiile impuse de regimurile străine, Mănăstirea Bârsana ținea legături cu marile centre ortodoxe din Țara Românească și Moldova, de unde se procurau cărți de slujbă și învățătură, nu numai pentru trebuințele mănăstirii ci și pentru parohiile învecinate.

Din anul 1735, când episcopul Maramureșului Dosoftei Teodorovici, care își avea reședința la Mănăstirea Uglea, a fost asasinat, până în 1740, când episcop al Maramureșului era Gavril Ștefanca de Bârsana, reședința Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului a fost la Mănăstirea Bârsana. Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului a fost desființată, oficial, în 1740, dar și după această dată preoții, călugării și credincioșii maramureșeni au rămas statornici în credința strămoșească.

În timpul acțiunilor uniației din jurul anului 1700 și perioadei care a urmat, Maramureșul a rămas o adevărată cetate inexpugnabilă a Ortodoxiei iar Mănăstirea Bârsana a avut un rol important în apărarea legii strămoșești din acea perioadă atât de grea din istoria Bisericii Ortodoxe din Transilvania. Chiar în condițiile presiunilor generate de extinderea oficială a unirii religioase a românilor cu Biserica Romei asupra locașurilor de cult ortodoxe din zonă, mănăstirea va rezista până la 1791.

La 12 iulie 1791 mănăstirea a fost desființată, călugării au fost alungați și s-au refugiat în Moldova la Mănăstirea Neamț. Atunci mănăstirea a fost devastată, chiliile și clădirile anexe distruse, averea confiscată: o parte a averii a trecut în proprietatea statului și predată mănăstirii greco-catolice de la Cernoc (Munkaci) iar, alta, inclusiv locul

unde a fost mănăstirea, a devenit proprietate a bisericii parohiale din Bârsana.

După desființarea mănăstirii, pe vatra mănăstirii n-au dăinuit decât biserica și stăreția. Pentru a feri biserica de profanare și distrugere, credincioșii din Bârsana au mutat-o, în 1806, chiar în vatra satului, în locul numit Podurile Jbârului, unde se mai poate vedea și azi. O dată cu mutarea bisericii, a fost dusă în sat și stăreția. În această casă a funcționat școala confesională românească în timpul renumitului dascăl Fabian.

Mănăstirea „*Soborul Sfinților 12 Apostoli*”: Locul pe care a fost mănăstirea era bine gospodărit în timpul când se afla în posesiunea parohiei din Bârsana. Pe el se afla o livadă frumoasă cu pomi fructiferi, fânate și arături. După al doilea război mondial, locul a fost confiscat de la parohie, partea de lângă drum a fost dată la mai multe familii, care și-au construit acolo locuințe și astfel s-a constituit pe acel teren un adevărat cătun de case noi. Partea terenului mănăstirii, care este situată mai sus, pe terasă, a rămas în continuare liberă, locul fiind păstrat de Dumnezeu pentru ca pe el să se întemeieze o nouă mănăstire.

Amintirea vechii mănăstiri n-a dispărut din memoria credincioșilor, dar nici dorința de a avea alta în loc. Timpurile și evenimentele au fost împotriva acestei aspirații. Înainte de Marea Unire din 1918, Maramureșul, ca și întreaga Transilvanie, se afla sub stăpânirea Imperiului habsburgic, ostil bisericilor și mănăstirilor ortodoxe românești. Între cele două războaie mondiale multe parohii au revenit la Ortodoxie, iar în anul 1937 s-a reînființat Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului. Atunci, s-a pus problema readucerii bisericii și stăreției pe locul de odinioară și reînființarea mănăstirii, dar a urmat Dictatul de la Viena care a destrămat și aceste vise. După al doilea război mondial a urmat regimul comunist ateu, care se opunea înființării de noi mănăstiri. Astfel dorința aceasta s-a tot amânat, dar niciodată nu s-a stins.

Reînființarea mănăstirii, o năzuință mai veche a credincioșilor, nu sa putut concretiza decât după 1989, când bîrsăneștii, împreună cu Părintele paroh Gheorghe Urda, au luat hotărârea să ridice o nouă mănăstire pe locul unde a fost cea veche, iar în anul 1991 au început să adune materialul lemnos pentru biserica mănăstirii.

În 1992, Prea Sfințitul Justinian, întâistătorul Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, însoțit de un grup de preoți și diaconi, a vizitat locul unde a fost Mănăstirea *Intrarea Maicii Domnului în Biserică*. S-a oprit pe locul unde în urmă cu câteva sute de ani a fost vechea biserică, a ingenunchiat cu adâncă evlavie, a rostit o rugăciune, chemându-i ca mijlocitori pe Sfântul Ierarh Iosif Mărturisitorul din Maramureș și pe episcopul Gavril Ștefanca, s-a ridicat apoi și a spus că crede că aici se va

ridica o nouă mănăstire. În 1993, Preasfințitul Justinian, Episcopul Maramureșului și Sătmarului a sfințit piatra de temelie a noii biserici a mănăstirii. S-a stabilit că mănăstirea va avea hramul *Soborul Sfinților 12 Apostoli*. În ziua de miercuri, 30 iunie 1993, s-a prăznuit pentru prima dată hramul noii mănăstiri. În aceeași zi, în cuvântul de învățătură adresat mulțimii de credincioși, Preasfințitul Justinian a amintit hotărârea că la Bârsana va fi mănăstire de maici.

Ansamblul monahicesc Bârsana -Maramureș

În ziua de joi, 30 iunie 1994, așa cum rezultă și din însemnarea de pe Sfânta Evanghelie, a fost sărbătorit hramul mănăstirii. Liturghia arhierescă a fost oficiată de Preasfințitul Justinian, Episcopul Maramureșului și Sătmarului, înconjurat de un numeros sobor de preoți și diaconi. În acest cadru sărbătoresc, Preasfințitul Justinian a prezentat-o pe monahia Filofteia Oltean ca viitoare stareță a mănăstirii. Totodată diaconul Ioan Stoica a fost hirotonit întru preot și a fost numit, în mod provizoriu, preot slujitor al mănăstirii.

La început, lucrările au fost supravegheate de părintele Gheorghe Urda, parohul Barsanei. În 1994, Dumnezeu a adus-o sub cerul Maramureșului, de la Mănăstirea Râmeț, pe tânăra monahie Filofteia Oltean, rânduită ca stareță a noului așezământ. Fire energică și întreprinzătoare, cu simț artistic și zel ctitoricesc, Maica Filofteia a chivernisit și a vegheat, până la cele mai mărunte detalii, ridicarea întregului ansamblu mănăstiresc, închinat *Soborului Sfinților 12 Apostoli*, sărbătorit la 30 iunie.

Reconstrucția Mănăstirii Bârsana este o punte între trecut și viitor. Folosind ca sursă de inspirație tradiția locală, toate clădirile din incinta mănăstirii sunt executate din lemn de stejar și pietre de râu, fiind ridicate de meșteri din localitate, asigurând astfel continuitatea artei cioplirii și îmbinării lemnului.

Proiectul Mănăstirii „*Soborul Sfinților 12 Apostoli*” - Bârsana a fost gândit ca un ansamblu arhitectural, elaborat de arhitectul Dorel Cordoș, care se va dezvolta în timp și spațiu în funcție de posibilitățile financiare ale localnicilor, ale binevoitorilor și de nevoile spirituale ale obștii monahale.

Proiectul cuprinde următoarele obiective: *Biserica în stil maramureșean, Altarul de vară, Aghiasmatarul, Stăreția, Casa Voievodală, Casa maicilor, Casa artistului, Casa duhovnicului, Arhondaricul, Praznicarul cu trapeza, Muzeul de icoane și carte veche Gavril de Bârsana, Turnul-clopotniță, Poarta maramureșeana, Monumentul funerar, drumul de acces, loc pentru aprinderea lumânărilor, troițe, lac, pod peste lac, alei care duc la diferite obiective, parcare și altele.*

**Soborul de arhieriei în frunte cu P. F. Părinte Patriarh DANIEL
- târnosirea bisericii mănăstirii (29 iunie 2012)**

După ce anul trecut un sobor de arhieriei, avându-l în frunte pe Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, au târnosit biserica mănăstirii, duminică 30 iunie 2013, la împlinirea a 20 de ani de la punerea pietrei de temelie, I.P.S. Arhiepiscop Justinian împreună cu P.S. Iustin Sigheteanul au liturghisit la Mănăstirea „*Soborul Sfinților 12 Apostoli*” – Bârsana, cu ocazia hramului.

Hram la Mănăstirea Bârsana - 30 iunie 2013

Cuvântul de învățătură a fost rostit de P.S. Iustin Sighteanul, iar la sfârșitul Sfintei Liturghii I.P.S. Justinian a vorbit miilor de credincioși prezenți. Cu ocazia împlinirii a 20 de ani de la reactivarea așezământului monahal de la Bârsana și punerea pietrei de temelie pentru noua biserică de către I.P.S. Justinian, preotul paroh Gheorghe Urdă a primit *Gramata Episcopală* de apreciere, iar Consiliul Parohial și Adunarea Parohială au primit diploma „Sf. Iosif Marturisorul”.

Arhim. Dr. Paisie CINAR

Muzeul de icoane și carte veche -Bârsana

30 iunie 2013 –de hramul mănăstirii Bârsana

**75 de ani de la înălțarea Catedralei Ortodoxe
"Adormirea Maicii Domnului" din Satu Mare
(1938-2013)**

În contextul în care pe întreg cuprinsul Patriarhiei Române anul 2013 a fost decretat și sărbătorit ca fiind *Anul omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena*, în calitatea lor de promotori ai libertății religioase și apărători ai dreptei credințe a Bisericii Domnului nostru Iisus Hristos, la propunerea Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului prin P.S. Sa dr. Iustin Sigheteanul, Consiliul Local al Municipiului Satu Mare a adoptat în mod expres în ședința de lucru din data de joi, 19 Decembrie 2013 hotărârea prin care Sfinții Împărați Constantin și Elena devin *sfinții protectori* ai Municipiului Satu Mare. Această hotărâre este un lucru fără precedent în Municipiul Satu Mare și-n regiune, motiv pentru care a și fost definit ca un eveniment local excepțional.

Cu acest prilej, Preasfinția Sa dr. Iustin Sigheteanul pe data de 26 Decembrie a.c., în cea de-a doua zi de Crăciun, s-a aflat în mijlocul sătmărenilor săvârșind Sfânta Liturghie, la sfârșitul căreia a oferit Gramata Episcopală la aniversare a 75 de ani de la înălțarea Catedralei Ortodoxe din Satu Mare și a marcat evenimentul hotărât de Consiliul Local Satu Mare reclamând în mod solemn în fața autorităților și credincioșilor numeroși prezenți la slujbă pe Sfinții Împărați Constantin și Elena drept protectori ai Municipiului Satu Mare. Cu acest prilej, Preasfinția Sa dr. Iustin Sigheteanul, în semn de recunoștință și apreciere pentru propunerea făcută și hotărârea unanimă adoptată, a oferit în dar instituției Primăriei Satu Mare Icoana Sfinților Împărați Constantin și Elena, subliniind faptul că odată adoptată această hotărâre, icoana Sfinților Protectori va trebui să fie prezentă în toate instituțiile publice ale Municipiului Satu Mare.

În semn de apreciere P.S. Sa a conferit Primarului Dorel Costel Coica distincția Crucea Voievodală Maramureșană pentru laici, iar europarlamentarului Ovidiu Silaghi și Deputatului Octavian Petric a conferit deasemenea Crucea Vievdală Maramureșană pentru susținerea permanentă și substanțială a lucrării pastoral-misionare, filantropice și cultural-teologice a Bisericii. De asemenea Consiliului Local Satu Mare a conferit Gramata Episcopală de apreciere pentru adoptarea în luna Iunie 2013 a Sfântului Ioan Botezătorul ca și sfânt protector al Județului Satu Mare.

**Preasfințitul Iustin Sigheteanul oferă în dar
Icoana Sfinților protectori ai Municipiului Satu Mare**

Distincții bisericești oferite autorităților locale și centrale

P.S. Iustin Sigheteanul în mijlocul sătmărenilor

Frumoasa Catedrală ortodoxă *Adormirea Maicii Domnului* din Municipiul Satu Mare a fost construită între anii 1937-1938, prin eforturile și contribuția bunilor și inimoșilor ei credincioși, în frunte cu preoții slujitori, episcopii și consilierii parohiali, reprezentând una dintre capodoperele arhitectonice din nord-vestul României. În anul 1926 sunt finalizate procedurile demarate în vederea obținerii autorizației de construire a Catedralei.

Construirea unei biserici impunătoare în centrul orașului era justificată de creșterea numărului credincioșilor ortodocși, fiind menită *“a întruni în sine toate însușirile unui focar de cultură curat românească și fiind sortită a avea un multiplu rol: de lăcaș de închinare, de școală înaltă, de Ateneu și Academie Națională, cultivatoare a tot ceea ce este ortodox în creștinism și a tot ceea ce este ortodox în românism, în simțire și în graiul întregului neam românesc”* (vezi Dr. Daniela Bălu, *Catedrala Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului”, 75 de ani de la construire*, în revista *Eroii Neamului*, anul IV, nr. 1 (10), Satu Mare, martie 2012, pp. 8-9).

Piatra de temelie a fost sfințită de către Prea Sfințitul dr. Nicolae Popovici, Episcopul Oradiei. Presa vremii, prin cotidianul *Gazeta Sătmarului*, din luna octombrie a anului 1937, menționează faptul că *“sfințirea fundamentului acestei biserici”* a fost hotărâtă în ziua de Sfântul Dimitrie (26 octombrie), în prezența Prea Sfințitului Episcop Nicolae Popovici al Oradiei, a părintelui protopop Ioan Rujdea, a preoților ortodocși din municipiu, a d-lui dr. Octavian Ardelean, prefectul județului, a d-lui dr.

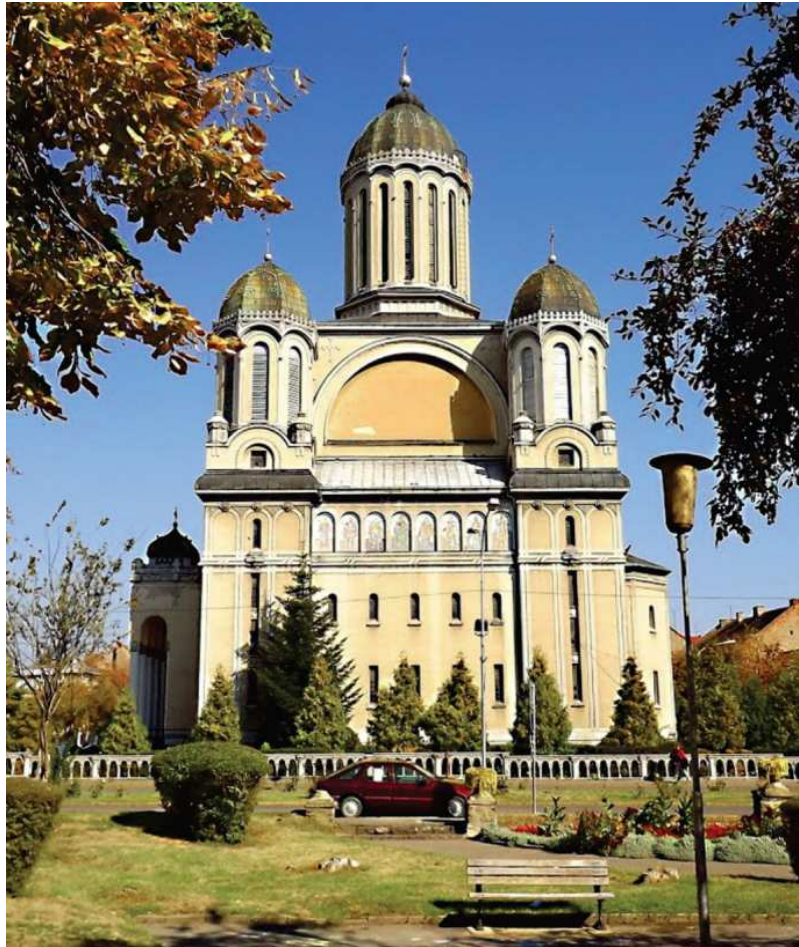
Ștefan Benea, primarul municipiului, a unui numeros grup de intelectuali din Satu Mare și a credincioșilor sătmăreni.

La 6 august 1937 este turnată fundația de beton, iar între 27 octombrie și 11 noiembrie 1937 au fost finalizate zidirea parterului, a etajului II și betonarea balcoanelor. La sfârșitul anului 1938, biserica a fost acoperită. Catedrala – dată în folosință la 1 noiembrie 1940 – este zidită în stil bizantin, imitând biserica voievodală de la Mănăstirea *Curtea de Argeș* prin cupole și prin brâul care îi înconjoară zidul. Cupola centrală are o înălțime de 55 metri, fiind situată între patru cupole mai mici. Sub cornișă există o serie de ocnițe (nișe) în care au fost așezate icoane lucrate în mozaic, reprezentând marii Sfinți ai Bisericii, iar la intrarea în Catedrală se pot admira impresionantele icoane împărățești ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos și Maicii Domnului, realizate cu mare finețe de către Emanuil Gătu, în anul 1993.

Planul Catedralei a fost întocmit de maestrul arhitect I. Liteanu din București, sub a cărui strictă supraveghere s-a zidit biserica din cărămidă, situată între structuri solide de beton și acoperită cu tablă de aramă. Lungimea Catedralei este de 34,50 metri, iar lățimea de 24,50 metri. În față se află pridvorul deschis sub o terasă sprijinită pe șase stâlpi puternici. Naosul Catedralei alcătuiește – prin cele două brațe laterale – o cruce, având spre răsărit Sfântul Altar, iar în mijloc cupola susținută de patru stâlpi de mari dimensiuni. Cafasul (locul destinat corului) de la intrare, precum și balcoanele laterale se sprijină pe doisprezece stâlpi.

Clopotul mare a fost turnat din bronz, la Arad, în anul 1939, cântărind 1653 kg.

Construirea acestui *Sion al Sătmarului* a început în timpul pastorației Prot. Meletie Răuțu (1932-1937) și a fost terminată în timpul Prot. Ioan Rujdea (1937-1948). Pictura în tehnică „*tempera grasă*” a fost executată de frații Eugen și Eremia Profeta din București, între anii 1953-1954, respectând riguros erminia Bisericii Ortodoxe. Tot în această perioadă a fost construit gardul Catedralei, realizat după planul artistului emerit Aurel Popp. În exterior, „*biserica este încinsă cu un brâu median, în forma funiei împletite, respectând tradiția brâielor specifice arhitecturii bisericilor din lemn, funia împletită sau <<funia vieții>> simbolizând aspirația omului către transcendent, către Divinitate. Catapeteasma (iconostasul) este o bijuterie a erminiei bizantine, remarcându-se sculptura executată în lemn de brad și tei. Icoanele împărățești de pe iconostas au o certă valoare artistică, întregind ambianța solemnă și măreață a Catedralei ortodoxe*” (Dr. Daniela Bălu, *art. cit.*). Trebuie menționat faptul că fondurile pentru acoperirea cheltuielilor de pictare a Catedralei au fost donate de Mitropoliile Banatului, Olteniei, Iașilor, precum și de către Episcopiile Oradiei, Aradului, Buzăului și Romanului, ceea ce denotă profunda legătură de iubire întru Domnul a tuturor românilor din întreaga țară.

Catedrala «Adormirea Maicii Domnului» din Satu Mare

Târnosirea (sfințirea) Catedralei – la care a participat și Mitropolitul Moldovei Sebastian Rusan, fost preot paroh și protopop în Satu Mare – s-a săvârșit de către Episcopul Valerian Zaharia, în ziua de 21 noiembrie 1954, în timpul păstoririi Prot. Cornel Sava. Începând cu anul 1969 și până la pensionare (anul 1990), Prot. Ioan Țolescu a împodobit Catedrala cu iconostas, icoane, obiecte de cult și mobilier nou. În anul 1990 a fost reînființată Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmăruului, care – în prezent – este condusă de către Înalt Prea Sfințitul Justinian Chira și Prea Sfințitul Justin Hodea Sigheteanul. Între anii 1993-2010, paroh al Catedralei a fost Pr. Prot. Alexandru Tincu, slujind alături de Pr. Aurel Donca, împreună continuând munca în ogorul Domnului, înfrumusețând sfântul lăcaș și conducând lucrările de restaurare a picturii interioare.

Din anul 2000, prin purtarea de grijă a Primăriei municipiului Satu Mare, Catedrala este luminată în exterior, ceea ce atestă importanța acestui

edificiu. Începând cu data de 1 august 2010, paroh al Catedralei ortodoxe *Adormirea Maicii Domnului* a fost numit, prin concurs, Pr. dr. Cristian Boloș, venind aici de la biserica ortodoxă *Nașterea Maicii Domnului* din Satu Mare.

Am dori să amintim doar trei evenimente recente din viața credincioșilor Catedralei: 1. Sfânta Liturghie Arhierescă săvârșită de către Î.P.S. Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului (Sătmarului), în Duminica Floriilor din anul 2012; 2. Vizita istorică a Prea Fericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române (1 iulie 2012); 3. Festivalul internațional de muzică corală bisericească „*Pre Tine Te lăudăm*” (11-14 august 2012). De asemenea, Î.P.S. Justinian Chira, Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului și P.S. Justin Sigheteanul au fost prezenți de nenumărate ori în Catedrala noastră, cu diverse ocazii (Sfânta Liturghie, Te-Deum, conferințe, concerte etc.), aducând mare bucurie în sufletele sătmărenilor, fiecare întâlnire cu ierarhii noștri transformându-se într-o sărbătoare municipală și chiar județeană.

Se impune a fi menționat aici și corul *Doxologia* al Catedralei sătmărene. Astfel, după doi ani de la înființarea Parohiei Ortodoxe Române în Satu Mare, prin procesul verbal din 5.03.1922 se iau hotărâri pentru găsirea unei săli, ca timp de patru ore pe săptămână să se facă repetiții la cor. De atunci, vocea melodioasă a coriștilor și măiestria dirijorilor au reușit ca frumusețea deosebită a catedralei *Adormirea Maicii Domnului* să fie completată de răspunsurile date la Sfânta Liturghie de această corală, care ajutată de acustica excelentă a bisericii, a delectat inimile credincioșilor, procurându-le momente de adâncă și aleasă pioșenie.

P.S. dr. Iustin Sigheteanul oferă Gramata episcopală pentru aniversare

Aceasta este, în linii mari, Catedrala ortodoxă sătmăreană, cu trecutul și prezentul ei. Cu siguranță, comoara pe care o ascunde această Catedrală nu poate fi exprimată în cuvinte, ci ea se regăsește în fiecare persoană care dorește să îi descopere adâncurile, intrând în legătură directă cu Domnul Domnilor, cu Preacurata Sa Maică și cu Sfinții prin rugăciune și meditație. Poarta ei e deschisă tuturor!

*Doamne, binecuvintează pe toți
ostenitorii și binefăcătorii acestei Catedrale,
iar pe cei trecuți la cele veșnice îi odihnește întru Împărăția Ta!*

PATRIARHIA ROMÂNĂ
EPISCOPIA ORTODOXĂ A MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMARULUI

GRAMATĂ EPISCOPALĂ ANIVERSARĂ

Dumnezeiescul har al Preasfântului și de viață Făcătorului Duh, dat de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos Sfinților Săi Ucenici și Apostoli și urmașilor lor, fiindu-ne împărțit și Nouă și având Noi puterea arhierescă de a rândui diferite trepte, ranguri și distincții pentru a le încredința celor ce s-au învrednicit a sluji cu toată credințioșia Sfintei Biserici Ortodoxe;

Pe temeiul încredințării despre râvna și lucrarea deosebită săvârșită întru păstrarea și întărirea credinței noastre strămoșești, precum și pentru slava Bisericii Ortodoxe, am socotit de bine a acorda

Gramata Episcopală aniversară

în semn de mulțumire și smerită închinare Prea Milostivului Dumnezeu pentru binefacerile ce le-a revărsat asupra preoților slujitori și credincioșilor din Parohia "Adormirea Maicii Domnului" din municipiul Satu Mare, acum la împlinirea a 75 de ani de la edificarea bisericii - catedrale, în Anul Domnului 2013 - An Omagial dedicat Sfinților Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase și susținători ai Bisericii creștine.

Nădăjduim că această cinstită va fi, atât pentru preoții slujitori - Pr. Dr. Cristian Boloș și Pr. Aurel Donca - cât și pentru păstoriții lor, îndemn spre înmulțirea zelului lor în slujirea Ortodoxiei pe calea mântuirii și spre recunoștință celor care și-au adus contribuția la construirea acestui măreț edificiu bisericesc, amintindu-i acum pe ierarhii Nicolae Popovici - episcopul Oradiei, care a pus piatra de temelie, Valerian Zaharia - episcopul Oradiei, care a târnosit locașul de închinare, mitropolitul Sebastian Rusan - fost preot paroh în Satu Mare, care a participat la slujba de târnosire, dar și pe vrednicii preoți protopopi care au fost implicați direct în lucrările de construire și înregistrare ale bisericii: Prof. Meletie Răuțu, Prof. Ioan Rujdea, Prof. Ioan Tolescu și Prof. Alexandru Tincu.

Un popas plin de lumină și de înaltă trăire duhovnicească a fost prilejuit de vizita Preafericitului Părinte Dr. Daniel Ciobotea - Patriarhul României, la data de 1 iulie 2012.

De asemenea nu putem să nu-i amintim pe domnii Ioan Liteanu - arhitect, sub a cărei strictă supraveghere s-a zidit biserica, și pe frații Eugen și Eremia Profeta - pictorii care au executat pictura în tehnica "tempera grasă", respectând riguros erminia Bisericii Ortodoxe.

Veșnică pomenire ctitorilor, slujitorilor și închinătorilor sfântului locașului acestuia, iar slujitorilor, ostenitorilor și binefăcătorilor de astăzi să le rânduiască Atotputernicul Dumnezeu toate cele de trebuință.

Pentru adevărarea celor mai sus arătate, se dă această gramată aniversară, întărită cu semnătura Noastră și cu pecetea Sfintei Episcopii.

Dată în reședința Noastră eparhială din Baia Mare, în Anul Mântuirii 2013, la Praznicul Nașterii Domnului.

ARHIEPISCOP,
[Semnătură]

ARHIEREU-VICAR
[Semnătură]

**ANIVERSAREA A 350 DE ANI
a bisericii monument UNESCO din Rogoz**

Anul acesta se împlinesc 350 de ani de la ctitoria bisericii "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril" – monument istoric din Rogoz, edificiu aflat în lista patrimoniului cultural mondial UNESCO.

Biserica "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril" din Rogoz, este unul dintre cele mai frumoase monumente de artă medievală creștină din țara noastră, ce datează din secolul al XVII-lea, fiind remarcabilă prin estetică și proporții, prin ornamentația elementelor de structură și nu în ultimul rând prin pictura murală interioară.

Cu prilejul sărbătoririi a 350 de ani de la ctitoria sa, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Episcop Justin Sigheteanul s-a desfășurat aici, în perioada 21-22 septembrie a.c., proiectul cultural - religios ***Biserica de lemn, păstrătoare de tradiții, credință și adevăr.***

Astfel, sâmbătă 21 septembrie, începând cu ora 10, s-au deschis lucrările simpozionului județean de referate și comunicări științifice cu tema *Credință populară, credință creștină*, organizat de Parohia Ortodoxă Română Rogoz, sub patronajul Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Maramureș și Centrul Universitar Nord Baia Mare, ce s-a desfășurat pe două secțiuni „*Biserica de lemn – istoric, evoluție, rolul ei în*

comunitate” și „Biserica de lemn - rolul ei în conservarea și promovarea tradițiilor”, la care au participat cadre didactice din țară.

Dintre participanții direcți la acest eveniment amintim pe d-na prof. univ. dr. Georgeta Corniță, d-na conf. dr. Delia Suiogan, d-nul prof. dr. Constantin Corniță, arhim. dr. Macarie Motogna, pr. drd. Florin Stan, pr. Felician Man, lect. dr. Dorin Handrea, prof. Andrei Farcaș.

Începând cu ora 14 s-a desfășurat prima ediție a Concursului Județean de bătut toaca *Toaca o rugăciune adusă lui Dumnezeu*, adresat copiilor de diferite vârste, la care au participat un număr de 20 de preșcolari și școlari. Juriul la acest concurs a fost format din pr.dr. Cristian Ștefan-consilier cultural, pr. drd. Florin Stan – inspector eparhial biroul catehizare, pr.drd. Claudiu Pop – Seminarul Teologic, prof. Daniel Farcaș - Seminarul Teologic, Arhid. drd. Andrei Baboșan - Seminarul Teologic Baia Mare.

Începând cu ora 15,30, a debutat prima ediție a Concursului Județean de interpretare vocală *Hori din Maramureș*, în care și-au dat concursul un număr de 24 de elevi, jurizați de maestra cântului popular maramureșan prof. Angela Buciu, conf. dr. Delia Suiogan – prodecan la Facultatea de Litere și interpreta populară Adela Șanta, fiică a satului.

După anunțarea câștigătorilor, de la cele două concursuri, a urmat punerea în scenă a unui obicei popular străvechi *Claca*, de către tineri și bătrâni din Rogoz, a unor dansuri populare pregătite de elevii Școlii Generale Rogoz, cu sprijinul Ansamblului folcloric al Centrului Universitar Nord Baia Mare, ziua încheindu-se cu un micro recital de cântece populare.

În urma diferitelor lucrări de reparație, consolidare, restaurare și construcție, efectuate de-a lungul timpului, duminică 22 septembrie, într-o frumoasă zi de toamnă, începând cu ora 9, a avut loc slujba de resfințire a locașului de cult, urmată de Sfânta Liturghie săvârșită de P.S dr. Justin Sigheteanul înconjurat de un impresionant sobor de preoți și diaconi.

În cuvântul de învățătură, Preasfinția Sa a subliniat necesitatea prețuirii, iubirii și respectului pe care credincioșii și preoții trebuie să îl aibă pentru bisericile monument istoric, această moștenire primită de la moșii și strămoșii noștri, în jurul cărora dăinuie de veacuri mormintele acestora, ce veghează la păstrarea credinței neștirbite, așa cum ei ne-au transmis-o.

După Sfânta Liturghie, a avut loc lansarea cărții monografice *Biserica Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril la 350 de ani*, autor pr. Ion Chirilă, ce apare cu binecuvântarea P. S. dr. Justin Sigheteanul. În semn de prețuire Preasfinția Sa a acordat o serie de diplome de recunoștință binefăcătorilor, donatorilor și ostenitorilor care au spijinit realizarea acestui eveniment și tot acum prefectul județului, domnul Anton Rohian a acordat din partea Instituției Prefectului Județului Maramureș Preasfinției Sale dr. Iustin Sigheteanul și părintelui paroh Ion Chirilă diplome de recunoștință pentru strădania depusă în promovarea și conservarea bisericilor monument istoric.

În continuare într-o atmosferă prietenească, a fost prezentat, sub îngrijirea doamnei prof. Ioana Baboșan, volumul aniversar *O viață dedicată bisericii*, în care foști colegi, păstoriți, cunoscuți sau personalități, vor elogia personalitatea părintelui Ion Chirilă la împlinirea vârstei de 65 de ani.

Arhid. prof. drd. **Andrei Baboșan**

Participanți la aniversarea Bisericii din Rogoz - 22 septembrie 2013

**Nouăzeci de ani de viață monahală
la Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia
(1923-2013)**

Anul acesta, 2013, se împlinesc nouăzeci de ani (1923-2013) de când a fost pusă piatra de temelie pentru întemeierea Mănăstirii „Sfânta Ana” Rohia.

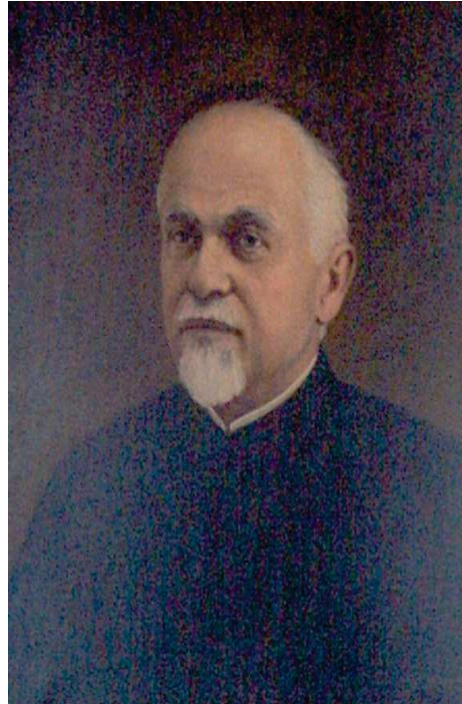
Mănăstirea Rohia – deși este una relativ tânără în comparație cu mănăstirile extracarpătice: (Putna, Moldovița, Neamț, Secu, Vodița, Tismana, Cozia), sau chiar și cu cele intracarpătice: (Râmeț, Sâmbăta, Nicula, Moisei), etc. –, nu este cu nimic mai puțin importantă prin activitatea ei duhovnicească, misionară și culturală pe care a desfășurat-o și o întreprinde în tot acest răstimp. S-a spus, nu de puține ori că, prin așezarea ei, Mănăstirea Rohia este un Athos românesc și un Nou Neamț, lucru pe deplin adevărat.

Începuturile mănăstirii sunt legate de persoana preotului ortodox român Nicolae Gherman (1877-1959), paroh în satul Rohia. Preotul ctitor a întemeiat mănăstirea în memoria fiicei sale, copila Anuța, care a fost chemată la Domnul în luna noiembrie 1922, la vârsta de numai 10 ani. Această fetiță s-a făcut un mesager al voci Domnului căci, noaptea de-a rândul, îi apărea în vis tatălui ei, rugându-l să construiască, o „Casă Maicii Domnului” în Dealul Viei din hotarul satului Rohia.

Lucrările pentru construirea Mănăstirii Rohia au început în anul 1923, din inițiativa preotului Nicolae Gherman, cu ajutorul credincioșilor din Rohia și din satele învecinate. În anul 1925, s-a terminat de construit bisericuța mănăstirii (lungimea 17 m, lățimea 5 m și înălțimea 3 m până la streșină, avea temelia din piatră, zidurile de cărămidă și era acoperită cu șindrilă) și o casă monahală din lemn, cu 3 camere. Toate acestea s-au construit pe coama unui deal cu pădure de fag și stejar, pe un teren de 6 iugăre, cumpărat de preotul Nicolae Gherman, de la Ciszar Bela.

Biserica veche a mănăstirii

Preotul ctitor Nicolae Gherman

Prin actul fundațional, din 2 iunie 1925, înaintat Episcopiei Clujului, Preotul ctitor Nicolae Gherman, între altele cerea, ca: 1. *Hramul mănăstirii să fie „Adormirea Maicii Domnului”*. 2. *Această instituție creștinească să poarte numele de „Mănăstirea Anuța”*. 3. *O parte corespunzătoare din venite să se folosească pentru editarea și răspândirea cărților de conținut religios morale, contribuind la întărirea în credința noastră strămoșească și ortodoxă românească cu deosebire din părțile acestea*. 4. *Dacă veniturile vor permite, vor întreține în permanență unul sau mai mulți oameni bătrâni neputincioși, lipsiți de orice mijloace de trai, devenite astfel nu din vina lor*.

În 15 august 1926, de sărbătoarea „Adormirea Maicii Domnului”, care a devenit hramul mănăstirii, episcopul Nicolae Ivan al Clujului, în prezența a aproximativ 10.000 de credincioși, târnosea biserica Mănăstirii Rohia, construită între anii 1923-1925. Astfel a luat „*ființă primul așezământ de acest feliu din Ardealul alipit*”, prima mănăstire ortodoxă construită în Transilvania după Unirea din 1918. Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat înființarea mănăstirii, în ședința din 19 noiembrie 1926, comunicată Episcopiei Clujului cu adresa nr. 890 din 27. 11. 1926, cu precizarea că mănăstirea sa fie numită „*Sfânta Ana*”. Prin înființarea Mănăstirii „Sfânta Ana” Rohia s-a refăcut legătura monastică ruptă în urmă cu 160 de ani prin distrugerea celor aprox. 150 de mănăstiri și schituri din Transilvania de regimul austro-ungar.

Odată cu sfințirea bisericii, episcopul Nicolae Ivan, a hirotonit întru ieromonah pe ierodiaconul **Chenterion Sava**, venit de la Episcopia Argeșului și l-a instalat stareț al noii mănăstirii.

Între anii 1926–1931, la mănăstirea Rohia se perindă trei stareți, ieromonahii: **Chenterion Sava**, **Sebastian Sârca** și **Severian Grigorescu**. Această primă perioadă a fost una de organizare și acomodare, atât din punct de vedere duhovnicesc cât și administrativ.

Vechea stăreție a mănăstirii

Între anii 1931 – 1937, la conducerea mănăstirii vine Protosinghelul **Gherontie Guțu**, de origine basarabean, cu o pregătire monahală temeinică făcută la mănăstirile: Pecerska, Bocancea-Bălți, Rugi, Căpriană și Tismana, care și-a propus să „*facă din Rohia un nou Sion românesc*”, scop atins pentru acea perioadă.

Protos. Gherontie Guțu - stareț

Viața monahală găsită, a fost una precară, sub aspect duhovnicește și materială, mănăstirea având și o datorie de 324.727 lei. Starețul Gherontie Guțu în timp de numai doi ani de zile plătește toată datoria, în 1935 mărește biserica mănăstirii, construiește noi clădiri, înzestreză mănăstirea cu aprox. 55 ha de teren.

În timpul stăreției lui obștea a ajuns la 14 viețuitori, pe mulți dintre ei trimițându-i la studii, la Seminarul monahal de la Cernica: Nifon Matei – viitorul stareț, Petre Spinei, Serafim Donos, Ioan Birdaș – viitorul episcop Emilian Birdaș, Ilie Bolchiș, Augustin Hanganu, Nicolae Ghindea și Felix Dubneac, pe care i-a întreținut din banii mănăstirii.

Starețul Gherontie Guțu a trecut la Domnul la 1 august 1937, este înmormântat în cimitirul mănăstirii și este socotit *al doilea ctitor* al mănăstirii Rohia.

Mănăstirea Rohia - tablou (1937)

În septembrie 1937 este numit stareț ieromonahul **Teofan Mătăsaru** până în anul 1938, apoi stareț al mănăstirii devine ieromonahul **Ivistion Sava** până în anul 1940.

În urma Dictatului de la Viena și pentru Mănăstirea Rohia au venit vremuri tulburi. Aproape tot personalul mănăstirii fiind străin de aceste locuri, s-a hotărât să se refugieze peste munte, astfel că, la 25 octombrie 1940 au rămas numai doi viețuitori ierodiaconul Antonie Ciobanu și monahul **Nifon Matei**, care va fi hirotonit ieromonah și va fi numit stareț.

Între anii 1940 – 1944 sub stăreția ieromonahului Nifon Matei, mănăstirea a făcut în zonă o frumoasă misiune ortodoxă și națională. Starețul Nifon fiind un monah cu râvnă multă, gospodar bun, duhovnic iscusit care a primit ucenici noi la mănăstire între care amintim pe ierod. Bolchiș Iulian, ierom. Emilian Birdaș și pe fratele Ioan Chira, actual Arhiepiscop al Maramureșului și Sătmăruului – Justinian Chira.

**Ierom. Nifon Matei împreună
cu frații mănăstirii**

Starețul Nifon Matei, a trecut la Domnul în 21 iunie 1944, la numai 31 de ani.

Din anul 1944 până în septembrie 1973, mănăstirea a fost condusă cu multă destoinicie și har de către Arhimandritul **Justinian Chira**. Odată cu numirea Părintelui Justinian la stăreția mănăstirii, începe o nouă etapă în istoria Rohiei. Tânărul stareț, s-a preocupat îndeaproape de formarea unor viețuitori statornici și cu dragoste de mănăstire, îngrijindu-se îndeaproape și de pregătirea lor intelectuală. A statornicit câteva reguli de viețuire monahală la Rohia, între care amintim, principiile: *statornicia, zdroaba călugărească, regula vocației, regula credinței, a caracterului și a testării sociale*. De aceea, după 1944, s-a format la Rohia o obște nouă, cu tineri vrednici, statornici și legați de mănăstire.

Arhim. Justinian Chira - stareț

Sub conducerea arhimandritului Justinian, în anul 1958, numărul obștii monahale cunoaște cel mai mare număr de până atunci, 23 de viețuitori.

Obștea mănăstirii – 1959

Din anul 1953, la Mănăstirea Rohia a funcționat o școală monahală, unde a predat starețul mănăstirii, dar și câțiva profesori de la Institutul Teologic din Cluj-Napoca au ținut prelegeri, între care amintim: Pr. Prof. Dr. Liviu Munteanu, Pr. Prof. Dr. Nicolae Balca, Pr. Prof. Dr. Petru Deheleanu și Pr. Ioan Bunea.

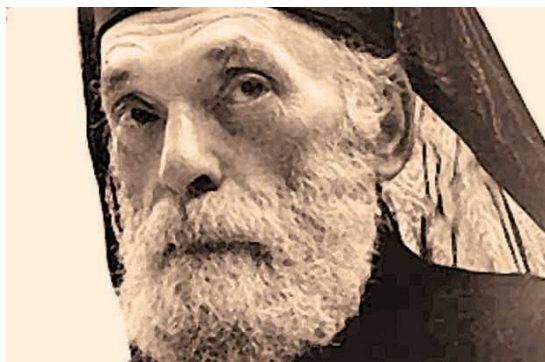
Școala a funcționat până în 1959 și programa după care s-a predat a fost cea dată de Sfântul Sinod pentru funcționarea școlilor monahale, în anul 1953. Arhimandritul Justinian Chira, un mare iubitor de carte și autodidact, este fondatorul impresionantei biblioteci mănăstirești de la Rohia.

Casa de stejar

Din punct de vedere administrativ, mănăstirea începe să se dezvolte foarte mult. În această perioadă se construiește: „*Casa de Stejar*” (1965), „*Casa Stăreției*” (1969-1972), în Vale se construiesc două case mari în perioada anilor 1955–1959.

Datorită activității duhovnicești, culturale și administrative a starețului Justinian, mănăstirea este cercetată de tot mai mulți credincioși din întreaga țară, dar și de mari oameni de cultură, precum Ioan Alexandru, Pr. Dumitru Stăniloae, Geo Bogza, N. Steinhardt etc.

**Părintele Dumitru Stăniloae
la Mănăstirea Rohia**

Arhimandritul Justinian Chira, în anul 1973 a fost ridicat la demnitatea de Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, iar conducerea mănăstirii a fost încredințată **Arhimandritului Serafim Man**.

Arhim. Serafim Man - stareț

Părintele Serafim Man a condus mănăstirea Rohia între anii 1973 – 1984, continuând proiectele episcopului Justinian, dovedindu-se a fi un stareț gospodar, un monah curajos și plin de râvnă pentru Casa lui Dumnezeu. În anul 1980 la primit în obștea Mănăstirii Rohia pe N.

Steinhardt, călugărindu-l în 16 august 1980 și dându-i numele de Nicolae. În această perioadă s-au construit: *Casa cu Paraclis, Casa Poetului, Altarul de vară*, zidurile de sprijin din incintă, s-a introdus curentul electric, s-a în înfăptuit deschiderea drumului de acces la mănăstire etc. „*Se poate afirma că a schimbat înfățișarea mănăstirii și a ajuns Rohia, în ani puțini, să semene mănăstirilor cu istorie și mare renume*”. Arhimandritul Serafim Man a fost un om al slujirii, apropiat de oameni, care a muncit foarte mult cât a stărețit, în anul 1984 retrăgându-se din această ascultare din cauza bolii de cancer. Dumnezeu, însă i-a mai dat viață după aceea, 30 de ani, timp în care a scris opt cărți, a fost duhovnicul multor monahi, monahii și credincioși, trecând la Domnul în 12 februarie 2013.

Casa poetului

În anul 1988, la conducerea Mănăstirii Rohia a fost numit ca stareț **ieromonahul Justin Hodea**. Deși tânăr cu vârsta, noul stareț și-a propus să revigoreze mănăstirea atât din punct de vedere administrativ, dar mai ales duhovnicesc. Din anul 1959, când prin Decretul 410, au fost dați afară din mănăstire peste 20 de viețuitori, numărul monahilor la Rohia nu a fost niciodată mai mare de șapte. Prin râvna și destoinicia Arhimandritului Justin Hodea, în anul 1995, obștea mănăstirii Rohia a ajuns la 28 de viețuitori, pentru care s-a îngrijit ca un adevărat părinte, să se formeze fiecare, în primul rând duhovnicește, apoi din punct de vedere cultural și să devină buni chivernisitori ai lucrurilor încredințate.

Arhim. Iustin Hodea - stareț

Prin activitatea pe care a desfășurat-o în cei nouăzeci de ani, Mănăstirea Rohia a devenit centrul de referință al monahismului ortodox din Nord-Vestul țării și maica mănăstirilor din Eparhia Maramureșului și Sătmarului, „*cuib de vulturi*” așa cum a consemnat în anul 2003, în Sfânta Evanghelie a mănăstirii, vrednicul de pomenire Patriarhul României Teoctist. Cuib de vulturi duhovnicești, unde au crescut și s-au format ca monahi, și care astăzi au responsabilități în viața Bisericii noastre:

I.P.S. Justinian Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului,

P.S. dr. Justin Sigheteanul – arhieru-vicar al Episcopiei
Maramureșului și Sătmarului,

arhim. dr. Timotei Bel – exarhul mănăstirilor
din Eparhia Maramureșului și Sătmarului,

arhim. Casian Filip – eclesiarhul Catedralei episcopale din Baia Mare,

arhim. Teofil Pop – starețul Mănăstirii Moisei,

arhim. dr. Emanuel Rus – starețul Mănăstirii Bixad,

arhim. dr. Paisie Cinar – duhovnicul Mănăstirii Bârsana,

protos. Gherontie Nergheș – starețul Mănăstirii Măriuș,

protos. Vasile Filip – starețul Mănăstirii Rohiița,

protos. Mihail Bud – starețul Mănăstirii Budești,

arhid. dr. Nifon Motogna – administrator la Catedrală episcopală
din Baia Mare

și viețuitorii care slujesc acum mănăstirea.

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

După ce Arhimandritul Justin Hodea, a fost ridicat la demnitatea de episcop, în 1994, în conducerea mănăstirii a fost ajutat de câte un egumen, ***Arhim. Pantelimon Ilieș*** (1995- 2010), iar din anul 2011 ***Arhim. dr. Macarie Motogna***. Sub stăreția Arhimandritului Justin Hodea, din punct de vedere edilitar, în această perioadă, mănăstirea s-a dezvoltat foarte mult. S-a construit o „*Poarta maramureșeană*” (1988), „*Casa Albă*” (1988-1992), „*Poarta din sat*” (1999 - 2001), „*Colțul maramureșean*” compus dintr-o casă de oaspeți și o biserică de lemn – muzeu (2001), modernizarea drumului de acces la mănăstire, aducțiunea de apă potabilă la mănăstire etc.

Casa cu Paraclis

Colțul maramureșean

Una dintre lucrările cele mai importante de la întemeierea mănăstirii și până astăzi este rectitorirea mănăstirii prin construirea unei noi biserici. Deși a fost o idee mai veche, aceea de a se construi o biserică pe măsura locului, nu a putut fi materializată până după 1990. După ani de pregătire, în primăvara anului 1996, când toate au fost temeinic analizate, și s-a format în jurul P.S. Justin Sigheteanul o echipă de specialiști formată din: arhitect Dorel Cordoș, ing. dr. Sorin Zaharia, ing. dr. Gelu Zaharia și ing. Grigore Buda, constructor – care se vor ocupa de aici încolo de toate construcțiile - s-a purces la desfacerea bisericuței vechi, iar pe locul ei a început construirea unei noi biserici – un adevărat monument de arhitectură.

Biserica mănștirii Rohia -astăzi

Piatra de temelie a fost pusă în 28 mai 1996 de către P.S. Episcop Justinian al Maramureșului și Sătmarului, P.S. Episcop Ioan al Oradiei și P.S. Justin Sigheteanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, iar demisolul a fost târnosit de cei trei arhiepiscopii amintiți mai înainte, la 6 decembrie 1998, de sărbătoarea Sfântului Nicolae, care a devenit hramul Paraclisului.

Din cauza lipsei de spațiu, dar mai ales datorită faptului că, locul pentru construirea bisericuței i-a fost descoperit părintelui Nicolae Gherman prin voința divină, s-a hotărât ca și biserica nouă să fie amplasată pe același loc unde fusese construită prima biserică în urmă cu 70 de ani. Materialele

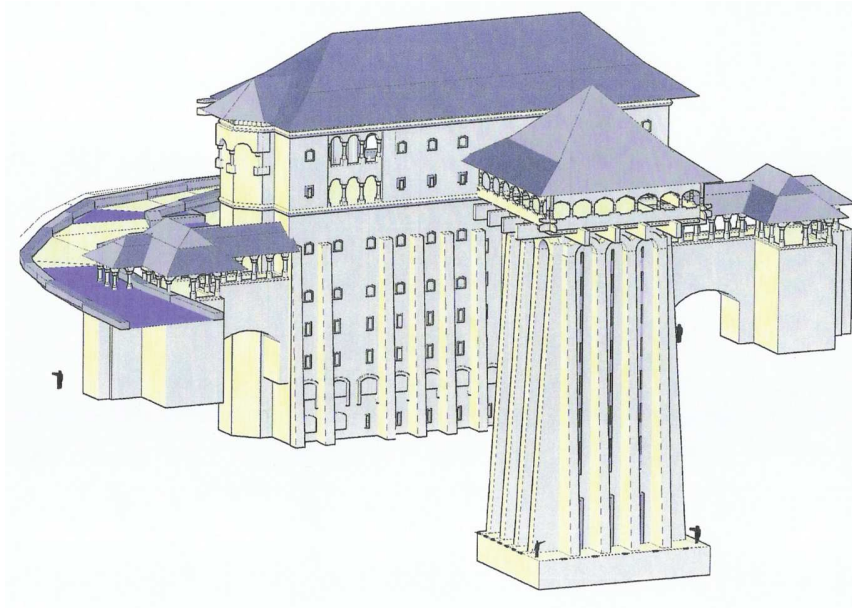
din vechea biserică au fost refolosite în zidurile actualei biserici, astfel că noua biserică a pornit la drum cu încărcătura spirituală acumulată în cei 70 de ani de existență a mănăstirii.

Noua biserică, ce îmbina elemente arhitecturale din toate cele trei provincii românești: Țara Românească, Moldova și Transilvania, devine astfel un monument de referință pentru sfârșitul de secol XX și începutul secolului al XXI-lea, iar prin faptul că este ctitorită de un fiu al mănăstirii – devenit apoi arhieru – arată voia lui Dumnezeu ca, din ctitoria unui preot de mir să devină ctitorie episcopală, ceea ce plasează așezământul de la Rohia în rândul ctitoriilor episcopale, cum de altfel a fost dintotdeauna ca activitate pastoral-misionară și rol de cetate a Ortodoxiei pentru ținut. În acest moment, biserica nouă este împodobită în exterior cu picturi în mozaic, placcaje în piatră și cărămidă și se lucrează la pictură în interior.

Mănăstirea "Sf. Ana" Rohia - imagine de ansamblu

O altă lucrare importantă și necesară pentru mănăstire, la care lucrările sunt în plină desfășurare, este construirea „*Centrul Cultural – Monahal Nicolae Steinhardt*”, ce va include; biblioteca, muzeul mănăstirii, muzeul N. Steinhardt și muzeul stareților, sală de conferințe, chilii, trapeză, etc.

Macheta Centrului Cultural Monastic "Nicolae Steinhardt" - Mănăstirea Rohia

Rolul cultural al mănăstirii

Dintotdeauna mănăstirile ortodoxe au fost focare de spiritualitate și cultură. În această tradiție se înscrie și mănăstirea Rohia, care este creatoare și promotoare de cultură.

Mănăstirea dispune de o bibliotecă formată din aproximativ 40.000 de volume de cărți și reviste din toate domeniile, cuprinzând cărți atât în limba română cât și în limbile de circulație internațională. Existența bibliotecii se datorează inițiativei și muncii depuse de către Înaltpreasfințitul Justinian, Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmăruului, și îmbogățită în timpul stăreției arhimandritului Serafim Man, a Preasfințitului Părinte Justin Sigheteanul, procesul de îmbogățire și modernizare fiind o preocupare permanentă a mănăstirii. Biblioteca a fost organizată de părintele Nicolae Steinhardt după modelul marilor biblioteci publice, în prezent urmărindu-se inventarierea informatizată a cărților.

Muzeul mănăstirii adăpostește o bogată colecție de cărți vechi bisericești (*Cazania* sau *Carte românească de Învățătură*, 1643; *Noul Testament de la Bălgrad*, 1648; *Îndreptarea Legii*, Târgoviște, 1652; *Evangelhia de la Snagov*, 1697 etc.), un fond de carte veche de aprox. 150 de exemplare și icoane bisericești pe lemn și pe sticlă datând din secolul al XVIII-lea.

Biblioteca mănăstirii Rohia

Rohia a fost *Răspunsul Domnului* pentru ceea ce căuta Nicu Steinhardt spre a deveni apoi Monahul Nicolae Delarohia, era locul pe care-l căuta și care nu l-a înșelat niciodată, ci i-a rămas credincios prin loc și oameni; aici el a dăruit și a dobândit ceea ce, poate, în alt loc nu era realizabil. Prin prezența și activitatea Părintelui Nicolae la Rohia, mănăstirea a câștigat un loc în plus cultura europeană. În anul 1993 a fost înființată Fundația N. Steinhardt, care își are sediul la Mănăstirea Rohia, al cărei Președinte este P.S. Justin Sigheteanul, Vicepreședinți: Pr. Ștefan Iloaie, domnii: Florian Roatiș, George Ardelanu și George Vulturescu, iar secretar Arhim. Macarie Motogna.

Arhim. Macarie Motogna – actual egumen

Nicolae Steinhardt și obștea mănăstirii

Mănăstirea Rohia are Editură, în cadrul căreia s-a inițiat editarea „*Integralei N. Steinhardt*”, (realizată în colaborare cu Editura Polirom) precum și tipărirea de cărți religioase, pliante, vederi, iconițe, exprimându-se încă odată în plus rolul de promovare a culturii, dar și punându-se în aplicare ceea ce preotul ctitor Nicolae Gherman propunea în urmă cu 90 de ani prin *Actul de Constituire* a mănăstirii.

În 27 mai 2006, vrednicul de pomenire Mitropolitul Bartolomeu, când a vizitat mănăstirea Rohia, a spus: „*Biblia am început a o diortosi la Mănăstirea Văratice, am lucrat la ea aici, la Rohia, și am încheiat-o la Nicula. Așadar, mijlocul ei l-am lucrat aici*”. Rohia, întotdeauna a fost și este un loc propice pentru a crea, a gândi, a scrie, un loc care te îndeamnă la meditație. Un loc de valoare duhovnicească, care pune în lumină valoarea și n-o ține sub obroc.

Spiritul Mănăstirii «Sf. Ana» Rohia, Maramureș

Între anii 1993 – 1995, la Mănăstirea Rohia a funcționat o Școală monahală, frecventată de ucenici ai Rohiei, dar nu numai și la care au predat Părinții mănăstirii care aveau deja o pregătire superioară. Școala a fost înființată prin aprobarea nr. 24 din 3 martie 1994 a Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmărilor.

Starețul mănăstirii Justin Hodea, s-a îngrijit îndeaproape de formarea intelectuală a ucenicilor, trimițându-i la Seminarul teologic, la studii superioare, iar pe unii la studii doctorale. Astăzi, dintre ucenicii Rohiei avem cu studii postuniversitare, pe Arhim. Macarie Motogna – doctor în istorie, Arhim. Timotei Bel și Arhim. Paisie Cinar – doctorii în teologie la Tesalonic, Arhim. Casian Filip și Arhid. Nifon Motogna, tot doctori în teologie, iar Protos. Ioachim Tomoiagă – doctorand. Părintele, s-a îngrijit mai întâi de formarea ucenicilor, apoi și Preasfinția Sa și-a desăvârșit studiile doctorale, devenind doctor în teologie în anul 2011.

Preasfinția Sa – Doctor Iustin HODEA Sigheteanul

La acest popas aniversar se cuvine a mărturisi că toate cele arătate mai sus, sunt bune și foarte bune, dar fără o obște care să le facă și să le întrețină ele nu ar avea valoare prea mare, de aceea credem că, pe lângă toate acestea, zestrea cea mai mare a mănăstirii sunt monahii. Obștea mănăstirii numără 15 viețuitori în diferite trepte, dar într-o singură unitate:

P.S. dr. Episcop Iustin Sigheteanul al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului și superior al mănăstirii,
arhim. Macarie Motogna – egumenul mănăstirii,
arhim. Pantelimon Ilieș – eclesiarh,
protos. Ghelasie Maxim – econom,
protos. Ioachim Tomoiagă – secretar,
ierom. Ignatie Herman,
ierod. Gherasim Bledea și Sofian Bilici,
monahii: Flavian Stânean și Serafim Marta,
rasoforii: Teofan Tomeniuc și Spiridon Codați,
frații: Gheorghe David și Nistor Cristian.

Obștea Mănăstirii ROHIA – 2011

Numărul viețuitorilor este numai de cincisprezece, fiindcă după anul 1990, aproape la toate mănăstirile din eparhie s-a trimis de la Rohia, câte un părinte – stareț, cu câte unul sau doi ucenici, pentru a duce în fiecare loc din duhul monahismului rohian. Inclusiv la Catedrala episcopală din Baia Mare, slujitorii – monahi sunt tot de la Rohia și chiar la Centrul Eparhial din Baia Mare.

Una din realizările foarte importante ale acestui așezământ a fost, este și va rămâne faptul că aici, pe parcursul celor nouăzeci de ani de existență, sute de mii de români și-au găsit materializate năzuințele unității de neam și credință, că Rohia este un loc de liniște și mângâiere pentru toți cei ce cu credință și evlavie vin la icoana Maicii Domnului de la Rohia.

Î.P.S. Justinian și Icoana Maicii Domnului de la Rohia

Din punct de vedere administrativ, acum la ceas aniversar, Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia, se află în plină dezvoltare, dacă vom spune numai că, în anul 2013, s-au lucrat 250 mp de pictură la biserica mare a mănăstirii, că, se execută lucrările cele mai complexe la Centrul Cultural Monahal N. Steinhardt, cimitirul mănăstirii se reamenajează, iar drumul din incinta în jos, pe o porțiune de 500 m s-a lărgit foarte mult schimbând cu totul intrarea în mănăstire, ca să enumerăm doar câteva din lucrările în plină desfășurare.

Troiță la intrarea în incinta mănăstirii Rohia

Poarta de intrare în mănăstirea Rohia

„O mănăstire ca să-și merite numele, trebuie să năzuiască să fie un așezământ de înaltă și intensă trăire duhovnicească, un așezământ de cultură aleasă, o vatră de binefacere, un așezământ de recreere și întărire sufletească și trupească pentru toți cei ce, obosiți și zbuciumați, vor poposi la pragul ei de liniște și pace”.

Aceasta este Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia!

*IV. PROBLEME
ÎN ACTUALITATE*

ANUL OMAGIAL 2013

- 1. SFINȚII ÎMPĂRAȚI CONSTANTIN ȘI ELENA
– PROMOTORI AI LIBERTĂȚII RELIGIOASE
ȘI APĂRĂTORI AI DREPTEI CREDINȚE**

PASTORALA

SFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE
cu prilejul
ANULUI OMAGIAL
AL SFINȚILOR ÎMPĂRAȚI CONSTANTIN ȘI ELENA

*Preacuviosului cin monahal, Preacucernicului cler și
Preaiubiților credincioși din cuprinsul Patriarhiei Române,*

*Har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh,
iar de la noi părintești binecuvântări!*

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți frați și surori în Domnul,*

Anul 2013 a fost declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca **Anul omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena** în Patriarhia Română, întrucât se împlinesc 1700 de ani de la emiterea, de către Sfântul Împărat Constantin cel Mare, a *Edictului de libertate religioasă de la Mediolanum (Milano)*, în anul 313. Prin acest document unic, deosebit de important prin consecințele sale în viața Bisericii, a fost garantată libertatea credințelor religioase și proclamarea încetării persecuției împotriva creștinilor pe tot cuprinsul vastului Imperiu Roman.

După aproape 300 de ani în care Imperiul Roman adoptase față de creștinism o atitudine ostilă, ce mergea de la toleranță îngăduitoare sau disprețuitoare până la persecuția cea mai fățișă și mai violentă, creștinii și-au dobândit libertatea de manifestare religioasă, după ce multă vreme au fost închiși, torturați, mutilați și uciși în chinuri mari pentru numele și Evanghelia Mântuitorului Hristos, așa cum El însuși îi avertizase pe ucenicii Săi, zicând: „*Dacă M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni... Iar toate acestea le vor face vouă din cauza numelui Meu*” (Ioan 15, 20-21). Pe acești creștini, prigoniți până la moarte, Biserica i-a cinstit permanent și i-a inclus în calendar, iar moaștele sfinților martiri episcopi, preoți, diaconi, bărbați, femei, tineri și copii din toate stările sociale ale acelor timpuri,

precum și ale martirilor târzii sau neomartirilor sunt așezate la temelia sau Altarul tuturor lăcașurilor de cult ortodoxe, din cele mai vechi timpuri și până azi.

Memoria și evlavia Bisericii îi păstrează și îi cinstește pe Împărații Constantin și Elena ca Sf. inți, *Întocmai cu Apostolii*, deși au trăit la peste două secole după ucenicii Mântuitorului Iisus Hristos. Sfântul Împărat Constantin este primul conducător creștin al Imperiului Roman și a fost chemat la misiune de Hristos, prin arătarea semnului Sfintei Cruci, asemeni Sfântului Apostol Pavel. Sfântul Împărat Constantin s-a convertit în mod minunat în anul 312 când, în ajunul luptei împotriva lui Maxențiu de la *Pons Milvius* (podul Vulturului) din apropierea Romei, Hristos Domnul i-a descoperit în lumină pe cer, în miezul zilei, semnul Crucii Sale, însoțit de îndemnul: „*În acest semn vei învinge!*”, iar în timpul nopții, în vis, i-a întărit această dumnezeiască descoperire.

Astfel, venirea pe tronul Imperiului a Sfântului Împărat Constantin este strâns legată de convertirea sa la credința în Hristos sub semnul luminos al Sfintei Cruci, iar ascensiunea și importanța sa politică este marcată de emiterea în anul 313, la Mediolanum (Milano), a *Edictului de libertate religioasă*, o piatră de hotar în istoria lumii, deoarece, luând, după cum se spune în tropar, „*chemare nu de la oameni, ci de la Dumnezeu*”, Sfântul Împărat Constantin a schimbat situația grea a creștinilor din Imperiul Roman și a deschis noi căi de împlinire a rolului Bisericii în societate.

Și credința Sfintei Împărătese Elena este pecetluită de semnul de viață făcător al Crucii Mântuitorului, pe care ea a descoperit-o, cu multă rugăciune, osteneală și smerenie, în pământul Ierusalimului, și care, mai apoi, a fost înălțată solemn în văzul poporului creștin de episcopul cetății, Macarie I, la 14 septembrie 326. În conștiința Bisericii creștine și a întregii umanități Sfântul Împărat Constantin și mama sa, Sfânta Împărăteasă Elena, au rămas nu numai apărători ai libertății religioase și buni credincioși, ci și mari civilizatori ai epocii lor și apărători ai demnității persoanei umane, ai omului creat după chipul lui Dumnezeu. Astfel, legislația constantiniană a cuprins *legi prin care episcopii și preoții au primit dreptul de a proclama, în biserici, eliberarea sclavilor creștini; legi prin care erau protejate logodna și căsătoria și au fost interzise adulterul și avortul; legi care interziceau tortura, uciderea sclavilor de către stăpâni și stigmatizarea feței oricărui deținut; legi prin care erau protejați copiii abandonați, copiii minori și copiii orfani; legi prin care se interzicea abandonarea copiilor nou născuți, răpirea copiilor, vânzarea copiilor din motive de sărăcie, iar părinții săraci trebuiau ajutați de fisc sau din vistieria personală a Împăratului*. Toate acestea erau prevederi legale revoluționare pentru mentalitățile sociale păgâne de la începutul secolului

al IV-lea, și au devenit repere definitorii pentru matricea spirituală a Europei și a întregii umanități.

Ne aducem aminte și îi cinștim pe Sfinții Împărați Constantin și Elena pentru că, prin viața și faptele lor, au fost mărturisitori ai lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu care S-a făcut om din iubire pentru oameni și pentru mântuirea lor. De asemenea, îi cinștim pentru că au fost împreună lucrători cu Biserica în activitatea social-filantropică și de înnoire morală a societății. Sfinții Împărați nu numai că au eliberat pe episcopi și preoți din închisoare, arătând un respect deosebit față de slujitorii Bisericii, dar au dăruit Bisericii, pentru a fi locașuri de cult, edificii imperiale de judecată, care au purtat și pe mai departe numele de *basilica*, nume păstrat în limba română sub termenul de *biserică*. Gestul a reprezentat *o compensație pentru pierderile suferite de creștini în timpul persecuțiilor, când multe lăcașuri de închinare au fost dărâmate de împărații prigonitori romani, iar bunurile aparținând comunităților creștine au fost răpite de persecutori.*

Sfinții Constantin și Elena, deși au condus Imperiul într-o vreme în care împăratul era considerat și cinștit ca zeu, având statuie în templele păgâne, au refuzat această cinștire idolatră și s-au arătat modele de viață creștină și de stăruință în credință, de conducători creștini înțelepți implicați în ajutorarea aproapelui, preocupați de respectarea libertății și demnității umane. Ei sunt rugători pentru noi în fața tronului lui Dumnezeu, dar și îndrumători ai noștri prin exemplul vieții lor, întrucât au asigurat o educație creștină aleasă copiilor și au ocrotit familia creștină. Sfânta Împărăteasă Elena este un model de mamă creștină care dăruiește fiului său, Sfântul Împărat Constantin, o educație luminată de credința în Hristos, care are ca temelie iubirea față de Dumnezeu și față de semenii.

Sfinții Împărați Constantin și Elena au înființat, sprijinit sau au încurajat activitatea a numeroase așezăminte sociale, ce exprimau dragostea creștină față de aproapele aflat în suferință, precum: *orfelinate, spitale, leprozerii, așezăminte pentru săraci, pentru fecioare sau văduve, pentru primirea străinilor*. Sfânta Împărăteasă Elena s-a implicat direct în construirea la Constantinopol a *unui azil pentru văduve*, precum și a unor *așezăminte pentru primirea străinilor la Ierusalim, Constantinopol și Sevasta*.

În iconografia ortodoxă, Sfinții Împărați Constantin și Elena au între ei așezată Sfânta Cruce, pentru că Sfântul Constantin a descoperit Crucea pe cer, iar Sfânta Elena în pământ. Icoana lor transmite astfel un sens duhovnicesc, înțelegând că *Sfânta Cruce, semnul iubirii jertfelnice a Fiului lui Dumnezeu intrupat, unește tainic cerul și pământul, lumea nevăzută și cea văzută, cele inteligibile și cele sensibile, în iubirea infinită și eternă a Preasfintei Treimi*. În lumina acestui tip de înțelepciune divină, Sfinții

Împărați Constantin și Elena au înțeles că, după modelul și cu puterea lui Hristos, *iubirea jertfelnică pentru binele celor mulți este flacăra și puterea misiunii creștine în lume.*

Sfinții Împărați Constantin și Elena au promovat și au protejat dezvoltarea artei și arhitecturii creștine prin construirea de lăcașuri de închinare pe tot teritoriul Imperiului: două biserici în Ierusalim (a *Învierii* și a *Înălțării*), una în Bethleem (a *Nașterii Domnului*), mai multe biserici în Constantinopol, în Roma, în Trier (Germania), în Nicomidia, precum și în Antiohia. Totodată, prin construirea noii capitale la Constantinopol - inaugurată în 11 mai 330, Sfântul Împărat Constantin a rămas în istoria lumii ca fondator de civilizație și cultură creștină și cel care a zguduit din temelii păgânismul și idolatria.

În poziția politică înaltă pe care au ocupat-o, Sfinții Împărați Constantin și Elena s-au dovedit adevărați slujitori misionari ai lui Hristos și exemple inegalabile de cooperare a Statului cu Biserica. Expresii ale slujirii misionare a Sfinților Împărați Constantin și Elena, ale apostolatului lor mirean în lumina Crucii lui Hristos, au fost mai ales *convocarea primului Sinod Ecumenic, la Niceea, în anul 325*, Sinod care a proclamat învățătura ortodoxă despre *dumnezeirea Fiului care este „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut”* (Simbolul credinței sau Crezul), și *reflectarea valorilor evanghelice în legislația constantiniană* prin cele 361 de norme legislative relevante pentru credință și morală, inclusiv *generalizarea duminicii, sărbătoarea săptămânală a creștinilor, ca zi de odihnă în Imperiu.*

De asemenea, Sfinții Împărați Constantin și Elena, ca slujitori misionari ai lui Hristos, au promovat și susținut pelerinajul la locurile sfinte. Este binecunoscut faptul că Împărăteasa Elena a făcut un pelerinaj la Ierusalim, în anul 326, pentru a găsi Cinstitul Lemn al Sfintei Cruci, iar Împăratul Constantin însuși a mers în pelerinaj la Ierusalim pentru a participa la sfințirea Bisericii *Învierii Domnului*, în data de 13 septembrie 335.

Sfântul Împărat Constantin, originar din sudul Dunării, de la Naisus, azi orașul Niš din Serbia, a păstrat o legătură directă atât cu provincia sa natală, Dacia Mediteranea, dar și cu teritoriul actualei României, locuit atunci de daco-romani. Realizările sale cele mai importante în această zonă au fost recucerirea unei părți din fosta Dacie Traiană, adică Banatul, Oltenia și Muntenia, pe care o realipește Imperiului Roman; extinde asupra acestor ținuturi administrația imperială civilă și religioasă și le întărește din punct de vedere militar, înzestrându-le cu cetăți, castre, forturi și drumuri de acces, între care podul de piatră, numit și *Podul lui Constantin*, al cărui capăt de nord era în cetatea Sucidava (localitatea românească Celei).

Odată cu perioada constantiniană, în teritoriul nord dunărean situația Bisericii și a creștinilor se îmbunătățește, ca urmare a libertății credinței, a promovării creștinismului ca religie oficială și a renașterii vieții urbane, Sfântul Împărat Constantin continuând misiunea apostolică de creștinare a populației, începută de Sfântul Apostol Andrei în Sciția Mică (Dobrogea de azi).

Cinstirea Sfinților Împărați Constantin și Elena în Biserica Ortodoxă Română este prezentă din cele mai vechi timpuri, pentru că domnitorii și boierii români, urmând exemplul acestor Împărați creștini, au ridicat biserici, au apărat și au ajutat Biserica. În zilele noastre, ca semn de evlavie și cinstire a Sfinților Împărați Constantin și Elena, în multe localități sunt locașuri de cult parohiale sau mănăstirești puse sub ocrotirea lor, iar peste 1 milion 700 de mii de români poartă numele sau derivate ale numelor Sfinților Împărați Constantin și Elena.

Iubiți fii și fiice duhovnicești în Domnul,

Sfinții Împărați Constantin și Elena se bucură și astăzi de o evlavie deosebită, datorită credinței, dragostei de Dumnezeu, milosteniei și jertfelniciei care caracterizau viața lor zilnică.

Ca apărători ai libertății creștine și ctitori de lăcașuri sfinte, Sfinții Împărați Constantin și Elena sunt modele de slujire a Bisericii și de mărturisire a Mântuitorului Iisus Hristos în societate și în familie, prin îmbinarea armonioasă dintre înțelepciune și rugăciune, credință și dărnicie. Pentru lumea contemporană secularizată, depărtată de Hristos și deusolată în căutările ei, înțelegerea celor mai importante aspecte din viața și activitatea Sfinților Împărați Constantin și Elena reprezintă o cale de urmat în trăirea și promovarea valorilor morale în societate, întrucât sfinții sunt învățătorii noștri. După modelul constantinian, înțelepciunea soluțiilor și direcțiilor adoptate de conducătorii politici pot conduce la bunăstarea și pacea societății noastre, marcată de prea multe conflicte și de prea puțină înțelegere și dragoste a unora pentru alții.

Anul omagial a fost sărbătorit în eparhiile din țară și străinătate, în parohii și mănăstiri, în centrele culturale și școlile teologice din cuprinsul Bisericii Ortodoxe Române. Reflectarea în acest *An omagial* la reformele epocii constantiniene, în plan instituțional și administrativ, militar, juridic și, mai ales, religios ne arată rolul fundamental al credinței în unitatea și progresul societății și ne oferă prilejul de a sublinia importanța majoră a conducătorului creștin înțelept în lumea actuală, în care credința și valorile tradiționale sunt contestate și atacate.

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți;
Iubiți frați și surori în Domnul,*

Tot în anul 2013 am comemorat pe Părintele Dumitru Stăniloae, la împlinirea a 110 de ani de la nașterea sa și a 20 de ani de la mutarea din această viață. Considerat „*cel mai mare teolog al secolului al XX-lea*”, Părintele Dumitru Stăniloae a cunoscut în profunzime și a folosit în toate operele și studiile sale teologice gândirea și scrierile Sfinților Părinți, pe care le-a prezentat într-o formă vie și actuală.

Întreaga sa operă este o sinteză neo-patristică creatoare, pe care a realizat-o nu doar citind, citând și traducând operele Sfinților Părinți, ci *continuând în duhul Sfinților Părinți reflecția teologică ortodoxă*. Părintele Dumitru Stăniloae nu se referă doar la teologia Sfinților Părinți, ci *preia temele majore din literatura patristică, le adâncește și le continuă, în dialog cu contextul socio-cultural și misionar al epocii noastre*.

În monumentală *Filocalie* în 12 volume, notele explicative constituie aprofundări teologico-mistice de o copleșitoare bogăție spirituală, încât, prin strădania de o viață a Părintelui Stăniloae, Sfinții Părinții devin contemporani și prieteni cu cititorii teologiei acestui mare dascăl și teolog român.

Despre Părintele Profesor Dumitru Stăniloae putem vorbi numai la prezent, el fiind o făclie de Înviere pentru teologia și spiritualitatea Bisericii noastre. Purtător al unei mărturii mature și rodnice, luminoasă și plină de speranță, Părintele Dumitru Stăniloae rămâne pentru noi un mare dar pe care Dumnezeu l-a făcut Bisericii Ortodoxe, precum și o frumoasă pildă care trebuie să ne inspire constant.

Prin teologia sa vastă, profundă și bogată, ca sinteză creatoare între Tradiție și actualitate, Părintele Dumitru Stăniloae rămâne în memoria Bisericii un mărturisitor al iubirii divine și un apărător al demnității umane, atât în timp de libertate, cât și în timp de prigoană. Pentru Părintele Dumitru Stăniloae persoana umană este permanentă taină și permanentă noutate. Om al rugăciunii tainice, el a scris și promovat o teologie care îndeamnă mereu la rugăciune, la unirea omului cu Dumnezeu, Izvorul vieții și bucuriei veșnice. Profunzimea sintezei neo-patristice creatoare a Părintelui Dumitru Stăniloae este un model care trebuie urmat în toată teologia noastră pentru a rămâne constant fideli Sfintei Evanghelii a lui Hristos, pentru a ne menține neîntrerupt în comuniune cu Sfinții Părinți ai Bisericii și pentru a elabora astăzi o teologie misionară, care leagă textul Sfintelor Scripturi de contextul istoric al vieții creștine.

Iubiți fii și fiice duhovnicești în Domnul,

Cu părintească dragoste, la încheierea acestui an în care am cinstit modele sfinte de viață, vă îndemnăm ca, în lumina credinței și a faptelor creștine ale Sfinților Împărați Constantin și Elena, să iubiți pe Hristos și Biserica Sa, să promovați și să apărați demnitatea persoanei umane și binele comun, spre slava lui Dumnezeu și mântuirea noastră.

La încheierea unui an de cinstire liturgică și omagiere deosebită a Sfinților Împărați Constantin și Elena, să luăm aminte la virtuțile Sfântului Împărat Constantin pentru eliberarea creștinilor de persecuții și apărarea Bisericii, pe care le-a susținut constant și cu fermitate, dând măsura numelui pe care îl purta (lat. *constans, constantis* = constant, ferm), dar și la faptele minunate ale credinței Sfintei împărătesă Elena care strălucesc și astăzi și luminează viața multor creștini, așa cum însuși numele său o spune (gr. *helene* = torță, făclie, foc sacru sau gr. *hele* = lumină arzătoare a soarelui).

Să îi cinstim pe Sfinții Împărați Constantin și Elena care, prin credință și fapte bune, au primit cununa cerească nemuritoare, ostenindu-ne și noi în ajutorarea sfintei Biserici pentru lucrarea ei liturgică, pastorală și misionară.

Sfătuim părinții să apere demnitatea familiei și a persoanei umane prin nașterea, creșterea și educarea pruncilor, să acorde mai mult timp copiilor, învățându-i să cultive credința, speranța și dragostea, libertatea de a face binele și nu răul, spre a aduce bucurie celor din jurul lor, și să își cinstească înaintașii. Pentru a păstra vie evlavia noastră, în această perioadă a Postului Nașterii Domnului, toate învățăturile morale, precum și deprinderile practice și duhovnicești acumulate pe durata acestui *An omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena*, vă îndemnăm să organizați la parohii, mănăstiri, protopopiate și la centrele eparhiale colecte de bani, alimente, haine și medicamente pentru a fi distribuite tuturor celor aflați în suferință și în lipsuri, familii defavorizate cu mulți copii, persoane singure fără copii sau rude, astfel încât „*prisosința voastră să împlinească lipsa acelora*” (II Corinteni 8, 14).

Ne rugăm lui Dumnezeu pentru toți cei care iubesc și ajută Biserica în lucrarea ei sfințitoare și mântuitoare, îi prețuim și îi povățuim părintește ca, după modelul Sfinților Împărați Constantin și Elena, care au ajutat mult la construirea și dotarea bisericilor cu cele trebuincioase, să-și exprime cu putere, iubire și credincioșie dragostea către Dumnezeu și să continue să ajute Sfânta Sa Biserică în ducerea la îndeplinire a atâtor lucrări de care au trebuință comunitățile creștine ortodoxe românești.

Lumina credinței, a apostolatului misionar, a lucrării ziditoare de ctitorii și a faptelor creștine ale Sfinților Împărați Constantin și Elena, care a

fost urmată peste veacuri de mulți împărați, regi, principii și conducători creștini, să fie un îndemn puternic și o călăuză pentru conducătorii de azi, care au datoria de a lucra în folosul semenilor lor și de a susține Biserica printr-o cooperare eficientă în diferitele ei domenii de activitate, dar mai ales în cel al asistenței sociale și medicale spre a asigura binele comun în societatea noastră.

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți;
Iubiți frați și surori în Domnul,*

Cu nădejdea că îndemnul nostru pastoral va fi o întărire în credință și o chemare la fapta cea bună în folosul semenilor bolnavi și neajutorați, ne rugăm Domnului Iisus Hristos de la care vine „*toată darea cea bună și tot darul desăvârșit*” (Iacob 1, 17), să vă binecuvinteze pe toți cu iubirea, mila și bunătatea Sa dumnezeiască, *spre a arăta mai ales în vremea Postului Crăciunului multă rugăciune și grijă pentru cei bolnavi, precum și milostenie față de toți cei neajutorați*. În felul acesta ne vom pregăti mai bine pentru slăvitul Praznic al Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, Fiul veșnic al lui Dumnezeu, Care S-a făcut Om „*pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire*” (Simbolul credinței sau Crezul).

*Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl
și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!
(2 Corinteni 13,13).*

(Pastorala Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române
cu prilejul *Anului omagial* al Sfinților Împărați Constantin și Elena
se citește în toate bisericile ortodoxe din Patriarhia Română
în prima duminică din postul Nașterii Domnului - 17 noiembrie 2013).

**PREȘEDINTELE SFÂNTULUI SINOD
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE,**

† DANIEL

Arhiepiscopul Bucureștilor,
Mitropolitul Munteniei și Dobrogei,
Locțiitorul tronului Cezareei Capadociei și
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Membrii Sfântului Sinod

**Sfinții Împărați Constantin și Elena
sub brațele ocrotitoare și triumfătoare ale crucii**

Pr. Lect. univ. dr. Vasile BORCA

Centrul Universitar Nord
Domeniul Teologie Ortodoxă
Baia Mare, ROMÂNIA

Creștinismul constituie pentru omenire marea taină a întrupării Fiului lui Dumnezeu și a intrării Lui în cadrele umanului, pentru ca omul să se poată ridica la măreția slavei dumnezeiești. Creștinismul ne prezintă marele paradox al existenței, când suferința e acceptată ca o premisă a fericirii, iar crucificarea, moartea cea mai josnică consimțită de Însuși Fiul lui Dumnezeu întrupat ca apogeul activității mesianice de răscumpărare și mântuire a lumii. În lumina învățaturii, credinței și vieții creștine, acest paradox se anihilează și orice taină își găsește dezlegarea, pentru că viața umană și existența, în general, nu e privită doar sub semnul imanenței, doar în limitele relative ale temporalului și terestruului, ci sunt ridicate și amplificate la dimensiunea eternității divine sau a veșniciei. În acest context, Sfântul Apostol Pavel reliefează și el aceste realități paradoxale. *„Cuvântul crucii pentru cei ce pier (pentru necredincioși) este nebunie (absurditate), iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu. Căci scris este: «Pierde-voi înțelepciunea înțelepților și știința celor învățați o voi nimici» (Is. 29, 14)... Oare n-a dovedit Dumnezeu nebună înțelepciunea lumii acesteia?» (I Cor. 1, 18-20). „Însă noi propovăduim pe Hristos cel răstignit: pentru iudei, sminteală, pentru neamuri, nebunie, dar pentru cei chemați... puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu” (I Cor. 1, 23). „Pentru că Dumnezeu și-a ales cele nebune ale lumii, ca să rușineze pe cei înțelepți... și pe cele slabe ale lumii, ca să le rușineze pe cele tari” (I Cor. 1, 27).*

Pe crucea de pe Golgota s-au întâlnit două atitudini, două fapte duse până în cel mai înalt pisc, la apogeu; pe de o parte: invidia, ura, răutatea și răzbunarea umană duse în extremis, iar pe de altă parte: iubirea supremă, iertarea sublimă a lui Dumnezeu, care a mistuit (a ars) păcatele omenirii.

Iată de ce crucea, din obiect de tortură, de spaimă și oroare, a devenit altar de jertfă pentru Fiul lui Dumnezeu și Fiul Omului (Cel care n-avea nici umbră de păcat), sfințind-o prin sângele Său, care s-a scurs pe ea ca să ne împace cu Dumnezeu și să ne răscumpere din robia păcatului, morții și a diavolului. De atunci, crucea și-a schimbat radical sensul și rostul pentru

omenire, ea amintindu-ne și simbolizând de acum pentru totdeauna marea jertfă de răscumpărare ce ne-a oferit-o Dumnezeu prin Fiul Său întrupat.

Când vorbim despre cruce sau când vedem crucea, nu o putem despărți de Hristos, Cel ce a suferit pentru ea. Ea rămâne pentru totdeauna semnul suferinței, al jertfei, dar, în același timp, al biruinței, căci Hristos n-a rămas mort pe cruce (de batjocură), ci a ieșit triumfător prin înviere. Așadar, între crucea lui Hristos și Înviere rămâne o strânsă și o înțeleaptă legătură dumnezeiască și creștinească.

Dacă Hristos n-ar fi murit pe cruce, dacă nu s-ar fi jertfit pentru mântuirea noastră, acceptând răstignirea, noi, desigur, n-am cinsti crucea, ci ea ar fi rămas mai departe un obiect ce însuflă ură, teamă, dispreț. Dar, pentru că Iisus „a suferit crucea și n-a ținut seama de ocara ei” (Evr. 12,2), pentru aceea, creștinii autentici de atunci și întotdeauna au cinstit crucea. De aceea, „*cuvântul crucii este pentru noi puterea lui Dumnezeu*” (I Cor. 1,18), pentru aceasta creștinătatea, încă de pe vremea Sfinților Apostoli, s-a lăudat și a triumfat cu semnul Sfintei Cruci (Gal. 6,14).

Prezența crucii în viața și cultul creștin al Bisericii primare ne-o confirmă și mărturiile arheologice existente în catacombele Romei, din secolul I, și chiar descoperirea ruinelor de biserici sub formă de cruce sau obiecte în formă de cruce din secolul al III-lea, la noi în Dobrogea.

Practica însemnării cu semnul Sfintei Cruci nu este născocită de cineva, de ieri-alaltăieri, de o sută – două sute de ani, cum insinuează uniieretici moderni și contemporani, ci este veche, deodată cu creștinismului.

Scriitorul bisericesc Tertulian, care a trăit între anii 160-260, ne confirmă deprinderea creștinilor cu facerea semnului Sfintei Cruci: „*Înainte și în timpul lucrului, intrând și ieșind, îmbrăcându-ne, înainte de culcare și în toate lucrările noastre, noi ne însemnăm fruntea cu semnul crucii*” (De corona militis III și Apologeticul XVI). Faptul acesta îl confirmă și mai târziu Sfântul Ioan Gură de Aur în secolul IV: „*Nu numai cu mâna trebuie să facem semnul Crucii, ci trebuie să-i adăugăm predarea noastră și o credință profundă. Faceți-o, astfel, pe față și pe inima voastră și diavolul va fi biruit, pentru că în cruce este sabia care l-a străpuns și pumnalul care l-a rănit mortal. Nu vă rușinați de Cruce, ca nu cumva și Hristos să se rușineze de voi*”.

Am stăruit asupra însemnătății, credinței, semnificației și practicii cinstirii Sfintei Cruci încă din epoca apostolică și Biserica primară pentru a dovedi că respectul și cultul crucii nu încep de la Constantin cel Mare, cum obiectează unii denigratori ai creștinismului. Constantin cel Mare nu a decretat cultul crucii, nici n-a instituit ca zi de odihnă duminica, nici alte practici creștine, ci el a acordat, prin Decretul de la Mediolan, libertate deplină manifestării creștinismului, ori toate aceste practici Biserica creștină le deținea și le promova dintru început.

Marele merit al împăratului Constantin a fost că și-a lăsat sufletul deschis spre iluminarea credinței în Dumnezeu cel adevărat. De fapt, meritul inițial îi aparține mamei sale, Elena, care a purtat în suflet lumina credinței și a aprins-o și în inima fiului său. Așa cum Moise, în chip providențial, a fost pregătit și inițiat la curtea Faraonului, ca apoi să devină eliberatorul poporului său de sub robia egipteană, la fel și Constantin a fost pregătit, în mod providențial, ca să elibereze Biserica din suferințele persecuțiilor și să-i redea viața și pacea triumfului, la fel cum s-a întâmplat cu Hristos cel înviat a treia zi după crucificare și moarte.

Momentul de căpetenie în viața marelui împărat a fost marcat de revelația semnului Sfintei Cruci, așa cum relatează istoricul Eusebiu de Cezareea, eveniment pe care i l-a destăinuit însuși împăratul Constantin, personal, de aceea Eusebiu precizează: „*dacă l-am fi aflat din gura altcuiva – poate că nu ne-ar fi tocmai ușor să-i dăm crezare; dar de vreme ce însuși împăratul... ne-a destăinuit aceste lucruri nouă înșine, celor ce scriem această carte... cine ar mai putea pune la îndoială exactitatea istorisirii*”¹. „Deci, cam pe la ceasurile amiezii, când ziua începuse să scadă, zicea Constantin, că văzuse cu ochii săi chiar pe cer, străjuind deasupra soarelui, semnul mărturisitor de biruință al unei cruci întocmită din lumină și că odată cu ea putuse desluși un scris glăsuind: «În acest semn vei învinge!»; după care, la vederea unei asemenea priveliști, fuseseră cuprinși de uimire și el și întreaga oaste (care, cum mășăluia el pe drum, venea pe urmele sale și de aceea asistase și ea la minune).

Această arătare povestea Constantin că-l descumpănise, neputându-i el pricepe tâlcul. Or, tot cugetând la ea, și adâncindu-se el în gânduri, iată că s-a lăsat noaptea fără să prindă el de veste. Și, dormind el, i s-a arătat Hristosul lui Dumnezeu, cu semnul văzut mai înainte pe cer, poruncindu-i să închipuie la rândul său semnul ce i se arătase sus în cer, spre a se pune sub ocrotirea lui în luptele pe care avea să le poarte cu dușmanul.

În zori, trezindu-se, le împărtășire și prietenilor săi taina; după care chemase la sine pe meșteri în prelucrarea aurului și a nestematelor, se așezase el însuși în mijlocul lor și le zugrăvise cam cum putea să arate acest semn, dându-le poruncă să-l întocmească și ei la rândul lor așa, din aur și din pietre scumpe.

Odată, când a binevoit Dumnezeu să ne facă această bucurie, ne-a învrednicit împăratul însuși să privim chiar cu ochii noștri însemnul.

Acesta arăta în felul următor: de vârful unei (cozi de) lance înalte și poleite cu aur era prinsă pierziș o stinghie în forma semnului crucii. Sus de tot, deasupra întregului însemn, era o cunună împletită din aur și bătută cu pietre nestemate, de care se afla prins simbolul numelui Mântuitorului; două

¹ Eusebiu de Cezareea, *Viața lui Constantin cel Mare*, I, 28, 1, în col. P.S.B. nr. 14, București, Ed. I.B.M. al B.O.R., 1991, p. 76.

litere închipuind – prin cele două litere de la începutul lui – însuși numele lui Hristos (P-ul fiind prins în mijlocul crucii X-ului), inițiale pe care împăratul s-a obișnuit să le poarte înscrise pe coif chiar și mai târziu. De bucata aceea transversală de stinghie prinsă de lance atârna o bucată de pânză foarte fină de culoare purpurie, întrețesută bogat cu (fir de) aur și acoperită cu nestemate de toate culorile, prinse des, care în lumina zilei scânteiau – o lucrătură de o frumusețe nespusă – l-a privit. Bucata aceea de pânză prinsă de stinghie avea lățimea egală cu lungimea ei; iar partea întinsă a lancei – care era foarte înaltă – avea îndată sub biruitorul semn al crucii (chiar în susul fâșiei de pânză descrise de noi) imaginea – închipuită până pe piept, și din aur – a de-Dumnezeu-iubitorului nostru împărat, precum și pe aceea a fiilor săi.

Ei bine, de acest însemn mântuitor s-a folosit împăratul necurmat în chip de semn ocrotitor împotriva a toată puterea potrivnică și vrăjmașă. Și a trimis poruncă tututor unităților sale să poarte în fruntea lor câte un însemn alcătuit după modelul acela”².

Această revelație primită de Sfântul Constantin l-a determinat să aprofundeze învățăturile creștine și să se apropie tot mai mult de Biserică și dintre „preoții lui Dumnezeu și-a făcut sfetnici”³.

În urma biruinței asupra lui Maxențiu la podul Milvius, de peste Tibru, în anul 312, când acesta a căzut în apă și s-a înecat, Constantin a făcut publică descoperirea Sfintei Cruci, iar la Roma a ridicat un monument triumfal în amintirea biruinței, pe care a pus să se scrie despre „*semnul izbăvitor al statului roman și ocrotitorul împărăției întregi*”⁴, iar în 313 a emis Edictul de libertate al creștinismului.

Alte trei biruințe le-a repurtat împăratul Constantin tot cu mijlocirea Sfintei Cruci față de Liciniu, din care ultima la Calcedon, în 324, în urma căreia îi revenea în stăpânire și Orientul⁵.

Este semnificativă și impresionantă rugăciunea Sfântului Constantin adresată lui Dumnezeu în urma acestor biruințe: „*Ție, Dumnezeule Prea Înalt, mă rog eu astăzi: fii bun și îngăduitor cu făpturile Tale... îți cer eu aceasta, o Stăpâne a toate, Dumnezeule sfânt; căci sub îndrumarea Ta am început eu și am săvârșit a lucra pentru izbăvirea oamenilor; însemnul Tău l-am purtat eu pretutindeni în fruntea oștirilor mele biruitoare și de mi-ar cere îndatoririle, sub aceleași însemne ale puterii Tale îmi voi înfrunța din nou dușmanii*”⁶.

Un mare merit pe care-l are împăratul Constantin, la sugestia și implicarea directă a mamei sale, Elena, este de a fi repus în valoare locurile

² *Ibidem*, I, 29-31, p. 77.

³ *Ibidem*, I, 32, 3, p. 78.

⁴ *Ibidem*, I, 40, 1, p. 81.

⁵ *Ibidem*, II, 7, 8-11, p. 96-98.

⁶ *Ibidem*, II, 55, 1, p. 113-114.

care ne amintesc de Învierea Domnului, de Nașterea Lui și alte evenimente legate de activitate mesianică⁷.

Un merit deosebit și un rol important la înfrumusețarea bisericilor ridicate în Țara Sfântă l-a avut Sfânta Elena, mama marelui împărat, cu privire la Biserica Nașterii din Betleem și la cea a Înălțării de pe muntele Măslinilor. „*Străbătând întregul Răsărit înconjurată de strălucirea ce i-o aducea autoritatea împărătească, Elena împărțea în jur daruri din belșug, atât poporului de prin orașe, cât și oricărui ins care venea la ea să-i ceară; și tot din belșug împărțea ea cu darnicu-i braț și unităților armate. Dar cel mai mult își arăta dărnicia înaintea săracilor celor goi și neajutorați: față de unii, cu daruri în bani; iar față de alții, împărțindu-le cu prisosință veșminte ca să-și acopere trupul. Pe câte unii i-a scăpat din închisoare sau de patimile lor din minte; a slobozit de prigoană pe mulți asupriți; în sfârșit, câte unora le-a trimis vorbă să se întoarcă din surghiun.*

Deși strălucind de asemenea fapte de bine, Elena nu dădea uitării nici dovezile de credință în Dumnezeu: în biserica lui Dumnezeu putea fi văzută oricând, casele de rugăciune le înzestra cu daruri minunate și nu dădea uitării nici măcar lăcașurile aflate în cele mai neînsemnate cetăți. Merita cu adevărat să vezi cum umbla femeia aceasta extraordinară, înveșmântată simplu și modest, în mijlocul poporului înghesuit în jurul ei, vădindu-și evlavia față de Dumnezeu prin tot soiul de fapte bine-plăcute Lui”⁸.

De remarcat și consemnat este evlavia și râvna deosebită pe care a avut-o Sfânta Elena în descoperirea locurilor sfinte, a Golgotei, a Sfântului Mormânt și, mai cu seamă, a Sfintei Cruci⁹. Evenimentul acesta întâmplat în anul 326 a însemnat o mare bucurie și un triumf al creștinismului când patriarhul Ierusalimului Macarie a ridicat și înălțat Sfânta Cruce în văzul mulțimilor care erau entuziasmate până la lacrimi¹⁰.

Sfânta Elena s-a impus în conștiința contemporanilor și urmașilor ei prin practicarea „celor mai eroice virtuți”, prin faptul că aprindea în inimile romanilor farul credinței creștine, prin participarea la slujbele religioase, dimpreună cu poporul, că folosea tezaurul imperiului, cu aprobarea fiului ei, la opere caritabile, fiind considerată „*mama celor nenorociți*”, că zidea biserici și le înzestra cu vase și podoabe de mare preț¹¹.

Sfârșitul ei la venerabila vârstă de optzeci de ani, în anul 327, cu zece ani mai înainte de moartea lui Constantin, e prezentat de istoricul Eusebiu de Cezareea ca fiind pe măsura unei adevărate sfinte. „*Știindu-și sfârșitul aproape și simțindu-se chemată la o viață mai bună, și-a luat*

⁷ *Ibidem*, III, 34-41, p. 140-141.

⁸ *Ibidem*, III, 42-45.

⁹ Arhim. dr. Benedict Ghiuș, *Proloagele*, Craiova, 1991, p. 773.

¹⁰ Pr. prof. Grigore Popescu, *Viețile Sfinților*, vol. II, p. 259.

¹¹ *Ibidem*.

rămas bun de la cei apropiați, rânduindu-și toate cele ale sale. Iar după ce a făcut acestea și-a dat duhul de față cu minunatul ei fiu care o veghea și-i purta de grijă și-i ținea mâinile între ale sale. Fapt care – dacă ne gândim bine – ne-ar putea îndemna să spunem că această preafericită femeie nici nu arăta aidoma uneia aflate în pragul morții, ci mai degrabă ca una ce se pregătea să lase în urma ei viața pământească spre a o căpăta pe cea cerească. Fiindcă în timp ce se pregătea să fie primită de Mântuitorul ei, în sufletul său ea ajunsese de pe acum să se împărtășească din nepieritoarea stare a îngerilor. Așa s-a sfârșit maica împăratului, ființă vrednică de necurmata noastră aducere-aminte, atât pentru faptele ei plăcute lui Dumnezeu, cât și datorită mlădiței celei fără de pereche și minunate căreia-i dăduse viață¹². Iată motivul pentru care în iconografia bisericească Sfânta Elena apare cu un chip luminos, din care iradiază bucuria și fericirea, un chip tânăr și neîmbătrânit, pregătit parcă pentru trecerea în slava cea nemuritoare.

Din cele relatate mai sus se poate desprinde cu multă claritate că cei doi mari împărați ocrotitori ai creștinismului, Sfântul Constantin și mama sa Elena, au fost providențiali în istoria și viața Bisericii creștine. Pe bună dreptate, după spusa marelui istoric Eusebiu de Cezareea, după cum Moise a fost pregătit pentru eliberarea și scoaterea din robie egipteană a poporului Israel și ducerea lui în Țara Făgăduinței sub conducerea lui Moise, tot așa Pronia dumnezeiască a pregătit scoaterea Bisericii de sub groaznicile persecuții ale împăraților romani și primirea libertății de manifestare a creștinilor prin Edictul de la Mediolan, din anul 313. Cum aceste evenimente s-a produs sub incidența revelatoare a Sfintei Cruci pe seama marelui împărat Constantin și apoi prin aflarea Sfintei Cruci de către Sfânta Împărăteasă Elena, pe drept și temeinic motivată iconografia creștină îi prezintă pe cei doi sub brațele ocrotitoare și, în același timp, triumfătoare ale Crucii.

Sfânta Elena a rămas în conștiința și evlavia Bisericii una din cele mai mari personalități ale creștinismului, impunându-se ca o mamă înțeleaptă, o creștină curajoasă și neobosită, calități izvorâte, probabil și din autoritatea sa împărătească, care i-au imprimat o frumusețe și o noblețe sufletească remarcabilă prin asumarea existențială totală a crucii¹³. Ca urmare, pe bună dreptate, Sfânta Împărăteasă Elena pentru că a descoperit Sfânta Cruce este considerată protectoarea sau ocrotitoarea arheologilor și

¹² Eusebiu de Cezareea, *op. cit.*, III, 46-47, 1, p. 143-144; Ep. Gherasim Timuș, *Dicționar aghiografic*, București, 1898, p. 257.

¹³ Luana Luban, *Pe urmele Sfintei Împărătese Elena... la Paris*, articol la <http://www.doxologia.ro/viata-bisericii/reportaj>, accesat în 30.11.2013.

patroana arheologiei creștine¹⁴. Așa cum preocupările unor sfinți sau unele întâmplări din viața lor au constituit temeuri ori au îndeplinit criteriile de alegere ca protectori, cu atât mai mult Sfânta Elena merită pe deplin acest nobil protectorat ce i s-a încredințat.

Întru totul justificabil și pe baza unui temei solid, Sfinții Împărați Constantin și Elena sunt numiți și considerați „*întocmai cu Apostolii*”, pentru că, într-adevăr, activitatea și rolul lor major în răspândirea creștinismului în tot Imperiul a avut dimensiunea unor activități la fel de bogate și impunătoare ca și a Sfinților Apostoli.

Cinstirea Sfinților Împărați Constantin și Elena în Biserica Ortodoxă Română este prezentă din cele mai vechi timpuri prin chipurile de domnitori vrednici ce i-au avut în decursul veacurilor, care, urmând exemplul acestor împărați creștini, au ridicat biserici și au apărut dreapta credință. Sfinții Împărați reprezintă modele de slujire a Bisericii, de mărturisire a lui Hristos în societate și familie, de îmbinare armonioasă dintre înțelepciune, rugăciune, credință și dărnicie¹⁵.

Bibliografie

1. Eusebiu de Cezareea, *Viața lui Constantin cel Mare*, I, 28, 1, în col. P.S.B. nr. 14, București, Ed. I.B.M. al B.O.R., 1991.
2. GHIUȘ, Arhim. dr. Benedict, *Proloagele*, Craiova, 1991.
3. LUBAN, Luana, *Pe urmele Sfintei Împărătese Elena... la Paris*, articol la <http://www.doxologia.ro/viata-bisericii/reportaj>, accesat în 30.11.2013.
4. MĂRCULEȚ, Petru, *Apostolul Pavel, patronul jurnaliștilor*, articol la <http://www.crestinortodox.ro/rostiri/ziarul-lumina/apostolul-pavel-patronul-jurnalistilor-78002.html>, accesat 30.11.2013.
5. POPESCU, Pr. prof. Grigore, *Viețile Sfinților*, vol. II.
6. TIMUȘ, Ep. Gherasim, *Dicționar aghiografic*, București, 1898.
7. *Pastorala Sfântului Sinod al B.O.R. cu prilejul Anului omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena în Patriarhia română*, București, Ed. Basilica, 2013.

¹⁴ Petru Mărculeț, *Apostolul Pavel, patronul jurnaliștilor*, articol la <http://www.crestinortodox.ro/rostiri/ziarul-lumina/apostolul-pavel-patronul-jurnalistilor-78002.html>, accesat 30.11.2013.

¹⁵ *Pastorala Sfântului Sinod al B.O.R. cu prilejul Anului omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena în Patriarhia română*, București, Ed. Basilica, 2013, p. 4.

Sfinții Împărați Constantin și Elena, promovatori ai libertății religioase

Pr. lect. univ. dr. Dorinel DANI
Centrul Universitar Nord
Domeniul Teologie Ortodoxă
Baia Mare, ROMÂNIA

S-au împlinit în acest an, pe 22 mai, 1676 de ani de la trecerea din această lume a marelui împărat Constantin, și (aprox.) 1684 de ani de la moartea mamei sale Elena. Cinstindu-i ca „sfinți întocmai cu Apostolii”, Biserica noastră recunoaște meritele celor doi pentru existența Bisericii creștine de azi. Cinstindu-le memoria, și prin această conferință, nu facem altceva decât să ne aducem aminte de „mai marii noștri” pe care Bunul Dumnezeu i-a învrednicit cu nemurire pământească și cerească.

Înainte de a prezenta meritele pentru care au fost canonizați, se cuvine să facem o scurtă trecere în revistă a vieții lor, urmând să punctăm în baza documentelor disponibile cele mai însemnate momente (din punct de vedere creștin) din viața lor.

Împărăteasa Elena.

Flavia Iulia Helena, cunoscută sub numele de Helena Augusta (cca. 248-cca. 329) s-a născut, după datele furnizate de Procopie de Caesareea, în orașul Drepanon (azi Karamiirsel) în Bythinia (în nord-vestul Asiei Mici), căruia mai târziu Constantin i-a schimbat numele în Helenopolis, în onoarea mamei sale.

Majoritatea datelor istorice converg spre ipoteza că Elena a avut un statut social umil. Sf. Ambrozie de Milano afirmă că ea era o *stabularia*, o servitoare într-un han sau tavernă¹.

O legendă ulterioară, foarte puțin credibilă, menționată de Geoffrey de Monmouth (cronicar și episcop anglo-normand din secolul al XII-lea), pretinde că era fiica regelui britan Coel, care a căsătorit-o cu Constanțiu I Chlor pentru a evita escaladarea războaielor dintre britani și Roma. Monmouth spune ca ea a fost prezentată ca o regină deoarece nu avea frați care să moștenească tronul Britaniei².

¹ Cuvântare la moartea lui Teodosie, XII I

² Geoffrey of Monmouth -*History of the Kings of Britain*-tradusă de Aaron Thompson, revizuită de J. A. Giles, In parentheses Publications, Medieval Latin Series, Cambridge, Ontario, 1999, p. 77.

Pentru calitățile ei, pe când nu împlinise 20 de ani, a fost luată în căsătorie de către tribunul Constanțiu Chlor, trecându-se peste cutuma de a-și lua soție dintre fetele sărace. La un an după căsătoria, în 272, s-a născut Constantin, viitorul împărat.

Atunci când Constanțiu Chlor a ajuns „Augustus” împreună cu Galeriu – în anul 292, a fost silit să o repudieze pe Elena, pentru a se căsători cu Teodora, fiica vitregă a lui Maximianus Herculius (împărat al Apusului), femeie cu un statut social pe măsura lui.

Părăsită de Constanțiu, Elena a îndrăgit credința creștină. Principala sa preocupare a fost educația fiului său, căruia s-a străduit să-i sădească în inimă dragostea și gustul pentru virtute, pregătindu-l pentru a fi un meritos succesor al tatălui său³.

La vârsta de 33 de ani, Constantin a fost însărcinat să conducă armatele romane în Britania și, când tatăl său a murit, în 306, legiunile britanice l-au aclamat ca „Augustus”. Ceremonia de încoronare ca împărat a avut loc în catedrala din York (în Nord-Estul Angliei). La scurtă vreme a chemat-o lângă el pe mama sa, Elena, căreia i-a dat titlul de *Nobilissima Femina* - "Doamna Preanobilă". După ce Constantin a devenit „*totius orbis imperator*” - împărat al întregului pământ -, Elena va primi cea mai înaltă onoare la care putea aspira o femeie: titlul de „Augusta”.

În ceea ce privește încreștinarea ei și influența pe care a avut-o asupra familiei ei, există câteva păreri pe care le vom analiza aici.

Sfânta Elena s-a bucurat de toate onorurile împărătești. În toate provinciile era aclamată ca împărăteasa „augusta”, avea drepturi depline asupra vistieriei împărătești, iar împăratul a poruncit ca pe unele monede să fie gravat chipul celeia care i-a dat viața. Această atitudine favorabilă față de mama sa ar fi determinat-o pe aceasta, după părerea lui Eusebiu de Cesareea, să respecte și ea Evanghelia lui Hristos⁴. De aici s-ar deduce că tânărul împărat Constantin era deja creștin atunci când a fost proclamat împărat -ceea ce este incert.

O altă variantă reiese din cărțile de cult. Astfel, sinaxarul zilei de 21 mai lasă să se înțeleagă că aplecarea împăratului spre credința creștină este o moștenire de la tatăl său, Constanțiu Chlor, care, deși a împărțit împreună cu marii prigonitori Dioclețian și Maximian Herculius, s-a arătat plin de blândețe față de creștini, întrebându-i pe cei ce luptau pentru credința în Hristos ca sfinți și slujbași la curtea împărătească. "Constanțiu - spune sinaxarul - învățând buna cinstire pe Constantin, fiul său cel iubit, l-a lăsat „diadoh” (aici sensul este de moștenitor, urmaș) al împărăției sale în ostroavele Britaniei”⁵. Deși închinător la idoli, Constanțiu nu dădea prea

³ *La vie de Sainte Helene, mere du Grand Constantin*, pp. 10-11

⁴ *Viața împăratului Constantin*, în PSB, 14, 47.2, p. 144

⁵ Mineiul lunii mai, p. 177

multă importanță slujbei idolești, ci își punea nădejdea în Dumnezeu Cel Preaînalt. De aceea, "El învăța pe fiul său, Constantin, să caute și să ceară ajutor de la cea de sus purtare de grijă, iar nu de la idoli"⁶.

Analizând datele de mai sus ajungem la concluzia că ortodoxia credinței lui Constantin ar fi rodul unei educații alese predate de tatăl său și că el ar fi contribuit și la creștinarea mamei, ceea ce este cu totul străin învățaturii transmise în Biserica Ortodoxă de-a lungul timpului, care o consideră pe împărăteasa Elena izvorul desăvârșirii spirituale a fiului ei. Este posibil ca istoricii care au transmis aceste date să fi fost influențați de obiceiul specific perioadei vechi de a scoate în evidență faptele oamenilor doar pe linie paternă.

Rezolvarea dilemei vine din scrierile aghiografilor greci, care sunt de părere că "atitudinea indulgentă a lui Constanțiu Chlor față de creștini se datorează influenței pe care a avut-o în viața lui prima soție". Luând în calcul și această ultimă informație, vedem că Sfânta Elena este cea care a promovat virtuirea în spirit creștin atât în fața soțului, dar mai ales înaintea fiului lor. Indiferent dacă s-a botezat la 60 de ani -cum zic unele izvoare- sau s-a botezat de tânără, împărăteasa Elena a fost sursa principală a introducerii și dezvoltării Ortodoxiei în cadrul familiei sale împărătești.

În timp ce Constantin dădea noi speranțe de viață creștinilor în plan legislativ, Eusebiu de Caesarea ne spune că Elena se ocupa de organizarea operelor de binefacere și de împodobire a lăcașurilor sfinte: "Elena nu dădea uitării nici dovezile de credință în Dumnezeu: în biserica lui Dumnezeu putea fi văzută oricând; casele de rugăciune le înzestra cu daruri minunate și nu dădea uitării nici măcar lăcașurile aflate în cele mai neînsemnate cetăți. Merita cu adevărat să vezi cum umbla femeia aceasta extraordinară, înveșmântată simplu și modest, în mijlocul poporului înghesuit în jurul ei, vădindu-și evlavia față de Dumnezeu prin tot soiul de fapte bineplăcute Lui."⁷

Sfânta împărăteasă a ajuns în Palestina, unde a inițiat săpături pentru descoperirea lemnului Sfintei Cruci și a mormântului Domnului. Încurajată de buna reușită, a continuat această căutare și la Bethleem, unde a identificat locul nașterii lui Iisus, și pe Muntele Măslinilor, locul unde Mântuitorul s-a înălțat la cer. Împodobirea Țării Sfinte cu locașuri de cult s-a dorit să fie semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu "pentru binefacerile revărsate asupra marelui împărat Constantin, precum și asupra fiilor lui, preacucernicii cezari, nepoții ei".⁸ Ea este creditată, în mod tradițional și cu găsierea rămășițelor celor trei magi care, în prezent se găsesc în altarul celor Trei Magi din Catedrala din Köln.

⁶ *Viețile Sfinților*, p. 216. Textul este de fapt o preluare după Eusebiu de Caesarea.

⁷ *Viața lui Constantin cel Mare*, p. 143

⁸ *Ibidem*, p. 142

Mama lui Constantin a participat la toate acțiunile de binefacere în folosul creștinilor persecutați, mutilați, lipsiți de posibilități, înlăturați din serviciul public.

Virtutea prin care se distingea Sfânta Elena era milostenia. "Virtutea milosteniei, spun aghiografii greci, caracteriză viața de zi cu zi a sfintei și era așa de des pusă în valoare, la fel cum trupul se folosește de respirație pentru a trăi". Istoricul Eusebiu adaugă: "*Străbătând întregul Răsărit, înconjurată de strălucirea ce i-o aducea autoritatea împărătească, Elena împărțea în jur daruri din belșug, atât poporului de prin orașe, cât și oricărui inș care venea la ea să-i ceară; și tot din belșug împărțea ea cu darnicu-i braț și unităților armate. Dar cel mai mult își arăta dărnicia înaintea săracilor celor goi și neajutorați: față de unii cu daruri în bani, iar față de alții, împărțindu-le cu prisosință veșminte ca să-și acopere trupul. Pe câte unii i-a scăpat din închisoare sau de pătimirile lor din mine, a slobozit de prigoană pe mulți asupriți, în sfârșit, câte unora le-a trimis vorbă să se întoarcă din surghiun*".⁹

Eusebiu de Cezareea consideră că sfârșitul creștinesc al sfintei împărătese a fost răsplata binemeritată a credinței sale și a faptelor bune izvorâte din dreapta credință. Din această cauză ceasul morții a găsit-o pe Sfânta Elena împăcată cu sine însăși și cu cei din jur, pregătită să lase în urmă viața pământească spre a o căpăta pe cea cerească. Izvoarele istorice mărturisesc o transfigurare minunată petrecută în viața împărătesei în ceasul morții echivalentă cu o îngerească bucurie, fiindcă, "în timp ce se pregătea să fie primită de Mântuitorul ei în sufletul său, ea ajunsese de pe acum să se împărțesească de nepieritoare stare a îngerilor". Moartea ei este așezată fie la sfârșitul anului 329 fie la începutul anului 330.

Trupul împărătesei a fost adus sub escortă armată din Nicomidia la Constantinopol și a fost depus în biserica Sfinții Apostoli din Constantinopol, ctitoria împăratului Constantin, apoi a fost adus la Roma. Tronul ei, bucăți din Sfânta Cruce, mantia imperială și o parte din sicriu se afla în mare cinste la Muzeul Vaticanului.

Împăratul Constantin cel Mare

*Gaius Flavius Valerius Aurelius Constantinus*¹⁰ 27 februarie¹¹ 272-22 mai 337), cunoscut și sub numele de Constantin I, sau în cadrul Bisericii

⁹ Ibidem, p. 143

¹⁰ În (latină titlul imperial oficial al lui Constantin a fost IMPERATOR CAESAR FLAVIVS CONSTANTINVS PIVS FELIX INVICTVS AVGVSTVS, *Imperator Caesar Flavius Constantinus Augustus, piosul, fortunatul, neînvingul*. După anul 312, el adaugă MAXIMVS ("cel Mare"), pentru ca după anul 325 să înlocuiască *invictus* ("neînvingul") cu VICTOR, deoarece *invictus* reamintea de *Sol Invictus*, Zeul Soare.

¹¹ Au existat controverse privind data exactă a nașterii, dar majoritatea istoricilor moderni o consideră în anul 272 d.Hr.: Lenski, Noel, ed., *The Cambridge Companion to the Age of Constantine*, Cambridge University Press, New York, 2006, p. 59.

Ortodoxe sub titulatura de Sfântul Constantin cel Mare, a fost un împărat roman, proclamat *Augustus* de către trupele sale în data de 25 iulie 306 d.Hr. și care a condus Imperiul Roman până la moartea sa, survenită în anul 337.

Sfântul Constantin s-a născut la Naissus (astăzi localitatea Niș din Serbia) în provincia romană Moesia Superior, la data de 27 februarie 272, fiind fiul generalului roman Constanțius Chlor și al primei sale soții, Sfânta Elena, în vârstă de aproximativ 20-24 de ani la acea vreme. Tatăl său o va părăsi pe Elena în jurul anului 292 pentru a se recăsători cu Flavia Maximiana Theodora, fiica vitregă a împăratului roman din Apus Maximianus Herculus. Theodora va da naștere la nu mai puțin de 6 copii, printre care și Iulius Constanțius (tatăl viitorului împărat Iulian Apostatul).

Tânărul Constantin a fost trimis la curtea lui Dioclețian din Nicomidia, imediat după numirea tatălui său ca unul din cei doi Cezari ai Tetrarhiei, în anul 293. În 305, Dioclețian și Maximian se decid să abdice împreună, Constanțius Chlor urmându-i lui Maximian în poziția de Augustus al Imperiului Roman de Apus. Deși fiecare dintre noii auguști aveau fii legitimi capabili de a fi numiți în cinstea de Cezar (e vorba de Constantin și Maxențiu, fiul lui Maximian), ei sunt lăsați la o parte în favoarea lui Severus și a lui Maximin Daia. În aceste condiții, Constantin părăsește Nicomidia pentru a se alătura tatălui său în Galia. Pe de altă parte, Constanțius Chlor cade grav bolnav în timpul unei expediții militare împotriva pictilor în Caledonia, și moare în cele din urmă în 25 iulie 306 la Eboracum (York, în Anglia). La puțină vreme, generalul Chrocus alături de trupele loiale lui Constanțius Chlor îl proclamă pe Constantin *Augustus*.

Totuși, în cadrul Tetrahiei ascensiunea lui Constantin apare ca fiind cel puțin nelegitimă. Pe când Constanțius Chlor s-a aflat în poziția de împărat senior (*Augustus*) ar fi putut „crea” un nou *Caesar*. Dar, proclamarea lui Constantin ca Augustus de către armatele sale ignoră sistemul de succesiune stabilit în 305. De aceea, Constantin îi cere lui Galerius, împăratul roman din Răsărit, să-i recunoască succesiunea la tronul tatălui său. Galeriu îi acordă doar titlul de *Caesar*, confirmând astfel jurisdicția lui Constantin asupra teritoriilor deținute de tatăl său. Același, Galerius îl declară pe Severus ca împărat senior (*Augustus*) al Imperiului de Apus.¹²

Teritoriile din Imperiul Roman aflate sub conducerea lui Constantin cuprindeau provinciile Galia, Britania, Germania și Hispania. Ca urmare, sub comanda sa se va regăsi una din cele mai mare armate ale Imperiului roman (staționată pe de-a lungul frontierei de pe Rin). Galia, odată una dintre cele mai bogate provincii ale imperiului, se găsea într-o situație de criză: multe regiuni fuseseră depopulate, orașele căzuseră în ruină etc.

¹² Edward Gibbon, *Istoria declinului și a prăbușirii imperiului roman*, Editura Minerva, București, 1976

Constantin continuă însă eforturile tatălui său de a securiza frontiera de pe Rin și de a reclădi Galia. De aceea, între anii 306 și 316, își stabilește reședința principală în orașul Trier.

Imediat ce Constantin a devenit împărat, a abandonat campania începută de Constanțius Chlor în Britania și s-a reîntors în Galia pentru a pune capăt unei rebeliuni a francilor. Va întreprinde o altă expediție victorioasă împotriva triburilor francilor în anul 308. Apoi va căuta să-și consolideze prezența în regiune, construind un pod peste Rin la Cologne, căruiua îi va adăuga mai apoi o fortăreață permanentă pe malul drept al fluviului. O altă campanie începută în 310 va trebui să fie întreruptă datorită rebeliunii lui Maximian. Ultimul război al lui Constantin la frontiera de pe Rin va fi în anul 313, după care va reveni în Italia.

Constantin cel Mare a fost un om providențial pentru Biserica creștină, mai ales după anul 312, când - înaintea unei lupte decisive cu rivalul său la tron, Maxențiu - s-a produs convertirea sa.

Istoricii bisericești Eusebiu de Caesarea și Lactanțius afirmă că în ajunul bătăliei de la Pons Milvius (Podul Vulturului) din 28 octombrie 312, contra lui Maxențiu, Constantin a văzut pe cer, ziua, o cruce luminoasă, deasupra soarelui, cu inscripția *in hoc signo vinces* („prin acest semn vei învinge”). Noaptea, în vis, i s-a arătat însuși Mântuitorul, cerându-i să pună pe steagurile armatei sale simbolul Său, ca semn protector în lupte¹³. Steagul cu monograma creștină s-a numit *labarum*.

Victoria miraculoasă a armatei sale de numai 20.000 de soldați împotriva celei a lui Maxențiu, de 150 000 de soldați, Constantin a considerat-o ca ajutor de la Dumnezeu. Dovada acestei credințe a lui Constantin în ajutorul divin este inscripția de pe Arcul lui Constantin din Roma, păstrată până astăzi, prin care mărturisește că a câștigat lupta *instinctu divinitatis* („prin inspirație divină”).

Apoi i-a mărturisit lui Eusebiu, sub jurământ, că semnele care i s-au arătat l-au făcut să treacă de partea creștinilor, el fiind mai înainte, ca și tatăl său, adept al cultului lui Sol Invictus (Soarele Nebiruit - cult cu origini orientale).

În februarie 313, împăratul Constantin cel Mare a formulat Edictul de la Milan (numit atunci Mediolanum) împreună cu Licinius, prin care creștinismul devine "religio licita", adică religie permisă, la fel cu celelalte religii din imperiu.¹⁴ Edictul a fost promulgat oficial la Nicomidia pe 11 iunie 313. Textul edictului ni s-a păstrat în două versiuni latine una la

¹³ Viața lui Constantin cel Mare, 28.2 și 29 p.76-77.

¹⁴ Interesant este faptul că Eusebiu în Viața lui Constantin nu pomenește nimic despre acest edict desi în această lucrare laudă toate actele creștinești ale împăratului. Despre acest edict pomenește, însă, în Istoria bisericească scrisă cu câțiva ani înainte.

Eusebiu¹⁵ iar cealaltă în lucrarea „Despre moartea persecutorilor” a lui Lactanțiu¹⁶ Mai mult, convins de valoarea religioasă și morală a creștinismului, l-a recomandat tuturor. Nu l-a declarat religie de stat - cum greșit se afirmă uneori, acest lucru făcându-l mai târziu împăratul Teodosie cel Mare, în anul 380.¹⁷

Potivit lui Eusebiu de Caesarea textul edictului ar fi acesta:

...,Socotind încă mai dedemult că nu se cuvine să ne opunem libertății religiei, ci că ar trebui îngăduit fiecăruia după judecata și voința proprie să hotărască liber asupra convingerilor sale religioase, am decis ca și creștinilor să li se permită păstrarea credinței comunității și religiei lor.

Dar, deoarece în acea copie în care era acordată și creștinilor această permisiune părea că au fost adăugate cu siguranță numeroase și diferite condiții, poate că s-a întâmplat ca unii dintre ei să fi fost împiedicați în a practica acest cult.

Întrucât, eu, Constantin Augustus, și eu, Licinius Augustus, ne-am întâlnit în chip fericit la Mediolanum și am urmărit să îndeplinim tot ceea ce interesează binele și folosul poporului, între alte decizii pe care le considerăm utile tuturor în multe privințe, am hotărât în primul rând să asigurăm respectul și cinstea cuvenită divinității, adică să acordăm creștinilor și tuturor celorlalți posibilitatea unei libere alegeri a cultivării religiei pe care și-o doresc, așa încât orice divinitate sau putere cerească ar fi aceea, să ne poată fi de folos și nouă, și tuturor celor care se găsesc sub puterea noastră.

Drept aceea, cumpănind lucrurile în chip salutar și drept, am hotărât că voința noastră este că nu trebuie să oprim pe nimeni de a urma și a alege respectarea sau ținerea religiei creștine și că fiecăruia să i se lase libertatea de a-și da consimțământul și a alege aceea formă de religie pe care o crede cea mai potrivită pentru el, pentru ca și divinitatea să ne arate în toate ocaziile providența și bunăvoința sa.

De aceea ne expărimăm dorința noastră în acest edict ca respectivele condiții conținute în scrisorile noastre anterioare trimise domniei tale în legătură cu creștinii să fie complet suprimate și înlăturate pentru că păreau cu totul nedrepte și străine de blândețea noastră și ca de acum înainte fiecare din cei la care se referă această alegere să poată să aleagă liber religia creștină și să o practice fără nici o supărare.

Și am mai hotărât să-ți facem cunoscute în toată întinderea lor aceste măsuri ca să știi că am dat creștinilor amintiți putere liberă și fără piedică de a-și practica religia lor.

¹⁵ Istoria bisericească, Cartea a X-a, V, 4 (vezi PSB, 13, p. 380-382)

¹⁶ Capitolul XLVIII.

¹⁷ Peter N. Stearns (ed.), *The Encyclopedia of World History*, 6th Edition, Boston: Houghton Mifflin Company, 2001.

Iar întrucât domnia ta vede că noi le acordăm această libertate fără nici o restricție, prin aceasta tot așa înțelege domnia ta că și altora li s-a dat îngăduința să urmeze cum doresc religia lor proprie, lucru cerut și de liniștea vremilor actuale, că fiecare e liber să-și aleagă și să practice religia care-i place. Am hotărât acest lucru pentru ca să nu lăsăm impresia că am nesocotit cultul sau religia cuiva.

Mai hotărâm totodată, în legătură cu creștinii că locașurile în care obișnuiseră să se sdune până acum și despre care stabilise într-o epistolă anterioară pe care ți-am trimis-o că lor li s-a dat altă destinație, de acum înainte dacă apar oameni care par că ar fi cumpărat aceste locașuri de la fiscul nostru, fie de la altcineva, să li se înapoieze fără amânare și fără echivoc așazișilor creștini fără plată.

Iar dacă cineva a primit aceste locașuri sub formă de daruri și cer ceva în schimb de la bunăvoința noastră, aceștia să se prezinte la tribunalul magistratului local pentru ca prin mărinimia noastră să li se plătească o compensație. Prin grija domniei tale toate aceste bunuri vor trebui restituite neîntârziat și în întregime creștinilor.

Și deoarece aceiași creștini nu posedau numai locașuri de cult, unde aveau obiceiul să-și țină întrunirile, ci întrucât se știe că avuseseră și alte bunuri care nu aparținuseră persoanelor singuratice, ci comunității întregi, vei da porunci ca, potrivit legii anunțate mai înainte, toate aceste bunuri să fie restituite absolut fără nici o împotrivire creștinilor, adică totalității sau comunității lor. Dispozițiile amintite trebuie să fie clar respectate, pentru ca cei care vor înapoia sau vor primi în schimb prețul lor, cum am spus, nădejdea că vor fi răscumpărați potrivit mărinimiei noastre.

Oricum, trebuie să acorzi toată atenția față de comunitatea creștinilor, în sensul ca porunca noastră să fie dusă la îndeplinire cât mai repede pentru ca, după blândețea noastră, să avem convingerea că liniștea publică este în felul acesta asigurată... ”¹⁸

Politica religioasă a împăratului Constantin cel Mare a fost marcată de câteva evenimente deosebite: Edictul de la Milan din 313, înfrângerea lui Liciniu în 323, convocarea primului Sinod Ecumenic din 325, alegerea unei noi capitale (fostul oraș trac Bizantyon, numit apoi Constantinopolis "orașul lui Constantin") în 330 etc.

Prin Edictul de la Milan din anul 313 și prin alte scrisori, edicte și legi, Constantin devine protector al creștinismului. Ia măsuri în favoarea Bisericii creștine, scutește pe preoți de obligația funcțiilor municipale și le acordă subvenții. Înlătură din legile penale pedepsele contrare spiritului creștin (răstignirea, zdrobirea picioarelor, stigmatizarea sau arderea cu fierul roșu). Îmbunătățește tratamentul în închisori, ușurează eliberarea sclavilor acordând episcopilor și preoților libertatea de a sluji în biserici. Protejează,

¹⁸ Eusebiu de Cezarea - *Istoria Bisericească, Cartea a X-a*, op. cit. pp 379-381.

apoi, prin lege pe săraci, orfani și văduve, modifică legislația privind căsătoria, îngreunează divorțul, pedepsește adulterul, atribuie Bisericii creștine casele imperiale de judecată (*basilikos oikia*), care vor purta în continuare numele de basilici, nume păstrat în limba română sub termenul de biserică. A generalizat în 321 duminica drept zi de odihnă în imperiu, când soldații puteau asista la slujbe. Încă din anul 317 a început să bată monedă cu monogramul creștin.¹⁹

Împăratul și familia sa s-au implicat moral și material în repararea bisericilor sau în construirea altora mai mari și mai frumoase la Ierusalim, Roma, Antiohia, Constantinopol, Nicomidia, Tyr etc.

Din dorința de a ajuta Biserica, a convocat Sinodul I Ecumenic de la Niceea din anul 325, împotriva ereziei lui Arie, care îl socotea pe Fiul o creatură subordonată Tatălui. Aici a participat nemijlocit la lucrările de deschidere și închidere a Sinodului rostind două cuvântări pline de sfaturi și îndemnuri.²⁰ Sub influența sfântului Atanasie cel Mare, Sinodul a proclamat învățătura ortodoxă despre dumnezeirea Fiului. Același Sinod a stabilit principiul alegerii datei Paștilor -prima duminică după lună plină după echinocțiul de primăvară- și a dat 20 de canoane bisericești. Aici, la Niceea, împăratul Constantin cel Mare a învățat despre modestia și credința minunată a sfântului Spiridon al Trimitundei, despre puterea rugăciunii și adâncimea evlaviei sfântului Alexandru al Alexandriei și despre bărbăția evanghelică a sfântului Nicolae al Mirei din Lichia.

Împăratul Constantin cel Mare a trimis o solie oficială, cu o misiune sfântă, în frunte cu sfânta Elena, mama sa, la Ierusalim, care să caute crucea pe care a fost răstignit Domnul nostru Iisus Hristos. Cu osteneală și rugăciune fierbinte, Sf. Elena a reușit să afle Sfânta Cruce care a fost înălțată solemn în văzul poporului creștin de Episcopul cetății Ierusalimului, Macarie I, la 14 septembrie 326.

Tot el a hotărât să zidească o nouă capitală, „orașul lui Constantin”, inaugurată la 11 mai 330. Din fostul Bizanț, Constantin a reușit să facă o capitală de imperiu creștin, cu biserici minunate - ca aceea a Sfinților Apostoli sau ca aceea a „Sfintei Înțelepciuni”- oraș strategic, de un pitoresc deosebit. Mai târziu a fost numit "Roma cea nouă", umbrind Roma antică. Mai mult, episcopul noii capitale va fi ridicat la rang de cinste, egal cu cel al Romei vechi, prin canonul 3 al Sinodului II Ecumenic din anul 381 și prin canonul 28 al Sinodului IV Ecumenic din 451.

Dar meritele lui Constantin cel Mare sunt deosebite: prin libertatea acordată creștinismului a făcut din comunitatea prigonită o religie liberă și

¹⁹ Toate edictele și epistolele împărătești cu privire la creștini le găsim în *Istoria bisericească, Cartea a X-a*, V, 4 și u.

²⁰ Textul lor integral a se vedea în *Viața lui Constantin*, op cit, III, 12.1-5, p. 130-131 și 21.1-3, p. 135

chiar privilegiată în imperiu și a asigurat unitatea Bisericii creștine. De exemplu, la terminarea Sinodului I ecumenic, când ereticul Arie a fost excomunicat, când s-a reafirmat și proclamat divinitatea Mântuitorului Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, "*Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat*", iar Osiu de Cordoba a rostit pentru prima oară Crezul formulat de cei 318 Părinți sinodali, marele Constantin ar fi exclamat: "*Da, acesta este adevărul. Nu sunt teolog, dar simt că aici este adevărul. Sunt convins că nu voi l-ați făcut, ci Dumnezeu care a lucrat cu voi*".

I s-a reproșat lui Constantin cel Mare faptul că nu s-a botezat decât pe patul morții și că a păstrat titlul de "pontifex maximus". În primele veacuri ale creștinismului însă, mulți catehumeni (cei care doreau să se boteze și erau în stadiul de învățare a normelor credinței creștine) amânau botezul cu anii; acest lucru l-a făcut și împăratul. Iar dacă ar fi renunțat la titlul mai sus numit s-ar fi ridicat un rival pretendent la tron -puternic și păgân, care ar fi încercat să restabilească vechea religie idolatră.

Primul împărat creștin al imperiului roman, apoi bizantin, Constantin cel Mare, a avut o domnie lungă, de peste 30 de ani (306-337), în care s-a dovedit un om de mare voință, un înțelept, un strateg, făcând Bisericii cel mai mare serviciu - dându-i libertatea după lunga perioadă de persecuții care au tulburat-o, de la Nero până la Dioclețian. Constantin cel Mare a murit în Duminica Rusaliilor la 22 mai 337 și a fost înmormântat în biserica Sf. Apostoli din Constantinopol, ctitoria sa.

Pentru meritele și serviciile aduse creștinismului, Biserica l-a cinstit în mod deosebit, trecându-l în rândul sfinților, împreună cu mama sa, sfânta Elena, și numindu-l *eis apostolos* - "cel întocmai cu Apostolii", atribuindu-i-se înțelepciunea lui Solomon și blândețea lui David.

Sfântul Constantin a rămas cunoscut până în timpurile noastre mai ales pentru Edictul de toleranță din anul 313, care marchează intrarea în legalitate a religiei creștine pe întreg cuprinsul imperiului, pentru prima oară în istorie, precum și pentru organizarea primului Sinod ecumenic în anul 325; aceste acțiuni fiind considerate factorii majori ai răspândirii religiei creștine. Reputația sa de *primul împărat creștin* a fost recunoscută de către istorici, începând cu Lactanțiu și Eusebiu de Caesarea până în timpurile noastre, deși în mediile neortodoxe încă mai există dispute cu privire la sinceritatea convingerilor sale religioase. Acestea ar fi fost alimentate de sprijinul pe care l-a arătat în continuare zeităților păgâne, precum și de faptul că s-a botezat abia spre sfârșitul vieții.

Pentru toate acestea, Biserica îl cinstește în rândul sfinților, în ceata dreptilor, prăznuindu-l împreună cu mama sa, sfânta împărăteasă Elena, pe 21 mai.

Bibliografie

1. Eusebiu de Cezareea, *Scrieri, partea a întâia -Istoria bisericească*, Traducere, Studiu, Note și comentariu de Pr. Prof. T. Bodogae, în colecția Părinți și Scriitori Bisericești, vol. 13, Ed .I.B.M. Al B.O.R., București, 1987;
2. IDEM -*Scrieri, partea a doua, Viața lui Constantin cel Mare*, studiu introductiv de Prof. Dr. Emilian Popescu, traducere și note de Radu Alexandrescu, în colecția Părinți și Scriitori Bisericești, vol. 14, Ed. I.B.M. Al B.O.R., București, 1991;
3. Geoffrey of Monmouth-*History of the Kings of Britain*-tradusă de Aaron Thompson, revizuită de J. A. Giles, In parentheses Publications, Medieval Latin Series, Cambridge, Ontario, 1999;
4. Edward Gibbon, *Istoria declinului și a prăbușirii imperiului roman*, Editura Minerva, București, 1976;
5. *La vie de Sainte Helene, mere du Grand Constantin*, imprime a Chaalons, 1761;
6. Lenski, Noel, ed.,*The Cambridge Companion to the Age of Constantine*, Cambridge University Press, New York, 2006;
7. *Mineiul lunii mai*, ediția a III-a, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1998;
8. Sfântul Ambrozie al Mediolanului -*Cuvântare la moartea lui Teodosie*, XII I;
9. Peter N. Stearns (ed.),*The Encyclopedia of World History*, 6-th Edition, 1 Boston: Houghton Mifflin Company, 2001;
10. *Viețile Sfinților*, vol, IX, Editura Episcopiei Romanului, 1998.

ANUL OMAGIAL 2013

- 2. PĂRINTELE PROFESOR DUMITRU STĂNILOAE**
- la 110 de ani de la naștere
și 20 de ani de la trecerea la cele veșnice

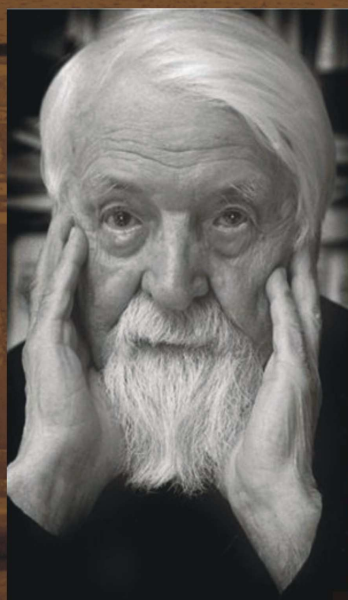
CENTRUL UNIVERSITAR NORD
DIN BAI A MARE
Departamentul de științe
socio-umane, teologie, arte
Domeniul de Teologie Ortodoxă

EPISCOPIA
ORTODOXĂ A
MARAMUREȘULUI
ȘI SĂTMARULUI

ORGANIZEAZĂ

Sesiunea de referate și comunicări
științifice studențești cu tema:

*Tradiție
și originalitate
în opera
Părintelui
Dumitru Stăniloae*

Evenimentul va avea loc în data de **15 Ianuarie 2013**,
cu începere de la **ora 10:00**
în *Sala de Conferințe* a
Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare

**Imagini de la Sesiunea comunicărilor științifice
-15 ianuarie 2013, Biblioteca Județeană Baia Mare**

**Părintele profesor Dumitru Stăniloae
- teolog profund ortodox și universal**

În contextul lumii și a societăților de astăzi un lucru demn de reținut este că după două milenii încoace, adică de la întemeierea credinței creștine, încă mai suntem capabili să arătăm că ne cinstim și să ne omagiem eroii istoriei sau martirii credinței precum și personalitățile marcante, universale și naționale, care au amprentat istoria, veacurile și locurile cu activitatea, cu viața exemplară și cu învățăturile ori scrierile lor mult folositoare.

Anul acesta – 2013, prăznuim împlinirea a 110 ani de la nașterea în viața cea pământească și vremelnică, dar, mai cu seamă, 20 ani de la nașterea în viața cea veșnică a Împărăției Cerurilor a celui mai mare teolog ortodox român și universal al secolului al XX-lea, mare cunoscător și mărturisitor al învățaturii scripturistice, patristice și dogmatice a Ortodoxiei cea mult slăvitoare – *Părintele Profesor Dumitru STĂNILOAE*. Începând din anul 1993, an al strămutării lui la cele veșnice, pentru Școlile teologice din cuprinsul Patriarhiei Române, respectiv pentru toți dascălii și profesorii de teologie și studenții și elevii teologi, gândul, mintea, cugetul și simțirea sunt îndreptate cu deplină recunoștință și admirație spre cel care a fost și va rămâne „*Părintele Dumitru Teologul*” – omul, dascălul, preotul și profesorul care nu doar a vorbit și a scris despre Dumnezeu, ci mai ales a vorbit și a trăit viața cu/lui Dumnezeu descoperită deplin de Iisus Hristos, Domnul și Mântuitorul nostru.

La propunerea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, anul 2013 este dedicat și Părintelui profesor, membru al Academiei Române, Dumitru Stăniloae, în semn de prețuire și comemorare a personalității marcante a preacucerniciei sale. În acest sens, membrii Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Facultății de Litere a Centrului Universitar Nord din Baia Mare, cu binecuvântarea și coordonarea Preasfinției Sale Justin Hodea Sigheteanul, Arhiereu-vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului, își propune să organizeze mai multe manifestări științifice, comemorări și acțiuni culturale și didactice, sesiuni de comunicări profesionale și studențești, dar și Conferințe și Simpozioane naționale, toate cuprinse într-un buchet al tematicii generale: „*Tradiție și originalitate în teologia părintelui Dumitru Stăniloae*”. Toate aceste acțiuni se doresc a fi susținute în cursul anului 2013 în scopul evidențierii profunde și înaltei gândiri teologice ortodoxe a Părintelui Dumitru Stăniloae spre a evoca uriașa personalitate a ilustrului teolog român și universal.

Este cunoscut faptul că Părintele Dumitru Stăniloae s-a născut la Vlădeni, în jud. Brașov, la data de 16 noiembrie 1903. După absolvirea

Liceului "Andrei Șaguna" din Brașov, urmează cursurile de teologie la Cernăuți, unde își va lua doctoratul în anul 1928. După aceea, face studii de aprofundare teologică la Atena, Munchen și Berlin.

Devine rector al Academiei Teologice din Sibiu la numai 33 de ani.

Mutat la București, începe să publice monumentală colecție din *Filocalie* (în cele 12 volume), precum și traducerea scrierilor Sfinților Părinți bisericești (în colecția Părinți și Scriitori bisericești).

Este arestat în anul 1958 pentru "*activitate împotriva ordinii sociale*", și va sta cinci ani în temnițele comuniste de la Jilava și Aiud.

După deschiderea politică de după 1964 și la presiunea forurilor academice europene, i se permite să publice mai multe cărți și să participe la câteva întruniri ecumenice mondiale. Așa se face că devine foarte recunoscut pe plan European și mondial, astfel încât i se decernează titlul de *Doctor honoris causa* al Facultăților de Teologie din Thesalonic (Grecia), Facultatea „Saint Serge” din Paris (Franța), celei din Belgrad și mai apoi din București.

E distins cu numeroase premii internaționale, din care amintim: Premiul "*Dr. Leopold Lucas*" al Facultății de Teologie Evanghelică din Tübingen sau Crucea "Sf. Augustin de Canterbury" oferită de primatul Angliei.

Despre personalitatea sa putem spune: Părintele Dumitru Stăniloae – este *cel mai influent teolog al contemporaneității*, venerat de mulți părinți și studenți ca un părinte spiritual. Dar parcă astăzi apare mai mult decât un părinte spiritual ce ne aduce, prin opera sa, la comuniune și, deci, la comunitate. Este o realitate paradoxală să vezi cum teologii protestanți și romano-catolici împărtășesc aceleași idei cu teologii ortodocși, atunci când este vorba de teologia Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae. Și apare, în mod inevitabil, următoarea întrebare: Care este cauza acestei apropieri? Cred că este important să găsim răspunsul la această întrebare, deoarece în el se ascunde și se cuprinde misiunea ce ne revine nouă, teologilor de astăzi, care avem chemarea aruncării năvodului mai la adânc atunci când e vorba despre cercetarea și descoperirea tainelor Ortodoxiei mântuitoare. Însă acest răspuns nu poate fi dat printr-o prelegere, un studiu sau o carte, ci trebuie urmărit prin întreaga noastră activitate teologică ulterioară. De fapt, ceea ce căutăm noi să evocăm în acest an în cuprinsul tuturor manifestărilor și acțiunilor științifice la nivel universitar în Domeniul teologic, nu este un simplu răspuns, ci reprezintă în fond *esența gândirii Părintelui Stăniloae care ne adună spre a ne hrăni cu darurile teologiei sale*. Chiar Preacucernicia sa spunea la un moment dat, ca un testament lăsat teologilor de azi și celor de mâine, că *teologia sa își va împlini rostul numai în măsura în care va plămădi și cultiva, în mintea celor care o studiază, puterea iubirii spre dezvoltarea ideilor la care el a ajuns*.

D-na Lidia, fiica Părintelui Stăniloae, mărturisea odată că nu-l ține minte pe Părintele altcumva decât așezat la masa de scris. Mai mult chiar, copilă fiind, în naivitatea ei de școlăriță, își întrebă odată colegii la ce cărți lucrează părinții lor, crezând cu întreaga sinceritate a vârstei că toți tații din lume asta fac – scriu cărți. Iată ce declară ea într-un interviu: *“A fost o șansă uriașă să cresc într-o familie ca a noastră. La noi nu se vorbea decât de cărți, manuscrise și fotocopii. Pentru tata, nu exista pe lumea altceva decât Dumnezeu, Claudel, Unamuno, Dostoievski, Sfinții Părinți sau marii teologi germani. Atât de mult se vorbea despre Grigorie Palamas, încât aveam impresia că sfântul devenise un membru al familiei noastre, o rudă dragă și apropiată nouă...”*.

Aceste mărturisiri atestă preocuparea înaltă și devotamentul Părintelui profesor pentru literatura patristică și cea creștină în general. Și în ciuda faptului că scrisese mult, traduse lucrări inedite, iar după ce fusese trădat de cei mai buni prieteni și forțat să facă pușcărie pentru o vină închipuită, cărțile lui nu aveau nici o șansă să vadă lumina tiparului. Dar Părintele profesor nu a renunțat. S-a clătinat de mai multe ori și poate ca l-ar fi încercat gândul renunțării, dacă nu l-ar fi întărit blânda sa soție, care, ținută de boală la pat, îi spunea mereu: *“Scrie, Dumitre, scrie! Cândva o să se publice toată munca ta”*. Și așa a fost! După anii 1990 a fost ales membru al Academiei Române, iar editurile de prestigiu din țară au început să se bată pe cărțile și manuscrisele lui.

După o altă mărturisire a aceleiași fiice Lidia, venind din Germania, după 1989, aceasta și-a găsit tatal asaltat de televiziuni, de jurnaliști și oameni de presă. Bucuroasă, l-a îmbrățișat și i-a zis: *“Tată, acum poți fi mulțumit. În sfârșit, a venit vremea recunoașterii”*. Obosit, căutând cu ochii lui albaștri undeva în pământ, părintele Stăniloae a oftat, cugetând mai mult pentru sine și zicând: *“E prea târziu”*. Nu va trece mult timp și va fi diagnosticat cu o boală neiertătoare și fără leac. La următoarea vizită, fiica lui, Lidia, îl va găsi stăpânit – ca niciodată – de o mare neliniște. Nu era vorba despre boală sau de sfârșitul implacabil ce îl pândea. Era altceva. Cu o voce stinsă, părintele s-a confesat pentru prima oară în fața fiicei sale, spunându-i: *“Aș fi putut scrie o carte esențială. Încă nu am scris-o”*. El, care a dat lumii o Dogmatică monumentală, care a tradus ca nimeni altul uriașa operă filocalică și a publicat zeci de cărți fundamentale de teologie, tocmai el se temea de răspunsul pe care avea să-l dea la Scaunul de Judecată pentru imensul talant ce i s-a hărăzit de sus – *bucuria scrisului, dragostea pentru cărți, pentru cuvânt, pentru înțelepciune, pentru apărarea dreptei credințe*.

Iată ce mărturisea într-un interviu din 1992: *“Cum scriam și mai de mult, trebuie...să insistăm pe ceva ce am făcut și până acum, dar... de această dată să o facem într-un mod mult mai apăsător, mai “programat” și mai ținut; și anume: atâta vreme și în măsura în care Domnul ne va îngădui*

și ne va ajuta, să încercăm să ne alimentăm, pe cât se poate, zilnic, prin câte o “perfuzie” pur duhovnicească, încercând să culegem din anumite cuvinte puternice alese din scrierile sfinte, din minunile și din pildele dreptilor care au trăit foarte aproape de noi măcar un strop de putere, de lumină, de nădejde, de viață, de...har... Dar să le luăm într-un chip mult mai conștient, mai treaz, mai concentrat, prețuind mai mult fiecare cuvânt și... înțelegând că acum strângem muniții pentru a contracara puterea întunericului care ne înconjoară și ne atacă nemilos din toate părțile. Să nu le luăm ca prilejuri de a fugi sau de a uita de realitate (deși, pentru puține momente, avem și de aceasta nevoie), nicidecum pentru a ne relaxa și iluziona că totul va fi bine, ci pentru a asuma și a duce realitatea după duhul și după voia lui Dumnezeu...”. Iar mai departe, ca un testament lăsat peste veacuri generațiilor de dascăli ori studenți de teologie, dar și creștini autentici, Părintele profesor mai zice:

“... Nu e mic deci pericolul de a ne petrece puținul timp prețios al vieții într-un fel de inerție agitată, într-un soi de “sedentarism spiritual” pe cât de răvășitor, pe atât de sărăcitor, a cărui tangență cu lumea Duhului să rămână exclusiv una de formă și de teorie. Dar și de aici, dacă știm ce să alegem, cât și cum să luăm, dacă avem discernământ, măsură și control, putem să primim imbolduri, să dobândim repere și indicii esențiale, să asimilăm hrana vitală și chiar să țesem legături reale, vii și veșnice. Însă! Esențialul este să știm să ieșim, să ne smulgem de aici la timp, să alergăm la rugăciune (iar nu să ne rugăm ca și cum am alerga!), să ne lipim mai strâns de Biserică, de slujbe - nu doar la nivel minimal și obligatoriu, nu ca datorie de bifat ori ca obligație de onorat! -, de Taine (de tot ce e taina), să ne legăm de sfinți, să nu ne lăsăm până nu ni-i facem prieteni! Aceștia vor fi cei care ne vor construi casa noastră duhovnicească, zidită pe stânca-Hristos, dacă știm de acum, cât încă mai putem respira, mai putem umbla, mai putem ridica mâinile și mai putem îngenunchea, să-i “cultivăm” cu evlavie și asiduitate și să absorbim de la ei, ca un burete, tot ce au să ne dăruiască”.

Iată de ce teologul contemporan francez Olivier Clement îl numește pe părintele Dumitru Stăniloae “cel mai mare teolog ortodox contemporan”, iar cu privire la opera sa spune că „...pe măsură ce va fi tradusă în limbile occidentale, aceasta va fi una din creațiile majore ale gândirii creștine din a doua jumătate a secolului al XX-lea”.

Spicuiind din opera sa vastă Părintele Stăniloae este de părere că „Fiul lui Dumnezeu s-a coborât în lume în trup smerit de om și a suportat umilirile și patimile cele înfricoșate, ca să ne reveleze adevărul dumnezeiesc, singurul prin care ne putem înălța viața cu adevărat și ne-o putem mântui. Nici unul din sistemele filosofice, câte au fost construite de la apariția creștinismului, nu a putut suporta nici pe departe proba vreunei comparații cu învățătura lui Hristos, nici în încheieturile lui doctrinare, nici

în urmările practice. Creștinismul a rămas pe deasupra tuturor, neîntrecut, neajuns, neînlocuibil, un infinit de profunzime și de armonie. Numai omul care trăiește cât mai conform cu el trezește în toate conștiințele respectul și admirația fără rezerve, numai societatea care și-a încreștinat cât mai deplin conținuturile și aspirațiunile sale de viață s-a constatat că s-a apropiat de idealurile dreptății și armoniei sociale... Toate ideologiile pasionate ale primelor veacuri, pe care a încercat omenirea să le ia ca norme pentru organizarea politică și socială a popoarelor, n-au făcut decât să înmulțească patimile, dezbinările, forțele dezechilibrării și neliniștii în sânul societății omenești, pe măsura depărtării lor de învățătura creștină, care a dovedit în practică un adevăr absolut, lipsit de orice scădere...

*Dar din formele în care s-a ramificat creștinismul în istorie, aceea care a păstrat în mod cu totul curat adevărul lui Hristos, este **ortodoxia**”.*

Numai și numai din dorința de a mărturisi adevărul autentic, adânc înrădăcinat în credința în/lui Iisus Hristos, pe baza argumentărilor și trăirilor Sfinților Părinți bisericești, Părintele Dumitru Stăniloae a recurs prin efortul, strădania și discernământul său la o monumentală operă literară, lăsată nouă drept moștenire ca pe o comoară de mare preț. Este vorba despre o operă ce se remarcă prin conținutul său autentic. În acest sens, vom spune că teologia sa este una hristologică și hristocentrică, adică ea pornește de la Iisus Hristos și prin intermediul lui Iisus Hristos duce tot la Iisus Hristos – Domnul și Mântuitorul nostru. S-a constatat că pornind de la Hristos Cel mărturisit în Sfânta Scriptură, prin Iisus Hristos propovăduit de Sfinții Părinți bisericești, Părintele Stăniloae ajunge la Hristos Cel cosmic și euharistic, Care este și rămâne mereu Același, iar noi împreună cu Sfinții Apostoli, cu martirii, mucenicii și cu Sfinții Părinți suntem contemporani ai lui Hristos. Deci, scrierile Părintelui Dumitru Stăniloae sunt impregnate de prezența Mântuitorului Iisus Hristos. Aici, Domnul Hristos este prezent în măreția slavei Sale, dar și în smerenia Sa slujitoare. Nu este un Hristos conceptualizat, ci Hristos Cel unic și adevărat, Dumnezeuul – Om, prin care suntem trecuți de la moarte la viață și înălțați de pe pământ la cer. De aceea, și din acest punct de vedere, opera Părintelui Stăniloae trebuie considerată un punct de reper. Ea nu ne lasă să orbecăim în căutarea mântuirii, ci ne reîntoarce la Iisus Hristos – Unicul Răscumpărător și Mântuitor. Iar părinții duhovnicești ai Bisericii sunt pildele vii de urmat în viața creștinească, în duhul cărora suntem chemați și mereu îndemnați de Preacucernicia sa să viețuim creștinește. Iar dacă s-a spus că teologia Părintelui Dumitru Stăniloae este o *teologie filocalică*, cu adevărat se constată că ea este una frumoasă prin însăși natura ei, ceea ce înseamnă că, în esență, ea conduce la o înfrumusețare duhovnicească a celor ce se apleacă să o studieze. Oricine citește o scriere a Părintelui profesor poate să-și dea foarte repede seama că are de-a face cu altceva, cu ceva care nu se mai găsește într-o asemenea

consistență și intesitate la alți teologi. Iar acest ceva este duhul Părinților filocalici în care Părintele Stăniloae a scris așa cum a și trăit.

Poate și pentru aceasta cu toții recunoaștem adevărul și realitatea că Părintele Profesor Dumitru Stăniloae avea un chip frumos și pașnic, asemeni crinului Bunei Vestiri. În fața lui senină și diafană întrezăreai cu ușurință „chipul nemuritor al lui Dumnezeu – Iubirea supremă”, iar din vorba lui filocalică simțeau savoarea „persoanei omului aflat în veșnic dialog cu Dumnezeu”. Gesturile lui calme și niciodată de prisos concordau cu gândirea lui sistematică, lipsită de orice ambiguitate. Scrisul său este un urcuș nemijlocit către înviere. Din orice expresie a Părintelui, scrisă ori vorbită, se distingea profilul teologului și a filosofului creștin ortodox de netăgăduit. A fost teologul care a mers la izvoarele dătătoare de binecuvântare și energie necreată, de unde s-a adăpat și a devenit el însuși izvorul, căci viața lui s-a desfășurat ca pe o scenă deschisă. Tot ceea ce el a avut ca dar – talanții și talentul oferit lui de Dumnezeu – le-a arătat tuturor, făcând din acestea un bun comun, al tuturor. A sa monumentală și poate de neegalat operă teologică poate fi citită astăzi și este la îndemâna oricui, însă nu și interpretarea ei, fiindcă o experiență mistică și duhovnicească este necesară celui care încearcă să pătrundă și să înțeleagă teologia lui atât de variată și de profundă. În fapt, la aceasta ne și invită opera sa spre a pătrunde misterul tainelor dumnezeiești spre a noastră înveșnicire fericită.

Baia Mare
15 ianuarie 2013

Cu ocazia
manifestării științifice studențești băimărene
dedicat Concursului Național „*Părintele Dumitru Stăniloae*”.

Pr. conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL

Coordonator responsabil
al Domeniului de Teologie Ortodoxă
din Baia Mare

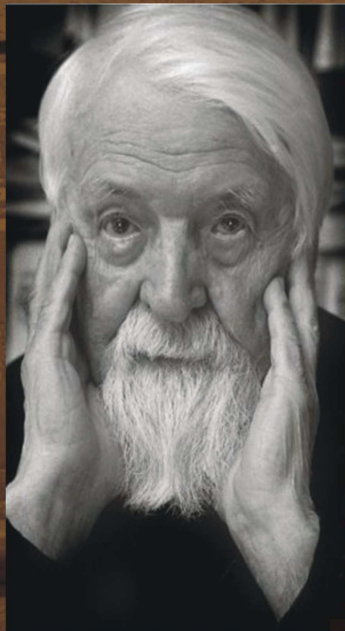
CENTRUL UNIVERSITAR NORD
DIN BAI A MARE
Departamentul de științe
socio-umane, teologie, arte
Domeniul de Teologie Ortodoxă

EPISCOPIA
ORTODOXĂ A
MARAMUREȘULUI
ȘI SĂTMARULUI

ORGANIZEAZĂ

Sesiunea de referate și comunicări
științifice studențești cu tema:

*Tradiție
și originalitate
în opera
Părintelui
Dumitru Stăniloae*

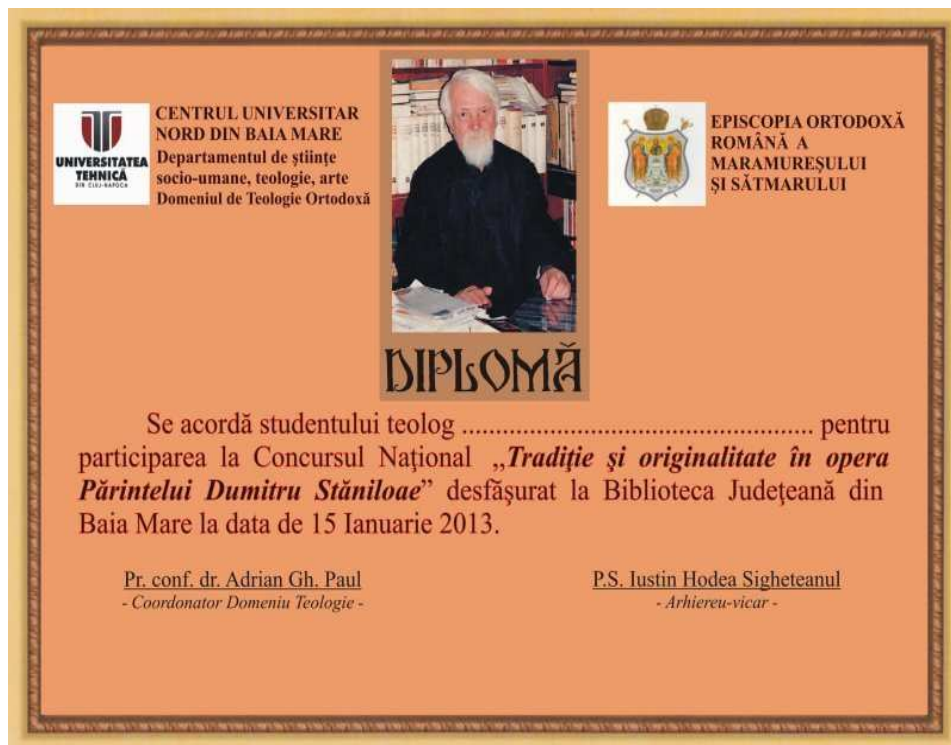
Comitetul de organizare:

Pr. conf. univ. dr. Adrian Gh. Paul
Pr. conf. univ. dr. Ștefan Pomian
Pr. lect. univ. dr. Vasile Borca
Pr. lect. univ. dr. Dorinel Dani
Pr. lect. univ. dr. Teofil Stan
Asist. univ. dr. Valerian Marian
Asist. univ. drd. Eusebiu Borca

Invitați:

Î.P.S. Justinian Chira
- *Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmărușului* -
P.S. Iustin Hodea Sigheteanul
- *Arhiepiscop-vicar* -
Pr. dr. Vasile Augustin
- *Vicar eparhial* -
Pr. dr. Cristian Ștefan
- *Consilier cultural eparhial* -

Evenimentul va avea loc în data de **15. 01. 2013**, de la ora **10:00**,
la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” din Baia Mare

Diplomă de participare pentru susținătorii de referate

Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă potrivit Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae

Diacon Ioan ULICI
Student masterat
Domeniul Teologie Ortodoxă
Baia Mare, ROMÂNIA

Introducere

O spiritualitate adevărată e o spiritualitate vie care angajează toată ființa omului. Ca atare ea este alimentată de o comuniune în rugăciune și de manifestarea identității de credință între mai mulți. Numai această comunicare încălzește viața spirituală a fiecăruia. De spiritualitate ține în mod necesar comuniunea. Această spiritualitate vie care cuprinde întreaga ființă umană se întreține în creștinism de Sfânta Liturghie.

Liturghia ortodoxă hrănește comuniunea spirituală între creștini cu conținutul negrăit de adânc și de bogat al credinței creștine. Urcușul individual al credinciosului spre Dumnezeu prin curățirea de patimi, prin dobândirea virtuților și prin contemplarea rațiunilor creației, n-ar putea avea loc dacă n-ar fi ajutat de un urcuș liturgic spre Dumnezeu, care se înfăptuiește de fiecare cu obștea celorlalți credincioși. Acest urcuș este susținut de Hristos cel înviat și unit cu credincioșii prin Sfânta Împărtășanie. Dar unirea cu Hristos în Sfânta Împărtășanie unește pe credincioșii adunați în Hristos și cu Sfânta Treime, întărindu-le calitatea de moștenitori ai Împărăției Tatălui, având pe Duhul Sfânt odihnind peste ei.

Biserica este corabia în care înaintează credincioșii spre această stare de fii ai Tatălui ceresc. Ea este Împărăția anticipată a Sfintei Treimi, iar locul în care se întărește cel mai mult această împărăție pregustată a Sfintei Treimi este Sfânta Liturghie.¹

Cultul divin este însăși viața Bisericii iar centrul cultului ortodox este Sfânta Liturghie, numită de Sfântul Dionisie Areopagitul „*Taina Tainelor deoarece ea încununează tot ceea ce s-a dat prin celelalte slujbe și unește cel mai deplin pe fiecare credincios și pe toți în Dumnezeu cel Unul și infinit în iubire desăvârșind comuniunea cu Dumnezeu*”².

¹ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă*, Craiova, Editura Mitropolia Olteniei, 1986, p. 5-6.

² Dionisie Areopagitul, *Despre Ierarhia Bisericească*, în *Opere Complete*, trad., introd. și note de Pr. Dumitru Stăniloae, Ed. Paideia, București, 1996, p. 78.

Întemeiată de Mântuitorul Iisus Hristos la Cina cea de Taină (Matei 26, 26-28; Marcu 14, 22-24;) Sfânta Liturghie a evoluat în decursul secolelor de la simplitatea originală la bogăția de azi, păstrând elementele esențiale prezente încă de la început. Ea poate fi descrisă ca o „*structură catehetic-euharistică și sfințitoare*”³ în care suntem educați spre mântuire într-o atmosferă de mulțumire și sfințiți atât prin cuvânt cât și prin împărțirea cu Trupul și Sângele Domnului.

1. Liturghia propriu-zisă: înaintarea comună în Împărăția Sfintei Treimi

Prima parte a Sfintei Liturghii, Liturghia catehumenilor, este numită și Liturghia Cuvântului pentru că în centrul ei stă citirea și explicarea cuvântului lui Dumnezeu cuprins în Sfânta Scriptură. Forma Liturghiei Cuvântului își are originea și modelul în serviciul de dimineață al sinagogii iudaice, dar diferența esențială între acestea constă în aceea că, dacă în serviciul sinagogaal cuvântul vorbit al lui Dumnezeu aduna credincioșii și transforma inima lor, acum Cuvântul întrupat însuși reunește „*comunitatea iar Duhul Său slăvit îl scrie în viața mădurelor Sale*” . În Persoana Cuvântului întrupat s-au împlinit Legea și Prorocii și Duhul Sfânt îl face prezent pe Domnul înviat în mijlocul Bisericii Sale adunate în Liturghie.⁴

Citirea Sfintei Scripturi, momentul central al Liturghiei Cuvântului, reprezintă manifestarea lui Hristos înviat Care El însuși ne vorbește, fapt mărturisit de comunitate prin adresarea directă, înainte și după citirea Evangheliei, „*Slavă Ție Doamne*”. Cuvântul care a regăsit viața întâlnește inima omului și omul vorbește lui Dumnezeu sub lucrarea Duhului, predicatorul având datoria să nu se predice pe sine ci să descopere ceea ce Duhul zice Bisericii.⁵

Prezența Cuvântului întrupat, manifestată de Mângâietorul, face ca citirea Scripturii la Liturghie să fie un act sacramental. Potrivit învățaturii Părinților Bisericii, citirea și explicarea Sfintei Scripturi în cadrul Liturghiei Cuvântului reprezintă o consumare euharistică a cuvântului lui Dumnezeu, o împărțire cu Dumnezeu Cuvântul prin cuvintele Sale. Această împărțire își găsește împlinirea în Liturghia euharistică prin cuminecarea cu însuși Trupul și Sângele Domnului.⁶

³ Pr. Constantin Galeriu, *Mărturisirea dreptei credințe prin Sfânta Liturghie*, în „*Ortodoxia*”, nr. 1/1981, p. 34

⁴ Protos. Drd. Casian Filip, *Misiunea Bisericii Ortodoxe prin Sfânta Liturghie*, în „*Studia Universitatis Septentrionis*”, nr. 2/2012, p. 273.

⁵ Pr. Mircea Basarab, *Biblia în Liturghia și viața spirituală ortodoxă*, în „*Mitropolia Banatului*”, nr. 1-3/1979, p. 460.

⁶ Protos. Drd. Casian Filip, *art. cit.*, p. 274.

În Sfânta Liturghie, Scriptura, Sfânta Evanghelie, partea cea mai importantă a Sfintei Scripturi care cuprinde cuvintele Cuvântului întrupat, are o importanță deosebită chiar ca și carte. Evanghelia este expresia sacramentală a „prezenței lui Hristos în adunare”, ea „întruchipează pe Hristos”⁷ fiind icoana Lui cuvântătoare. De aceea i ne închinăm, o sărutăm iar preotul îi binecuvintează cu ea pe credincioși. Sfânta Evanghelia stă în centrul ritualurilor Liturghiei Cuvântului fiind purtată prin mijlocul adunării la Intrarea mică și așezată pe Sfânta Masă deasupra antimisului până la citirea ei solemnă când cuvântul capătă viață.

În acest sens Părintele Dumitru Stăniloae zice: „*Învățătura dată nouă de Fiul lui Dumnezeu cel întrupat sau înfățișarea faptelor Lui mântuitoare, cu dragostea veșnică a lui Dumnezeu față de noi, arătată în ele, e un prilej de doxologie, de slăvire a lui Dumnezeu,*”⁸

Liturghia a fost și este în continuare, pentru mulți credincioși, unica formă de contact cu Scriptura. Sfânta Liturghie fiind Cincizecimea continuă, Duhul Sfânt face ca în ea cuvântul Scripturii să nu fie primit doar ca o informație intelectuală ci ca el să devină lucrător în suflet în măsura în care noi înșine ne deschidem lucrării harului. Participând la Sfânta Liturghie credincioșii au acces la textul Scripturii actualizat și interpretat de Duhul Sfânt. Așadar, indiferent dacă avem sau nu o altă formă de contact cu Scriptura, numai în cadrul liturgic noi primim cunoașterea necesară pentru mântuire a cuvântului lui Dumnezeu care a fost însușit, interpretat și trăit de Biserică prin lucrarea Sfântului Duh, devenind normativ și dătător de viață.⁹

*Rugăciunea de unul singur a preotului, care săvârșește de-a lungul întregii Litturghii, paralelă cu cererile sau laudele cântate ale poporului credincios, nu-l desparte pe preot de comunitatea credincioșilor, dar îl înfățișează ca rânduie să se roage într-un loc mai înalt (în altar) lui Dumnezeu pentru ea. Ridicarea lui la o intimitate mai adâncă cu Dumnezeu, nu-l scoate din intimitatea cu comunitatea liturgică a credincioșilor, ci îi dă o poziție de inițiativă în realizarea acestui urcuș al comunității închipuind și în această privință pe Hristos, Care a intrat și rămâne în Sfânta Sfintelor cea cerească, înaintea jertfelnicului, străbătând la noi prin Trupul Lui ca printr-o membrană subțiată, înduhovnicită și făcută transparentă prin cruce și drept urmare prin lumina dumnezeiască pe care o iradiază Duhul lui cel Sfânt.*¹⁰

În Sfânta Liturghie lucrarea Duhului Sfânt face ca evenimentele scripturistice să fie actualizate, Liturghia reprezentând o continuare harică a

⁷ Sfântul Nicolae Cabasila, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii*, trad., studiu introductiv și note de pr. prof. dr. Ene Braniște, în *Scrieri*, București, 1989, p. 58.

⁸ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă*, p. 199.

⁹ Protos. Drd. Casian Filip, *art. cit.*, p. 276.

¹⁰ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă*, p. 196-197.

evenimentelor Scripturii. „în Liturghie dispare timpul, rămânând doar un continuu prezent în care trecutul și viitorul sunt trăite concomitent de credincioși prin unirea cu Hristos euharistic. Comunitatea liturgică retrăiește prin puterea Duhului Sfânt în har evenimentul biblic care se prelungește în mod firesc în Liturghie”.¹¹ Liturghia în ansamblul ei este o „recapitulare concentrată a întregii iconomii a mântuirii” cuprinsă în Sfânta Scriptură și, în mod deosebit, „un rezumat al întregii Evanghelii”¹².

2. Liturghia credincioșilor și a Sfintei Împărtășanii

Sfânta Liturghie este alcătuită dintr-o parte pregătitoare, Proskomidia, săvârșită în taină de către preot în altar, și două părți ale Liturghiei propriu-zise, slujită de către clerici împreună cu credincioșii: Liturghia Cuvântului sau a catehumenilor și Liturghia Euharistică sau a credincioșilor. Liturghia Cuvântului și Liturghia Euharistică au o structură paralelă și sunt indisolubil legate. Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu convoacă, vorbește, Se istorisește și, în cele din urmă, Se oferă pe Sine ca hrană¹³.

La Liturghia Cuvântului, în timpul căreia în centrul Sfintei Mese se află Sfânta Evanghelie, Dumnezeu Cuvântul ne vorbește și ni se împărtășește prin cuvânt: citirile din Sfânta Scriptură, predica, rugăciunea și cântarea căci „cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în cel ce m-a trimis pe Mine are viață veșnică” (Ioan 5, 24) iar „cuvintele Mele duh sunt și viață” (Ioan 6, 23).

La Liturghia Euharistică în centrul Sfintei Mese se află Potirul euharistic descoperindu-ne sensul principal al acesteia și anume prefacerea pâinii și vinului în Trupul și Sângele Domnului prin pogorârea Duhului Sfânt invocat în rugăciunea preotului și a credincioșilor și împărtășirea cu acestea, adică cu însuși Dumnezeu Cuvântul întrupat, căci „Cuvântul S-a făcut trup” (Ioan 1, 14) și „dacă nu veți mânca Trupul Fiului Omului și nu veți bea Sângele Lui, nu veți avea viață în voi” (Ioan 6, 53).¹⁴

La Sfânta Liturghie Hristos comunică viața Sa dumnezeiască și înfăptuiește legătura cu noi prin cuvânt și trup. Liturghia Cuvântului se împlinește în Liturghia Euharistică, cele două părți ale Sfintei Liturghii realizând numai împreună întâlnirea deplină cu Hristos cel înviat și intrarea Bisericii în împărăția lui Dumnezeu.¹⁵

¹¹ Pr. prof. dr. Mircea Basarab, *op. cit.*, p. 463.

¹² Sfântul Ioan de Kronstadt, *Liturghia: cerul pe pământ*, Ed. Deisis, 1996, p. 164.

¹³ Paul Evdokimov, *Rugăciunea în Biserica de Răsărit*, p. 155.

¹⁴ Protos. Drd. Casian Filip, *art. cit.*, p. 278.

¹⁵ Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Taina Euharistiei, izvor de viață spirituală în Ortodoxie*, în „Ortodoxia”, nr. 3-4/1979, p. 343-344.

Părintele Dumitru Stăniloae ne spune că „după intrarea cu *Evanghelia, poporul credincios a cântat cântarea întreit sfântă a Serafimilor*” pentru că în Vechiul Testament Hristos nu revelase încă deplin cinstea Sfintei Treimi. În Liturghia Euharistică se cântă Heruvicul, cântare închinată Sfintei Treimi. „*Acum Hristos se va arăta ca cel ce merge spre jertfa mântuitoare, ba chiar ca Cel jertfit ce merge spre îngropare și înviere. Taina este cu mult mai mare. Și pentru fapta această a lui Hristos e lăudată Sfânta Treime, atât de Heruvimi cât și de poporul credincios ce-i închipuiește*”¹⁶

Sfânta Liturghie, Taina Tainelor, este „*paradigma unității între cuvânt și Taină*”¹⁷. Liturghia catehumenilor are în centru cuvântul, împărtășirea cu Dumnezeu Cuvântul prin cuvânt. Liturghia credincioșilor are în centru Taina, împărtășirea cu Cuvântul făcut trup. Cele două părți ale Sfintei Liturghii sunt indisolubil legate, Liturghia catehumenilor pregătind și împlinindu-se în Liturghia credincioșilor.

Prefacerea pâinii și vinului în trupul și sângele lui Hristos la Cina cea de taină și, pe baza ei, în Sfânta Liturghie e un mister de nepătruns în înțelesul și în modul înfăptuirii lui. Misterul prefacerii se întemeiază pe o legătură deosebită între trup și pâine și pe una profundă și tainică între Cuvântul dumnezeiesc și trupul omenesc însuflețit al Lui, în care se prefacă pâinea. În Sfânta Liturghie se spune că Hristos și-a spus trupul Său în această stare de jertfă și La dat ucenicilor și-L va da în viitor tuturor celor ce vor crede în EL „*spre iertarea păcatelor*”.¹⁸

Hristos își unește cecerea Sa cu rugăciunea preotului în cererea Duhului din epicleză., și întrucât atât rugăcinea preotului cât și cererea lui Hristos unită cu a sa este o „*o jertfă cuvântătoare*”. Cea mai înaltă treaptă a rugăciunii Bisericii săvârșită prin preot este rugăciunea prin care se înfăptuiesc diferitele Taine, prin venirea harului propriu lor, iar mai presus de toate epicleza euharistică.¹⁹

Rugăciunea este „*culmea tuturor străduințelor ascetice, este centrul de la care toate celelalte faceri își trag puterea și întărirea*”²⁰. Prin rugăciune omul intră în legătură personală cu Dumnezeu, aflat în el prin harul Său, se predă lucrării mântuitoare a harului și se face de bună voie și întru cunoștință împreună-lucrător cu acesta la mântuirea și îndumnezeirea

¹⁶ Idem, *Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă*, p. 226.

¹⁷ Pr. Lect. Nicolae Dura, *propovăduirea cuvântului și Sfintele Taine. Valoarea lor în lucrarea de mântuire*, București, Ed. IBM al BOR, 1998, p. 230.

¹⁸ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă*, p. 272 și 275.

¹⁹ Idem, *Modurile prezenței lui Hristos în viața Bisericii*, în „*Mitropolia Banatului*”, nr. 1-2/1982, p. 431.

²⁰ Arhim. Sofronie, *Despre temeiurile nevoinei ortodoxe*, trad. de ierom. Rafail, Alba Iulia, 1994, p. 28.

sa în Hristos prin Duhul Sfânt. „Prin rugăciune răspundem chemării lui Hristos, îl implorăm, lăudăm și mulțumim pentru toate simțindu-L prezent în noi ca pe Tu care ne cheamă și agrăiește și nu ca pe un El de care ne vorbește preotul²¹.

Rugăciunea, cultul Bisericii, are întotdeauna un sens catehetic. Rugăciunile „se adresează minții și sunt elaborate teologic-dogmatic și soteriologic în așa fel încât efectul lor să fie iluminarea sufletului cu înțelepciunea divină și pătrundere ca idei care se întipăresc în gândirea credincioșilor încât prezența divină să fie cu adevărat o prezență harică, lucrătoare în suflet unde se pregătește și se consolidează, în mod experimental ceea ce Biserica numește atât de frumos gândirea credincioasă”²². Rugăciunea Bisericii nu poartă doar doctrina creștină ci o pune în lucru prin asceza care o însoțește și prin Tainele care o actualizează.

3. Sfânta Liturghie – structură catehetic-euharistică

Sfântul Nicolae Cabasila, în tâlcuirea pe care o face Sfintei Liturghii²³, arată că săvârșirea acesteia are ca obiect prefacerea darurilor de pâine și vin în Trupul și Sângele Domnului iar ca scop sfințirea credincioșilor. Sfințirea se împlinește prin împărtășirea cu Sfintele Taine, rațiunea de a fi a întregii slujbe care este o înălțare continuă spre acest moment suprem. Rugăciunile, cântările, citirile din Sfânta Scriptură, toate rânduieșile Liturghiei, sunt mijloace care ne pregătesc pentru sfințirea prin împărtășire având însă și ele putere de a ne sfinți prin întâlnirea cu Dumnezeu pe care o mijlocesc și prin aspectul lor catehetic: ne întorc gândul către Dumnezeu, ne învață bunătatea și iubirea Lui de oameni dar și dreptatea și judecata Lui sădind în sufletele noastre iubirea și frica de Dumnezeu și făcându-ne mai zeloși întru păzirea poruncilor Sale.²⁴

Cateheza se împlinește în Euharistie luând în cea de a doua parte a Liturghiei forma de mulțumire și culminând în împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului prin care ne sfințim. De aceea, pe bună dreptate, se poate spune că Sfânta Liturghie este o „*structură catehetic-euharistică și sfințitoare*”²⁵.

²¹ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă*, p. 92.

²² Pr. prof. N. C. Buzescu, *Liturghia-centrul cultului ortodox*, în „*Ortodoxia*”, nr. 1/1981, p. 45.

²³ Sfântul Nicolae Cabasila, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii*, p. 27-28.

²⁴ Protos. Drd. Casian Filip, *art. cit.*, p. 282.

²⁵ Pr. Constantin Galeriu, *Mărturisirea dreptei credințe prin Sfânta Liturghie*, în „*Ortodoxia*”, nr. 1/1981, p. 34

Prin caracterul ei comunitar Liturghia face să fie trăită intens taina comuniunii ecleziale și, prin aceasta, cea a împărăției lui Dumnezeu pe care o anunță și o anticipează.

Împărtășirea clericilor și credincioșilor este împlinirea și rațiunea de a fi a întregii Liturghii. Cântările și rugăciunile ne conștientizează asupra importanței acesteia. „*Trupul lui Hristos primiți și din izvorul cel fără de moarte gustați*” cântăm în timpul împărtășaniei iar cântarea de după aceasta, preluată din slujba Cincizecimii, ne arată roadele cuminecării: „*Am văzut lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc, am aflat credința cea adevărată, nedespărțitei Sfintei Treimi închinându-ne ...*”. Ectenia ne învață că marelui dar al Trupului și Sângelui Domnului trebuie să-i răspundem cu mulțumire.

Sfânta Euharistie nu este doar o simplă cină, o amintire a lucrării de mântuire, nici doar percepție duhovnicească, ci cu adevărat trupul și sângele lui Hristos care a binevoit să se unească cu cei credincioși nu numai în har ci cu trupul și sângele pentru ca unirea să fie deplină, și duhovnicească și trupească. Euharistia este hrană, ce hrănește și în același timp îndumnezeiește. Altfel spus, devine trup, dar și transformă trupul îndumnezeind firea noastră umană, după chipul trupului Său. Trupul nostru pornește, prin Euharistie, pe drumul îndumnezeirii. Cel ce s-a împărtășit de trupul lui Hristos, este purtător de Dumnezeu, după har.²⁶ Fiecare mădular al trupului nostru, unit prin Sfânta Împărtășanie cu Hristos devine mădular al lui Hristos; prin fiecare lucrează Duhul Sfânt care lucrează prin mădulele lui Hristos și iradiază din acestea. Hristos a devenit subiectul mădulelor mele lucrând prin ele, și eu subiectul mădulelor lui Hristos lucrând prin ele. Dar în mod paradoxal eu rămân conștient că sunt cel ce primesc această cinste, nu o dau; că deci nu mă confund totuși cu Hristos. Eu fac lucrurile ce le face Hristos și El face lucrările ce le fac eu; dar puterea ultimă pentru aceste lucruri e în Hristos, nu în mine.²⁷

Dacă Hristos - zice Nicolae Cabasila - a primit în sine trup și sânge lipsite de orice întinăciune și Cel ce fiind prin fire dintru început Dumnezeu a îndumnezeit însăși firea omenească pe care a luat-o și, în sfârșit, în acest trup omenească Fiul lui Dumnezeu a murit și a înviat, cel ce dorește unirea cu Hristos va trebui să se împărtășească din Trupul Lui, să guste din dumnezeirea Lui și să-și lege viața sa de moartea și învierea Domnului... de aceea mâncăm hrana prea sfântă a împărtășaniei și ne adăpăm din sfântul potir pentru ca să ne cuminecăm cu însuși Trupul și Sângele lui Hristos pe care El le-a luat asupra-și încă din pântecul Fecioarei așa că, la drept

²⁶ *Ibidem*, p. 169;

²⁷ Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Taina Euharistiei, izvor de viață spirituală în Ortodoxie*, în „*Ortodoxia*”, nr. 3-4/1979, pp. 508-509;

*vorbind, noi ne facem una cu Cel ce s-a întrupat și s-a îndumnezeit, cu Cel ce a murit și a înviat pentru noi*²⁸.

Sfântul Maxim Mărturisitorul merge mai departe, spunând că fiecare primește din trupul lui Hristos ceea ce i se potrivește lui, sau treptei lui. Se poate spune că fiecare credincios primește întreg trupul lui Hristos, dar actualizează în sine acele lucrări sau puteri ale trupului lui Hristos care sunt mai potrivite cu însușirile lui, urcând pe o linie proprie, dar în solidaritate cu toți, din treaptă în treaptă.²⁹

Rugăciunile finale ale Sfintei Liturghii ne îndeamnă și ne învață să ieșim „cu pace” din biserică ducând pacea și darul lui Dumnezeu primite la Liturghie acasă și oriunde ne aflăm. Să continuăm, cu alte cuvinte, Liturghia printr-o „*Liturghie după Liturghie*” slujind lui Dumnezeu și semenilor cu „*dragoste și dăruire neîmpușinate*”.³⁰

Concluzii

Sfânta Liturghie nu se limitează doar la slujba de celebrare în Biserică, ci trebuie continuată în viața credincioșilor în toate dimensiunile acesteia. Slujirea liturgică, se prelungește și în viața cotidiană a credincioșilor, prin ea Biserica vestește și înfăptuiește venirea împărăției Sfintei Treimi.

Părintele Dumitru Stăniloae este cel care a contribuit substanțial la misiologia ortodoxă, mai ales prin accentul pus pe sfințenia personală ca metodă misionară. În *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă*, spune „*credincioșii ies apoi din Biserică asigurați nu numai de mila și lucrarea mântuitoare a lui Hristos și întăriți de lucrarea Sfântului Duh, ci asigurați și de rugăciunile Maicii Domnului și ale tuturor sfinților către Hristos. Cum au fost însoțiți tot timpul în Biserică de rugăciunile acelor, așa vor fi însoțiți și după ce vor ieși din biserică. Și după ce au întărit comuniunea între ei în Sfânta Liturghie, o vor promova și după Liturghie*”³¹.

În concluzie vom spune că spiritualitatea ortodoxă cere această dublă ipostază a omului, în cadrul liturgic, în calitatea de primitor și dăruitor. La fel, putem preciza aici, că și la nivelul trinitar Fiul primește Duhul pe care-L odihnește și îl dă Tatălui prin strălucirea Duhului din El. Primitor și dăruitor, sunt două calități, două virtuți prin care nu numai că ne situăm în comuniune cu Dumnezeu, dar în același timp și cu semenii.

²⁸ *Ibidem.*

²⁹ *Idem, Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă*, p. 338..

³⁰ Protos. Drd. Casian Filip, *art. cit.*, p. 290.

³¹ Pr. prof. dr. D. Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în Sfânta Liturghie*, p. 387.

Bibliografie

I. IZVOARE

1. **BIBLIA** sau **SFÂNTA SCRIPTURĂ**, tipărită sub îndrumarea și purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Teoctist – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1988.
2. **Sfântul IOAN DAMASCHIN**, *Dogmatica*, trad. de D. Fecioru, Ed. Scripta, București, 1993.
3. **Sfântul NICOLAE CABASILĂ**, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii*, trad., studiu introductiv și note de pr. prof. dr. Ene Braniște, în *Scrieri*, București, 1989.
4. **DIONISIE AREOPAGITUL**, *Despre Ierarhia Bisericească*, în *Opere Complete*, trad., introd. și note de Pr. Dumitru Stăniloae, Ed. Paidea, București, 1996,

II. DICȚIONARE ȘI MANUALE

1. **CHIȚESCU, Prof. N., TODORAN, Pr. Prof. Isidor, PETREUȚĂ, Pr. Prof. I.**, *Teologia Dogmatică și Simbolică vol 2*, Manual pentru Facultățile Teologice, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2005.
2. **BRIA, Pr. prof. dr. Ion**, *Dicționar de Teologie Ortodoxă*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1994.

III. CĂRȚI

1. **Arhim. SOFRONIE**, *Despre temeiurile nevoinței ortodoxe*, trad. de ierom. Rafail, Alba Iulia, 1994
2. **DURA, Pr. Lect. Nicolae**, *propovăduirea cuvântului și Sfintele Taine. Valoarea lor în lucrarea de mântuire*, București, Ed. IBM al BOR, 1998
3. **EVDOKIMOV Paul**, *Ortodoxia*, traducere din limba franceză Dr. Irineu Ioan Popa, arhiereu vicar, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1996.
4. **IDEM**, *Rugăciunea în Biserica de Răsărit*, trad, de Carmen Bolocan, Ed. Polirom, Iași, 1996.
5. **PAUL Adrian Gh.**, *Introducere în Studiul Teologiei Morale*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2006.
6. **IDEM**, *Semnificația morții și a învierii noastre în Hristos*, Ed. Mega Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2005
7. **SCHMEMANN Alexander**, *Euharistia. Taina împărăției*, trad, de pr. Boris Răduleanu, Ed. Anastasia.
8. **Sfântul IOAN DE KRONȘTADT**, *Liturghia: cerul pe pământ*, Ed. Deisis, 1996
9. **STĂNILOAE, Pr. prof. dr Dumitru**, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol.

1 și 2, ediția a III-a, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2003.

10. **IDEM**, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă*, Craiova, Ed. Mitropoliei Olteniei, 1986.

IV. STUDII ȘI ARTICOLE

1. **BASARAB, pr., Mircea**, *Biblia în Liturghia și viața spirituală ortodoxă*, în „*Mitropolia Banatului*”, nr. 1-3/1979.
2. **BUZESCU, pr. prof. N. C.**, *Liturghia-centrul cultului ortodox*, în *Ortodoxia*, nr. 1/1981.
3. **GALERIU, Pr. C.**, *Mărturisirea dreptei credințe prin Sfânta Liturghie*, în „*Ortodoxia*”, nr. 1/1981
4. **FILIP, Protos. Drd. Casian**, *Misiunea Bisericii Ortodoxe prin Sfânta Liturghie*, în „*Studia Universitatis Septentrionis*”, nr. 2/2012.
5. **POMIAN, Pr. Conf. Univ. Dr. Ștefan**, *Taina euharistică și dumnezeiasca Liturghie, izvoare ale teologiei trupului lui Hristos extins în umanitate*, în „*Ortodoxia Maramureșeană*”, nr. 13/2008;
6. **STĂNILOAE, Pr. Prof. Dumitru**, *Modurile prezenței lui Hristos în viața Bisericii*, în „*Mitropolia Banatului*”, nr. 1-2/1982.
7. **IDEM**, *Taina Euharistiei, izvor de viață spirituală în Ortodoxie*, în „*Ortodoxia*”, nr. 3-4/1979;

Cauza și scopul întrupării Fiului lui Dumnezeu potrivit Părintelui Stăniloae

Student **Ioan KRAUCIUC**
Specializarea TOP IV
Domeniul Teologie Ortodoxă
Baia Mare, ROMÂNIA

După căderea în păcat, omul nu mai putea atinge scopul final - unirea cu Dumnezeu prin asemănare și îndumnezeirea după har. Atitudinea sa în noua condiție existențială, în robia păcatului și a morții prin care toți am devenit fii ai mâniei lui Dumnezeu este o dureroasă pasivitate, bazată pe nostalgia paradisului, și o tot mai conștientă așteptare a izbvirii de sus care dădea naștere la o mulțime de căi de izbăvire, fie de a uita moartea (separarea de Dumnezeu), fie voința luciferică a omului de a afla mântuirea singur și de a se auto îndumnezei. Această făgăduință, adevărată în întruparea Domnului nostru Iisus Hristos, ridică prima idee a raiului terestru pe planul transcendent al paradisului spiritual și ceresc. Mărturisind credința în nemurirea sufletului, toate neamurile pământului, fără excepție, își înalță nădejțile, din adâncul mizeriei omenești, în paradisul de dincolo de moarte¹.

Toate acestea s-au dovedit a fi pseudo-căi și omul n-a încetat să sperie și să aștepte pe Mântuitorul promis protopărinților încă de la izgonirea din Rai.

Unitatea Bisericii corespunde planului cel dintâi al Creatorului. Omul avea în sine principiul unității, și pe lângă comuniunea cu Dumnezeu, el era chemat să unifice întreaga creație și să o supună, însă din cauza căderii protopărinților, păcatul a amânat acest plan al lui Dumnezeu și a adus în lume dezbinarea și moartea. Dar Dumnezeu, din marea Sa iubire și milostivire și-a îndreptat Providența Sa spre reunificarea multiplului și restaurarea naturii umane căzute. Aceasta a avut loc prin întruparea Fiului Său, Care a adus natura umană la unitatea originară.

¹ Nichifor Crainic, *Nostalgia Paradisului*, Editura Cugetarea-Georgescu Delafras, București, 1940, p. 354.

1. Pregătirea omenirii pentru venirea Mântuitorului Iisus Hristos

Întreaga istorie a omenirii, va fi o istorie a mântirii, a izbăvirii din cele trei mari robii în care se disting trei perioade, toate având în centrul lor pe Hristos:

- *pregătirea omenirii pentru venirea Mântuitorului de la cădere până la Bunavestire* (de la protoevanghelie la evanghelie), când are loc începutul mântuirii noastre, această pregătire privindu-i pe păgani în special și pe poporul ales în special;

- *de la Bunavestire la Cincizecime* când Iisus Hristos realizează mântuirea obiectivă și împăcarea și unirea oamenilor cu Dumnezeu prin cele patru acte: întrupare, jertfa, înviere și înălțare, ultima pregătind venirea Duhului Sfânt, prin care începe o nouă perioadă;

- *de la Cincizecime până la a doua venire a lui Hristos* în care oamenii întăriți prin har, credință și nevoință sporesc în îndumnezeirea după har pe care au dobândit-o virtual în Hristos, crescând (urcând) până la statura lui Hristos (Efeseni 4,11-13). Hotărârea din veci s-a împlinit în Fiul Care S-a întrupat la plinirea vremii (Gal.4,4), adică atunci când a fost încheiată pregătirea omenirii prin pronia divină pentru venirea Mântuitorului. Pregătirea aceasta s-a făcut concomitent în cadrul lumii păgâne și a poporului ales².

Lumea păgână

Lumea păgână a fost pregătită spre Mântuitorul în chip natură și pozitiv prin legea morală naturală (Rom. 1,19-20), manifestată în conștiință prin care se păstra și întreținea năzuința oamenilor spre adevăr, bine. "*Caci când păgânii care nu au lege, din fire fac ale legii, aceștia neavând lege, își sunt loruși lege*" (Rom.2,14). Pozitiv, pregătirea în lumea păgână pentru venirea Mântuitorului s-a făcut prin reminescentele din Revelația primordială, ca și prin alte acțiuni diferite ale proniei divine, la acestea adăugându-se relațiile neîntrerupte ale păgânilor cu iudeii ca și prin traducerea V.T. în grecește - Septuaginta (sec III î.Hr.), prin care s-a cunoscut clar acum ideea despre venirea Mântuitorului³. În Sf. Scriptura ni se

² Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. II, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1958, p. 568.

³ Natalia Manoilescu-Dinu, *Iisus Hristos Mântuitorul în lumina Sfintelor Evanghelii*, Editura Bizantină, București, 2004, p. 8.

spune că activitatea de pregătire în vederea mântuirii îi cuprinde pe toți oamenii atunci când se afirmă că Logosul divin era *“Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul ce vine în lume. În lume era și lumea prin El s-a făcut, dar lumea lui L-a cunoscut”* (In. 1, 9-10). Nevoia de mântuire din robia păcatului și a morții, a fost simțită de către toate popoarele, întru-cât jertfele, ca mijloc de împăcare cu Dumnezeu, le întâlnim la toate religiile lumii.

Pe evrei

Pe evrei Dumnezeu i-a pregătit în chip deosebit, pozitiv, dar mai ales pe calea Revelației dumnezeiești naturale, prin patriarhi și proroci. Făgăduința proto-evangeliei (Fac. 3, 15) s-a păstrat vie la ei, descoperindu-se treptat amănunte despre Mesia, Cel tăgăduit prin patriarhi și profeți. Astfel, lui Avraam părintele poporului evreu ca și lui Isaac al lui Iacob Dumnezeu le descoperă că printr-un urmaș al lor vor fi binecuvântate toate neamurile pământului (Fac. 22,18; 26,4; 28.14). Prin Iacob li se prezintă chiar și timpul venirii Mântuitorului și seminția din care se va naște. El fiind *“împăciuitorul Căruia I se vor supune toate popoarele”* (Fc. 49,10). Profețiile cu privire la Mesia și la mântuirea adusă de Hristos devin tot mai precise și mai explicite spre sfârșitul V.T., încât la vremea venirii Mântuitorului, Sf. Ap. Luca ne spune că foarte mulți erau cei care așteptau mântuirea în Ierusalim (Lc. 2,38), iar ultimul profet Sf. Ioan Botezătorul chiar L-a indicat cu exactitate *“lata Mielul lui Dumnezeu..”(In. 1.29-30)*⁴.

Posibilitatea și necesitatea

Posibilitatea și necesitatea mântuirii în Iisus Hristos este dată în faptul că păcatul strămoșesc nu este o cădere radicală, definitivă, ireversibilă, ca a îngerilor răi, care au căzut din propria inițiativă: omul, prin ispita diavolului s-a lăsat amăgit, crezând că face un lucru bun. În omul căzut chipul lui Dumnezeu este doar alterat, rămânând năzuința spre adevăr și chiar căzut, omul este potențial participant la harul și chipul lui Dumnezeu. Dacă în sine mântuirea este posibilă pentru om, aceasta nu înseamnă că se putea mântui prin sine.

Necesitatea întrupării trebuie înțeleasă în sensul că:

era cel mai potrivit mijloc pentru mântuirea omului *“căci dacă păcatul a intrat...”*

era cea mai de folos pentru om, nu în sensul unei necesități sau trebuințe a lui Dumnezeu ca și cum Dumnezeu n-ar fi putut sau

⁴ Prof. N. Chițescu, Pr. Prof. Isidor Todoran, Pr. Prof. I. Petreută, *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. II, manual pentru Facultățile Teologice, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2005, 25.

n-ar fi existat pentru El un alt mijloc de mântuire al omului căzut, astfel s-ar pune limite atotputerniciei și atotînțelepciunii lui Dumnezeu, deoarece Fiul ar fi putut găsi și alt mod de a-l mântui pe om - un cuvânt, un decret, dar acesta n-ar fi fost folositor pentru om, întrucât fără restaurarea și întărirea firii în sine omul ar fi căzut iarăși și ar fi fost necesară din nou și din nou mântuirea, iar păcatul nu ar fi fost niciodată biruit; deci întruparea nu este necesară pentru Dumnezeu ci pentru om.

2. Cauza și scopul întrupării Logosului

Biserica prin Simbolul Niceo-Constantinopolitan, care a fost alcătuit pe baza Revelație învață că Mântuitorul s-a întrupat pentru noi și pentru a noastră mântuire (Art. 3). Acest lucru e evident și în Sf. Scriptura: “*Căci Fiul Omului a venit să mântuiască pe cel pierdut*”(Lc. 19,10); “*Căci n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume...*”(In. 3, 17); “*Pe Care Dumnezeu L-a rânduit jertfa de ispășire...*”(Rom. 3, 25).

Nicăieri în Sf. Scriptură nu exista o altă cauză a întrupării lui Dumnezeu, decât căderea omului. De aceea, opinia pelagianștilor, a unitarienilor, a teologilor scolastici și a protestanților, conform căreia întruparea a fost concepută din veci, numai în legătură numai cu planul creării lumii tară raportare la căderea omului, ci doar pentru arătarea iubirii lui Dumnezeu și desăvârșirea creației și a omului, este greșită și fără temei revelațional și contrazice învățătura Bisericii⁵.

Sfinții Părinți afirmă că Dumnezeu a hotărât din veci planul întrupării, având în vedere atât scopul creării, cât și căderea omului, pe care o prevăzuse fiind atot-știutor și tară de care întruparea nu ar fi avut loc⁶.

Învățătura Sfinților Părinți o rezumă, mai târziu, Sfântul Ioan Damaschinul: „*Dumnezeiescul ipostas al Cuvântului lui Dumnezeu... în vremurile din urmă, fără să se despartă de sânurile părintești, a locuit, cum numai El știe, în pântecul Sfintei Fecioare, în chip necircumscriș, fără de sămânță și incomprehensibil, luându-și în însuși ipostasul Lui, cel mai înainte de veci, trup din Sfânta Fecioară... Așadar S-a întrupat, luând din ea pârga frământurii noastre, trup însuflețit cu suflet rațional și cugetător. Pentru aceea,*

⁵ Pr. Dumitru Stăniloae, *Chipul Evenghelic al lui Iisus Hristos*, Editura Centrului mitropolitan Sibiu, Sibiu, 1991, p. 8.

⁶ Idem, *Teologie Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 75.

însuși ipostasul Cuvântului lui Dumnezeu s-a făcut ipostasul trupului... Prin urmare și același este și Fiul Omului, un Hristos, un Domn, singurul Fiu, Unul născut și Cuvântul lui Dumnezeu, Iisus Domnul nostru... Nu propovăduim două persoane deosebite, ci una și aceeași, și Dumnezeu și om în același timp, Dumnezeu desăvârșit și om desăvârșit; în totul Dumnezeu și în totul om”⁷.

Sfântul Irineu de Lyon spune că: „Dacă n-ar fi trebuit să mântuiască trupul Cuvântului lui Dumnezeu nu s-ar fi întrupat”.

Fericitul Augustin afirmă că: „Dacă omul nu ar fi căzui și nu ar fi pierit. Fiu! Omului nu ar fi venit, pentru că n-a fost nici o altă cauză pentru venirea lui Hristos decât să mântuiască pe cei păcătoși”.

3. Întruparea Fiului lui Dumnezeu

Întruparea Fiului lui Dumnezeu e actul de instituire a Bisericii care descoperă în Istorie adevărul despre Dumnezeu întrupat și adevărul despre om. Modul comun de existență a lui Dumnezeu și al omului în Persoana teandrică a lui Hristos.

Întruparea Cuvântului nu reprezintă pentru Biserică numai un fapt istoric și supranatural, ci “înomenirea” lui Dumnezeu este un dar al vieții, e putința omului de a-și realiza viața în plinătatea ei ființială, iar această realizare (mântuirea) e posibilă datorită unității Bisericii.

În Biserică există unitatea ca dar de la Dumnezeu, accesibil odată cu întruparea lui Hristos, în acest context Părintele Dumitru Stăniloae sublinează faptul că Dumnezeu realizează *unitatea intimă a tuturor* în prin Hristos.

Sfântul Nicodim Aghioritul distinge trei moduri de unire⁸ sau comuniune:

- a) după ființă, specific Persoanelor divine;
- b) după lucrare, propriu unirii lui Dumnezeu cu oamenii înainte de întrupare și cel după ipostas, care este de fapt unirea naturii dumnezeiești cu cea omenească în Ipostasul lui Hristos;
- c) prin cel de-al treilea mod se realizează unirea deplină sau *maximală* a lui Dumnezeu cu noi oamenii căci “existența în Hristos este sinonima cu realizarea umana, constituie un mers de la *după chip* la *Chip* sau de la existența iconică la cea reală, asemănarea cu

⁷ Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*, ediția a II-a, trad. De Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1943, p. 177.

⁸ Pr. Dumitru Stăniloae, *Teologie Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 47.

Dumnezeu fiind înțeleasă ca taină a *indumnezeirii* taina unirii cu Dumnezeu în Hristos”⁹.

Mântuitorul unește în Persoana Sa firea dumnezeiască și cea umană, asta înseamnă că dumnezeirea și omenitatea au în Hristos un mod comun de existență și acest mod este unitatea. Unirea celor *două* firi în Hristos nu este ceva abstract, ci ea ni se descoperă ca mod de existență și posibilitate a vieții, ca putere de a învinge moartea și infirmitatea existenței noastre și aceasta este posibil deoarece “*Hristos ia trup omenesc, acel trup care după cădere, există doar fragmentat în individualitățile, îl ia și-l transformă în trupul comuniunii, oferindu-i posibilitatea de a se autodepăși și de a se jertfi pe sine*”¹⁰.

Însă această autodepășire nu se produce în chip magic sau automat, deoarece existența umană nu este scutită de trupul individual, supus păcatului și eșecului, dar acum păcatul și eșecul pot fi asumate într-un nou mod de existență și pot deveni prilej de comuniune cu Dumnezeu. Dar cum se poate întâmpla acest lucru? Se poate prin recunoașterea păcatelor și asumarea lor în Hristos. și prin metanoia¹¹, care este “*prima înviere a omului. Preludiul Marelui Sabat. întâlnirea cu Dumnezeu în infernul eșecului și păcatului omului, primul Har și prima experiență a unității*”¹².

Inomenirea Logosului reprezintă realitatea istorică și concretă a chenozei lui Hristos, care oferă omului posibilitatea de a racorda trăirea sa la modul iposlatic de existență, ia existența “*după fire*” și “*după adevăr*”, de aceea și evenimentul existențial al unității eclesiale nu este altul decât această rezonanță între trăirea omului și kenoza lui Hristos, datorită căreia noi “*devenim frați ai Unuia-Născut, suntem trupul Său și ne unim cu El...pe acestea toate Pavel le-a numit har peste har*” spune Sfântul Ioan Gură de Aur (Omilia 10, 2 la Epistola către Romani).

Prin întruparea Sa ca om Mântuitorul Hristos ne-a făcut accesibilă comuniunea cu Sine ca Dumnezeu, dar mai bine zis cu întreaga Sfântă Treime, și astfel unitatea Bisericii este un reflex al unității Sfintei Treimi¹³. Iisus este Cuvântul lui Dumnezeu (In 1,

⁹ Pr. Ioan C. Tesu, *Omul Taină Teologică*, Ed. Christiana, București, 2002, p. 163

¹⁰ Lb. greacă, etimologic înseamnă "schimbarea minții. sCh. Yannaras. *op. cit.* p. 39.

¹¹ Christos Yannaras, *Adevărul și Unitatea Bisericii*, traducere din lb. greaca de Ierom. Ignatie Trif și Ionuț D. Uliniuc, Editura Sofia, București, 2009, p. 37.

¹² Pr. Boris Bobrinskoy, *Taina Bisericii*, Editura, Reîntregirea, Alba-Iulia, 2004, p. 74; aici Pr B. Bobrinskoy preia această referință din studiul *Întruparea lui Dumnezeu ca temelie a Bisericii*

¹³ Pr. Dumitru Stăniloae, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, vol. I, Editura Cristal, București, 1995, pp. 10-11.

1) *Care a ieșit de la Tatăl și a venit în lume* (In 16, 28) a venit să-i unească pe oameni nu doar printr-o simplă coexistență pașnică, ci să-l unească cu Tatăl Său și Tatăl nostru. Hristos a adus nașterea din nou și o unitate nouă, treimică *pentru ea toți să fie una* (In. 17, 21). Unitatea este un dar de la Dumnezeu, ea nu e proprietatea noastră, iar pe lângă faptul că Hristos a adus-o El Se și roagă pentru unitate, există în Scriptură 3 locuri/versete care relevă acest fapt; In 16, 10 *“Am și alte oi care nu sunt din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc. și va auzi glasul Meu și va fi o turmă și-un păstor... aici El S-a rugat pentru cei ce erau în afara Bisericii și a unității ei. Apoi al doilea loc este In 17, 1 “Părinte Sfinte, păzește-i în numele Tău, în care Mi i-ai dat. ca să fie tina precum suntem și Noi.”* Iar al treilea este In 17, 21 *“Ca toți să fie una. după cum Tu Părinte, intru Mine și Eu intru Tine. așa și aceștia în noi să fie una... “* .

Începând cu întruparea, fiecare act/etapă a lucrării mântuitoare a lui Hristos e decisiv pentru existența însăși a Bisericii căci *“prin întruparea Sa în unirea nupțială cu umanitatea. Hristos poartă în El Biserica”*¹⁴. Pe lângă acestea Mântuitorul mai spune despre Biserică *“porțile iadului nu o vor binu”*(Mt. 16, 18) asta înseamnă că Biserica este menținută în unitate și făgăduințele Sale sunt valabile până la sfârșitul timpului.

Întruparea Cuvântului, adică coborârea Sa în mijlocul făpturii zidite de El și asumarea integrală a condiției umane, constituie momentul central al istoriei. Unii Sfinți Părinți, prin care și Sfântul Maxim Mărturisitorul, au lăsat să se înțeleagă că întruparea Fiului, rânduită din veșnicie, ar fi avut loc independent de căderea lui Adam. Aspirația eternă a creaturii către unirea cu necreatul ar fi, după Sfântul Maxim, temeiul întrupării. Evident, ne aflăm aici în domeniul misterului inaccesibil, care poate fi descifrat, în mod fragmentar și sporadic, doar de unele experiențe duhovnicești¹⁵.

Fiul lui Dumnezeu vine în lume, intrupându-Se și făcându-Se om adevărat dar fără păcat *“la plinirea vremii”* (Gal. 4,4). Dumnezeu putea trimite în lume pe Fiul Său, iar Fiul Său putea să Se întrupeze și să mântuiască pe om îndată după cădere. Dar aceasta ar fi însemnat că omul să fie mântuit în afară de voința lui, ceea ce nu voiește Dumnezeu. Omul a căzut în păcat prin propria sa voință și libertate, de aceea el nu putea fi mântuit decât tot în libertate și voind el însuși mântuirea.

¹⁴ Pr. prof. dr. Todoran Isidor și Arhid. prof. dr., Zăgreaș Ioan, *Teologie Dogmatică*, manual pentru Seminariile Teologice, ediția a VI-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006, 198.

¹⁵ Pr. Prof. D. Stăniloae, *Capetele gnostice, nota 22*, în *Filocalia*, vol. II, Sibiu, 1947, p. 174.

Dar ca să ajungă aici, trebuia să treacă un timp pentru ca să se îndeplinească anumite condiții:

1) Era necesar ca oamenii să cunoască din proprie experiență și să se convingă pe deplin de gravitatea păcatului și a urmărilor lui, ca și de neputința lor de a se elibera din robia păcatului numai prin propriile lor puteri. Astfel, trebuia ca omul să simtă necesitatea ajutorului dumnezeiesc și să dorească cu ardoare acest ajutor.

2) Trebuia ca rătăcirea religioasă și decăderea morală să atingă culmea pentru ca răul să poată fi desființat din rădăcina și odată pentru totdeauna.

3) Venirea Mântuitorului, timpul, locul și împrejurările în care Se va arata Fiul, trebuia să fie cât mai bine cunoscute și de cât mai mulți, ca mântuirea să fie cunoscută și simțită ca bun al întregii omeniri.

4) Omenirea trebuia să facă și ea un progres printr-un lung sir de pregătiri, iar acest progres a dus și s-a concretizat în acel „*fi*” al Sfintei Fecioare Maria (Luca 1,38) prin a cărei curăție și sfințenie Cuvântul lui Dumnezeu să poată fi primit în rândul oamenilor.

Rezumând cele spuse până acum putem observa rolul covârșitor și definitiv al marelui nostru părinte profesor Dumitru Stăniloae, cu privire la actul întrupării Mântuitorului nostru Iisus Hristos. În concepția părintelui profesor, actul iconomieii mântuirii este un dar al unității eclesiale care a fost conceput după sfatul treimic ca rezultat al iubirii treimice. Iar în ceea ce privește Duhul Sfânt, el afirmă că este prezent în fiecare moment după modul în care îi este propriu.

În vederea părintelui profesor, simultaneitatea eclesială-Hristică este concepută prin lucrarea lui Hristos și prezența Duhului Sfântului, ambele constituind cele două mâini ale Tatălui, prin urmare unitatea primită ca dar devine și unitatea Duhului.

În concepția sa, Iisus Hristos ne-a mântuit unindu-ne cu Sine numai dacă acesta este Fiul lui Dumnezeu și prin urmare Dumnezeu adevărat. Căci numai Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu a învins moartea pentru noi și voiește să fim toți cu El în viața veșnică. Numai dacă Hristos este Fiul lui Dumnezeu cel întrupat, El este Mântuitorul oamenilor adunați în umanitatea iubirii izvorâtoare din El.

Bibliografie

I. Izvoare:

BIBLIA SAU SFÂNTA SCRIPTURĂ, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2008.

Sfântul Ioan DAMASACHIN, *Dogmatica*, ediția a II-a, trad. De Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1943.

Sfântul Maxim MĂRTURISITORUL, *Capetele gnostice*, în *Filocalia*, vol. II, Editura Hermes, Sibiu, 1947.

II. Manuale, dicționare, enciclopedii:

TODORAN, Pr. prof. dr. Isidor și ZĂGREAN, Arhid. prof. dr. Ioan, *Teologie Dogmatică*, manual pentru Seminariile Teologice, ediția a VI-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006.

CHIȚESCU, Prof., N., TODORAN, Pr. Prof. Isidor, PETREUȚĂ Pr. Prof. I., *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. 2, manual pentru Facultățile Teologice, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2005.

III. Cărți:

BOBRINSKOY, Pr. Boris. *Taina Bisericii*, Ed. Reîntregirea, Alba-Iulia, 2004.

CRAINIC, Nichifor, *Nostalgia Paradisului*, Editura Cugetarea-Georgescu Delafras, București, 1940.

MANOILESCU-DINU, Natalia, *Iisus Hristos Mântuitorul în lumina Sfintelor Evanghelii*, Ed. Bizantină, București, 2004.

STĂNILOAE, Pr. Prof. Dumitru, *Chipul Evanghelic al lui Iisus Hristos*. Ed. Centrului mitropolitan Sibiu, Sibiu, 1991.

IDEM, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, vol. I, Ed. Cristal, București, 1995.

IDEM, *Teologie Dogmatică Ortodoxă*, vol. 2, Ed. I.B.M al B.O.R. București, 2003.

IDEM, *Teologie Dogmatică și simbolică*, vol. 2, Ed. I.B.M al B.O.R. București, 1958.

TEȘU, Pr. Ioan C. *Omul Taină Teologică*. Ed. Christiana, București, 2002.

YANNARAS, Christos, *Adevărul și unitatea Bisericii*, traducere din Lb. greacă de Ierom. Ignatie Trif și Ionul D. Uliniuc. Ed. Sofia, București, 2009.

**Consecințele unirii ipostatice a firilor în Iisus Hristos,
potrivit operei teologice
a Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae**

Student **Andrei CIONCA**
Specializarea TOD III
Domeniul Teologie Ortodoxă
Baia Mare, ROMÂNIA

Introducere

Părintele profesor Dumitru Stăniloae, numit de către unii „*cel mai mare teolog ortodox al secolului XX*”¹ este fără îndoială și „patriarhul teologiei românești” din toate timpurile. În ceea ce privește opera sa, ea este marcată de o vizibilă originalitate și nu este o simplă compilare de texte patristice, și nici o repetare a lor, ci o *regândire* și o *readâncire* a Teologiei Părinților Răsăriteni, în special a Sfinților Maxim Mărturisitorul și Grigore Palama².

În ceea ce privește lucrarea de față vom încerca să oferim o expunere descriptivă a modului în care sunt prezentate *implicațiile unirii ipostatice* sau *consecințele întrupării Cuvântului*, pentru mântuirea îndreptată mai întâi spre firea omenească a lui Hristos și apoi spre noi, în teologia Părintelui Dumitru Stăniloae.

Prin definiția dată la Calcedon, în 451, se afirmă că Iisus Hristos este Dumnezeu adevărat și om adevărat, având două firi, dumnezeiască și omenească, într-o singură persoană sau ipostas. Cele două firi în persoana lui Hristos sunt unite în mod neîmpărțit, nedespărțit, neamestecat și neschimbat³.

Dar unitatea Persoanei lui Hristos în cele două firi are o serie de consecințe sau de implicații, prin care se arată mai explicit urmările mântuitoare ale întrupării Cuvântului îndreptate întâi spre firea omenească asumată, iar apoi spre noi, prin relația intimă în care e pus omul cu Dumnezeu. Părintele Stăniloae afirmă că „*Hristos nu ne-ar mântui dacă S-ar manifesta ca pur dumnezeiesc prin însușirile și actele firii dumnezeiești*”

¹ Olivier Clement, Postfață la ediția a II-a a volumului II din *Filocalia Românească*, Editura Harisma, București, 1999, p. 351.

² Ștefan Lucian Toma, *Tradiție și actualitate la Părintele Dumitru Stăniloae*, Editura Agnos, Sibiu, 2008, p. 27- 30.

³ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Hristologia Sinoadelor*, în „Ortodoxia”, nr 4, 1974, p. 573.

față de noi, și ca pur omenească prin însușiri și acte ale firii Lui omenești”⁴. Persoana Sa ar rămâne necunoscută și ineficientă și astfel El ne-ar fi inaccesibil ca Dumnezeu și n-ar putea ridica firea Sa omenească la o colaborare pentru mântuirea ei și a noastră.

Urmează deci, să prezentăm consecințele dogmatice care decurg din unirea celor două naturi în Persoana lui Iisus Hristos, Părintele Stăniloae considerându-le pe unele mai mult ca implicații ale unirii celor două firi (de pildă calitatea de Născătoare de Dumnezeu a Sfintei Fecioare sau chenoza) căci stau la baza unirii ipostatice, iar altele consecințe (comunicarea însușirilor, îndumnezeirea sau lipsa de păcat), întrucât se actualizează de pe urma întrupării și reprezintă pe Hristos în realizarea operei de mântuire în fundamentul ei.

COMUNICAREA ÎNSUȘIRILOR:

***„Astăzi a fost spânzurat pe lemn,
Cel ce a spânzurat pământul pe ape”***

Unitatea persoanei în Iisus Hristos, are drept consecință faptul că firii dumnezeiești i se atribuie însușiri omenești, iar firii omenești însușiri dumnezeiești. Însușirile unei firi se comunică celeilalte prin intermediul persoanei, dar fără ca o fire să se desființeze pe cealaltă.

Părintele Stăniloae afirmă că *„Hristos, Dumnezeu-Cuvântul, este Ipostasul ambelor firi și încât în acest unic Ipostas sunt activate și subzistă real însușirile și puterile ambelor firi, se stabilește o comunicare reală între însușirile și lucrările acestor două firi”⁵. Așadar, dacă această comunicare nu s-ar realiza, atunci Ipostasul s-ar manifesta „când ca pur dumnezeiesc, când ca pur omenească”. Prin faptele și pătimirile Sale nu s-ar fi manifestat nimic dumnezeiesc, iar prin minunile Lui umanitatea nu ar avea decât rolul unui organ exterior și pasiv. Dialogul direct între Cuvântul lui Dumnezeu și oameni nu s-ar fi realizat și nu s-ar desfășura în continuare. Prin cuvintele omenești nu ar vorbi Dumnezeu-Cuvântul, iar oamenii nu s-ar întâlni cu El însuși prin mijloacele omenești accesibile lor. *„Dumnezeu nu S-ar fi umanizat, omul nu s-ar fi îndumnezeit”*.*

Unitatea Persoanei

Toată comunicarea aceasta de proprietăți se realizează „prin unitatea Persoanei”, mai precis prin faptul că această persoană este Dumnezeu-Cuvântul întrupat. Părintele Stăniloae subliniază faptul că această comunicare a însușirilor este posibilă pentru că *„Dumnezeu poate să Se facă*

⁴ Idem, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 58.

⁵ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 58-59.

prin voință Persoană a creaturii Sale”. Din Persoana lui Hristos, iradiază, „prin lucrările săvârșite de firea omenească, iubirea dumnezeiască” și, pe de altă parte, prin Persoana lui Hristos „își imprimă firea omenească particularitatea ei în faptele săvârșite cu firea Lui dumnezeiască”⁶.

Părintele Dumitru Stăniloae scoțând în relief rolul Persoanei celei una și nedespărțirea celor două firi în unitatea ei, urmează învățaturii Sfântului Maxim Mărturisitorul, care afirmă: „Nici o fire din cele cărora le era ipostas nu era activată în chip despărțit de cealaltă. Prin fiecare făcea evidentă pe cealaltă. Fiind cu adevărat și una și alta, ca Dumnezeu mișca umanitatea, iar ca om descoperea Dumnezeirea proprie. Pătimea dumnezeiește, ca să zic așa, căci suferea de bunăvoie, deoarece nu era om simplu, și săvârșea minuni omenește, căci le săvârșea prin trup, deoarece nu era Dumnezeu dezvăluit. Încât patimile sunt minunate și noi, prin puterea dumnezeiască a naturii Celui ce pătimea, iar minunile pătimate, fiind împlinite prin puterea pătimitoare a trupului Celui ce le săvârșea”⁷.

Neconfundarea firilor

Fiecare dintre naturi, afirmă Părintele Stăniloae, participă în această unire prin Persoana lor comună, pe baza iconomieii (*oikonomiei*) și nu a necesității. Prin Persoana Logosului fiecare natură comunică celeilalte lucrările (energiile) sale, „nu ca de la persoană la persoană, ci în interiorul aceleiași Persoane”. Astfel comunicarea a fost realizată în aceeași Persoană, „într-un grad maxim permis de condiția neconfundării”⁸. Dar aceasta nu înseamnă că Părintele Stăniloae ar susține ideea potrivit căreia comunicarea însușirilor nu înseamnă schimbarea celor două naturi și nici o comunicare directă a însușirilor uneia celeilalte. Părintele Stăniloae urmându-l pe Leonțiu de Bizanț, spune că prin Persoana lui Dumnezeu-Cuvântul, puterea naturii divine a produs o schimbare în natura umană, conducându-o către aspirațiile naturii divine⁹. Vladimir Lossky susține și el că „dumnezeirea odată pătrunzând natura umană asumată îi dă acesteia o negrăită putere de pătrundere în dumnezeire”¹⁰. Însă potrivit Părintelui Stăniloae, Leonțiu accentuează că prin comunicarea însușirilor nu se desfințează firile. Iar aceasta datorită faptului că firea omenească oricâtă putere dumnezeiască ar

⁶ *Ibidem*, p. 59.

⁷ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Ambigua*, I. 5, în volumul 80 din Colecția *Părinți și Scriitori Bisericești*, traducere și note de Pr. prof. Dumitru Stăniloae, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1983, p. 60-61.

⁸ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 60.

⁹ Emil Bartoș, *Conceptul de îndumnezeire în teologia lui Dumitru Stăniloae*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 2002, p. 240.

¹⁰ Vladimir Lossky, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, trad., studiu introductiv și note de Pr. Vasile Răducă, Editura Anastasia, p. 175

primi tot fire omenească rămâne¹¹. Fiecare natură lucrează potrivit proprietăților sale: mâna omenească ridică pe tânăra fată, dumnezeirea o învie; picioarele omenești merg pe deasupra apelor pentru că le întărește dumnezeirea¹².

Paradoxul este evident: pe de o parte, fiecare natură își păstrează proprietățile și acțiunile, dar pe de altă parte comunicarea reciprocă le implică în acțiune. Soluția acestui paradox, stă în faptul ca ambele acțiuni sunt făcute de către om și prin același ipostas. Astfel, comunicarea se realizează indirect, tocmai pe baza acestor proprietăți. Comunicarea proprietăților are loc numai atunci când cele două naturi sunt privite în unirea lor ipostatică, adică în actualitatea personală de care aparțin aceste proprietăți și nu în cea abstractă, când se consideră a fi în ele însele și separate¹³.

Pentru o formulare mai clară a comunicării însușirilor, Părintele Stăniloae se folosește de învățătura Sfântului Maxim Mărturisitorul, conform căreia o natură este pătrunsă de proprietățile celeilalte numai într-o anumită măsură. Se încearcă, astfel, sugerarea faptului că natura umană a fost îndumnezeită într-o anumită măsură, în timpul existenței pământești, dar îndumnezeirea ei va fi desăvârșită și deplină după Înviere. Însă și atunci afirmă Părintele Stăniloae se va cunoaște „ce este îndumnezeit și ce îndumnezeiește”, adică „firea omenească în deosebirea ei de cea dumnezeiască”, chiar dacă în realitate nu se poate despărți și distinge una de alta. Părintele Stăniloae observă paradoxul și acceptă că, pe de o parte, există un progres continuu în îndumnezeirea naturii umane și pe de altă parte există o anumită limitare sau restricție a naturii umane pri însăși definirea ei ca fiind umană¹⁴.

Teandria lucrărilor

În baza comunicării ipostatice, nici o manifestare și lucrare ale lui Iisus Hristos nu este numai dumnezeiască sau numai omenească, ci teandrică, întrucât dacă e săvârșită prin natura omenească subiectul nu este numai omenească și dumnezeiesc, iar acest fapt, cum am accentuat, nu aduce numai un titlu divin al unei lucrări umane, ci o prezență divină

¹¹ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 60. Vezi și Drd. Ion Caraza, *Doctrina hristologică a lui Leonțiu de Bizanț*, în „Studii Teologice”, nr. 5-6, 1956, p. 330-331.

¹² Vladimir Lossky, *op. cit.*, p. 175.

¹³ Emil Bartoș, *op. cit.*, p. 240-241.

¹⁴ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 62-63.

efectivă, iar, dacă e săvârșită prin natura divină subiectul nu este numai divin, ci și uman, ceea ce implică o prezență umană efectivă¹⁵.

Modul comunicării însușirilor și teandria lucrărilor lui Iisus Hristos depășesc puterea de înțelegere omenească, dar și pune în lumină prețuirea de către Dumnezeu a naturii umane, pe care n-a creat-o ca să o desfințeze, ci ca să o desăvârșească prin prezența Sa și prin unirea cu ea¹⁶.

Această comunicare a însușirilor este exprimată și în imnografia Bisericii Ortodoxe prin cunoscutele cuvinte ale antifonului XV în Joia Mare la Denia celor 12 Evanghelii: „Astăzi a fost spânzurat pe lemn, Cel ce a spânzurat pământul pe ape. Cu cunună de spini a fost încununat Împăratul îngerilor. Cu porfiră mîncinoasă a fost îmbrăcat Cel ce îmbracă cerul cu nori” sau în prohodul de Vineri seară: „În mormânt Viață, pus ai fost, Hristoase”¹⁷. Hristos, Cuvântul întrupat, este acela care a fost spânzurat pe cruce și a pățimit după umanitate. Nici dumnezeirea nu a pățimit (pentru că este nepățimitoare), nici umanitatea singură (pentru că este unită ipostatic cu dumnezeirea Cuvântului), ci a pățimit Cuvântul Însuși, „Cel ce a spânzurat pământul pe ape”¹⁸.

Părintele Dumitru Stăniloae folosește analogia dintre suflet și trup, în încercarea de a ilustra modul în care „Fiul lui Dumnezeu copleșește cu puterile și darurile firii Sale dumnezeiești firea Sa omenească”, dar aceasta nu ca s-o desfințeze, ci ca s-o desăvârșească¹⁹. Astfel, drumul către desăvârșirea și îndumnezeirea noastră a fost deschis.

**ÎNDUMNEZEIREA FIRII OMENEȘTI
ÎN PERSOANA LUI IISUS HRISTOS:**

**„El fiind bogat S-a făcut sărac,
ca voi să vă îmbogățiți prin sărăcia Lui”. (II Cor. 8, 9).**

„Dumnezeu s-a făcut Om, pentru ca omul să devină dumnezeu”.

¹⁵ Idem, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Ediția a II-a, Editura Omniscope, Craiova, 1993, p. 158.

¹⁶ Pr. prof. dr. Isidor Todoran și Arhid. prof. dr. Ioan Zăgărean, *Teologie Dogmatică*, manual pentru Seminariile Teologice, ediția a VI-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2005, p. 205.

¹⁷ Magistrand Coman R. Stan, *Consecințele unirii ipostatice în imnografia Bisericii Ortodoxe*, în „*Ortodoxia*”, nr. 1, 1958, p. 84-85.

¹⁸ Nikos A. Matsoukas, *Teologie Dogmatică și Simbolică*, trad. Nicușor Deciu, Editura Bizantină, București, 2006, p. 209.

¹⁹ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II. p. 65-66. Referitor la analogia dintre trup-suflet și firea omenească ipostaziată de Dumnezeu-Cuvântul, Părintele Stăniloae afirmă că „precum trupul nostru penetrat de suflet nu e numai o alcătuire materială și nu poate fi cugetat despărțit de suflet, așa e și cu firea umană ipostaziată în Dumnezeu-Cuvântul”.

Idealul religios al Răsăritului creștin este *îndumnezeirea* - starea îndumnezeită a ființei umane, pătrunderea sa de energiile divine. Regula de aur a întregii gândiri patristice afirmă: „*Dumnezeu s-a făcut Om, pentru ca omul să devină Dumnezeu*”²⁰.

Potrivit Părintelui Stăniloae istoria are un rol pozitiv, fiind mediul prin care omul este pregătit în procesul îndumnezeirii. Dumnezeu a creat istoria pentru a-l aduce pe om la îndumnezeire. Părintele ține să sublinieze că „*viața în timp, în istorie are o absolută importanță, deoarece contribuția omului la creșterea spirituală în Dumnezeu, pentru veșnica îndumnezeire, e neapărat necesară*”²¹.

Dar pentru că omul nu a avut capacitatea să răspundă chemării lui Dumnezeu, Dumnezeu S-a făcut pe Sine om, rămânând în același timp Dumnezeu, „*ca să Se audă pe Sine însuși și ca Dumnezeu care cheamă, și ca om chemat*”²². Pentru Părintele Stăniloae, întruparea este parte a scopului etern a lui Dumnezeu.

Chenoza - condiție a îndumnezeirii

Ca Fiul lui Dumnezeu să poată umple firea omenească de „slava” Sa, „*slavă ca a Unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr*” (In. 1,14), a trebuit „*să-și facă proprie*” această fire prin întrupare, adică să Se facă ipostasul ei. Această „împropriere” a firii omenești reprezintă smerirea firii lui Dumnezeu, sau așa-zisa „chenoză”, sau „golire” a Lui de slava pe care a avut-o înainte de întrupare (In. 17,5). Părintele Stăniloae susține că chenoza firii dumnezeiești, ca împletire a existenței și activității ei cu firea omenească, are ca revers „îndumnezeirea firii omenești”. Urmând Sfântului Apostol Pavel care spune: „*Cunoașteți harul Domnului nostru Iisus Hristos, că fiind El bogat s-a făcut sărac, ca să vă îmbogățească prin sărăcia lui*” (II Cor. 8,9), Părintele Stăniloae dezvoltă gândirea acestuia afirmând că „*coborârea Fiului lui Dumnezeu la noi este condiția îndumnezeirii noastre*”²³.

Natura omenească a lui Hristos este o fire îndumnezeită, pătrunsă din energiile dumnezeiești încă din clipa Întrupării. Sfântul Maxim aplică aici comparația cu fierul pătruns de foc, făcându-se foc, rămânând totuși fier prin fire- exemplu prin care Sfinții Părinți exprimau de obicei starea unei firi îndumnezeite²⁴.

²⁰ Paul Evdokimov, *Cunoașterea lui Dumnezeu în Tradiția Răsăriteană*, trad. și note Pr. Vasile Răducă, Editura Christiana, București, 1995, p. 140-141.

²¹ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Hristologia Sfântului Maxim Mărturisitorul*, în „*Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă*”, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1990, p. 18.

²² *Ibidem*, p. 15.

²³ Idem, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 66.

²⁴ Vladimir Lossky, *op. cit.*, p. 175.

Sfântul Ioan Damaschin expune astfel îndumnezeirea trupului, care nu-i schimbă însușirile naturale: „*Nici Cuvântul n-a ieșit din granițele Dumnezeirii Sale și din măririle Sale proprii, demne de Dumnezeu, și nici trupul, pentru că s-a îndumnezeit, nu și-a schimbat firea lui sau însușirile lui firești*”²⁵.

Cuvântul dumnezeiesc s-a coborât pînă la cel omenesc, dar prin aceasta cel omenesc a fost atras întru întâmpinarea Sa pînă la a deveni cuvînt revelator de dumnezeire. Ele s-au întîlnit la un punct la care au putut înfăptui o lucrare comună. „*Întruparea lui Dumnezeu atîta îl face pe om Dumnezeu, cât s-a făcut El pe Sine om*”, spune Maxim Mărturisitorul. Părintele Stăniloae dezvoltă această idee a Sfântului Maxim spunând că: „*În Hristos, Dumnezeu Se coboară în gradul maxim la oameni, făcându-și în umanitatea noastră propria umanitate sau devenind Subiectul ei. Iar umanitatea e ridicată în El la maximum în Dumnezeu, învrednicind-o Dumnezeu să fie umanitatea Lui... Mai mult nu se poate coborî Dumnezeu la om, mai mult nu putea fi ridicată umanitatea la Dumnezeu*”²⁶.

Îndumnezeirea propriu-zisă

Părintele Stăniloae afirmă că îndumnezeirea „nu stă într-o dilatare fizică, substanțială a naturii omenești”. Urmînd pedagogiei ascetico-mistice a Sfinților Părinți el vede sau înțelege îndumnezeirea „*ca o purificare de patimi ca expresii ale egoismului și o intensificare spirituală, pentru a face posibilă sălaşuirea iubirii de Dumnezeu și de oameni*”²⁷.

Îndumnezeirea, în general, înseamnă o trezire și o amplificare a puterilor spirituale ce stau amorțite în firea noastră din cauza păcatului, sub pecetea unei vrăji rele. Noi nu putem ști pînă la ce grad pot crește forțele naturii umane. Uriașele variații intelectuale și spirituale de la om la om ne arată că ea nu este încremenită în limite rigide, ci are o mare elasticitate. Noi nu putem ști pînă unde poate fi urcat plafonul ei de sus. Propriu-zis, puterile naturii actualizate și harul ce vine de acolo nu stau alături ca două entități deosebite, ci se sintetizează într-o singură mare forță spirituală. Harul este mai degrabă trezitor și amplificator al puterilor naturii²⁸.

Harul acesta care îndumnezeiește este necreat și nedespărțit de Duhul. Dar acest har al Duhului „nu este însăși ființa cea mai presus de ființă, ci lucrarea ei. Și nici lucrarea totală, deși în sine este neîmpărțită. Nu

²⁵ Ierom. Drd. Chesarie Gheorghescu, *Învățătura despre unirea ipostatică la Sfântul Ioan Damaschin*, în „*Ortodoxia*”, nr. 2, 1971, p. 190.

²⁶ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, vol. I - Colecția Oikoumene, Ediție îngrijită de Camil Marius Dădărlad, Editura Cristal, București, 1995, p. 168-169.

²⁷ Idem, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Ediția a II-a, Editura Omniscop, Craiova, 1993, p. 187.

²⁸ *Ibidem*, p. 187-188.

toată, căci cine poate cuprinde puterea nemărginită a Duhului afară de Iisus Hristos, în care a încăput *plenitudinea dumnezeirii*”(Col. 2, 9)²⁹. Omului i se dă atâta har îndumnezeitor „cât poate suporta”, căci spune Părintele Stăniloae: „*Dacă mi s-ar da tot, m-aș topi ca ceara. Lumina Lui întregă m-ar orbi. În felul acesta Dumnezeu trebuie să ia o chenoză în relație cu omul. Dar și în aceasta se arată libertatea și iubirea Lui*”³⁰.

Iubirea, al cărei subiect a devenit cel îndumnezeit, e dumnezeiască. Omul ajunge astfel izvorul unei iubiri nesfârșite dumnezeiești, un alt Dumnezeu, dar nu de la sine, ci prin har și prin comuniune cu Dumnezeu; nu printr-o ființare autonomă, ci prin participare neîntreruptă la izvorul dumnezeirii. Din el iradiază lumina ca dintr-un alt soare, dar numai întrucât reflectează sau transmite, ca mediu, lumina unicului soare central al existenței. Pe de altă parte, omul nu se confundă cu Dumnezeu, nu se pierde caracterul naturii sale, căci nu din sine iradiază aceste puteri divine, ci ea transmite doar prin formele și organele ei puterea divină ce își are izvorul ultim în natura divină³¹.

Dacă natura oricărui om poate atinge prin îndumnezeire trepte de înălțime uluitoare, cum ni se arată în pilda sfinților, natura umană a lui Iisus Hristos a atins prin îndumnezeirea de care s-a împărtășit, fiind purtată de ipostasul divin, ultima treaptă posibilă de amplificare a puterilor ei, pe care noi nici nu ne-o putem închipui unde se află. Întrucât subiectul în El este Cuvântul dumnezeiesc și, întrucât natura Lui dumnezeiască și lucrarea ei sînt împreunate nedespărțit cu natura omenească și cu lucrarea acesteia, prin toate gândurile, însușirile și direcțiile de lucrare ale firii omenești se manifesta puritatea desăvârșită și iubirea divină. Natura umană nu era anulată, ci ea da forma, canalul și efortul ei întru purificare și dragoste.

Astfel această stare de mare dezvoltare spirituală a naturii umane, nefiind decît o întrepătrundere a ei cu harul divin, încît nu mai putem distinge în iradierea ei de forță ce este uman și ce este divin, pe drept cuvînt poate fi numită *îndumnezeire*.

LIPSA DE PĂCAT A MÂNTUITORULUI:

”Cine dintre voi Mă vedește de păcat?” (In. 8,46)

Păcatul, afirmă Părintele Stăniloae este „o închidere a omului față de Dumnezeu (ca sursă infinită de putere), o voință de a nu mai ține seama de El, de a uita de El; e o dușmănie față de El”. Dar păcatul este o închidere și față de semenii, iar aceasta

²⁹ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama*, Editura Scripta, București, 1993, p. 71.

³⁰ Idem, *Note la Sfântul Simeon Noul Teolog, „Imnele Iubirii”, 11, nota 103*, în „*Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă*”, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1991, p. 362.

³¹ Idem, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Ediția a II-a, Editura Omniscop, Craiova, 1993, p. 189.

duce la o slăbire a caracterului personal a omului, o slăbire a umanității sale iubitoare ³².

După umanitate, Hristos fiind nesticăcios, nu este supus înclinațiilor păcătoase și practicilor vătămătoare. El nu este doar fără de păcat, adică nesticăcios și sfânt, dar nici nu putea să păcătuiască, așa cum Dumnezeu nu poate cădea din Ființă. Nepăcătoșenia este deci sfințenia însăși, iar nu o desăvârșire morală oarecare ³³. În Iisus Hristos nu poate exista păcatul pentru că în El nu e un ipostas uman care să se poată închide față de Dumnezeu cel personal. Umanitatea lui Hristos e complet deschisă Tatălui și Duhului Sfânt. Participă la comuniunea desăvârșită a Fiului cu Tatăl și cu Duhul. Ea nu poate manifesta o „dușmănie” față de Dumnezeu, căci Ipostasul ei e Fiul lui Dumnezeu Însuși. Dar nu se poate închide nici semenilor, pentru că Ipostasul divin în care subzistă real nu are nici „dușmănie” față de oameni, nici o voință de a se afirma împotriva lor, nici o teamă de strâmtorare din partea lor. Dumnezeu este prin excelență iubitor față de făpturile Sale ³⁴.

Iisus Hristos nu numai că n-a săvârșit păcate personale, sau acte contrare lui Dumnezeu și semenilor, dar nu a venit în existență nici cu păcatul strămoșesc. El nu a fost ca om rezultatul unui act de voluptate, în care se manifestă starea de cădere a speciei umane sub necesitatea acestui mod de înmulțire, de care nu pot scăpa nici cei ce sunt curățiți de păcatul strămoșesc. De aceea libertatea lui Iisus de păcatul strămoșesc rezultă din faptul că El Se naște ca om prin inițiativa pe care o are ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu, prin faptul că Cel ce Se naște ca om din Fecioara Maria este Dumnezeu, sau prin faptul că ea este Născătoare de Dumnezeu. Iar aceasta înseamnă că Se naște pe cale supranaturală, fără inițiativa vreunei perechi de oameni. Aici Părintele Stăniloae subliniază faptul că „dacă Hristos a fost fără păcat, rezultă că El este Dumnezeu întrupat”. Căci numai Dumnezeu este fără de păcat și nici nu poate păcătui precum am precizat și mai sus ³⁵.

Sfânta Scriptură ne dă mărturie despre toate acestea: Iisus Hristos este sfânt încă înainte de naștere, fără păcatul strămoșesc, fiind conceput prin lucrare dumnezeiască (In 1,35) și fără păcat personal (In. 8,46; Evr. 4,15; I Ptr. 2,22). Iar Sfinții Părinți urmează Sfânta Scriptură, mărturisind

³² Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 92.

³³ Nikos A. Matsoukas, *op. cit.*, p. 211.

³⁴ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 92-93.

³⁵ *Ibidem*, p. 93.

lipsa de păcat a Mântuitorului, pe care o întemeiază pe zămislirea supranaturală și pe unirea ipostatică³⁶.

Sfântul Ioan Damaschinul specifică faptul că Iisus Hristos, luând natura omenească reală și deplină, a luat-o totuși cu slăbiciunile și efectele ei firești; nu cele reproșabile sau păcătoase, ci cele naturale și ireproșabile („trebuința de somn, flămânzirea, însetoșarea, oboseala, întristarea cu plânsul, sensibilitatea la chinuri, mortalitatea”)³⁷. Pe acestea și le-a însușit organic, ființial, deodată cu firea umană. A acceptat de bună voie suferința, n-a anulat patima ireproșabilă³⁸. Ispitele cărora a fost supus Iisus au fost suferințe reale, pătimite sub greutatea slăbiciunilor umane, dar însoțite de încordarea de voință a Mântuitorului. Iisus nu putea păcătui, pentru că voința Lui umană, deși încordată în luptă reală, rămânea subordonată voinței lui Dumnezeu și nu se putea lăsa să fie covârșită de suferință. Părintele Stăniloae observă că „*firea dumnezeiască întărea prin Ipostasul cel unul voia omenească pentru ca să vrea, nu întărea firea omenească în sensul de a o face nesimțitoare la afecte, sau nu le micșora pe acestea în mod direct*”. Cel care nu vrea, nu mai e om. Sau nu mai e un om tare. Nu mai e un partener demn al lui Dumnezeu, ci un obiect în mâna Lui³⁹.

Dar potrivit Părintelui Stăniloae „afectele sau pătimirile” nu sunt numai „urmări ale păcatelor” ci pot deveni și „instrumente împotriva păcatelor”. Sau altfel spus „antidot al păcatelor”. Însă omul nu poate împlini numai cu puterea sa această lege și deci nu poate scăpa de sub puterea afectelor, pătimirilor, coruptibilității și morții, pentru că nu poate scăpa nici de stăpânirea păcatului. Numai prin Hristos, Care a biruit păcatul, legea e împlinită și firea scapă de sub puterea afectelor, a stricăciunii și a morții. Numai prin Hristos nu mai stă omul sub puterea legii, care durează cât durează lupta neterminată împotriva păcatului⁴⁰.

În trupul Său Hristos a învins păcatul și în împărțășirea de El îl învingem și noi, împreună cu legea și cu moartea; așa că, „*frații mei, și voi ați murit față cu legea, prin trupul lui Hristos, spre a fi ai altuia, ai Celui ce a înviat din morți, ca să aducem roade lui Dumnezeu*” (Rom. 7,4).

³⁶ Pr. prof. dr. Isidor Todoran și Arhid. prof. dr. Ioan Zăgorean, *op. cit.*, p. 206.

³⁷ John Meyendorf, *Hristos în gândirea creștină răsăriteană*, trad. de Pr. prof. Nicolai Buga, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997, p. 176-177.

³⁸ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Ediția a II-a, Editura Omniscope, Craiova, 1993, p. 169.

³⁹ Idem, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II... p. 97.

⁴⁰ *Ibidem*, p. 97-99.

O SINGURĂ ÎNCHINARE LUI IISUS HRISTOS:

**„În numele lui Iisus Hristos să se plece tot genunchiul”
(Filip. 2,10).**

Lui Hristos I se cuvine o singură închinare, ca lui Dumnezeu, pentru că închinarea se adresează Persoanei, iar Persoana lui Hristos e una: Fiul lui Dumnezeu cel întrupat. Părintele Stăniloae consideră că „închinarea e parte dintr-un dialog”, iar dialog nu există decât între „persoană și persoană”. Astfel scoate în evidență faptul că dialogul nu poate avea loc între persoană și natură, fie ea chiar natura unei persoane și chiar a Persoanei lui Iisus Hristos. Dar Persoana în Iisus Hristos e Fiul lui Dumnezeu cel întrupat. Lui I s-a închinat ca lui Dumnezeu și Apostolul Toma: „*Domnul meu și Dumnezeul meu*” (In. 20,28). Dacă I-am da lui Hristos două feluri de închinări, L-am împărți în două persoane.⁴¹

Sfânta Scriptură mărturisește egalitatea de cinstire a Fiului întrupat cu a Tatălui: „*Toți să-L cinstească pe Fiul cum Îl cinstesc pe Tatăl. Cine nu-L cinstește pe Fiul, nu-L cinstește nici pe Tatăl Care L-a trimis*” (In. 5,23); „*Și Dumnezeu L-a preînălțat și I-a dăruit lui nume care este mai presus de orice nume; ca în numele lui Iisus Hristos să se plece tot genunchiul, al celor cerești și al celor pământești și al celor dedesupt*” (Flp. 2, 9-10; comp. Ap. 5, 12; Mt. 28, 117; I Cor. 15, 27; Evr. 1, 6; 2, 9).

De asemenea și Biserica a mărturisit todeauna adorarea Fiului lui Dumnezeu întrupat în întregimea persoanei Sale, iar Sinoadele în ecumenice III, V, VII a stabilit dogmatic aceasta, condamnând toate rătăcirile eretice⁴². Gândirea patristică se exprimă constant în același sens. Astfel Sfântul Ioan Damaschin spune: „*Unul este Hristos, Dumnezeu desăvârșit și om desăvârșit, Căruia, ca și Tatălui și Duhului Sfânt, ne închinăm printr-o singură închinare (adorare) cuprinzând și preacuratul Lui trup, deoarece nu susținem că trupului Lui nu i se cuvine închinare. Trupul este adorat în singurul ipostas al Cuvântului, care S-a făcut ipostas trupului*”⁴³.

Biserica Îl preamărește pe Iisus Hristos în doxologiile sale împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt încă din perioada apostolică. De atunci Îi acorda apelativul de Domn, corespunzător lui Iahve din Vechiul Testament (II Cor. 10,13; Gal. 2,5; II Pt. 3,18 etc.). Părintele Stăniloae arată că în închinarea care i se aduce lui Hristos ca lui Dumnezeu e implicată egalitatea Lui și unitatea Lui cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. De aceea în toate doxologiile Bisericii El este împreună mărit cu Tatăl și cu Duhul. În imnul de după a doua ectenie de la Liturghie, Îi spunem lui Hristos: „*Unul fiind din Sfânta Treime, împreună mărit cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.*” Mai mult chiar în imnografie avem imne care contestă pe cei care ar despărți în două Persoana

⁴¹ *Ibidem*, p. 105.

⁴² Pr. prof. dr. Isidor Todoran și Arhid. prof. dr. Ioan Zăgrea, *op. cit.*, p. 206.

⁴³ Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*, trad. Pr. prof. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005, p. 130.

lui Hristos: „*Jar cei ce te hulesc pe Tine a fi în două ipostasuri Cel neîmpărțit să se rușineze ca unii ce se închină pătrimii. Căci noi ne închinăm Ție Hristoase unuia din Treime*” (Mineiul pe Martie, ziua 20, cântarea a VIII- a, Si acum., a Născătoarei)⁴⁴.

Părintele Stăniloae adaugă că prin faptul că S-a făcut om „nu s-a introdus nici o știrbire în egalitatea și deoființimea Fiului cu Tatăl și cu Duhul Sfânt”. Deși e și om, Iisus Hristos Își păstrează poziția Lui cea din veci în Sfânta Treime. Deși a devenit și om, El rămâne în unitatea de ființă cea din veci cu Tatăl și cu Duhul Sfânt și are și în această calitate slava pe care a avut-o înainte de a fi lumea (In. 17,5). E o slavă care se răsfrânge asupra tuturor oamenilor uniți cu Hristos (2 Tes. 3,14). El e Pantocratorul în trupul omenesc. În ochii Lui omenești, luminoși „*ca para focului*”, (Apoc. 19,12), strălucește infinitatea Tatălui și a Duhului Sfânt. Și tot prin ochii Lui ni se arată iubirea Sa dumnezeiască nesfârșită⁴⁵.

**FECIOARA MARIA, NĂSCĂTOARE DE DUMNEZEU:
„Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu Se va chema
(Lc. 1, 35).**

Cel ce se naște din Fecioara ca om e Dumnezeu

Biserica a considerat totdeauna pe Fecioara Maria Născătoare de Dumnezeu, căci în aceasta se implică mărturisirea că Cel ce S-a născut din ea nu e o persoană omenească deosebită de cea dumnezeiască, ci Însuși Fiul lui Dumnezeu S-a născut din ea, după firea Sa omenească.

Părintele Stăniloae afirmă că „*niciodată nu se naște o fire, ci un ipostas, care în ordinea omenească este o persoană, dacă firea nu vine la subzistență reală decât ca persoană*”. Fecioara Maria naște Persoana Cuvântului dumnezeiesc, Care prin întrupare Se face și persoana firii omenești. Astfel din Fecioara Maria Se naște deci Fiul lui Dumnezeu însuși, că persoană a firii omenești⁴⁶.

Părintele Stăniloae foarte ferm suține că „*a respinge calitatea aceasta a Fecioarei Maria înseamnă a respinge întruparea Fiului lui Dumnezeu, a contesta că Fiul lui Dumnezeu însuși S-a făcut om, a nega că Iisus Hristos este Însuși Fiul lui Dumnezeu cel întrupat pentru un dialog etern cu noi, făcându-Se în acest scop și persoană omenească*”. A nega că Fecioara Maria este Născătoare de Dumnezeu înseamnă a nega că Însuși Fiul lui Dumnezeu S-a făcut Fiul ei, deci Fiul omului. El înțelege prin

⁴⁴ Magistrand Coman R. Stan, *op.cit.*, p. 88.

⁴⁵ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 109-110.

⁴⁶ *Ibidem*, p. 79.

accentul pe care-l pune Iisus numirea Sa de Fiul omului un mijloc al Lui de a ne arăta că, „deși e Dumnezeu, S-a făcut cu adevărat Fiul omului El Însuși”. „Numai întrucât Însuși Fiul lui Dumnezeu S-a făcut Fiul Fecioarei, El S-a făcut Fiul omului și Fratele oamenilor și prin aceasta i-a făcut pe oameni fii ai lui Dumnezeu, prin har. Numai așa Însuși Fiul lui Dumnezeu S-a împărtășit de pătimirile noastre și de moartea noastră și prin aceasta le-a biruit. Numai așa a îndumnezeit firea omenească”.

Potrivit Părintelui Stăniloae, Fiul lui Dumnezeu l-a adus pe om în existență adresându-i-se ca „alter-ego al subiectului Său”. Acum se face El însuși un astfel de subiect dar continuând să rămână El însuși și subiectul creator. El trece astfel în dialog cu oamenii, de la poziția de „partener în afara ordinii lor, în ordinea lor”. De aceea El Își produce Sineși din Fecioara Maria o natură omenească proprie ca subiect uman⁴⁷.

Numele de Născătoare de Dumnezeu (Theotokos) cuprinde toată istoria iconomieii dumnezeiești în lume după Sfântul Ioan Damaschinul⁴⁸, dar încă înainte Sfântul Grigorie de Nazianz spunea: „*Dacă cineva nu crede că Sfânta Maria este Născătoare de Dumnezeu, e despărțit de Dumnezeu*”.

Lucrarea Duhului Sfânt în nașterea Fiului lui Dumnezeu ca om

Faptul acestei nașteri minunate nu e un fapt de natură, ci un fapt al copleșirii naturii de către Duhul dumnezeiesc, într-un mod cu mult mai deplin decât în nașterea celorlalți oameni. De aceea, în Evangheliile și în Simbolurile de credință ale Bisericii primare se atribuie un rol decisiv Duhului Sfânt în zămislirea și nașterea Fiului lui Dumnezeu ca om.

În cazul lui Hristos, Părintele Dumitru Stăniloae vede în lucrarea Duhului Sfânt nu doar o suflare de viață făcătoare ca la creația primului om. De astă dată spune acesta, „*prin lucrarea Duhului Sfânt firea umană se ipostaziază în Însuși Cuvântul lui Dumnezeu*”. La constituirea lui Hristos, Duhul dumnezeiesc ca suflare de viață nu Se mai comunică numai cu măsură, ci în întregime, și nu mai întâlnește în înființarea sufletului sau întregului om ca chip al lui Hristos o inițiativă umană, care poartă în ea și pata voluptății. Acum lucrează singur Duhul Sfânt și în plinătatea lucrării Sale⁴⁹.

Pururea fecioria Mariei

Părintele Stăniloae stăruie asupra faptului că Duhul Sfânt lucrează doar asupra cuiva care oferă puritate sau disponibilitate. Căci „puritatea înseamnă dispobilitate nemicșorată către Dumnezeu, înseamnă anagajarea integrală în dialogul cu Dumnezeu”. Maica Domnului se dăruiește deplin

⁴⁷ *Ibidem*, p. 81.

⁴⁸ John Meyendorf, *op. cit.*, p. 168.

⁴⁹ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 84.

Cuvântului, nu numai prin Cuvânt, ci prin punerea sa integrală la dispoziția Lui. Cine se predă voluptății nu este pur nu este disponibil în mod integral pentru Dumnezeu. În acesta Duhul nu poate copleși legea naturală a nașterii. Potrivit Părintelui Stăniloae „*cine nu face din partea sa totul pentru puritate nu poate fi sfințit de Duhul și copleșit de El. Cine nu se dăruiește integral lui Dumnezeu, într-o deplină eliberare de pasiuni, nu-L poate primi integral pe Dumnezeu ca persoană pentru a-și afla în El personalizarea deplină*”⁵⁰.

Părintele Stăniloae rezumă întregul proces al zămislirii în felul următor:

Iată de ce Maica Celui ce Și-a format firea omenească din ea și cea asupra căreia El a putut lucra pentru ipostazierea firii omenești ce se forma în ea, în Sine, ca în Dumnezeu Cuvântul, trebuia să fie fecioară înainte de zămislire, la zămislire și la naștere. Calitatea Mariei de Născătoare de Dumnezeu și fecioria ei țin împreună. Iar dacă s-a petrecut cu ea o astfel de minune, nu se putea ca ea să nu rămână și după aceea total dăruită lui Dumnezeu, adică fecioară. Cea care L-a ținut în brațe pe Fiul lui Dumnezeu ca om și se împărtășea de puritatea Lui, cum s-a împărtășit de eliberarea de păcatul strămoșesc în momentul sălășluirii Lui în ea, la zămisirea Lui ca om, nu se putea să nu rămână fecioară⁵¹.

„*Ne putem întreba – spune Sfântul Dimitrie al Rostovului - de ce Dumnezeu-Cuvântul întârzie să se coboare pe pământ și să se întrupeze pentru mântuirea omenirii căzute?*” Și apoi răspunde: Pentru că „*înainte de jumătatea celui de-al VI-lea mileniu nu se găsi pe pământ o fecioară curată nu numai cu trupul dar și cu sufletul. Nu a fost decât o singură asemenea făptură, unică prin curăția ei duhovnicească și trupească, ce a fost vrednică să se facă Biserică și Templu al Duhului Sfânt*”⁵². Iar Sfântul Nicolae Cabasila zice: „*Prin frumusețea ei a arătat lui Dumnezeu frumusețea comună a firii*” și „*L-a mișcat spre iubirea oamenilor*”⁵³.

Maica Domnului a fost atât de mult cinstită și în iconografia Bisericii noastre încât stihurile spre lauda ei împodobesc fiecare pagină a cărților de ritual. Cuvintele de preacinstire adresate ei, sunt multe și felurite dar în diversitatea lor toate au o trăsătură comună și anume toate o mărturisesc pe Maria, Născătoare de Dumnezeu și Maică pururea Fecioară⁵⁴.

Iar Părintele Stăniloae observă că, „*Fecioara e numită în cântările Bisericii nu numai Maica Lui Dumnezeu, ci și Mireasa Lui*”. Prin puterea Lui creatoare, El produce în trupul Fecioarei, „*mișcarea de formare a*

⁵⁰ *Ibidem*, p. 88.

⁵¹ *Ibidem*, p. 89.

⁵² Vladimir Lossky, *op. cit.*, p. 169.

⁵³ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 89.

⁵⁴ Magistrand Coman R. Stan, *op. cit.*, p. 86.

*umanității Sale ca chip uman concret al ipostasului Său, ca chip uman concret al Său, aflat virtual în Sine*⁵⁵.

Recapitulând cele prezentate mai sus, observăm că între toate consecințele sau implicațiile unirii celor două firi într-un ipostas, există o legătură internă care face evidentă unitatea Persoanei lui Hristos. Prin toate acestea se pune și mai mult în lumină, și se arată mai explicit urmările mântuitoare ale întrupării Cuvântului, îndreptate mai întâi spre firea omenească asumată, iar apoi spre noi, prin relația intimă în care este pus omul cu Dumnezeu.

Pentru Părintele Stăniloae, unirea ipostatică permite omenirii să fie adusă în relație cu Dumnezeu Cel Întreit în Persoane și Modelul Suprem de comuniune. Prin unirea ipostatică Părintele Stăniloae înțelege o punte care se construiește, între Dumnezeu Cel necreat și omul creat. Prin participarea în Trupul lui Hristos, oamenii participă la divinitatea cu care a fost înzestrat acest trup, care îi duce la starea de incoruptibilitate și îndumnezeire, și în cele din urmă în viața de după înviere la împlinirea eshatologică din cer. Prin unirea ipostatică Dumnezeu se alătură umanității, ca umanitatea să fie înălțată spre Dumnezeu.

Bibliografie

1. Izvoare:

Biblia sau Sfânta Scriptură, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2008.

Filocalia, vol. II, trad., introducere și note Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae, ediția a II-a, Editura Harisma, București, 1999.

Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Ambigua*, în *P.S.B.*, vol. 80, traducere și note de Pr. prof. Dumitru Stăniloae, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1983.

Sfântul Simeon Noul Teolog, *Imnele Iubirii*, traducere și note de Pr. prof. Dumitru Stăniloae, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1991.

Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*, trad. Pr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005.

2. Manuale, dicționare, enciclopedii:

Todoran, Pr. prof. dr. Isidor și Zăgrean, Arhid. prof. dr. Ioan, *Teologie Dogmatică*, manual pentru Seminarile Teologice, ediția a VI-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2005.

⁵⁵ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, vol. I - Colecția Oikoumene, Ediție îngrijită de Camil Marius Dădârlad, Editura Cristal, București, 1995, p. 171.

3. Cărți:

Bartoș, Emil, *Conceptul de îndumnezeire în teologia lui Dumitru Stăniloae*, Editura Cartea Creștină, Oradea, 2002.

Evdokimov, Paul, *Cunoașterea lui Dumnezeu în Tradiția Răsăriteană*, trad. și note Pr. Vasile Răducă, Editura Christiana, București, 1995.

Lossky, Vladimir, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, trad., studiu introductiv și note de Pr. Vasile Răducă, Editura Anastasia.

Meyendorf, John, *Hristos în gândirea creștină răsăriteană*, trad. de Pr. prof. Nicolai Buga, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997.

Matsoukas, Nikos A., *Teologie Dogmatică și Simbolică*, trad. Nicușor Deciu, Editura Bizantină, București, 2006.

Stăniloae, Pr. prof. dr. Dumitru, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, vol. I - Colecția Oikoumene, Ediție îngrijită de Camil Marius Dădârlad, Editura Cristal, București, 1995.

Idem, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Ediția a II-a, Editura Omniscop, Craiova, 1993.

Idem, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II., Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.

Idem, *Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama*, Editura Scripta, București, 1993.

Toma, Ștefan Lucian, *Tradiție și actualitate la Părintele Dumitru Stăniloae*, Editura Agnos, Sibiu, 2008.

4. Studii și articole:

Caraza, Drd. Ion, *Doctrina hristologică a lui Leonțiu de Bizanț*, în „*Studii Teologice*”, nr. 5-6, 1956.

Gheorghescu, Ierom. Drd. Chesarie, *Învățătura despre unirea ipostatică la Sfântul Ioan Damaschin*, în „*Ortodoxia*”, nr. 2, 1971.

Stan, Magistrand Coman R., *Consecințele unirii ipostatice în iconografia Bisericii Ortodoxe*, în „*Ortodoxia*”, nr. 1, 1958.

Stăniloae, Pr. prof. dr. Dumitru, *Hristologia Sfântului Maxim Mărturisorul*, în „*Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă*”, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1990.

Idem, *Hristologia Sinoadelor*, în „*Ortodoxia*”, nr. 4, 1974.

REUNIUNEA TINERILOR ORTODOCȘI Baia Mare, 22-24 august 2013

În perioada 22-24 august 2013, în orașul municipiu de Județ Baia Mare a avut loc Întrunirea Tinerilor Ortodocși din Nord-Vestul Transilvaniei, cu binecuvântarea Î.P.S. Arhiepiscop Andrei Andreicuț, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, cu contribuția majoră a Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului și cu organizarea și susținerea Primăriei și a Consiliului Local Baia Mare în frunte cu Domnul Primar Cătălin Cherecheș.

În Baia Mare a avut loc acest eveniment în premieră, inițiat de Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului la ideea și propunerea Preasfinției Sale Dr. Iustin Sigheteanul și susținut admirabil de Domnul Cătălin Cherecheș, Primarul orașului Baia Mare, împreună cu membri Consiliului Local al Primăriei Baia Mare, adunând peste 1200 de tineri, ceea ce a reprezentat și însemnat o adevărată sărbătoare a orașului Baia Mare.

Tinerii din județele din nord-vestul Transilvaniei s-au adunat, plini de entuziasm, la prima întâlnire de acest gen din zonă. În seara zilei de joi, 22 august, cei peste 1200 de tineri s-au întâlnit la Catedrala episcopală

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

„Sfânta Treime” din baia Mare cu Preasfințitul Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop-vicar al Eparhiei Maramureșului și Sătmăruului, care, după oficierea unei slujbe de Te-Deum, le-a adresat un cuvânt de bun venit. Mesaje de bun venit au fost adresate și din partea oficialităților județene și locale: domnul Cătălin Cherecheș – primarul municipiului Baia Mare și domnul Anton Rohian – prefectul județului Maramureș.

Momente de la deschiderea festivă a reuniunii –Joi, 22 august 2013

Cuvântul de binecuvântare arhierescă al Preasfințitului Iustin Sigheteanul

*Preaiubiți tineri,
Stimați invitați și participanți,*

Ne aflăm în inima Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, Catedrala noastră episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, un spațiu binecuvântat și ocrotit de Dumnezeu. Poate vă puneți întrebarea ce însemnează el pentru noi, ca arhitectură și concepție, și vă spunem că însemnează înapoi la rădăcini, înapoi la voievozi. Acesta este mesajul pe care-l transmite spațiul sacru în care ne aflăm. (...)

Iată-ne într-un moment în care episcopatul este binecuvântat, luminat de prezența fraților voastre aici în municipiul Baia Mare. Dumnezeu ne-a dat aceste gânduri ca să vă aducem în Baia Mare, să vă aducem în Maramureș, la izvoare. Aici sunt izvoarele credinței și niciunde ca și aici nu s-a păstrat atât de frumos puritatea credinței, mărturisirea ei vie și dinamică de către creștinii ei în această parte de țară, prețuirea valorilor cele sfinte, simțul demnității și datoria sfântă. Este o mândrie sfântă, care e îngăduită: bucuria de a fi român, mândria de a fi ortodox, mândria de a fi creștin... Ați venit, ne-ați produs o mare bucurie și veți avea o experiență deosebită, pentru că întâlnirea aceasta înseamnă comuniune în jurul lui Hristos.

Biserica este preocupată de viitorul tinerilor, ... și aflându-ne într-o lume în care sunt atâtea provocări, pozitive și negative, și la care avem atât de puține răspunsuri sau răspunsuri false, Biserica găsește mereu alternative la toate problemele pe care vi le pune în față societatea de azi. În special problema secularizării, care înseamnă desacralizare, înseamnă pustiire de credința în Dumnezeu, înseamnă închiderea bisericilor, stingerea candelor și încetarea rugăciunilor. Prezența voastră atât de numeroasă în biserica Catedrală episcopală din Baia Mare demonstrează că nu ați fost cuprinși de duhul lumii acesteia al secularizării. De curând instaurat în scaunului papal de la Roma, actualul papă Francisc întrebat fiind de ziariști ce părere are despre Ortodoxie a răspuns: „Liturgia bizantină este de o frumusețe unică! Păcat că am dat-o la o parte ... Avem nevoie de Biserica Ortodoxă întrucât din Răsărit vine Lumina, pe când din Apus vine confortul, bunăstarea și consumul”.

Iubiți tineri, cu o astfel de mentalitate a omului modern trebuie să vă luptați și să deveniți nu numai creștini, posedând un certificat de botez, ci mărturisitori. Adică să învățați de iubiți credința, s-o cunoașteți bine, s-o mărturișiți și s-o propovăduiți altora, nu ca să convertiți, ci ca să-i convingeți că creștinismul are cea mai frumoasă credință din lume, o credință mântuitoare! Și întrucât creștinismul nu înseamnă nicidecum lașitate și frică, să aveți curaj! Să aveți curaj spre a-L mărturisi pe Hristos în scopul de a schimba omenirea, de a schimba lumea, dar nu desacralizând lumea, ci aducându-L pe Dumnezeu în lume. Să lucrați împreună cu Dumnezeu, în parteneriat cu Dumnezeu. Abia atunci credința noastră în Dumnezeu are valoare. De aceea, să fim oameni de atitudine. Iar atunci când ne este atacată familia, ne este atacată comunitatea, este înjosită credința și ne este atacată Biserica ori țara, să avem atitudine și să nu stăm pe margine. Trebuie să ne spunem cuvântul; trebuie să înfrumusețăm spațiul, care uneori este suburban. Să mărturisim adevărul credinței noastre, adevărul valorilor eterne învățate în Biserica noastră care e Biserica lui Hristos, în familia noastră sau în comunitatea noastră de unde provenim.

Ați venit în Maramureș să împărtășiți gânduri, experiențe, să acumulați lucruri noi, învățăminte și să câștigați experiențe noi. La inteligența și pregătirea intelectuală pe care o aveți, adăugați un plus de înțelepciune, întorcându-vă la izvoare. Sunteți în Țara Maramureșului, acolo de unde curge credința autentică a Bisericii noastre izvorâtă din Piatra-Hristos. Adăpați-vă și răcoriți-vă sufletul și mintea de la izvoarele sănătoase ale credinței străbune mărturisite de voievozii maramureșeni ...

Vă dorim o experiență deosebită. Să vă umple Dumnezeu inima și Hristos să vă cuprindă întreaga ființă, dăruindu-vă multă bucurie sfântă și pace, iar Maica Domnului, care este ocrotitoarea municipiului Baia Mare, să-și întindă brațele milostive asupra frăților voastre, binecuvântând tineretul din Episcopia noastră, tineretul din țara noastră și din toată lumea. Bucurați-vă astăzi și zâmbiți; fiți plini de fericire!

*Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl
și împărtășirea Duhului Sfânt să fie cu voi cu toți! Amin*

✝ Iustin Sigheteanul

Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române
a Maramureșului și Sătmarului

Mesaje transmise la deschiderea Reuniunii

Mesajul Primarului

Dragi tineri,

Am deosebita onoare de a vă ura bun venit în Municipiul Baia Mare și de a vă felicita pentru modul în care demonstrați că voi, tinerii, puteți reprezenta un reper de credință și seriozitate, oferind încredere și speranță pentru un viitor mai sigur și mai luminos. Din postura de primar, dar și din cea de simplu om cu credință în Dumnezeu, susțin fiecare acțiune și proiect menit să apropie suflete curate în astfel de demersuri, care aduc un plus din punct de vedere religios și cultural comunității noastre.

Acest tip de reuniuni sunt menite să consolideze societatea civilă, dar și comunitățile bisericești și reprezintă acțiuni vitale mai ales în contextul situației economico–sociale prin care trece țara noastră, dar și pentru grava criză de moralitate care afectează din ce în ce mai mult societatea românească, în preponderență tineretul. Este foarte important ca voi, cei în a căror mâini stă viitorul nostru, să identificați cauzele problemelor majore care ne afectează și să conștientizați și alți tineri că prin credință, dreptate, verticalitate și rugăciune acestea pot fi depășite.

Să nu uitați nici o secundă de valorile naționale, de tradițiile și moștenirea spirituală primite de la străbuni, simboluri pe care Biserica Ortodoxă le protejează și le menține în actualitate prin ierarhii noștri. În aceste vremuri tulburi pe care le trăim este mai important ca oricând să luptăm pentru apărarea identității noastre naționale, culturale și religioase.

Vă felicit pentru interesul de care dați dovadă prin prezența voastră aici, în Baia Mare, la Reuniunea Tinerilor Creștini Ortodocși.

Vă doresc succes în îndeplinirea obiectivelor pe care le aveți și vă asigur de întreaga mea considerație.

Cu prețuire,

Cătălin Cherecheș
Primarul Municipiului Baia Mare

Programul Reuniunii Tinerilor Ortodocși

Joi, 22 august:

- primirea oaspeților și a delegaților în 7 biserici din Baia Mare (între orele 13-16)
- între orele 20-21: Deschiderea Reuniunii - la Catedrala Episcopală din Baia Mare,
- rugăciunile de seară, Te Deum
- mesajul de bun venit al Primarului Municipiului Baia Mare – Cătălin Cherecheș
- mesajul Prefectului de Maramureș
- cuvântările ierarhilor
- între orele 21,00 – 22,30: - program muzical de seară - în zona Catedralei episcopale din Baia Mare.

Vineri, 23 august:

- între orele 8-9: rugăciunea de dimineață în 7 parohii din Baia Mare
- între orele 10,00-11,30 - dezbaterăa temei *Tinerii în fața provocărilor contemporane* (activitatea se va desfășura în 7 biserici și 7 școli)
- între orele 14 - 17 "*atelier*": Istorie și tradiție creștină în Nord-Vestul Transilvaniei, Valori estetice ieri și azi (Religie și Etnologie, Arta lemnului, Arta icoanei)
- între orele 18:00 - 19:00 "cina participanților" - la Muzeul Satului
- între orele 19:00 - 20:00 Procesiunea "*Bucuria de a fi creștin*", (Muzeul Satului - Primăria Municipiului -Catedrala Episcopală)
- între orele 20:00 - 21:00: - rugăciunile de seară, cuvântări ale ierarhilor
- între orele 21:00 - 22:30: - program muzical de seară - în zona Catedralei episcopale din Baia Mare.

Sâmbătă, 24 august:

- între orele 8-9: rugăciunea de dimineață în 7 parohii din Baia Mare
- între orele 10-11:30 dezbateră: "*Tinerii ortodocși - Mărturisitori ai identității*"
- între orele 14:00 -15:00: rugăciuni de mulțumire, mesaje ale autorităților locale și județene
- cuvântări ale ierarhilor.

Vineri, 23 August, de la ora 9.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la rugăciunea de dimineață ținută în biserica „Sfântul Nicolae” la care au fost repartizați o grupă de 180 de tineri participanți la reuniune. După rugăciune Preasfinția Sa a vorbit tinerilor despre provocările societății contemporane și alternativa Bisericii la acestea.

Ateliere și dezbateri

Pe parcursul zilei de vineri, 23 august, tinerii au participat la un amplu program de ateliere și manifestări dedicate moștenirii culturale și a spiritualității ortodoxe a zonei de nord vest a Transilvaniei. PS Iustin Sigheteanul a participat, astfel, la dezbateri, la Seminarul Teologic și la mai multe școli din municipiul Baia Mare, unde tinerii au fost împărțiți pe grupe mai mici pentru a putea discuta mai bine pe marginea temelor propuse și pentru a se cunoaște.

Între atelierele la care au participat tinerii, amintim: „*Tinerii ortodocși în fața provocărilor contemporane*“, prilej cu care au fost identificate obstacole pe care le au de înfruntat în viața lor socială, culturală și religioasă, și au căutat soluții pentru depășirea acestora; „*Tinerii ortodocși, mărturisitori ai identității*“, privind menținerea identității culturale și religioase a românilor din nord vestul Transilvaniei în context european contemporan. De asemenea, au avut loc conferințe pe tema

„Istorie și tradiție creștină în nord-vestul Transilvaniei“, susținute de Pr. Dr. Vasile Augustin și Pr. Dr. Cristian Ștefan.

P.S. Iustin alături de tinerii adunați în Biserica „Sfântul Nicolae”

Vineri, 23 august, PS Iustin Sigheteanul împreună cu unul din grupurile de tineri, a participat la rugăciunea de dimineață în Biserica „Sfântul Nicolae“. După rugăciune, ierarhul a vorbit tinerilor despre provocările societății contemporane și alternativa Bisericii la acestea.

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

De la ora 10.30, P.S. Iustin Sigheteanul a trecut pe la Seminarul Teologic și pe la mai multe școli din municipiul Baia Mare, unde tinerii au fost împărțiți pe grupe mai mici spre a dezbate anumite teme și probleme interesante pentru tineri și pentru a se cunoaște mai bine.

*De la ora 14.30, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la prelegerea: **Istorie și Tradiție Creștină în Nord-Vestul Transilvaniei**, la care au luat parte 400 de tineri, cărora le-a și vorbit despre icoana bizantină în bisericile din Maramureș. In final s-a vizitat Muzeul de Etnologie și Artă Populară din Baia Mare.*

Muzeul de Etnologie și Artă Populară din Baia Mare

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

După dezbateri și întruniri incitante, toți tinerii s-au întrunit la Muzeul Satului din Baia Mare, unde *la ora 18.00*, a fost întâmpinat I.P.S. Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului.

Întrunire generală la Muzeul Satului din Baia Mare

Întâmpinarea Î.P.S. Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț

De la Muzeul Satului împreună ierarhi, organizatori și tineri au pornit procesiunea „*Bucuria de a fi creștin*” pe străzile orașului Baia Mare, către Catedrala Episcopală pe o distanță de 3 km.

Procesiune solemnă pe străzile din Baia Mare

Cel mai impresionant moment al manifestării a fost cel al procesiunii, în care au fost parcurși aproximativ trei kilometri pe jos, de la Muzeul Satului la Catedrala episcopală. Tinerii au mers într-o coloană, în fața căreia era purtată icoana cu Maica Domnului, ocrotitoarea orașului Baia Mare. Pe parcursul procesiunii, tinerii, dar și ceilalți credincioși care i-au însoțit au intonat cântări în cinstea Maicii Domnului. La această procesiune s-a intonat și Imnul României, iar participanții, au fost îmbrăcați, în mare parte în costume tradiționale.

Tinerii s-au arătat foarte uniți, fapt dovedit și la finalul procesiunii, când, după momentul rugăciunii, cei peste 1200 de participanți și-au dat cu toții mâinile, evidențiind astfel imaginea „Mitropoliei tinere”, din care fac parte.

Ajunși la Catedrala Episcopală, tinerii au fost întâmpinați în dangăt de clopot, iar I.P.S. Mitropolit Andrei a dat binecuvântarea pentru începerea rugăciunilor de seară, rostite de către tineri cu lumânări aprinse ținute în mână, după care le-a rostit un pilduitor cuvânt de învățătură și povățuire părintească.

Procesiune la intrarea în curtea Catedralei episcopale

Prezența tinerilor și a înalților ierarhi în fața Catedralei episcopale

După rugăciunile de seara, I.P.S. Mitropolit Andrei a ținut tinerilor un frumos și adecvat cuvânt de învățătură și a oferit tinerilor o carte cu cântări în cinstea Maicii Domnului. Întâlnirea s-a încheiat cu cântarea *Apărătoare Doamnă* și alte cântări închinare Maicii Domnului, iar în final s-a cântat *Cu noi este Dumnezeu*.

Momente din timpul slujbei de seară

Au fost multe momente foarte emoționante, printre acestea a fost și „Ceremonia lumânărilor”, când 20 de tineri, reprezentanți ai delegațiilor din cele 20 de protopopiate implicate, au rostit câte un mesaj, din partea fiecărei delegații, și câte un verset de laudă, apoi au așezat câte o lumânare la icoana Maicii Domnului.

Seara s-a încheiat cu un frumos spectacol folcloric, oferit tinerilor de Ansamblul Național „Transilvania” din Baia Mare împreună cu câțiva invitați de marcă ai folclorului românesc.

Emoții la închiderea festivă

Sâmbătă, 24 august, după rugăciunea de dimineață, oficiată în cele șapte biserici parohiale din Baia Mare, tinerii s-au întâlnit, din nou, la dezbateri pe tema „*Tinerii Ortodocși - Mărturisitori ai Identității*“, apoi, după-amiază, au participat la rugăciuni de mulțumire, prilej cu care au fost adresate mesajele din partea autorităților locale și județene, având în vedere faptul că Reuniunea Tinerilor Ortodocși la Baia Mare a fost organizată ca urmare a inițiativei comune a primarului municipiului Baia Mare, Cătălin Cherecheș și a Preasfințitului Iustin Sigheteanul. De asemenea, organizarea Reuniunii a fost susținută și de Consiliul Județean, Inspectoratul Școlar al

Județului Maramureș, Muzeul de Etnografie și Artă Populară, sponsori și voluntari.

Un moment deosebit al închiderii festive a Reuniunii a fost prezența în mijlocul tinerilor a Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Justinian, al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, alături de P.S. Iustin Sigheteanul, la Catedrala episcopală. IPS Justinian le-a adresat un cuvânt părintesc celor prezenți și le-a oferit o carte intitulată „Dialoguri“.

Foarte emoționant a fost discursul rostit de către Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Justinian, al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, care a relatat numeroase întâmplări pilduitoare din tinerețea sa. De asemenea, ierarhul a evidențiat faptul că libertatea poate fi atât un beneficiu cât și un pericol, comparând perioada lipsită de libertate din trecut cu cea de azi, punctând o parte din greutățile vieții din prezent, când foarte multe familii sunt amenințate, mai ales prin plecarea părinților la muncă în străinătate.

Cuvânt părintesc al Î.P.S. Justinian Maramureșeanul

IPS Justinian a afirmat că este mult mai greu, în ziua de azi, pentru părinți, să asigure cele necesare traiului și creșterii copiilor, de aceea i-a îndemnat pe cei tineri să îi susțină pe părinți în eforturile lor și să le acorde aprecierea cuvenită pentru sacrificiile făcute de aceștia. De asemenea, ierarhul a mai remarcat importanța pe care Biserica și Școala le au în ceea ce privește educația tinerilor de azi.

La final, PS Iustin Sigheteanul a transmis mesajul de binecuvântare și apreciere al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și l-a felicitat pe părintele Milan Balan, consilierul sectorului Teologic Educațional, și întregul colectiv care a lucrat la buna desfășurare a programului, coordonatorilor din protopopiatele Mitropoliei, delegațiilor eparhiilor din țară, și le-a adresat tinerilor urarea să se întoarcă acasă cu o experiență creștină îmbogățită, să poarte în sufletul lor bucuria de a fi creștini, pe care să o mărturisească cu fidelitate și curaj tuturor tinerilor.

Cuvânt de binecuvântare

"... v-aș îndemna să strângeți merinde, mișcând, după cum spune proverbul, orice piatră de unde ați putea avea folos. Să nu ne temem că este greu și că este nevoie de osteneală! Să ne aducem aminte de înțeleptul care ne-a sfătuit că trebuie să alegem viața cea mai bună și să facem fapte de virtute, cu nădejdea că obișnuința va face plăcută o viață ca aceasta. Este rușinos să pierdem prezentul, iar mai târziu să rechemăm trecutul, când căința nu ne mai folosește." (Omilia XXII-a către tineri a Sf. Vasile cel Mare)

Dragii noștri fii și fiice duhovnicești, parcă mai mult ca niciodată societatea este cuprinsă de frământări și îngrijorări. Nu sesizăm niciun război al armelor însă luptele se dau în fel și chip iar sufletele multor oameni sunt cuprinse de frică.

Mântuitorul i-a certat pe Apostoli pentru că se temeau în mijlocul furtunii pe Marea Galileii. Poate și voi aveți diferite temeri pe marea involburată a vieții acesteia. Sunt provocări ale acestui veac. În unele situații este vorba de sărăcie, altele de boli incurabile, unii își fac griji pentru alegerea unei profesii, alții pentru întemeierea unei familii. La acestea se adaugă decepțiile privind nedreptățile sociale, corupția, violența. Toate aceste realități pe care le trăim constituie adevărate provocări în drumul vostru prin viață. Însă, cel credincios nu se lasă biruit - își alungă frica! În felul acesta nu dă satisfacție diavolului. „*Pentru aceea, având bună îndrăzneală, zicem: "Domnul este într-ajutorul meu; nu mă voi teme! Ce-mi va face mie omul?"* (Evrei 13,6).

Noi suntem biruitori cu Hristos! Avem de partea noastră pe Cel Atotputernic. Dar, este foarte important pentru fiecare dintre voi, să vă hotărâți:

- Eu de partea cui sunt?

O altă provocare a societății noastre este confuzia între bine și rău, valoare și nonvaloare, moral și imoral: „*...cetatea sfântă se va pângări iar în loc se va pune urâciunea pustirii...*” (Daniel 11,31). Tendința aceasta este evidentă și o întâlnim în multe forme. Sunt multe exemple de înjosire - pângărire a ființei umane, a sufletului chemat să fie "cetate sfântă". Voi - tinerii ortodocși, luminați de credință, veți ști să așezați lucrurile la locul cuvenit!

Societatea românească a supraviețuit de-a lungul secolelor bazându-se pe educația și valorile promovate în familie, în școală și în Biserică. Uneori se încearcă destabilizarea acestor instituții susținătoare de neam și de

suflete, dar noi știm că Biserica este a lui Hristos și nici porțile iadului nu o vor birui!

Ne întristează pierderile materiale, economice ale țării și ale poporului nostru și cu atât mai mult, suntem motivați să nu ne pierdem zestrea culturală și spirituală pe care o avem. (...)

Vă mulțumim pentru că ați participat la Reuniunea Tinerilor Ortodocși de la Baia Mare. Invitația noastră la reuniune și comuniune de fapt este permanentă, deoarece Biserica Ortodoxă și noi, slujitorii ei, mereu vă chemăm să aveți parte de bucurii sfinte.

✝ Iustin Sigheteanul

*Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române
a Maramureșului și Sătmarului*

Mărturiile participanților la Reuniunea Tinerilor Ortodocși

Adolescența, definită și percepută, de regulă, ca perioadă de trecere, aflată sub semnul schimbărilor de perspectivă, al modificărilor în modul de raportare atât la propria persoană, cât și la cei din jur, este o etapă a testării limitelor și a încercării de adaptare la o societate în care reperele sunt înlocuite într-un ritm debusolant de alert. De asemenea, instabilitatea imaginii de sine generează și o serie de incertitudini, accentuate și de multitudinea de informații, sfaturi, și opinii provenite dintr-o varietate de surse și care adesea copleșesc prin caracterul contradictoriu pe care îl au. Caracterul și educația tânărului nu se formează doar acasă, doar în biserică sau doar în școală, iar importanța anturajului este una deloc neglijabilă, cu atât mai mult cu cât nevoia de apartenență la un grup și cea de socializare îl determină, adesea, pe adolescent, să acționeze nu conform gândirii sale, ci conform normelor impuse de grupul din care face parte sau din care aspiră să facă parte. Influențele externe creează conflicte interioare, iar responsabilitatea de a lua decizia corectă poate produce tensiuni a căror formă de manifestare transformă o intenție bună, incorect interpretată de cei din jur, în special de către persoanele care dețin autoritatea - fie ei părinți sau profesori, într-un gest de revoltă, de nesupunere, de încălcare a regulilor de conduită. Contextul social contemporan nu simplifică traseul spre

maturitate al adolescenților, ci, dimpotrivă, îl transformă într-o adevărată cursă cu obstacole: tehnologia de ultimă generație și spațiul virtual, dincolo de rolul major pe care îl dețin în comunicare și informare, funcționează ca mărci ale imaginii pe care tânărul își dorește să o proiecteze despre sine, nu întotdeauna în concordanță cu realitatea.

Se resimte, așadar, nevoia unor modele de comportament, a unor norme pe deplin înțelese, nu impuse, ci asumate în mod deliberat, care să promoveze altceva decât interesul pentru senzaționalul mediatic și care să realizeze trecerea de la *ceea-ce-am* la *ceea-ce-pot-fi* și la *ceea-ce-sunt*. Reuniunea Tinerilor Ortodocși care s-a desfășurat în perioada 22-24 august la Baia Mare a avut ca scop tocmai această întoarcere înspre valorile și principiile umane și înspre relația cu Dumnezeu ca legătură unică, personală, iar cei vizați au fost, cu precădere, adolescenții. Biserica este pe deplin conștientă de nevoile și fragilitatea acestei vârste, precum și de suportul de care tinerii au nevoie în această etapă de formare. Religia nu se rezumă la o serie de dogme, iar tinerii au fost îndrumați înspre descoperirea modurilor în care religia poate fi transpusă și aplicată în viața cotidiană. Dumnezeu nu este un concept abstract și nu locuiește la o adresă fixă, Dumnezeu este în fiecare dintre noi și e o prezență constantă în pofida schimbărilor de orice natură, este deopotrivă iubirea și înțelegerea pe care le dăruim și pe care le primim. De asemenea, credința înseamnă mai mult decât participarea săptămânală la Sfânta Liturghie - credința înseamnă iubire, acceptare, comunicare și comuniune cu Dumnezeu și cu semenii. Apropierea de Dumnezeu și de credință oferă o perspectivă diferită asupra existenței, desprinsă de imediatul acaparator, deoarece valorile cultivate sunt legate de statutul de Om. Întâlnirea de la Baia Mare și-a propus și a reușit să deschidă căi de comunicare atât între tineri, cât mai ales între tineri și Dumnezeu.

Băban Laura și Gavril,
Membrii ATOCEM, Baia Mare.

Întâi de toate țin neapărat să-i felicit pe cei care au avut ideea organizării unui astfel de eveniment și de asemenea pe cei care au făcut tot posibilul să transforme ideea în realitate, adică să-i reunească pe tinerii ortodocși din Maramureș și județele învecinate ...

De asemenea, organizarea tuturor activităților precum și desfășurarea lor este demnă de laudă, fiindcă din fiecare activitate, tinerii de pretutindeni am descoperit câte ceva nou și cel mai important, am făcut întocmai cum se spune în popor „Totdeauna lucrul tău, să-l începi cu Dumnezeu!”.

Așa am făcut și noi. Cele 3 zile le-am început în Casa Domnului, unde ne-am rugat împreună, iar vocile noastre s-au transformat într-una singură, care, cu siguranță, a ajuns la Dumnezeu.

Apogeul atins de strânsa legătură formată între toți participanții la această reuniune, precum și a aceluia care ni s-au alăturat, a fost momentul în care am aprins fiecare câte o lumânare, reușind să emanăm căldură și lumină, chiar dacă înserarea își lăsase vălul. Cu bucurie am început a-I mulțumi Lui Dumnezeu prin cântece religioase, glasul nostru devenind încă o dată unul singur, iar Dumnezeu, Fecioara Maria, precum și îngerii și toți sfinții ni s-au alăturat... !

Mădălina Zete,

Studentă la

Centrul Universitar Nord Baia Mare

(...) În aceste trei zile am simțit că formăm o familie în sânul Bisericii și a lui Hristos și că Biserica pentru un tânăr e hrană pentru suflet. Ne-am bucurat de acest eveniment și am încercat să fim uniți, mărturisitori ai credinței și mândri că suntem români și tineri creștini ortodocși.

Este un lucru foarte important în viața noastră să putem avea parte de astfel de întâlniri și să purtăm discuții. Organizarea a fost foarte bună, am văzut locuri foarte frumoase și am simțit o prezență spirituală semnificativă. Trebuie să ne apărăm credința și să avem atitudine. Am cunoscut oameni noi și credem că în felul acesta a fost atins și scopul social al acestei reuniuni.

Au fost mai multe momente foarte emoționante, unul dintre acestea a fost și cel al procesiunii, în care au fost parcurși aproximativ patru kilometri pe jos, de la Muzeul Satului la Catedrala episcopală. Am mers într-o coloană, în fața căreia era purtată icoana cu Maica Domnului, ocrotitoarea orașului Baia Mare. Finalul procesiunii s-a remarcat prin aceea că, după momentul rugăciunii, cei peste 1100 de participanți ne-am dat cu toții mâinile.

Am învățat să fim mândri de credința pe care o avem și să o mărturisim printr-o viață curată și plină de fapte bune. De asemenea, am învățat în cadrul dezabaterilor că identitatea ortodoxă nu ne îngrădește libertatea de a fi fericiți, dimpotrivă a fi bineplăcut lui Dumnezeu este adevărata libertate și fericire. Am trăit în aceste zile bucuria comuniunii cu tineri din toate părțile țării și am văzut cât de importantă este legătura personală (în contradicție cu cea virtuală atât de utilizată în prezent) cu celălalt...

**Nedelea Cristian, Popa Tiberiu-George,
Birjaru Ramona, Miclăuși Flavia-Mihaela**
(Episcopia Alexandriei și Teleormanului)

(...) Din păcate, provocările tinerilor tind să crească pe zi ce trece, unele aducând numai necazuri, făcându-l pe tânăr să își piardă respectul de sine, conștiința morală, și care nimicesc chipul lui Dumnezeu în om.

Dintre aceste provocări putem enumera: internetul, mijloacele mass-media, muzica, anturajul, moda, alcoolul, drogurile, tutunul, etc.

Nu de puține ori ne-am pus întrebarea: Internetul este o necesitate sau o nocivitate? În această perioadă se remarcă o utilizare din ce în ce mai pregnantă a internetului, uneori în scopuri bune, dar și în scopuri mai puțin religioase. Internetul constituie o sursă de informații, de date dar și de imagini și oportunități care ne depărtează de Dumnezeu și de ceea ce este bine plăcut Lui. Este de apreciat un tânăr care are o atracție față de acest mijloc de comunicare, în sensul de a învăța utilitățile sale, cu toate avantajele și facilitățile sale, și cu dorința de a-l valorifica în folosul societății.

Ne putem referi și la motivația tinerilor utilizatori de calculatoare. Să vedem așadar ce îi motivează pe tineri să utilizeze calculatorul.

În primul rând, trebuie să recunoaștem, amuzamentul. În fața unui calculator, implicat total într-un joc, tânărul abandonează orice grijă sau preocupare, dedicându-se total atingerii de performanțe demne de laudă din partea celorlalți competitori.

În altă ordine de idei, trebuie să recunoaștem faptul că, o altă atracție pentru calculator este furnizarea de imagini, acțiuni care doar încolțesc mintea și sufletul tânărului, ca de exemplu găsirea unui partener.

Pe de altă parte trebuie să apreciem faptul că, încă se mai găsesc tineri care folosesc mijloacele informatice în scopuri nobile.

Concluzionând, putem afirma că internetul și mijloacele mass-media sunt și uneori nu sunt o provocare pentru tinerii contemporani.

O altă provocare cu care se confruntă tineretul este televizorul. Dintre mijloacele mass-media televizorul are un mare impact. Televizorul este o invenție a minții omenești care în sine nu este nocivă, însă modul în care el este folosit, cu precădere în ultimul timp l-a transformat în cea mai distructivă armă din lume.

Televiziunea are tendința de a nu îndeplini doar funcția de divertisment, de informare, de cultură ci și de a forma un om nou, spălat de tot ce este bun. Televizorul accentuează și egoismul, cearta, iubirea de bani, ura, setea de putere, judecarea aproapelui, nepăsarea, curiozitatea nefolositoare.

Televizorul amplifică răul în lume, îl generalizează, totuși ne punem întrebarea: Sunt numai lucruri rele la televizor? Nu, sunt și lucruri bune, precum posturile religioase, posturile de desene animate, de cultură, de artă, cele care implică cunoașterea a ceea ce este bun și plăcut lui Dumnezeu.

O provocare foarte accentuată pentru tineri este și muzica.

Dacă am întreba tinerii ce înțeleg ei prin muzică, probabil că fiecare va încerca să definească în felul său. Indiferent de gen, muzica face parte din viața noastră și fără ea totul ar fi simplu, plictisitor. Muzica potrivită poate da Savoare momentelor speciale din viața noastră, poate face doi tineri să se îndrăgostească, să se împace sau pur și simplu te poate transforma într-o persoană plină de viață.

La tot pasul întâlnești adolescenți ce mișcă din cap în ritmul muzicii pe care o ascultă în căști. De multe ori din curiozitate te întrebi ce muzică ascultă tânărul ce stă la semafor și mișcă din picior, sau elevul din autobuz, pe buzele căruia parcă citești versurile unei melodii cunoscute.

Mulți tineri afirmă că ascultă un anumit gen de muzică precum: rock, latino, house, manele sau rap. Ei sunt aceia pe care îi recunoști ușor după vestimentație sau comportament.

Rockerii de exemplu sunt recunoscuți după hainele negre, de obicei din piele, păr lung, multe accesorii negre, dar și ritmul violent la care se alătură țipetele. În opoziție cu rock-ul se află manelele. Maneaua înseamnă cântec de dragoste de origine orientală, nu ceea ce auzim în fiecare zi pe stradă.

O altă preferință a tinerilor este muzica electronică, tinerii care o apreciază fiind recunoscuți după hainele largi, adidași înalți, șireturi foarte late, gen care permite libertatea de a exprima sentimentele atât prin versuri cât și prin desenele care îl caracterizează.

Există și tineri care au gusturi bine conturate, precum muzica religioasă, bisericească. Aceasta muzică ne duce atât cu gândul și cu glasul cât și cu inima la Hristos. Muzica religioasă este o mulțumire adusă lui Dumnezeu, este uneori o rugăciune către Dumnezeu, o jertfă adusă Lui. Această muzică produce o liniște sufletească, o bucurie, dar și o apropiere de Dumnezeu. Fericirea, tristețea, totul devine mai intens, iar tânărul se apropie de Dumnezeu prin ascultarea și intonarea cântărilor religioase.

Pe lângă provocările enumerate mai sus, tânărul din ziua de astăzi se confruntă și cu alte provocări care îl distrug atât trupește cât și sufletește. Mă refer aici la tutun, alcool, droguri.

Viața se deschide în fața omului asemenea unei flori al cărei parfum se vrea căutat și înțeles. Dumnezeu ne-a dăruit viața ca urmare a iubirii Sale, de aceea ea trebuie prețuită și protejată ca pe cel mai mare dar al lui Dumnezeu și ca expresia cea mai sublimă a activității creatoare a lui Dumnezeu. Dumnezeu este singurul care decide totul în ceea ce privește viața noastră.

Tinerii sunt cei mai expuși la acești factori de degradare umană, iar pentru ei este foarte important să nu cadă pradă tentațiilor, pentru a nu își distruge viața.

Sinuciderea nu este numai păcatul celor ce își iau viața, este implicit și păcatul celor ce fumează. Aceștia apelează la o sinucidere lentă, în timp,

deoarece tutunul cuprinde numeroase substanțe chimice, toxice și chiar cancerigene. Fumatul nu numai că este păcat, dar este și dăunător trupului, însuși producătorii precizând pe pachete: „*Tutunul dăunează grav sănătății!*”.

Părintele Nicodim Sachelarie precizează că acesta : „*nu ține de foame, nici de sete, nici de căldură, ci de un obicei murdar, reunează sănătatea*”.

Pe lângă fumat, la fel de daunatoare sunt și alcoolul și drogurile, ele distrug sănătatea tânărului, îl îndepărtează de Dumnezeu deoarece sunt păcate, iar păcatele nu sunt bine plăcute lui Dumnezeu.

Să alegem, deci, ce e mai de folos pentru viața noastră și să nu încercăm să minimalizăm păcatul. Ispitele vieții pun în fața tinerilor posibilitatea dezmațului, a desfrânării. Față-n față cu aceste păcate, tinerii sunt datori să ia atitudine, necedând în fața provocărilor, pentru a nu își ruina viața și sănătatea fizică și psihică. Tinerii trebuie să lupte împotriva acestor provocări prin rugăciune, post, spovedania și împărtășania cu Sfintele Taine, dar și prin propriile puteri și convingeri.

Să depășim deci aceste provocări știind că Dumnezeu este alături de noi, ne veghează, ne ajută și ne ascultă mereu. Dacă crezi că Dumnezeu este alături de tine, ești ferit de orice rău.

Crucean Andreea Claudia

Parohia Arad-Bujac, Arhiepiscopia Aradului

Reuniunea Tinerilor Ortodocși...ceva care a meritat cu adevărat efortul și sacrificiile organizatorilor. O idee extraordinară, demnă de laudat, care, pe parcursul puținelor zile în care s-a desfășurat a reușit să-și atingă absolut toate scopurile propuse.

Pentru câteva zile, pentru mine Baia Mare a devenit un altfel de loc. Nu mai era orașul în care locuiesc și învăț, ci s-a transformat într-un loc cu totul și cu totul diferit, un focar al tinereții și al energiei, simțeam cum bucuria radiază în fiecare colț de stradă. Pe parcursul celor trei zile în care s-a desfășurat acest proiect am înțeles că noi, tinerii suntem singurii care putem schimba ceva în această societate plină de lipsuri, că noi suntem viitorul. Doar prin implicare maximă o să fim capabili să creăm o țară de care copiii noștri să fie mândri. De aceea, e nevoie de cât mai multe întâlniri de acest fel; tinerii trebuie să simtă bucuria de a merge la Biserică, de a fi într-un loc binecuvântat și de a înțelege cu adevărat semnificația rugăciunii. Toate acestea ne-au fost din nou explicate la această reuniune. Sunt sigură ca vorbele frumoase și pline de înțelepciune pe care preoții le-au rostit au

pătruns în sufletele tuturor participanților, nu numai al meu, oferindu-ne motive de meditație și o împlinire sufletească desăvârșită.

Ceea ce m-a impresionat profund a fost Procesiunea “*Bucuria de a fi creștin*”. Faptul că am reușit să fim uniți la o astfel de manifestare dă dovadă că a fost făcută din plăcere și din dorința fiecăruia dintre noi de a oferi cele câteva zile din vacanța de vară lui Dumnezeu, slăvindu-L prin rugăciune și cântec.

Trebuie să recunosc faptul că, la început, nu știam la ce să mă aștept de la această reuniune, însă, încă din prima zi mi-am dat seama că nu trebuie să regret că am făcut această alegere. Luând parte la activitățile de la Biserica Sf. Nicolae, am cunoscut oameni speciali, dedicați, dar mai ales, am putut citi în ochii lor plăcerea cu care muncesc, pentru ca fiecare moment al acestei reuniuni să fie perfect. La adresa părintelui Tira Mihai, doar cuvinte de laudă. Am avut deosebită plăcere să îl cunosc în aceste împrejurări și chiar dacă timpul petrecut sub atenta supraveghere a dânsului a fost relativ scurt, mi-am dat seama că prin prezența în mijlocul grupului nostru ne-a insuflat un model demn de urmat, presărat cu rigurozitate, corectitudine, bun-simț dar mai ales prin prietenia pe care ne-a oferit-o pe parcursul celor trei zile.

Dumnezeu să-i ocrotească pe toți cei care s-au implicat în acest proiect și au fost alături de noi, tinerii, pentru a ne îndruma să alegem întotdeauna calea corectă, chiar dacă e mai greu de parcurs și să fim mereu conștienți de lucrurile pe care trebuie să le facem pentru a ne construi un viitor de care să fim mândri. Cu siguranță voi mai participa la astfel de reuniuni deoarece mi-a făcut o deosebită plăcere să fiu în mijlocul atâtor oameni minunați și să mă implic în niște activități atât de minuțios pregătite. Felicitări organizatorilor, sponsorilor și nu în ultimul rând, multă putere de muncă pentru a ne oferi și în anii următori momente la fel de frumoase precum cele petrecute anul acesta la Baia Mare.

Mădălina Vava,

*Colegiul Național “Gheorghe Șincai” Baia Mare
Parohia “Sfântul Nicolae”*

N-aș fi crezut niciodată, că tinerii noștri sunt atât de frumoși, uniți, cu credință și încrezători în religia ortodoxă. Un eveniment, foarte bine gândit și atât de necesar pentru o nouă generație care are tendința de a ”socializa” pe internet și prin telefon și nu față către față, cu aproapele.

Am avut parte de câteva momente minunate la care nu m-aș fi gândit... Nu am crezut să ajung să cânt în Catedrala Ortodoxă din Baia Mare

(sau în oricare altă biserică) imnul de stat al țării noastre alături de mai bine de 1000 de tineri. Un îndemn la trezire, luptă, trăire, libertate și bucurie de a fi român, de-a fi tânăr și de a fi creștin ortodox. Un strigăt și un îndemn la schimbare, la o viață la care să se închine "barbarii de tirani" și nu noi, care parcă în ultimii ani, ne-am obișnuit să coborâm privirea, să renunțăm la vise și să ne resemnăm, că mai bine de atât nu se poate.

Au urmat apoi rugăciunile și cuvintele de învățătura rostite în fiecare zi de Preasfințitul Justinian, Preasfințitul Iustin, Mitropolitul Andrei Andreicuț, de Părintele Milan, de Primarul Cătălin Cherecheș toate de o mare frumusețe și fiecare în parte subliniind importanța (și avantajul, zic eu) de a fi ortodox, de a fi tânăr, de-a fi român.

Defilarea de la Câmpia Tineretului, până la Catedrala "Sfânta Treime" în frunte cu Mitropolitul Andrei Andreicuț, Preasfințitul Justinian, cu icoana Maicii Domnului, un moment unic în viața mea. Au răsunat cântări mariene, imnul de stat și cântece patriotice din aceste suflete și voci tinere, care nu știu ce înseamnă frica... Câți dintre strămoșii noștri nu și-ar fi dorit să trăiască acest moment cu libertatea și bucuria cu care l-am trăit noi!? Câți au murit în închisorile de la Gherla, Aiud, Pitești ca în acea frumoasă zi de 23 august 2013 să poată să răsună pe străzile orașului Baia Mare -"O, Măicuță Sfântă", "Pentru Tine, Doamne", "Preasfântă Născătoare", "Deșteaptă-te române", "Un cântec istoric" etc.

Conferințele și discuțiile la grupuri, moderate de preoți sau profesori, au fost atât de necesare și poate prea scurte ca durată. Întrebările și răspunsurile de care au nevoie tinerii noștri cum ar fi: "De ce ne rugăm?", "De ce mergem la biserică?" "Ce înseamnă credința ortodoxă?", "Cum ne influențează anturajul și care sunt urmările libertinajului atât de promovat în ziua de azi, în mass-media?". Multe alte întrebări au fost adresate părintelui de la "clasă", iar răspunsurile începeau cu: "dragii mei...", un apelativ atât de frumos și spus cu atâta caldură de părinte, încât a făcut să dispară orice eventuală barieră pe care poate au simțit-o și o simt tinerii noștri când e vorba să stea la discuții cu un preot.

Parcă fiecare moment în sine a fost solemn, cu o anumită încărcătură emoțională atât din partea noastră cât și din partea organizatorilor. A fost o bucurie, în ciuda oboselii. Când ascuți mai bine de 1000 de tineri că rostesc *Tatăl nostru* deodată, că sunt o singură inimă (ca să nu mai vorbesc de preoții prezenți), că se roagă cântând și cer ajutorul lui Dumnezeu ținând lumânări aprinse în mână cum să nu ai siguranța că Dumnezeu e acolo, prezent, ne ascultă și se bucură că nu l-am uitat. Că Maicuța Sfântă, ne ajută și ne călăuzește pașii spre ea. Că Hristos a înviat și înviază înăuntrul fiecăruia de fiecare dată când ne încredem în El!

Raluca Onea, Profesor
Parohia "Sf. Nicolae" –Baia Mare

Acest eveniment a fost impresionant prin grandoarea și frumusețea lui, însuflețit și luminos prin reprezentanța sa. Laudă și mulțumire celor două mari mândre inimi care au CREZUT cu putere în gândul lor, astfel încât cuvântul făgăduit să poată fi binecuvântat prin această tare bună și măreață faptă.

Am fost deosebit de bucuroasă și onorată să mă alătur acestor tineri minunați, acestor oameni înțelepți, curajoși, buni și bravi români ortodocși adunați cu voia și ajutorul Domnului nostru Iisus Hristos sub blânda și binecuvântata protecție a Sfintei Maicuțe Maria. Mare Mulțumire în Cer și pe pământ!

"Oameni buni, mă ascultați,
Dușmanilor nu mă dați
Cât a și român român
Pă pământul lui, bunu lui stăpân,
Să-și horească horile
Să-și lumineze zorile!" (folclor).

"Dăruind altuia ce nu ai - credință, lumină, încredere, nădejde - le vei dobândi și tu." ("*Dăruind vei dobândi*" Nicolae Steinhardt)

Maria-Casandra Hauși

artist

Parohia "Sf. Nicolae" Baia Mare

Reuniunea Tinerilor Ortodocși a fost o experiență plăcută pentru mine. Prin intermediul acestei activități am legat noi prietenii, am participat la activități interesante, am mers la biserică, am atras atenția oamenilor din jur care sperăm să participe la anul și ei pentru că merită. Am fost foarte bine organizați ...

A fost o activitate de mare amploare care sper să aibă loc și în viitorul apropiat și sunt sigură că prin intermediul acestei reuniuni se va pune mai mult accentul pe Biserica Ortodoxa și tinerii o vor aprecia mai mult.

Nițu Bianca

CN "M. Eminescu" Baia Mare

Pot să spun că cel mai mult m-a impresionat programul însuși. Nu mă așteptam la unul atât de complex, divers în care învățămintele pur religioase se împletesc cu distracția.

Orele petrecute cu preoții îndrumători, în care am discutat diverse aspecte ale tentațiilor de a păcătui, ale identității personale și colective, m-au

făcut să privesc cu un ochi al minții mai format, mai înțelept unele întâmplări ale vieții.

Multe lucruri am învățat și de la maeștrii erudiți ale căror teme s-au bazat pe istoria și tradiția creștină în nord-vestul Transilvaniei, dar și valori estetice ieri și azi în Maramureș. Aceste conferințe mi-au demonstrat pentru a mia oară că suntem un popor binecuvântat de Dumnezeu, nu numai prin oamenii de valoare, dar și prin istoria și obiceiurile seculare.

Un alt aspect impresionant a fost procesiunea încununată de cântece care îți umplu sufletul de bucurie, o bucurie cu adevărat creștină. Iar în ultima seară a Reuniunii în timpul discursului Preasfințitului curentul s-a întrerupt, dar nu a fost un eveniment neplăcut, ci din contră. Toți cei prezenți în Catedrală au aprins lumânări și au cântat pricesne, astfel, creând un moment pe cât de emoționant pe atât de grandios.

Într-o lume desacralizată în care tot ceea ce este păcat se consideră a fi perfect normal, ba chiar de laudat, încât numai non-valorile se promovează în mass-media, acest proiect a fost imperios necesar. Întrucât tinerii, în special, au profitat de toate învățămintele de care, sunt sigură, vor avea nevoie pe tot parcursul vieții.

Tinerii au nevoie de Biserică, cum și Biserica are nevoie de creștini buni, adevărați cu care să se poată mândri că i-a câștigat întru Împărăția lui Dumnezeu. Și la cine să se adreseze, dacă nu chiar la tinerii, cărora, atingându-le corzile sensibile ale inimii, recepționează mult mai profund.

Iată, avem nevoie fără doar și poate de îndrumători care să ne caștige încrederea, să ne îndrepte pe drumul corect. Tocmai această tinerețe ne face uneori să ne pierdem de pe calea dreptății, să ne facă să nu mai putem distinge răul de bine.

De aceea, pe cât de frumoasă și măreață era această Reuniune pe atât de necesară.

Rîscu Andreea

CN "M. Eminescu" -Baia Mare

Cele trei zile liniștitoare ...

Deși mulți tineri aleg să se îndepărteze de biserica și de religia ortodoxă, am constatat cu foarte mare bucurie în zilele de 22, 23 și 24 august 2013 că totuși încă există mai mulți tineri decât ne putem noi imagina, care cred și îl iubesc pe Dumnezeu.

Am ales să particip la această reuniune a tinerilor ortodocși deoarece mi s-a părut un titlu foarte interesant, care m-a făcut să meditez și să imi pun întrebarea „Oare câți tineri ortodocși mai există ?” și am rămas plăcut surprinsă că la această reuniune, au participat peste 1000 de tineri cu vârste cuprinse între 15-30 de ani.

Programul reuniunii a fost unul complex, plăcut și interesant ... în data de 22 august tinerii s-au întâlnit la fiecare parohie, pentru a primi tricou, ecuson și caiet, după care a fost întâlnirea la Catedrala Ortodoxă din Baia Mare, unde s-a ținut slujba de seară și deschiderea reuniunii. În data de 23 august, dimineața, grupul din care am făcut și eu parte s-au întâlnit la parohie, pentru rugăciunea de dimineață după care pe parcursul întregii zile am avut fel de fel de activități, urmând ca seara să fie din nou rugăciunea de seară, și un spectacol muzical pentru tineri, iar în 24 august am avut un program puțin mai liber, începând și sfârșind cu rugăciuni.

Aceste trei zile pentru mine au fost niște zile de încărcare spirituală, de liniștire a sufletului și de cunoaștere a noi prieteni pe care sperăm să îi revedem și anul viitor, poate într-un număr mult mai mare, la această frumoasă Reuniune.

Mociran Mara,

Colegiul National „Mihai Eminescu”, Baia Mare

La final de Gustar, în municipiul Baia Mare, a avut loc evenimentul inedit "Reuniunea Tinerilor Ortodocși" la care au participat peste 1000 de tineri din parohiile Mitropoliei Transilvaniei de Nord. Despre această întâlnire se spune că este un prim pas a ceea ce se dorește a fi în viitor o mare întâlnire a vâstarului tânăr din România și nu numai. Municipiul Baia Mare a fost vreme de trei zile capitala tineretului creștin ortodox și fiecare credincios al acestei urbe a simțit și trăit acest lucru prin momente de pură de credință, de conviețuire alături de semenul și aproapele său, de iubire sinceră față de Dumnezeu.

Prin procesiune se înțelege "ceremonie religioasă în timpul căreia credincioșii merg în convoi, purtând diferite obiecte de cult, cântând imnuri religioase sau rostind rugăciuni, pentru a mulțumi sau a cere ajutorul divinității într-o anumită împrejurare." Pornind de la această definiție acceptată de limba română, putem relata sentimente trăite atât din punct de vedere al celui care este în procesiune, cât și a celui care vizionează procesiunea din exterior. Însă noi vă vom expune prin ochiul și inima participantului.

Am pornit în ceasul Sfintei slujbe de Vecernie spre a mulțumi Bunului și Îndurătorului Dumnezeu prin procesiunea "Bucuria de a fi creștin" de la Muzeul de Etnografie și Artă Populară, continuând în centrul vechi al urbei noastre, pe strada Gh. Șincai, bulevardele București și Unirii, la Catedrala Episcopală "Sfânta Treime", epicentrul manifestărilor din aceste zile înmiresmate de tinerețea, veselia și entuziasmul participanților.

De-a lungul procesiunii am fost conduși cu privirile de curioșii de pe margine, care știau sau nu ce se petrece. Cele 1200 de suflete armonios îmbrăcate în albastru, culoarea considerată de-altfel, simbolul spiritualității, am vibrat împreună, trup, minte și suflet, iubirea față de Hristos. Tânăra suflare a străbătut orașul pe o distanță de 3 km, timp în care Baia Mare a răsunat de pricesne și cântări patriotice, în special pentru Fecioara Maria, protectoarea municipiului nostru.

Într-o iubire creștinească față de aproapele, cu toții am simțit binecuvântarea Dumnezeului nostru pentru procesiune, am simțit armonia sufletelor noastre tinere, încrezătoare în reperele și valorile cu care am crescut: Biserica, familia și iubirea care stă la baza piramidei noastre spirituale.

Ne-am bucurat să vedem și să cunoaștem alți tineri ortodocși din Mitropolia Clujului, Maramureșului, Sătmarului și Sălajului. Am rezonat cu toții la un eveniment inedit, special, înălțător, însuși Mitropolitul Andrei și-a dat binecuvântarea prin prezența domniei sale la Baia Mare. Cu încredere putem păși în viitor, pentru că ni se confirmă, încă o dată că noi, tinerii ortodocși din mitopolie suntem ca niște "luminători în lume- aluatul care dospesște toată frământura."

Poate cuvintele noastre sunt sărace în a exprima cu adevărat ceea ce am trăit, gândit și simțit cu adevărat la această manifestare. Dar nici nu am putea, ortodoxia se trăiește, se reflectă și se manifestă în fiecare zi din viața noastră prin iubirea față de noi și față de semenii noștri.

Poate este mult spus, însă credem că timp de 3 zile în luna august din anul 2013, Dumnezeu a fost un tânăr ortodox băimărean!

Mihai și Roxana Cutureanu

Membrii ATOCEM, Baia Mare.

Reuniunea tinerilor ortodocși a fost o experiență frumoasă pentru mine.

Lucrurile care mi-au plăcut poate cel mai mult au fost dezbaterile pe diferite teme între noi, deoarece, am reușit să ne cunoaștem mai bine unii pe alții și de ce nu chiar pe noi înșine. În mod special mi-a plăcut procesiunea la care am participat, deoarece consider că atunci toți cei care eram prezenți am simțit lucruri frumoase, ne-am simțit mai aproape de Dumnezeu și probabil într-o oarecare măsură ne-a făcut să ne schimbăm atitudinea cu privire la Biserica. După procesiune au urmat rugăciunile de seară de la Catedrala Sfânta Treime acolo unde din nou în timpul rugăciunilor și al

cântărilor am simțit o căldură în suflet pe care doar un creștin adevărat ar putea să o simtă.

Cât despre cuvintele de învățătură a ierarhilor prezenți pot să spun doar că au fost niște lecții de viață, niște sfaturi de urmat dar mai ales au fost foarte intense subiecte de meditație în sufletele multora dintre credincioși. Această reuniune ne-a învățat că Biserica este locul în care vom găsi mereu ajutor indiferent de ce natura este acesta, ne-a învățat că a fi creștin este un lucru frumos, un lucru cu care putem să ne mândrim. Am regăsit în noi adevărata bucurie de a fi creștin, pe care mulți dintre noi poate nu am simțit-o niciodată. Cu alte cuvinte, într-adevar a fi creștin este o bucurie, este un lucru frumos este un lucru care nu poate oferi altceva decât energie pozitivă, curaj și nu în ultimul rând putere de a spune tuturor cu bucurie: Sunt mândru că sunt creștin.

Rusu Mădălina,

Col. Ec. "N. Titulescu", Baia Mare

Ce noroc, ce bine că există cuvintele! Altfel, cum am putea să explicăm exploziile sufletești? Ochii scilipitori, de zici că-s bătuți de soare, mâinile care te înșfacă în îmbrățișări te miri unde, te miri când, cum ar putea, oare, să explice această idee adâncă și mare, ca lumea care va rămâne în același loc pentru veșnicie? Cum să intrăm în viața unui om și să-i lăsăm dor pe gene când n-avem cuvinte pentru suflet, care să meargă pentru noi și să-l iubească din când în când? Cum să putem noi, neînsemnați cum suntem, să facem din micimea umană castele, cărți, istorie fără cuvinte? Cum ar arăta, oare, liniștea fără cuvinte? Ce formă mai primară și mai caldă, ce formă mai confortabilă ne-am putea dori pentru a scoate toate din noi, în afară de cuvinte?

... Sunt în tren. Geamul e murdar. În fața mea ascultă muzică o fată frumoasă, cu sandale roșii. Lângă ea e o doamnă îmbrăcată-n verde și cam tristă. Încerc să șterg geamul. În dreapta mea e soțul doamnei; are o mustață deasă, relativ căruntă, pe sub care expune un zâmbet abținut – pare că-i place să scriu despre el. Geamul e murdar rău pe dinafară, nu pot să-l șterg. Fata din fața mea are un tricou albastru și coronița-i neagră dă eleganță compartimentului cu opt scaune aparent confortabile. Deschid geamul și sunt fericită că și natura abia aștepta să mă preschimbe, ca pe-o ființă insipidă și urâtă, să mă transforme într-o călătoare tânără și văratică, să metamorfozeze, prin ochii mei, și celelalte trei persoane de lângă mine. Și-așa m-am hotărât să stau ochi în ochi cu-ai mei colegi de vară, tren și țară (soții mă cred ciudată căci, probabil, îi fixează; pe măsură ce mă îndepărtez de Baia Mare, mă întristez și cerul mă-nțelege, îmi ia vara din ochi, să nu mint cu ea oamenii).

Vin dintr-un loc de unde cred că s-au născut cuvintele. Am cunoscut oameni pentru care cred că s-au născut cuvintele și-s mândră.

Am ajuns cu trenul de 8.08, care aducea oameni de la mare. Geamurile de pe holuri trăzneau a mare și-a nisip. Unii se uitau vinovați la mine... fiecare luase câte-un pic de mare în buzunar.

Coborând din tren, îmi verificam bagajele cu privirea. Alexandra, la fel. De câteva secunde ne petrecea o dimineață rece. Ne îndreptam, nu știu de ce așa convinge, spre trei oameni frumoși, îmbrăcați în aceleași albastre tricouri. Ne-au surâs cu un zâmbet băimărean și ne-au luat sub aripa lor. Așa s-a întâmplat primul meu contact cu una dintre marile mele explozii sufletești.

După un timp am mers la biserică din apropiere și, intrând, am revăzut pictată frumusețea sufletului României. Și cuvintele lui au început să-și facă drum către sufletele noastre, așa cum florile de tei se rup și intră cumiți și înobilatoare pe toate geamurile, în trenurile care scâncesc a murdărie și-a efemeritate. Vai, ce cuvinte superbe! Toți erau acolo pentru noi, iar blândețea aceea de om era parfumul lor, era încântarea, era inspirația și tandrețea și credința adunate. Mănuia cuvintele ca și cum ele i-ar fi stat în slujbă, ca și cum sufletul lui n-avea nevoie de niciun alt filtru, de niciun alt mijloc, de niciun alt drum, ni-l dădea, pur și simplu, rostit, întreg. Și noi îl luam cu grijă și ne minunam. Ne-a amintit, ba nu, ne-a recompus din credință, iubire, tinerețe, bunătate. Toată lumea îl cunoaște pe Părintele Milan Bălan, un om minunat.

Ne-am cazat într-un super cămin, am luat la pas Baia Mare și, de entuziasm, am cumpărat tot soiul de bagatele. Orașul era ușor ușor împânzit de-o ludică, vestimentar-albastră veselie. Parcă toată lumea se cunoștea cu toată lumea. Ne simțeam ca degetele unei uriașe mâini cu care atingeam de Sus.

Spre seară, ne-am dat seama că făceam parte din ceva care mai târziu avea să fie numit istorie. Aveam onoarea să aplaudăm deschiderea primei Reuniuni a Tinerilor Ortodocși din marea noastră Românie.

Sublima catedrală mirosea așa cum miroase iubirea – a împlinire, a siguranță, a bomboane. Corul extazia. Oameni de pretutindeni respirau încet și simultan, de teamă să nu spargă prin vreun mod nesăbuit atmosfera ca un castel de apă și cristal al credinței, care ardea în fiecare adânc și dulce. Am înțeles că eram trimiși să fim acolo.

Ceremonia religioasă a lăsat în urma ei suflete plecate, ochi închiși, obraji brăzdați de câte-o lacrimă fierbinte. L-am adus pe Dumnezeu mai aproape.

Ne-am bucurat să fim parte din inima deschisă a orașului și să declanșăm aduceri aminte față de sfințenie și fraternitate, uniune și comuniune.

Am primit lecții de viață de la oameni pe care, personal, îi consider daruri ale lui Dumnezeu pentru lume și care au trezit în mine sentimente nobile. Cuvintele lor sunt monumentale, capabile de schimbări uriașe și esența lor lasă descoperite suflete minunate. Totodată, am cunoscut oameni ca mine, tineri entuziasmați și zâmbitori convinși, pe care i-am pus la inimă.

... Baia Mare este un oraș pentru suflet. Am impresia că Dumnezeu e fericit acum, e fericit cu fericirea noastră, a sutelor de oameni care-I dau slavă, hotărâți să devină etaloane de fericire, și care pleacă mai bogăți, hotărâți să îmbogățească mai departe lumea care așteaptă bogăție pentru spirit.

Sunt în tren și geamul nu se mai închide și pătesc să-mi vină-n cap că viața-i ca un cub Rubik cu sute de culori. Când eram mică, reușeam să-l rezolv doar dacă eu îl amestecam și pe-atunci culorile erau mai puține, iar pentru mine, lucrurile importante puteau să încapă într-o cutie de bomboane...

Subit, mă cred mecanismul de pivoți al unui cub, a cărui rezolvare depășește puterea mea de înțelegere și care este permanent învărtit de Dumnezeu, astfel încât să reflect viața, viața aceasta superbă.

Nu vom ști niciodată.

Se face frig și întuneric. Sunt din ce în ce mai departe de Baia Mare și, probabil, mama nu doarme, așteptându-mă cu o linie fină de îngrijorare pe frunte. Abia aștept să-i povestesc despre ce-am învățat, despre minunatul oraș, despre cât de sublim cântă Bianca, despre frumusețea bizantină a slujbelor ortodoxe, despre cum confortul și consumismul vin din Occident, despre cum n-am să las pe nimeni să-mi disprețuiască tinerețile, despre cum ne-am ținut toți de mână în curtea catedralei și-am luminat-o cu sute de lumânări, despre cum Maria mi-a dat o cărticică a prieteniei, despre cât de fericită sunt că e mama mea, despre șansa noastră că există cuvintele, despre câte avem să-I mulțumim lui Dumnezeu...

Theodora-Denisa BĂDULESCU,
*Colegiul Național «Mihai Eminescu»
Municipiul Buzău*

Reuniunea tinerilor ortodocși – Baia Mare, 2013, a fost un eveniment deosebit la care am avut privilegiul să particip. Nemailuând parte la nicio manifestare similară, nu am avut niciun fel de așteptări, însă, și dacă aș fi avut, ele ar fi fost cu mult depășite de ceea ce a avut loc, timp de aproape trei zile, la Baia Mare.

Totul a început în dimineața zilei de 22 august, când un grup de voluntari ASCOR Baia Mare ne-a întâmpinat la gară și ne-a condus la biserica „Soborul Sfinților 12 Apostoli“, unde am primit caietul și tricoul

reuniunii. Din acel moment, am intrat într-o mare familie, într-un grup imens de tineri cu care împărtășeam credința ortodoxă, dar și dorința de schimbare, prin acțiunea solidară a tuturor, a unei lumi care se îndepărtează tot mai mult de valorile tradiționale. Dar acest lucru nu aveam să îl conștientizez atunci, ci câteva ore mai târziu, în seara aceleiași zile, când ne-am adunat cu toții, peste 1200 de tineri, la Catedrala episcopală „Sfânta Treime“, unde a avut loc rugăciunea de seară și cuvântul de bun venit al organizatorilor. La vederea acelei mări de tricouri albastre, am simțit o reținere. Niciodată nu mai participasem la un eveniment atât de mare. Dar temerile mele s-au risipit atunci când am început să rostim împreună rugăciunea. A fost un moment cu totul excepțional, în care, pur și simplu, ne-am identificat unii cu alții și cu credința ortodoxă.

Tot ceea ce a urmat a fost ceva cu totul și cu totul deosebit. Activitățile propuse au fost foarte diverse, de la programul de rugăciune, dimineața și seara, la spectacolele de muzică ușoară și populară din cele două seri; de la dezbaterile legate de provocările cu care se confruntă tinerii în zilele noastre sau de identitatea noastră, în calitate de creștini ortodocși, la prezentările despre istoria și arta populară a Maramureșului, totul culminând cu procesiunea „Bucuria de a fi creștin“, care a avut loc vineri, 23 august. Am străbătut orașul de la un capăt la altul, împreună cu 1200 de tineri, și, pe tot parcursul traseului, am împărtășit cu toții senzația de solidaritate, de încredere, am simțit cu adevărat bucuria de a fi creștini ortodocși, de a mărturisi credința și de a strânge și alte persoane în jurul nostru. A fost, cu adevărat, o experiență unică, iar reacția oamenilor care treceau pe stradă a reflectat faptul că mesajul nostru a ajuns unde trebuia. Mulți s-au oprit să ne privească și au cântat împreună cu noi, alții chiar s-au alăturat procesiunii și a fost, într-adevăr, minunat să vedem cum oamenii de pe stradă se identifică cu noi, cum ne identificăm unii cu ceilalți. Deși punctul culminant al evenimentului, procesiunea nu a fost singura experiență de neuitat.

În două dintre cele aproape trei zile, ne-am întâlnit să dezbatem teme ca reacția tinerilor la provocările lumii contemporane sau identitatea noastră religioasă, în grupuri mici. Astfel, ne-am strâns aproximativ 20 de persoane, care nu se cunoșteau, într-o clasă, și am avut ocazia să împărtășim experiențe personale, să identificăm împreună problemele societății în care trăim, care afectează, mai ales, tinerii, și să propunem soluții, cum ar fi exemplul personal sau comunicarea, deoarece, de multe ori, indiferența și îndepărtarea de credință se produc simultan cu îndepărtarea de semenii noștri. Problema comunicării în lumea reală, în persoană, a fost, de altfel, readusă în discuție pe tot parcursul reuniunii. Am fost îndemnați să ne zâmbim unii altora. La un moment dat, după procesiune, la rugăciunea de

seară, ni s-a spus să ne luăm cu toții de mână, să vedem cum este să simți lângă tine un om în carne și oase, pentru că, trăind în lumea internetului, am ajuns să uităm că oamenii există și în afara spațiului virtual. Trecând peste straniețea primelor secunde, întrucât cei mai mulți nu ne cunoșteam vecinii, cred că acest moment a contribuit la consolidarea comuniunii deja create între noi toți. Pentru cei mai mulți dintre noi a fost una dintre clipele memorabile ale Șederii la Baia Mare.

A doua temă de dezbatere, identitatea noastră în calitate de creștini ortodocși, a reprezentat o sinteză a ideilor și principiilor care au stat la baza acestui proiect. Cei mai mulți dintre noi trasează o linie între religie și celelalte compartimente în care împărțim, invariabil, viața: educație, recreere, muncă, familie, cultură, istorie etc. Dar religia le cuprinde pe toate. Un om credincios nu este unul care renunță la toate acestea, pentru a se dedica religiei. Un om credincios este unul care se educă, muncește, se recrează și iubește, respectând poruncile lui Dumnezeu și păstrând comuniunea cu El. De altfel, activitățile la care am luat parte au venit în sprijinul acestui adevăr. Am avut parte de concerte de muzică ușoară și populară, pentru că un creștin poate să se și bucure sufletește; am ascultat prelegeri despre istoria Maramureșului și arta populară de acolo, pentru că un creștin poate și trebuie să își folosească rațiunea spre a afla mai multe despre lumea în care trăiește. Din păcate, așa cum s-a spus la un moment dat, pe parcursul reuniunii, omul contemporan își folosește rațiunea, dar de la Dumnezeu, ca să respingă credința, pe care nu și-o poate explica, în loc să o folosească pentru a-L descoperi pe Dumnezeu.

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sătmarului, a spus, la un moment dat, că problema cea mai mare, în zilele noastre, nu este ateismul, ci indiferența. Pentru a ilustra acest fapt mai bine, Înaltpreasfințitul a dat următorul exemplu: sunt trei categorii de oameni care se aseamănă – elevii și studenții, care vor note mari fără să învețe; părinții lor, care vor să câștige fără să muncească, și creștinii, care vor mântuirea fără să se roage sau să facă vreun efort. Și mi-am dat seama că acest lucru e valabil pentru noi toți. Chiar dacă nu în permanență, toți avem momente când am vrea ca totul să se facă fără efort și lăncezim în așteptarea unei soluții care să vină din exterior. E o ispită mai puternică decât viciile de rând, droguri, alcool etc. E ceva ce ne cuprinde pe toți și e ceva cu care trebuie să luptăm.

Ultima lecție pe care am învățat-o cu ocazia acestui eveniment a fost chiar în ultima zi, înainte de plecare la festivitatea de încheiere. Părintele Milan Bălan, consilier al Sectorului Teologic Educațional în cadrul Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, a ținut o mică demonstrație cu un ulcior care a fost umplut cu pietre – lucrurile esențiale, și nisip – lucrurile

neesențiale. Dacă ne ocupăm mai întâi de pietre, va fi loc, mai târziu, și pentru nisip. Ulciorul a fost spart, simbolic, iar părintele ne-a îndemnat să avem grijă de ulciorul nostru, în încheiere.

Și, pentru că am folosit cuvintele lecție și a învăța, trebuie să recunosc și că nu au fost nicidecum lucruri noi cele pe care le-am învățat la Baia Mare. Erau niște adevăruri atât de evidente, încât, de multe ori, nu le mai vedem. Suntem orbiți de vârtejul evoluției și al progresului și uităm că lucrurile sunt, de fapt, simple de tot. E ca într-o poveste pe care o citeam în copilărie, cu o oglindă a celui rău care s-a spart, iar cioburile i-au intrat unui copil în ochi și nu a mai văzut drept. A fost nevoie de iubire, răbdare și curaj ca vraja să fie ruptă. Tot de aceste lucruri cred că avem nevoie și noi...

Alexandra STĂTESCU,
*Facultatea de Limbi și Literaturi Străine
a Universității București*

Sunt plăcut surprinsă că așa ceva se poate și în România, la tineri, și am simțit cu atâta intensitate credința și am cunoscut niște tineri cu căldură sufletească, bucurie și prietenie de nedescris. Sincer, mi-am făcut prieteni aici, m-am simțit minunat. Am schimbat numere de telefon și unii dintre ei au fost chiar entuziasmați la ideea în care o să putem să ținem legătura.

Cred că este un punct forte această comunicare între tineri și ar trebui să se dezvolte mai mult ideea de consiliere, de suport de grup iar atunci când un tânăr are vreo problemă să știe cui să se adreseze, pe cine să sune și cine e dispus să-i ofere o mână de ajutor. Baia Mare este un oraș minunat iar despre reuniune pot să vă spun că am simțit vibrații în suflet și m-aș reîntoarce cu drag la orice întâlnire a tinerilor ortodocși.

Andreea Elisabeta Buzgariu,
27 ani, IT Helpdesk Technicien SC EMERSON SRL, Cluj Napoca

Reuniunea tinerilor ortodocși de la Baia Mare a fost prilejul oportun pentru a dezbate tema: Tinerii ortodocși în fața provocărilor contemporane, direct cu aceștia. În cadrul dezbaterilor s-au identificat principalele obstacole pe care tinerii le au de înfruntat, propunându-se soluții în vederea depășirii acestora. Fiecare tânăr a avut ocazia de a-și dezvolta abilitățile de exprimare și mărturisire și de a primi un sfat util, în vederea depășirii dificultăților întâmpinate în viața de zi cu zi.

Precum Domnul nostru Iisus Hristos ne învață *”Nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor ca nu cumva să le calce în picioare*

și, întorcându-se, să vă sfâșie pe voi." (Matei 7,6), tinerii trebuie să aibă în vedere povața Mântuitorului, cea a prudenței, să fie conștienți de tinerețea lor și să o folosească cu înțelepciune, fiind atenți la ispitele care inevitabil apar sub diverse forme. Lupta care se dă în sufletul tinerilor este una acerbă, iar prudența ne poate împiedica să luăm decizii greșite și pripite.

Nicolae Steinhardt ne spune "stăruieți, întrebați, vegheați, privegheați, treziți-vă, cuceriți, priviți cu luare aminte, fiți gata, mergeți, cercetați, căutați, bateți, încingeți-vă" (*Dăruind vei dobândi*). Orice gând, orice idee, orice afirmație trebuie cercetată întru veridicitatea ei. Nu trebuie să ne lăsăm manipulați de internet, televiziune, modă, muzică sau anturaj. Este indicat să căutăm ceea ce este folositor pentru noi și pentru zidirea noastră sufletească, deoarece drumul în viață este presărat cu multe pietricele mai mari sau mai mici, fiind indispensabil să ne gândim foarte bine înainte de a acționa, să ne informăm dacă avem vreo nedumerire și să ne rugăm.

Provocările contemporane din zilele noastre pot să îi influențeze pe tineri incomensurabil, astfel merită să precizăm aici un fragment din cartea Mitropolitului Bartolomeu Anania: "...printre noi se instaurează, încetul cu încetul, un duh perfid care răstoarnă valorile și pervertește limbajul. Anormalul devine normal, viciul devine virtute, minciuna devine adevăr, furtul inteligent devine profesie onorabilă, sodomia se cheamă orientare comportamentală, cuvinte nobile precum prietenie, prieten, prietenă se degradează în conotații dubioase, pervertirea tineretului se intitulează program de sănătate antiSIDA, ... prostituția se legitimează prin libertatea femeii de a face ce vrea cu propriul ei trup, ..." (*Corupția spirituală*).

Valorile își pierd din intensitate, în cazul în care nu dispar cu totul, limbajul este influențat de factori externi, care de cele mai multe ori dăunează. Comportamentele vicioase intră într-o stare de normalitate, ajung chiar să nu mai fie doar blamate, ci să fie copiate. Adevărul este exprimat cu dificultate în special în rândul tinerilor, din dorința de a nu-l judeca sau respinge cei din jur. Conceptul de prietenie nu mai are semnificația profundă pe care merită să o dețină și mai mult se bazează pe interese, pe pretenția de a primi totul, fără a oferi ceva în schimb. Non valorile din păcate sunt promovate și date ca și exemple în toate mijloacele media, precum programul de sănătate antiSida, care de fapt susține relațiile sexuale în orice conjunctură, camuflata sub îndemnul că atât timp cât se folosește protecție nu este nimic greșit. În ceea ce le vizează pe fete, acest subiect tabu al sexualității, reprezintă realmente o provocare contemporană. Bătălia din sufletul unei fete este dată de constrângerea de a alege între imboldul de a refuza și presiunea partenerului sau chiar a societății de a accepta relații intime înaintea căsătoriei. Acesta este un exemplu concret al unei situații care este acceptată ca și normală de multe persoane, când de fapt, este pe cât se poate de anormală.

De multe ori ne aflăm în postura dificilă de a discerne între bine sau rău. Ne dorim cu ardoare să fim în pas cu moda, în trend, să le demonstrăm celor din jur că excelăm acolo unde poate nu este cazul și că nu avem nici pe departe motive să ne mândrim. Dacă nu găsim puterea interioară, dacă ne simțim deznădăjduiți, deprimați și nu știm ce alegere să facem și ce decizie să luăm, este indicat să ne punem toată credința și speranțele în Dumnezeu, precum Blaise Pascale ne îndeamnă ”Pariați că Dumnezeu există. De câștigați, câștigați tot, de pierdeți, nu pierdeți nimic.”

Influențele manifestate asupra tinerilor sunt multiple: rebeliunea, nonconformismul, iraționalitatea, indiferența, îngâmfarea, mândria sunt doar câteva, iar urmările sunt devastatoare, aceștia nu mai ajung să își definească personalitatea, ei fiind conduși de plăcerile acestei lumi trecătoare, fără a putea să se bucure de acea lumină eternă la care aspirăm cu toții. Autenticitatea și iubirea trebuie să primeze, în caz contrar, valorile împrumutate nu vor fi altceva decât mascarea identității și distrugerea valorilor proprii.

Din fericire, printre tinerii creștini există și multe exemple pozitive, tineri care sunt înnobițați de cele mai pure sentimente. Aceștia nu suntocoliți nici ei la rândul lor de ispită și tentații, însă pun la bătaie cea mai puternică armă: a credinței, care indubitabil îi ajută să iasă învingători. Pe acești tineri dominați de pace, speranță, optimism, recunoștință, lumină și iubire îi așteaptă un viitor luminos. Reuniunea tinerilor de la Baia Mare ne dă această speranță.

Buzgariu Andreea Elisabeta,

27 ani, Cluj Napoca

IT Helpdesk Technicien SC EMERSON SRL Cluj-Napoca

La rugămintea/îndemnul părintelui Alexandru Ciui am decis să însemnez câteva dintre experiențele de care am avut parte pe durata șederii la Baia Mare cu ocazia primei reuniuni a tinerilor ortodocși. Din dorința de a-mi exprima cât se poate de obiectiv propria opinie, nu voi scrie un text de mare amploare, ci mă voi rezuma la punctarea a ceea ce cred că este relevant și interesant pentru voi.

În primul rând, voi începe cu exprimarea bucuriei de a participa la cea dintâi ediție a acestui măreț proiect și nu pot decât să-mi exprim prețuirea și respectul față de organizatori și față de cei ce au văzut în noi, tinerii ortodocși, o forță vitală a ortodoxiei, un viitor care-și înfiripează rădăcinile în trecutul istoric profund religios al acestui popor. Într-una din publicațiile sale, Dan Puric, un apologet contemporan, spunea că perioada comunistă a reprezentat ciuma ortodoxiei: „*A căsăpit tot ce era bun. A băgat*

*în pușcării toată intelectualitatea și nu numai intelectualitatea, ci tot ce era poet bun, ofițerimea română, țăran de calitate, într-un cuvânt : elita a fost ucisă. S-a făcut o selecție artificială. Această selecție artificială criminală avea un cod : tot ce este mai prost, tot ce este mai urât, să iasă la suprafață” (Puric, Dan, *Despre omul frumos*, ed. Compania Dan Puric, București, 2009)*

Noi, astăzi, am dovedit că neamul acesta nu s-a desacralizat, ci, dimpotrivă, își ține corabia cu pânzele ridicate, pregătită să facă față valurilor tulburi ale mării și să-și reia traiectoria pe care a început s-o traseze de mai bine de două milenii. Așadar, ceea ce a constituit punctul forte al acestei reuniuni a fost împreună mărturisire a credinței vii, vitalitatea ei, efervescenta tinereții noastre și oferirea unui exemplu tânărului contemporan care se află în derizoriu, nu știe de unde vine și încotro se îndreaptă. Noi, creștinii, știm un lucru : venim de la Dumnezeu și toată viața pământească ne străduim să trăim în așa fel încât să merităm să ne-ntoarcem la El. Aici, la Baia Mare, am legat prietenii, am conștientizat că biserica are piloni puternici în tinerii mărturisitori ai adevăratei credințe și că ortodoxia nu trebuie confundată cu tradiționalismul. Trecutul ne spune acest lucru în nenumărate feluri, iar noi, prezentul, dăm dovadă de caractere integre care nu se modelează în funcție de standardele vremii, ci pășim cu demnitate pe urmele Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Cred că procesiunea desfășurată pe străzile băimărenilor a mișcat sufletele celor care ne-au privit și ne-au ascultat, așa cum și noi, emoționați, înălțând cântări Maicii lui Dumnezeu Îi simțeam prezența și bucuria. Ne-am adunat în numele Domnului Iisus Hristos peste o mie de tineri, acesta e un lucru mare ! O dovadă a faptului că firul roșu al identității noastre spirituale, culturale și morale e puternic, „rezistă sub vremei”, vorba unui părinte.

În cel de-al doilea rând, vreau să-mi exprim prețuirea față de tinerele fețe bisericești care ne-au însoțit și care-au dat dovadă de capacitate și pricepere în a se raporta într-un mod firesc și plăcut la noi, tinerii. Mă întreb uneori de ce fug tinerii de Hristos ? Unii spun că era tehnologiei, rapiditatea cu care se petrec toate lucrurile și ambiția de a fi mereu în pas cu tot ce e nou nu lasă timp pentru a crede în „vechi superstiții”, dar oare e Hristos „vechi” din moment ce în fiecare Sfântă Liturghie e prezent alături de noi, ba mai mult, se răstignește pentru păcatele noastre ? Nu suntem în măsură să-i judecăm, Dumnezeu are planul Lui cu fiecare dintre noi și, să nu uităm : El aleargă după oaia rătăcită și le lasă pe celelalte nouăzeci și nouă care știu unde-i pășunea și izvorul cel curat pregătite dinainte pentru ele.

Totuși, consider că putem să ne implicăm, să găsim soluții, să-i ajutăm. Aici nu mă refer la agasare sau impunerea propriilor opinii așa cum ne-au obișnuit sectanții și cultele neoprotestante, ci la ceva divin: **puterea exemplului**. Cred cu tărie că cea mai de preț armă a unui creștin e puterea

exemplului. Domnul Iisus ne e dovadă în acest sens. Dacă ne vom dovedi buni creștini, semenii noștri vor lua aminte la comportamentul nostru și, din mila Lui Dumnezeu, în subconștientul lor se va ridica un semn de întrebare, cel puțin atât. Așadar, să ne preocupăm de limbajul pe care-l utilizăm, felul în care ne raportăm la cei din jur și prezența noastră în societate, acestea ne definesc.

În final, vă voi împărtăși o experiență care mi-a zguduit întreaga ființă: deși în aceste trei zile am participat la rugăciune, la dezbaterile extrem de interesante, la emoționanta procesiune, la conversații cu voi, prietenii, ceea ce m-a făcut să simt cum inima îmi tresaltă de bucurie duhovnicească, prezența Maicii Lui Dumnezeu și a lui Dumnezeu Însuși a fost un gest plin de har al Înaltpreasfințitului Justinian Chira, Episcopul Maramureșului și Sătmarului, care, deși nu ne-a adresat un cuvânt de învățătură (dar am primit *Dialogurile*), ne-a binecuvântat și cu mâna dreaptă la inimă ne-a privit emoționat, iar fața îi era luminată de trăire duhovnicească. Pe mine m-au năpădit lacrimile, și nu am fost singura în această ipostază. Am aruncat o privire peste capetele noastre și am conștientizat că în mijlocul nostru este Dumnezeu, câtă splendoare ! Să fii ales de Dumnezeu, să devii mărturisitor a Lui, Doamne, slavă Ție pentru minunata Ta lucrare ! Vă prețuiesc și sunteți prezenți în rugăciunea mea, iubiți prieteni, și nădăjduiesc că ne vom revedea și anii care urmează. Nu uitați, fiți exemple pentru cei din jurul vostru ! Doamne-ajută !

Cristina Hodean,
Protopopiatul Năsăud

Poruncile Domnului sunt un drum, o scară care ne urcă pe toți la cer, care ne conduce la Dumnezeu. Multe sunt căile și mijloacele care îl duc pe creștinul ortodox în împărăția lui Dumnezeu, așa a fost și procesiunea ce s-a desfășurat în cadrul Reuniunii Tinerilor Creștini Ortodocși desfășurată la Baia Mare. Noi, participanții am parcurs un drum ce ne-a urcat din punct de vedere spiritual într-o poveste de nedescris, într-o împărăție ce începe cu cântări intonate în cinstea Maicii Domnului și sfârșindu-se cu minunate rugăciuni ce ne-a unit într-un cuget și o simțire și anume dragostea; o dragoste frățească ce ți-a trezit sentimentul că ești la fel ca ceilalți, că într-adevăr suntem frați în Hristos, că nu există diferențe nici de vârstă, nici de zonă, nici de statutul social. Iubirea fiind principiul vieții și Iisus Hristos, El ne revelează iubirea și viața în iubire, de la obârșia ei divină.

Acest drum mi-a oferit un elan în a-mi manifesta imensa fericire că sunt creștin, dar în același timp un imbold de a face ceva mai mult pentru mine și pentru cei din jurul meu, în a-i îndemna să fie mult mai buni, să nu fie creștini doar cu numele ci și cu faptele...

Am participat alături de numeroase persoane de vârsta mea și nu numai la această procesiune ce va rămâne veșnic întipărită în mintea mea. De-a lungul traseului a stârnit în mine un sentiment ce nu credeam a-l întâlni vreodată un sentiment de bucurie, o bucurie mirifică prin faptul că sunt tânăr ortodox mai ales atunci când împreună cu alți tineri, care, fie au fost îmbrăcați în costum popular ce reprezenta zona din care provine, fie purtau "tricoul Reuniunii" fiind la fel de încântați ca și mine, intonând parcă-ntr-un duh cântări adresate Maicii Domnului alături și de îndrumători duhovnicești, adică de preoți și înalți ierarhi, când vezi că atâtea suflete fragede și mlădioase se adună pentru un minunat scop, și anume acela de a arăta mândria faptului că sunt creștini ortodocși și că nu le e rușine de cultul căruia aparțin... Și cum se poate promova creștinismul decât prin noi tinerii, noi cei care suntem viitorul unei țări... iar țin să cred că această procesiune nu a fost decât o mică demonstrație din ceea ce putem face noi tinerii creștini.

Această procesiune nu numai că mi-a schimbat modul de a gândi ci mi-a oferit un oarecare optimism în legătură cu ceea ce putem face noi tinerii, că avem puterea în a schimba lumea în bine, în a face un popor să fie mândru de religia creștină ortodoxă ce pe zi ce trece se tot denaturează.

Creștinismul nu este doar o teorie searbădă, ci este trăirea acestei vieți pentru Dumnezeu și pentru aproapele nostru, așa cum au trăit-o toți Sfinții de-a lungul veacurilor creștine, urmată de faptele iubirii, căci „credința fără fapte este moartă”, iar o faptă fiind această feerică procesiune.

Procesiunea a avut o impresionantă valoare pentru atâtea prin mesajul transmis "Bucuria de a fi creștin", prin voluptatea persoanelor ce au participat, ci și prin intensitatea puterii spirituale ce te-a copleșit cu fiecare pas ce îl parcurgeai către Catedrală....

Așadar, consider că procesiunea mea alături de frații mei tineri ortodocși a fost doar un început către drumul ce îl vom urma în viață, ci acela de a fi adevărate exemple vii ale creștinismului, a ceea ce putem face noi pentru el!

Nechiti Maria-Magdalena
- Nășăud

Societatea actuală, caracterizată de o explozie informațională și o dezvoltare polivalentă fără precedent, cuprinde în complexitatea sa o serie de valori atribuite individului uman. Prin intermediul educației și al dezvoltării umane, se urmărește ca aceste valori să reprezinte adevărate ținte în devenirea și formarea unui adult.

Trebuie menționat faptul că fiecare domeniu al dezvoltării și educației are și anumite valori specifice. În acest caz, referindu-ne la religie,

teologia reprezintă știința care aduce în prim plan toate aspectele și valorile vieții creștine. Astfel, încă din clasele primare, educația religioasă își face simțită prezența printre micii învățăcei. Dacă este să ne referim la cultele religioase din România, putem afirma faptul că majoritatea populației este ortodoxă. Astfel, fiind ortodocși, ne putem considera norocoși, dar mai cu seamă binecuvântați că putem să ne exprimăm liber și să ne manifestăm conform principiilor religioase specifice.

Ortodoxia are rădăcini adânci și bine înfipte în istoria universală și nu numai. Acest aspect influențează anumite principii și valori bine stabilite încă din vechime și transmise din generație în generație. Cu ajutorul literaturii de specialitate descoperim moduri de viață ale unor creștini valoroși, îndemnuri, sfaturi și chiar putem creiona un portret al creștinului model.

Toate aceste aspecte prezente într-o societate, având caracteristicile enunțate anterior, pot fi oarecum considerate, de unii indivizi, ca fiind învechite sau necorespunzătoare. Altfel spus, ca ortodox poți fi tratat precum un învechit, cu principii și valori, care parcă nici nu au ce să caute într-o lume atât de avansată. Consider că tocmai din acest motiv, odată cu trecerea anilor, creștinii ortodocși au încercat să își atragă tinerii aproape de biserică. Inițial, prin scurte întâlniri, manifestări timide, aceștia au început să transmită și să prezinte societății valori și modele reale.

Chiar dacă uneori au fost priviți "ciudat" de diferiți colegi sau prieteni, mulți dintre ei au reușit să găsească tăria necesară pentru a nu ceda, ba mai mult, i-au convins și pe alții că țințele lor ca tineri ortodocși – sunt unele valoroase și utile.

Personal, pot afirma că am avut parte de multe momente în care să îmi manifest bucuria de a fi ortodoxă și, chiar mai mult o tânără ortodoxă. Unul dintre aceste momente importante pentru devenirea mea ca și creștin ortodox îl reprezintă și prima Reuniune a Tinerilor Ortodocși desfășurată în acest an, la Baia-Mare.

În acest oraș cald și primitor, am avut ocazia să cunoaștem și alți tineri cu preocupări asemănătoare, să realizăm diverse activități comune și să apreciem valorile și principiile creștinismului ortodox.

Cele trei zile petrecute la Baia-Mare mi-au oferit prilejul de a lega prietenii noi, atât cu tinerii prezenți la manifestații, cât și cu preoții însoțitori. Aici trebuie să precizez un aspect oarecum contradictoriu. În mod paradoxal, prietenii legate sunt de mai multe feluri: astfel se conturează acea prietenie bazată pe comportamente, atitudini și îndeletniciri comune; dublată de "prietenia" presărată cu respect, recunoștință și admirație față de cei care reprezintă modele vii ale vieții creștine – preoții.

Mă consider privilegiată pentru faptul că am reușit să reprezint județul Bistrița- Năsăud la o manifestație de acest gen, punând totodată în valoare principiile vieții creștine. Personal, susțin cu tărie, faptul că a fi

tânăr ortodox presupune găsirea unui echilibru într-o societate agitată, deținerea unor principii moral- religioase bine înrădăcinate și a curajului de exprimare a valorilor și tradițiilor ortodoxe.

Prin intermediul discuțiilor din cadrul acestei reuniuni am fost ajutați să descoperim echilibrul, calea cea dreaptă, calea de mijloc pentru a face față provocărilor lumii contemporane. Am primit sfaturi, am dezvoltat comportamente, ne-am împărtășit din propriile experiențe de viață și, cred că cel mai important aspect- am fost ascultați.

De asemenea, am avut ocazia să ne rugăm împreună cu tineri din întregul ținut al mitropoliei, să fim povățuiți de modele reale ale ortodoxiei și să descoperim valori istorice și culturale ale țării Maramureșului.

Procesiunea Bucuriei - cum a fost numită de organizatori – ne-a oferit ocazia să marcăm această primă etapă a Reuniunii Tinerilor Ortodocși. În subsidiarul acestei procesiuni, ca obiectiv central, consider că se situează curajul și dorința tinerilor ortodocși de a-și manifesta credința strămoșească. Traseul parcurs de la muzeu și până la Catedrala Ortodoxă din Baia-Mare, de o mulțime de o mie de tineri ortodocși a atras privirile tuturor localnicilor. Prin intermediul acestei procesiuni, a pricesnelor și cântecelor patriotice intonate de-a lungul traseului, am reușit să demonstrăm dorința noastră de unitate, de afirmare. În acest mod, ca tineri ortodocși am reușit să marcăm faptul că putem fi responsabili și am încercat să demonstrăm generațiilor anterioare că există și tineri care doresc o schimbare și care sunt pregătiți să se implice activ, în mod direct în recunoașterea și promovarea adevăratelor valori sociale, culturale și, în mod special, religioase.

În concluzie, pot afirma, că aceste trei zile în care s-a desfășurat prima ediție a Reuniunii Tinerilor Ortodocși la Baia Mare m-au determinat să-mi exprim liber ”Bucuria de a fi tânăr ortodox” și să am convingerea, că totul în această lume se întâmplă cu voia și cu binecuvântarea lui Dumnezeu astfel:

Teodora-Roxana RAD

– Năsăud

Mulțimea de tineri reunită în zilele de 22, 23 și 24 ale lunii august a acestui an în capitala județului Maramureș cu binecuvântarea și sub omoforul Prea Sfințitului Justin Sigheteanul, organizatorul celei dintâi ediții a Reuniunii Tinerilor Ortodocși din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sătmăruului, care s-a înfruptat duhovnicește din dulceața slujbelor și din cuvintele de folos ale preoților și ierarhilor participanți a avut între preocupările ei și studierea istoriei și spiritualității românești din acest colț de țară binecuvântat de Dumnezeu cu bogăția istoriei și tradiției.

Încă din seara de debut, vajnicul ierarh organizator a prezentat tinerilor câteva aspecte ale spiritualității maramureșene, pe care ei le-au

dezbătut apoi în cadrul reuniunilor din ziua următoare, prezentând și exemple de cultură și spiritualitate oferite de plaiurile lor natale. Tot vineri, la muzeul baimărean al satului am avut parte de o prelegere densă și bine documentată în care am aflat lucruri noi cu privire la istoria voievozilor locului și a evoluției istorice a oamenilor de aici, precum și de o expoziție de icoane vechi, pictate pe lemn sau sticlă, alese cu grijă și aranjate cu meticulozitate de specialiștii instituției de aici, care au proiectat și pe pânza virtuală a sufletelor noastre imagini paradisiace și au trezit în noi dorul de împărtășirea de bunătățile cerești.

Ea a fost urmată de un alt moment emoționant și de mare ținută academică, desfășurat de această dată în sanctuarul sacru al vechii catedrale din reședința eparhială.

Aici, părintele Vasile Augustin, doctor în teologie și demnitar bisericesc, ne-a împărtășit o parte din istoria zbuciumată a vieții bisericești de pe aceste meleaguri. Împreună cu el ne-am perindat prin timpuri și locuri apuse de mult, ce ni se proiectau atunci aieva în fața ochilor, stimulați fiind de cuvintele oratorului și de imaginile ruinelor care însoțeau în fundal filipica sa, făcându-o să fie un adevărat itinerar sinestezic prin vatra voievozilor de odinioară. Am aflat istoria exarhului patriarhal Pahomie din Peri, a cărui vatră monahală se află astăzi în Ucraina, la Crushevo, dar trăiește încă în inimile moroșenilor și în ctitoria săpânțană, a ierarhilor vrednici Iosif Stoica, Gavriil din Bârsana și a celorlalți care au păstorit cu cinste eparhia de altă dată, preferând moartea în locul apostaziei de la credința strămoșească, ne-am perindat cu gândul prin reședința interbelică a renăscutei eparhii de la Sighet, ctitorită de vrednicul Vasile Saftu, am vizitat domeniul Ugogei, al Sătmăruului și al Maramureșului care au constituit cândva vatra vechii episcopii și am vărsat o lacrimă de tristețe și de dor, gândindu-ne la trista soartă a fraților noștri din Transcarpatia, văduviți astăzi de bucuria de a se alătura străbunei patrii.

Ce-i drept, noi bistrițenii ne-am simțit cam triști atunci când, părintele conferențiar a omis să remarce faptul, altminteri certificat de Iorga și de izvoarele istorice și valorificat în istoriografia tuturor timpurilor, că Sfântul și Marele patron al eparhiei în care dânsii viețuiesc, Ierarhul martir Iosif Stoica, era de origine năsăudean. Am înțeles însă mai târziu că, motivul reținerii sale se fundamentase pe grija de a nu-i face pe tinerii proveniți din alte județe să se simtă discriminați și ne-am bucurat la gândul că mândrele plaiuri în care ni s-a plămădit ființa au dat altor plaiuri dârze un om atât de mare.

Iată cum ne-am hrănit setea de cunoaștere, alături de cea duhovnicească, în aceste binecuvântate zile, sporindu-ne bagajul de cunoștințe ce ne definesc ca entități intelectuale și împletind utilul cu plăcutul. Pentru toate acestea nu putem decât să mulțumim bunului Dumnezeu, care ne-a învrednicit de milostivirea și binecuvântarea sa,

părintelui episcop Justin și distinșilor organizatori, care au făcut tot posibilul să avem o ședere atât de plăcută și încununată cu atât de mult folos.

Iuliu-Marius Morariu,
student,
Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca

Cu emoție în suflet țin să îmi exprim bucuria întâlnirii cu sute de tineri ortodocși din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sătmăruului. Această acțiune a fost o inițiativă lăudabilă și necesară pentru dezvoltarea și dăinuirea ortodoxiei în aceste vremuri tulburi.

A fost impresionant faptul că, deși se vorbește despre o involuție a conștiinței ortodoxe, iată că s-au găsit totuși persoane dispuse să facă primii pași spre o revigorare a acesteia. Fiecare dintre noi cred că a simțit o forță un elan teribil la vederea mulțimii de tineri ortodocși, deoarece mai avem încă un nucleu esențial pentru existența Bisericii Ortodoxe. Noi suntem cei care trebuie să ducem mai departe moștenirea lăsată de strămoși, pe care ei au păstrat-o uneori cu prețul vieții. Răspunderea pe care o avem este enormă, deoarece suntem posesorii unei forțe impresionante, adică religia ortodoxă, care este atacată din toate părțile, tocmai pentru că este bine înrădăcinată și e greu de doborât. Din nefericire, în comparație cu cei care sunt împotriva Bisericii, noi nu avem destul curaj și nu suntem suficient de hotărâți atunci când ne apărăm. Ne simțim oarecum excluși sau izolați de ceilalți, fiindcă deși ei se pretind a fi ortodocși, nu dovedesc asta prin faptele lor și mai mult decât atât, chicotesc sau se îndepărtează dacă începi să le vorbești despre principii ortodoxe. Le considera învechite, depășite, susțin că lumea actuală, evoluată nu se mai poate ghida după asemenea norme de viață. Acest lucru e total fals, dar e o muncă titanică să îi convingi de aceasta. Poate, pe viitor, se va întâmpla totuși schimbarea de care are nevoie societatea în care trăim. Momentan coborâm vertiginos spre rău.

Remarcăm promovarea non-valorilor în orice împrejurare, cu fiecare ocazie. Dar prin intermediul Reuniunii de la Baia-Mare am oferit și o față diferită a societății noastre. Multă lume probabil ne-a apreciat, dar au fost cu siguranță și cei care au făcut contrariul. Totuși, sper că am ridicat un semn de întrebare în conștiința tuturor, care poate va primi și un răspuns la un moment dat, și anume acela că lumea poate fi mai bună, dacă Îl așezăm pe Dumnezeu în preajma tuturor faptelor noastre. Ceea ce am realizat noi a fost o încurajare spre trezirea din amorțeala sufletească, duhovnicească și morală în care ne aflăm de o vreme.

E nevoie de elan tineresc pentru a putea depăși această stare de latentă, de letargie. Se pare că acest elan nu a dispărut. Așadar, să nu ne lăsăm influențați de răutatea lumii de astăzi și să dăm în schimb toleranță și

bunătate, deoarece prin exemplul propriu vom reuși să îi aducem și pe ceilalți pe drumul cel bun. Să sperăm că această reușită a reprezentat un bun început al unei activități de mărturisire a credinței ortodoxe de durată.

Anonim

Reuniunea tinerilor ortodocși din Mitropolie ne-a adus în ipostaza de a dezbate, printre altele, realitatea confruntării tinerilor (în speță, a tinerilor ortodocși) cu provocările contemporane. Tinerețea se poate defini și ca o perioadă în care provocările și ispitele se regăsesc sub forma lor apoteotică, așa că nu este un fapt ieșit din comun ca ele să apară în viața tinerilor ortodocși. Provocări au existat întotdeauna, dar mai cu seamă epoca noastră se poate caracteriza ca fiind un veritabil focar de ispite, tentații, și îndemnuri spre păcat. Acestea nu sunt ele însele păcate, sunt mai degrabă probe, încercări la care noi, tinerii, suntem supuși, în vederea realizării noastre în plan lumesc, sau, privind în perspectivă, a dobândirii Împărăției Lui Dumnezeu. Soluția ideală este ca noi să identificăm ispita, să o conștientizăm și să începem lupta împotriva acesteia, astfel devenind purtători ai unor virtuți care se acumulează treptat. Printre ispitele contemporane se regăsesc drogurile, alcoolul, desfrâul, influența mass-media, agasarea cultelor neoprotestante, cultul materialului sau acceptarea și promovarea nonvalorilor din orice domeniu. Multe persoane vorbesc despre aceste provocări și îi blamează pe cei care cad în capcana tentațiilor, le pun etichete, astfel putem auzi deseori “Tinerii din ziua de astăzi sunt...”. Cu toții știm că un tânăr cu probleme, fie că le conștientizează sau nu, are nevoie de ajutor, nu de critici.

Tocmai aici intervin unele dintre cele mai grave deficiențe ale acestei vremi și anume egoismul, intoleranța, lipsa comunicării și a gândirii în profunzime. Lumea contemporană este una superficială, care vede doar ambalajul, aparențele, cultivă frumusețea trupească, pe care o limitează după anumite tipare și nu este interesată de sufletul omului, nu are capacitatea să transceadă limitele concretului și materialului. Tinerii se avântă cu ardoare spre oferta tentantă a diavolului, fiind de părere că sunt la vremea vieții lor în care li se permite totul și li se cuvine totul. Într-adevăr, Dumnezeu ne-a acordat libertate deplină, însă noi suntem răspunzători de tot ceea ce facem și vom primi în schimb atât cât merităm. Dumnezeu nu se răzbună, nu ne pedepsește. Faptele noastre acționează ca un bumerang. Inevitabil se răsfrâng asupra noastră, într-un viitor apropiat sau îndepărtat. Observăm că societatea noastră este una dezordonată, haotică, în care ilegalitățile și nedreptatea sunt la ele acasă.

Noi, tinerii, suntem cei responsabili de redresarea ei. Să fim mai conștiincioși, mai muncitori, mai cerebrali, să înțelegem că în ciuda faptului

că este dificil să îndeplinești o astfel de misiune, nu este imposibil. Schimbarea trebuie să existe în fiecare, însă totul pornește de la conștiință, care, în opinia mea, este glasul lui Dumnezeu, implicit cel mai bun și corect sfătuitor al nostru, dar și cel mai drept judecător. Să ne ascultăm conștiința când suntem puși în fața ispitelor și să alegem calea cea bună. Să învățăm din greșelile altora și să îi ajutăm să se îndrepteze, să ne întoarcem inimile și mintea spre izvorul bunătăților, care este Dumnezeu. Cu El alături vom răzbi. La fel ca în pilda din Pateric, în momentele cele mai dificile Dumnezeu ne poartă pe brațe, nu ne părăsește. Condiția este ca noi să Îl acceptăm aproape de noi.

Așadar, multiplele provocări contemporane și înclinația spre rău a lumii noastre trebuie să fie semnalul care să ne pună în alertă, să ne determine să ne căutăm puterea de a le înfrunța și a reveni apoi la bine, adevăr și frumos. Dumnezeu poate să ne iubească cel mai mult când merităm cel mai puțin, deoarece știe că atunci avem cea mai mare nevoie de iubire, așa că e bine să ascultăm cuvintele transmise prin pana Sfantului Evanghelist și Apostol Ioan: “*În lume necazuri veți avea: dar îndrăzniți! Eu am biruit lumea.*” (In 16-33).

Mihaela Feier,
Bistrița Năsăud

Întâlnirea tinerilor ortodocși a fost pentru noi reuniunea sufletelor tinere, a inimilor curate. Pentru noi a fost o ocazie perfectă de a cunoaște noi persoane, am adăugat în buchetul nostru noi trandafiri. Pentru mine cel mai emoționant moment a fost atunci când Înalț Prea Sfințitul Andrei Andreicuț ne-a spus să ne luăm de mâini. Acea strângere de mâini n-a fost doar o împreunare a mâinilor cu cel din dreapta și din stânga ta. Am simțit că fiecare tânăr îmi cuprindea mâna mea în palma sa. A fost o dovadă că sunt alături de mine, iar eu sunt alături de ei. Și parcă în timp ce noi ne strângeam mâinile, punându-ne în suflet o dorință, Dumnezeu își întindea mâinele Lui și ne strângea la sânul Lui pe toți tinerii prezenți acolo.

Tineretea este un glob de cristal, un glob umplut cu credință, cu iubire, cu speranță, cu cele mai aprige dorințe de a ne făuri un viitor, cu împliniri și dezamăgiri, și nu în ultimul rând cu iubire. Da... iubirea e cea care dă aura acestui glob, iubirea e cea care te înalță deasupra lumii. Iubirea, spunea Dumitru Stăniloae “este înrudirea omului cu Dumnezeu. Ea unește la maxim persoanele umane fără să le confunde. În iubire se arată plenitudinea existenței”. Tânărul de azi are o minte ce funcționează cu mare viteză fie în privința ideilor și a sistemelor, fie numai în cea a dorințelor și poftelor pe care le oferă mass-media. Însă tinerii trebuie să înțeleagă că toți au o experiență a lui Dumnezeu, dar nu-și dau seama. Toți L-au presimțit pe

Dumnezeu în frumusețea lumii înconjurătoare, într-o operă de artă, în chipul mamei.....sau în înfiriparea unei iubiri. Noi, tinerii, nu putem schimba lumea, însă putem schimba lumea noastră interioară, personală care va exercita asupra celorlalți o influență puternică. Dar ne lipsește curajul. Adeseori nu avem curaj să ne afirmăm credința în fața celorlalți, nu avem curaj să schimbăm ceva în noi, sau de cele mai multe ori nu avem curaj să ne lăsăm purtați de aripile iubirii într-o relație de lungă durată. “Finis amoris ut duo unum fiant” (“*țelul dragostei este ca doi să devină unul*”).

Asemenea cuvintelor Sfântului Grigore de Nyssa aș spune și eu: tinere, păstrează întreagă floarea tinereții tale și fiecare dangăt de clopot să trezească inima ta adormită la viață, la iubire, iar ochii tăi să fie mereu îndreptați în sus către Dumnezeu.

Fiecare tânăr din zilele noastre trebuie să știe că iubirea aduce cu sine rugăciunea, viața sufletească, unirea cu cel care trebuie să facă legătura dintre două inimi: Iisus. Ca tânăr într-o societate modernă trebuie să fii mereu înconjurat de persoane speciale, să fii mereu o cascadă a fericirii, iar viața să îți aducă mereu lumină în suflet. La această reuniune a tinerilor ortodocși am învățat un secret al fericirii, adică să avem mereu un zâmbet ascuns în inima noastră și să înaintăm în viață cu o licărire în ochi, cu un zâmbet pe față și un scop măreț în inimă.

Participant reuniune: *Dimănescu Silvia*

Sfântul Tihon mărturisea că „ Obiceiurile dobândite în copilărie sunt asemenea literelor tăiate în coaja unui copac tânăr, ele cresc, se măresc odată cu arborele, alcătuind chiar o parte din el însuși.” , dar într-o lume atât de expusă noutății , încă de la o vârstă fragedă tot mai mulți tineri se aventurează în a accepta , a încerca și a spune prea devreme „DA!” , multor vicii precum alcoolului , fumatului sau chiar drogurilor.

Pentru unii dintre ei, acceptarea sau dependența în raport cu aceste vicii este doar o modalitate de a se exterioriza, de teribilism specific vârstei, unii recurg la acestea din cauza frustrărilor sau a problemelor familiale, iar alții le încercă poate doar pentru a fii „cool”- în general, pentru ei consumul acestora este o dovadă de detașare, de independență căci ei nu cunosc adevărata însemnătate a acestor cuvinte, a libertății.

Libertatea există numai la ființele raționale, care luminate de harul divin pot să-și conducă viața după poruncile lui Dumnezeu, căci existența libertății este o condiție implacabilă pentru existența moralității , iar în cazul acestor tineri consider că singura modalitate de a-i salva ar fii învăluindu-i în credință sinceră și arzătoare , precum afirma Părintele Nicolae Steinhardt: „*Credința ne ajută, ne întărește, ne înalță, ne bucură, dar nu ține locul însușirilor și calităților omenești. Ne dă fericirea, dar în raport cu lumea nu*

ne acordă privilegiu, ci ne creează îndatoriri în plus.” Așadar, ar trebui să învățăm să-i pomenim mereu în rugăciunile noastre , deoarece ,precum spunea Părintele Dumitru Stăniloae „Rugăciunea pentru celălalt trebuie făcută în așa fel ca să poți să simți durerea lui ca pe propria ta durere.”

Printre provocările contemporane cărora suntem cu toții supuși se numără și orele nenumărate petrecute în fața televizorului , a calculatorului sau a gadget-urilor din ce în ce mai performante, a căror prim-scop , cel de a accesa rapid informații, de a răspândi grabnic cultură, a fost eclipsat de alte întrebări mai puțin utile intelectului nostru. Astfel au apărut emisiuni tv din ce în ce mai lipsite de moralitate, menite să ne ofere porția zilnică de umor și să satisfacă micile noastre curiozități referitoare la „vedete”, dar și mii de site-uri cu jocuri violente care pot transfigura sever comportamentul tinerilor sau, mai nou au fost create rețele de socializare care distrug unicitatea clipei prin exagerata nevoie de expunere, de împărtășire cu prieteni virtuali a tuturor gesturilor , gândurilor sau momentelor trăite, noi uitând astfel să contemplăm asupra universului spectaculos care ne înconjoară, a cărui adevărat Creator este Cel care ne-a creat pe noi, oamenii ca cea mai sublimă expresie a iubirii Sale.

Noi, tinerii ortodocși, în contrast cu aceste provocări contemporane suntem capabili să observăm că „ binele și răul se întâlnesc în marginile a ceea ce vrem sau nu să facem” , precum dezvăluia Sfântul Ioan Gură de Aur în Omilii, iar cuvintele lui eternizate de mine pe această coală m-au făcut să constat că la reuniunea noastră, a tinerilor ortodocși, toți am înaintat , respirând credință , în bucuria infinită și eternă a lui Dumnezeu, deoarece fiecare dintre noi realizase pe parcursul ei că „*este pictorul propriei sale vieți, sufletul este pânza, virtuțile sunt culorile, iar Hristos este modelul pe care trebuie să-l pictăm.*” (Sfântul Grigore de Nyssa).

Băbuț Bianca

Parohia ortodoxă Turț 1

Ideal ar fi ca un creștin să trăiască așa cum sutele de tineri au trăit în cele 3 zile. Din simplul motiv că doar printr-o experiență ca asta îți poți definitiva sentimentul, statutul și mentalitatea de creștin. O viață, în spiritul creștin, trăită în câteva zeci de ore. Așa poate fi considerată "Reuniunea tinerilor ortodocși". Cântecul cu specific religios, rugăciunile și toată atmosfera susținută în cadrul reuniunii, mi-au aruncat sufletul în universul de care aveam nevoie. Toată liniștea și spiritul creștin au fost sădite în adâncul inimii. Și sunt sigur că nu doar mie, ci și celorlalte sute de tineri prezenți în cadrul reuniunii.

Negrea Bogdan,

17 ani, Huedin, Cluj

“*Nimeni să nu disprețuiască tinerețile tale*”: lucru pe care cucernicii părinți au avut posibilitatea de a-l face lămurit și de a-l întări în fața atâtor tineri pe care societatea îi îndepărtează de la valorile creștine. “*Fă-te pildă credincioșilor cu cuvântul*”: sufletul acestei reuniuni a fost reprezentat de vorbele pline de însemnătate care ne-au fost rostite și care ne-au lămurit și fixat ideea creștinismului. Purtarea, dragostea, duhul, credința și curățenia reprezintă valorile tânărului creștin, tânăr pe care această reuniune l-a schițat sub forma unui mesaj demn de a fi cunoscut de întreaga lume.

Parauan Mihaela,
17 ani, Turda, Cluj

Mi-am dorit să particip la Reuniunea Tinerilor Ortodocși ce a avut loc la Baia Mare pentru a cunoaște mai mulți tineri și pentru a afla mai multe despre credința noastră. Pot spune sigur că rezultatele, ceea ce am văzut și am trăit, au fost mai presus de așteptările mele. Am ajuns la concluzia că noi tinerii suntem în stare să ne păstrăm credința ortodoxă, avem nevoie doar de curajul de a înfrunta obstacolele ce ne stau în drum, de convingerea că facem ceea ce trebuie pentru noi și pentru semenii noștri și de inițiativă. Astfel, m-am întors acasă gândindu-mă la un singur lucru: să mă fac pilda credincioșilor "*cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția.*"

Ilea Maria,
18 ani, Turda, Cluj

La ceas de despărțire mă încercă un sentiment unic gândindu-mă la cele trei zile desăvârșite petrecute la Baia Mare. Biserica Ortodoxă Română avea nevoie de această „gură de aer proaspăt”, iar noi, tinerii am avut nevoie de confirmarea credinței noastre, atât în fața semenilor noștri, cât și în fața propriei noastre persoane. Tineretul a simțit nevoia confirmării că sunt ardeleni, că sunt români, dar mai ales că sunt uniți întru Biserica lui Hristos.

Poate cel mai frumos îndemn pe care l-am primit a fost un îndemn la optimism: "*Zâmbiți! Priviți persoana de lângă voi și chiar dacă nu vă cunoașteți, luați-vă de mână, ca să dovedim că unirea noastră, a creștinilor este unirea cugetelor în care sălășluiește Dumnezeu.*"

Vidran Mihaela,
18 ani, Huedin, Cluj

Nu de puține ori, în fața valului de secularizare ce se desfășoară asemenea unui circ nerușinat pe străzile unei Români creștine, ai

sentimentul pe care l-a încercat și proorocul Ilie că „*eu singur am rămas, iar ei caută să-mi ia viața*”(3 Regi 19,14)

Ca ortodocși cunoaștem și încercarea patetică a demonului de a intimida cu mulțimea, cu gregaritatea, pe Dumnezeu. Suntem mulți, suntem legiune, strigă ei prin gura demonizaților de azi în fața Celui Unu Care încă așteaptă smerit pocăința păcătosului. Cu un singur cuvânt: „*duceți-vă*”! Mântuitorul Hristos a dezarmat toată armata răului și a arătat-o în toată neputința ei făcând-o privesc lumii cerești și pământești.

Așadar puterea se află nu în mulțime ci în cel care nu se desparte de Dumnezeu. Iar dacă cei uniți în comuniune iubitoare cu Treimea sunt mulți, atunci arată în trăirea lor frumusețea cea negrăită a Împărăției Cerurilor.

Am trăit împreună cu cei peste 1000 de tineri ortodocși bucuria de a fi împreună în Hristos. A fost o întâlnire care ne-a smerit pentru că am aflat asemenea proorocului Ilie că mai sunt dintre cei care nu și-au plecat genunchiul în fața idolilor acestei lumi, dar ne-a și înălțat pentru că toate trăirile noastre neexteriozitate și-au avut confirmarea obiectivă că nu sunt false ci sunt duh și viață din Duhul lui Hristos.

Ne-am întors acasă mai îmbogățiți și mai curajoși, îmbolnăviți de dragostea de Hristos și de neam și sperăm ca prin contagiune febra aceasta sfântă să se reverse asupra a cât mai mulți indiferenți.

Mulțumim lui Dumnezeu și tuturor celor care s-au ostenit cu partea Martei dând prilej Mariei să șadă și să soarbă cuvintele lui Iisus.

Pr. Marius Cocan,
Turda, Cluj

După Reuniune...

Părintele Milan BĂLAN a consemnat:

„Reuniunea Tinerilor Ortodocși s-a născut firesc în sânul unei comunități românești, care își prețuiește tinerii; aici unde candela credinței se ține aprinsă din generație în generație”.

Un om deosebit, care acum se află în fruntea comunității băimărene, într-o luminată zi de duminică, la capătul unei discuții cu Preasfințitul Iustin Sigheteanul despre educația tinerilor, s-a exprimat: - Ar fi frumos ca în orașul nostru să avem o reuniune a tinerilor ortodocși !

(Cătălin Cherecheș - *primarul municipiului Baia Mare*).

Gândurile frământate de noi de multă vreme, poate s-ar fi risipit dacă nu se găsea omul care să le rostească. Ideea a fost îmbrățișată ca obiectiv prioritar.

Nu este vorba de un eveniment confesional, cum ar părea, ci mai mult: e manifestarea unei culturi păstrată cu multă grijă în lada de zestre spirituală a maramureșenilor: *cultura creștină ortodoxă a românilor din nord-vestul Transilvaniei*. Tinerii ortodocși sunt moștenitorii acesteia. Tinerii sunt cei care investesc pasiune maximă atunci când se bucură, când aleargă, când iubesc, când se roagă. Tinerii ortodocși din Maramureș și Sătmar sunt moștenitorii unei culturi voievodale, cu valori și caracteristici specifice.

Reuniunea Tinerilor Ortodocși cultivă o identitate colectivă - în cazul nostru culturală și religioasă a unei majorități. Am observat că acordăm prea puțină importanță identității noastre și conservării acesteia, poate de aceea asistăm la răsturnări valorice și la pierderea respectului de sine. - *Cine sunt eu? - Cine ești tu?* sunt întrebări simple dar pe care nu ni le-am pus cu destulă seriozitate. Urmașii dacilor liberi răspund uneori în grai

neaoș: - *Noi am fost și-om și (fi)!* E necesar ca tinerii ortodocși să se definească din timp în timp, ajutați de mama lor spirituală: Biserica.

"Noi suntem chemați să ne amintim în formarea unei societăți democratice de elementele creștine de bază ale Europei. (...). Europa nu poate și nu trebuie să rămână doar o întreprindere economică, are nevoie de un suflet și conștiință, ținând cont de afinitățile istorice și de responsabilitățile sale în prezent și-n viitor, în serviciul aceluiași idealuri umane". (Robert Schuman - "Părintele" Uniunii Europene - 1958).

Maramureșul are valori etnologice inestimabile: cultura lemnului, arta icoanei, folclor, valori estetice și mai ales religioase care trebuie prețuite cum se cuvine. Avem un tezaur spiritual luminos iar lumina nu se pune sub obroc ci se așează în sfeșnic să lumineze.

O reuniune educă și întărește convingeri - programul Reuniunii este alcătuit să atingă acest scop. O reuniune sporește curajul de a spune: sunt român, sunt tânăr creștin ortodox, sunt ardelean, sunt din ținutul voievodal al lui Bogdan, Dragoș, Bârsan, Iuga de Săliște, Petrovai de Maramureș,... sunt urmaș al luptătorilor și cnejilor din Sătmar, și Codru... Este un exercițiu al identității colective !

Sperăm că la un moment dat se va produce saturația comunicării virtuale pe facebook sau messenger. Tinerii ortodocși și noi, de asemenea, vom redescoperi bucuria întâlnirii reale cu semenii, cu valorile moștenite și mai ales bucuria întâlnirii cu noi înșine.

Reuniunea a fost concepută cu o structură complexă, cu câteva componente. Fiecare etapă și fiecare moment al organizării a presupus eforturi considerabile.

Componenta culturală a Reuniunii a constat în:

- conferința cu tema: *"Istorie și tradiție creștină în Nord-Vestul Transilvaniei"*, cu prezentările tematice: "Valori estetice ieri și azi" (Religie și Etnologie, Arta lemnului, Arta icoanei). Aici, abordarea s-a făcut frontal, pe grupe mari, ateliere susținute prin rotație.

Scopul: cognitiv și de consolidare a cunoștințelor care țin de identitatea noastră colectivă.

- sublinierea unor momente esențiale din istoria noastră bisericească

- reșezarea valorilor autentice în conștiința colectivă a tineretului (zestrea etnologică și spirituală a Maramureșului)

- pledoarie pentru cunoașterea, păstrarea și cultivarea identității noastre culturale și religioase în nord-vestul Transilvaniei. Scopurile au fost atinse prin prezentările competente ale lectorilor, însoțite de proiecții adecvate, respectiv de vizitarea muzeului Satului și a Pavilionului de Etnografie.

Componenta spirituală a Reuniunii

- dată de momentele de rugăciune și cuvântari ale preoților și ierarhilor care au avut loc în cele 7 biserici din orașul Baia Mare - și la catedrală

- Cuvântările: Preasfințitului Iustin Sigheteanul, ale Înaltpreasfințitului Mitropolit Andrei Andreicuț și a Înaltpreasfințitului Justinian Chira.

- Prin implicarea participanților tineri la momentele de rugăciune și la cântarea comună realizându-se o ieșire din rutină a rânduielilor parohiale. Mesajele pline de căldură ale Ierarhilor vor fi păstrate pentru mult timp în inimile tinerilor.

Componenta socială a cuprins dezbateri :

Tema principală: "*Tinerii ortodocși în fața provocărilor contemporane*",

Tema secundară: "*Tinerii ortodocși - mărturisitori ai Identității*"

Abordarea a fost interactivă pe grupe medii și mici. S-a urmărit identificarea provocărilor culturale și sociale cu care tinerii se confruntă și a unor posibile soluții. În plan secundar s-a urmărit încurajarea tinerilor ortodocși de a-și exprima liber, față în față, părerile personale, de a împărtăși cu încredere celorlalți o parte din propriile experiențe privind: obstacolele cu care se confruntă și conștiința identității. Nu este atât de relevant nivelul academic al discuțiilor ci faptul că tinerii au discutat cu seriozitate temele propuse, au relaționat și au câștigat un plus de încredere.

Componenta civică a Reuniunii - a fost marcată de:

prezența oficialităților, procesiunea "*Bucuria de a fi creștin*", programele de muzică ușoară și populară.

Scopul - de a dezvolta încrederea tinerilor în comunitate și în liderii comunității ca "oameni pentru oameni".

Procesiunea a propus ideea că tinerii pot fi împreună pe un drum comun - al credinței și alături de ei sunt cu sinceritate oamenii încredințați cu mari responsabilități. A te bucura cu ceilalți în compania muzicii - manifestare socială firească a oricărei colectivități, care era necesară și în programul Reuniunii deoarece tinerii ortodocși sunt persoane cu atitudini sociale firești, uneori încrezători, entuziaști, alteori îngrijorați în fața diverselor provocări și obstacole pe care le au de înfruntat. Prin prezența autorităților și prin astfel de manifestări publice oamenii consolidează încrederea și speranțele și se arată mai disponibili de a contribui la consolidarea comunităților civile și bisericești.

Consider că toate obiectivele cu caracter cultural, spiritual, social și civic au asigurat Reuniunii Tinerilor Ortodocși un conținut adecvat din care tinerii au avut de învățat și au avut parte de experiențe folositoare pentru minte și pentru suflet.

În Episcopia noastră și în orașul nostru s-a desfășurat în acest an așadar prima Reuniune a Tinerilor Ortodocși din nord-vestul Transilvaniei și prima procesiune religioasă din municipiul Baia Mare. A constituit un program complex, cu o durată de aproape 3 zile, care a implicat aproximativ 1200 de tineri. Pentru desfășurare s-au alocat importante resurse logistice și umane: 7+1 biserici, 7 unități școlare, 6 unități de cazare, 9 unități de

alimentație, 13 autocare, câteva microbuse, scene, artiști, resurse financiare, s-au implicat aproximativ 70 de voluntari.

Opinia publică a primit pozitiv ideea și desfășurarea Reuniunii Tinerilor Ortodocși. Organizarea ei la Baia Mare se datorează excelentei comunicări și conlucrări între tânărul nostru ierarh P.S. dr. Iustin Sigheteanul și foarte tânărul nostru primar Cătălin Cherecheș - cărora le mulțumim.

Prin faptul că acest proiect a fost realizat în Episcopia noastră, se argumentează vocația și capacitatea Bisericii Ortodoxe Române și interesul autorităților de a-i uni pe tinerii din Maramureș și chiar din Nord-Vestul Transilvaniei în jurul valorilor morale, culturale, religioase și tradiționale moștenite. Aflându-ne în marea familie europeană, uneori copleșiți de etalarea zgomotoasă a diferitelor minorități, merită să acordăm importanța cuvenită menținerii și cultivării identității colective a tinerilor noștri. Reuniunea a fost inițiată ca un eveniment singular dar se pare că se redefinește ca proiect regional al zonei de nord-vest, care să se desfășoare cu o oarecare regularitate.

Adresez sincere și calde mulțumiri tuturor celor care au contribuit cu dăruire și chiar cu jertfelnicie la organizarea și desfășurarea acestui eveniment.

Pr. Bălan Milan

*Consilier eparhial al Sectorului Teologic-Educațional
al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului*

*VI. EVENIMENTE DE EXCEPȚIE
ÎN EPARHIA ORTODOXĂ A
MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMARULUI*

Î.P.S. JUSTINIAN CHIRA
–Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmărilor

POPAS ANIVERSAR
Rohia, 12 Martie 2013

I.P.S. Arhiepiscop Justinian Chira a fost sărbătorit la Mănăstirea „Sf. Ana” Rohia, marți 12 Martie 2013, cu ocazia împlinirii a 72 de ani de la intrarea în monahism.

Cu acest prilej, la ora 12:30, în Paraclisul „Sf. Nicolae” din subsolul bisericii mănăstirii, a fost organizat un Te-Deum de mulțumire la care au slujit membrii Permanenței Eparhiale și ieromonahi ai obștii mănăstirii. La slujbă au participat clerici din județul Maramureș și Satu Mare, și invitați.

În cuvântul său, I.P.S. Sa a menționat că ține foarte mult la această zi care a însemnat un început al vieții sale duhovnicești, fiind practic o nouă zi de naștere.

De atunci au trecut peste 7 decenii însă își amintește de fiecare eveniment pe care l-a trăit în acest așezământ sacru, de la a deveni simplu monah până la urcarea în treapta de arhimandrit. Chiar dacă astăzi a ajuns întâistătătorul Eparhiei Maramureșului și Sătmarului, totuși dragostea I.P.S. Sale față de Rohia a rămas aceeași, de aceea se întoarce cu mult dor la Casa Maicii Domnului din dealul Viei.

În finalul momentului aniversar, P.C. Vasile Augustin a rostit un cuvânt de apreciere în numele preoșimii prezente și i-a oferit sărbătoritului un frumos coș de flori din partea Permanenței eparhiale.

Întru mulți ani, Înaltpreasfințite Părinte Arhiepiscop!

Pr. dr. Vasile Augustin
- vicar eparhial

12 Martie 2013 –Mănăstirea ROHIA

**Î.P.S Justinian alături de membri Permanenței episcopale
și obștea mănăstirii Rohia**

POPAS ANIVERSAR

Î.P.S. Justinian CHIRA –la împlinirea a 92 de ani

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Justinian Chira al Maramureșului și Sătmăruului a împlinit venerabila vârstă de 92 de ani de viață.

În cinstea ierarhului nostru, Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmăruului a organizat mai multe manifestări aniversare. Cu două zile înainte, duminică 26 mai, la mănăstirea „Sfânta Ana” de la Rohia, Înaltpreasfinția Sa Justinian a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă în semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru viața lungă dăruită cu atâtea și atâtea binecuvântări cerești, înconjurat de soborul mănăstirii și în prezența a sute de credincioși. După Sfânta Liturghie, o fost oficiată o slujbă de Te-deum, ca mulțumire lui Dumnezeu pentru cei 92 de ani de viață și 72 de ani de când a intrat în obștea mănăstirii Rohia. Apoi Arhim. Macarie Motogna – egumenul mănăstirii a spus un cuvânt de aniversare la adresa Înaltpreasfințitului Părinte Justinian, după care Înaltpreasfinția Sa a adresat celor prezenți un bogat și temeinic cuvânt de învățătură.

Î.P.S Justinian înconjurat de slujitorii Mănăstirii Rohia

În final a fost săvârșit un Parastas de pomenire pentru părinții după trup ai Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Justinian și pentru stareții mănăstirii.

Marți, 28 mai, cu începere de la ora 12.00, în Paraclisul Centrului Eparhial, a fost săvârșit slujba de Tedeum în semn de mulțumire, oficiat de către P.S. Sa Iustin Sigheteanul – arhieru-vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului, la care au participat autoritățile locale și centrale, Permanența Centrului Eparhial, reprezentanți ai instituțiilor băimărene, preoți, monahi și credincioși.

Î.P.S. Arhiepiscop Justinian felicitat la ceas aniversar

JUSTINIAN
îngerul Maramureșului

Noi, românii suferim de multe boli. Dar cea mai gravă e faptul că ne îngropăm în uitare și nerecunoștință istoria, cultura și, mai ales oamenii.

Maramureșul e în toate topurile privind patrimoniul UNESCO, cultural, natural. Un top al oamenilor de seamă nu există după lege. După legea oamenilor. Dar există după legea lui Dumnezeu. Și, în fruntea lui, smerit, blând și iubitor ar fi, cu siguranță Î.P.S. Justinian. Îngerul în trup de bunic al Maramureșului.

Lumina i-o vezi din ochi. Oglindă a sufletului. Iar înțelepciunea din cuvânt. Un cuvânt blând, dar hotărât, în care poți să ai certitudinea că nu-ți vorbește un om, fie el și sfânt. Ci Dumnezeu. Dar dragostea, cea mai mare dintre virtuți i se citește în toate. Din felul în care te ține de mână, ca să nu-ți „rupi” sufletul printre mizeriile acestei lumi, din felul în care te privește dându-ți încredere că, dacă la Dumnezeu toate sunt cu puțință și pentru tine, un biet păcătos minunile sunt posibile și, mai ales din felul în care ne cuprinde pe toți în rugăciunea lui profundă și neîntreruptă.

E greu să scrii despre un om care are smerenia sfinților, iubirea mucenicilor și râvna primilor creștini. Un om care trăiește în fiecare moment cu un singur gând și o singură frică: aceea de a nu-l supăra pe Dumnezeu și pe oameni.

Î.P.S. Justinian este cu siguranță un sfânt. Iar despre sfinți se scrie în Pateric și-n cartea veșniciei, nu într-o pagină de ziar. Dar săptămâna trecută, Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmăruului a împlinit 92 de ani. Și apoi, Dumnezeu primește orice fel de rugăciune. Chiar și cea scrisă într-un articol de ziar...

Î.P.S. Justinian este un om absolut. De aceea, e greu să-l cuprinzi. Ar trebui să vorbim despre el ca maramureșean, ca fiu smerit de țăran, ca și călugăr, duhovnic, ierarh, cărturar, ctitor, scriitor, învățător. Dar pentru noi, înainte de toate e un părinte. Un bunic bun, care își privește cu drag „nepoții”, fiii Maramureșului și îi petrece cu gândul și rugăciunile peste tot în lume. Demult, mi-a spus o poveste. Povestea unui copac pe care l-a zărit de pe Dealul Rohiei și care de acolo, de sus, părea drept și perfect. Privindu-l însă de aproape, a văzut că era strâmb și găunos. Cred că Î.P.S. Justinian ne privește și pe noi asemeni copacului. Ne vede întotdeauna „latura bună”, dreaptă, făcându-te să te rușinezi atunci când, peste toate neputințele tale, spune cu hotărâre: „toți sunteți îngeri. Și tu”.

De la „înălțimea” sa spirituală se văd toate „strâmbăciunile” din sufletul și scoarța noastră. Dar el le iartă. Pentru ca și Dumnezeu, și noi, să putem ierta.

Oamenii ca și el sunt puțini. Extrem de puțini. Poate de aceea, ca să ne arate că lumea asta nu e deloc așa cum vrem noi să credem în răutatea și micimea noastră. Ci e așa cum o vede Î.P.S. Justinian de pe Dealul Rohiei.

Pentru el, minunile fac parte din cotidian. Le-a trăit și le-a împărtășit și altora. Puterea rugăciunii sale și iubirea pe care i-a arătat-o Bunul Dumnezeu l-au însoțit întotdeauna, de când copil fiind, a plecat fără să se uite în urmă, urmându-și „crucea”. S-a născut în ziua de Duminica Mare, când băteau clopotele, chemând credincioșii la slujbă. Pe când avea 16 ani, îi moare tatăl. Patru ani mai târziu, pleacă la mănăstire: *"M-am trezit așa dimineața, ușor să nu o trezesc pe mama și cu hainele de lucru, fără merinde, fără bagaj, m-am ridicat să plec. Iar mama a strigat plângând: unde te duci dragul mamei? Țsta a fost ultimul ei cuvânt: unde te duci dragul mamei. Și i-am răspuns numa' până afară. Nu i-am spus că plec definitiv. Am ieșit din casă, când am ieșit din sat, m-am oprit, începea să se facă ziuă..."*.

De atunci e călugăr. Și de peste patru decenii ierarh. Curajul cu care apăra dreapta credință i-a uimit pe comuniști. Și puterile sale nevăzute, date de Dumnezeu l-au făcut să fie salvat de arestare, în mod miraculos. A știut să țină aprinsă flacăra credinței în vremuri grele, de furtună și a știut să ardă odată cu ea. A zidit biserici și mănăstiri, dar mai ales a zidit suflete.

După el, oamenii nu sunt nici buni, nici răi, sunt așa cum i-a lăsat Dumnezeu. Recunoaște că unii sunt sfinți, alți neputincioși, dar asemeni lui Dumnezeu îi iubește pe toți.

Cu siguranță, Maramureșul e un pământ binecuvântat și datorită rugăciunilor sale. Și, cu siguranță, prin el, Dumnezeu iubește Maramureșul și maramureșenii într-un mod special.

Ar putea fi spuse multe povești despre viața și biografia sa. Dar asta au scris-o deja multe cărți. Și-apoi, poveștile ÎnaltPreafinției Sale nu sunt niciodată despre cum e lumea asta. Ci despre cum ar putea fi.

Toți cei care l-au întâlnit spun că simt în fața lui un fior. Sau lacrimi fierbinți care cad ca din senin. Pentru că prin el Dumnezeu ne arată deopotrivă mărimea și micimea noastră.

De ziua sa, le-a spus celor prezenți că „...avem atâtea motive să ne bucurăm în viața aceasta”.

Avem. Iar unul dintre acestea e faptul că Dumnezeu ni l-a trimis pe Î.P.S. Justinian. Ca un înger, cu trup de bunic, care în fiecare noapte deschide larg ferestrele apartamentului său episcopal cuprinzându-ne cu rugăciunea și dragostea sa pe toți.

Ioana Lucăcel și Mircea Crișan

40 DE ANI DE ARHIERIE
ai Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Justinian

P.S. Justinian Maramureșeanul

Născut din părinții Ilie și Maria, pe data de 28 mai 1921, în satul Plopiș, pruncul familiei Chira avea să primească la Botez numele de Ioan, care se tâlcuiește "Dumnezeu a avut milă" sau "Dumnezeu miluiește", prevestindu-se de atunci că "va ajunge un om mare", prin gura binecuvântată a moașei Veronica.

Într-adevăr, fiul familiei Chira din Plopiș, unde și-a petrecut copilăria și anii de învățăcel, a impresionat prin interesul și râvna pentru carte, dar și prin apropierea de Dumnezeu.

Prin intrarea în monahism, la vârsta de 20 de ani când primește cele trei voturi ale cinului monahal și numele de Justinian, pentru tânărul Ioan (Justinian) Chira înseamnă o răscruce esențială în viața sa prin dăruirea totală în slujba lui Hristos și a oamenilor. La scurtă vreme, la vârsta de doar 23 de ani, primește ascultarea de stareț care i-a marcat toată viața, iar prestigiul Mănăstirii Rohia s-a răspândit în afara hotarelor Maramureșului.

Mulți oameni l-au căutat pentru a-și alina durerile sufletești și trupești și pentru a se întări duhovnicește prin darurile ce le simțeau izvorând de aici.

Pentru meritele sale în călăuzirea obștei mănăstirii, Înaltpreasfinția Sa a fost ridicat până la rangul de arhimandrit, în anul 1967, însă cea mai mare recunoaștere a slujirii sale s-a petrecut în anul 1973, când, la propunerea arhiepiscopului Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului, a fost chemat la înalta treaptă a slujirii arhieresti, ca episcop-vicar la Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului, primind numele de "Maramureșeanul".

**Arhim. Justinian Chira condus pentru a primi
Taina Hirotoniei întru arhieru - Cluj Napoca, 9 septembrie 1973**

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, avându-l în frunte pe marele patriarh Justinian Marina, a aprobat ridicarea arhimandritului Justinian Chira la treapta de arhieru, la data de 8 august 1973. Cu această ocazie, în fața membrilor Sfântului Sinod, Înaltpreasfinția Sa a rostit următorul cuvânt:

**Arhim. Justinian Chira rostind cuvântul
la alegerea întru arhiereu**

Stăpânit de o vie emoție, stau astăzi în fața Înalt Prea Sfințiților și Prea Sfințiților membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu Prea Fericitul nostru Părinte Patriarh Justinian. Prin votul Sfântului Sinod, sunt chemat azi la treapta arhieriei și la slujirea de arhiereu-vicar al de Dumnezeu păzitei eparhii a Vadului, Feleacului și Clujului.

Dând slavă lui Dumnezeu pentru că m-a învrednicit să ajung la acest important și plin de răspundere ceas al vieții mele, mă simt îndatorat să Vă exprim mulțumirea mea, asigurându-vă de întreaga mea ascultare.

Cu fiască supunere, răspund acestei chemări, potrivit cuvintelor Sfintei Scripturi: "Iată vin îndată" (Apoc. 22,12). Întrucât vrednicia de arhiereu-vicar la care am fost chemat azi pune pe umerii mei îndatoriri noi, Vă încredințez, Prea Fericite Părinte Patriarh, pe dv. Domnule Președinte al Departamentului Cultelor și pe toți membrii Sfântului Sinod, de toată buna mea vrere de a fi în noua slujire în care am fost chemat, un arhiereu după rânduiala dreptslăvitoare a Bisericii Ortodoxe și un fiu devotat al scumpei noastre Patrii, cât mă va ține Bunul Dumnezeu în această viață.

Am muncit cu statornicie, fără întrerupere, peste 30 de ani, la Mănăstirea “Sfânta Ana” - Rohia, jud. Maramureș. M-am străduit să fac din Mănăstirea “Sfânta Ana” de la Rohia o vatră de trăire și lumină ortodoxă. Către această vatră de spiritualitate ortodoxă și-au îndreptat pașii, de-a lungul anilor, nenumărați fii ai Bisericii noastre și acolo au aflat ei scut de nădejde al credinței lor.

Preot și duhovnic, am stat întotdeauna treaz în mijlocul credincioșilor, pe care “cu timp și fără timp” (II Timotei 3, 2) i-am învățat, de la amvon, cuvântul adevărului, ce-l păstrează curat Biserica Ortodoxă.

În toate zilele vieții mele de până acum nu am căutat decât un singur lucru: slujirea, spre fericirea semenilor, slujirea Patriei și slava sfintei noastre Biserici.

De pe plaiurile mândrului ținut al Maramureșului voievodal, din țara lui Dragoș și Bogdan, Drag și Baliță, Gelu și Pinte, ctitori de vetre românești și sfinte locașuri ortodoxe, paveze ale credinței noastre și păstrătoare ale ființei neamului românesc, ale limbii și sufletului moștenit de la strămoșii noștri, de pe acest pământ îmbibat cu sângele străbunilor și locuit până astăzi de oameni buni și harnici, cu rădăcini adânc înfipte în glia strămoșească; din mijlocul acelei atmosfere de liniște și pace de la Rohia; din apropierea acelei mănăstiri a horepiscopului Pahomie am fost chemat eu, smeritul slujitor al lui Dumnezeu, ca să vin, în aceste zile, în frumoasa Capitală a României noastre, cu sufletul curat și cu dorința fierbinte de a răspunde chemării făcute de întîistătătorii Bisericii noastre și de a sluji, cu același devotament, sfânta noastră Biserică, neamul românesc și scumpa noastră Patrie. Căci două altare avem de slujit, cu aceeași dragoste și cu aceeași fidelitate: altarul Bisericii strămoșilor noștri și altarul Patriei noastre.

Prea Fericite Părinte Patriarh,

De câteva zile cu toții am trecut pragul întâiului pătrar de veac de când păstoriți cu încercată înțelepciune și cu bogate roade obștea credincioșilor Bisericii noastre. Prea Fericirea Voastră ne sunteți pildă de urmat cu deosebire prin lucrarea apostolatului social, pe care ați conceput-o și o îndrumați cu iubire părintească și cu aleasă competență. Prin această binecuvântată lucrare Biserica noastră, înțelegând realitățile contemporane, pune darurile încredințate ei de Duhul Sfânt în slujba trebuințelor de fericire vremelnică și de mântuire veșnică a credincioșilor. Apostolatul social practicat de Biserica noastră, sub conducerea Sf. Sinod și a Prea Fericirii Voastre, pune în lumină deosebită valabilitatea permanentă a mesajului ceresc care a răsunat în noaptea sfântă a Nașterii Domnului, deasupra staulului din Betleem: “Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace, între oameni bunăvoie” (Luca 2,14).

Cu fiiască supunere Vă rog să fiți încredințat, Prea Fericite Părinte Patriarh, că îmi voi consacra întreaga mea activitate în slujba acestui apostolat.

Vreau să mă încadrez, cu toată ființa mea, în rândul acelor slujitori ai Bisericii Ortodoxe Române care, prin patriotismul lor, au luminat istoria acestei Biserici. Le voi urma exemplul, slujind, cu inimă fierbinte și devotament nețărmurit, atât altarul Bisericii străbune cât și altarul Patriei.

Deși au trecut prin atâtea vitregii ale vremii, moșii și strămoșii noștri de pe străvechile meleaguri maramureșene nu și-au pierdut nici ființa neamului, nici limba, nici credința ortodoxă.

Idealurile de unitate pentru care și-au jertfit viața mii și mii de luptători români, le vedem înfăptuite. Lanțurile silniciei și ale nedreptății făcute poporului român din Transilvania au fost rupte, iar credincioșii români de pe tot întinsul țării se adapă azi din aceeași fântână a Ortodoxiei noastre.

Sunt chemat la noua mea slujire în aceste timpuri când în țara noastră au loc mari transformări în toate domeniile de activitate, când poporul nostru își construiește o viață nouă și un viitor luminos.

Exprimând sentimentele mele de aleasă stimă și prețuire față de Dl. Președinte Dumitru Dogaru și Dl. Vicepreședinte Gh. Nenciu, îi rog să fie încredințați că voi fi un slujitor devotat al Patriei noastre și că voi sprijini loial toate acțiunile menite să sporească prosperitatea țării noastre scumpe.

Chemarea de care m-a învrednicit Sfântul Sinod astăzi, de a fi arhieru-vicar al de Dumnezeu păzitei eparhii a Vadului, Feleacului și Clujului, mă aduce - cu lucrarea duhovnicească și cetățenească - și mai aproape decât până acum de Î.P.S. Mitropolit al Ardealului, Dr. Nicolae Mladin și cu deosebire de arhipăstorul acestei eparhii, Prea Sfinția Sa Episcopul Teofil.

Sub îndrumarea directă a chiriarhului meu, Prea Sfințitul Părinte Episcop Teofil al Clujului, îmi voi dedica toate puterile propovăduirii neștirbite a dreptei credințe ortodoxe și slujirii Patriei. Mă aflu de peste 15 ani sub îndrumarea părintească a Prea Sfinției Sale. Slujirea sa devotată și evlavia sa adâncă îmi vor fi pilde pentru întreaga mea viață. Îl asigur, cu toată smerenia, că rămân fiu ascultător și că îi voi fi sprijin în toate bunele sale acțiuni.

Am în vedere că în cuprinsul Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului se găsesc culte cu credincioși aparținând naționalităților conlocuitoare. Mă voi apropia de acestea în duhul dragostei și înfrățirii ecumeniste, al respectului, având mereu înaintea ca țel slujirea Patriei noastre comune.

Cu aceste gânduri pornesc la noul drum. Să servesc și mai mult ca până acum, cu toate puterile mele, interesele poporului român și ale Bisericii noastre strămoșești.

Pornesc pe acest drum privind ținută la îndemnul dat episcopului Timotei de la Efes de către Sfântul Apostol Pavel: “Tu fii treaz în toate... slujba ta fă-o deplin” (I Timotei 4,5).

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

Arhim. Justinian Chira alături de P.F. Patriarh Justinian Marina și alți membrii ai Sfântului Sinod - 9 iunie 1973

Harul slujirii arhieriești i-a fost dăruit la data de 9 septembrie 1973, în Catedrala arhiepiscopală din Cluj-Napoca, eveniment la care a participat, în fruntea soborului de arhieriei, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae Mladin – mitropolitul Ardealului, iar ca delegat al Patriarhiei Române, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Teoctist Arăpașu – mitropolitul Olteniei și viitor patriarh.

P.S. Justinian Maramureșeanul - Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

Redăm în cele ce urmează cuvântul adresat de arhiepiscopul Justinian Chira celor prezenți:

„...Cu smerenie, cu credință și cu dragoste vin astăzi în fața Bunului Dumnezeu și Îi mulțumesc pentru toate câte mi-a rânduit în viață. Ziua de azi e zi plină de lumină pentru mine, pentru că azi, aici, în această măreață catedrală a Ortodoxiei noastre, m-a învrednicit Dumnezeu să primesc coroana cea sfântă a arhieriei. Strălucită este această coroană, dar în același timp și foarte grea. Ea este chipul aceleiași cununii pe care Iisus Hristos a primit-o pe cap în pretoriu și a purtat-o de-a lungul drumului Crucii, până pe creasta Căpățâniilor. Această coroană obligă în același timp. Ea încearcă de cea mai mare răspundere pe cel ce o primește, față de Dumnezeu în primul rând, față de Biserica lui Hristos și față de toți credincioșii care fac parte din această Biserică, față de societatea în mijlocul căreia trăiește.

Până acum am trăit peste treizeci și doi de ani în Mănăstirea „Sf. Ana” de la Rohia, din județul Maramureș. Dar deși se pare că am trăit retras acolo, în acele dumbrăvi sacre de la Rohia, nu am trăit totuși izolat de oameni, nu m-am rupt de viață.

Dimpotrivă, înainte de a ajunge aici în fața noii mele încredințări, am trăit de fapt acolo unde se află inima Bisericii, în mijlocul credincioșilor, lângă inima poporului și, atent, am ascultat mereu cum bate această inimă. Am ascultat ecourile lumii de azi, am căutat să înțeleg spre ce orizonturi se îndreaptă pașii poporului nostru în minunata sa istorie pe care și-o făurește în zilele noastre. Acum, dacă așa a fost voia lui Dumnezeu, plec la un nou drum, stăpânit de o singură dorință: să fiu mai departe slujitor bun al lui Dumnezeu și al semenilor mei dragi.

Slujirea lui Dumnezeu (II Cor. 6,4), slujirea lui Iisus Hristos (I Cor. 4,1), slujirea semenilor (Matei 25,40), slujirea vieții doresc să-mi caracterizeze și mai mult de aici înainte viața.

Am primit acest sfânt și dumnezeiesc dar, darul arhieriei, cu un singur gând: să fiu și mai de folos Bisericii slujitoare a lui Iisus Hristos, minunatului nostru popor, credincioșilor care așteaptă de la noi slujitorii altarelor împlinirea cu pildă sfântă a învățaturii de totdeauna a lui Hristos. După cum sfătuiește și Sfântul Apostol Pavel pe ucenicul său, episcopul Timotei, spunându-i: „Fă-te pildă credincioșilor cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția” (I Tim. 4,12), așa și credincioșii așteaptă întotdeauna de la păstorii lor sufletești exemplul de viață, sfat, întărire în lupta lor cu eroarea, cu răutatea, cu păcatul.

Darul preoției și mai ales darul arhieriei, prin care cel ce primește se identifică cu Arhiepiscopul cel mare, Hristos (Evr. 4,14), pune pe umerii credinciosului toate îndatoririle, obligându-l să renunțe la toate interesele

personale și să se facă asemenea cu Hristos: “Sfânt, fără de răutate, fără de pată, osebit de cei păcătoși” (Evr. 7,26), să înțeleagă sensul adânc al chemării de a purta Crucea alături de Iisus Hristos, care a spus: “Oricine voiește să vină după Mine, să se lapede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Marcu 8,34). Mai mult, cel ce primește pe umăr omoforul arhieresc, trebuie să rostească neîncetat împreună cu Sf. Apostol Pavel: “Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” (Gal. 2,20). Acum este timpul să se împlinească cuvântul lui Hristos, ce zice: “Care dintre voi vrea să fie mare, să fie slujitorul vostru. Și care dintre voi vrea să fie întâi, să fie vouă slugă” (Matei 20,26-27). În lumina acestei învățături, alături de Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscopul nostru Teofil, doresc să slujesc cu credință pe Dumnezeu, Biserica Sa, poporul nostru, toate aspirațiile lui înalte, drepte, curate.

Cu aceste gânduri vin aici, în această frumoasă metropolă a Ardealului care este Clujul, din țara plină de vis și de poezie a lui Drag și Baliță, care și-au servit neamul și au așezat în altarul ctitoriei lor din Maramureș lumina Ortodoxiei, care de-a lungul veacurilor a fost unul dintre factorii care ne-a păstrat ființa etnică, limba și identitatea noastră sufletească.

Am în fața ochilor sufletului meu acum chipul tuturor celor ce de la altarul Bisericii noastre au slujit de-a lungul veacurilor acest popor, începând din cele mai vechi timpuri și până în vremea noastră. Chipul tuturor înaintașilor îl văd acum întruchipat în preoții care cu cinste servesc astăzi aceleași altare, Biserica Ortodoxă, credincioșii din cuprinsul Transilvaniei. Privind pe vrednicii preoți de azi, îmi dau seama că rolul preotului în Biserica lui Hristos este și azi același ca întotdeauna.

Orice slujitor al Evangheliei lui Hristos nu este o umbră a unui trecut de mult apus, ci o mărturie vie a lui Iisus Hristos în lumea de azi, mărturia unei prezențe a Împărăției lui Dumnezeu pe pământ, a împărăției care nu este “mâncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfânt” (Rom. 14,18). Vorbind de slujire, eu pun alături de altarul lui Hristos și altarul Patriei. Noi, smeriții slujitori ai lui Dumnezeu, suntem datori să slujim pe Dumnezeu cu credință ca sacerdoți, iar altarul Patriei ca cetățeni loiali.

Este deosebit de plăcut să ne aflăm adunați aici nu numai noi slujitorii și credincioșii ortodocși, ci alături de noi avem de față pe Eminențele Lor, luminații conducători ai celorlalte culte. Îi rog să primească toată recunoștința mea, fiindcă și Domniile lor au socotit că se cuvine să fim împreună în tot lucrul bun.

Slujitorii tuturor Bisericilor lui Hristos avem multe temeuri să fim alături în clipele mari din viața noastră. În primul rând, pentru că slujim cu toții pe același Dumnezeu; aspirăm cu toții spre același bun suprem care este mântuirea și fericirea veșnică; luptăm cu toții să ne ridicăm spre

aceleași culmi de puritate morală și desăvârșire spirituală creștină. În al doilea rând, pentru că ne bucurăm toți, în egală măsură, de libertatea vieții religioase și de binecuvântata viață plină de pace pe care ne-o oferă Patria noastră comună.

Toate acestea ne fac ca toți slujitorii lui Hristos, indiferent de nuanța confesională, să simțim că dincolo de specificul fiecăruia, avem mult mai multe și esențiale lucruri ce ne apropie. Între acestea, este și datoria sacră, datoria adâncă de conștiință și de viață să lucrăm din toate puterile la împăcarea lumii, la înfrumusețarea pe dinăuntru a omului, la înnobilarea spirituală a umanității, la sprijinirea eforturilor pentru cultură, civilizație, progres.

*Înalt Prea Sfințiți,
Prea Sfințiți Părinți,*

Azi, când din îndurarea lui Dumnezeu, după rânduiala dată de Sfinții Apostoli, prin punerea mâinilor Voastre preasfințite, am primit darul cel mai înalt din Biserica lui Iisus Hristos, darul arhieriei, Vă încredințez că voi întrebuița acest dar numai “spre zidirea Bisericii” și spre fericirea semenilor mei.

Alături de Î.P.S. nostru Arhiepiscop și părinte Teofil, cât îmi va ajuta Bunul Dumnezeu, voi lucra și eu pentru binele oamenilor, pentru binele Bisericii și înflorirea Patriei noastre scumpe, pentru risipirea întunericului, vrajbei și păcatului, pentru promovarea păcii și a iubirii.

Iubiți credincioși,

În clipele acestea de mare sărbătoare pentru noi, când după cincizeci și doi de ani de la înființarea acestei Eparhii cu titlul de: Episcopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului, din înțelepciunea forurilor competente ea a fost ridicată la rangul de Arhiepiscopie, văd pe lângă noi cei prezenți și pe toți cei ce sunt plecați demult dintre noi. Văd aici de față, la praznicul acesta, pe Marcu și pe urmașii lui, Daniil și Petru de la Feleac. Văd soborul episcopilor de la Vadul lui Ștefan cel Mare. Văd pe episcopul Iosif Stoica din Maramureș și pe toți arhieriei dreptcredincioși ce au trăit și slujit acolo Biserica Ortodoxă până în secolul al XVIII-lea. Văd ceata tuturor moșilor și strămoșilor noștri care au dorit și ei să-și înalțe un altar pentru inima lor în această cetate, dar nu li s-au îngăduit să facă acest lucru decât “extra muros”.

Văd aici de față însă și pe toți cei ce din binecuvântate pricini n-au putut fi prezenți și cu trupul în mijlocul nostru. Îl văd aici de față, cu sufletul prezent, pe Prea Fericitul Părintele nostru Patriarhul Justinian, înconjurat de toți membrii Sfântului Sinod, care în unanimitate au votat în 11 iunie din acest an ridicarea acestei Eparhii la rangul de Arhiepiscopie. Văd ceata tuturor preoților și credincioșilor din această Eparhie binecuvântată de

Dumnezeu, care sunt acum cu gândul îndreptat încoace, pentru că ei știu că astăzi, aici, se săvârșește un act frumos, de o mare importanță pentru viața Bisericii noastre, actul înălțării Episcopiei noastre la rang de Arhiepiscopie, actul înălțării Episcopului Teofil la rang de Arhiepiscop, act de cinstire pentru Biserica noastră din Transilvania, pentru noi toți.

Îi simt azi aproape, ca totdeauna, pe dragii mei credincioși de la Rohia, din părțile Maramureșului, Lăpușului, Chioarului și din Țara Năsăudului, a căror credincioșie o cunosc și a căror omenie nu o voi uita niciodată. Îi rog să mă considere și de aici înaintea alături de ei, iar în rugăciunile mele îi voi pomeni întotdeauna.

Un gând bun, plin de recunoștință, îl îndrept acum către aleșii oameni din Cluj, în casa cărora intru azi printr-o frumoasă poartă.

Tuturor celor ce-mi sunt prezenți în suflet acum, le aduc și cu cel mai curat gând de înaltă cinstire și de adâncă mulțumire.

Mulțumesc cu smerenie Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, erudit teolog și cunoscător adânc al vieții noastre religioase din Transilvania, care s-a ostenit să vină la Cluj spre a-mi împărtăși harul arhieriei.

Mulțumesc Î.P.S. Mitropolit Teoctist al Olteniei, reprezentantul Prea Fericitului Părintelui nostru Patriarh Justinian, pentru care nu de mult s-au bucurat credincioșii din Oltenia, când l-au primit ca arhipăstor și părinte duhovnicesc.

Mulțumesc Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Banatului, care n-a pregetat să coboare din scaunul său de la Timișoara spre a veni în mijlocul nostru, făcând prin aceasta ca legătura păcii și a bucuriei să fie și mai desăvârșită.

Mulțumesc Î.P.S. Arhiepiscop Teofil, părinte bun al nostru al tuturor celor din Arhiepiscopia Clujului, și-l asigur încă odată de toată ascultarea și buna colaborare pentru binele eparhiei noastre, al Bisericii Ortodoxe și al străduințelor comune pentru sprijinirea eforturilor creatoare din Patria noastră.

Mulțumesc P.S. Vasile, Episcopul Oradiei, care a binevoit să participe la slujba hirotoniei mele. Îl asigur că nu-l voi uita niciodată în smeritele mele rugăciuni.

Mulțumesc P.S. Visarion, Episcopul Aradului, care a venit "acasă", spre a lua parte la această bucurie a locurilor natale.

Mulțumesc Domnului Vicepreședinte al Departamentului Cultelor, Gheorghe Nenciu și îl rog să fie încredințat de toată loialitatea mea și de preocuparea mea permanentă de a fi folositor Patriei. Îl rog să transmită Domnului Președinte Dumitru Dogaru, întreg respectul și recunoștința mea.

Mulțumesc Domnilor reprezentanți ai organelor locale de Stat aici prezenți, îi asigur că voi fi atent la orice problemă unde am putea fi de ajutor și îi rog să mă considere de acum ca cetățean al Clujului, gata să sprijine orice bună inițiativă.

Nu uit autoritățile de Stat ale județului Maramureș, din întineritul oraș Baia Mare, care mi-au fost de un real sprijin, cărora le port multă recunoștință și pe care le asigur de aceeași colaborare în problemele comune obștești. Voi fi bucuros ca în toate județele unde se întinde eparhia Clujului, să întâlnesc cu aceleași sentimente organele locale de acolo.

Vă mulțumesc adânc din suflet tuturor celor ce ați dorit să fiți de față la hirotonirea smereniei mele întru arhieru.

Rog pe Atotbunul Dumnezeu să vă răsplătească tuturor osteneala și jertfa ce ați depus-o venind aici și cea dintâi binecuvântare a mea de Episcop vouă v-o dau, precum și de acum înainte toate rugăciunile mele cele mai fierbinți pentru voi, dragi credincioși, le voi înălța cu stăruință spre Bunul Dumnezeu.

Vă rog să păstrați și de acum înainte într-un colț al sufletului vostru un loc și pentru mine. Amin!

P.S. Justinian Chira la Liturghia de întronizare

În această demnitate de episcop, Preasfințitul Justinian a împlinit, în primul rând, un însemnat rol duhovnicesc, în vremuri nu tocmai ușoare, înțelegând deplin expresia Mântuitorului: *"Eu sunt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oile sale"* (Ioan 10,11). Din cei peste 72 de ani de slujire a Bisericii lui Hristos, mai mult de jumătate din aceștia au fost în calitate de arhieru (40 de ani). O bună parte din această slujire s-a petrecut în timpul regimului comunist, perioadă în care era nevoie de multă înțelepciune și măsură în toate, spre a putea sluji nevoile duhovnicești ale credincioșilor Bisericii Ortodoxe.

**P.S. Justinian Maramureșeanul împreună cu
IPS Arhiepiscop Teofil Herineanu**

După căderea regimului totalitar comunist, anul 1990 a adus și reactivarea străvechii Episcopii Ortodoxe a Maramureșului, căreia i s-a adăugat și Sătmarul. Cine putea fi mai dorit de către preoții și credincioșii celor două județe, în a le fi întâistător? Un singur nume era posibil: episcopul Justinian Chira.

Alegerea a avut loc în data de 26 septembrie 1990, după care a rostit următorul cuvânt:

*PREA FERICITE PĂRINTE PATRIARH,
PREA VENERAT ȘI SFÂNT SINOD,
MĂRITĂ ADUNARE NAȚIONALĂ BISERICESCĂ*

Reînființarea Episcopiei Maramureșului și alegerea titularului ei este un eveniment de o importanță istorică deosebită. Prin reînființarea Episcopiei de Maramureș, s-a săvârșit un act de profundă dreptate pentru poporul român, din partea de nord-vest a țării noastre, ce a fost grav nedreptățit de către vecini, care au căutat pe toate căile să dezbine, să-i fure sufletul și credința, să înstrăineze inima poporului român din Transilvania de frații lui din celelalte provincii românești. Străinii au încercat și încearcă și acum să semene zăzanie între români, mai ales în această parte de țară unde sentimentul românesc religios a fost foarte puternic, curat și viu, așa cum, cu toată vitregia timpurilor, au rămas românii din Maramureș, din Țara Oașului, din Sătmar și Țara Lăpușului.

Meritul pentru realizarea acestui istoric act îl are în primul rând poporul român, binecredincios, din județul Maramureș și Satu Mare, care

întotdeauna a dorit și a luptat să păstreze legătura și unitatea sufletească cu frații lor din celelalte ținuturi românești. De asemenea, pentru realizarea și păstrarea unității sufletești, un mare merit îl au preoții și protopopii care împreună au luptat împotriva celor ce de la îndemnul străinilor au încercat să-i dezbine pe români, să-i înstrăineze de la sânul Bisericii lor. De aceea, după ce primul cuvânt de laudă și mulțumire l-am "înălțat către Dumnezeu, care ne-a ajutat să ne eliberăm de jugul greu al dictaturii, prin Sfintele Jertfe a unui mare număr de bărbați, de femei, de copii, acum cuvântul de curată cinstire mă simt dator să-l aduc fraților noștri, preoților și credincioșilor din județele Satu Mare și Maramureș, care și în trecut și în prezent au apărat unitatea, demnitatea și dreptatea poporului român.

Nord-Vestul pământului românesc face parte din Dacia liberă, unde s-au retras tot ce a avut mai nobil, mai frumos, mai curat și mai sănătos poporul geto-dac. Dar tot spre părțile acelea s-au retras și mai târziu sufletele dornice de liniște și de viață spirituală curată. De aceea, mult timp înainte de a se organiza viața în celelalte provincii românești, acolo în nord s-a organizat o viață și o cultură creștină arhaică sănătoasă. Așa se explică că de acolo avem cele mai vechi semne de viață culturală românească.

În timp ce din partea de sud a Transilvaniei, Negru Vodă cu oamenii lui trec Carpații și întemeiază Țara Românească, de aici din Nord, se ridică alt voievod cu suflet mare, se ridică Bogdan Vodă, care nu acceptă favorurile oferite de străini în schimbul credinței lui, și împreună cu oamenii lui trece munții și întemeiază o țară liberă, Moldova.

În Maramureș, ca și în părțile Sătmărene, a rămas un popor nobil ce avea în trupul lui sânge de voievod și în sufletul lui întipărită adânc credința ortodoxă. Dumnezeu i-a pus de strajă pe acești oameni aici în partea de nord-vest a pământului românesc, ca să-l apere de străini. Puterea au primit-o românii de aici din credința lor puternică în Dumnezeu, care le-a fost turnată în suflete, de către Biserica lor Ortodoxă.

Bisericile, frumoasele biserici de lemn din această parte a țării sunt o mărturie vie a înțelepciunii poporului român, dar și a credinței lui creștine ortodoxe, care l-a apărat ca să nu fie asimilat de alte popoare. Ca de pe un pisc de lumină să ne îndreptăm acum puțin privirea spre istoria Bisericii noastre din partea de nord-vest a țării, spre orizontul vieții bisericești din Maramureș. "În vremurile anterioare a veacului al XIV-lea, Biserica Ortodoxă a românilor din Maramureș va fi fost dependentă de Episcopia Ortodoxă a Haliciului din Galiția, ce a fost întemeiată de Cazimir cel Mare, în anul 1141" (Dr. Simion Reli, Biserica Ortodoxă Română, pag. 21).

La anul 1353, stătea în fruntea Bisericii Ortodoxe din sudul Galiției și episcopul Chiril Românul, care de bună seamă a avut sub oblăduirea sa și poporul dreptcredincios din Maramureș (Al. Cziple).

În veacul al XIV-lea este amintită pentru prima oară o mănăstire românească, Mănăstirea Peri, cu hramul “Sfinții Arhangheli”, zidită de voievodul Sas înainte de 1391, când fiii săi, voievozii Drag și Baliță, închină această mănăstire Patriarhiei de Constantinopol. Patriarhia ecumenică de Constantinopol declară această mănăstire Stavropighie și pe egumenul ei Pahomie, horepiscop. Această mănăstire a avut un rol foarte important în viața bisericească a poporului român din Maramureș. Hramul Mănăstirii Peri, “Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”, a devenit hramul la aproape toate bisericile ortodoxe din Maramureș și Transilvania. “Actul patriarhal din anul 1391, privitor la stavropighia de la Peri, prin care se dă egumenului acestei mănăstiri drepturi ca ale unui episcop aproape, peste preoți și poporul ortodox nu numai din Maramureș ci și din ținuturile învecinate, poate fi numit actul de naștere al Episcopiei Ortodoxe Române din Maramureș” (S. Reli, pag. 50).

Din secolul XIV până la începutul secolului XVIII, în Maramureș au păstorit poporul mai mulți episcopi vrednici, care au luptat mereu pentru apărarea dreptei credințe și a unității bisericești din aceste părți ale țării noastre. Maramureșul uneori a stat și sub jurisdicția Mitropoliei de Alba Iulia, și din când în când și sub jurisdicția episcopiei Ucrainiene de la Muncaci. Dintre episcopii care au păstorit și Maramureșul vom aminti doar câteva nume ilustre. Astfel în calitate de episcop găsim păstorind (peste Biserica românească din Maramureș pe episcopul Serghie, fost egumen la Tismana).

În 1637 documentele vremii ne arată ca episcop pe nobilul Dumitru Pop din Moisei. În 1641, Maramureșul a fost dat de către Rakoczy în păstoria Mitropolitului Ilie Iorest de la Alba Iulia. În anul 1643, se pare că Maramureșul, Biserica din Maramureș a ajuns sub jurisdicția Mitropolitului Simion Ștefan de la Alba Iulia, care se întitula și arhiepiscop al Maramureșului (S. Reli, 89).

De la 1657 până spre 1700, Maramureșul a fost dat oficios în stăpânirea duhovnicească a Mitropoliților români din Alba-Iulia. La 1672, Mitropolitul Sava Brancovici face un drum lung, cum zice istoricul, și anevoios, până în Maramureș, unde sfințește biserica Mănăstirii Moisei. După sfărâmarea puterii principilor ardeleni calvini, 1687, dioceza rutenilor de la Muncaci a fost cucerită de uniatism. Propaganda uniatismului între românii din Maramureș a fost zădărnicită de un episcop român energic, care a fost un mare apărător al Ortodoxiei, acesta a fost episcopul martir Iosif Stoica (1690-1711). Iosif Stoica, cu întreg clerul Bisericii sale, s-a opus cu cea mai mare și admirabilă bărbăție, spune istoricul Simion Reli, împotriva uniației.

Iosif Stoica a ținut mai multe soboare, în Maramureș, în Budești 1690, la Sighet 1698, la Sarasău 1704. Din documentele vremii se vede că acest vlădică român din Maramureș era un păstor sufletesc energic, harnic

și cu grijă mare pentru viața religioasă și morală a credincioșilor săi și pentru disciplina bisericească. El a fost însă și un apărător îndârjit, cu rară pricepere pentru acele vremuri a Bisericii Ortodoxe maramureșene și a turmei sale pastorale împotriva atacurilor Romano-Catolicilor precum și a propagandei calvine.

În martie 1705, episcopul Iosif Stoica, fără nici o anchetă și fără să fie judecat, a fost închis în pușcăria grea de la Hust. În 1711, Iosif Stoica moare.

O însemnare din anul 1739, pomenește ca episcop ortodox român al Maramureșului pe episcopul Gavril din Bârsana. Acesta este ultimul episcop ortodox român din Maramureș.

Poporul român și mulți preoți au luptat însă mereu împotriva înstrăinării de legea și credința strămoșească. Pagini pline de lumină și de durere are istoria bisericească a Maramureșului și Sătmărilor pe care viitorii și luminații istorici le vor face cunoscute fiilor acestui ținut românesc. Trecând vămi și vremi, în urma revenirii la sânul Bisericii Mame, a unui mare număr de maramureșeni în anul 1937, s-a reînființat Episcopia Ortodoxă a Maramureșului. Vorbind despre acel moment, istoricul spune: "Providența dumnezeiască a vroit, ca în anul Domnului 1937, această străveche vatră luminoasă românească și cea duhovnicească de la marginea României reîntregite, să fie reînnoită, reparându-se astfel o mare nedreptate istorică ce s-a făcut poporului român de aici, de veacuri".

În ziua de 12 decembrie 1937, a avut loc în reședința Mitropolitană de la Cernăuți, prima Adunare Eparhială a Episcopiei Maramureșului, prezidată de Mitropolitul Visarion Puiu al Bucovinei. Cu această ocazie Mitropolitul Visarion Puiu a rostit o înălțătoare cuvântare, spunând între altele: "Această frumoasă sală, în care au avut loc câteva acte istorice pentru țară și Biserica noastră, vede astăzi, desfășurându-se în cuprinsul ei un nou fapt însemnat, acela al deschiderii celei dintâi ședințe a Adunării Eparhiale a noii Episcopii din Maramureș, eparhie pe care Sfântul Sinod, cu sprijinul înaltului Guvern al Țării și cu întărirea M. S. Regele Carol al II-lea, a înființat-o ca eparhie sufragana sau filie a Mitropoliei Bucovinei.

Astăzi, noi aceștia de față, avem norocul de a întâlni, manifestând lumii, pe lângă unitatea politică începută în 1918, și una religioasă întârziată, nimicind și în acest chip un hotar pus între noi bisericește de neamurile străine de ieri. Dureros că nu s-a săvârșit în acel an - adică în 1918 - și unirea integral religioasă a tuturor românilor, pentru că era necesar să ne prezentăm lumii imediat, nu numai cu trupul etnic, ci ca un singur suflet, prin Credință.

Această întârziere ne revine acum nouă să o scoatem și să sperăm că Dumnezeuul părinților noștri ne va ajuta să o înfăptuim curând. A venit vremea să arătăm că noua Episcopie Ortodoxă a Maramureșului a luat ființă cu următoarele două mari meniri:

Întâi, să apere și să consolideze în acest colț de țară credința străbună ortodoxă, pavăza și mângâierea din toate vremurile a întreg neamului nostru românesc, sprijinind din răputeri și acțiunile menite a îmbunătăți starea culturală, sanitară și tot așa pe cea economică, a românilor maramureșeni; apoi să facă reîntregirea acestei religii printre români, dezuniți în 1700.

Regretăm cu toții că într-un moment dat din viața neamului românesc s-a făcut o asemenea scindare sufletească în Ardeal și Maramureș, dar istoricii obiectivi arată că destrămarea aceea de la 1700 s-a făcut din cauze și împrejurări de moment, nefirești, și deci, trecătoare.

Sub acest raport avem datoria a cere tuturor popoarelor și religiilor din jurul nostru, numai una: Să ni se respecte precum unitatea națională și cea religioasă ortodoxă, căreia poporul român îi aparține de atâtea veacuri. Această unitate de trup și suflet avem datoria de a o cunoaște, a o păstra și transmite neștirbită urmașilor noștri, iar de altă parte, de a respinge pe oricine ar voi să ne-o schimbe.

Greșelile trecutului care ne-au zdruncinat unitatea neamului, au fost șterse în 1918 - acum e vremea a șterge și acea greșală sufletească din 1700, căci e rușinos spectacolul sub care se înfățișează satele române din Ardeal și Maramureș cu două rânduri de biserici, de preoți și de vlădici, nu din prisos de credință, ci din dezbinare de frați...” (Dr. Simion Reli, profesor universitar, Biserica Ortodoxă Română din Maramureș în vremurile trecute, Cernăuți, 1938, pag. 222-227).

Acestea sunt doar câteva din cuvintele pe care, ca un profet, le-a rostit Mitropolitul Visarion Puiu al Bucovinei în 1937, la reînființarea Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului.

În mod providențial în ședința Sfântului Sinod de ieri, deci chiar în ajunul alegerii episcopului titular pentru din nou reînființata Episcopie Ortodoxă Română a Maramureșului, a fost reabilitat acest mare mitropolit, pe care regimul comunist l-a condamnat la moarte.

Ascultând glasul tuturor moșilor și strămoșilor noștri, glasul tuturor sufletelor mari românești, ascultând inima curată a fiecărui român, vom auzi murmurând aceleași cuvinte pe care le-a rostit Visarion Puiu, în ziua de 12 decembrie 1937, la prima Adunare Eparhială a Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului.

Prea Fericirea Voastră

Prea Venerat Colegiu electoral,

Mi-ați acordat voturile punându-mi pe umeri o cruce grea. Pentru încrederea ce mi-ați acordat Vă mulțumesc adânc din inimă, dar acum Vă rog să-mi dați și puterea din partea voastră, sufletească, pentru ca să pot purta cu vrednicie această cruce. Mă încredințez rugăciunilor Voastre, dragostei Voastre, sfaturilor Voastre prețioase, pe care cu deosebită

bucurie, le voi primi, indiferent din partea cui vor veni, mireni sau clerici, oameni cu multă sau cu mai puțină știință de carte.

Privind Marele și Sfântul nostru Sinod, pe venerabilii membri ai Sfântului Sinod, în fruntea cărora stă Prea Fericitul Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, privind luminata Adunare Națională Bisericească, pe Domniilor Voastre membrii acestui colegiu, se îndepărtează de la mine toată îngrijorarea și mi se umple sufletul de putere, de speranță, de bucurie, de încredere în mila lui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care pentru rugăciunile Voastre a tuturor ne va ajuta, ca să pot fi o slugă bună a poporului român dreptmăritor din eparhia binecuvântată de Dumnezeu a Maramureșului, alături de vrednicii slujitori ai Sfintelor Altare, la care s-a închinat dintotdeauna poporul român, la care au slujit cu multă vrednicie de-a lungul timpului preoți cu viață sfântă, vlădici cuvioși, monahi și monahii.

Văzând că sunt înconjurat de un mare număr de creștini evlavioși ortodocși, de poporul român nobil și sănătos la suflet și la trup, simt că Dumnezeu este cu voi și va fi cu noi așa cum a fost și cu moșii și strămoșii noștri.

Aceasta este speranța noastră, aceasta este credința noastră, cu care plecăm la drum. Punând mâna pe plug, așa cum ne învață Duhul Sfânt prin gura Sfântului Apostol Pavel, nu ne vom uita înapoi nici noi, nici vrednicii preoți din Episcopia Ortodoxă a Maramureșului, nici poporul român.

Prea Fericite Părinte Patriarh,

Prea Venerată Adunare Națională Bisericească,

Vă rog să-mi îngăduiți ca de aici, din această sfântă sală a Sfântului Sinod, să-mi îndrept gândul și ochii sufletului spre preoții și credincioșii din Maramureș, din Țara Oașului sau Lăpușului, din părțile Satului Mare și Carei și cu sfințenie să-i îmbrățișez cu o sfântă și duhovnicească îmbrățișare.

Permiteți-mi să-mi îndrept gândul spre toți bunii credincioși și preoți din satele și orașele județului Cluj și Bistrița-Năsăud, cu care împreună am sperat și ne-am rugat din 1973 și până acum, când din vrerea lui Dumnezeu am fost însărcinat de Dumnezeu, prin dumneavoastră, să slujesc în altă parte.

Vă mulțumesc iubiți părinți și frați din eparhia Clujului, pentru multa voastră bunătate cu care m-ați înconjurat.

Înalt Prea Sfințitul Teofil al Clujului de asemenea cu sfințenie îi mulțumesc, și-l asigur că nici o clipă nu voi uita anii în care am slujit împreună lui Dumnezeu, Stăpânul nostru veșnic Domnul nostru Iisus Hristos.

Membrilor Adunării Eparhiale a Episcopiei Maramureșului, vrednicilor protopopi, care se află în sală, în fața tuturor, le aduc cele mai sfinte mulțumiri pentru toată râvna și dragostea lor. Slava, Cinstea și Mărirea să fie a lui Dumnezeu.

Instalarea a avut loc în data de 11 noiembrie 1990, în municipiul Baia Mare, în prezența unui sobor de arhieriei, avându-l în frunte pe Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Antonie Plămădeală – mitropolitul Ardealului.

P.S. Justinian Chira alături de Mitropolitul Antonie Plămădeală la întronizarea ca Episcop al Maramureșului și Sătmarului

În fața clerului și a credincioșilor prezenți, a rostit următorul cuvânt:
„...Orice om când pleacă la drum dorește să audă un cuvânt bun, care să-l călăuzească, să-l întărească și să-l ferească de orice rătăcire și păcat.

La început trebuie să ne amintim că poporul român, care a fost prea mult asuprit și umilit, a fost iubit și ocrotit de Dumnezeu, care i-a dat o mamă bună ce l-a luminat, l-a mângâiat și l-a întărit: Sfânta Biserică Ortodoxă.

Dacă n-am fi avut această mamă am fi dispărut din istorie, n-am fi avut o limbă frumoasă așa cum este limba românească, nu am fi avut o cultură proprie, nu am fi fost un popor întreg, n-am fi avut o viață spirituală unitară, nu am fi putut înfrunța valurile popoarelor străine, care au lovit în noi cu furie. Suntem datori întotdeauna să avem multă recunoștință și dragoste față de Mama noastră bună, care este Sfânta Biserică strămoșească. Mare nenorocire este când un copil o pierde pe mama lui

adevărată și în locul ei ajunge pe mâna unei mame vitrege. Și o mamă vitregă poate îngriji de un copil, dar niciodată nu va avea căldura sufletească a unei mame adevărate.

Toată lumea știe sau trebuie să știe mai bine că maica cea adevărată a poporului român este Biserica Ortodoxă. În această Biserică ne-am născut. Ea ne-a crescut. Ea ne-a luminat și ne-a ajutat ca să-L cunoaștem pe Dumnezeu și Voia Lui. Biserica Ortodoxă ne-a călăuzit pașii, de două mii de ani aproape, pe drumul cel bun spre mântuire. De aceea fiecare român este dator acum să cunoască temeinic istoria Bisericii și frumusețea învățaturii ei duhovnicești. Mulți, din neștiință sau din rea credință, încearcă să falsifice istoria Bisericii noastre, după cum unii încearcă să falsifice și istoria patriei noastre. Biserica Ortodoxă nu forțează niciodată textele Sf. Scripturi, nici nu falsifică istoria, ci cu sfințenie și cu respect apără și ne învață numai adevărul.

Întotdeauna poporul român și-a găsit salvarea în Biserică. În Biserica lui românească, strămoșească, în Biserica Ortodoxă, care a fost Mama bună a acestui popor, ce ne-a născut și ne-a crescut, în ea și-a format firea, sufletul și caracterul. Biserica Ortodoxă ne-a fost cetatea de salvare și slujitorii acestei Sfinte Biserici, preoții ortodocși au fost adevărații părinți și dascăli ai poporului român. De aceea străinii și păgânii au lovit întotdeauna în Biserica Ortodoxă și în preotul ortodox.

Ura împotriva Bisericii noastre s-a manifestat și în cei 40 de ani de dictatură comunistă. Stăpânirea totalitară a lovit în toate confesiunile din țara noastră, dar mai crud a lovit în Biserica Ortodoxă, desfășurând multe episcopii și mănăstiri, alungând din scaunele lor pe mulți ierarhi, iar pe călugări și pe călugărițe, după ce i-a dat afară din mănăstiri, i-a aruncat în închisori pe toți cei ce nu au dezbrăcat haina lor.

Dintre slujitorii Bisericii Ortodoxe care au suferit mult în timpul regimului comunist vom aminti doar câteva nume mai cunoscute. Din rândul celor ce s-au împotrivit dictatorilor și asupritorilor poporului român au fost luminatul mitropolit al Moldovei, Dr. Irineu Mihălcescu, marele mitropolit al Banatului, Dr. Vasile Lăzărescu, episcopul de la Oradea, Dr. Nicolae Popovici, eroul și martirul neamului, care și în 1940 a fost expulzat din Ardeal de horthyști, așa cum a fost expulzat tot atunci și episcopul ortodox al Maramureșului, Dr. Vasile Stan. Regimul trecut a surghiunit și pe episcopul Policarp Morușca și pe toți episcopii vicari, pe care ia scos din scaune și i-a izolat în mănăstiri. Pe mitropolitul Bucovinei și Maramureșului, Visarion Puiu, în lipsă, l-a condamnat la moarte. Preoții Bisericii Ortodoxe, de asemenea, au avut de suferit în timpul regimului comunist într-un număr mult mai mare decât au suferit preoții tuturor celorlalte culte din țară. Mii de preoți și călugări ortodocși au murit în condiții groaznice de temniță, la canal sau în alte lagăre comuniste. Un număr mare de biserici ortodoxe au fost demolate, în timp ce, nici o biserică

a altui cult nu a fost dărâmată. Acesta a fost calvarul Bisericii Ortodoxe, acesta este drumul Crucii pe care Biserica noastră, alături de poporul român, l-a suferit de-a lungul anilor.

Acum, în atmosfera de libertate, poporul român a început să-și refacă viața, să-și lege rănilor adânci, a început un drum nou, pe care, rugăm pe Atotputernicul Dumnezeu să ne ajute ca să putem trece peste toate greutățile, să ne eliberăm de ură, de minciună, de prejudecăți și răutate. Ne trebuie însă multă răbdare și înțelepciune la toți. Am moștenit multe prejudecăți și apucături strâmbe de care trebuie să ne debarasăm. Cel dintâi lucru de care avem mare nevoie este să ne întoarcem la Dumnezeu. Să ne lepădăm de satana și să ne unim cu Hristos. Avem nevoie să auzim rostindu-se cuvântul lui Dumnezeu în toate instituțiile din țară. Este bine să știm că dacă nu vom asculta poruncile lui Dumnezeu și dacă le vom călca El ne va părăsi și pe noi și lumea de azi și urmările vor fi grave. Vedem cu toții că acolo unde Legea lui Dumnezeu nu este respectată dispăre dreptatea, libertatea, bucuria, liniștea și pacea.

Noi și copiii noștri avem nevoie de lumină, de bucurie și de sănătate sufletească și trupească. Pentru ca să dobândim toate acestea trebuie create condițiile în care să se poată dezvolta asemenea virtuți.

Mediul în care se creează cele mai prielnice și mai sănătoase condiții de viață este familia creștină, în care arde lumina lui Hristos. De aceea noi, creștinii, avem datoria să luptăm ca să dispară divorțul din viața familiilor, să înceteze monstruosul păcat al avorturilor, să nu se păteze viața noastră prin beție, lene și tâlhărie. Pentru aceasta, tinerii care se căsătoresc trebuie să fie înțelepți și să-și aleagă bine viitoarele soții, cu care să poată conviețui în pace toată viața, iar tinerele fete să-și ia de soți numai pe acei tineri care sunt cinstiți, harnici și curați. Există sate românești în care fetele nu stau de vorbă cu tinerii neserioși și stricați, cu cei bețivi, leneși și ticăloși.

Trebuie deci să facem lumină în familie. Familia este vatra și cuibul curat în care se poate dezvolta omul sănătos la trup și la suflet. Mă adresez cu tărie la toți creștinii din Eparhia Maramureșului și Sătmarului și îi rog să facă lumină în sufletele lor, în casa lor, în satul lor și în întreaga lor viață. Chemați pe Dumnezeu ca să vă primească și să fie cu adevărat Tatăl vostru. Gândiți-vă că atunci când roștiți "Tatăl Nostru" faceți un legământ sfânt că o să vă purtați ca niște fii ai lui Dumnezeu. Facem un legământ când rostim această rugăciune, ca să sfințim numele lui Dumnezeu cu faptele noastre, cu vorbele noastre, cu gândurile și cu toată viața noastră. Suntem la sfârșitul secolului al XX-lea.

Lumina lui Hristos s-a aprins în lume de aproape două mii de ani și noi nu am progresat prea mult în viața duhovnicească. Avem prea mult duh păgânesc în noi. Suntem prea mult robiți de păcate, fraților! Credința noastră în Dumnezeu s-a răcit, dragostea s-a împușinat, speranța în

mântuirea și fericirea veșnică din multe suflete a dispărut. Trăim într-o atmosferă apocaliptică, care în orice clipă ar putea răsturna întunericul infernului peste noi. E timpul să ne trezim! Să nu minșim! Să nu trăim în desfrânări! Să începem o viață nouă, o viață dreaptă, o viață sfântă. Înnoirea începe din casă, de la leagăn, de la vatră, din familie.

A doua treaptă pe care trebuie să începem să urcăm spre o viață nouă este școala. Să reîncreștinăm învățământul! Să reintroducem religia în școală! Aceasta este exigența ceasului de față. Suntem un popor care ne-am născut odată cu creștinismul și am crescut în duhul Evangheliei și în Biserica cea adevărată a lui Iisus Hristos, de aceea autoritățile de stat au obligația să reintroducă religia în toate școlile din țară.

Cerem tuturor cadrelor didactice să se întoarcă la Dumnezeu, să depună efortul să-l cunoască pe Iisus Hristos. El este Învățătorul învățătorilor, Patronul tuturor profesorilor, El este luminătorul tuturor acelor ce au marea și sfânta datorie de a educa și lumina popoarele. Hristos este cel mai mare pedagog din toate timpurile. Învățătura lui nu este trecătoare. Evanghelia Lui este cartea vieții.

În lumina Sfintei Scripturi să creștem poporul român de azi înainte, dacă dorim să fie un popor admirat de întreaga lume, să fie un popor civilizată, curat la suflet și la trup.

Prea luminați slujitori din toate școlile, Hristos vă cheamă să fiți cei mai fideli colaboratori ai Lui, care este Lumina lumii.

În școală să introducem religia, fără ca să facem prozelitism confesional. În școală nu e permis șovinismul, nici ura pe considerente religioase. În școli să se predea religia și patriotismul curat, respectând tinerii și copiii de orice naționalitate sau confesiune ar fi ei.

Ca un pedestal spiritual ce stă în fruntea tuturor așezămintelor din lumea creștină este Biserica. Biserica este așezământul întemeiat de Dumnezeu, în care își găsește împlinire și rost, atât familia, cât și școala. Ea este "stâlp și temelie adevărului" (I.Tim. 3,15).

Biserica noastră își are obârșia apostolică, este curată, nu are amestecat în fînța ei nici o umbră, nici o rătăcire. De aceea, Biserica noastră se numește Biserica Ortodoxă, pentru că a păstrat învățătura lui Iisus Hristos întregă, curată și nestrucată, n-a înlăturat, nici n-a adăugat învățături străine. Moșii și strămoșii noștri au fost ortodocși.

Maramureșul, Oașul, Sătmarul, precum și tot Ardealul, ca de altfel toate celelalte provincii românești, au avut de la început una și aceeași lege românească și creștinească-ortodoxă. Străinii au încercat de multe ori să ne dezbină, să ne înstrăineze de credința noastră, dar în sufletul lui, fiecare român a rămas dreptcredincios, adică ortodox. Chiar și atunci când administrativ, o parte a poporului român din Transilvania, pentru scurt timp, a fost despărțit de Biserica Ortodoxă, românii nu și-au părăsit legea, ci au ținut-o cu sfințenie mai departe, după rânduiala Bisericii Ortodoxe.

Sfintele Paști toți românii le-am ținut împreună, deodată cu creștinii ortodocși și după rânduiala strămoșească, Sfintele slujbe, Sfinta Liturghie, Sfintele Taine, Slujba Înarmorântării și Sfeștania, toate le-am ținut după rânduiala Ortodoxiei răsăritene. De la Nistru până la Tisa toți românii avem un Suflet și o Lege, o singură credință - Credința Ortodoxă. Aceasta este mângâierea și mândria noastră.

Aceasta este tăria și speranța noastră, unitatea în gând și simțire că este cea mai sfântă comoară, că este moștenirea autentică pe care am preluat-o de la străbuni. Ar fi o trădare s-o neglijăm, și cu atât mai mult s-o părăsim sau s-o uităm.

Bărbați și femei, tineri și copii care s-au născut de 40 de ani încoace sunt fiii Bisericii Ortodoxe. Iubesc și slujesc Biserica Ortodoxă în care s-au născut. Nici unul din cei ce au suflet curat nu și-au vândut nici legea, nici credința, nici neamul. Biserica românească este Biserica lor, aceea care a fost și Biserica lui Ștefan cel Mare și a lui Mihai Viteazul, Biserica românilor din toate ținuturile românești.

Altarul de la Putna, "Sfântul Ioan cel Nou" de la Suceava, altarul Mănăstirii Curtea de Argeș și de la Cozia, ca și cel de la Moisei, Bixad și Rohia sunt altarele la care toți românii, în unitate, își pleacă genunchii și fruntea, pentru că sunt altarele bisericilor lor.

"Un Domn, o credință, un botez" este porunca lui Dumnezeu, pe care moșii și strămoșii noștri n-au călcat-o. Unitatea noastră sufletească, bisericească, românească și strămoșească este cea mai prețioasă comoară a poporului român pe care trebuie s-o iubim, s-o slujim și s-o apărăm! Amin.

**P.S. Justinian Chira la canonizarea solemnă
a Sf. Iosif Mărturisitorul și la împlinirea a 30 de ani de arhierie**

**I.P.S. Arhiepiscop Justinian Chira
la împlinirea a 40 de ani de arhierie**

Cele peste șapte decenii de slujire a Bisericii Ortodoxe au însemnat, în primul rând, mii de Sfinte Liturghii și tot atâtea cuvinte de învățătură, iar ca arhiepiscop al Bisericii lui Hristos, timp de 40 de ani, a hirotonit sute de preoți, pe care i-a îndrumat și povățuit cu părintească dragoste și multă purtare de grijă.

Trecerea anilor au dovedit că Înaltpreasfințitul Justinian a fost cel mai indicat în a păstori această reînființată eparhie, întrucât dânsul cunoștea cel mai bine, ca om al locului, bucuriile și durerile, suferințele și împlinirile, nevoile morale și duhovnicești ale tuturor oamenilor din această parte de țară. Astfel, a coordonat întreaga osteneală a tuturor colaboratorilor, începând cu Centrul Eparhial și continuând cu toți protopopii și preoții din eparhie, făcând să renască chipul duhovnicesc și material al Bisericii din aceste locuri binecuvântate.

Aici trebuie să amintim câteva repere relevante:

- a pus piatra de temelie la peste 80 de biserici noi și s-au ridicat peste 130 de noi locașuri de închinare;

- a crescut numărul preoților de la 325 la 580, crescând astfel și numărul parohiilor;

- s-au înființat 3 protopopiate: Vișeu, Chioar și Oaș;

- a sporit numărul de mănăstiri de la 4, în anul 1990, la 37 de mănăstiri și schituri, în prezent;

- s-au înființat două școli teologice liceale, în Baia Mare și Satu Mare, și trei specializări de teologie ortodoxă în cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca;

- a binecuvântat apariția a două publicații universitare, "*Ortodoxia maramureșeană*" și "*Studia Universitatis Septentrionis. Teologia Ortodoxa*", a periodicului eparhial "*Graiul Bisericii Noastre*", precum și a altor câteva reviste parohiale.

La toate acestea, dacă mai adăugăm și faptul că s-a distins ca un mare iubitor de carte și cultură; ca un ctitor de biblioteci, la Rohia și Centrul Eparhial; ca un ostenitor al scrisului, publicând peste 20 titluri de carte, peste 150 de studii și articole și peste 20 de prefațe sau cuvinte înainte la cărți cu conținut divers; atunci, acordarea titlului de "*doctor honoris causa*", de către 4 Universități (Universitatea Oradea, Universitatea "1 Decembrie 1918" din Alba Iulia, Universitatea de Vest "Vasile Goldiș" din Arad și Universitatea de Nord din Baia Mare) și ridicarea la rang de "arhiepiscop onorific" de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în anul 2009, reprezintă o recunoaștere firească a întregii sale activități, pusă în slujba lui Dumnezeu și a neamului în care s-a născut.

P.S. Justinian Chira ridicat la rang de *Arhiepiscop onorific* de către Preafericitul Părinte Patriarh Dr. Daniel Ciobotea

Astăzi, ne bucurăm că Dumnezeu ne-a dăruit acest mare păstor sufletesc, ierarh vrednic și luminat care a scris o pagină memorabilă în istoria Bisericii și poporului dreptcredincios din Maramureș și Sătmar, considerând această frumoasă aniversare de 40 de ani de arhierie, însoțită de limpezimea minții, de părinteasca dragoste către toți fiii săi duhovnicești și de tinerețea sufletului, ca o aleasă și mare binecuvântare cu care Dumnezeu Cel Unul în Treime l-a înzestrat în vederea slujirii lui Dumnezeu, a Bisericii lui Hristos și a neamului românesc.

*Să ne trăiți întru mulți și binecuvântați ani,
Înaltpreasfinți Părinte!*

**I.P.S. Justinian Chira felicitat de
Prefectul județului Maramureș**

**I.P.S. Justinian Chira felicitat de
Primarul municipiului Baia Mare**

**La aniversarea I.P.S. Sale Justinian Chira
a 40 de ani de arhierie**

**Mesajul de felicitare
al Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit
Andrei Andreicuț**

Înaltpreasfinția Voastră,

Se împlinesc 40 de ani de când, într-o toamnă frumoasă ca aceasta, Dumnezeu V-a chemat la această misiune sfântă pe care o desfășurați cu o dăruire de excepție.

Organizarea Eparhiei Maramureșului și Sătmărilor și deosebita lucrare duhovnicească pe care o admiră o lume întreagă sunt grăitoare.

Noi, cei ce din tinerețe suntem beneficiari ai luminii și ai stării de har pe care o răspândiți, Îl rugăm pe Dumnezeu să Vă dăruiască sănătate și încă ani mulți spre mângâierea și bucuria noastră a tuturor.

Cu frățescă îmbrățișare întru Hristos,

† **ANDREI**

**Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului și
Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului**

**Agenda pastoral-misionară pe anul 2013
a Î.P.S. Arhiepiscop Justinian CHIRA
al Maramureșului și Sătmarului**

- 5 IANUARIE – ÎPS Justinian participă la vecernia din ajunul Bobotezei la Mănăstirea Rohia.
- 6 IANUARIE – ÎPS Justinian săvârșește Sfânta Liturghie și Sfințirea Aghiasmei Mari la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură.
- 7 IANUARIE – Participă la Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură.
- 8-11 IANUARIE – Birou audiențe la Mănăstirii Rohia.
- 14-18 IANUARIE – Birou audiențe la biroul Centrului Eparhial din Baia Mare
- 17 IANUARIE – Prezidează ședința Permanenței eparhiale
- 21 IANUARIE – Prezidează ședința cu Protopopii și Permanența Episcopiei la Centrul Eparhial. Rostește cuvântare ocazională.
- 22 IANUARIE – Prezidează ședința Adunării Eparhiale. Rostește cuvântare ocazională.
- 28 IANUARIE – Acordă un interviu pentru ziarul Lumina
- 30 IANUARIE – Asistă la Sfânta Liturghie de la Catedrala Episcopală din Baia Mare cu ocazia hramului „Școlilor teologice”. Rostește cuvânt de învățătură.
- 31 IANUARIE – Birou audiențe
-
- 2 FEBRUARIE – „Întâmpinarea Domnului” – Asistă la Sfânta Liturghie la Paraclisul Centrului Eparhial.
- 5 FEBRUARIE – Acordă un interviu pentru Trinitas TV
- 6-9 FEBRUARIE – Birou audiențe
- 12 FEBRUARIE – Prezidează ședința C.A.R. Rostește cuvântare ocazională.
- 14 FEBRUARIE – Depune o coroană de flori la catafalcul Arhim. Serafim, la Mănăstirea Rohia.
- 15 FEBRUARIE – Împreună cu ÎPS Mitropolit Andrei, ÎPS Calinic al Argeșului și Muscelului și cu PS Iustin Sigheteanul săvârșește slujba de înmormântare a Arhim. Serafim, la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvântare ocazională.
- 18-22 FEBRUARIE – Birou audiențe la Centrul Eparhial

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

- 24 FEBRUARIE – Participă la Sfânta Liturghie la Paraclisul Centrului Eparhial
- 25-27 FEBRUARIE – Birou audiențe
- 1 MARTIE – ÎPS Justinian face o vizită canonică la Mănăstirea Bârsana, Protopopiatul Sighet.
- 4-6 MARTIE - Birou audiențe la Centrul Eparhial
- 7 MARTIE – Prezidează ședința Permanenței Eparhiale. Birou audiențe.
- 8 MARTIE – Face o vizită canonică la Mănăstirea Habra, Protopopiatul Baia Mare.
- 11 MARTIE – Face o vizită în satul natal Plopiș, apoi la Mănăstirea Rohia.
- 12 MARTIE – ÎPS Justinian săvârșește Sfânta Liturghie și ridică parastas la Mănăstirea Rohia cu ocazia împlinirii a 72 de ani de la intrarea în mănăstire. Rostește cuvânt de învățătură.
- 13-15 MARTIE – Birou audiențe.
- 18 MARTIE – Participă la slujba Canonului Sfântului Andrei Criteanul la Catedrala Episcopală din Baia Mare
- 19 MARTIE – Participă la slujba Canonului Sfântului Andrei Criteanul la Catedrala Episcopală din Baia Mare. Rostește cuvânt de învățătură.
- 20 MARTIE – Săvârșește Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite Catedrala Episcopală din Baia Mare. Rostește cuvânt de învățătură.
- 25 MARTIE – de sărbătoarea Bunei Vestiri ÎPS Justinian săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură.
- 27 MARTIE – Prezidează ședința Permanenței Eparhiale.
- 28 MARTIE – Acordă un interviu pentru Trinitas TV. Birou audiențe
- 29 MARTIE - Birou audiențe
- 1 APRILIE – Primește membrii ASCOR Cluj la reședința din Baia Mare.
- 2 APRILIE – Face o vizită la Mănăstirea Rohia.
- 7 APRILIE – Participă la Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură.
- 8-11 APRILIE – Birou audiențe la Mănăstirea Rohia
- 12 APRILIE – Primește o delegație de călugări de la Mănăstirea Putna
- 14 APRILIE – Participă la Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură.
- 15-16 APRILIE – Birou audiențe la Mănăstirea Rohia
- 17 APRILIE – ÎPS Justinian săvârșește slujba Canonului cel Mare la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură.
- 21 APRILIE – Săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură
- 22 APRILIE - Prezidează ședința Permanenței Eparhiale la Baia Mare
- 25-26 APRILIE – Birou audiențe

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

- 28 APRILIE – Asistă la Sfânta Liturghie în Paraclisul Centrului Eparhial
29 APRILIE – Acordă un interviu pentru Trinitas TV
- 2 MAI – Participă la slujba Deniei celor 12 Evanghelii la Catedrala Episcopală din Baia Mare
3 MAI – Participă la slujba Prohodului Domnului la Catedrala Episcopală din Baia Mare
5 MAI – Învierea Domnului – ÎPS Justinian săvârșește împreună cu PS Iustin Sfânta Liturghie la Catedrala Episcopală din Baia Mare. Rostește cuvânt de învățătură.
9 MAI – Asistă la Vecernia Mare la Mănăstirea Rohia
10 MAI – Izvorul Tămăduirii – săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia împreună cu PS Iustin cu ocazia hramului. Rostește cuvânt de învățătură.
13-15 MAI – Birou audiențe
16 MAI – Participă la aniversarea a 10 ani de la înființarea grădiniței „Casa îngerilor” din Tăuții de Sus.
21 MAI – ÎPS Justinian participă la Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură.
22-24 MAI – Birou audiențe la Mănăstirea Rohia
26 MAI – ÎPS Justinian săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură.
27 MAI – Primește vizita ÎPS Mitropolit Andrei la Centrul Eparhial din Baia Mare.
28 MAI – participă la slujba de Te-Deum, în semn de mulțumire pentru binefacerile primite de la Dumnezeu de-a lungul vremii, revărsate asupra Înaltpreasfintitului Justinian, săvârșită de Preasfintitul Iustin Sigheteanul – Arhiepiscop-Vicar al Episcopiei Maramuresului și Satmarului, preoti și diaconi.
29 – 31 MAI – Birou audiențe
- 3-5 IUNIE – Birou audiențe
6 IUNIE – ÎPS Justinian prezidează ședința Consiliului Eparhial
9 IUNIE – Participă la Sfânta Liturghie la Paraclisul Centrului Eparhial din Baia Mare. .
10-12 IUNIE – Birou audiențe
13 IUNIE – De praznicul „Înălțării Domnului” participă la Sfânta Liturghie la Catedrala Episcopală din Baia Mare. Rostește cuvânt de învățătură.
17-21 IUNIE – Birou audiențe
29 IUNIE – Face o vizită canonică la Mănăstirea Bârsana, Protopopiatul Sighet

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

30 Iunie – IPS Justinian împreună cu PS Iustin săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea Bârsana cu ocazia hramului. Rostește cuvânt de învățătură

1-4 Iulie – Birou audiențe

5 Iulie – ÎPS Justinian acordă un interviu pentru postul Marasmureș TV

8 Iulie – Primește vizita domnului Cătălin Cherecheș – primarul municipiului Baia Mare

9 Iulie – Face o vizită la Mănăstirea Rohia

10-13 Iulie – Birou audiențe la mănăstirea Rohia

14 Iulie – ÎPS Justinian asistă la Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură

15-18 Iulie – Birou audiențe la Mănăstirea Rohia

19 Iulie – Participă la călugăria fratelui Serafim și rasoforia fratelui Spiridon la Mănăstirea Rohia.

20 Iulie – ÎPS Justinian săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură

22-26 Iulie – Birou audiențe la Mănăstirea Rohia

29 Iulie – Face o vizită canonică la Mănăstirea Habra, Protopopiatul Baia Mare

30-31 Iulie – Birou audiențe la Centrul Eparhial din Baia Mare

1-2 August – Birou audiențe

6 August - Participă la Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură.

7-9 August – Birou audiențe la Mănăstirea Rohia.

14 August – ÎPS Justinian participă la vecernia din ajunul Praznicului Adormirii Maicii Domnului la Mănăstirea Rohia.

15 August – De praznicul „Adormirii Maicii Domnului” ÎPS Justinian săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sfânta Ana” din Rohia, cu ocazia hramului. Rostește cuvânt de învățătură.

18 August – Participă la Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură.

19-23 August – Birou audiențe la Mănăstirea Rohia

24 August – Participă la închiderea festivă a Reuniunii Tinerilor Creștini Ortodocși, la Catedrala Episcopală din Baia Mare. Rostește cuvântare ocazională.

26-27 August – Birou audiențe

28 August – Primește o delegație de credincioși din Constanța

30 August – Primește un grup de pelerini ortodocși din Cehia.

2 Septembrie - Prezidează ședința Permanenței Eparhiale

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

- 3 SEPTEMBRIE – Primește un grup de credincioși din SUA
4 SEPTEMBRIE – Birou audiențe
5 SEPTEMBRIE – Primește o delegație a tinerilor din ASCOR Suceava
8 SEPTEMBRIE – De praznicul „Nașterii Maicii Domnului” ÎPS Justinian săvârșește Sfânta Liturghie la Catedrala Episcopală din Baia Mare. Rostește cuvânt de învățătură.
9 SEPTEMBRIE – ÎPS Justinian împlinește 40 ani de arhierie. Cu această ocazie se săvârșește la Paraclisul Centrul Eparhial slujba de Te-Deum. Rostește cuvântare ocazională.
10 SEPTEMBRIE – ÎPS Justinian prezidează ședința Permanenței Eparhiale
14 SEPTEMBRIE – De Praznicul Înălțării Sfintei Cruci, ÎPS Justinian săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sfânta Ana” din Rohia, Protopopiatul Lăpuș. Rostește cuvânt de învățătură.
16 SEPTEMBRIE – Participă la Sfânta Liturghie și la deschiderea anului școlar la Seminarul Teologic din Baia Mare. Rostește cuvântare ocazională.
18 SEPTEMBRIE – IPS Justinian primește vizita IPS Mitropolit Andrei, la Centrul Eparhial din Baia Mare.
23-27 SEPTEMBRIE – Birou audiențe
30 SEPTEMBRIE – Face o vizită canonică la Mănăstirea Habra, Protopopiatul Baia Mare
- 1-4 OCTOMBRIE – Birou audiențe la Mănăstirea Rohia.
6 OCTOMBRIE – ÎPS Justinian participă la Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură.
7-11 OCTOMBRIE – Birou audiențe.
13 OCTOMBRIE – ÎPS Justinian săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea Portărița, Protopopiatul Oaș. Rostește cuvânt de învățătură.
15-17 OCTOMBRIE – Birou audiențe
18 OCTOMBRIE – Vizitează parohiile din municipiul Baia Mare
22-25 OCTOMBRIE – Birou audiențe
26 OCTOMBRIE – Participă la Sfânta Liturghie la Catedrala Episcopală din Baia Mare.
28 OCTOMBRIE – ÎPS Justinian face o vizită la Protopopiatul Baia Mare și la Seminarul Teologic din Baia Mare.
29-31 OCTOMBRIE – Birou audiențe
- 1 NOIEMBRIE – Primește o delegație de părinți de la Mănăstirea Putna.
3-7 NOIEMBRIE – Birou audiențe
10 NOIEMBRIE – Participă Sfânta Liturghie la Paraclisul Centrului Eparhial
11 NOIEMBRIE – ÎPS Justinian este sărbătorit cu ocazia împlinirii a 23 de ani de la reînființarea Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

- și Sătmăruului și instalarea ÎPS Sale în scaunul de episcop la Baia Mare. Rostește cuvântare ocazională.
- 13-15 NOIEMBRIE – Birou audiențe
- 17 NOIEMBRIE – ÎPS Justinian participă la Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia.
- 18-20 NOIEMBRIE – Birou audiențe la Mănăstirea Rohia.
- 24 NOIEMBRIE – ÎPS Justinian participă la Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia.
- 25-29 NOIEMBRIE – Birou audiențe la Centrul Eparhial din Baia Mare.
- 1 DECEMBRIE – De sărbătoarea națională a României, săvârșește Sfânta Liturghie la Catedrala Eparhială din Baia Mare. Rostește cuvânt de învățătură.
- 2-4 DECEMBRIE – Birou audiențe.
- 5 DECEMBRIE – Face o vizită la Mănăstirea Rohia
- 6 DECEMBRIE – „Sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae”, săvârșește Sfânta Liturghie la Mănăstirea Rohia. Rostește cuvânt de învățătură. La final săvârșește parastasul pentru ctitorii și viețuitorii mănăstirii care au purtat numele de Nicolae.
- 9-13 DECEMBRIE – Primește grupuri de colindători la Centrul Eparhial din Baia Mare
- 15 DECEMBRIE – Participă la Concertul de colinde la Catedrala Episcopală din Baia Mare
- 16-20 DECEMBRIE – Primește grupuri de colindători la Centrul Eparhial din Baia Mare
- 22 DECEMBRIE – Participă la Sfânta Liturghie la Catedrala Episcopală din Baia Mare
- 24 DECEMBRIE – Primește la Centrul Eparhial colindători și corurile bisericesti din municipiul Baia Mare.
- 25 DECEMBRIE – Săvârșește Sfânta Liturghie la Catedrala Episcopală din Baia Mare. Rostește cuvânt de învățătură.

A consemnat **Arhid. Andrei Pop**

P.S. DR. IUSTIN SIGHETEANUL

**–Arhiepiscop-Vicar al Episcopiei Ortodoxe
a Maramureșului și Sătmărilor**

ZIUA ONOMASTICII

Preasfințitului Părinte Dr. Iustin Sigheteanul

Sâmbătă, 1 Iunie, de sărbătoarea Sfântului Iustin Martirul și Filosoful, ocrotitorul duhovnicesc al P.S. Iustin Sigheteanul, P.S. Sa a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală din Baia Mare, în semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu și Sfântului ocrotitor, înconjurat fiind de părinții din Permanența Eparhială, stareți de mănăstiri, reprezentanții Școlilor teologice din Baia Mare, protoierei și slujitorii catedralei episcopale.

La acest popas duhovnicesc au fost prezente mai multe oficialități din Maramureș și Satu Mare, elevii seminariști și studenții teologi, credincioși și mulți copii, pe care Preasfinția Sa Justin, cu ocazia zilei lor (1 iunie, ziua copilului), i-a provocat să rostească rugăciuni și poezii, ia binecuvântat și le-a oferit în dar cărți, icoane și multe dulciuri.

P.S. Dr. Iustin Sigheteanul alături de soborul slujitor

P.S. Dr. Iustin Sigheteanul

- La împlinirea celor 52 de ani de viață

Duminică, 23 Iunie, de praznicul Pogorării Sfântului Duh – Preasfinția Sa Dr. Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop vicar al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmărilor, a împlinit frumoasa și binecuvântată vârstă de 52 de ani. Preasfinția Sa Iustin a slujit la Catedrala episcopală din Baia Mare, cu ocazia hramului, înconjurat de un frumos sobor de stareți, consilieri eparhiali, preoți și diaconi, precum și de un numeros număr de credincioși.

După Sfânta Liturghie a fost săvârșită Slujba Polihroniului și Preasfințitul Iustin a fost felicitat de membrii permanenței eparhiale, reprezentanții cinului monahal, slujitorii catedralei, precum și de autoritățile județene și locale. Preasfinția Sa a mulțumit tuturor și a conferit trei diplome culturale conducerii Inspectoratului Școlar Județean Maramureș pentru colaborarea deosebită în cadrul proiectului „Alege Școala!” și a altor proiecte desfășurate în parteneriat între cele două instituții.

P.S. Dr. Iustin Sigheteanul înconjurat de soborul slujitor

Mesaj de felicitare al domnului Cătălin Cherecheș, Primarul Municipiului Baia Mare

Preasfințite Părinte dr. Iustin Sigheteanul,

La ceasul aniversar al anilor trăiți și petrecuți lucrativ în ogorul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Arhiereul cel veșnic, pe care-L slujiți cu atâta vocație, dăruire, devotament, dragoste și abnegație, îmi permit cu sfială și nemăsurat respect, să Vă adresez câteva gânduri modeste, din suflet.

Privilegiul de a fi ales să devii preot sau Înalt Slujitor al Domnului îl au numai cei care au dovedit un parcurs inițiativ demn de a iniția și pe alții care au urcat pe „scara lui Iacov” spre lumina divină. Ne învățați să slujim Binele, Adevărul și Frumosul, întru mântuirea noastră și căutarea căilor autentice de vrednicie umană. Caracterul, onoarea și demnitatea Preasfinției Voastre, cultura teologică, și nu numai, cu care ați fost și sunteți înzestrat, maturitatea și bogata experiență, înțelepciunea pastorală și duhovnicească, atașamentul față de valorile spirituale, perene ale poporului nostru, tenacitatea și perseverența, sunt doar o infimă parte din deosebitele calități pentru care Vă apreciem.

Retorica, rațiunea și cursivitatea gândirii sănătoase, dăruirea, jertfa, perseverența și tenacitatea Prea Sfinției Voastre sunt pentru noi adevărate exemple și modele de conduită și de viață. Naturalitatea, sinceritatea, demnitate și onestitatea ieșite din comun, inspiră fiecare dintre noi

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

încredere, confort sufletesc și dragoste față de valorile eterne ale spiritualității noastre românești și autentic ortodoxe!

În numele meu personal și al comunității băimărene Vă doresc într-un mulți și binecuvântați ani, cu sănătate și luminate împliniri duhovnicești!

Cu prețuire,

Cătălin Cherecheș, Primarul Municipiului Baia Mare

Din partea grupului profesoral al specializărilor Domeniului de Teologie Ortodoxă și al tuturor studenților teologi ai celor trei secții de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord Baia Mare, prin intermediul Părintelui Conf. univ. dr. Adrian Gh. PAUL, coordonatorul Domeniului de Teologie Ortodoxă, îi urăm P.S. Sale Dr. Iustin Hodea Sigheteanul, ***întru mulți și binecuvântați ani, Preasfințite Stăpâne*** și-L rugăm pe Hristos –Arhiereul veșnic să-l aibă în grija Sa pe calea înfăptuirii binelui și înspre dobândirea mântuirii!

**AGENDA MISIONAR-PASTORALĂ,
CULTURALĂ ȘI FILANTROPICĂ PE ANUL 2013
A P.S. SALE DR. IUSTIN SIGHETEANUL**

În ajun de Anul Nou de la ora 23:30, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba de la cumpăna dintre ani în Catedrala Episcopală.

1 Ianuarie, de Anul Nou și Sfântul Vasile cel Mare, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala Episcopală „Sf. Treime” din Baia Mare și a oficiat slujba Te-Deumului.

5 Ianuarie, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba Vecerniei în Catedrala Episcopală.

6 Ianuarie, de Praznicul Bobotezei, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare. După Sfânta Liturghie a oficiat pe esplanada din fața Catedralei, slujba de sfințire a apei (Aghiasma Mare).

7 Ianuarie, de sărbătoarea Soborului Sfântului Ioan Botezătorul, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Mănăstirea Scărișoara Nouă, Prot. Carei.

8 Ianuarie, la invitația Părintelui Dorin Bilețki, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat românilor din Parohia Ortodoxă Slatina – Ucraina, în cea de-a doua zi de Crăciun pe stil vechi.

13 Ianuarie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în biserica „Nașterea Domnului” din Municipiul Baia Mare.

14 Ianuarie, Audiențe.

15 Ianuarie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la sesiunea de comunicări științifice teologice cu ocazia Concursului Național dedicat Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae la împlinirea a 110 ani de la naștere și 20 de ani de la trecerea la cele veșnice, care s-a desfășurat la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” din Baia Mare.

16, 17, 18 Ianuarie, Audiențe.

20 Ianuarie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în biserica „Nașterea Domnului” din Municipiul Satu Mare.

21 Ianuarie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ședința cu Protoiereii Eparhiei, care s-a desfășurat la Centrul Eparhial din Baia Mare.

22 Ianuarie, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie în Paraclisul Episcopal, urmată de slujba Te-Deumului, după care a participat la lucrările Adunării Eparhiale în Reședința Episcopală din Mun. Baia Mare.

23, 24, 25 Ianuarie, Audiențe.

27 Ianuarie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în biserica „Sfinții 12 Apostoli” din Mun. Baia Mare.

28, 29 Ianuarie, Audiențe.

30 Ianuarie, de sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare, cu ocazia hramului școlilor teologice. La sfârșitul Sfintei Liturghii Preasfințitul Iustin a premiat studenții teologi ai Domeniului de Teologie Ortodoxă din cadrul Centrului Universitar Nord din Baia Mare care au câștigat concursul *“Teologie și spiritualitate în opera Părintelui Dumitru Stăniloae”*.

31 Ianuarie, Audiențe.

1 Februarie, Audiențe.

2 Februarie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Mănăstirea Moisei, Maramureș.

3 Februarie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala nouă din orașul Negrești Oaș.

4, 5 Februarie, Audiențe.

6 Februarie, P.S. Iustin Sigheteanul participă la ședința consiliului economic și duhovnicesc al Mănăstirii Rohia.

8 Februarie, Audiențe. De la ora 17.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a participat în Sala Teatrului Municipal din Satu Mare, la decernarea diplomelor de excelență, acordate de către Primăria și Consiliul Județean - Satu Mare, personalităților din județ, care s-au remarcat pe parcursul anului 2012. Activitatea deosebită a Bisericii Ortodoxe Române a fost evidențiată prin acordarea de către autoritățile județene și locale a titlului „Omul Anului” Preasfințitului Iustin Sigheteanul.

10 Februarie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Mun. Baia Mare.

11 Februarie, Audiențe.

12 Februarie, Audiențe. P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ședința C.A.R. la Centrul Eparhial. Acordă un interviu postului de radio România Actualități – viața spirituală, despre plecarea la Domnul a Părintelui Arhim. Serafim Man de la Rohia.

13 Februarie, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat ședința administrativă cu preoții din Mun. Baia Mare și orașul Baia Sprie, care s-a desfășurat în Sala Bizantină de la Catedrala Episcopală. La începutul ședinței, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba Parastasului pentru vrednicul de pomenire Arhimandritul Serafim Man.

14 Februarie, Audiențe. P.S. Iustin Sigheteanul împreună cu I.P.S. Arhiepiscop Justinian, au plecat la Mănăstirea Rohia și s-au recules la catafalcul Părintelui Arhimandrit Serafim Man, săvârșind Panehida Mică.

15 Februarie, în ziua înmormântării Părintelui Serafim Man, de la ora 10.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie în Paraclisul „Sfântul Ierarh Nicolae” de la demisolul noii biserici a Mănăstirii Rohia, înconjurat de soborul stareților și duhovnicilor din Eparhie. La sfârșitul Sfintei Liturghii, P.S. Iustin Sigheteanul a evocat în fața monahilor, preoților și credincioșilor prezenți personalitatea duhovnicească, monahală și pastoral-misionară a Părintelui Arhimandrit Serafim Man.

De la ora 12,00, P.S. Iustin Sigheteanul împreună cu Înaltpreasfințitul Andrei Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, I.P.S. Arhiepiscop Justinian al Maramureșului și Sătmăruului și I.P.S. Arhiepiscop Calinic al Argeșului și Muscelului au săvârșit slujba înmormântării, care s-a desfășurat în fața noii biserici a mănăstirii.

17 Februarie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în biserica veche din Mun. Carei cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”.

18 Februarie, Audiențe.

19 Februarie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la Sinodul Mitropolitan, ținut la Reședința Mitropolitană din Cluj Napoca, sub Președinția I.P.S. Mitropolit Andrei al Clujului, Maramureșului și Sălajului. La invitația I.P.S. Mitropolit Andrei, ierarhii din Sinodul Mitropolitan au vizitat noul Campus al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj Napoca în curs de amenajare și Mănăstirea Sfânta Elisabeta din Cartierul Becăș, în incinta căreia s-a amenajat fabrica de lumânări a mitropoliei.

20, 21, 22, Februarie, Audiențe.

24 Februarie, de la ora 8.30, vorbește la Radio Trinitas despre Duminica vameșului și a fariseului. P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala Episcopală din Mun. Baia Mare.

27 Februarie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ședința anuală a Adunării Naționale Bisericești, care a avut loc la Palatul Patriarhiei din București, sub Președinția Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României. Acordă un interviu televiziunii Trinitas a Patriarhiei Române, în legătură cu viața și personalitatea Arhim. Serafim Man, mutat la Domnul în 12 Februarie a.c.

28 Februarie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la Ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, care s-a ținut în Sala Sinodală a Palatului Patriarhal din București, sub Președinția Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României. La începutul ședinței a avut loc alegerea de arhiepiscop al Arhiepiscopiei Buzăului și Vrancei în persoana P.S. Ciprian Spiridon.

2 Martie, de la ora 10.00, P.S. Iustin Sigheteanul s-a întâlnit la Reședința Episcopală din Baia Mare cu Domnul Răzvan Alexandru Coțovelea, Secretar de Stat în Ministerul Afacerilor Europene, Domnul

Liviu Marian Pop - Senator, Domnul Gheorghe Șimon - Deputat, Domnul Zetea Gabriel - Vicepreședinte al Consiliului Județean Maramureș și Domnul Viorel Deghid - Director C.A.S. Maramureș, spre a discuta unele aspecte legate de posibilitatea finanțării celor 8 biserici monumente UNESCO din Maramureș și posibilitatea promovării unui proiect de finanțare și restaurare a Palatului Episcopal din Sighet, care este monument istoric.

3 Martie, P. S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la mănăstirea de metanie – Rohia. În cadrul Sfintei Liturghii a hirotonit întru ieromonah pe seama mănăstirii pe ierodiaconul Ignatie Herman și întru ierodiacon pe monahul Sofian Bilici. La sfârșitul Sfintei Liturghii a ridicat la rangul de protosinghel pe ieromonahul Ioachim Tomoiagă.

4, 5, 6, Martie, Audiențe.

7, 8 Martie, ședință cu Permanența Eparhială. Audiențe.

10 Martie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la întronizarea noului Arhiepiscop al Buzăului și Vrancei în persoana Înaltpreasfințitului Dr. Ciprian Spiridon. Sfânta Liturghie și ceremonia de întronizare au fost prezidate de către Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul României.

11, 12, 13, 14 Martie, Audiențe.

15 Martie, Audiențe. Acordă un interviu Televiziunii Trinitas despre începutul Postului Mare.

17 Martie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia Coaș, Prot. Chioar. Părintele Paroh Dumitru Farcaș a primit „Garamata Episcopală” pentru slujirea pilduitoare și lucrarea administrativă deosebită la întreținerea celor două biserici și construirea unei noi case parohiale. După Sfânta Liturghie Preasfinția Sa a binecuvântat noua casă parohială.

18 Martie, în prima zi a Postului Mare, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba Canonului Mare a Sfântului Andrei Criteanul la Catedrala Episcopală și a ținut o meditație despre post în fața credincioșilor prezenți.

19 Martie, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba Canonului Mare în Catedrala Episcopală.

20 Martie, Audiențe. Acordă un interviu Domnului Octavian Butuza legat de perioada postului pentru televiziunea E Maramureș. De la orele 16.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba Canonului Mare, după care a săvârșit Liturghia Darurilor mai înainte sfințite la Catedrala Episcopală.

21 Martie, de la ora 16.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba Canonului Mare, după care a săvârșit Liturghia Darurilor mai înainte sfințite la Mănăstirea Rohia. În cadrul Sfintei Liturghii Preasfinția Sa a hirotonit pe teologul Emanuel Cosma întru diacon.

22 Martie, de la ora 10.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la festivitățile organizate de Inspectoratul de Poliție al Județului Maramureș cu

ocazia Zilei Poliției Române (25 Martie) care s-au desfășurat în Sala Teatrului Municipal din Baia Mare.

23 Martie, de la ora 9.00, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit la Mănăstirea Rohia. În cadrul Sfintei Liturghii Preasfinția Sa a hirotonit pe diaconul Emanuel Cosma întru preot slujitor pe seama Mănăstirii "Sf. Cruce" (Șatra) Prot. Lăpuș. După Sfânta Liturghie, Preasfințitul Iustin a săvârșit Slujba Parastasului la 40 de zile, de la trecerea la Domnul a Părintelui Arhimandrit Serafim Man.

De la ora 14.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la instalarea noului Prefect al Județului Maramureș în persoana Domnului Inginer Anton Rohian, care s-a desfășurat în Sala Mare a Palatului Administrativ din Municipiul Reședință de Județ - Baia Mare. Preasfinția Sa a rostit un scurt mesaj adresat noului prefect și i-a oferit în dar o Sfântă Scriptură.

24 Martie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat cu ocazia hramului în Parohia Ieud, Prot. Vișeu.

25 Martie, la invitația I.P.S. Mitropolit Andrei, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la hramul Catedralei Mitropolitane din Cluj Napoca.

26 Martie, Audiențe

27 Martie, Audiențe. De la ora 16.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor mai înainte sfințite în Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Mun. Sighetul Marmației.

28 Martie, Audiențe.

29 Martie, Audiențe. De la ora 15.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor mai înainte sfințite în Parohia Dumbrava, Prot. Lăpuș.

30 Martie de la ora 9.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la festivitatea prilejuită de aniversare a 50 de ani a Colegiului Național „Vasile Lucaciu” care s-a desfășurat în Sala Teatrului Municipal din Baia Mare.

31 Martie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Parohia „Buna Vestire” din Mun. Satu Mare.

1, 2 Aprilie, Audiențe.

3 Aprilie, Audiențe. De la ora 16.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite în biserica cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din localitatea Săcel I, Prot. Vișeu. În aceeași zi, Preasfinția Sa a vizitat mănăstirea „Sfântul Prooroc Ilie” – Dragomirești, Parohia Săcel II și Parohia Săcel – Iza.

4 Aprilie, Audiențe. De la ora 16.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite și a predicat în Parohia Boiu Mare, Prot. Chioar.

5 Aprilie, Audiențe. De la ora 16.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite și a predicat în Parohia Vad, Prot. Lăpuș.

7 Aprilie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în biserica "Sfinții Apostoli Petru și Pavel" din orașul Șomcuta Mare. În cadrul Sfintei Liturghii a hirotonit întru diacon pe seama acestei biserici pe teologul Ioan Lupșe.

8 Aprilie, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat întâlnirea administrativă a preoților slujitori din Municipiul Satu Mare, la care s-au adăugat și preoții din instituțiile militare și preoții caritativi.

9 Aprilie, Audiențe.

10 Aprilie, Audiențe. De la ora 16.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite în Parohia „Sfinții Împărați Constantin și Elena” – Borșa. În cadrul Sfintei Liturghii teologul Barna Cornel Ionel a fost hirotonit întru diacon.

11 Aprilie, Audiențe.

12 Aprilie, Audiențe. De la ora 16.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite și a predicat în Parohia Someșeni, Protopopiatul Satu Mare. Înainte de Sfânta Liturghie Preasfinția Sa a binecuvântat lucrările de reînnoire exterioară ce s-au făcut la biserică. La sfârșitul Sfintei Liturghii Preotul paroh Alin Andreescu a fost hirotesit întru iconom.

14 Aprilie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala Episcopală din Baia Mare. La sfârșitul Sfintei Liturghii Preasfinția Sa a oferit Diploma Culturală „Episcop Dr. Vasile Stan” Corului de copii din localitatea Budești – Maramureș, condus de Doamna Directoare Maria Ciceu, pentru promovarea valorilor tradiționale strămoșești (portul, cântul și colindul) specifice Maramureșului și pentru fidelitatea față de Credința Ortodoxă a Neamului Românesc, prin care s-au făcut cunoscuți în Județ și în Țară.

15 Aprilie, de la ora 10.00, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat ședința administrativă cu preoții din Mun. Sighet, din localitățile aparținătoare și preoții caritativi, care s-a desfășurat la sediul Protopopiatului Ortodox Sighet din Palatul Episcopal. De la ora 12.00, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat întâlnirea de lucru cu persoanele angajate pe posturile de supraveghetori-muzeu de la bisericile de lemn de pe cuprinsul Județului Maramureș.

De la ora 13.00, P.S. Iustin Sigheteanul împreună cu P.C. Dr. Augustin Vasile -Vicar Administrativ, P.C. Dr. Cristian Ștefan -Consilier Cultural, Preot Vasile Pop -Protopop de Sighet și Domnul Vasile Marchiș - Director al Direcției de Cultură și Patrimoniu Maramureș, au făcut recepția lucrărilor ce s-au făcut la sediul Palatului Episcopal. După recepția lucrărilor P.S. Sa împreună cu delegația însoțitoare a vizitat lucrările în curs din incinta bisericii „Adormirea Maicii Domnului” – Sighet, păstorită de P.C. Vasile Pop, Protopop de Sighet.

16 Aprilie de la ora 10.00, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat ședința administrativă cu preoții din orașele Vișeu, Borșa și localitățile aparținătoare, precum și preoții caritativi, care s-a desfășurat în sediul Protopopiatului Ortodox din orașul Vișeu. În preziua întâlnirii, P.S. Sa a poposit la Mănăstirea Moisei, unde a vizitat noile lucrări în construcție (turnul clopotniță, altarul de vară în stil maramureșan și Centrul Cultural Monahal „Sfântul Ierarh Sava Brancovici”).

17 Aprilie, Audiențe. Cu ocazia împlinirii a 19 ani de la primirea sfântului har al arhieriei, de la ora 16.00, P.S. Iustin Sigheteanul a slujit la Denia Canonului cel Mare în Catedrala Episcopală, după care a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite și a predicat. După Sfânta Liturghie, Preasfinția Sa, în prezența slujitorilor și ostenitorilor catedralei, a sfințit noile spații pentru veșmântărie, spălătorie veșminte și prescurărie, amenajate la demisolul Catedralei Episcopale.

18 Aprilie, de la ora 10.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite și a predicat în biserica cu hramul „Sfântul M. Mc. Gheorghe” din incinta Penitenciarului - Baia Mare. La sfârșitul Sfintei Liturghii, Preotul slujitor Alexandru Nuszer a fost hirotesit întru iconom.

19 Aprilie, Audiențe. De la ora 16.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite și a predicat în parohia Bixad, Protopopiatul Oaș. După Sfânta Liturghie Preasfinția Sa a binecuvântat noile lucrări ce s-au făcut la casa parohială și la noua sală socială.

20 Aprilie, de la ora 11.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a făcut o vizită la Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare. A vizitat paraclisul, biblioteca și sălile de clasă, elevii seminariști fiind la cursuri, pentru a recupera ziua de 2 Mai. În această vizită, Preasfinția Sa a fost întâmpinat și însoțit de către Pr. Prof. Dr. Marius Nechita - Directorul Seminarului și Pr. Prof. Florin Hoban - Inspector de religie pe Județul Maramureș. De la ora 12.00, Preasfinția Sa alături de Domnul Cătălin Cherecheș - Primarul Mun. Baia Mare și Doamna Doina Pop - Președinte A.F.O.M.F. au participat la acțiunea organizată de Asociația Femeilor Ortodoxe „Mironosițele Femei” maramureșene, cu sprijinul episcopiei și a primăriei, care s-a desfășurat în Catedrala Episcopală și în cadrul careia au fost oferite 350 de pachete pentru tot atâtea familii nevoiașe din Mun. Baia Mare (aproximativ 1000 de persoane) și 150 de pachete pentru copii.

21 Aprilie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la parohia „Sfântul M. Mc. Gheorghe” din Mun. Sighet. În cadrul Sfintei Liturghii Preasfinția Sa a hirotonit întru diacon pe teologul Simion Smicală. La sfârșitul Sfintei Liturghii, preotul paroh Flaviu Vida, a primit rangul de

iconom, pentru vrednicia multor lucrări, executate cu credincioși puțini, dar harnici și darnici.

22 Aprilie, Audiențe. De la ora 16.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite și a predicat în Parohia Șurdești, Prot. Lăpuș.

23 Aprilie, de Sfântul M. Mc. Gheorghe, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia Ortodoxă Șișești, Prot. Baia Mare. La sfârșitul Sfintei Liturghii Preasfinția Sa a săvârșit Slujba Parastasului în memoria Părintelui Gheorghe Andreica, care a păstorit Parohia Șișești timp de 17 ani.

24 Aprilie, de sărbătoarea Sfântului Ierarh Iosif Mărturisitorul, Sfântul ocrotitor al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite și a predicat la biserica "Sfântul Iosif Mărturisitorul" din Mun. Baia Mare.

De la ora 14.00, P.S. Iustin Sigheteanul s-a întâlnit cu echipa tehnică pe șantierul Catedralei Episcopale pentru a se lua unele hotărâri în legătură cu evoluția lucrărilor la cupola principală (cota +38m).

25 Aprilie, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite în biserica "Sfântul Ierarh Nicolae" din incinta Liceului Teologic Ortodox "Nicolae Steinhardt" din Mun. Satu Mare. După Sfânta Liturghie Preasfinția Sa a participat în sala de sport a liceului unde a avut loc festivitatea de premiere a elevilor, care au obținut rezultate deosebite la concursul "Tradiții și Obiceiuri Pascale" la care au participat elevi din 10 județe.

26 Aprilie, Audiențe. De la ora 16.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a săvârșit Liturghia Darurilor înainte sfințite și a predicat în Parohia Buciumi, Prot. Chioar.

27 Aprilie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia „Înălțarea Domnului” din Orașul Târgu Lăpuș. După Sfânta Liturghie, P.S. Iustin Sigheteanul a ridicat la rangul de Iconom Stavrofor pe părintele paroh, Florin Stan, parohul acestei parohii și Inspector Eparhial cu catehizarea tineretului, iar membri Consiliului Parohial, alți ctitori și binefăcători, corul bisericii și slujitorii neclericali au primit diplome de vrednicie. În final a oficiat Slujba Parastasului pentru ctitorii și binefăcătorii bisericii trecuți la Domnul.

28 Aprilie, de Praznicul Intrării Domnului în Ierusalim, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala Episcopală din Baia Mare. După Sfânta Liturghie, pe esplanada din fața Catedralei, Preasfinția Sa a rostit rugăciunea de binecuvântare a stâlpărilor, după care a sfințit cu aghiasmă ramurile de salcie purtate de credincioși.

De la ora 15.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a sfințit troița maramureșeană, ridicată de Domnul Anton Rohian - Prefectul Județului

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

Maramureș, în memoria părinților săi, în cimitirul din Parohia Groșii Băii, Prot. Baia Mare.

De la ora 18.00, Preasfinția Sa a participat la Concertul de pricesne tradiționale prepascale, organizat în Catedrala Episcopală, de către Ansamblul Național Transilvania din Baia Mare, Consiliul Județean Maramureș și Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmăruului.

29 Aprilie, Audiențe. De la ora 11.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba Parastasului la Monumentul Ostașului Român din Parcul Municipal Baia Mare, cu ocazia zilei veteranilor de război.

30 Aprilie, de la ora 12.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba înmormântării în biserica „Buna Vestire” din orașul Vișeu pentru părintele Andreica Petru, care a plecat la Domnul, în vârstă de 72 de ani.

1 Mai, de la ora 13.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba înmormântării Părintelui Gheorghe Lupșe, care a trecut la Domnul în vârstă de 64 de ani. Slujba prohodirii a avut loc în biserica Parohiei Vălenii Șomcutei cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, iar înhumarea s-a făcut în mormântul pregătit în incinta bisericii.

2 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Denia celor 12 Evanghelii la Catedrala Episcopală.

3 Mai, de la ora 17.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Denia Prohodului Domnului la Catedrala Episcopală.

4 Mai, de la ora 22.30, P.S. Iustin Sigheteanul, împreună cu oficialitățile județene, locale și un grup de preoți și călugări, au întâmpinat Sfânta Lumină pe Aeroportul din Baia Mare.

5 Mai, de Praznicul Învierii Domnului, de la ora 24.00, P.S. Iustin Sigheteanul împreună cu I.P.S. Arhiepiscop Justinian, au săvârșit Slujba Învierii, urmată de Sfânta Liturghie la Catedrala Episcopală. De la ora 12.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba Vecerniei (a doua Înviere) în Catedrala Episcopală.

6 Mai, a doua zi de Paști, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în biserica „Nașterea Maicii Domnului” din Mun. Satu Mare. La sfârșitul Sfintei Liturghii, Preasfinția Sa a conferit distincția „Crucea Voievodală Maramureșeană” (pentru laici) Domnului Ing. Mircea Lețiu, membru în Adunarea Eparhială și Adunarea Națională Bisericească.

7 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Mănăstirea - „Învierea Domnului” Habra – Groși.

8 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la concursul „*Bucuria de a fi creștin*” - faza Eparhială, organizat în Catedrala Episcopală.

9 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba Vecerniei și a predicat la Mănăstirea Rohia în ajunul sărbătorii Izvorul Tămăduirii.

10 Mai, de la ora 9.00, P.S. Iustin Sigheteanul, împreună cu I.P.S. Arhiepiscop Justinian, au săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă pe altarul de

vară din incinta Mănăstirii Rohia, cu ocazia harmului mic - sărbătoarea Izvorul Tămăduirii. La sfârșitul Sfintei Liturghii, P.S. Iustin Sigheteanul a conferit distincția „Crucea Voievodală Maramureșeană” (pentru laici) Domnului Zamfir Ciceu - Președintele Consiliului Județean Maramureș, iar Domnului Mitru Leșe - Primarul Orașului Târgu Lăpuș - i-a conferit Diploma „Sfântului Ierarh Iosif Mărturisitorul” mulțumindu-le și rugându-i să sprijine pe mai departe lucrarea socială și culturală a Bisericii Ortodoxe din toate comunitățile județului.

12 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia Dragomirești II cu hramul „Sfinții Români”.

13 Mai, de la ora 10.00, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat Conferința Preoțească de primăvară, cu tema „*Sfinții Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase*” în Protopopiatul Baia Mare.

14 Mai, de la ora 10.00, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat Conferința Preoțească de primăvară, cu tema „*Sfinții Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase*” în Protopopiatul Chioar.

15 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat Conferința Preoțească de primăvară cu tema „*Sfinții Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase*” în Protopopiatul Carei.

16 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat Conferința Preoțească de primăvară cu tema „*Sfinții Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase*” în Protopopiatul Lăpuș.

17 Mai, Audiențe.

18 Mai, de la ora 9.00. P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba punerii pietrei de temelie pentru o nouă biserică cu hramurile „*Sfinții Români și Sfânta Cuv. Parascheva*” în Parohia Negrești Oaș III, păstorită de Pr. Marcel Malanca, secretar protopopesic și responsabil cu catehizarea tineretului pe Prot. Oaș. Pentru slujirea, implicarea și vrednicia lui, a fost distins cu rangul de iconom. De la ora 10.00, Preasfinția Sa, a săvârșit Sfânta Liturghie și a predicat la Schitul „Sfântul Arhidiacon Ștefan și Sfinții Împărați Constantin și Elena” – Luna Șes, Prot. Oaș. După Sfânta Liturghie, Preasfinția Sa a oferit rangul de sachelar preotului slujitor Nicolae Robaș, iar binefăcătorilor au fost oferite diplome de vrednicie.

19 Mai, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia Strâmtura, Protopopiatul Sighet. De la ora 14.00, Preasfinția Sa a săvârșit slujba înmormântării preacucernicului părinte arhidiacon Iustin Oprișan în vârstă de 57 de ani la Mănăstirea Bârsana, unde a fost și înhumat în cimitirul mănăstirii. De la ora 16.00, Preasfinția Sa a binecuvântat poarta de intrare spre Parohia Bârsana – Valea Muntelui, cu participarea preotului paroh Vasile Dunca, a Primarului Dl. Petru Cudrici, a D-lui architect Dorel Cordoș realizatorul proiectului, a meșterilor populari maramureșeni care au executat lucrarea, precum și a unei mari mulțimi de credincioși din localitatea Bârsana.

20 Mai, Audiențe.

21 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Municipiul Satu Mare, cu ocazia hramului. La sfârșitul Sfintei Liturghii, elevii câștigători ai concursului „Bucuria de a fi creștin” – din Parohia „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, au primit diplome din partea Preasfinției Sale și premii din partea Primăriei prin Dl. Dorel Coica - Primarul Municipiului Satu Mare. La final Dl. Primar, în numele Consiliului Local a conferit Preasfințitului Iustin titlul de *Cetățean de Onoare* al Municipiului Satu Mare, iar Preasfinția Sa după ce a mulțumit Dl. Primar și Consiliului Local, a oferit în dar o icoană cu Învierea Domnului și un album cu toate bisericile noi ce s-au construit în cele două județe (Maramureș și Satu Mare) - după 1990.

22 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat Conferința Preoțească de primăvară din Protopopiatul Oaș, cu tema „*Sfinții Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase*”.

23 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat Conferința Preoțească de primăvară din Protopopiatul Sighet, cu tema „*Sfinții Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase*”.

24 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat Conferința Preoțească de primăvară din Protopopiatul Vișeu, cu tema „*Sfinții Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase*”. La sfârșitul conferinței Preasfinția Sa a conferit diploma „Sfântul Iosif Mărturisitorul” pentru întreaga activitate pastoral-misionară, socială și culturală, desfășurată în slujba Bisericii Ortodoxe, celor 7 preoți din Protopopiatul Vișeu, care au ieșit la pensie (Cosma Mihai, Andreica Gheorghe, Antal Gheorghe, Mariș Ilie, Tomoiagă Grigore, Magdău Vasile și Andreica Petru, post-mortem). La final a fost lansată cartea „*Viața și activitatea preotului Ic. Stvr. Andreica Gheorghe*”, (Pagini de jurnal), care a slujit Biserica Ortodoxă 45 de ani.

25 Mai, de la ora 9.30, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la manifestarea cultural -religioasă „*De la Înviere la Înălțare*”, ediția a XIII-a și „*Olimpiada de meșteșuguri artistice tradiționale*”- faza județeană, organizate de către Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului, Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare și Casa Corpului Didactic Maramureș.

26 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit noua biserică de lemn în stil maramureșean cu hramul „*Sfinții Împărați Constantin și Elena*” din Parohia Săcel – Iza, Prot. Vișeu. A săvârșit Sfânta Liturghie și a predicat. La sfârșitul Sfintei Liturghii, P.S. Iustin Sigheteanul a hirotesit în rangul de iconom pe preotul paroh Ioan Zubașcu. Ctitorii și binefăcătorii, în frunte cu Primarul localității Dl. Gavrilă Dologa, au primit diplome de vrednicie. Primarul comunei Săcel, în numele Consiliului Local a conferit Preasfințitului Iustin Sigheteanul titlul de *Cetățean de Onoare* al localității.

27 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat Conferința Preoțească de primăvară cu tema „*Sfinții Împărați Constantin și Elena, promotori ai libertății religioase*”, în Protopopiatul Satu Mare.

28 Mai, de la orale 12.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba Te-Deumului de mulțumire în Paraclisul Centrului Eparhial, la împlinirea a 92 de ani de viață a Înaltpreasfințitului Justinian al Maramureșului și Sătmarului, cu participarea ostenitorilor din Centrul Eparhial, a autorităților județene și locale și reprezentanții instituțiilor publice.

29 Mai, Audiențe.

30 Mai, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la serbarea de sfârșit de an școlar a absolvenților clasei a XII-a de la Liceul Teologic Ortodox „Nicolae Steinhardt” din Satu Mare, care s-a desfășurat în Catedrala “Adormirea Maicii Domnului”. În cadrul festivităților, P.S. Iustin Sigheteanul a oferit 2 diplome și premii în cărți în numele Fundației “Nicolae Steinhardt” (7 volume din integrala Steinhardt), 16 diplome culturale “Episcop Dr. Vasile Stan” în numele Episcopiei și tot atâtea premii în bani în nume personal, pentru 10 elevi care s-au evidențiat în cadrul liceului la învățătură și alte aptitudini și la 6 elevi cu rezultate excepționale la Olimpiada Națională de Religie de la mai multe școli și licee din Mun. Satu Mare.

31 Mai, Audiențe.

1 Iunie, de sărbătoarea Sfântului Iustin Martirul și Filosoful, ocrotitorul duhovnicesc al P.S. Iustin Sigheteanul, P.S. Sa a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală, în semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu și Sfântului ocrotitor. După Sfânta Liturghie, Preasfinția Sa a săvârșit tot în Catedrala Episcopală, Taina Sfântului Botez, încreștinând pe micuțul Luca – Andrei Pop.

2 Iunie, P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit biserica din Parohia Socond, Protopopiatul Carei, cu hramurile „*Sfinții Ap. Petru și Pavel*” și „*Sfinții Împărați Constantin și Elena*”. La sfârșitul Sfintei Liturghii Preasfinția Sa a hirotesit în rangul de iconom pe preotul paroh Dionisie Cosma, iar Consiliul Parohial a primit diplomă de vrednicie.

3 Iunie, Audiențe.

4 Iunie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit în Catedrala Episcopală cu ocazia absolvirii studiilor universitare, de către studenții din cadrul secțiilor de Teologie Ortodoxă, coordonate de Pr. Conf. Univ. Dr. Adrian Gheorghe PAUL. După Sfânta Liturghie Preasfinția Sa a participat la cursul festiv al studenților absolvenți, care a fost susținut de Pr. Conf. Dr. Ștefan Pomian.

5 Iunie, Audiențe. De la ora 10.00, Preasfințitul Iustin Sigheteanul a participat la prima Sedință a Comitetului de Organizare a Reuniunii Tinerilor Ortodocși care va avea loc în perioada 22-24 August în Episcopia

Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului. Preasfinția Sa a semnat Acordul de Parteneriat cu Primăria Municipiului Baia Mare privind Reuniunea, a aprobat Componența Comitetului de Organizare și repartizarea atribuțiilor.

6, 7 Iunie, Audiențe.

8 Iunie, de la ora 11.30, P.S. Iustin Sigheteanul a sfințit troița maramureșeană așezată în cimitirul vechi al Parohiei Berbești, Protopopiatul Sighet, înălțată de Domnul Laurențiu Batin -fiu al satului cu familia, în cinstea eroilor din localitate și a cinci soldați polonezi, cazuți în luptă pentru eliberarea Maramureșului în confruntarea ce a avut loc între ocupanții ruteano-ucrainieni și luptătorii maramureșeni. După sfințirea troiței, Preasfinția Sa a oficiat slujba parastasului în memoria eroilor. În același loc, Preasfinția Sa a participat și la lansarea monografiei localității Berbești în două volume, cu titlul "*Credință, oameni și tradiții*" - autor Dr. Laurențiu Batin. La eveniment au participat: Academicianul Alexandru Surdu, actorul Dorel Vișan și alte personalități. După eveniment P.S. Iustin Sigheteanul, Academicianul Alexandru Surdu, actorul Dorel Vișan și D-l. Laurențiu Batin au primit titlul de *Cetățean de Onoare* al Comunei Giulești, care a fost înmănat de către D-l. Gheorghe Vraja - Primarul comunei.

9 Iunie, P.S. Iustin Sigheteanul a sfințit pictura și noua catapeteasmă cu care a fost împodobită frumoasa biserică din Parohia Vetiș, Protopopiatul Satu Mare. A liturghisit și a predicat. Pentru realizarea acestor importante lucrări Preotul Chirilă Almond Gheorghe a fost distins cu rangul de stavrofor, iar Consiliul Parohial, Comitetul de Femei, donatorii și binefăcătorii au primit diplome de vrednicie.

13 Iunie, de la ora 9.30, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în biserica „Sfinții Ap. Petru și Pavel” din Mun. Baia Mare. De la ora 12.00, Preasfinția Sa a oficiat Slujba Parastasului cu ocazia Zilei Eroilor în fața Monumentului Ostașului Român din Parcul Central, după care a participat la festivitățile oficiale organizate cu acest prilej de către autoritățile județene și locale.

14 Iunie, Audiențe.

Sâmbătă 15 Iunie, de la ora 8.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală cu ocazia împlinirii a 10 ani de la absolvirea Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare a promoției 1998-2003.

De la ora 10.00, Preasfinția Sa a participat la întâlnirea Asociației Tinerilor Creștini Ortodocși din Protopopiatul Baia Mare, care s-a desfășurat în Parohia Dumbrăvița sub coordonarea responsabilului cu tineretul pe Protopopiatul Baia Mare, Pr. Bogdan Ciocotișan - paroh. La întrunire au participat peste 300 de tineri din toate parohiile protopopiatului, împreună cu preoții lor. Întâlnirea a debutat cu Slujba Te-Deumului în biserica din localitate, după care a continuat la Casa de Cultură. De la ora 13.00, tinerii au făcut un pelerinaj între localitățile Dumbrăvița și Rus, unde

P.S. Iustin Sigheteanul a binecuvântat locul pe care se va construi noua biserică cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena”. Tot cu acest prilej, P.S. Iustin Sigheteanul a vizitat și a binecuvântat Fabrica de piese de avioane din localitatea Dumbrăvița - U.A.C. (Universal Alloy Corporation) a cărui Director este Dl. Iulian Gheorghe.

16 Iunie, P.S. Iustin Sigheteanul a sfințit noua pictură a Catedralei „Sfântul M. Mc. Dimitrie Izvorătorul de Mir” din Municipiul Carei. A liturghisit și a predicat. Pentru vrednicia încheierii lucrărilor Catedralei Ortodoxe din Carei, preotul paroh Ilie Popa a primit distincția „Crucea Voievodală Maramureșeană”, iar autoritățile locale, ctitorii și binefăcătorii au primit diplome de vrednicie. Primăria și Consiliul Local al Municipiului Carei, au conferit Preasfințitului Iustin Sigheteanul, prin Dl. Primar Eugen Kovacs, titlul de *Cetățean de Onoare*, iar Preasfinția Sa a oferit Primarului Mun. Carei o Biblie, Ediția Jubiliară a Sfântului Sinod.

17 Iunie, Audiențe. De la ora 18.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat în calitate de Președinte de onoare, la Adunarea Generală a Asociației Femeilor Ortodoxe Maramureșene „Mironosițele Femei”, care s-a desfășurat în Sala Bizantină din Catedrala Episcopală.

18 Iunie, de la ora 9.30, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la serbarea de sfârșit de an școlar la Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Iosif Mărturisitorul” care s-a desfășurat în Catedrala „Sfânta Treime” din Baia Mare. Serbarea a debutat cu Slujba Te-Deumului de mulțumire. După oferirea premiilor de către diriginți, P.S. Iustin Sigheteanul a premiat 16 elevi, la recomandarea conducerii Seminarului, care au obținut rezultate deosebite la învățătură și la diferite olimpiade, precum și pe cei care nu au avut nici o absență în catalog și au participat la toate slujbele religioase. P.S. Sa a înmănat din partea Fundației „Nicolae Steinhardt” o diplomă culturală și un premiu de 200 ron.

De la ora 13.00, Preasfinția Sa a urcat la Mănăstirea „Sfânta Cruce” de sub Șatra Pintii, Prot. Lăpuș, pentru a săvârși slujba înmormântării Preotului Ioan Cosma, care a plecat la Domnul în vârstă de 64 de ani, din care 40 de slujire preoțească (ctitor al acestei mănăstiri și care a fost înmormântat lângă altarul bisericii, ctitoria sa).

19 Iunie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la Sesiunea Festivă de închidere a proiectului „Alege Școala!” la Catedrala Episcopală din Baia Mare.

20 Iunie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la Sinaxa (întrunirea) stareților, starețelor, egumenilor, egumenelor și duhovnicilor din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului, care s-a desfășurat la Mănăstirea Nicula sub președinția I.P.S. Mitropolit Andrei.

21 Iunie, Audiențe.

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

23 Iunie, de praznicul „Pogorării Sfântului Duh” P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Catedrala Episcopală cu ocazia hramului.

24 Iunie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Mănăstirea „Sfântul Ioan Botezătorul” - Scărișoara Nouă, Prot. Carei, cu ocazia hramului.

25 Iunie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit împreună cu I.P.S. Mitropolit Laurențiu al Ardealului în Parohia Poienile Izei, Prot. Vișeu.

26 Iunie, de la ora 10. 00, cu ocazia Zilei Drapelului, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba sfințirii drapelului în biserica “Sfântul Nicolae” din Baia Mare și a săvârșit slujba parastasului pentru persoanele decedate în accidentul din Muntenegru.

27, 28 Iunie, Audiențe.

29 Iunie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Mănăstirea „Sfinții Ap. Petru și Pavel” - Bixad, Prot. Oaș, cu ocazia hramului.

30 Iunie, de sărbătoarea „Soborul Sfinților 12 Apostoli” P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Mănăstirea Bârsana, cu ocazia hramului.

1-2 Iulie, Audiențe.

4-5 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ședința Sfântului Sinod, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, la Palatul Patriarhal din București.

7 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a resfințit biserica din Parohia Botiza, Prot. Vișeu. A săvârșit Sfânta Liturghie și a predicat. Preotului paroh Isidor Berbecaru i s-a acordat Gramata Episcopală, părintelui Ioan Pop – preot II – distincția de iconom, iar Consiliului și Adunării Parohiale Diploma „Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Maramureș.

8-9 Iulie, Audiențe.

10 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a vizitat Parohia “Nașterea Domnului” din Baia Mare, unde s-a întâlnit cu preoții și membrii Consiliului Parohial. A vizitat apoi locul unde se va înălța Mănăstirea “Schimbarea la Față” din municipiul Baia Mare.

12 Iulie, Audiențe. De la ora 12,00, P.S. Iustin Sigheteanul s-a întâlnit cu domnul Radu Boroianu – Secretar de Stat în Ministerul Culturii și Patrimoniului, cu care a discutat aspecte legate de promovarea monumentelor UNESCO din Maramureș.

De la ora 15, 00, P.S. Sa a participat la depunerea jurământului absolvenților și masteranzilor de Teologie Ortodoxă de la Centrul Universitar Nord din Baia Mare, Universitatea Tehnică Cluj Napoca, ce a avut loc în Catedrala Episcopală din Baia Mare.

13 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a sfințit capela mortuară, cu hramul “Sâmbata lui Lazăr”, din orașul Cavnic. După slujba de sfințire, a conferit diplome de vrednicie Domnului Primar Alexandru Dragoș și Consiliului Local ca semn de prețuire pentru construirea capelei.

14 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit biserica din Parohia Curtuiușul Mic, Prot. Lăpuș, în urma amplelor lucrări de restaurare. A slujit Sfânta Liturghie și a rostit cuvânt de învățătură. Preotului paroh Constantin Florian i-a acordat distincția de iconom stavrofor, iar ctitorilor și binefăcătorilor li s-au oferit diplome de vrednicie.

15 Iulie, Audiențe. P.S. Iustin Sigheteanul s-a întâlnit cu domnul ing. Nicolae Noica, la Reședința Episcopală, după care au vizitat șantierul noii Catedrale Episcopale din Baia Mare.

16 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la întâlnirea de 30 de ani de la absolvirea Seminarului Teologic Ortodox din Cluj Napoca. A săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj Napoca, a săvârșit slujba de Te-Deum și Parastas pentru profesorii și colegii trecuți la cele veșnice, iar apoi a participat la ora de dirigenție, ce s-a ținut în sala “Episcop Nicolae Colan”. A conferit tuturor profesorilor Diploma culturală “*Episcop Dr. Vasile Stan*”, iar colegilor Diploma “*Sf. Iosif Mărturisorul din Maramureș*”.

17 Iulie, Audiențe.

18 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul s-a întâlnit cu cei 200 de tineri participanți la Tabăra Creștină “*Dragoste și Prietenie*”, ediția a IX –a, ce s-a desfășurat în Munții Țibleșului, sub coordonarea Pr. Florin Stan – inspector pentru catehizarea tineretului.

19 Iulie, de la ora 12.00, P.S. Iustin Sigheteanul a vizitat Mănăstirea Rohia pentru a vedea stadiul lucrărilor la pictura bisericii, la modernizarea drumului de acces, la amenajarea cimitirului și la Centrul Cultural – monastic “*Nicolae Steinhardt*”. La ceas de seară, a participat la slujba Vecerniei, în Paraclisul “*Sfântul Ierarh Nicolae*”, după care a săvârșit slujba tunderii în monahism a fratelui Mihai Marta, care a primit numele de *Serafim* și a rasoforit pe un alt viețuitor al mănăstirii, care a primit numele de *Spiridon*.

20 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie și a predicat la Mănăstirea “*Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul*” – Dealul Mare, Prot. Lăpuș, cu ocazia hramului. De la ora 17,00 a vizitat Palatul Episcopal din Sighetu Marmăției pentru a găsi o soluție pentru spațiul unui magazin de obiecte bisericesti și a unui punct de lucru pentru pelerinaje.

21 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit biserica “*Sfântul Nicolae*” din Vișeu de Sus, în urma amplelor lucrări de restaurare. A liturghisit și a predicat. La final, a prezentat monografia bisericii, alcătuită de preotul paroh Mihai Chira, căruia i s-a conferit “Gramata Episcopală”, iar

binefăcătorilor li s-au oferit diplome de vrednicie. De la ora 13,00, a sfințit o troiță maramureșeană în incinta Secției de Pompieri Vișeu de Sus.

22 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit Paraclisul “*Sfântul Cuv. Antonie cel Mare*” din incinta Mănăstirii “Schimbarea la Față” Borșa – Pasul Prislop. A slujit Sfânta Liturghie și a rostit cuvânt de învățătură, după care, împreună cu soborul slujitor, a săvârșit un Polihroniu cu ocazia zilei de naștere a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel. Părintele ierom. Celestin Ceușan a primit Gramata Episcopală, iar binefăcătorii au primit diplome de vrednicie. De la ora 16,00, s-a întâlnit cu elevii participanți la Tabăra “*Bucuria de a fi creștin*”, ce s-a desfășurat, sub patronajul Sfântului Ierarh Sava Brancovici, la Mănăstirea “Adormirea Maicii Domnului” – Moisei.

23, 24, 25, 26 Iulie, Audiențe.

28 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie și a predicat la Catedrala “Sfânta Treime” din Baia Mare. După Sfânta Liturghie, a săvârșit slujba de hirotésie întru arhimandrit pentru Protos. Casian Filip – eclesiarhul catedralei, iar apoi a săvârșit Taina Sfântului Botez pentru pruncul Darius Alexandru Bud.

29 Iulie, Audiențe. P.S. Iustin Sigheteanul a participat la încheierea Zilelor Culturale “*Monahul Nicolae Delarohia*”, editia a XV –a, la Catedrala Episcopală din Baia Mare, prilej cu care s-au lansat și volumele *Călătoria unui fiu risipitor* și *Centenar Nicolae Steinhardt* (studii și comunicări).

30 Iulie, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat examenul oral pentru ocuparea Parohiei Groși, Prot. Baia Mare.

De la ora 14,00, a săvârșit slujba de înmormântare, în Catedrala “Adormirea Maicii Domnului” din Satu Mare, pentru părintele Alexandru Tincu – fost protopop de Satu Mare între anii 1990 – 2005.

31 Iulie, Audiențe.

1 August, Audiențe. De la ora 16.00, P.S. Iustin Sigheteanul a binecuvântat lucrările de înnoire ce s-au făcut la biserica din Parohia Stejera, Prot. Chioar, care este alcătuită din doar 15 familii. A săvârșit slujba Paraclisului Maicii Domnului și a predicat. La sfârșitul slujbei, preotul paroh Daniel Buciuman a fost distins cu rangul de iconom, iar binefăcătorilor le-au fost oferite diplome de vrednicie.

2 August, Audiențe.

4 August, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia Ciolt, Prot. Chioar, după care a binecuvântat noua casă parohială. Preotul paroh Florin Florea a fost distins cu rangul de iconom, iar binefăcătorilor li s-au oferit diplome de vrednicie.

5 August, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba Paraclisului Maicii Domnului în Parohia Leordina – Râu, Prot. Vișeu, și a adresat cuvânt de învățătură celor prezenți. La sfârșitul slujbei, binefăcătorii, care au

contribuit la continuarea lucrărilor din interiorul noii biserici în construcție, au fost evidențiați prin conferirea diplomelor de vrednicie.

6 August, De praznicul “Schimbarii la Față”, PS Iustin Sigheteanul a slujit Sfânta Liturghie și a predicat la Mănăstirea Botiza, cu ocazia hramului.

7 August, P.S. Iustin Sigheteanul, împreună cu Pr. Mihai Chira – secretarul Protopopiatului Vișeu, a vizitat următoarele biserici : “*Adormirea Maicii Domnului*” din Moisei – Izvorul Negru, “*Sfânta Treime*” din Moisei – Lunca, “*Cuvioasa Paraschiva*” din Moisei – Centru, “*Înălțarea Domnului*” din Moisei – Izvorul Dragoș, “*Nașterea Maicii Domnului*” Borșa V, “*Sfinții Arhangheli*” Borșa V, “*Sfântul Ioan Evanghelistul*” Borșa, “*Sfinții împărați Constantin și Elena*” Borșa I, “*Sfinții Arhangheli*” Borșa I, “*Sfinții Arhangheli*” Borșa III, “*Duminica Tuturor Sfinților*” Borșa – Repedea, “*Înălțarea Sfintei Cruci*” Borșa – Pietroasa, “*Sfântul Gheorghe*” Borșa – Spital, “*Sfântul Ilie*” Borșa II, “*Sfinții Ap. Petru și Pavel*” Vișeu – Tanin.

De la ora 18,00, a săvârșit slujba Paraclisului Maicii Domnului în Parohia “*Sfinții Romani*” din Vișeu de Sus – Țițărai și a predicat.

8 August, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba Paraclisului Maicii Domnului și a rostit cuvânt de învățătură în Parohia Buzești, Prot. Baia Mare. Împreună cu PC Protopop Fabian Coroian, preotul paroh Florin Ciociu și cu membrii Consiliului Parohial, s-a vizitat biserica monument istoric, care se află într-un amplu proces de restaurare. La întoarcere, a vizitat și biserica Parohiei Hideaga, Prot. Baia Mare, unde se pictează interiorul.

9 August, P.S. Iustin Sigheteanul a vizitat Parohia Mesteacăn, Prot. Oaș, păstorită de pr. Emanuel Oros, iar de la ora 18,00, a săvârșit slujba Paraclisului Maicii Domnului în Parohia Cămărzana, Prot. Oaș, păstorită de pr. Gheorghe Pop.

10 August, P.S. Iustin Sigheteanul s-a întâlnit, la Catedrala Episcopală, cu domnul Valeriu Zgonea – Președintele Camerei Deputaților, unde s-a discutat despre evoluția lucrărilor de construire ale Catedralei și despre evoluția vieții bisericești în Eparhia Maramureșului și Sătmăruului după anul 1990. De aici, s-a plecat apoi spre Mănăstirea Rohia.

11 August, P.S. Iustin Sigheteanul a slujit Sfânta Liturghie și a predicat la Parohia “*Adormirea Maicii Domnului*” din Sighetu Marmației, a binecuvântat noul spațiu pentru aprinderea lumânărilor, după care s-a deplasat la Palatul Episcopal din Sighetu Marmației, unde a sfințit noul magazin bisericesc “*Ortodoxia*”, de la parterul clădirii.

12 August, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat comisia examinatoare întrunită pentru concursul de ocupare a Parohiei Unguraș, Prot. Baia Mare, și pentru postul de preot caritativ la Spitalul Orășenesc Borșa.

De la ora 18,00, a săvârșit Slujba Paraclisului Maicii Domnului în Parohia Dacia, Prot. Carei, păstorită de pr. Florin Mocanu.

13 August, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit în Catedrala Episcopală și a hirotonit întru diacon pe teologul Sabin Petru Bogluț.

14 August, în ajunul praznicului Adormirii Maicii Domnului, P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit biserica monument istoric a Mănăstirii Moisei, care a trecut printr-un amplu proces de restaurare. Biserica a fost ridicată la anul 1599 și sfințită de Mitropolitul Sava Brancovici în anul 1672, fapt pentru care Preasfinția Sa i-a dăruit al doilea hram “*Sfântul Ierarh Sava Brancovici*”. După slujba de sfințire, a săvârșit slujba Vecerniei cu Litie, iar apoi slujba Privegherii. Cu acest prilej a hirotesit întru arhimandrit pe starețul mănăstirii, Protos. Teofil Pop.

15 August, de praznicul Adormirii Maicii Domnului, hramul Mănăstirii Moisei, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă pe noul Altar de vară, pe care l-a și sfințit cu acest prilej. După priceasnă, P.S. Sa a rostit un ziditor cuvânt de învățătură închinat sărbătorii. Tot în cadrul Sfintei Liturghii a hirotonit întru preot pe diaconul Sabin Petru Bogluț, pe seama Parohiei Unguraș, Prot. Baia Mare. La sfârșitul Sfintei Liturghii, părintele stareț arhim. Teofil Pop a oferit P.S. Sale o frumoasă icoană a Maicii Domnului cu Pruncul.

17 August, P.S. Iustin Sigheteanul a sfințit noul Altar de vară din Parohia Santău, Protopopiatul Carei, construit pe locul fostei mănăstiri de călugări, care a existat aici începând cu anul 1700 și care a dispărut în urma încercării de convertire a românilor ortodocși la catolicism. Mănăstirea a dispărut după anul 1762, odată cu toate mănăstirile și schiturile ortodoxe din Transilvania, distruse de Gen. Bukow, din ordinul împărătesei Maria Terezia a Austro–Ungariei. Preotul Paroh Vasile Perșe și ctitor al altarului de vară, a primit „Gramata Episcopală” și în dar o bederniță, iar binefăcătorii au primit diplome de vrednicie. Din partea Consiliului Local al Primăriei Santău, Domnul Primar Marinel Rotar a conferit Preasfinției Sale Titlul de *cetățean de onoare* al Comunei Santău. În final, Preasfinția Sa a prezentat monografia localității Santău, scrisă de Domnul Ing. Vasile Pop, fiu al satului.

18 August, P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit biserica cu hramul “Sfântul Mare Mucenic Dimitrie Izvoratorul de Mir” din Parohia Tur, Protopopiatul Oaș, în urma amplelor lucrări de înnoire, restaurare, pictare din nou și rezidirea Sfintei Mese. Preasfinția Sa a liturghisit și a predicat pe noul altar de vară, pe care l-a și sfințit. După Sfânta Liturghie, Preasfinția Sa a conferit părintelui paroh Radu Rusu, Gramata Episcopală și în dar o bederniță, iar binefăcătorilor le-a oferit diplome de vrednicie. Părintele paroh, în numele credincioșilor din parohie, i-a oferit Preasfinției Sale o frumoasă icoană cu Sfântul Mare Mucenic Dimitrie - Izvorătorul de Mir, ocrotitorul acestei biserici.

19 August, Audiențe. De la ora 19.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la deschiderea celei de-a 9 ediții a Taberei de „Artă și Solidaritate”, care are loc în Parohia Desești, Protopopiatul Sighet, și care este coordonată de Preotul Ioan Ardelean, păstorul acestei parohii. Anul acesta au participat 40 de artiști și 40 de copii din diferite zone ale țării, iar tabăra a avut cuprindere internațională, cu participarea unor pictori din Anglia, Ungaria și Ucraina. În deschidere a fost oficiată o slujba de Te-Deum, în altarul de vară din incinta bisericii din Desești – monument UNESCO, după care au luat cuvântul organizatorii și oficialitățile prezente.

20, 21, August, Audiențe.

22 August, Audiențe. De la ora 18.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la deschiderea festivă a Reuniunii Tinerilor Ortodocși din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului. Evenimentul s-a desfășurat în Catedrala Episcopală prin rostirea rugăciunilor de seară, slujba Te-Deumului și luările de cuvânt ale oficialităților implicate în organizarea acestei reuniuni. Au răspuns invitației peste 1100 de tineri.

23 August, de la ora 9.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la rugăciunea de dimineață, în biserica “Sfântul Nicolae”, la care au fost repartizați o grupă de 180 de tineri participanți la reuniune. După rugăciune, Preasfinția Sa a vorbit tinerilor despre provocările societății contemporane. De la ora 10.30, P.S. Iustin Sigheteanul a trecut pe la Seminarul Teologic și pe la mai multe școli din municipiul Baia Mare, unde au avut loc discuții pe tema provocărilor contemporane și alternativa Bisericii la acestea. Tinerii au fost împărțiți pe grupe mai mici spre a dezbate mai eficient tema propusă și pentru a se cunoaște. De la ora 14.30, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la prelegerea: *Istorie și Tradiție Creștină în Nord-Vestul Transilvaniei*, la care au luat parte 400 de tineri și cărora le-a vorbit despre icoana bizantină în bisericile din Maramureș. În final s-a vizitat Muzeul de Etnologie și Artă Populară din Baia Mare.

La ora 18.00, a fost întâmpinat Î.P.S. Dr. Andrei Andreicuț - Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului. De la Muzeul Satului a pornit procesiunea “*Bucuria de a fi creștin*” către Catedrala Episcopală, pe o distanță de 3 km. Ajunși la Catedrala Episcopală, tinerii au fost întâmpinați în dangăt de clopot, iar Î.P.S. Mitropolit Andrei a dat binecuvântarea pentru începerea rugăciunilor de seară, rostite de către tineri cu lumânări aprinse în mână, rostind apoi cuvânt către tineri.

24 August - P.S. Iustin Sigheteanul, împreună cu Î.P.S. Arhiepiscop Justinian, au participat la închiderea festivă a Reuniunii Tinerilor Creștini Ortodocși, care s-a desfășurat în Catedrala Episcopală. La final, P.S. Iustin a transmis mesajul de binecuvântare și apreciere al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

25 August - P.S. Iustin Sigheteanul a resfințit biserica cu hramul „Sfânta Cuv. Parascheva” din Parohia Șieu II, Protopopiatul Vișeu. A

liturghisit și a predicat. La sfârșitul Sfintei Liturghii, Preasfinția Sa a oferit preotului paroh Ioan Iusco Gramata Episcopală, pentru împodobirea bisericii cu pictură nouă, iar binefăcătorii au primit diplome de vrednicie.

26 August - P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ședința de evaluare a Reuniunii Tinerilor Creștini Ortodocși, desfășurată în Baia Mare între 22 - 24 August. La reuniune au fost prezenți membrii comitetului de organizare, preoții coordonatori, voluntarii din oraș, Doamna Moldovan Ana Lucreția Maria - Inspector Școlar General al Județului Maramureș, alți conducători de instituții și sponsori care au primit diplome de mulțumire și apreciere. P.S. Iustin Sigheteanul a felicitat pe toți cei care au contribuit la buna desfășurare a reuniunii și le-a oferit diplome de apreciere.

27, 28, August, Audiențe.

29 August - P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Mănăstirea „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul” Borșa – Pietroasa. La sfârșitul Sfintei Liturghii s-a dat citire hotărârii Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, care la propunerea Î.P.S. Arhiepiscop Justinian și a P.S. Iustin Sigheteanul, a ridicat schitul la rang de mănăstire. Maica stareță Ioanichia Timiș a primit din partea Preasfinției Sale, în semn de apreciere, Gramata Episcopală.

30 August, Audiențe.

1 Septembrie, - P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit biserica de lemn în stil maramureșean, cu hramul “Sfântul Mare Mc. Gheorghe”, înălțată în Parohia Seini II – Prot. Baia Mare. După Sfânta Liturghie și cuvântul de învățătură, P.S. Iustin Sigheteanul a hirotesit pe preotul paroh Ionuț Călin Gheorghe în rangul de Iconom Stavrofor, ctitorii importanți au primit diploma „Act Ctitoricesc”, iar binefăcătorii, în frunte cu Primarul Orașului Seini - Doamna Tulbure Gabriela Florica, au primit diplome de vrednicie.

2, 3, 4, 5, 6 Septembrie, Cabinet – Audiențe. Sedințe cu Permanența Eparhială.

8 Septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în localitatea natală Rozavlea Maramureșului, la împlinirea a 10 ani de la vizita istorică a Patriarhilor de vrednică pomenire, Teoctist al României și Petros VII - al Alexandriei Egiptului. Cu acest prilej P.S. Sa a hirotonit întru preot pe diaconul Smicală Simion, care va păstori credincioșii din nou înființata parohie Salta – Rozavlea (a treia parohie pentru cele 90 de familii din satul Sâlța).

De la ora 15.30, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba Vecerniei în Parohia Surdești și a instalat pe noul preot Cassian Ioan Gavriș, transferat în aceasta parohie cu data de 1 Septembrie.

9 Septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat, alături de membrii Permanenței Eparhiale, Protopopi, reprezentanți ai autorităților locale și județene, ostenitori ai Centrului Eparhial și reprezentanți din mass–

media la slujba Te-Deumului de mulțumire, săvârșită în Paraclisul Episcopal, la împlinirea a 40 de ani de arhierie ai Î.P.S. Sale Arhiepiscop Justinian Chira.

De la ora 12.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la inaugurarea Liceului particular "George Pop de Basești", din orașul Ulmeni. Înainte de tăierea panglicii, P.S. Sa a săvârșit slujba de binecuvântare a noii locații a liceului și a ținut un scurt cuvânt ocazional, în care a arătat importanța, locul și rolul Bisericii și a Școlii în viața Poporului Român. După tăierea panglicii, a avut loc în Sala de Festivități, deschiderea solemnă a anului școlar 2013-2014, în prezența autorităților județene și locale și a multor cadre universitare și preuniversitare, a părinților și a elevilor.

10, 11, Septembrie, Audiențe și ședință cu Permanența Eparhială.

12 Septembrie, cu ocazia Zilei Pompierilor Români, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la festivitățile ce s-au desfășurat la Teatrul Municipal din Baia Mare. Cu acest prilej Preasfinția Sa a transmis un mesaj și a felicitat conducerea instituției și pe ostenitorii ei. Inspectorul Șef Colonel Ioan Pop a oferit Preasfinției Sale o diplomă aniversară și bustul eroului pompier de la bătălia din Dealul Spirii - Căpitan Pavel Zăgănescu.

13 Septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ședința cu profesorii de religie din Județul Maramureș, care a avut loc în Catedrala Episcopală din Baia Mare.

13, 14 Septembrie, de Praznicul Înălțării Sfintei Cruci, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la evenimentele ce au avut loc în Episcopia Sălajului, cu ocazia primei vizite în această eparhie a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. În ajun (13 septembrie) de la ora 19.00, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a fost întâmpinat de către cler și popor la Catedrala Episcopală "Înălțarea Domnului", din Mun. Zalău. În ziua praznicului (14 septembrie), de la ora 9.00, a început slujba de sfințire de către Preafericitul Părinte Patriarh Dr. Daniel Ciobotea. Alături de Preafericirea Sa au slujit: Î.P.S. Sa Dr. Andrei - mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, P.S. Sa Sofronie al Oradiei, P.S. Sa Petroniu al Sălajului și P.S. Sa Dr. Iustin Sigheteanul. Sfânta Liturghie a fost săvârșită pe o scenă amenajată în fața Palatului Episcopal, prezidată de către Preafericitul Părinte Daniel, înconjurat de ierarhi, preoți și diaconi și cu participarea a unei mari mulțimi de credincioși.

15 Septembrie - P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit biserica "Nașterea Maicii Domnului" din Parohia Vișeu de Sus III -Valea Scradei. După slujba de sfințire, P.S. Sa a liturghisit și a predicat pe altarul de vară, din incinta bisericii. Preotul paroh Luțai Vasile a primit din partea ierarhului Gramata Episcopală, iar ctitorii și binefăcătorii diplome de vrednicie. După slujbă, Preasfinția Sa a vizitat schitul "Nașterea Maicii Domnului" din hotarul parohiei.

16 Septembrie, PS Iustin Sigheteanul a participat la festivitatea de deschidere a noului an școlar, la Seminarul Teologic Ortodox “Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, săvârșind Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopală, înconjurat de un sobor de preoți profesori. În cadrul Sfintei Liturghii Preasfinția Sa a hirotonit întru diacon pe teologul Ioan Todorca. La final, Preasfinția Sa a săvârșit slujba Te-Deumului și a dat citire mesajului P.F. Părinte Patriarh Daniel.

17 Septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la deschiderea noului an școlar, la Liceul Teologic Ortodox “Nicolae Steinhardt” din Municipiul Satu Mare. De la ora 10.00, a săvârșit Sfânta Liturghie în biserica “Sfântul Ierarh Nicolae” din incinta liceului, în cadrul căreia a hirotonit întru preot pe diaconul Onea Vasile Marcian, noul Inspector de Religie al Inspectoratului Școlar Județean Satu Mare, numit cu data de 1 Septembrie 2013. La sfârșitul Sfintei Liturghii, P.S. Iustin Sigheteanul a dat citire mesajului Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, adresat profesorilor, elevilor și părinților cu ocazia începutului noului an școlar, după care a ținut un scurt cuvânt, mulțumind autorităților locale și județene, precum și Inspectoratului Școlar Județean Satu Mare. Pentru sprijinul constant și substanțial acordat școlii noastre teologice, care a devenit reprezentativă pentru Județul Satu Mare, Preasfinția Sa a acordat diplome de vrednicie autorităților și a felicitat conducerea liceului, în frunte cu Pr. Groza Gabriel - Director, pentru rezultatele deosebite și evoluția pozitivă a învățământului din acest liceu. După Sfânta Liturghie, Preasfinția Sa, împreună cu alte autorități, au vizitat grădinița și mai multe săli de clase din liceu.

De la ora 12.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ședința cu profesorii de religie din Județul Satu Mare, care a avut loc în sediul Liceului Teologic Ortodox “Nicolae Steinhardt” din Satu Mare, prezentând totodată și pe noul inspector de religie - Pr. Onea Vasile Marcian.

De la ora 13.00, P.S. Iustin Sigheteanul a sfințit noua și frumoasa biserică în stil bizantin, din cimitirul Parohiei “Sfinții Împărați Constantin și Elena”, așezată în mijlocul noului cimitir. Pentru vrednicia construirii acestei biserici de cimitir, preotul Gabriel Gorgan a fost distins cu rangul de Iconom Stavrofor, iar binefăcătorii au primit diplome de vrednicie.

18 Septembrie, Audiențe.

19 Septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit slujba înmormântării Părintelui Magdău Vasile, care a slujit în Parohia Șieu, Prot. Vișeu, timp de 41 de ani. La întoarcere spre reședința episcopală, P.S. Sa a vizitat biserica de lemn din comuna natală Rozavlea - Șesul Mănăstirii, unde recent s-a terminat lucrarea de pictură în stilul tradițional al bisericilor vechi din Maramureș.

20 Septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a primit la Catedrala Episcopală din Baia Mare, vizita vice-premierului României, Domnul

Gabriel Oprea, însoțit de mai mulți parlamentari și de primarul Municipiului Baia Mare, Domnul Cătălin Cherecheș.

21 Septembrie, la invitația Domnului Colonel Ioan Pop - Inspector Șef al Inspectoratului pentru Situații de Urgență Maramureș, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la dezvelirea și sfințirea busturilor a două personalități istorice, amplasate în fața Instituției I.S.U. Maramureș: (George Pop de Băsești, Președintele Adunării Naționale de la Alba Iulia - la 1 Decembrie 1918 și cel al Căpitanului Pavel Zăgănescu, eroul pompierilor din România, care a condus compania de pompieri români în bătălia din Dealul Spirii de la 13 septembrie 1848 împotriva trupelor otomane). După slujba de binecuvântare, Preasfinția Sa a ținut un scurt cuvânt, felicitând conducerea instituției și mulțumindu-le pentru buna colaborare în decursul vremurilor cu Eparhia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului.

22 Septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit biserica monument istoric, cu hramul "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil", din Parohia Rogoz, Prot. Lăpuș, în urma amplelor lucrări de restaurare interioară și exterioară, care au avut loc în ultimii ani. A liturghisit și a predicat. Preotul paroh Ioan Chirilă și arhidiaconul Andrei Baboșan au primit în semn de apreciere Gramata Episcopalaă, iar binefăcătorii au primit diplome de vrednicie. P.S. Iustin Sigheteanul a prezentat în fața credincioșilor și monografia bisericii monument UNESCO, alcătuită de preotul paroh Ioan Chirilă.

23 Septembrie, Audiențe. În prezența Permanenței Eparhiale și a ostenitorilor Centrului Eparhial, Preasfințitul Iustin Sigheteanul l-a prezentat pe noul secretar eparhial al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului. Pr. Pop Ioan, consilier administrativ, a dat citire fișei postului, iar apoi P.S. Sa l-a instalat pe Arhidiaconul Pop Andrei Emil în funcția de secretar eparhial, înmânându-i ștampila, fișa postului și decizia de numire semnată de Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Justinian.

24, 25, 26, Septembrie, Audiențe.

27 Septembrie, la invitația ierarhilor Eparhiei Râmnicului, Î.P.S. Arhiepiscop Gherasim și P.S. Episcop - vicar Emilian Lovișteanul, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la sărbătoarea Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul, ocrotitorul Arhiepiscopiei Râmnicului.

29 Septembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a sfințit noua catapeteasmă din biserica Parohiei Săcălășeni, Prot. Baia Mare, și a resfințit exteriorul bisericii, în urma lucrărilor de înnoire efectuate în ultimi ani, după care a sfințit noua capelă mortuară cu hramul "Învierea lui Lazăr", din incinta bisericii. A liturghisit și a predicat. La sfârșitul Sfintei Liturghii Preasfinția Sa a conferit, în semn de apreciere, "Gramata Episcopalaă" și în dar o bederniță preotului paroh Vasile Lacatiș, iar ctitorilor și binefăcătorilor diplome de vrednicie.

30 Septembrie, cu ocazia începerii noului an universitar, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie și slujba Te-Deumului în Catedrala

Episcopală, la care au participat preoții, profesorii și studenții teologi. De la ora 10.00, Preasfinția Sa a participat la deschiderea festivă a Noului an universitar 2013-2014 la Centrul Universitar Nord - Baia Mare.

1 Octombrie, P.S. Iustin Sigheteanul a târnosit biserica Mănăstirii „Acoperământul Maicii Domnului” Rohița-Boiereni, Prot. Lăpuș, după care a săvârșit Sf. Liturghie și a predicat pe altarul de vară din incinta mănăstirii. La sfârșitul Sfintei Liturghii, Preasfinția Sa a oferit în dar o cruce pectorală Preacuviosului Protosinghel Vasile Filip, starețul mănăstirii, iar ieromonahul Teofan Petruț, slujitor al mănăstirii de 20 de ani, a fost hirotosit în trepta de sincl.

2 Octombrie, P.S. Justin Sigheteanul, împreună cu Arhim. Macarie Motogna - egumenul mănăstirii și Protos. Ghelasie Maxim - economul mănăstirii, au vizitat și verificat lucrările ce se desfășoară la Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia. Centrul Cultural Monahal „Nicolae Steinhardt”, lucrările de modernizare a drumului de acces spre mănăstire și amenajarea de parcări, precum și cimitirul mănăstirii care se reamenajează.

3, 4, Octombrie, Audiențe. Ședințe cu Permanența.

6 Octombrie, P.S. Iustin Sigheteanul a resfințit biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Parohia Oarța de Jos, Prot. Baia Mare, în urma lucrărilor de înnoiri exterioare. A săvârșit Sfânta Liturghie și a predicat. Preotul Paroh Ovidiu Spătar a fost distins cu rangul de iconom, iar Consiliul Parohial, Primarul comunei, Domnul Bogdan Pop și binefăcătorii au primit diplome de vrednicie. Tot cu această ocazie, Preasfinția Sa a binecuvântat noile lucrări de înnoire de la casa parohială. De la ora 14.30, P.S. Iustin Sigheteanul, însoțit de delegația eparhială a vizitat așezământul monahal și noul început de viață monahală la mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” din hotarul Parohiei Oarța de Sus, ctitorie a Î.P.S. Andrei - Mitropolitul Clujului Maramureșului și Sălajului, fiu al satului.

7 Octombrie, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba Înzmormântării Preotului Luca Aurel, din Parohia Bușag, care a trecut la Domnul în vârstă de 62 de ani.

8 Octombrie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la întâlnirea care a avut loc la Liceul Teologic Ortodox „N. Steinhardt” din Satu Mare, între școala noastră și școli din alte 6 țări (Italia, Spania, Polonia, Lituania, Bulgaria și Turcia) în cadrul Proiectului European COMENIUS, sub deviza „Unitate în diversitate”. În cadrul întâlnirii, P.S. Iustin Sigheteanul a oferit conducătorului fiecărei delegații câte un album cu bisericile de lemn din Maramureș și revista eparhială.

În perioada 10-18 Octombrie, P.S. Iustin Sigheteanul, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a făcut un pelerinaj la locurile sfinte de la Ierusalim, Ierihon și Iordan, însoțit de corala

“Arhanghelii” a preoțimii din Episcopia Ortodoxa a Maramureșului și Sătmarului, monahi, preoți și credincioși.

18 Octombrie, P.S. Iustin Sigheteanul împreună cu grupul de pelerini din Episcopia Maramureșului și Sătmarului s-a întors de la locurile sfinte, din Cetatea Ierusalimului, făcând un popas duhovnicesc pe „Colina Bucuriei” unde s-au închinat la moaștele Sfântului Cuv. Dimitrie cel Nou ocrotitorul Bucureștilor, din Catedrala Patriarhală, și au fost primiți cu părintească dragoste, într-o atmosferă de adevărată familie creștină, de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel. După întâlnirea cu Preafericitul Părinte Daniel, la propunerea Domnului Deputat Octavian Petric, grupul de pelerini a vizitat Palatul Parlamentului României.

20 Octombrie, P.S. Iustin Sigheteanul a sfințit capela de cimitir din incinta bisericii „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil,, a Parohiei Ortodoxe Satulung, Prot. Chioar. A sfințit noul altar de vară, unde a săvârșit Sfânta Liturghie și a predicat. La sfârșit a acordat preotului paroh Vasile Bud, pentru aceste realizari - Gramata Episcopală, iar binefăcătorilor Diplome de Vrednicie. Primarul Comunei, Domnul Mureșan Vasile, a primit diploma de vrednicie, iar la rândul său, a conferit Preasfințitului Iustin, din partea Primăriei și a Consiliului Local, Diploma de Excelență.

21 Octombrie, de sărbătoarea Sfinților Mărturisitori Ardeleni, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia Moisei „Izvorul Dragoș”. După Sfânta Liturghie, Preasfinția Sa a săvârșit Slujba Parastasului, în memoria celor 29 de martiri uciși la Moisei în 14 Octombrie 1944, de către armata hortystă în retragere, a sfințit Casa Memorială și monumentul-memorial, nou restaurant, ridicat în anul 1970 în memoria martirilor, operă în piatră, a maestrului Vida Gheza. La eveniment au participat autoritățile județene și locale. După momentele solemne de la Moisei, Preasfinția Sa a vizitat noul schit „Sfântul M. Mc. Gheorghe” din Borșa Poiană.

22 Octombrie, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat conferința preoțească de toamnă din Protopopiatul Vișeu, care s-a desfășurat în Biserica “Sfântul Nicolae”. Conferința a fost precedată de Slujba Te-Deumului, după care Preasfinția Sa a hirotosit și a instalat pe noul Protopop de Vișeu, în persoana P.C. Mihai Chira.

23 Octombrie, Audiențe. P.S. Iustin Sigheteanul a vizitat șantierul noii Catedrale Episcopale, unde s-a întâlnit cu echipa tehnică pentru a analiza stadiul lucrărilor. S-a finalizat una dintre cele mai complexe etape, prin turnarea inelului de la cota +38,5 m, peste care se va construi "galeria belvedere" și cupola centrală.

24 Octombrie, Audiențe. P.S. Iustin Sigheteanul a făcut o vizită la schitul de călugărițe cu hramul „Schimbarea la Față” de pe strada Viilor, din Municipiul Baia Mare, unde în prezent se lucrează la ridicarea casei

monahale, din lemn, în stil maramureșean. Schitul este condus de către maica stareță, Tatiana Tomoș.

25 Octombrie, de Ziua Armatei Române , P.S. Iustin Sigeteanul a săvârșit slujba Te-Deumului și o ectenie pentru eroii neamului, la monumentul Ostașului Român, din Mun. Carei, Jud Satu Mare. La ceremoniile oficiale a fost prezent Ministrul Apărării Naționale, Domnul Mircea Dușă, autoritățile județene și locale, demnitari din toate partidele și reprezentanți ai instituțiilor publice, precum și mulți careieni.

26 Octombrie, de sărbătoarea Sfântului Mare Mc. Dimitrie Izvorătorul de Mir, ocrotitorul Tesalonicului, P.S. Iustin Sigheteanul a slujit alături de alți ierarhi, membrii ai Sfântului Sinod al B.O.R. Sfânta Liturghie s-a săvârșit pe noul altar amenajat în incinta catedralei patriarhale. Slujba a fost prezidată de Î.P.S. Dionisie, Mitropolitul Corintului-Grecia, invitatul Preafericitului Părinte Daniel - Patriarhul României.

27 Octombrie, de Sărbătoarea Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, ocrotitorul Bucureștilor, Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul României înconjurat de un sobor de 32 ierarhi români și greci, avându-l ca oaspete de seamă pe I.P.S. Dionisie - Mitropolitul Corintului. De la ora 9,00, s-a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, pe altarul de vară, din incinta Catedralei Patriarhale. P.S. Iustin Sigheteanul a făcut parte din soborul arhierilor slujitori, reprezentând preoțimea și credincioșii din Maramureș și Sătmar.

28 Octombrie, de la ora 12.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ședința solemnă a Sfântului Sinod consacrată Anului Omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena și Anului Comemorativ al Părintelui Dumitru Stăniloae, care a avut loc în Aula "Teoctist Patriarhul" din Palatul Patriarhiei. De la ora 18.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ședința comună a Sinoadelor Mitropolitane a Mitropoliei Ardealului și a Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, care s-a desfășurat în Sala Mitropoliților din Palatul Patriarhal. De la ora 19.00, Preasfinția Sa a participat la Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, care s-a reunit în ședință separată, în Sala "Iustin Moisescu" din Palatul Patriarhal.

29 Octombrie, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la ședința de lucru a Sfântului Sinod, care s-a desfășurat în Sala Sinodală din Palatul Patriarhal, sub Președinția Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României.

1 Noiembrie, Audiențe.

3 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia Racșa, Prot. Oaș. După Sfânta Liturghie, a binecuvântat noua sală socială, ridicată în incinta bisericii. Pentru parteneriatul dintre parohie și primărie, în realizarea acestui obiectiv, Preotul Paroh, Primarul Comunei,

Consiliul Parohial și Consiliul Local, au primit diplome de vrednicie. Prezența Preasfinției Sale în localitatea Racșa, a continuat cu binecuvântarea monumentului, ridicat în centrul localității, în memoria eroilor căzuți în cele două războaie mondiale. Primăria și Consiliul Local au conferit Preasfinției Sale, Titlul de „*Cetățean de Onoare*”.

4 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat conferința preoțească de toamnă din Protopopiatele Baia Mare și Chioar, care s-a desfășurat în Catedrala Episcopală din Baia Mare.

5 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat conferința preoțească de toamnă din protopopiatele Satu Mare, Carei și Oaș, care s-a desfășurat în biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Mun. Satu Mare.

6 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat conferința preoțească de toamnă, din Protopopiatul Sighet, ca s-a desfășurat în Sala Festivă a Palatului Episcopal din Municipiul Sighetu Marmăției.

7 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat conferința preoțească de toamnă din Protopopiatul Lăpuș. Înainte de conferință, Preasfinția Sa a hirotesit și instalat pe noul Protopop de Lăpuș, Preot Florin Stan, de la Parohia „Înălțarea Domnului” din orașul Tg. Lăpuș. Pentru activitatea în slujirea de Protopop al Lăpușului, timp de 30 de ani, Protoiereul Ioan Ciceu a fost cinstit cu „Gramata Episcopală” în semn de apreciere și recunoaștere, a faptului că în timpul activității Preacucerniciei Sale a consolidat Protopopiatul din punct de vedere pastoral-misionar, edilitar-gospodăresc, social și monahal.

8 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Municipiul Sighetu Marmăției cu ocazia hramului. La sfârșitul Sfintei Liturghii, Preasfinția Sa a spus că Episcopia Maramureșului și Sătmarului va face demersurile necesare către Primăria Municipiului Sighet, ca Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil să fie adoptați, printr-o hotărâre a Consiliului Local, ca protectori ai Municipiului Sighet.

10 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia Rus, Protopopiatul Baia Mare. După Sfânta Liturghie, Preasfinția Sa a săvârșit slujba punerii pietrei de temelie pentru o nouă biserică, cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena”. Noua biserică a fost necesară, întrucât Parohia Ortodoxă, alcătuită din 377 de credincioși, a pierdut în proces în urmă cu 10 ani biserica veche, care a revenit Parohiei Greco-Catolice, alcătuită din 244 de suflete. De atunci s-a slujit alternativ în biserica veche. La întoarcere spre reședința episcopală din Baia Mare, Preasfinția Sa a vizitat biserica din Parohia Dumbrăvița, în incinta căreia se construiește o nouă și monumentală clopotniță.

11 Noiembrie, Audiențe. P.S. Iustin Sigheteanul împreună cu angajații Centrului eparhial l-au felicitat pe Î.P.S. Arhiepiscop Justinian cu

ocazia împlinirii a 23 de ani de la întronizarea Înaltpreasfinției Sale ca Întâistătător al Eparhiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului.

12 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a poposit în mijlocul credincioșilor din Parohia Groșii Țibleșului, Protopopiatul Lăpuș. Întâmpinat cu multă bucurie de către credincioși și copii îmbrăcați în straie tradiționale în fața bisericii, înăuntrul bisericii s-a făcut slujba Te-Deumului de mulțumire, după care Primarul Comunei, Dl. Nicolae Burzo, a conferit Preasfinției Sale, Titlul de *Cetățean de Onoare*. P.S. Iustin a oferit în dar Domnului Primar o icoană cu Maica Domnului de la Rohia. După acest moment, a urmat sfințirea unui paraclis și a 10 troițe de lemn, așezate pe drumul ce leagă localitatea Groșii Țibleșului de Botiza Maramureșului Voievodal, numit „Drumul Mănăstirilor”. În total au fost așezate 15 troițe de lemn, celelalte 5 au fost sfințite în primăvara acestui an.

13,14, Noiembrie, Cabinet, Audiențe.

15 Noiembrie, Audiențe, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la festivitatea organizată de I.S.U. Maramureș, prin încetarea mandatului Domnului Inspector, Colonel Ioan Pop. Cu acest prilej, Preasfinția Sa i-a conferit din partea Episcopiei Diploma „Sfântul Ierarh Iosif Mărturisitorul”.

17 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a binecuvântat lucrările de înnoire ce s-au făcut la biserica „Sfântul M. Mc. Dimitrie Izvorătorul de Mir” și noua casă parohială din Parohia Rușor, Protopopiatul Lăpuș. A liturghisit și a predicat. În timpul Sfintei Liturghii Preasfinția Sa a hirotonit pe diaconul Ioan Ulici întru preot, pe seama Parohiei Bușag, Protopopiatul Baia Mare. Preotul paroh Vlad Achim a fost distins cu rangul de sachelar, iar binefăcătorii au primit diplome de vrednicie.

18, 19, 20, Noiembrie, Audiențe, ședințe cu Permanența.

21 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit în paraclisul „Intrarea în Biserica a Maicii Domnului” din Reședința Episcopală, cu ocazia hramului.

22 Noiembrie, Audiențe. Acordă un interviu la radio Renașterea Cluj. De la ora 12.00, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba Înmemorării preotului Vasile Augustin Buda, care a trecut la Domnul, în vârstă de 68 de ani. Slujba prohodirii a avut loc în biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Orașul Tg. Lăpuș.

24 Noiembrie, de la ora 8,30, acordă un interviu la radio Trinitas la răspunsuri duhovnicești. P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Catedrala Episcopală din Baia Mare. În cadrul Sfintei Liturghii, a hirotonit întru diacon pe teologul Viorel Pop.

25 Noiembrie, Cabinet – Audiențe. De la ora 12.00, Preasfinția Sa a acordat un interviu postului TV emaramureș.

26, 27, Noiembrie, Cabinet – Audiențe. Acordă un interviu la radio Renașterea, al Mitropoliei.

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

28 Noiembrie, Audiențe. De la ora 11.00, P.S. Iustin Sigheteanul a prezidat întâlnirea protoiereilor din eparhie, a preoților și stareților din parohiile și mănăstirile care au procese în instanțele de judecată, atât cu bisericile și casele parohiale, cât și cu cimitirele și terenurile agricole sau forestiere, care s-a desfășurat în Sala „Episcop Dr. Vasile Stan,, din Catedrala Episcopală.

29 Noiembrie, Cabinet – Audiențe.

30 Noiembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Mănăstirea „Sfântul Apostol Andrei” - Berința, cu ocazia hramului. În cadrul Sfintei Liturghii diaconul Viorel Pop a fost hirotonit întru preot misionar pe seama Protopopiatului Satu Mare cu slujire la Mănăstirea Măriuș. După Sfânta Liturghie Preasfinția Sa a instalat pe noua stareță a mănăstirii în persoana monahiei Ilaria Benzar.

1 Decembrie, de la ora 9.00, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Parohia „Sfântul Apostol Andrei” din Baia Mare. De la ora 12.00, a săvârșit Slujba Te-Deumului și a participat la festivitățile oficiale, organizate de Ziua Națională la Monumentul Ostașului Român din Parcul Municipal – Baia Mare.

2, Decembrie, Cabinet – Audiențe.

3 Decembrie, Cabinet-Audiențe. De la ora 12.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la lansarea volumului aniversar a Domnului Nicolae Bud “*Șase Decenii Pentru Oameni*” care a avut loc la Biblioteca Județeană “Petre Dulfu” din Baia Mare.

6 Decembrie, la invitația Î.P.S. Mitropolit Andrei, P.S. Iustin Sigheteanul a slujit la Paraclisul Facultății de Teologie din Cluj Napoca și a participat la inaugurarea noului sediu al facultății.

7 Decembrie, de la ora 11.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la concertul de colinde în Catedrala Episcopală, organizat de inspectorul și profesorii de religie din Județul Maramureș.

8 Decembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la biserica “Soborul celor 12 Sfinți Apostoli” din Baia Mare. În cadrul Sfintei Liturghii teologul Ioan Herțeg a fost hirotonit întru diacon.

9, 10, 11, Decembrie, Cabinet – Audiențe și ședințe cu Permanența Eparhială.

12 Decembrie, Audiențe. De la ora 12.00, P.S. Iustin Sigheteanul a binecuvântat acțiunea caritabilă a Asociației Femeilor Ortodoxe, (care împart peste 300 de pachete la familiile nevoiașe din oraș), în Sala Bizantină din Catedrala Episcopală. De la ora 16.00, Preasfinția Sa a săvârșit Slujba Acatistului Sfântului Ierarh Spiridon și a ținut un cuvânt de învățătură la biserica de lemn din incinta I.M.I. – Baia Mare.

13 Decembrie, Audiențe.

15 Decembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la biserica “Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Baia Sprie. În cadrul sfintei liturghii teologul Gheorghe Moldovan a fost hirotonit intru diacon. De la ora 17.00, a participat la concertul solemn de colinde susținut în Catedrala “Sfânta Treime” din Baia Mare, de către corul “Angelli” al Seminarului Teologic, corul “Sfântul Ioan Damaschin” al Studenților Teologi și corul “Doxologia” al Catedralei Episcopale.

16 Decembrie, Audiențe.

17 Decembrie, de la ora 16.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la concertul de colinde susținut de corurile bisericești din Mun. Satu Mare, în Catedrala “Adormirea Maicii Domnului”.

18 Decembrie, Audiențe.

19 Decembrie, Audiențe. De la ora 16.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la Serbarea de Crăciun, susținută de elevii Liceului Teologic Ortodox “N. Steinhardt” la Filarmonica din Municipiul Satu Mare.

20 Decembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Episcopala. În cadrul Sfintei Liturghii teologul Petru Alin Erdei a fost hirotonit intru diacon.

21 Decembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a participa la concertul de colinde susținut de către coruri de copii și coruri bisericești în Sala Festivă a Palatului Episcopal din Sighetu Marmăției.

22 Decembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare. În cadrul Sfintei Liturghii diaconul Petru Alin Erdei a fost hirotonit intru preot misionar pe seama Protopopiatului Lapuș – cu slujire la Mănăstirea „Sf. Ap. Andrei”– Berința. De la ora 12.30, la Troița din Piața Revoluției din Municipiul Baia Mare, Preasfinția Sa a săvârșit Slujba Parastasului pentru eroii căzuți în revoluția din Decembrie 1989. Evenimentul a fost organizat de autoritățile județene și locale.

De la ora 17.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la concertul de colinde organizat de Sectorul Cultural al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, coordonat de Părintele Consilier Cristian Ștefan, care s-a desfășurat în biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Baia Mare (Catedrala veche).

24 Decembrie, în ajunul Crăciunului de la ora 17.00, P.S. Iustin Sigheteanul a participat la Slujba Ceasurilor Împărătești, după care a fost colindat de către corul „Doxologia,, al Catedralei episcopale și de către copiii care frecventează catedrala și le-au fost împărțite daruri de Crăciun. De la ora 19.00, corul Catedralei Episcopale și corul bisericii „Adormirea Maicii Domnului” (Catedrala veche) l-au colindat pe Preasfinția Sa la Reședința Episcopală.

25 Decembrie, în prima zi de Crăciun, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala Episcopală din Baia Mare.

26 Decembrie, (a doua zi de Crăciun) P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat în Catedrala „Adormirea Maicii Domnului” din Municipiul Satu Mare. La sfârșitul Sfintei Liturghii s-a dat citire Gramatei Episcopale Aniversare, cu ocazia împlinirii a 75 de ani de la zidirea acestei catedrale. Tot cu acest prilej au fost conferite de către Consiliul Județean și Catedrală, plachete aniversare mai multor instituții și personalități sătmărene. A urmat solemnitatea de proclamare a Sfinților Împărați Constantin și Elena ca sfinți protectori ai Municipiului Satu Mare, în urma propunerii Episcopiei Maramureșului și Sătmarului și adoptării acestora, în 19 decembrie a.c. de către Consiliul Local ca protectori ai orașului. P.S. Iustin Sigheteanul a oferit Primăriei o frumoasă icoană, reprezentând pe Sfinții Împărați Constantin și Elena. În semn de înaltă apreciere, Preasfinția Sa a conferit Domnului Dorel Coica – Primarul Municipiului „Crucea Voievodală Maramureșeană” pentru laici, iar Consiliului Județean și Consiliului Local - Actul de Vrednicie „Gramata Episcopală”. Pentru sprijinul acordat comunităților ortodoxe și slujitorilor Bisericii în activitatea pastoral-misionară și culturală, europarlamentarul Ovidiu Silaghi și deputatul Octavian Petric au primit distincția „Crucea Voievodală Maramureșeană” pentru laici.

27 Decembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la Mănăstirea Rohia.

29 Decembrie, P.S. Iustin Sigheteanul a liturghisit și a predicat la biserica “Adormirea Maicii Domnului” din Baia Mare (catedrala veche).

A consemnat **Arhid. Teodosie BUD**

PELERINAJ ÎN ȚARA SFÂNTĂ
-Pe urmele lui Iisus

În perioada 10-18 Octombrie 2013 P.S. IUSTIN SIGHETEANUL cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Patriarh Daniel a făcut un pelerinaj în Țara Sfântă, însoțit de Corala “Arhanghelii” a preoțimii din Eparhia Maramureșului și Sătmarului, de monahi, preoți și credincioși.

Pelerinajul este cel mai bun mijloc de a descoperi Țara Sfântă și de a înțelege Sfintele Evanghelii. Timp de 2000 de ani, în Țara Sfântă s-au perindat neconținut miliarde de pelerini, veniți să calce pe urmele lui Iisus, să privească același cer și să vadă locurile Sfinte unde a trăit și propovăduit Domnul nostru Iisus Hristos dându-și viața ca preț de răscumpărare pentru păcatele întregii omeniri.

Pelerinajul a început, joi 10 octombrie, din Paraclisul Episcopal, unde P.S. Iustin împreună cu o parte din membrii grupului de pelerini au cerut binecuvântarea I.P.S. Arhiepiscop Justinian, apoi grupul mărit s-a rugat la Catedrala Episcopală, după care a urmat drumul la Aeroportul din Satu Mare. Pe înserat, cei 48 pelerini au urcat în avionul spre București Otopeni. Ne-am îmbarcat rapid în avionul Tarom București Tel-Aviv și înainte de miezul nopții am aterizat pe cochetul Aeroport Ben Gurion din Țara Sfântă. După minuțioase controale vamale am urcat în autocar și în circa 40 de minute, pe autostradă, am ajuns la miezul nopții la Betleem, “Casa Pâinii”, unde am fost cazați într-un hotel creștin, cu nume sugestiv, “Hotel Paradise”.

***Ziua I** Vineri 11 Octombrie 2013 Vizităm Sfânta Cetate a Ierusalimului*

Numit în Sfânta Scriptură Cetatea Sfântă, Ierusalimul de Aur, Cetatea Păcii, Cetatea lui David, Sionul... nu cred că există altă cetate care să fi prilejuit mai multe conflicte armate decât Ierusalimul. Cu toate acestea locurile sale Sfinte, cinstite de cele trei mari credințe monoteiste, atrag fără încetare pelerini din toate colțurile lumii. Se împlinește astfel proorocia : “Așa grăiește Domnul Dumnezeu. Eu te-am pus în mijlocul neamurilor și al Țărilor dimprejur” (Iezechiel 5, 5) “Frumos în înălțimea Sa, bucuria întregului Pământ, este muntele Sionului...cetatea Marelui Împărat” (Psalmul 48,2).

În drum spre valea Chedronului

Trecem prin vama dintre ținuturile Palestiniene și Israel, dintre Betleem și Ierusalim lăsând în stânga mormântul Rahelei. Mormântul Rahelei este o rotundă cu cupolă, venerat de creștini, evrei și musulmani. Din Facere 35, 19 aflăm că după moarte, Rahela a fost îngropată lângă calea ce duce la Efrata, adică Betleem, unde Iacov a ridicat un stâlp de piatră pe mormântul ei, și acest stâlp există până în ziua de astăzi. Aici se adună evreii la vremuri de restriște, mai cu seamă femeile ca să se roage pentru o fertilitate și naștere bună.

Autocarul ne lasă la Poarta de Aur din Sfânta Cetate a Ierusalimului. Aceasta a fost construită din blocuri masive de piatră în veacul al-VII-lea. Potrivit Sfintei Tradiții, Iisus a intrat prin această poartă în Duminica Floriilor, venind dinspre Muntele Măslinilor. Tot prin această poartă va intra Hristos la sfârșitul veacurilor în calitate de Mesia și Judecător al viilor și al morților, astăzi poarta fiind zidită.

La biserica Mormântul Maicii Domnului

Primul popas îl facem la Biserica Mormântul Sfintei Fecioare. Coborâm scările de marmură până la mormântul gol. Corala încântă pelerinii cu tropare și cântări închinare Sfintei Fecioare. Ne închinăm cu evlavie la Mormântul Maicii Domnului și la Icoana Făcătoare de Minuni aflată pe altarul din Spatele Mormântului, altar în care ne întâlnim cu un ieromonah român ce slujește la străvechea Biserică Bizantină închinată Maicii Domnului.

În biserica Mormântul Sfintei Fecioare

Trecem apoi la Biserica Tuturor Neamurilor din Grădina Ghetsimani, numită astfel întrucât finanțarea construcției a fost făcută de mai multe țări. Ne oprim la stâncă din Ghetsimani și sărutăm locul unde Domnul nostru Iisus Hristos s-a rugat înainte de pătimirea Sa, cu lacrimi și cu sudori de sânge, în noaptea premergătoare prinderii Sale. Stâncă este încorporată de o coroană de spini, care amintesc de Patimile Domnului nostru Iisus Hristos.

Întreg grupul urcăm pe Eleon pentru o fotografie cu panorama Ierusalimului, apoi coborâm în Valea Chedronului pe lângă marele cimitir din Valea lui Iosafat până la Biserica Dominus Flevit de pe Coasta Muntelui Măslinilor. Aici a stat Iisus și a plâns soarta cetății, care nu peste mult timp a fost distrusă: *“dușmanii tăi te vor face una cu pământul și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră”* (Luca 19,41).

Pe Via Dolorosa

În Valea Chedronului, unde trâmbițele vor suna începutul Judecării de Apoi ne oprim la frumoasa Biserică rusească Maria Magdalena, zidită în anul 1888 de Țarul Alexandru al III-lea, proaspăt restaurată, cu turle aurite ce se văd de la distanță. În stânga, ghidul ne arată Mormântul lui Abesalom și cimitirul imens din Valea lui Iosafat.

Intrăm în Sfânta Cetate prin Poarta Leilor, nu departe de locul unde a fost martirizat Sfântul Arhidiacon Ștefan și facem primul popas la Biserica Sfinților Ioachim și Ana, locul unde s-a născut Fecioara Maria.

Ajungem apoi pe Via Dolorosa, ne închinăm cu evlavie în locul condamnării lui Iisus, cântăm la locul întâlnirii Domnului cu Veronica, urma sprijinirii Domnului de zid fiind vizibilă până în ziua de astăzi, apoi ajungem la Sfântul Mormânt. Urcăm Golgota înșesată de lume, stăm circa 2

ore la rând spre a atinge locul răstignirii, ne întoarcem spre închinare la Piatra Ungerii și ne reculegem la Capela Sfântului Mormânt. Obosiți, ne reîntoarcem spre seară la Hotelul Paradise din Betleem.

Ziua a II-a, Sâmbătă 12 Octombrie 2013 - Betleemul

Betleemul, Casa Pâinii, sa numit la început Efrata, este adeseori asociat în Biblie cu o existență liniștită, pastorală. Aici s-a născut Regele David (I Regi 17,12) și tot aici s-a petrecut istoria lui Rut.

Tot în Betleem “S-a născut, în zilele lui Irod Împăratul și Iisus” (Matei 2,1). În a doua zi a pelerinajului nostru am ales să vizităm orașul biblic Betleem din Pustia Iudeii cu vestitele lui biserici și mănăstiri care ne amintesc nouă de Peștera în care Iosif și Maria au căutat un loc unde să se nască pruncul Iisus.

În biserica Mănăstirii Sfântul Sava

Coborâm la Mănăstirea Sfântul Sava din Pustia Iudeii. Ne reîntâlnim cu călugării români ce se ostenesc aici. Bucurie și pentru ei, și pentru noi. Ne închinăm la Moaștele Sfântului Sava cel Sfințit, corala cântă troparul Sfântului, urcăm apoi în Peștera unde s-au ostenit Sfântul Nicolae și Sfântul Ioan Damaschinul, intrăm apoi în altarul închinat Sfântului Ierarh Nicolae. Corala cântă troparul marelui Ierarh de la Mira Lichiei, ne umplem de sfințenie. Coborâm la trapeza mănăstirii, aflăm că viețuitorii de aici mănâncă doar o dată pe zi, încolo muncă și rugăciune. Servim din bunătățile oferite din suflet de obștea monahală în timpul recepției, având loc o întâlnire oficială între P.S. Iustin și Starețul Mănăstirii Sfântul Sava. La plecare aflăm că viețuitorii trecuți la Domnul sunt înmormântați în curtea

mănăstirii sub lespezi de piatră după obiceiul simplu oriental. Starețul, la despărțire, oferă ierarhului nostru un fir de busuioc din vasele ce se aflau pe terasele din apropiere. La poartă ne așteptau femeile din grup, ele neavând acces în interior, ce erau entuziasmate de lucrurile ce le aflate de la un călugăr român, legate de vestita mănăstire din Pustia Iudeii. Urcăm pantele abrupte și vedem din înălțime în depărtare apele Mării Moarte, în timp ce la orizont se zăreau înălțimile Hebronului, cu vestitele morminte ale Patriarhilor, aflate la Stejarul Mamvri.

La Mănăstirea Sfântul Sava

Poposim la Mănăstirea Sfântului Teodosie în arșița soarelui din jurul amiezii. Arabii ne oferă apă la 1 dolar sticla. Intrăm în cunoscuta mănăstire. O găsim pictată de curând, în stil bizantin. Ciorchini uriași de struguri atârnavă din via ce ne-a oferit o generoasă umbră. Mi-am amintit de Patriarhul Modest ce a trăit aici. Vedem pe dealurile din apropiere castelele construite de Irod prin terasarea pământului. Aici se pare că a fost și îngropat. Lăsăm Dealul Herodium și Mănăstirea Sfântului Teodosie și ne îndreptăm spre Betleem.

Ajungem în Piață, numită Piața Ieslei. Aici în fiecare miercuri este și de târg. Se vând suveniruri pentru pelerini, fiind căutate mai ales cele sculptate din lemn de măslin. Este forfotă mare, specifică unei piețe orientale, găsești cumpărături pentru toate gusturile de la vestitele fulare arabe până la baclavale înotând în miere. Facem fotografia de grup în fața Bisericii Nativității, după care intrăm prin Poarta Acului în biserica ridicată de Sfânta Împărăteasă Elena peste Peștera Nașterii Domnului. Văzută din exterior biserica are aspectul unei fortărețe, cu ușa de la intrare micșorată în

așa fel încât cotropitorii musulmani să fie împiedicați să intre călare înăuntru. Biserica a fost scăpată de profanatorii din Răsărit întrucât are deasupra ușii de la intrare un mozaic ce îi înfățișează pe cei trei crai de la Răsărit cu cămilele lor veniți să se închine pruncului (Matei 2,2) îmbrăcați în haine persane.

Între coloanele din interiorul bisericii, lângă mozaicurile din vremea Sfintei Împărătese Elena, în fața unei audiențe masive, jandarmii arabi i-au lăsat pe cei din Corala “Arhanghelii” să colinde. Au colindat în ropote de aplauze 3 colinde frumoase din repertoriul internațional. Am stat peste 3 ore la rând pentru a ne putea închina la Steaua din Peștera Nașterii Domnului. N-a simțit nimeni oboseala. Am părăsit apoi biserica și piața, în după-masa zilei de sâmbătă, oprindu-ne la Bet-Sahur, adică la Câmpul Păstorilor.

Împreună cu starețul Mănăstirii Sf. Sava

Mulți ne-am cumpărat câte un “fluiер păstoresc” de la beduinii ce se aflau în preajmă, apoi am coborât în biserica unde a fost Staulul Păstorilor ce au auzit și văzut îngerii din noaptea de Crăciun. S-au tras clopotele, din respect față de prezența P.S Iustin acolo, am colindat, aducându-ne cu toții aminte de glasul îngerilor ce au cântat la Bet-Sahur : “Mărire întru cei de Sus lui Dumnezeu”.

Ne-am întors la Hotel Paradise, plini de har și sfințenie, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate cele văzute și auzite.

Ziua a III-a Duminică 13 Octombrie 2013

Dintr-un gând bun al P.S. Iustin s-a născut ideia săvârșirii Sfintei Liturghii în Ziua Domnului la Așezământul românesc din Ierusalim. Ne-am primenit pentru Sfânta Liturghie duminică de dimineață, ne-am urcat în

autocar cu bagaje cu tot și am pornit spre Sfânta Cetate, precum oarecînd femeile mironosițe. Am coborât în apropiere de biserica românească din Ierusalim, într-o zonă urbană plină de evrei ultraortodocși cu pălăriile și perciunii lor uriași și am intrat în Sfânta Biserică unde eram așteptați de Părintele Serafim, fiu al Maramureșului, originar din Groșii Țibleșului. P.S. Iustin a săvârșit Sfânta Liturghie în sobor, răspunsurile la Sfânta Liturghie fiind date de Corala “Arhanghelii”, la slujbă asistând atît pelerinii noștri cât și românii ce muncesc în Țara Sfântă, Calendarul este ținut pe stil vechi. După recepție, ne-am urcat în autocar, am părăsit Cetatea Sfântă și am intrat pe autostrada ce duce la Ierihon.

**Sfânta Liturghie la Așezământul românesc
din Ierusalim**

Am descoperit că a apărut un tronson nou de autostradă și anume de-a lungul Văii Iordanului, ce leagă Marea Moartă de Galileea. În doar câteva ore am ajuns la Nazaret, locul copilăriei lui Iisus. Am vizitat Biserica de la Izvorul Maicii Domnului, ne-am luat sticlute cu apă sfințită băută de Iisus și de Preacurata Sa Maică, am vizitat imensa Biserică a Bunevestiri, am văzut atelierul lui Iosif și apoi înspre seară ne-am îndreptat spre Cana Galileii, locul unde Iisus a săvârșit cea dintâi minune.

În fața bisericii *Buna Vestire* – Nazaret

Am fost așteptați la Biserica din Cana de o măicuță din Rona de Sus, ce viețuiește acolo de mai mulți ani, am intrat în frumoasa biserică unde am citit pasajul evanghelic cu Nunta din Cana, apoi am fost omeniți cu un vin special din Cana Galileii. Ne-am cumpărat sticlucțe cu vin din Cana, apoi, noapte fiind, ne-am grăbit să ajungem la Tiberias, unde am fost cazați la Hotel King Solomon.

Ziua a IV-a, Luni 14 Octombrie 2013 Galileia

Galileea cea mănoasă am admirat-o, luni 14 Octombrie. De la cochetul Hotel King Solomon de pe malul Lacului Ghenizaret, am plecat spre Muntele Tabor, dis-de-diminează. S-a cântat în autocar Acatistul Cuvioasei Paraschiva. Apoi am urcat Muntele Tabor, acolo unde odinioară a urcat Iisus cu trei din Apostolii Săi, Schimbându-se la Față înaintea lor (Marcu 9,2-3). De pe Vârful Taborului se vede o panoramă splendidă a Câmpiei Isreel cu mănoasele holde ale Galileii Inferioare. Găsim o biserică ortodoxă pictată în stil bizantin, cu hramul Schimbarea la Față, în cupolă fiind Iisus în centru înconjurat de profeții Moise și Ilie, iar mai jos Apostolii Petru, Iacov și Ioan. Ne închinăm cu evlavie, cântăm troparul hramului, măicuțele românce de aici ne oferă o mică recepție, facem fotografii lângă florile multicolore, apoi coborâm la Marea Galileii. Trecem prin frumoasa Magdala, satul Mariei Magdalena, plin cu livezi de portocale și banane și ne oprim la Tabgha, locul înmulțirii pâinilor. În biserica de la marginea Lacului Ghenizaret corala noastră cântă “Mare Ești Doamne...”. Pelerini din întreaga lume aplaudă, unii ironic strigă după noi “Romania, tigani”. Ne facem că nu-i auzim. Admirăm peștii colorați de la ieșirea din incintă și ne

continuăm pelerinajul la Muntele Fericirilor. Oprim, cântăm cu toții cele 9 Fericiri, se primesc și mai multe aplauze apoi ne îndreptăm spre Capernaum cetatea de baștină a Proorocului Naum, cea de-a doua Patrie a Domnului nostru Iisus Hristos. Trecem pe lângă casa Sfântului Apostol Petru de pe malul Mării Galileii. Vizităm frumoasa biserică Sfinții Apostoli Petru și Pavel din partea estică a Capernaumului, iar apoi ne îmbarcăm în Corabia Sfântului Apostol Petru pentru o croazieră pe Marea Galileii.

La biserica *Schimbarea la Față* - Muntele Tabor

Croaziera a fost mai lungă decât s-a crezut, întrucât evreilor de pe corabie le-au plăcut foarte mult cântările coralei noastre, astfel prelungindu-se drumul de întoarcere, spre bucuria întregului nostru grup. Abia aici, în mijlocul apelor, ne-am putut da seama de ce a iubit Iisus atât de mult blânda și frumoasa Galileia. Cu regretul că n-a fost măcar 2 zile șederea în Galileia, ne-am întors înspre seară la Ierusalim, fiind cazați într-un hotel cu multe stele, într-un cartier nou și anume Hotel Beit Iehudah, unde am dormit până la finalul sejurului nostru.

Rămâne în amintire liniștita Mare a Galileii cu colinele ei domoale, de pe care a vorbit Iisus de atâtea ori și cu locurile unde Iisus a făcut atâtea minuni.

Pe malul Lacului Ghenizaret

Ziua a V-a Marți 15 Octombrie 2013 - Ierihonul, Iordanul și Marea Moartă

Ierihonul, numit și “Cetatea Palmierilor ” este unul din cele mai vechi orașe din lume. Aici, în vechiul oraș, omul s-a stabilit permanent, abandonând stilul de viață nomad al crescătorilor de animale. În Cartea Iosua Navi, din Vechiul Testament, aflăm cum a căzut cetatea la Sunetul trâmbițelor marelui conducător iudeu. O bună parte a celor din grup mai fusese la Ierihon. Așezământul românesc de acolo ne-a chemat tainic ca să-i vedem noua înfățișare.

La moaștele Sfântului Ioan Iacob Hozevitul

Pornim de dimineață înspre Pustia Hozevei. Coborâm pantele abrupte din Valea Hozeva chemați de glasul ascuns al Sfântului Ioan Iacov Hozevitul, românul ce s-a nevoit aici în ultima parte a vieții. Descoperim ziduri noi, o poartă masivă recent construită și aflăm aici un stareț nou, venit de la Muntele Athos. Vizităm incinta, ne uluiește adâncimea văii și sfințenia ei, apoi îngenunchem cu smerenie la racla Sfântului, plecat odinioară de la Mănăstirea Neamț, în timp ce ierarhul nostru citește domol Acatistul Sfântului. Descoperim cu bucurie că racla a fost mutată în biserica mare. Ne dezlipim greu din biserica Sfântului. Urcăm apoi treptele spre peștera unde Sfântul Ilie Proorocul a fost hrănit de corb și admirăm chiliile săpate în stânca unde zeci de călugări s-au retras ca să se roage și să treacă apoi la Domnul în liniște și în singurătate.

Urcăm din Hozeva, facem fotografii spre neuitare, apoi coborâm agale spre izvorul lui Elisei. Vedem locul de unde Ilie Proorocul s-a înălțat la cer, privim izvorul abundent al cărui debit Elisei l-a curățat cu sare, gustăm din apa rece, apoi urcăm spre Muntele Quarantania, locul Ispitirii Mantuitorului, înainte de a-și începe activitatea publică. Numele muntelui este unul latin și însemnează patruzeci de zile – loc ce ne amintește de postul celor 40 de zile făcut de Domnul nostru Iisus Hristos pe stânca din Coasta Muntelui, în urma căruia diavolul L-a ispășit, oferindu-i “toate împărățiile lumii” (Luca 4,5). Coborâm de pe muntele de culoarea cenușei și ajungem la cochetul Așezământ românesc din Ierihon. Ne revedem cu măicuțele ce ne-au cazat în urmă cu 5 ani. Ele ne așteaptă cu o gustare și o cafea caldă. Lucrările sunt terminate, totul e minunat, biserica sclipește de curățenie. Ne fotografiem, cântăm pricesne, descoperim de la maica Stareță că e un pic supărată că n-am ales Ierihonul pentru slujba de duminică... Ne rugăm bunului Dumnezeu să-i dea minte Patriarhului din Sfânta Cetate și să înțeleagă că Ortodoxia nu-i numai a grecilor. Cumpărăm suveniruri, ne dezlipim foarte greu de așezământul românesc, însă suntem conștienți că în cetatea veche de peste 7000 de ani mai avem multe de vizitat. Oprim la biserica “Dudul lui Zaheu”, ne reamintim de istoria mântuirii lui, se citesc pasaje din Evanghelistul Luca, cap. 19, 5-9, cântăm pricesne ne închinăm, apoi șoferul arab ne duce pe șoseaua ascunsă prin Pustia Iordanului până aproape de vărsarea apelor Iordanului în Marea Moartă. Trecem printre două garduri de sârmă ghimpată, dincolo de ele terenul fiind minat din timpul războiului iordaniano-palestinian, vedem ziduri ale multor mănăstiri distruse și turle de biserici căzute, dar a meritat să ne aventurăm în acel loc, pentru că ajungem la locul adevărat unde Sfântul Ioan Botezătorul L-a botezat pe Domnul nostru Iisus Hristos. Descoperim că apele Iordanului despart actualmente două țări, Israelul și Iordania, pe mijlocul râului existând un gard de sârmă ghimpată, pe care dacă-l atingi riști să fii împușcat de santinelele ce apără frontiera de o parte și de cealaltă. Ne stropim cu apă din Iordan, arhiereul nostru ne binecuvântează pe creștet cu

busuioc și ne dă să sărutăm Sfânta Cruce, în timp ce Corala cântă troparul Bobotezei. Ne luăm apă din Iordan, vedem sute de porumbei albi, amintindu-ne de porumbelul ce s-a așezat pe creștetul Domnului după Botez, ne minunăm de locul straniu în care a ales Iisus să fie botezat, apoi ne urcăm în autocar și parcurgem același drum strâmt printre terenurile pline de mine.

Grupul de pelerini la râul Iordan

Ajungem la Mănăstirea Sfântul Gherasim, găsim și aici călugări români, ne amuză un papagal care imita diferite cuvinte, ne închinăm în vestita mănăstire, primim mici daruri, ne cumpărăm cadouri. Spre finalul zilei, Preasfințitul ne-a pregătit o surpriză, și anume la întoarcere, să poposim la Marea Moartă, într-o după masă însoțită într-un loc de agrement ca tinerii din grup să ia contact cu apa cea mai sărată din lume. Intrăm în apă, mîloasă la mal, ne amintim de distrugerea Sodomei și Gomorei, în depărtare zărim Iordania și aflăm că localitatea cocheta iordaniană este cea în care s-a născut regina hașemitului iordanian. Mulți turiști, unii veniți pentru nămolul tămăduitor, alții pentru o scaldă în Marea Moartă, iar alții din simplă curiozitate. Ne regăsim cu greu, dar timpul e necruțător. Ne reîntoarcem la Ierusalim, trecem pe lângă drumul țîlharilor la intersecția cu șoseaua ce duce la Ramallah, vedem căsuțele beduinilor de o parte sau alta a autostrăzii, dar și unitățile militare israeliene implantate în teritoriile palestiniene. Ajungem la același hotel și dăm slavă lui Dumnezeu pentru

această minunată zi. Nu vom uita prea curând Ierihonul, Iordanul, Hozeva, Quarantania și Marea Moartă cu locurile lor sfinte și sfințite.

În fața bisericii Așezământului românesc din Ierihon

Ziua a VI-a Miercuri 16 Octombrie 2013 – Din nou Ierusalimul

Ne sculăm de dimineață, în speranța că vom fi printre primii la Capela Sfântului Mormânt spre a ne închina cu toții la locul cel mai căutat de pe pământ, și anume acolo unde se află Mormântul gol al Domnului nostru Iisus Hristos.

Biserica Sfântului Mormânt a fost construită pentru prima dată de către Împăratul Constantin cel Mare, imediat după Sinodul I Ecumenic de la Niceea, din anul 325 d.Hr. Mormântul Domnului a fost descoperit de Sfânta Împărăteasă Elena, mama Sfântului Constantin, după ce i-a fost arătat într-o vedenie, în timp ce vizita Ierusalimul. Pe acest loc s-au ridicat trei Biserici: o Biserică rotundă, numită Anastasis, peste Mormântul gol al lui Iisus; o a doua Biserică, numită Martyrium, mult mai impunătoare, iar în piața dintre cele două biserici s-a ridicat un Sanctuar numit Golgota, ce indica locul răstignirii. Toate bisericile au fost distruse de perși în războiul din anul 614. Biserica actuală s-a ridicat de către cruciați în anul 1149, și ea adăpostește sub aceeași cupolă atât Mormântul lui Iisus cât și locul unde a fost răstignit. În același complex se mai află Capela lui Adam, Capela Sfintei Elena și Capela Aflării Sfintei Cruci. În vremea lui Iisus, Golgota se afla în afara zidurilor Cetății lui David de aceea a putut avea loc aici răstignirea, întrucât obiceiurile evreiești interziceau execuția și înmormântarea în interiorul cetății.

Grupul de pelerini în biserica Sfântului Mormânt

Planurile noastre de la hotel n-au coincis cu cele de la Sfântul Mormânt. În dimineața acelei zile ajunsese la Sfântul Mormânt de la Aeroportul Ben-Gurion și de la Portul Jaffa peste 100 grupuri de pelerini ruși, care au umplut piața din fața Bisericii Sfântului Mormânt. Ne oprim la

Piatra Ungerii, ne închinăm cu evlavie la locul unde Maica Domnului a primit trupul lui Iisus, după ce a fost luat de pe cruce, și apoi uns cu amestec de smirnă, aloe și uleiuri înmiresmate, pentru a-L pregăti de înmormântare. Miresmele se simt și după două mii de ani, lucru ce ne cutremură. Ne așezăm la rând pentru a putea intra în Sfântul Mormânt, cel mai sfânt loc al creștinătății. Sfântul Mormânt se află în centrul rotondei într-o Biserică zidită din piatră, cu multe ornamente. Rotonda s-a zidit peste mormântul săpat în stâncă, iar la intrare avea o placă de marmură. Actuala lespede de pe Sfântul Mormânt, din marmură șlefuită a fost așezată peste Mormântul Sfânt în anul 1555. Deasupra Sfântului Mormânt ard zi și noapte 42 de candel.

După o așteptare de circa 2 ore intrăm pe rând în Sfântul Mormânt. În prima încăpere, numită Capela Îngerului, aflăm că aici a venit Maria Magdalena, în Duminica Învierii, și a găsit mormântul gol și un înger în straie albe stând deasupra, fapt ce a înspăimântat-o. Se păstrează un fragment din piatra originală răsturnată de la ușa mormântului numită Piatra Îngerului. Aici, Episcopul Ierusalimului săvârșește în fiecare duminică și sărbătoare Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie.

P.S. Iustin Sigheteanul la Sfântul Mormânt

Intrăm în a doua încăpere, îngenunchem la lespede a Sfântului Mormânt, ne rugăm cu evlavie. Când ridicăm privirea, vedem scris pe o carpetă de culoare vișinie în limba greacă “Χριστος Ανεστη” și prindem curaj. În stânga Sfântului Mormânt străjuiește Icoana Maicii Domnului, în spatele căreia se află piatra din Golgota de odinioară, probabil și părți din Sfântul

Mormânt. Preoții greci ne zoresc să ne grăbim însă fiecare membru din grup se desprinde cu greu din acel loc. Ne regrupăm în Biserica Învierii, unde îl regăsim pe părintele Roman, ghidul nostru de odinioară de la Ierihon. Am primit acceptul să facem o fotografie de grup în fața Bisericii Sfântului Mormânt, fapt ce ne bucură. Nu ne putem abține și cântăm Hristos a înviat atât în limba română cât și în limba greacă. Ne înconjoară grupuri mari de pelerini, români și nu numai, apoi ieșim în piață. Continuăm cântarea, însă după două privesne vin jandarmii, și ne amenință cu amenzi. Vom părăsi piața și ne vom îndrepta spre Biserica unde Maica Domnului a primit vestea Înălțării la Domnul, o foarte frumoasă Biserică cu hramul “Adormirea Maicii Domnului”.

Biserica a fost ridicată deasupra Muntelui Sion și a fost construită de către bizantini în anul 383, numindu-se Hagia Maria Sion. Biserica avea să fie distrusă de perși în anul 614, dar reconstruită și consolidată de către cruciați, iar forma actuală o are din secolul trecut.

În biserica Adormirea Maicii Domnului

Coborâm în cripta de la subsol și călcăm cu sfială peste pardoseala de granit apoi ne oprim la statuia din mijlocul criptei, în care, în mărime naturală făurită din lemn de fildes, o vedem pe Maica Domnului adormită, iar în cupola deasupra un mozaic, reprezentând Chipul lui Hristos primind-o pe Sfânta Sa Mamă, iar în jur chipul a șase femei renumite din Vechiul Testament. Cântăm privesne închinare Maicii Domnului, asaltați și filmați din toate părțile, ne închinăm cu evlavie, apoi ne retragem discret spre a vizita celelalte obiective de pe Sion.

În Vechiul Testament, Muntele Sionului a fost denumit Cetatea lui David : “David însă a luat Cetatea Sionului, aceasta este Cetatea lui David”

(II Regi 5,7). În vremea lui Iisus, pe Sion se afla Mormântul lui David. Căutăm și noi acel loc cinstit atât de evrei, cât și de creștini și musulmani. Intrăm acolo cu capetele acoperite și găsim mormântul acoperit cu o catifea albastră în care erau înscrise părți din Tora. Ieșim de la Mormântul Psalmistului, ne fură priveliștea o nuntă evreiască și descoperim că am ieșit din cetate spre Domul Stâncii. Nu ne-a făcut rău căci am aflat rostul venirii mirilor la Mormântul marelui rege David, aceștia depun jurământ pe Mormântul Psalmistului că vor păstra credința mozaică și legătura căsniciei până la moarte.

Membri ai grupului la Ein Karem

Ne întoarcem în Sion spre a ne închina la foișorul unde a avut loc Cina cea de Taină și Pogorârea Sfântului Duh, apoi ieșim în Piața din Sion. Unii își cumpără suveniruri, câțiva se duc la Zidul Plângerii. În final, așteptând autocarul, fredonez în gând cântarea “Cât de Mărit este Domnul în Sion”... văd creștini, evrei cu perciuni generoși și musulmani, fiecare se roagă și crede în felul lui.

Ne îndreptăm spre Ein Karem, în pustia unde a copilărit Ioan Botezătorul. Potrivit Tradiției, Ein Karemul este Cetatea lui Iuda unde și-a avut locuința de vară preotul Zaharia, tatăl Sfântului Ioan Botezătorul. Aici a venit Fecioara Maria să o viziteze pe Elisabeta, verișoara ei. Locul abundă în biserici și mănăstiri. Intrăm în Biserica Vizitării, adică locul în care s-au întâlnit Maica Domnului cu Sfânta Elisabeta, descoperim cu bucurie că textul în care este lăudată Maica Domnului este tipărit și în limba română, apoi ne oprim la locul Nașterii Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul. Ne închinăm, ne rugăm, cântăm troparul Sfântului, apoi coborâm valea abruptă

pentru a ajunge la Peștera Sfântului Ioan Botezătorul. Vedem stânca unde a fost ascuns Proorocul Ioan de ostașii lui Irod, gustăm apa rece care l-a adăpat pe Proorocul pustiei, apoi ne grăbim spre a ajunge la Biserica Sfânta Cruce. Aflăm de la ghid că de aici a fost dus lemnul pe care a fost răstignit Iisus, însă găsim biserica mănăstirii închisă, deoarece era târziu. Dăm slavă lui Dumnezeu pentru încărcătura duhovnicească a zilei și ne întoarcem la hotel.

La biserica Sfânta Cruce - Ierusalim

Ziua a VII-a Joi 17 Octombrie 2013 Muntele Măslinilor, Betania și Samaria

Cea de-a șaptea zi a pelerinajului nostru a cuprins vizitarea Muntelui Eleon, unde se află Biserica "Tatăl Nostru" și Mănăstirea rusească cu locul Înălțării la cer a Domnului, apoi Betania cu Mormântul gol a lui Lazăr, cel a patra zi înviat din morți, și Orașul Nablus, Capitala Samariei, unde se află Fântâna Patriarhului Iacov.

Grupul de pelerini la Betania

Pornim de dimineață pe șoseaua de pe partea răsăriteană a Muntelui Măslinilor, și ajungem în străvechea localitate Betania, astăzi locuită de arabi. Aflăm localitatea înnoită, aici existând cei mai buni cioplitori în piatră, marmură și granit, și le vedem atelierile de o parte și de alta a drumului. Descoperim cu stupeoare că Betania nu are rețea de canalizare și ne închipuim ce se întâmplă acolo în timpul verii.

În vestita localitate a făcut Iisus minunea învierii lui Lazăr, fratele Martei și al Mariei. În centru se află Biserica Sfântul Lazăr, în spatele căreia găsim mormântul gol al acestuia. Coborâm 27 de trepte până la mormânt, săpat și el în stâncă, ne închinăm, ieșim de acolo, fiind convinși că într-adevăr locul e autentic și n-a fost de-a lungul secolelor modernizat. Ne spune ghidul că deasupra bisericii se află locul casei lui Simon Leprosul, unde a stat Iisus când a venit femeia să-L unșă cu Mir, înainte de Patimile Sale.

Din nou pe Muntele Eleon

Ne amintim locurile biblice care grăiesc de Învierea lui Lazăr, despre care ghidul spune că este singurul om din lume cu două morminte, unul în Betania și altul în Cipru, unde a fost episcop.

Cumpărăm suveniruri și ne întoarcem în grabă la autocar, în speranța că vom găsi loc pe Eleon pentru o poză cu Panorama Ierusalimului, fiind dimineată. Ne-am înșelat pentru că Muntele Eleon era înțesat de lume. Am stat din nou la rând, Corala și-a făcut datoria, primind ropote de aplauze. Ne facem fotografii, avem grijă să fluture steagul tricolor în preajma Preasfințitului Iustin, privim Ierusalimul și Valea lui Iosafat admirăm Cetatea Sfântă și vorbim cu toții despre Judecata de Apoi.

Coborâm spre Biserica "Tatăl Nostru", un locaș de cult construit pentru prima dată în secolul IV de către Sfânta împărăteasă Elena, mama împăratului Constantin. În acest loc Iisus i-a învățat pe ucenici rugăciunea Tatăl Nostru. Pe pereții interiori și exteriori ai bisericii găsim scrisă Rugăciunea Domnească în peste 60 de limbi, inclusiv în Braille. Căutăm rugăciunea în limba română și o găsim în interiorul bisericii, în naos, prima în fața altarului, precum icoana hramului de pe o catapeteasmă din bisericile ortodoxe. Ne închinăm, și, întrucât era slujbă ieșim în curte, unde cântăm "Tatăl Nostru". Suntem frenetic aplaudați de un grup masiv de preoți asiatici. Ne iau ei locul, cântă aceeași rugăciune, ne vine rândul nostru să-i aplaudăm... Ce frumos !

Ne îndreptăm apoi spre micul dom al Înălțării la cer a Domnului Nostru Iisus Hristos. Este o moscheie octogonală ! Peste biserica bizantină, unde se păstrează urma în piatră a piciorului Mântuitorului înainte de a se înălța la cer, musulmanii, după ce au recucerit Ierusalimul, au înălțat o moscheie octogonală și așa este până în ziua de astăzi. Musulmanii de la poartă ne vând ghiduri cu Țara Sfântă, inclusiv în limba română. De la ei aflăm că la altarul din exterior Patriarhul Ierusalimului săvârșește Sfânta Liturghie în a 40-a zi după Înviere, adică în ziua Înălțării la Cer a Domnului nostru Iisus Hristos.

Ne îndreptăm cu toții spre Mănăstirea Înălțării de pe Eleon, cu mărțul ei turn și ne grăbim să ne închinăm la locul unde a fost găsit capul Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul. Trecem pe o alee prin mijlocul unei frumoase livezi de măslini, la poalele acestora fiind agățate bilețele, inclusiv sau mai ales în limba română : "Nu rupeți crengile", fapt ce constată nivelul de civilizație al confrăților noștri. Uitam repede de incident întrucât în mănăstirea rusească regăsim două măicuțe românce. Una dintre ele este din Eparhia noastră, și anume, din Parohia Finteușu Mic. Corala ne încântă din nou, sunt înconjurați și aplaudați îndelung de numărul mare de pelerini ruși, fapt ce-i obligă să mai cânte una-două pricesne. Măicuța ne oferă în dar istoricul mănăstirii, în limba română precum și harta pelerinului la Sfintele Locuri. Aflăm că în medie ajung pe Eleon zilnic circa 5 grupuri de pelerini

români. Ne oprim la pangarul mănăstirii și cumpărăm sticlucțe cu untdelemn sfântit.

Locul Înălțării la Cer

Preasfințitul Iustin notează în Cartea de Aur a mănăstirii, Corala cântă troparul Înălțării, după care ne întoarcem la autocar.

Șoferul arab, originar din Ierusalimul de Est ne introduce pe o nouă autostradă, ce leagă Ierusalimul de Nazaret prin mijlocul Samariei. După o

călătorie prin Samaria de aproximativ două ore, ajungem în Orașul Nablus, vechea Samarie, Capitala cu același nume a provinciei, astăzi un oraș arab.

Căutăm fântâna lui Iacov, săpată de vestitul Patriarh în urmă cu peste 3000 de ani. Evanghelistul Ioan, în capitolul IV al Evangheliei Sale, descrie întâlnirea dintre Iisus și femeia samarineancă, când Iisus îi oferă acesteia apa vie și îi spune tot trecutul ei.

În biserica Mănăstirii rusești de pe Eleon

Actuala cetate datează din timpul Împăratului Alexandru cel Mare, iar Fântâna lui Iacov se afla sub altarul unei impunătoare biserici grecești aflată sub jurisdicția Patriarhiei Ierusalimului. Aflăm de la ghid despre uciderea preotului de aici de către evrei și de trecerea acestuia în rândul Sfinților, sub numele de Sfântul Filumen. Starețul de aici ne primește cu multă generozitate, deschide ușile Sfântului Altar, oferă Preasfințitului Episcop Iustin veșminte liturgice, fără a mai ține cont de restricțiile Patriarhilor greci. Ne rugăm, ascultăm cuvântul cald al Preasfințitului nostru Arhiepiscop Iustin, iar apoi coborâm să ne adăpăm din apele puțului lui Iacov. Starețul insistă să ne servească personal pe toți. Atunci am înțeles cât de important este să oferi un pahar de apă celui însetat, mai ales când aceasta a fost scoasă din fântână de către Prea Sfințitul Iustin.

La fântâna patriarhului Iacov

Cântăm, ne fotografiem, cumpărăm suveniruri, primim o cafeluță caldă de la o măicuță arabă, apoi ne întoarcem la hotel.

Ziua a VIII-a Întoarcerea

Vineri 18 Octombrie 2013 ne sculăm la orele 4 dimineața spre a ajunge la timp la Aeroportul din Tel-Aviv. Lăsăm în urmă Cetatea Ierusalimului, trecem în fugă și prin cosmopolitul Tel-Aviv și ajungem la revărsatul zorilor în Aeroportul Ben-Gurion. Trecem prin spinoase vămi ni se pun în engleză întrebări subtile, ni se fac și refac controale și controale suplimentare ale bagajelor după care ajungem în sala de îmbarcare. Personal, i-am înțeles pe vameși. Sunt scrupuloși, întrucât marea aeroport reprezintă Poarta Orientului iar vigilența vameșilor ferește de primejdii orice călător.

În jurul amiezii aterizăm în București Otopeni. Dintr-un gând înțelept al ierarhului nostru, până la îmbarcarea de seară spre casă, facem un popas pe Colina Bucuriei din Dealul Patriarhiei.

La moaștele Sfântului Cuv. Dimitrie cel Nou

Intrăm cu toții în Catedrală, ne închinăm cu evlavie la Moaștele Cuviosului Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor, apoi întregul grup este primit de către Prea Fericitul Părinte Patriarh Daniel. Prea Sfințitul Iustin mulțumește Părintelui Patriarh pentru binecuvântare și pentru primirea făcută și în special pentru binecuvântarea de a sluji Duminică 13 Octombrie la Biserica din incinta așezământului românesc de la Ierusalim. Patriarhul, pe un ton familial ne vorbește despre importanța pelerinajului și ne sfătuiește să vorbim credincioșilor despre ceea ce am văzut, am simțit și am trăit la Locurile Sfinte. În final ne-a oferit câteva daruri, însă, ne-a sfătuit ca pe viitor să facem pelerinajele prin “Bazilica Travel” a Patriarhiei Române.

Întâlnire cu Preafericitul Părinte Daniel –Patriarhul României

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

După întâlnirea călduroasă de la Palatul Patriarhal, Domnul Deputat Octavian Petric ne-a invitat să vizităm Palatul Parlamentului României. Am făcut o vizită de circa 50 minute, și ne-am minunat de clădirea imperială, a treia ca mărime din lume! În aeroport ne-am întâlnit cu Europarlamentarul Ovidiu Silaghi. La coborâre, pe Aeroportul din Satu Mare Preasfințitul le-a mulțumit celor doi deputați sătmăreni, pentru susținerea și organizarea acestui pelerinaj sfânt.

În Sala de Protocol a Aeroportului din Satu Mare, Corala "Arhangheliu" a interpretat câteva cântece religioase, de mulțumire că ne-am întors sănătoși acasă, dar și câteva cântece patriotice, pentru demnitarii prezenți, ca o mulțumire pentru generozitatea de care au dat dovadă.

Ne-am întors acasă. Nu se știe dacă vom mai ajunge vreodată în Țara lui Iisus. Am pășit pe urmele lui, am umblat pe aceleași ape, am zburat pe același petec de cer. Rămân amintirile și dorul. Să dea Dumnezeu să ne revedem în Ierusalimul cel ceresc!

*Baia Mare
2 Decembrie 2013*

Pr. Dr. Vasile AUGUSTIN
Vicar-Eparhial

**PROMOVĂRI ÎN
EPARHIA MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMARULUI**

NOUL SECRETAR EPARHIAL

Arhid. Andrei Emil POP

Prin Decizia 1634/2013, conform Statutului de Organizare și funcționare a B.O.R., a fost numit în funcția de secretar eparhial arhidiaconul Andrei Emil Pop, începând cu luna septembrie a anului 2013.

Date personale:

Născut în data de: 10.08.1983

Localitatea: Baia Mare

STUDIILE TEOLOGICE ABSOLVITE:

Liceul: Seminarul Teologic “Sfântul Iosif Mărturisitorul” din Baia Mare, promoția 2003

Studii universitare: Universitatea de Vest “Vasile Goldiș” Facultatea de Științe Juridice - Drept, promoția 2013

Universitatea “Babeș-Bolyai” Cluj Napoca - Facultatea de Teologie Ortodoxă, promoția 2007

FUNCTII BISERICESTI:

-hirotonit diacon la data de 21 decembrie 2008 și a devenit arhidiacon la data de 6 decembrie 2011.

Instalarea noului Secretar eparhial la sediul Episcopal din Baia Mare

NOU PROTOIEREU

Pr. Sandu Mihai CHIRA –Protopop de Vișeu

Născut la data de 2 iulie 1976, căsătorit, 2 copii

Studii:

2009-2011 - Masterat, Facultatea de Teologie Ortodoxă Cluj-Napoca din cadrul Universității Babeș-Bolyai

2010 - Curs Inspector resurse umane

1996-2000 - Facultatea de Teologie Ortodoxă Cluj-Napoca din cadrul Universității Babeș-Bolyai

1991-1996 Seminarul Teologic Ortodox Cluj-Napoca

Experiență profesională:

2013.01.10 - Protopop al Vișeului, conform Deciziei 1.736/2013 a Episcopiei Maramureșului și Sătmarului, decizie înmănată personal de IPS Justinian

2013 - Secretar Asociația Tinerilor Ortodocși din Protopopiatul Vișeu

2010 - Membru în Adunarea Eparhială a Episcopiei Maramureșului și Sătmarului

2009 - Secretar la Protopopiatul Vișeu

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

2008 - Coordonator în cadrul Protopopiatului Vișeu al programului catehetic „Hristos împărtășit copiilor”

2007 - Preot paroh, Parohia Sfântul Nicolae –Vișeu de Sus

2005-2009 - Membru în Comisia locală a orașului Vișeu de Sus de protecție și promovare a drepturilor copilului

1999-2006 - Preot paroh, Parohia Vișeu Țișterai

1997-2000 - Reprezentant al studenților Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca în Senatul Universității Babeș-Bolyai

Activitate pastorală, administrativă, edilitară

2012-2013 - Restaurarea exteriorului Bisericii Sfântul Nicolae Vișeu de Sus

2011 - restaurarea capelei mortuare din cimitirul situat în zona „Poduri”

2008-2009 - Construirea casei parohiale de la Parohia Sfântul Nicolae

2007 - Organizator al Concertului anual de colinde la Parohia Sfântul Nicolae

2004 - Construirea fundaței casei parohiale de la Parohia Vișeu Țișterai

2000-2006 - Construirea bisericii Sfinții Români Țișterai (până la nivelul acoperișului și turnurile din față acoperite)

Distincții

2013 - Gramata episcopală

2009 - Titlu de Iconom Stavrofor

2006 - Diplomă de excelență din partea Primăriei orașului Vișeu de Sus

Investirea P.C. Pr. Mihai Chira ca protopop de Vișeu

NOU PROTOIEREU

Pr. Dr. Florin STAN - Protopop de Lăpuș

Născut la data de 11 septembrie 1978, căsătorit, 3 copii

Studii:

2008 - doctor în Teologie, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Specializarea Misiologie și Ecumenism, îndrumător Pr. Prof. Dr. Valer Bel; Teza de doctorat: "Cercetare și strategie misionar-pastorală în Biserica Ortodoxă Română contemporană"

2007 - 2010 - Licență, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Secția Psihologie;

2004 - 2005 - Masterat, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Specializarea Teologie Sistematică și Biblică;

1998 - 2002 - Licență, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca, Facultatea de Teologie Ortodoxă. Secția Pastorală;

1993 - 1998 - Seminarul Teologic Ortodox "Sf. Iosif Mărturisitorul" din Baia Mare

1985 - 1993 - Școala Generală nr. 14 (Avram Iancu) din Satu Mare

Experiența profesională

2013 Protopop al Protopopiatului Ortodox Lăpuș;

2010 - prezent - Expert formator în cadrul proiectului „Alege școala!” (Proiectul „Alege școala!” se încadrează în linia de finanțare a

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

proiectelor strategice nr. 61, „A doua șansă în educație”, axa prioritară 2, domeniul major de intervenție 2.2., „Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii”). Zona de responsabilitate: Maramureș, Satu Mare, Sălaj.

- 2009 – prezent - președinte al Asociației pentru Filantropie, Educație și Dezvoltare Comunitară;
- 2008 – - Inspector eparhial al Epsicopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului în cadrul Biroului pentru cateheza parohială;
- 2003 – prezent - preot-paroh la Parohia Ortodoxă „Înălțarea Domnului” din Tg. Lăpuș, Protopopiatul Lăpuș, Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului;
- 2004 – 2005 - profesor de muzică la Liceul Teoretic „Petru Rareș” din Tg. Lăpuș;
- 2002 – 2003 - profesor de religie la Școala Generală Nr. 6 din Cluj Napoca;
- 2002 – 2003 - profesor de religie la Școala Christiana, Centrul Social-Misionar „Sf. Vasile cel Mare” din Cluj Napoca.

Aprecieri deosebite

- Diploma *Sf. Apostol Andrei, ocrotitorul României* (†Daniel, Patriarhul României - Sibiu, 3 septembrie 2009);
- Distincția de iconom stavrofor pentru activitatea deosebită din parohie, cu drept de a purta cruce pectorală (†Iustin Sigheteanul, arhieru-vicar, 2013);
- Diploma Omagială *Sfinții Împărați Constantin și Elena*, pentru lucrarea deosebită desfășurată cu copiii în cadrul Proiectului ”Alege Școala” (†Daniel, Patriarhul României - București, 24 iunie 2013)

Investirea P.C. Pr. Dr. Florin Stan ca protopop de Lăpuș

NOI RANGURI MONAHICEȘTI
P. Cv. Dr. Casian FILIP –Arhimandrit

Duminică 28 Iulie -în Catedrala Episcopală din Municipiul Baia Mare, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Sfânta Liturghie, la sfârșitul căreia Preasfinția Sa a ridicat la rangul de **arhimandrit** pe Protosinghelul Casian Filip –eclesiarhul Catedralei. Propunerea a fost făcută de I.P.S. Justinian și de P.S. Iustin și aprobată de către Sfântul Sinod.

Momente din cadrul slujbei de hirotésie – 28 Iulie 2013

NOI RANGURI MONAHICEȘTI
P. Cv. Teofil POP –Arhimandrit

Miercuri 14 August, în ajunul Praznicului Adormirii Maicii Domnului, aflat la mănăstirea Moisei, P.S. Iustin Sigheteanul a săvârșit Slujba Vecerniei cu litie, urmată de Slujba Privegherii. Cu acest prilej Preasfinția Sa a hirotesit întru Arhimandrit pe starețul mănăstirii - Protosinghelul Teofil Pop. Propunerea a fost făcută de I.P.S. Justinian și de P.S. Iustin și aprobată de către Sfântul Sinod.

Momente din cadrul slujbei de hirotésie – 14 August 2013 (M-rea Moisei)

*VI. COMEMORĂRI DIN
CUPRINSUL EPARHIEI*

**Părintele Serafim Man de la Rohia
a trecut în lumea dreptilor și a cuvioșilor**

În dimineața zilei de 12 februarie 2013, la ora 03 și 10 minute, Arhimandritul SERAFIM MAN a trecut în lumea dreptilor și a cuvioșilor.

Arhimandritul SERAFIM (Ștefan) Man, s-a născut la 27 noiembrie 1935, în satul Boiereni, de lângă Rohia. La vârsta de 17 ani, la 23 noiembrie 1952 a intrat în obștea Mănăstirii Rohia, fiind primit de către starețul Justinian Chira, actualul Arhiepiscop al Maramureșului și Satmarului. După un noviciat de trei ani, la 20 iulie 1955 a fost tuns în monahism, primind numele de Serafim. În martie 1957 a fost hirotonit ierodiacon apoi ieromonah, slujind la mănăstire până în anul 1959.

Din anul 1959, după Decretul 410, până în 1971 a slujit ca preot în parohiile Cupșeni, Baiuț și Costeni.

În 1971 a revenit la mănăstirea de metanie, iar în anul 1973 a fost numit stareț al mănăstirii Rohia. A condus mănăstirea până în 1984 când, din motive de sănătate, cancer la gât, s-a retras. Precuvioșia Sa a fost cel care în anul 1980 l-a primit pe Nicolae Steinhardt în obștea mănăstirii și l-a călugărit. Părintele Serafim Man a absolvit Seminarul Teologic din Cluj - Napoca și a fost licențiat al Institutul Teologic Universitar din Sibiu, promoția 1979. În 6 decembrie 1973, de sărbătoarea Sfântului Nicolae, a fost hirotesit Protosinghel, la 15 august 1982, de hramul mănăstirii, a fost ridicat la rangul de Arhimandrit, iar la 27 decembrie 2012 de sărbătoarea

Sfântului Mucenic și Arhidiacon Ștefan, Preasfințitul Părinte Episcop Iustin Sigheteanul i-a acordat în semn de prețuire și respect „Crucea Voievodală Maramureșeană”. De sărbătoarea Sfântului Arhidiacon Ștefan, numele sfântului pe care l-a primit la botez, a fost ultima data când a slujit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie și a fost împărtășit de către Preasfințitul Iustin Sigheteanul, ucenicul Arhimandritului Serafim Man.

În noiembrie 2010, la împlinirea vârstei de 75 de ani, a primit titlul de Cetățean de onoare al orașului Târgu Lăpuș.

Duminică, 10 februarie, s-a mărturisit și împărtășit, iar apoi, după ani de suferință, s-a stins ca o lumânare ce a ars cu credință jertfelnică, cu dragoste față de Dumnezeu, de mănăstire și de tot poporul cel dreptcredincios, mutându-se la Hristos Domnul și la Maica Domnului, pe care a cinstit-o și a iubit-o atât de mult.

Un om al rugăciunii și al cărții, cu chip de înger

A iubit biserica, rugăciunea, Sfânta Liturghie, slujind după ce a fost hirotonit timp de trei ani neîntrerupt, bucuria cea mai mare fiind pentru dânsul slujirea Sfintei Liturghii și a Tainei Sfântului Maslu. A fost duhovnicul monahilor și monahiilor de la mănăstirile: Rohia, Rohița, Lăpușul Românesc, Cășiel, Habra, Breaza, a sutelor de preoți și a credincioșilor din toată țara, dar mai ales a Înaltpreasfintitului Arhiepiscop Justinian, care s-a mărturisit la Preacuvioșia sa în urmă cu șapte zile.

Cu timp și fără timp, în plină zi și în miez de noapte a fost la dispoziția credincioșilor, tuturor dându-le cuvânt de mângaiere și întărire în credință, exemplul al minunii lui Dumnezeu fiind însuși Preacuvioșia sa prin

modul cum Dumnezeu l-a vindecat și la ținut mărturie timp de 30 de ani cu cumplita boală de care a suferit.

A publicat următoarele cărți: *Mănăstirea Rohia*, Editura Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj-Napoca, 1989; *Livada duhovnicească*, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj-Napoca, 1990; ediția a doua, 2010; *Adevăruri trăite, Învățăături folositoare*, Editura Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmăruului, Baia Mare, 1993; *Un buchet de pilde și învățăături creștine pentru tineri*, Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, Baia Mare, 1995; *Crâmpoie de propovăduire din amvonul Rohiei*, Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, Baia Mare, 1996; *Meditații duhovnicești*, Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, Baia Mare, 2002; *Viața și Acatistul Sfântului Serafim de Sarov*, Baia Mare, 2004; *Rugăciunea domnească Tatăl nostru – tâlcuire*, Editura Proema, Baia Mare, 2007. A publicat multe predici și omilii în revistele teologice.

Un stareț gospodar și jertfelnic

Arhimandritul Serafim Man s-a preocupat mereu de îmbunătățirea stării patrimoniale și materiale a mănăstirii. Dintre realizările sale amintim: construirea „Casei cu Paraclis”, „Casei Poetului”, „Altarului de vară”, aducțiunea apei la mănăstire, introducerea curentului electric, construirea drumului de acces la mănăstire, zidurile de susținere din incinta mănăstirii, etc. Pe lângă conducerea lucrărilor, la toate acestea a lucrat efectiv cu brațele Preacuvioșiei Sale.

Înmormântarea Arhimandritului Serafim Man a avut loc vineri, 15 februarie 2013 la Mănăstirea Sfânta Ana Rohia.

De la ora 10, în biserica mănăstirii s-a oficiat Sfânta Liturghie de către Preasfintitul Justin Sigheteanul -ucenicul Arhimandritului Serafim Man, iar de la ora 12 a avut loc slujba înmormântării, după rânduiala înmormântării monahilor, la care au fost prezenți IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț și IPS Arhiepiscop Calinic Argatu al Argeșului și Muscelului, ca delegat al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

*Veșnică să-i fie pomenirea
și Bunul Dumnezeu să-i facă parte de odihnă
împreună cu toți dreptii și cuvioșii!*

Arhim. Dr. Macarie Motogna

**Arhierei, preoți, monahi, monahii și popor credincios numeros
- la catafalcul P.Cv. Părinte SERAFIM**

**Protopopul Sătmărilor Alexandru TINCU
a trecut la cele veșnice**

**Părintele protopop Alexandru TINCU
-propovăduitor al Cuvântului dumnezeiesc
și mijlocitor între om și Dumnezeu (1941-2013)**

Date biografice

Părintele Tincu Alexandru s-a născut la 25 septembrie 1941, în comuna Odoreu, județul Satu Mare. A urmat școala generală în comuna natală, apoi a frecventat cursurile Liceului „Mihai Eminescu” din Satu Mare și ale Institutului Teologic Universitar din Sibiu. Căsătorit, în toamna anului 1963, cu Mărioara Ardelean, tot din Odoreu, au crescut împreună doi copii: Marian și Alexandrina, bucuria cea mai mare fiindu-le nepoata Ioana.

A fost hirotonit într-un preot de către episcopul Valerian Zaharia al Oradiei, la data de 26 ianuarie 1964, fiind numit preot la Parohia Iojib. Începând cu 1 iunie 1970 a fost transferat la Parohia Sătmărel, iar din 1 februarie 1977 la Parohia ortodoxă Satu Mare V, unde slujește până la data de 23 martie 1990, când este ales protopop al Sătmărilor, rămânând în această înaltă demnitate până la mijlocul anului 2005.

Părintele Tincu Alexandru a slujit în biserica ortodoxă cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” din Satu Mare între anii 1981-1993 și la

Catedrala ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din Satu Mare între anii 1993-2013, în calitatea sa de protopop al Sătmarului și ca paroh al Parohiei Ortodoxe Satu Mare I. A primit distincția „Crucea Patriarhală”.

A scris numeroase articole și cărți cu un conținut teologic, broșuri, conținând diferite acatiste, publicate cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Justinian Chira al Maramureșului și Sătmarului. De asemenea, tipărește și volumele: „*Apa cea vie*” (Baia Mare, 1997), „*Cu Mântuitorul spre Golgota – meditații la Patimile Mântuitorului*” (Satu Mare, 2003), „*Predici la sărbători*” (Satu Mare, 2003), „*Pâinea cerească*” (Satu Mare, 2004), „*Mergând, învățați toate neamurile – Predici*” (Satu Mare, 2009) și „*Sfânta Taină a Preoției*” (Satu Mare, 2012).

A trecut la cele veșnice la data de 28 iulie 2013, într-o zi de duminică, în timp ce în toate bisericile se săvârșea Sfânta Liturghie. Moartea a reprezentat pentru părintele Alexandru trecerea din Biserica luptătoare a pământului în Biserica triumfătoare a Cerului, în care va sluji înaintea tronului Sfintei Treimi, înconjurat de îngeri.

Rolul părintelui Tincu Alexandru în Biserica lui Dumnezeu și în societatea actuală

„Este o onoare și, totodată, o plăcere deosebită să scriu câteva rânduri – din suflet – despre personalitatea complexă a părintelui protopop Alexandru Tincu.

Părintele Alexandru a fost întotdeauna inima parohiei, conducându-și păstoriții pe calea mântuirii. Ca duhovnic, între dânsul și credincioșii s-a stabilit o relație de o profundă intimitate. A pătruns în sufletul păstoriților săi, inspirându-le încredere. Aceștia au simțit că păstorul lor îi poate tămădui prin sfaturile sale părintești. În acțiunile sale, exemplul personal a avut un mare rol, deoarece toți enoriașii l-au privit ca pe un model de autentică viețuire creștină. Părintele Alexandru a fost un ghid în parohia sa, o busolă, care a indicat faptele bineplăcute înaintea lui Dumnezeu, o Evanghelie vie, care a transpus cuvântul Domnului în activități rodnice. El a fost cu adevărat omul lui Dumnezeu, comportându-se ca atare, tratându-și credincioșii în funcție de nevoile fiecăruia, fără să facă diferențe bazate pe starea materială sau socială a acestora, militând pentru îndeplinirea a două obiective esențiale: îndepărtarea de păcat și îndemnul spre virtute. Credincioșii l-au ascultat, i-au împlinit porțile, l-au iubit și l-au respectat.

În calitatea sa de protopop, părintele Tincu a fost atât ca un părinte, cât și ca un frate pentru toți preoții din Protopopiatul Sătmarului, sprijinindu-i ori de câte ori a avut ocazia. În parohia sa, părintele Alexandru a fost prietenul și confidențialul tuturor, în egală măsură. A întreprins vizite pastorale în casele enoriașilor, luând contact direct cu

problemele lor cele mai stringente, dar și cu bucuriile acestora, venind în maximă apropiere de ei. S-a preocupat și de latura filantropică, caritativă din „grădina” sa, sprijinindu-i pe cei oropsiți, cu concursul oamenilor de bine. A luat parte activă și la învățământul religios din școlile parohiei sale, contribuind la deprinderea copiilor cu cele mai elementare cunoștințe teologice și principii morale. Părintele Alexandru a binecuvântat viața credincioșilor de la leagăn până la mormânt. S-a bucurat cu cei ce au răs și a plâns cu cei întristați, după exemplul Mântuitorului, Care participă la veselia nunții din Cana Galileii, dar și la tristețea provocată de diferite boli pe care le vindecă, dar mai ales de moartea fiului văduvei din Nain, a fiicei lui Iair sau a prietenului Său Lazăr, aducând bucurie și speranță în sufletele celor necăjiți. I-a conferit noului născut statutul de membru al Bisericii lui Dumnezeu prin Taina Sfântului Botez, după care l-a pecetluit cu Sfântul Mir, ca darurile Duhului Sfânt să se pogoare asupra lui, dându-i puterea de a crește și de a se dezvolta sufletește și trupește în noua viață în Hristos. Apoi, l-a împărtășit pentru prima dată cu Trupul și Sângele Domnului Iisus Hristos. Părintele Alexandru, asemenea tuturor preoților, a binecuvântat familia, unind prin Taina Cununiei pe cei doi tineri care, cu emoție sfântă, s-au prezentat înaintea Sfântului Altar, pentru a rosti un „da” solemn în fața Domnului și a oamenilor. A fost prezent în casele păstoriților săi, sfînșindu-le rodul muncii prin puterea dată lui de Dumnezeu. S-a rugat pentru „pacea a toată lumea”, pentru ploi când a fost secetă, pentru împlinirea bunelor dorințe ale credincioșilor, purtându-le rugăciunile de mulțumire spre înaltul Cerului. Și-a plecat genunchii cu umilință în rugăciune pentru cei suferinzi, săvârșind Taina Sfântului Maslu și implorându-l pe „Doctorul sufletelor și al trupurilor” să caute „cu milostivire” asupra durerilor omenești, tămăduindu-le. A fost de față la căpătâiul celui muribund încercând să-l mângâie și să-l întărească în credință, vorbindu-i despre frumusețea Raiului care îl așteaptă. L-a pregătit pentru marea întâlnire cu Judecătorul suprem, dându-i dezlegare de păcate prin Taina Spovedaniei și împărtășindu-l. De asemenea, cu durere în suflet, l-a condus pe cel adormit pe ultimul său drum pământesc, rugându-l pe Atotputernicul Tată Ceresc să-i ierte păcatele și să-i primească sufletul în Împărăția Sa.

Prin urmare, părintele Tincu Alexandru a avut un rol activ atât în Biserica lui Dumnezeu, cât și în societatea actuală, având misiunea de a se implica în bunul mers al vieții spirituale și morale a credincioșilor încredințați lui spre păstorie. A fost un reprezentant veritabil al Domnului Iisus Hristos pe pământ, vestind oamenilor Evanghelia Sa, împărtășindu-i cu Trupul Său și cu Sângele Său, făcându-i părtași harului dumnezeiesc prin Tainele pe care le-a săvârșit în virtutea puterii care i-a fost

încredințată, conducându-i spre Împărăția Cerurilor, ajutându-i să treacă din Biserica luptătoare (de pe pământ) în Biserica triumfătoare (din cer). De aceea, putem spune că părintele Alexandru a fost persoana prin care creștinul credincios a avut posibilitatea de a comunica cu Dumnezeu, a fost un mijlocitor între om și Dumnezeu.

A fost un tată, soț și bunic dedicat familiei, un adevărat om, un veritabil slujitor al lui Dumnezeu și al semenilor. A fost împodobit de Dumnezeu cu darul de a spulbera orice neliniște din sufletele celor care îi cereau sfatul părintesc. A inițiat și menținut un climat de pace între oameni, indiferent de confesiune, etnie, stare socială, pregătire intelectuală sau mentalitate. De fapt, a fost un promotor al cordialității interetnice și interconfesionale. A fost și un om de cultură, fiind recunoscut pentru scrisul său, dar și pentru emisiunile pe care le realiza, toate contribuind la zidirea duhovnicească a oamenilor. Nu avea o voce puternică, dar poseda darul vorbirii, al propovăduirii Cuvântului lui Dumnezeu. Predicile sale pătrundeau în inima, sufletul, mintea auditoriului, mișcând voința spre săvârșirea faptelor bune.

Prin cuvânt și prin faptă, părintele Alexandru și-a condus credincioșii pe calea mântuirii, găsind întotdeauna sfatul cel mai potrivit pentru îndreptarea vieții fiecăruia. P.S. Justin Sigheteanul, în predica sa de la înmormântare, a precizat că părintele Alexandru a răspândit mereu lumină în jurul său. De aceea, a fost iubit și prețuit și așa va rămâne pe mai departe.

A fost cu adevărat un “om al cetății”, precum sublinia d-l Mircea Govor, implicându-se în bunul mers al vieții Bisericii, dar și în toate compartimentele vieții publice și sociale, făcând bine celor din jur, promovând iubirea, egalitatea și frățietatea în societate. Demnitatea de protopop l-a ajutat în acest sens, putând identifica și biciui mai ușor nedreptățile și solicitând cu fermitate eradicarea acestora. Cărțile sale au fost și vor rămâne mereu actuale, bucurându-se de apreciere. Mi-a rămas întipărită în minte afirmația dlui Ioan Viman: “Voi așeza această carte a părintelui protopop Alexandru Tincu în biblioteca mea alături de Sfânta Scriptură”, referindu-se la volumul de predici “Mergând, învățați toate neamurile”.

Orice cuvânt ar fi de prisos. Acum, după ce l-am condus în mod solemn pe ulimul său drum, așezându-i trupul în țărână, acum după ce sufletul său și-a luat zborul spre Dumnezeu, nu ne rămâne decât să-i fim recunoscători părintelui Tincu Alexandru pentru tot ceea ce a făcut în folosul Sătmărilor, luminându-ne în permanență calea spre Rai.

Pr. dr. Cristian BOLOȘ

Protoiereul Alexandru Tincu, plecat la Domnul în vârstă de 72 de ani, a fost protopop al Protopopiatului Satu Mare între anii 1990–2005.

VII. APARIȚII EDITORIALE

**„Praf de stele”,
un giuvaer al expresivității românești ***

„Praf de stele”, ultima apariție editorială a pr. Viorel Thira, este un titlu enigmatic cu multiple conotații și semnificații posibile. În tot cazul, nu este „un praf în ochi”, „un colb” de drumul mare, ci este o creație din particule foarte fine, rezultată din prelucrarea nestematelor, a valorilor de cea mai înaltă speță din zestrea spirituală a neamului românesc.

Cartea de față este o enciclopedie îmbietoare în a deschide și a pătrunde mistere cunoașterii, ale frumuseții, înțelepciunii și inefabilului divino-uman. E un giuvaer, care te încântă, te înalță, îți revărsă satisfacție, bucurie în suflet, dar te și revoltă în fața ferocității, cruzimii și îndobitocirii umane.

Sub aspect religios și creștin, este o apologie de înaltă clasă și logică rafinată care te ridică cu admirație în cele mai splendide sfere ale maiestuosului metafizic.

Cine ar fi putut închea și rosti cuvinte mai alese, elogioase, la adresa folclorului românesc și a spiritualității noastre creștine ca acestea: „Folclorul românesc este unul din cele mai frumoase și bogate din lume. Folclorul nostru e plin de Dumnezeu, de tămâie și busuioc, ca stupul de miere. Folclorul românesc are frumuseți nebănuite care cu greu se pot găsi în literatura cultă, întrucât folclorul este suflet din sufletul neamului și inimă din inima lui” (pag. 34).

Remarcabile au fost la pr. Viorel intuiția și curajul de a se apropia de anumite personalități ale vieții și culturii românești pe care a avut prilejul să le întâlnească, să aibă acces la ele și să le abordeze. Întâlnirile cu aceste elite ale spiritului și culturii i-au oferit revelații memorabile din care s-a înfruptat din belșug și a avut darul să le valorifice la maximum, adică să le transmită posterității ca adevărate comori inestimabile.

Un astfel de privilegiu a fost întâlnirea și prietenia cu marele filosof, teolog și, îndeosebi, hristolog Sterie Diamandi. Lucrarea „*Fiul lui Dumnezeu – Fiul Omului*” este o operă monumentală a lui Sterie Diamandi, publicată în trei volume (1.464 pagini), care dezbate, analizează și fundamentează hristologia modernă în mod comparativ și interconfesional. A doua capodoperă a lui Diamandi este eseu religios „*Ad Majorem Dei Gloriam*” (2.000 pagini), în care analizează ideea de Dumnezeu în Biblie, istorie, filosofie, știință și artă, o lucrare de mare actualitate pentru timpurile noastre bătute de scepticism. Regretabil că această lucrare a rămas în manuscris, dar autorul i-a încredințat concluziile acestui eseu părintelui Viorel, plus alte câteva confesiuni, care, iată, a sosit vremea spre a fi puse în

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

lumină. Într-adevăr, texte ca spovedanie (pag. 48), rugăciunea (pag. 61), precum și concluziile și încheierea la Ad majorem Dei gloriam (pag. 66), sunt pagini de înalte și sublimă expresivitate a sufletului omenesc, de o profundă și admirabilă sondabilă a înnobilării umanului prin racordarea acestuia la valorile divine, pagini care merită lecturate spre mult folos și zidire sufletească. Toate acestea în carte „Praf de stele”, a părintelui Viorel Thira, Baia Mare, Editura Eurotip, 2011, 354 pagini.

Pr. lect. dr. Vasile BORCA

* Lansarea cărții părintelui Viorel Thira a avut loc în sala de conferințe a Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare, bucurându-se de prezența unui public select și numeros.

Monumentală carte de Istorie românească

La Editura Karuna Bistrița a apărut masiva lucrare de istorie românească, intitulată *Istorie furată*, având subtitlul *Cronică românească de istorie veche*, elaborată de Cornel Bârsan.

Zece ani de zile și de nopți de lectură, de trudă, de cercetare și elaborare au fost consacrați pentru realizarea tomului de față. Această jertfă a fost făcută din iubire de neam și de adevăr.

Autorul utilizează, în cercetare, o bogată metodă critică în sensul nobil al cuvântului, în sensul formulat de laureatul Premiului Nobel, Santiago Ramon y Cahal, care spune că numai atunci critica are drept la viață, la aplicare, când prin utilizarea ei se înlătură o eroare, iar în locul ei se zidește un puternic adevăr. Astfel, autorul scrutează și excerptează documentele, ține seama de rezultatele cercetărilor de dinainte, dar numai de acelea care au temeuri sigure, respingând influențele străine, precum și pe acele rezultate, care sunt aduse în istorie din interese politice sau din tendința de a susține ideologia unei epoci. Metoda domniei sale se caracterizează totodată prin elasticitate, pentru a putea fi adaptată la multiple situații diferite.

Astfel, prin aplicarea mijloacelor și procedeele moderne, la care se adaugă rezultatele cercetărilor arheologice, se poate obține transformarea preistoriei în istorie.

Este impresionantă bogăția de izvoare pe care a cercetat-o, precum și timpul pe care îl cuprinde această lucrare și bineînțeles dimensiunea volumului, care are 958 de pagini, la care se adaugă o mulțime de arbori genealogici ale unor dinastii și familii celebre: Arborele familiei Tatomir, Arborele familiei Dragoș Vodă, Dinastia Mușatinilor, Dinastia Basarabilor, Dinastia Asan, Arborele familiei Bârsan.

Volumul este structurat în XII părți, iar părțile în capitole și subcapitole. Partea I, intitulată *Cronologie*, de aproape o sută de pagini, înregistrează evenimentele dintr-un timp foarte îndelungat și este o adevărată istorie a românilor în date.

După această cronologie urmează partea a doua, *Preistoria*, în care trece în revistă vechea civilizație europeană pe o perioadă de mai multe milenii. Aici înregistrează importante descoperiri arheologice,

probleme ale scrisului, teoria originii indo-europene, teoria continuității.

Capitolul Istoria Antică este, de fapt, o documentată istorie a dacilor, elaborată în primul rând pe baza documentelor din scrierile istoricilor antici, dar ținând seama și de cercetările marilor istorici moderni români: Nicolae Iorga, Nicolae Densușianu, Alexandru Xenopol, Gheorghe Popa-Liseanu, Vasile Pârvan. Cercetează situația pelasgilor, pornind de la scrierile lui Strabo.

Dacii ocupă locul cuvenit în economia volumului. Sunt prezentați, în câteva pagini, dacii de dinaintea regelui Burebista. Apoi, epoca lui Burebista, regele Decebal cu regatul său, războaiele daco-romane, administrația romană în Dacia. Autorul precizează că „*în urma victoriei lui Traian asupra regatului lui Decabal, împăratul roman va lua ca pradă de război ... 1.655 kg. de aur și 3. 310. 000 kg. de argint, fără să mai punem la socoteală vase neprețuite, arme, turme de animale, cereale și o mulțime nenumărată de captivi*” (p. 917). La care mai trebuie adăugat aurul și argintul extras din munții Daciei în cei 165 de ani de ocupație romană.

Tratarea temei se împarte pe provincii și astfel avem: Istoria Transilvaniei, Istoria Maramureșului, Istoria Țării Românești, Istoria Moldovei, Istoria Dobrogei și Istoria Vlahilor de la sud de Dunăre.

Pentru titlul cărți, Istoria furată, autorul aduce o amplă demonstrație, cum puternicii și unii învățați străini au procedat la răpirea prin falsuri a multor părți din ceea ce era românesc, cu drept de moștenire, până când românii au ajuns să fie considerați venetici și tolerați pe pământul lor, pe care îl aveau cu drept de moștenire de la străbunii daci, iar străinii se mândreau cu dreptul primului sosit, măsluit prin falsuri.

Muncă enormă a depus autorul pentru această lucrare, dar aduce prin ea importante contribuții la clarificarea multor probleme din istoria veche a românilor.

Fiindcă autorul ne aduce în față și aceste fapte petrecute în secolul XX, credem că lucrează în continuare la istoria domniei sale.

Deși Cornel Bârsan se oprește cu tratatul său la 1400, cu domniile lui Mircea cel Bătrân și Alexandru cel Bun, își încheie acest volum cu o poezie a lui Octavian Goga, care ilustrează cârmuirea țării din zilele noastre:

*„Munții noștri aur poartă,
Noi cerșim din poartă -n poartă.*

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

*De-am închide-a Țării poartă
Alții ne-ar cerși la poartă!*

*Însă hoții-s chiar din Țară
Trădători la cei de-afară!
Doamne iartă-i ! Ești în Drept!
Însă du-i hăt în deșert!*

*Doamne Dă-i la neam unire
Și Dă-i demnă cârmuire". (p. 921).*

Îl felicităm pe autor și-i urăm spor în cercetare precum și alte volume!

Prof. dr. Nuțu Roșca
Sighetu Marmației

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

TABLE OF CONTENTS

I. EDITORIAL

<i>His Beatitude Patriarch Daniel, A hard worker minister with a father's heart and a vaivode's courage. His Eminence Justinian Chira of Maramureș – upon completing 40 years of ministry as a bishop</i>	11
---	----

II. 2013 DIOCESAN AND UNIVERSITARY CHRONICLE

1. <i>Extracts from 2013 diocesan, university and cultural chronicle of Baia Mare city</i>	17
2. <i>Members of the Faculty Board</i>	45
3. <i>Tenured Professors of Orthodox Theology Department</i>	46
4. <i>Graduates with Bachelor of Art in Orthodox Pastoral Theology – class of 2013</i>	47
5. <i>Graduates with Bachelor of Art in Orthodox Didactic Theology – class of 2013</i>	48
6. <i>Graduates of 2013 Master's programme</i>	48
7. <i>Students enrolled in Orthodox Pastoral Theology Specialization – 2013-2014 academic year</i>	49
8. <i>Students enrolled in Orthodox Didactic Theology Specialization – 2013-2014 academic year</i>	52
9. <i>Students enrolled in Master's programme: Christian Theology and European Spirituality - 2013-2014 academic year</i>	53

III. EVENTS AND CURRENT ISSUES

1. <i>His Beatitude Patriarch Daniel's message addressed to students, parents and professors at the commencement of the 2013-2014 academic year</i>	57
2. <i>Holy Synod Decrees</i>	59
3. <i>Annual Meeting of National Ecclesial Assembly</i>	65
4. <i>Solemn meeting at the Patriarchal Palace, Homage to the Holy Emperors Constantine and Helena</i>	69
4. <i>Working meeting of the Holy Synod -29 October 2013</i>	73
6. Rev. Dr. Adrian Gh. PAUL , <i>The Holy Three Hierarchs – Confessors and defenders of the right faith</i>	75
7. Acad. Marius PORUMB , <i>A great artist, the sculptor Gheza Vida. Centenary 1913-2013</i>	81
8. <i>Christian world events</i>	85
9. <i>National Cultural Heritage – testimony of Romanian faith, history and culture</i>	97

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

10. 10 years since the consecrating of the basement of "Holy Trinity" Cathedral from Baia Mare city.....	105
11. Archimandrite Dr. Paisie CINAR, 20 years since the reactivation of Bârsana Monastery	111
12. 75 years since the erection of "The Dormition of the Mother of God" Orthodox Cathedral from Satu Mare city (1938-2013).....	119
13. Archdeacon PhD. candidate Andrei BABOȘAN, 350-year Anniversary of the Church from Rogoz, a UNESCO monument	127
14. 90 years of monastic life at "Saint Anna" Rohia Monastery	131

IV. CURRENT ISSUES

2013 HOMAGE YEAR

**1. Holy Great Sovereigns Constantin and Helen – promoters of religious
freedom and defenders of the right faith**

1.1 Pastoral Letter of Holy Synod of the Romanian Orthodox Church on the occasion of the homage year of Holy Great Sovereigns Constantin and Helen	155
1.2 Rev. Univ. Lectur Dr. Vasile BORCA, Holy Great Sovereigns Constantin and Helen under the protective and triumphant arms of the cross	163
1.3 Rev. Univ. Lectur Dr. Dorinel DANI, Holy Great Sovereigns Constantin and Helen, promoters of religious freedom	171

2013 HOMAGE YEAR

**2. Reverend Professor Dumitru Stăniloae – 110 years since his birth
and 20 years since his passing away**

2.1 Rev. Conf. Dr. Adrian Gh. PAUL, Reverend Professor Dumitru Stăniloae – a deeply Orthodox and universal theologian	187
2.2 Deacon Ioan ULICI, Spirituality and Communion in the Orthodox Liturgy according to Reverend Professor Dumitru Stăniloae	195
2.3 Student Ioan KRAUCIUC, The cause and the purpose of the incarnation of the Son of God according to Father Dumitru Stăniloae	205
2.4 Student Andrei CIONCA, The consequences of the hypostatic union of the two natures of Jesus Christ according to the theological works of Reverend Professor Dumitru Stăniloae	215

**3. REUNION OF THE ORTHODOX YOUTH – Baia Mare City,
22-24 August 2013.....**

231

**V. EXCEPTIONAL EVENTS WITHIN THE ORTHODOX DIOCESE
OF MARAMUREȘ AND SATU MARE**

A. His Eminence Justinian CHIRA

- Archbishop of Maramureș and Satu Mare

1. Anniversary stop: Rohia, 12 March 2013
– 72 years since His Eminence Justinian’s entering monastery295
2. Anniversary stop: His Eminence Justinian CHIRA – upon turning
92 years old297
3. Ioana LUCĂCEL & Mircea CRIȘAN, Justinian – Maramureș’ Angel299
4. His Eminence Archbishop Justinian:
40 years of ministry as a bishop303
5. Pastoral and Missionary agenda of this His Eminence
Archbishop Justinian331

B. His Grace Dr. Justin Sigheteanul

– Auxiliary Bishop of Diocese of Maramureș and Satu Mare

1. His Grace Dr. Justin Sigheteanul’s Name Day339
2. His Grace Dr. Justin Sigheteanul – Upon turning 52 years old341
3. Missionary –pastoral, cultural and philanthropic Agenda
of His Grace Dr. Justin Sigheteanul345

C. Pilgrimage to the Holy Land – following the footsteps of Jesus.....377

D. Promotions within the Maramureș and Sătmar Diocese

1. The new Diocesan Secretary407
2. Two new archpriests409
3. New monastic ranks413

**VI. COMMEMORATIONS WITHIN DIOCESE
OF MARAMUREȘ AND SATU MARE**

1. Father Serafim MAN from Rohia monastery passed
into the world of the righteous and saints419
2. Archpriest Alexandru TINCU of Satu Mare passed away423

VII. EDITORIAL ISSUES

1. Rev. Lector Dr. Vasile BORCA, „Praf de stele”, a treasure
of the Romanian expressivity, by Rev. Viorel Thira431
2. Prof. Dr. Nuțu ROȘCA, A monumental book about the Romanian history,
by Cornel Bârsan433

Ortodoxia maramureșeană - Anul XVIII, Nr. 18 / 2013

Revista
ORTODOXIA MARAMUREȘEANĂ

apare **anual**

cu binecuvântarea

Înaltpreasfinției Sale, **JUSTINIAN CHIRA**,
Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului

și

a Preasfinției Sale **JUSTIN HODEA Sigheteanul**,

Arhiereu-vicar
al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului

